

Stredná odborná škola obchodu a služieb

Ul. SNP 5, 953 01 Zlaté Moravce

**Obchod a podnikanie,
služby a cestovný ruch**

6405K Pracovník marketingu

Kapitola 1

Všeobecné údaje

Predkladateľ programu

Názov	Stredná odborná škola obchodu a služieb
Adresa	Ul. SNP 5, Zlaté Moravce, 95301
Riaditeľ školy	PaedDr. Štefan Halgaš
Zástupca riaditeľa školy pre TV a PV	Mgr. Eva Chrapková

Zriaďovateľ školy

Názov	Nitriansky samosprávny kraj
	odbor školstva
	RNDr. Vladimír Gubiš
Adresa	Rázusova 2A, Nitra, 94901

Názov vzdelávacieho programu

Názov ŠkVP	Obchod a podnikanie, služby a cestovný ruch
Motivačný názov	Robíme školu pre život
Verzia	1.
Použité ŠVP	Pracovník marketingu

Kód a názov odboru štúdia

Kód odboru	6405 K
Názov odboru	Pracovník marketingu

Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti

Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie
------------------	---------------------------------

Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Dĺžka štúdia	4
Forma štúdia	denná

Vyučovací jazyk podľa § 12

Vyučovací jazyk	slovenčina
-----------------	------------

Platnosť dokumentu

Dátum schválenia : 26. augusta 2019

Dátum platnosti : od 1. septembra 2019 začínajúc 1. ročníkom

Obsah

1. Všeobecné údaje
  - Predkladateľ programu
  - Zriaďovateľ školy
  - Názov vzdelávacieho programu
  - Kód a názov odboru štúdia
  - Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti
  - Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania
  - Vyučovaci jazyk podľa § 12
  - Platnosť dokumentu
2. Stratégia školy, vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania
3. Charakteristika školy
  - Vlastné zameranie školy
  - Personálne zabezpečenie
  - Materiálno-technické a priestorové podmienky
  - Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
4. Profil absolventa
5. Charakteristika ŠkVP
  - Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní
  - Organizačné formy a metódy vyučovania
  - Vzdelávacie stratégie
  - Organizácia prijímacieho konania
  - Organizácia maturitnej skúšky
6. Učebný plán
  - Popis realizácie
  - Využitie týždňov
7. Učebné osnovy
  - Jazyk a komunikácia
    - Slovenský jazyk a literatúra
    - Anglický jazyk
    - Nemecký jazyk
  - Človek a hodnoty
    - Etická výchova/Náboženská výchova
  - Človek a spoločnosť
    - Dejepis
    - Občianska náuka
    - Fyzika
    - Chémia
    - Biológia
    - Geografia
  - Matematika a práca s informáciami
    - Matematika
    - Informatika
  - Zdravie a pohyb
    - Telesná a športová výchova
    - Vzdelávacie štandardy spoločné pre študijné odbory skupiny odborov 64
    - Ekonomické vzdelávanie
    - Teoretické vzdelávanie
  - Praktická príprava
    - Praktická príprava
8. Učebné zdroje (učebnice, didaktická technika, materiálne zdroje)

9. Začlenenie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
10. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov
11. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy
12. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Kapitola 2

Stratégia školy, vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Stratégia školy, vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Každá škola je z hľadiska sociálneho systému, historických tradícií, vývoja a poslania jedinečná. Korene Strednej odbornej školy obchodu a služieb siahajú hlboko do minulosti (takmer 100 rokov). Presný dátum jej vzniku nepoznáme, ale v školskom archíve sme objavili prvé triedne knihy a katalógy z roku 1919/1920. Mala názov Živnostnícka obchodná škola. V závislosti od vnútorných aj vonkajších podmienok bola škola mnohokrát transformovaná. V zásade si však zachovala svoju profiláciu – obchod a služby. V roku 1960 bola zriadená ako Učňovská škola a od roku 1980 existovala ako Stredné odborné učilište obchodné, v roku 1990 vznikla Dievčenská odborná škola a ich zlúčením k 01. 01. 2003 vznikla Združená stredná škola obchodu a služieb, ktorej zriaďovateľom sa stal Nitriansky samosprávny kraj. Dodatkom k zriaďovacej listine sa upravil názov školy na Stredná odborná škola obchodu a služieb.

Stredná odborná škola obchodu a služieb sa nachádza v Zlatých Moravciach v Nitrianskom kraji. Škola je štátna, má právnu subjektivitu, poskytuje stredoškolské vzdelávanie v oblasti obchodu a služieb pre absolventov základných škôl Zlatých Moraviec a celého regiónu. Škola sa riadi platnou legislatívou SR, zákonmi, pokynmi, usmerneniami MŠVVaŠ SR a ÚNSK a školským vzdelávacím programom s názvom – Obchod a podnikanie, služby a cestovný ruch, kód 64 – Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Školský vzdelávací program je rozpracovaný ako spoločný program, ktorý je hodinovými dotáciami predmetov vyšpecifikovaný pre jednotlivé študijné a učebné odbory. Program stanovuje efektívne varianty učebných plánov, z ktorých vyplývajú hlavné úlohy pre školu, predmetové komisie a jednotlivých pedagógov. Výraznejšie posilňuje organizáciu a koncepciu vyučovania.

Hlavné zásady školského vzdelávacieho programu sú:

- profilácia školy na ekonomiku a organizáciu, obchod, služby a cestovný ruch
- zavedenie základov ekonomiky, živnostníctva a podnikania pomerne do všetkých študijných a učebných odborov školy
- posilnenie vyučovania cudzích jazykov – anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk
- aplikované vyučovanie prírodovedných predmetov

V školskom roku 2020/2021 Stredná odborná škola obchodu a služieb otvorila 9 tried, v ktorých študuje celkom 225 žiakov v odboroch:

a) študijné odbory

- obchod a podnikanie
- pracovník marketingu
- kozmetik
- obchodný pracovník

b) učebné odbory

- kuchár
- čašník, servírka
- kaderník
- predavač

c) nadstavbové odbory

- vlasová kozmetika
- spoločné stravovanie
- podnikanie v remeslách a službách

d) pomaturitné štúdium

- financie

Uplatnenie absolventov na trhu práce je dobré. Žiadané sú v súčasnosti profesie kuchár, čašník, kozmetik, kaderník, vizážista a to nielen na Slovensku, ale aj v krajinách EÚ. Práve tam sa každoročne zamestná temer 5 – 10 % našich absolventov. Mnohí z nich odchádzajú pracovať do väčších miest, kúpeľných a turistických centier Slovenska, od ktorých dostávajú výhodné pracovné ponuky. Stále sú v týchto oblastiach žiadani pracovníci so stredoškolským vzdelaním, ktorí majú zároveň praktické zručnosti. Je potrebné uviesť, že takmer tretina absolventov úspešne pokračuje v štúdiu na vysokých školách.

Výchovu a vzdelávanie v Strednej odbornej škole obchodu a služieb zabezpečuje celkom 23 pedagogických zamestnancov – 16 učiteľov a 7 majstrov odbornej výchovy.

Stredná odborná škola obchodu a služieb sídli v školskom areáli na Ul. SNP 5, ktorý pozostáva z 2 budov (škola a telocvičňa), ihriska a udržiavaného vonkajšieho priestoru, ktorý sa dá vhodne využívať na oddych počas prestávok.

V o b l a s t i p o d m i e n o k š k o l y je jednou z úloh rozvoja aj modernizácia odborných učební a vybavenosť informačnými technológiami. V poslednom období sa zriadili 2 nové učebne informačno-komunikačnej technológie a výpočtovej techniky. Zrealizovala sa oprava strechy, renovácia terás budovy, renovácia podláh a vybavenie nábytkom – aula, knižnica, učebne, chodby. Upravovala sa telocvičňa – máme nové vybavenie na floorbal, bedminton, stolný tenis, volejbal a loptové športy, posilňovňu a fitness – podaný projekt. Zakúpilo sa vybavenie do kozmetiky a kaderníctva – kreslá, prístroje a materiálne vybavenie. Zmodernizovalo sa zariadenie kuchyne a výmena zariadenia reštaurácie. V súčasnej dobe sa realizuje oprava fasády na budove PPV pre kozmetiku a kaderníctvo, pripravuje sa oprava strechy na jedálni a kuchyni, výmena plynového kotla, ktorý zabezpečuje vykurovanie hlavnej budovy a projektová dokumentácia na vybudovanie multifunkčného ihriska v areály školy a zateplenia hlavnej budovy, výmeny okien, revitalizácia osvetlenia a vykurovania.

V škole je teraz celkom 17 univerzálnych a 12 odborných učební (odborná učebňa pre cvičné firmy, odborné učebne výpočtovej techniky, odborné učebne techniky administratívy, jazykové učebne, interaktívna učebňa). Žiaci majú k dispozícii dobre vybavenú školskú knižnicu so študovňou, štúdio školského rádia AFRIKA 2, aulu, či vkusné interiérové sedenia na chodbách školy. Priamo v budove školy sú zriadené prevádzky školského bufetu a kaderníctva. Odborný výcvik zabezpečujeme v p r a c o v i s k u p r a k t i c k é h o v y u č o v a n i a na Štefánikovej ul. – školské kaderníctvo, kozmetika, pedikúra a školská reštaurácia. Súčasťou pracovísk sú aj triedy pre zabezpečovanie praktickej prípravy žiakov, šatne a kabinety pre majstrov odbornej výchovy.

Ako typ príspevkovej organizácie, ktorá momentálne zabezpečuje výlučne výchovu a vzdelávanie „štátnych žiakov“, je rozhodujúcou položkou financovania školy štátny rozpočet. Oproti iným stredným školám je jej ojedinelou – a teda aj veľkou – výhodou získavanie finančných prostriedkov z vlastných zdrojov, z poskytovania služieb pre verejnosť v školských pracoviskách praktického vyučovania.

Prostriedky od sponzorov a firiem sú spravidla využívané na mimoškolské aktivity žiakov, ale aj na modernizovanie vyučovacieho procesu. Škola sa stáva v meste kultúrnym, športovým a spoločenským centrom. Snahou je čo najviac otvoriť školu verejnosti. Vedenie školy vynakladalo značnú energiu na prevádzkovanie služieb verejnosti v pracoviskách praktického vyučovania za veľmi výhodné ceny (kadernícke služby, kozmetika, pedikúra, darčkové balenie, reštaurácie, v ktorých pripravujeme menu pre dôchodcov a občanov mesta). Okrem zisku pracoviská prinášajú škole aj iný úžitok, slúžia charitatívnym účelom a majú aj propagačný účinok, pretože školu zviditeľňujú v meste aj v regióne napr. tým, že zabezpečujeme catering a rôzne akcie v regióne, či ponúkame na rôzne slávnostné príležitosti

vlastné priestory. Mimoriadnej obľube sa teší akcia pod názvom ZMENÁREŇ, kde škola v spolupráci s mestom Zlaté Moravce ponúka verejnosti svoje služby zadarmo v jeden deň.

Tradične dobrá je spolupráca s verejnosťou, rodičmi a firmami. Úspešná je aj prezentácia školy na verejnosti, práca s talentovanými žiakmi v čase mimo vyučovania. V škole pracuje .... krúžkov, do ktorých sa zapája ..... žiakov.

Školský časopis Generácia, kronika, dramatický krúžok, rádio Afrika 2, ponuka využívania telocvične a ihriska pre verejnosť, zapájanie sa do medzinárodných projektov, práca žiakov v cvičných firmách, poskytovanie informácií o dianí v škole v školskej vitríne, na nástenkách, na internetovej stránke školy – to všetko slúži v prospech propagácie zviditeľňovania školy v regióne.

Každoročne vítame so žiakmi verejnosť počas Dňa otvorených dverí, propagujeme školu aj odbory v základných školách regiónu, vystupujeme na akciách organizovaných mestom (jarmok), organizujeme vianočné akadémie, firemné posedenia pre zamestnancov.

Vzhľadom k tomu, že si škola za pár rokov vybudovala dobré meno v regióne, jej žiaci a pedagógovia majú aj v budúcnosti snahu a chuť prezentovať svoju činnosť čo najširšej verejnosti, aby kreativitu, zručnosť a talent našich žiakov predviedli na súťažiach, prezentáciách a olympiádach. Naďalej sa budeme venovať nadaným a talentovaným žiakom a rozvíjať ich schopnosti.

Ponuku školy je žiaduce rozšíriť o možnosť rekvalifikácie – akreditované vzdelávanie, prípadne kurzov pre občanov, pričom by sa využívali kapacity určené na primárne vzdelávanie. Škola by tak umožňovala doplniť si vyššiu odbornosť, či špecializáciu pre všetky vekové kategórie v rámci celoživotného vzdelávania.

Rozvoj školy je podmienený aj sústavným vzdelávaním pedagogických zamestnancov. Pedagogický kolektív je stabilizovaný a spĺňa požiadavky pedagogickej a odbornej spôsobilosti.

V cyklickom slede sa musia vykonávať aj obnovy maľovky v interiéroch, väčšie, či menšie opravy elektriny, kúrenia, vody. Nanajvýš aktuálnou úlohou zostáva renovácia ústredného kúrenia a kotolne v priestoroch školy. Zostáva tiež realizovať dokončenie a úpravu prestávkového dvora podľa projektu vypracovaného žiakmi (doplniť parkovú výsadbu a na záver osadiť fontánu podľa pôvodnej štúdie).

Silné stránky školy a riziká

Aj v budúcnosti chceme nadviazať na silné stránky školy, rozšíriť príležitosti a ponuky a pokračovať v jej dobrých tradíciách.

Silnými stránkami školy sú:

- kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci, nadšenie a kreativita v ich práci, zapájanie pedagógov do ďalšieho vzdelávania
- postavenie a pozitívne meno školy v meste a v regióne
- pestrosť študijných a učebných odborov a ich dlhodobá profilácia na ekonomiku, organizáciu, obchod a služby
- dobré možnosti umiestnenia sa našich absolventov na trhu práce a v štúdiu na vysokých školách
- relatívne nové priestory školy z r. 1993, telocvične a ihriska, parková úprava okolia školy
- zabezpečovanie odborného výcviku vo vlastných prevádzkach, poskytovanie služieb pre verejnosť regiónu a tým možnosť získavať vlastné zdroje
- medzinárodné kontakty a skúsenosti
- zapájanie sa školy a dosahovanie výsledkov v športových súťažiach a v súťažiach zručnosti

- priestory poskytujúce služby žiakom – školský bufet, automat, interiérový nábytok, počas prestávok možnosť využívania okolia školy a prestávkového dvora, v neposlednom rade využívanie služieb v školských prevádzkach
- dobré podmienky v oblasti IKT, bežne dostupná výpočtová technika, internet a materiálne vybavenie, wifi
- dlhodobé úspešné koncepčné pedagogické a ekonomické riadenie školy
- zapájanie sa do projektov – Erasmus K2, etwinning, Operačný program Ľudské zdroje - 1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce, zameranie na cvičné firmy, Enviromentálny fond – zateplovanie budov
- zahraničná prax študentov projekt Erasmus - Tellus College - Plymouth a Portsmouth, Cyprus, Portugalsko, Grécko – prax v zahraničí - spolupráca s Internships Algoos Study, Rhodes – Greece
- dlhodobý záujem o štúdium na škole, vysoká jazyková gramotnosť, rozvoj podnikateľských zručností
- zapojenosť a úspešnosť žiakov vo vedomostných a športových súťažiach, úspešnosť absolventov pri prijímaní a pokračovaní v štúdiu na vysokých školách, nízke percento nezamestnanosti absolventov školy,
- dobrá spolupráca s miestnymi samosprávnymi inštitúciami,
- široká ponuka voľnočasových aktivít pre žiakov, možnosti stravovania v školskej jedálni, bezplatný prístup k internetu žiakom a učiteľom,
- poskytovanie akreditovaného vzdelávania v odboroch, ktoré má škola v sieti a sú schválené akreditačnou komisiou MŠ
- pomaturitné štúdium 6310 Q – financie v duálnom systéme s firmami UNIQA GSC a OVB
- duálne vzdelávanie v odboroch pracovník marketingu, obchodný pracovník s firmami NITRAZDROJ, JEDNOTA

Riziká

- nepriaznivý demografický vývoj spôsobuje škole zníženie počtu študentov v triedach
- sociálne problémy mnohých rodín našich žiakov
- slabšia možnosť výberu prospechovo zdatných žiakov súvisiaca s nepriaznivým demografickým vývojom
- rôzna individuálna efektívnosť členov pedagogického kolektívu na rozvoji školy a budovaní jej imidžu
- skeptický pohľad učiteľov na situáciu v školstve
- príbuznosť odboru obchod a podnikanie k obchodnej akadémii

Ciele a priority rozvoja školy

V oblasti výchovy a vzdelávania

1. Zachovať dlhodobú profiláciu školy na ekonomiku, organizáciu, obchod a služby a doplniť vzdelávacie ponuky o nové študijné a učebné odbory.
  2. Pokračovať v školskom vzdelávacom programe, stanovovať efektívne varianty učebného plánu, plánu práce školy a plánov PK.
  3. Posilniť organizáciu a koncepciu vyučovania
- A) v predmetoch ekonomiky a organizácie služieb
- zlepšiť materiálne vybavenie odbornej učebne cvičných firiem
  - zabezpečiť a organizovať účasť žiakov na veľtrhoch a výstavách cvičných firiem
  - podľa možností zabezpečiť odbornú prax pre žiakov v ekonomických a cestovných agentúrach, turistických centrách a v zahraničí
  - rozšíriť ponuku záujmovej činnosti
- B) v jazykoch

- pripraviť maturantov schopných plynulo ústne i písomne komunikovať v cudzom jazyku v bežnom živote i odbornej praxi s možnosťou využitia vedomostí na VŠ
- podľa zvládnutia cudzieho jazyka zaraďovať žiakov individuálne do skupín
- rozšíriť možnosť záujmových krúžkov a doučovania
- zabezpečiť a organizovať výmenné pobyty žiakov v cudzojazyčnom prostredí – Erasmus K2, etwinning

- využívať školskú knižnicu

C) v odbornom výcviku

- zabezpečovať odbornosť vyučovania kvalifikovanými majstrami odbornej výchovy
- pripravovať a organizovať žiakov na súťaže zručností
- využívať odborné zručnosti žiakov v charitatívnej oblasti - praktické aktivity žiakov našich odborov využívať pri verejných a spoločenských akciách
- úzko spolupracovať s firmami a organizáciami a sponzormi školy

D) v predmetoch telesnej výchovy a športu

- pracovať s nadanými a talentovanými žiakmi
- podporovať športové zameranie na atletiku a orientačný beh
- spolupracovať s Požítavskou futbalovou akadémiou FC ViOn Zlaté Moravce, so športovými klubmi v kraji a regiónu BOX klub, JABA centrum, atletický klub

E) spolupráca

- sledovať uplatnenie absolventov školy v praxi a na vysokých školách, spolupracovať s vysokými školami
- spolupracovať so žiackym parlamentom, obsadiť miesta hovorcov tried žiackymi osobnosťami

4. Zapájať sa do projektov a programov zameraných na modernizáciu vyučovacieho procesu a zvyšovanie kvality vzdelávania - Operačný program Ľudské zdroje - 1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce, zameranie na cvičné firmy

5. V oblasti výchovy – sa zamerať na upevňovanie a rozvíjanie regionálnych tradícií, osvojovanie si kvalitného hodnotového systému, prosociálneho správania, vlastenectva a právneho vedomia

-priebežne sledovať aktívnu ochranu detí pred nežiaducimi javmi ako sú záškoláctvo, agresívne prejavy, násilie, šikanovanie, fyzické alebo psychické týranie, delikvencia, zneužívanie návykových látok, sexuálne zneužívanie a pod.

- prijímať účinné opatrenia na povzbudenie pravidelnej školskej dochádzky a na obmedzenie počtu tých, ktorí školskú dochádzku neukončia

6. Sústavne zabezpečovať odbornosť vyučovania kvalifikovanými pedagógmi a vytvoriť efektívne pôsobiace motivačné prostredie

- podporovať osobnostný a profesijný rast pedagogických zamestnancov prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania

- kladne hodnotiť prezentáciu práce pedagógov v médiách, účasť na pedagogickom čítaní, účasť učiteľov a MOV na odborných seminároch, kurzoch, štúdiu, evidovať ich odborné vystúpenia a príspevky v médiách

- naďalej zabezpečovať prístup k odbornej tlači, k odborným materiálom, k metodickým príručkám

- využívať výukové programy na vyučovacích hodinách

7. Napriek demografickým prognózam a konkurenčnému prostrediu stabilizovať v nasledujúcich rokoch počet žiakov školy.

V oblasti podmienok školy

1. Vytvárať priaznivý obraz školy

- prezentovať školu v médiách na úrovni mesta, regiónu a kraja
- prezentovať kvalitu edukačného procesu a úspešnosť žiakov na trhu práce a na vysokých školách
- naďalej vydávať školskú kroniku, školský časopis a školský informačný bulletin, využívať informačný portál o škole
- podporovať a rozvíjať tradície školy

2. Modernizovať materiálno-technickú základňu

- v spolupráci so zriaďovateľom vyvinúť maximálnu snahu o získanie finančných zdrojov na rekonštrukciu ústredného kúrenia a kotolne v priestoroch školy
- udržiavať a rozširovať činnosť prevádzok praktického vyučovania – školského bufetu, školských kaderníctiev, reštaurácií, školských kuchýň, školskej kozmetiky a pedikúry
- vytvárať podmienky pre kultúru školy (estetika školského prostredia, interiér a exteriér školy a pracovísk)
- modernizovať vyučovacie prostriedky a učebné pomôcky pre jednotlivé predmety

V oblasti tradícií a spolupráce s verejnosťou

- 1) Spolupracovať s rodičmi - využívať spätnú väzbu od rodičov ako základný korekčný mechanizmus pre skvalitnenie práce školy.
- 2) Spolupracovať s inštitúciami, organizáciami a školami na úrovni mesta, regiónu i medzinárodne.
- 3) Naďalej udržiavať a využívať kontakty a skúsenosti zo spolupráce so zahraničnými školami

Koncepčný zámer rozvoja školy

Pre zamestnancov školy vytvoriť dobré pracovné podmienky, rozvíjať dobré medziľudské vzťahy na báze otvorenej komunikácie s partnerským, ľudským a demokratickým prístupom, podporovať učiteľov v ďalšom vzdelávaní.

Efektívnejšie využívanie personálneho a materiálneho vybavenia školy, optimalizácia režijných a prevádzkových nákladov, vytvorenie priestoru pre širšiu ponuku vzdelávania v regióne.

Dobre fungujúca tímová práca učiteľov.

Spolupráca s Radou rodičov, zapájanie rodičov do života školy – zbery, školské akcie, rodičovský ples, brigády na úprave okolia.

Pozornosť venovať výchove zameranej na posilňovanie úcty žiaka k rodičom a učiteľom, kultúre jazyka a národným hodnotám. Pripravovať žiakov na zodpovedný život v duchu porozumenia a znášanlivosti. Eliminovať prejavy rasizmu a neznášanlivosti, odstrániť prejavy šikanovania.

Oprava strechy na reštaurácii na Štefánikovej ulici, oprava fasády budovy na Štefánikovej ulici, renovácia kúrenia, zateplenie a renovácia okien na hlavnej budove školy Ul. SNP 5.

Úprava vnútorných priestorov školy – výmena školského nábytku a inventár.

Pre efektívnejšie informovanie a spoluprácu s rodičmi zefektívniť využívanie aScAgendy pre potreby učiteľov a školy.

Rozvíjať telesnú a športovú zdatnosť žiakov – renovácia školského ihriska – vybudovanie multifunkčného areálu pre šport.

Zvýšiť IKT vybavenosť školy - Operačný program Ľudské zdroje - 1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce, zameranie na cvičné firmy.

Výsadba a starostlivosť o zeleň v areály školy.

Hlavnou partnerskou organizáciou, s ktorou máme uzatvorenú zmluvu je agentúra Tellus College - sídliaca v mestách Plymouth a Portsmouth. Partnerské organizácie sa nachádzajú

v Spojenom kráľovstve v mestách Plymouth a Portsmouth, v ktorých budú študenti vykonávať odbornú prax.

Vytváranie mimorozpočtových zdrojov financovania z vyhlásených projektov a grantov, 2 % dane, sponzorské dary a príspevky.

Starostlivosť o nadaných a talentovaných žiakov – pokračovať v dôslednej príprave na súťaže a olympiády, kde škola dosahuje dlhodobé výborné výsledky.

Pokračovať v starostlivosti o začlenených žiakov.

Krúžková činnosť – vzbudiť v žiakoch záujem o šport, vedu, techniku a literatúru.

Prezentácia školy na verejnosti – médiá, www stránka, vianočná akadémia, školský časopis, rozhlasové vysielanie, olympiáda finančnej gramotnosti pre žiakov základných škôl.

Vytvoriť média centrum školy, samoštúdium žiakov – čítareň a internetový klub v priestoroch knižnice a učebne informatiky.

Rozvíjať jazykovú gramotnosť žiakov – nájdenie partnerskej školy - projekt Erasmus, prax v zahraničí Londýn – projekt Erasmus, Cyprus – prax v zahraničí.

Zapojiť školu do duálneho vzdelávania – Lidl, Kaufland, DM drogeria.

Požiadat' MŠVVaŠ SR o možnosť akreditovaného vzdelávania v odboroch, ktoré má škola v sieti, vzdelávať v spolupráci s úradom práce v Zlatých Moravciach.

Požiadat' v spolupráci s firmou UNIQA Group Service Center Slovakia o nový odbor, zameraný na poisťovníctvo a bankovníctvo.

V budúcnosti nadviazať na silné stránky školy – ako je stabilné postavenie školy vo vzdelávacom systéme v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK, zamerať sa na ďalšie profilovanie školy na obchod a služby, rozšíriť príležitosti a ponuky pre žiakov regiónu a pokračovať v dlhodobých tradíciách školy.

Nástup informačnej spoločnosti a globalizácia ekonomiky vedú k novému vnímaniu vzdelávania a jeho úlohy v spoločnosti. Vzdelanie sa stáva kľúčom k životnému úspechu, najlepšou investíciou do budúcnosti, účinnou prevenciou pred nezamestnanosťou, zločinnosťou, drogami. Je dôležité vychovať kvalitného odborníka v duchu moderných trendov, počítačovo i jazykovo zdatného, s možnosťami uplatniť sa na trhu práce u nás i v členských štátoch Európy.

Dotvoriť štruktúru odborov tak, aby sa škola, ktorá disponuje kvalitným materiálnym a technickým zabezpečením stala centrom výchovy a vzdelávania budúcich odborníkov v oblasti ekonomiky, organizácie, obchodu a služieb, resp. poskytovania služieb bezprostredne súvisiacich so zameraním školy pre verejnosť Zlatých Moraviec a širokého regiónu.

Sústrediť sa i v ďalšom období na kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu, na jeho bezporuchový, bezproblémový, optimálny priebeh a pri vyučovaní používať moderné, efektívne vyučovacie metódy, organizačné formy vyučovania, učebné pomôcky, didaktickú techniku a informačno-komunikačné technológie.

Rozvoj školy je podmienený aj sústavným vzdelávaním pedagogických zamestnancov. Škola sa má stať v meste kultúrnym, športovým a spoločenským centrom a musí obstáť v konkurencii v rámci celého regiónu.

Pokračovať v tradíciách školy, využiť jej silné stránky v smere zvyšovania kvality ponuky. Nositeľmi zmien budú učители, podporovaní rodičovskou verejnosťou. Cieľom výchovy bude celkový rozvoj žiaka pri rešpektovaní jeho jedinečnosti a vytvorenie kladne pôsobiacej klímy v škole, ktorá bude otvorená svojim klientom a bude trvalo zlepšovať svoje pracovné výsledky.

Škola je pre žiakov miestom získania vzdelania a miestom rozvoja osobnosti, pre učiteľov miestom, kde plnia svoje poslanie a pre rodičov pomocníkom pri výchove a vzdelávaní ich

detí. Zámer školy je rozvinúť potenciál každého žiaka, viesť ho ku schopnosti tvorivo a kriticky myslieť, pracovať tímovo, vzájomne sa rešpektovať a komunikovať, byť schopným presadiť sa. Našou snahou je, aby žiaci nadobudli schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a životným prostredím, rozvíjame u nich národné povedomie, úctu k vlasti a jej tradíciám. Žiakov vyzbrojíť schopnosťami, zručnosťami a vedomosťami potrebnými na zvládnutie ďalšieho štúdia a na úspešný život.

Uznávanými hodnotami v škole sú sloboda, ľudskosť, vzdelanie a preto sa budeme zasadzovať o to, aby platili pravidlá pre všetkých rovnako, nevhodné správanie bolo riešené v rámci školského poriadku, a všetci žiaci by mali vytvorené podmienky pre svoju prácu a štúdium. Vytvárať neohrozené prostredie vo všetkých triedach prevenciou proti šikanovaniu, agresivite, drogovej závislosti a prejavom intolerancie; dôsledne dbať na okamžité riešenie v spolupráci s rodičmi, CPP a P, políciou a Oddelením sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Pozornosť venovať výchove zameranej na posilňovanie úcty žiaka k rodičom a učiteľom, kultúre jazyka a národným hodnotám. Pripravovať žiakov na zodpovedný život v duchu porozumenia a znášateľnosti. Eliminovať prejavy rasizmu a neznášateľnosti, odstrániť prejavy šikanovania. Venovať veľký priestor starostlivosti o nadaných a talentovaných žiakov. Pokračovať v dôslednej príprave na súťaže, veľtrhy a olympiády, kde škola dosahuje dlhodobo výborné výsledky a v starostlivosti o začlenených žiakov.

Kapitola 3

Charakteristika školy

Škola má právnu subjektivitu, poskytuje stredoškolské vzdelávanie v oblasti obchodu a služieb pre študentov celého regiónu Zlatých Moraviec a okolia.

Zriaďovateľom školy je od 01. 07. 2002 Nitriansky samosprávny kraj.

V Stredne odbornej škole obchodu a služieb študuje ročne približne 220 žiakov.

a) Pre odvetvie ekonomiky a obchodu sa pripravujú žiaci v týchto odboroch:

- 6352 M obchod a podnikanie (denné štúdium pre absolventov ZŠ, 4-ročné štúdium ukončené maturitnou skúškou,)

- 6405 K pracovník marketingu (denné štúdium pre absolventov ZŠ, 4-ročné štúdium ukončené maturitnou skúškou,)

-6442 K obchodný pracovník (denné štúdium pre absolventov ZŠ, 4-ročné štúdium ukončené maturitnou skúškou,)

-6310 Q financie (denné pomaturitné štúdium pre absolventov SŠ, 3-ročné štúdium ukončené skúškou, získaný titul DIS)

-6403 L podnikanie v remeslách a službách (dvojročné denné nadstavbové štúdium pre absolventov učebného odboru, ukončené maturitnou skúškou, 1. - 2. ročník)

b) Pre oblasť služieb sa pripravujú žiaci v odboroch:

- 6446 K kozmetik (denné štúdium pre absolventov ZŠ, 4-ročné, ukončené maturitnou skúškou)

- 6456 H kaderník (denné štúdium pre absolventov ZŠ, 3-ročné, ukončené záverečnou skúškou)

- 6426 L vlasová kozmetika (dvojročné denné nadstavbové štúdium pre absolventov učebného odboru, ukončené maturitnou skúškou, 1. - 2. ročník)

c) Pre služby v hoteloch a reštauráciách sa pripravujú žiaci v odboroch:

- 6445 H kuchár (denné štúdium pre absolventov ZŠ, 3-ročné, ukončené záverečnou skúškou)

- 6444 H čašník, servírka (denné štúdium pre absolventov ZŠ, 3-ročné, ukončené záverečnou skúškou)

- 6421 L spoločné stravovanie (dvojročné denné nadstavbové štúdium pre absolventov učebného odboru, ukončené maturitnou skúškou,)

V Strednej odbornej škole obchodu a služieb sa uplatňujú učebné plány a učebné osnovy všetkých odborov, ktoré vychádzajú z MŠ schváleného štátneho vzdelávacieho programu.

V škole sa aktívne vyučujú všetky odbory, ktoré sú v Strednej odbornej škole obchodu a služieb zaradené v sieti študijných odborov. Škola má zvolený učebný plán so študijným zameraním študijných predmetov na obchod aj cestovný ruch v študijnom odbore obchod a podnikanie. V takomto zameraní sa škola chce profilovať aj v budúcnosti. Počet dochádzajúcich študentov z regiónu Zlatých Moraviec každoročne stúpa (za posledných cca 5 rokov) a charakter školy začína nadobúdať znaky „spádovej“ školy pre oblasť 28 okolitých obcí, mesta Vráble, čiastočne Novej Bane, Tekovských Nemiec.

Uplatnenie našich absolventov vzhľadom na možnosti trhu práce je dobré. Dôkazom sú trvalé inzercie a vyhľadávanie obchodných manažérov, obchodných zástupcov, administratívnych pracovníkov. Žiadané sú v súčasnosti profesie kuchár, čašník, kozmetik, kaderník, vizážista a to nielen na Slovensku, ale aj v krajinách EÚ. Práve tam sa každoročne zamestná temer 5 – 10 % našich absolventov. Mnoho z nich odchádza pracovať nielen do

krajín EÚ, ale i do väčších miest, kúpeľných a turistických centier Slovenska, od ktorých dostávajú výhodné pracovné ponuky. Stále sú v týchto oblastiach žiadaní pracovníci so vzdelaním na úrovni strednej odbornej školy, ktorí majú zároveň praktické zručnosti absolventov SOU. Je potrebné uviesť, že takmer tretina našich absolventov úspešne pokračuje v štúdiu na vysokých školách. Výchovu a vzdelávanie v Strednej odbornej škole obchodu a služieb zabezpečuje celkom 25 pedagogických zamestnancov. Pedagogovia pracujú v 5 predmetových komisiách. Všetky predmetové komisie sa aktívne podieľajú na plnení úloh z plánu práce školy. Okrem predmetových komisií pracujú na úseku teoretického vyučovania koordinátori v oblasti výchovy k manželstvu a rodičovstvu, výchovy k vlastenectvu, drogovej prevencie, koordinátor environmentálnej výchovy, koordinátor aktivít, ktoré predchádzajú sociálno-patologickým javom. Výchovná poradkyňa sa vo vyhradených hodinách venuje žiakom, spolupracuje s triednymi učiteľmi pri riešení neospravedlnenej absencie žiakov, poskytuje žiakom informácie o možnosti ďalšieho štúdia a pod. Aj v tomto školskom roku spolupracuje s psychologičkou z Krajskej pedagogicko-psychologickej poradne a centrom CPPPaP v Zlatých Moravciach. Žiaci majú možnosť konzultovať svoje problémy priamo v škole alebo v centre CPPPaP.

Vedenie školy okrem riaditeľa tvoria - zástupca pre teoretické a praktické vyučovanie, ktorý je zároveň štatutárnym zástupcom riaditeľa školy a vedúca ekonomického úseku. Pedagogický kolektív školy je stabilizovaný a fakticky kvalifikovaný. V posledných rokoch sa nám podarilo skvalitniť okrem všeobecno-vzdelávacích predmetov personálne zabezpečenie vyučovania cudzích jazykov, ekonomických odborných predmetov a obsadenie vyučovania odborného výcviku v učebných odboroch.

Oblasť technicko-ekonomických činností zabezpečuje 9 nepedagogických zamestnancov. Pravidelné vzdelávanie účtovníkov, ekonómov, personalistky je úplne samozrejmé. Permanentne sa musia školiť a preškoľovať kuriči, vodiči, pracovníci v oblasti BOZP a PO. Od roku 1991 sme venovali veľa energie a značnú časť finančných prostriedkov do vybudovania novej školy (1993), telocvične (2003), školského ihriska a parkoviska (2005) a pracovísk praktického vyučovania. Vybudovaním školy, telocvične, zrekonštruovaním PPV sa výrazne zlepšili podmienky vyučovania všetkých študijných a učebných odborov. Stredná odborná škola obchodu a služieb sídli v školskom areáli na Ul. SNP 5, ktorý pozostáva z 2 budov (škola a telocvična), ihriska a vonkajšieho priestoru, ktorý sa dá vhodne využívať na oddych počas prestávok. Manažment školy a hospodársky úsek má svoje priestory, učitelia využívajú svoje kabinety a zborovňu. Výchovný poradca má k dispozícii kabinet, kde sa stretáva so žiakmi, rodičmi, sociálnymi zamestnancami a pod. V prízemí školy sú žiacke šatne, kotolňa, sklad, vzduchotechnika a jedna dielňa pre potreby údržby a opráv na škole. Hygienické zariadenia sú na každom poschodí, telocvična má vlastné hygienické priestory a sprchy. Od roku 1990, kedy sa škola právne i hospodársky osamostatnila, sme nemali vážnejšie problémy s finančným zabezpečením jej prevádzky. Ako typ príspevkovej organizácie, ktorá momentálne zabezpečuje výlučne výchovu a vzdelávanie „štátnych žiakov“, je rozhodujúcou položkou financovania školy štátny rozpočet. Oproti iným stredným školám je našou ojedinelou - a teda aj veľkou - výhodou získavanie finančných prostriedkov z vlastných zdrojov, z poskytovania služieb pre verejnosť v školských pracoviskách praktického vyučovania. Zatiaľ čo podiel prostriedkov zo štátneho rozpočtu je v iných školách takmer 100 % a školy sú odkázané výlučne na tieto zdroje, v rámci hlavnej činnosti si naša škola dopĺňa financie z vlastných zdrojov.

Škola nemá veľa možností prenájmu priestorov, pretože takmer všetky aktívne využíva. Získava finančné prostriedky za prenájom školskej telocvične a priestorov na ulici Janka Kráľa 13. Prostriedky od sponzorov a firiem sú spravidla využívané na mimoškolské

aktivity žiakov, ale aj na modernizovanie vyučovacieho procesu. Je predpoklad, že tieto prostriedky sa bude dariť získať aj v budúcnosti. Škola sa stáva v meste kultúrnym, športovým a spoločenským centrom. Našou snahou bolo čo najviac otvoriť školu verejnosti. Vedenie školy vynakladalo značnú energiu na prevádzkovanie služieb verejnosti v pracoviskách praktického vyučovania za veľmi výhodné ceny (kadernícke služby, kozmetika, darčkové balenie, reštaurácie, v ktorých pripravujeme menu pre dôchodcov). Okrem zisku pracoviská prinášajú škole aj iný úžitok, slúžia charitatívnym účelom a majú aj propagačný účinok, pretože školu zviditeľňujú v meste aj v regióne. Školský časopis Generácia, rádio AFRIKA 2, ponuka využívania telocvične a ihriska pre verejnosť, zapájanie sa do medzinárodných projektov, práca žiakov v cvičných firmách, poskytovanie informácií o dianí v škole v školskej vitríne, na nástenkách, na internetovej stránke školy – to všetko slúži v prospech propagácie zviditeľňovania školy v regióne. Každoročne vítame so žiakmi verejnosť počas Dňa otvorených dverí, organizujeme vianočné akadémie, firemné posedenia pre zamestnancov. Aj vnútorné priestory školy poskytujú služby žiakom – školský bufet, kaderníctvo, automat, sedenie počas prestávok, dostupná výpočtová technika, wifi. Zapájanie sa školy do športových súťaží a súťaží zručnosti patria medzi silné stránky školy a zvyšujú jej dobré meno v regióne.

Medzi najvýznamnejšie aktivity školy patrí zapájanie sa do projektov. Medzinárodné projekty s obchodnými školami v Nemecku (Prüm) od r. 1993 a v Dánsku (Randers) od r. 1997 a Angouleme (Francúzsko) od r. 2018 priniesli škole veľa pozitívneho. Niekoľkoročné výmenné pobyty študentov podporili nielen ich záujem o vzdelávanie sa v cudzom jazyku, ale aj veľa nových poznatkov a skúseností z krajín EÚ. Zaujímavosťou bol v r. 2004 rozpracovaný projekt zameraný na odbor kaderník a kozmetik s Českou republikou (Kadaň) a Nemeckom (Ansbach) a v roku 2018 projekt v spolupráci s hlavnou partnerskou organizáciou, s ktorou máme uzatvorenú zmluvu - agentúra Tellus College - sídliaca v mestách Plymouth a Portsmouth. Partnerské organizácie sa nachádzajú v Spojenom kráľovstve v mestách Plymouth a Portsmouth, ktorých budú študenti vykonávať odbornú prax.. Napriek snahe všetkých zainteresovaných škôl a vysokej rozpracovanosti, na škodu vecí, projekty neboli schválené. Kontakty však zostali do budúcnosti. Finančné prostriedky pridelené škole cez projekt Otvorená škola pomohli pri začiatku výstavby školského ihriska. Od r. 2002 je škola zapojená do projektu Ministerstva školstva INFOVEK. Projekt zabezpečuje bezplatný a neobmedzený prístup žiakov k internetu v škole. Vďaka nemu sme získali aj veľa novej výpočtovej techniky. A od r. 2013 do projektu „Inovatívna príprava žiakov pre potreby vedomostnej spoločnosti a trhu práce“ v rámci operačného programu Vzdelávanie“ spolu financovaného z ESF a štátneho rozpočtu SR.

Na škole vyvíja veľmi dobrú činnosť Rada školy, ktorá má 10 členov. Zodpovedá za kvalitu a organizáciu celého výchovno-vzdelávacieho procesu. Študentská rada žiakov zastupuje záujmy žiakov na našej škole, organizuje žiacke aktivity a vytvára podmienky pre dobrú komunikáciu a spoluprácu medzi vedením školy, učiteľmi a žiakmi.

Vlastné zameranie školy

Každá škola je z hľadiska sociálneho systému, historických tradícií, vývoja a poslania jedinečná. Korene novej Strednej odbornej školy obchodu a služieb siahajú hlboko do minulosti (takmer 90 rokov). Presný dátum jej vzniku nepoznáme, ale v školskom archíve sme objavili prvé triedne knihy a katalógy z roku 1919/1920. Mala názov Živnostnícka

obchodná škola a jej súčasťou boli aj dievčenské triedy. V závislosti od vnútorných aj vonkajších podmienok bola škola mnohokrát transformovaná. V zásade si však zachovala svoju profiláciu - obchod a služby. V roku 1960 bola zriadená ako Učňovská škola za účelom sústredenia roztrieštenej, hospodársky neúnosnej výučby učňov z malých cyklických škôl v Zlatých Moravciach, Nevericiach, Michale nad Žitavou a Topoľčiankach. Od roku 1980 existovala ako Stredné odborné učilište obchodné. V roku 1990 sme iniciovali vznik Dievčenskej odbornej školy, ktorú k 01. 09. 1990 u nás zriadil v rámci experimentu Západoslovenský krajský národný výbor. Od roku 1990 mala škola celkom 12 zriaďovateľov, čo viedlo k viackoľajnosti a nesystémovosti riadenia. Zlúčením oboch škôl k 01. 01. 2003 vznikla Združená stredná škola obchodu a služieb, ktorej zriaďovateľom sa stal Nitriansky samosprávny kraj.

- Výsledkom bolo - efektívnejšie využívanie personálneho a materiálneho vybavenia školy
- optimalizácia režijných a prevádzkových nákladov
- vytvorenie priestoru pre širšiu ponuku vzdelávania v regióne.

Najväčším problémom školy neboli len stále sa meniaci zriaďovatelia, ale najmä priestory. Celé desaťročia bola škola umiestňovaná v rôznych, zväčša nevyhovujúcich priestoroch v Zlatých Moravciach a okolí. Najdlhšie, od roku 1960 v priestoroch bývalej Okresnej vojenskej správy - predtým to bol zájazdový hostinec. Aj o tieto, pomerne stabilné, aj keď na kvalitné vyučovanie absolútne nedostatočné priestory (kúrenie na tuhé palivo, voda dostupná iba na WC) škola prišla v roku 1991. Priestory bývalého zájazdového hostinca sa museli v rámci reštitúcií vrátiť pôvodnej majiteľke p Korcovej. Vyhrotená situácia (škola sa mala sťahovať do Nitry) sa napokon vyriešila. Na základe našich žiadostí a vypracovaného projektu sa nám podarilo získať z účelovej rezervy vlády 14 mil. Sk na začiatok výstavby novej školy. Základný kameň bol položený 01. 07. 1991 a už 01. 09. 1993, teda o 2 roky, sme školský rok otvárali v nových priestoroch. Škola si konečne oddýchlá. Neskôr sa pristavila nová telocvičňa (v r. 2003), školské ihrisko (v r. 2005) a parkovisko. V minulom období sme značnú časť prostriedkov školy vložili do zriadenia a vybudovania PPV na Ul. Janka Kráľa (školské reštauračné zariadenie) a PPV na Štefánikovej ul. v Zlatých Moravciach (zriadenie školskej predajne, kaderníctva, kozmetiky, pedikúry a školskej kuchyne s jedálňou). Priamo v budove školy sa zriadili pracoviská školského bufetu a kaderníctva.

Aj v úvahách o budúcnosti vzdelávacieho programu Strednej odbornej školy obchodu a služieb sa nedá neobzrieť o niekoľko rokov naspäť. Spočiatku - ako Učňovská škola - bola povahou svojho zamerania viacodborová škola pre remeslá, obchod a služby. Od roku 1980, so vznikom SOU obchodného, sa škola orientovala na jednodoborové štúdium - predavač s pôsobnosťou pre celé Slovensko. S odstupom času je jasné, že takýto krok neznamenal pre školu správne riešenie. V období malej privatizácie v obchode (1990 - 1992) sa celkom zlikvidovali všetky zriaďovateľské organizácie, pre ktoré sme pripravovali žiakov. Tento fakt priniesol v tom období mimoriadny úbytok žiakov a zúžil hranice spádovosti našej školy z celého Slovenska na Zlaté Moravce a región. Okrem toho, ako už bolo spomenuté, škola prišla v rámci reštitúcie o svoje priestory. Bolo treba začať odznova. Úbytok žiakov riešiť v najoptimálnejšom čase a vrátiť sa k dlhodobej tradícii školy - k profilácii na odbory obchodu a služieb.

Postupne sa otvárali viaceré odbory v oblasti ekonomiky a organizácie, obchodu a služieb:

- kaderník - r. 1990
- obchodný pracovník - r. 1990
- obchod a podnikanie - r. 1991
- kuchár - r. 1996

- čašník, servírka – r. 1996
- prevádzka obchodu - r. 1999
- spoločné stravovanie - r. 1999
- vlasová kozmetika - r. 1999
- kozmetička – r. 2002
- pracovník marketingu - r. 2009
- podnikanie v remeslách a službách - r. 2013
- financie - r. 2018

Čas ukázal, že tieto naše kroky boli správne. O všetky nové odbory prejavovali mladí ľudia výrazný záujem, aj v dnešnej dobe prirodzeného úbytku žiakov na školách. Výraznú zmenu k lepšiemu pocítlo aj mesto Zlaté Moravce, pretože veľa žiakov z regiónu muselo za týmito odborními cestovať do okolitých miest, najmä do Nitry a Levíc. Aj v budúcnosti chceme nadviazať na silné stránky školy, rozšíriť príležitosti a ponuky a pokračovať v jej dobrých tradíciách.

Silnými stránkami školy na skvalitnenie a rozvoj výchovno-vzdelávacieho procesu sú:

- kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci
- postavenie a pozitívne meno školy v meste a v regióne
- pestrosť študijných a učebných odborov a ich dlhodobá profilácia na obchod a služby
- dobré možnosti umiestnenia sa našich absolventov na trhu práce a v štúdiu na vysokých školách
- relatívne nové priestory školy z r. 1993, telocvične a ihriska, parková úprava okolia školy
- zabezpečovanie odborného výcviku vo vlastných prevádzkach, poskytovanie služieb pre verejnosť regiónu a tým možnosť získavať vlastné zdroje
- medzinárodné kontakty a skúsenosti
- zapájanie sa školy a dosahovanie výsledkov v športových súťažiach a v súťažiach zručnosti
- priestory poskytujúce služby žiakom - školský bufet, automat, sedenie počas prestávok
- dobré podmienky v oblasti IKT, bežne dostupná výpočtová technika, internet a materiálne vybavenie

Riziká

Nepriaznivý demografický vývoj spôsobuje škole zníženie počtu študentov v triedach. Čiastočné riziko a rivalitu predstavuje takmer totožnosť študijného odboru obchod a podnikanie so študijným odborom obchodná akadémia. V súčasnosti sa darí úspešne riešiť pretrvávajúce problémy s kvalitným personálnym obsadením majstrov odbornej výchovy (majstri odbornej výchovy si dopĺňajú požadované vzdelanie) a so slabšími výsledkami z cudzích jazykov a slovenského jazyka pri maturitných skúškach najmä v nadstavbovom štúdiu (úprava učebných plánov a posilnenie počtu vyučovacích hodín cudzích jazykov a slovenského jazyka). Do rozvoja školy nepriaznivo zasahuje nedostatok finančných prostriedkov, najmä investičných, na dokončenie rekonštrukcie budov pracovísk praktického vyučovania a opráv školy.

Personálne zabezpečenie

Výchovu a vzdelávanie na SOŠ obchodu a služieb zabezpečujú pedagogickí zamestnanci – učitelia a majstri odbornej výchovy.

Pedagógovia pracujú v 5 predmetových komisiách. Všetky predmetové komisie sa aktívne podieľajú na plnení úloh z plánu práce školy. Okrem predmetových komisií pracujú na úseku teoretického vyučovania koordinátori v oblasti výchovy k manželstvu a rodičovstvu, drogovej prevencie, koordinátor environmentálnej výchovy, výchovy k vlastenectvu koordinátor aktivít, ktoré predchádzajú sociálno-patologickým javom. Výchovná poradkyňa sa vo vyhradených hodinách venuje žiakom, spolupracuje s triednymi učiteľmi pri riešení neospravedlnenej absencie žiakov, poskytuje žiakom informácie o možnosti ďalšieho štúdia a pod. Aj v tomto školskom roku spolupracuje s psychologičkou z Krajskej pedagogicko - psychologickkej poradne. Žiaci majú možnosť konzultovať svoje problémy priamo v škole alebo v centre psychologickkej prevencie.

Vedenie školy okrem riaditeľa tvoria - zástupca pre teoretické a praktické vyučovanie, ktorý je zároveň štatutárnym zástupcom riaditeľa školy.

Pedagogický kolektív školy je stabilizovaný a fakticky kvalifikovaný. V posledných rokoch sa nám podarilo skvalitniť okrem všeobecnovzdelávacích predmetov personálne zabezpečenie vyučovania cudzích jazykov a ekonomických odborných predmetov. Všetci učitelia spĺňajú požiadavky na odbornú a pedagogickú spôsobilosť. Výchovná poradkyňa školy a riaditeľ a zástupcovia riaditeľa majú okrem odbornej a pedagogickej spôsobilosti aj zákonom predpísané vzdelanie v oblasti výchovného poradenstva a školského manažmentu. Mimoškolské aktivity realizujú a zabezpečujú pedagogickí zamestnanci školy.

Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy:

Podrobný a konkrétny plán kontinuálneho vzdelávania, je súčasťou ročného plánu školy. Manažment školy považuje za prioritnú úlohu zabezpečiť:

- Uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Príprava pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT.
- Príprava pedagogických zamestnancov na tvorbu školského vzdelávacieho programu.
- Motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru.
- Príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie, knihovník atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie (pokiaľ bude v platnosti v dobiehajúcich ročníkoch), atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálnymi prostriedkami: videotechnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- Zhromažďovanie a rozširovanie progresívnych skúseností z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- Sprostredkovanie operatívneho a časovo aktuálneho transferu odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.

Príprava pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

Rozvoj školy je podmienený aj sústavným vzdelávaním pedagogických zamestnancov. Náš pedagogický kolektív je stabilizovaný a spĺňa požiadavky pedagogickej a odbornej spôsobilosti.

I napriek tomu, že máme pedagogický kolektív úplne kvalifikovaný, predpokladáme jeho ďalšie vzdelávanie najmä v oblasti rozvíjania schopností práce s personálnym počítačom, s novými výchovno-vzdelávacími programami a ich aplikáciou do vyučovania konkrétnych vyučovacích predmetov.

Personálne podmienky:

- Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program, je v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činností podľa platných predpisov.

- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov všeobecnovzdelávacích predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

- Odborná a pedagogická spôsobilosť majstrov odborného výcviku, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

- Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (ekonóm, správca, školník, upratovačky a pod.), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.

- Plnenie požiadaviek poradenskej činnosti sa riadi platnými predpismi. Výchovný poradca je pedagogický zamestnanec, ktorého poslaním je poskytovanie odbornej psychologickej a pedagogickej starostlivosti žiakom, rodičom a pedagogickým zamestnancom školy. Prácu výchovného poradcu usmerňujú metodické, pedagogické a psychologické centrá. Práca výchovného poradcu a dodržiavanie všeobecne záväzných platných predpisov v oblasti výchovného poradenstva podlieha kontrolnej činnosti zo strany zriaďovateľa strednej školy. Ďalšie práva a povinnosti výchovných poradcov vymedzujú vnútorné predpisy školy (pracovný poriadok, vnútorný poriadok školy, vnútorný mzdový predpis a pod.).

P. č.	Meno a priezvisko	Ukončené vzdelanie VŠ, fakulta, študijný odbor
1.	Ing. Marie Černová	VŠE Bratislava, Fakulta riadenia, Ekonomicko-matematické výpočty, DPŠ Bratislava
2.	Ing. Jozef Červený	STU Bratislava, Strojnícka fakulta, Prístrojová, regulačná a automatizačná technika, Strojárska aplikovaná elektronika, DPŠ STU MTF Bratislava
3.	Mgr. Anna Číková	Pedagogická fakulta Banská Bystrica, Matematika – Chémia Špecializačné kvalifikačné štúdium etickej výchovy (dvojiročné) MPC Banská Bystrica
4.	Ing. Mária Čurná	VŠE Bratislava, Národohospodárska fakulta, Ekonomika investičného a vedecko-technického rozvoja, DPŠ Bratislava
6.	Mgr. Alena Fusková	UK Bratislava, Fakulta telesnej výchovy a športu, Telesná výchova – Biológia
7.	Ing. Janka Golianová	Trnavská univerzita, Pedagogická fakulta, Učiteľstvo profesijných predmetov a praktickej prípravy, Učiteľstvo praktických potravinárskych a chemických predmetov = Bc. SPU Nitra, Fakulta biotechnológie a potravinárstva, Technológia potravín, Spracovanie poľnohospodárskych produktov = Ing. SPU Nitra, Fakulta ekonomiky a manažmentu, Centrum pedagogiky a psychologického poradenstva = pedagogická spôsobilosť
8.	PaedDr. Štefan Halgaš	UKF Nitra, Fakulta prírodných vied, Matematika – Chémia
9.	PhDr. Romana Havettová	UKF Nitra, Filozofická fakulta, Anglický jazyk a literatúra – Estetika
10.	Mgr. Martina Hudáková	UKF Nitra, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva, Psychológia – Biológia, Anglický jazyk – jazyková škola Nitra
11.	Mgr. Eva Chrapková	UK Bratislava, Filozofická fakulta, Slovenský jazyk a literatúra – Nemecký jazyk a literatúra
12.	PaedDr. Rastislava Chrenová	UK, Pedagogická fakulta Trnava, Slovenský jazyk a literatúra – Hudobná výchova,

		Etická výchova
13.	Ing. Anna Jedlovská	VŠP Nitra, Prevádzka a ekonomika poľnohospodárstva, DPŠ SPU Nitra
14.	Ing. Gabriela Ondrejmišková	VŠE Praha, Fakulta výrobné-ekonomická, Ekonomika dopravy a spojov, DPŠ Bratislava
15.	PhDr. Daniela Ölvecká	UK Bratislava, Filozofická fakulta, Slovenský jazyk a literatúra – Nemecký jazyk a literatúra
16.	Mgr. Ján Šipoš	UK Bratislava, Fakulta telesnej výchovy a športu, Telesná výchova – Zemepis
17.	Mgr. Roman Víglaský, PhD.	Katolícka univerzita Ružomberok, Filozofická fakulta, Dejepis – Náboženská výchova = Mgr. Katolícka univerzita Ružomberok, Pedagogická fakulta, Teória vzdelávania náboženskej výchovy = PhD.
	MOV	
18.	Bc. Stanislava Bravčoková	Trnavská univerzita, Pedagogická fakulta, Majster odbornej výchovy
19.	Júlia Čaládková	SOŠ obchodu a služieb Zlaté Moravce, Spoločné stravovanie DPŠ = kvalifikačné štúdium pre MOV na získanie pedagogickej spôsobilosti, Metodicko-pedagogické centrum Bratislava
20.	Mgr. Andrea Dubcová	Univerzita Mateja Bela Banská Bystrica, Pedagogická fakulta, Majster odbornej výchovy = Bc. UKF Nitra, Pedagogická fakulta, Učiteľstvo profesijných predmetov a praktickej prípravy, Učiteľstvo predmetu Technická výchova = Mgr.
21.	Bc. Anna Herudová	Trnavská univerzita, Pedagogická fakulta, Učiteľstvo profesijných predmetov a praktickej prípravy, Učiteľstvo praktických potravinárskych a chemických predmetov
22.	Bc. Dana Magušinová	Trnavská univerzita, Pedagogická fakulta, Učiteľstvo profesijných predmetov a praktickej prípravy, Učiteľstvo praktických potravinárskych a chemických predmetov
23.	Bc. Miroslava Martišová	Dubnický technologický inštitút Dubnica nad Váhom, Učiteľstvo profesijných predmetov a praktickej prípravy, Učiteľstvo praktickej prípravy
24.	Bc. Daniela Mihálová	UKF Nitra, Pedagogická fakulta, Majster odbornej výchovy

25.	Bc. Anna Ňurčíková	Dubnický technologický inštitút Dubnica nad Váhom, Učiteľstvo profesijných predmetov a praktickej prípravy, Učiteľstvo praktickej prípravy
26.	Mgr. Katarína Pichňová	Dubnický technologický inštitút Dubnica nad Váhom, Učiteľstvo profesijných predmetov a praktickej prípravy, Učiteľstvo praktickej prípravy = Bc. Dubnický technologický inštitút Dubnica nad Váhom, Učiteľstvo profesijných predmetov a praktickej prípravy, Učiteľstvo ekonomických predmetov = Mgr.
27.	Bc. Michaela Sárková	UKF Nitra, Pedagogická fakulta, Pedagogika

Materiálno-technické a priestorové podmienky

PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Pre vzdelávanie a výchovu v súlade s daným ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v študijných a učebných odboroch. V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky, ktoré boli rozpracované pri realizácii školského vzdelávacieho programu.

V podmienkach našej školy boli rozpracované podrobnejšie a konkrétne podľa potrieb a požiadaviek študijných a učebných odborov, aktuálnych cieľov a našich reálnych možností. Optimálne požiadavky a podmienky, podľa ktorých sa bude realizovať tento školský vzdelávací program, sú nasledovné:

Priestorové a materiálno – technické podmienky školy

Teoretické vyučovanie žiakov sa uskutočňuje v budove školy na Ul. SNP 5. Praktická príprava žiakov sa uskutočňuje v budove školy na Štefánikovej ulici č.12.

V budove na Ul. SNP 5 sa nachádza vstupný vestibul, vrátnica, knižnica so študovňou a učebňou etickej výchovy a spoločenskej komunikácie, 2 univerzálne učebne, kadernický salón, archív, hygienické zariadenia, šatne, telocvičňa, a prevádzkové miestnosti TEÚ. Na 1. poschodí sa nachádzajú 2 interaktívne učebne, učebňa informatiky, 6 univerzálnych učební, odborná učebňa administratívy, odborná učebňa stolovania , aula, vysielacie štúdio školského rádia, zborovňa, hygienické zariadenia a kancelárie vedenia školy a TEÚ. Na 2. poschodí sa nachádza 6 univerzálnych učební, 2 jazykové učebne kabinety pedagógov a hygienické zariadenia . Na 3. poschodí sa nachádza 1 univerzálna učebna, 3 učebne

výpočtovej techniky, učebňa cvičnej firmy, 2 multimedialne učebne, Učebňa pracovníka marketingu, kabinety pedagógov a hygienické zariadenia. V areáli školy je vybudované multifunkčné asfaltové ihrisko pre výučbu telesnej výchovy. Čo sa týka vybavenosti škola IKT všetky počítače sú prepojené v rámci lokálnej školskej siete a sú pripojené na internet - k dispozícii je wifi. Okrem počítačových zostáv vlastní škola tlačiarne, digitálny fotoaparát, kameru, kopírovacie stroje a multifunkčné zariadenia. Pracovisko praktického vyučovania je blízko školy na Štefánikovej ulici č 12. Má adekvátne vybavenie pre zabezpečenie odborných činností v rámci odborného výcviku. Má kabinet pre majstrov odborného výcviku, 5 učební na inštruktáže, zabezpečovanie praktickej prípravy a šatne. Súčasťou pracoviska praktického vyučovania sú aj odborné učebne technológie a stolovania pre odbory kuchár a čašník, kaderníctvo, kozmetický salón a priestory na pedikúru. Priamo v budove školy na Ul. SNP 5 sú zriadené pracoviská školského bufetu a kaderníctva. Naším cieľom je vybaviť SPV modernejším strojovým zariadením. PPV má 2 sklady na skladovanie surovín, materiálov a polotovarov, hygienické priestory s 2 sprchami (chlapci, dievčatá), kotolňu a dielňu.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je organickou súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne odborného výcviku. Postupuje sa podľa platných predpisov, nariadení, vyhlášok, noriem a pod. Priestory, v ktorých prebieha teoretické a praktické vyučovanie musia zodpovedať platným právnym predpisom, vyhláškam, technickým normám a predpisom EU.

Škola zabezpečuje všetky technické a organizačné opatrenia na elimináciu všetkých rizík spojených najmä s odborným výcvikom. Učitelia, majstri odborného výcviku, žiaci a rodičia sú podrobne s týmito rizikami oboznámení. Riziká, ktoré sa nedajú eliminovať, sú čiastočne riešené osobitnými ochrannými prostriedkami, ktoré žiaci dostávajú. Ich používanie sa dôsledne kontroluje.

Problematika bezpečnosti a hygieny práce je podrobne popísaná v Školskom poriadku teoretického a praktického vyučovania, ktorý žiaci musia poznať a rešpektovať. Školský poriadok je verejne prístupný vo všetkých triedach a na pracoviskách praktického vyučovania.

Škola má spracovanú Metodickú osnovu vstupného školenia bezpečnosti práce, dodržiavania osobnej hygieny a protipožiarnej ochrane pre žiakov a učiteľov. Žiaci sú s predpismi podrobne oboznámení a poučení vždy v úvodných hodinách jednotlivých predmetoch. Obsahom školenia sú predpisy a normy používané v jednotlivých odboroch, miesta, na ktorých sú umiestnené lekárničky prvej pomoci, vybrané ustanovenia vyhlášky o evidencii úrazoch detí, žiakov a študentov, traumatologického plánu, nariadenie vlády o ochrane zdravia zamestnancov pri práci, o bezpečnej prevádzke a používaní strojov, Zákonníka práce, o prácach mladistvých, poskytovaní prvej pomoci, o požiarnej nebezpečnosti v organizácii, inštruktáži používania prenosných hasiacich prístrojov a pod. Na odbornom výcviku sa žiaci zoznamujú s návodmi na obsluhu jednotlivých strojov, prístrojov zariadení a prevádzkovými bezpečnostnými predpismi.

Kapitola 4

Profil absolventa

Absolvent štvorročného študijného odboru 6405 K pracovník marketingu po ukončení štúdia úspešne vykonanou maturitnou skúškou získava prvú kvalifikáciu na úrovni úplného stredného odborného vzdelania. Absolvent tohto študijného odboru je kvalifikovaný pracovník so širokým odborným profilom a primeraným všeobecným vzdelaním, schopný vykonávať odborné činnosti súvisiace s praktickým marketingom. Je schopný vykonávať práce, súvisiace i s riadením a organizovaním obchodnej činnosti. Pozná sortiment, vlastnosti výrobkov, spôsob výroby, odbytu, obchodu a služieb. Dokáže zostaviť ponuku produktov a aplikovať nástroje marketingu. Vie využívať výsledky prieskumu trhu a vytvoriť účinné propagačné prostriedky. Ovláda hospodársku korešpondenciu, obsluhu a využitie počítačovej techniky a základy účtovnej evidencie.

Pre kvalifikované vykonávanie uvedených činností musí mať absolvent nevyhnutne všeobecné vzdelanie, byť dostatočne adaptabilný, logicky myslíaci, schopný aplikovať získané vedomosti, schopnosti a zručnosti v podmienkach trhového hospodárstva. Je schopný pracovať samostatne, aj v tíme, sústavne sa vzdelávať štúdiom ďalšej odbornej literatúry a sledovať vývoj vo svojom odbore.

Absolvent vie používať racionálne metódy práce, získané vedomosti a zručnosti, cieľavedome, rozvážne a rozhodne konať v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie.

V rámci pracovnej pozície sú na absolventa kladené veľmi vysoké požiadavky na krátkodobú pamäť, schopnosť pracovať v tíme a schopnosť sociálneho kontaktu. Vysoké nároky sú dané aj na tvorivé a kreatívne myslenie žiakov, písomný a slovný prejav, prispôsobivosť, flexibilitu, sebakontrolu, sebaovládanie, samostatnosť, kultivovanosť vystupovania a vzhľadu, istotu a pohotovosť vystupovania. Požiadavky sú kladené aj na rozlišovanie farieb a farebných odtieňov.

Absolvent je pripravený vykonávať činnosti súvisiace s praktickým marketingom a pracovať v oblasti obchodu ako agent reklamných obchodných služieb, obchodný zástupca a maklér, poradca v obchode, referent obchodnej služby, odborný zamestnanec obchodu, obchodný sprostredkovateľ.

Absolventi získajú schopnosť komunikovať v 2 cudzích jazykoch – anglickom a nemeckom, riešiť problémové úlohy a pracovať v skupine. Aktívne sa zapájať do spoločnosti a svoje vedomosti a zručnosti priebežne aktualizovať. Budú schopní prijímať zodpovednosť za vlastnú prácu a za prácu ostatných. Po absolvovaní vzdelávacieho programu získajú zručnosti pri práci s osobným počítačom a internetom. Naučia sa efektívne využívať informačné a komunikačné technológie pre svoj osobný rast a výkonnosť v práci.

Po ukončení štúdia získava absolvent vysvedčenie o maturitnej skúške. Môže pokračovať v štúdiu pre absolventov štvorročných učebných odborov v rámci denného alebo diaľkového štúdia na úrovni ISCED 5. Svoju kvalifikáciu môže zvyšovať aj rôznymi vzdelávacími cestami na ISCED 4 prípadne môže získať aj inú kvalifikáciu ako je kvalifikácia v danom študijnom odbore.

Kompetenčný profil absolventa sme vytvorili na základe kompetencií uvedených v ŠVP a analýzy povolania v priamej spolupráci so zamestnávateľmi. Analýza povolania je súčasťou analytickej štúdie. Týmto má absolvent študijného odboru garantované získanie aktuálnych vedomostí, zručností a kompetencií v závislosti od potrieb zamestnávateľov.

Kompetencie absolventa

Absolvent študijného odboru 6405 K pracovník marketingu po absolvovaní vzdelávacieho programu disponuje týmito kompetenciami:

Kľúčové kompetencie

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Absolvent má:

- vyjadrovať sa správne v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa spoľahlivo v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- hodnotiť kriticky získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

b) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- motivovať pozitívne seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať konštruktívne, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,

- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobjších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- pracovať samostatne a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

Všeobecné kompetencie

Kompetencie absolventa v oblasti všeobecného vzdelávania

Absolvent má:

- zvoliť komunikatívnu stratégiu adekvátnu komunikačnému zámeru, podmienkam a normám komunikácie,
- vyjadrovať vhodným spôsobom svoj úmysel, prezentovať sám seba, podávať a získavať ústne alebo písomne požadovanú alebo potrebnú informáciu všeobecného alebo odborného charakteru, zapájať sa do diskusie, obhajovať svoj názor, pohotovo reagovať na nepredvídané situácie (otázka, rozhovor, anketa), uplatňovať verbálne a neverbálne prostriedky, spoločenskú a rečovú etiku a zdôvodňovať zvolené riešenie komunikačnej situácie,
- ovládať základné – najčastejšie používané lexikálne a gramatické prostriedky, rozumieť gramatickým menej frekventovaným lexikálnym a gramatickým javom a vedieť ich aj používať, samostatne tvoriť súvislé hovorené a písané prejavy,
- získať informácie z prečítaného a vypočítaného textu (určiť hlavnú tému alebo myšlienku textu, rozlíšiť základné a vedľajšie informácie), dokázať text zaradiť do niektorých z funkčných štýlov, orientovať sa v jeho stavbe,
- uvádzať správne bibliografické údaje a citáty, spracovať písomné informácie najmä odborného charakteru,
- pracovať s Pravidlami pravopisu a inými jazykovými príručkami,
- chápať literárne dielo ako špecifickú výpoveď o skutočnosti a o vzťahu človeka k nej,
- vytvárať si predpoklady pre estetické vnímanie skutočnosti,
- vytvoriť si pozitívny vzťah k literárnemu umeniu, založený na interpretácii ukážok z umeleckých diel, na osvojení podstatných literárnych faktov, pojmov a poznatkov,
- pristupovať k literatúre ako k zdroju estetických zážitkov, uplatňovať estetické a ekologické hľadiská pri pretváraní životného prostredia, podieľať sa na ochrane kultúrnych hodnôt,
- poznať a uvedomovať si spoločné a rozdielne črty medzi vlastnou a cieľovou jazykovou komunitou,
- disponovať vedomosťami o spoločnosti a kultúre komunity, v ktorej sa cieľový jazyk používa,
- sústrediť sa cieľavedome na prijímanie poskytovaných informácií,
- osvojiť si jazyk na základe uplatnenia komparácie, kognitívnych procesov a činnostných aktivít,

- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- stanoviť si vlastné učebné ciele a spôsoby ich dosiahnutia,
- v oblasti jazykovej poznať a používať zvukové a grafické (pravopisné) prostriedky daného jazyka, slovnú zásobu včítane vybranej frazeológie v rozsahu daných tematických okruhov, vybrané morfológické a syntaktické javy, základné spôsoby tvorby slov (odvodzovanie a skladanie slov), vybrané javy z oblasti štylistiky,
- overiť si v prípade potreby správny pravopis zložitejších alebo menej známych výrazov v slovníku,
- používať širokú škálu jazykových prostriedkov rôznych funkčných štýlov relevantne danej situácii,
- komunikovať s rodenými hovoriacimi a správať sa v súlade so spoločenskými a kultúrnymi konvenciami danej jazykovej komunity,
- prispôbiť svoj jazykový prejav situácii a príjemcovi výpovede,
- mať základné sociálne návyky potrebné na styk s ľuďmi a prakticky uplatňovať pri styku s ľuďmi spoločensky uznávané normy,
- uvedomovať si svoju národnú príslušnosť a svoje ľudské práva, mať ochotu rešpektovať práva iných ľudí,
- v praxi uplatňovať humanitné zásady vzťahov medzi ľuďmi a ekologické zásady vo vzťahu k životnému prostrediu,
- vytvárať si vlastné filozofické a etické názory ako základ na sústavnejšiu a dokonalejšiu orientáciu pri posudzovaní a hodnotení javov ľudského a občianskeho života,
- rozumieť matematickej terminológii a symbolike (množinovému jazyku a pojmom z matematickej logiky) a správne ju interpretovať a používať z nariadení, zákonov, vyhlášok a matematiky,
- vyhľadávať, hodnotiť, triediť, používať matematické informácie v bežných profesijných situáciách a používať pritom výpočtovú techniku a prístupné informačné a komunikačné technológie,
- cieľavedome pozorovať prírodné javy, vlastnosti látok a ich premeny,
- rozvíjať finančnú a mediálnu gramotnosť,
- rozlišovať chemickú realitu a chemický model,
- vedieť opísať osvojené prírodovedné poznatky a vzťahy medzi nimi, používať správnu terminológiu a symboliku, porozumieť prírodným zákonom,
- aplikovať získané prírodovedné poznatky i mimo oblasti prírodných vied (napr. v odbornom vzdelávaní, praxi, každodennom živote),
- prejavovať aktívne postoje k vlastnému všestrannému telesnému rozvoju predovšetkým snahou o dosiahnutie optimálnej úrovne telesnej zdatnosti a vlastnú pohybovú aktivitu spojiť s vedomím potreby sústavného zvyšovaniu telesnej zdatnosti a upevňovania zdravia,
- uvedomovať si význam telesného a pohybového zdokonaľovania, vnímať krásu pohybu, prostredia a ľudských vzťahov.

Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného

pomeru,

- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- popísať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- vysvetliť podstatu efektívneho využívania finančných informácií a finančných služieb,
- stanoviť si reálne finančné ciele a plán na ich dosiahnutie,
- popísať riziká spojené s riadením vlastných financií,
- charakterizovať spotrebiteľa a predávajúceho,
- popísať postup pri vybavovaní reklamácie,
- vymenovať, ktoré štátne orgány a organizácie sa venujú ochrane spotrebiteľa,
- popísať práva a povinnosti spotrebiteľa a vymedziť čo zahŕňa ochrana spotrebiteľa,
- aplikovať poznatky z ekonomiky a riadenia podnikovej činnosti a základné spôsoby dosiahnutia

podnikateľských cieľov,

- popísať spôsob zostavenia podnikateľského plánu a plánu rozvoja podnikateľskej činnosti v podmienkach trhovej ekonomiky,
- vysvetliť, ako môže využiť ekonomické poznatky vo svojom súkromnom živote,
- charakterizovať základné črty právnych foriem podnikania,
- posúdiť vhodné formy podnikania v svojom odbore.
- vysvetliť základné ekonomické pojmy a kategórie, nástroje a zákonitosti fungovania ekonomických zákonov,
- charakterizovať podstatu a princípy výrobného a obchodného podniku a podnikateľskej činnosti,
- popísať základné metódy dosiahnutia podnikateľských cieľov organizácie,
- vysvetliť podstatu a princípy finančného hospodárenia podniku,
- vysvetliť základy účtovania v sústave podvojného účtovníctva a vedenie jednoduchého účtovníctva,
- vymenovať zásady a pravidlá vyhotovovania hospodárskych písomností po vecnej, štylistickej, gramatickej a formálnej stránke.
- vysvetliť techniky spoločenskej komunikácie, komunikácie na pracovisku s obchodnými, bankovými a ďalšími partnermi, vrátane zahraničných,
- popísať úlohu podnikového manažmentu v riadiacom procese,
- vysvetliť základné princípy marketingu,
- spracovať štatistiku a rozbor predaja,
- vyhodnocovať obchodné a marketingové aktivity,
- popísať základné činnosti v obchode a službách,
- zostaviť marketingový plán konkrétneho podniku, aj s využitím informačných technológií,
- vysvetliť súvislosti obchodných a marketingových činností podniku,
- vytvoriť ponukový list produktov,
- vysvetliť rozdiely v používaní marketingových nástrojov,
- zvoliť vhodnú formu komunikácie so zákazníkom.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- vykonávať základné úkony rozboru finančného hospodárenia,
- ovládať jednoduché účtovníctvo a základy podvojného účtovníctva,

- vyhodnotiť informácie z účtovníctva z hľadiska možnosti ich využitia pri finančnom riadení obchodného podniku,
- využívať výsledky prieskumu trhu,
- podporovať a prezentovať predaj produktov podniku,
- vytvoriť ponukový list produktov,
- zabezpečiť predajné a propagačné akcie,
- sledovať vývoj nových výrobkov, ich testovanie i spôsoby ich uvedenia na trh,
- získavať ďalších zákazníkov a odberateľov,
- uplatňovať progresívne trendy v obchode,
- vyhodnocovať obchodné a marketingové aktivity,
- zostaviť marketingový plán podniku,
- aplikovať marketingové nástroje v praxi,
- spracovávať údaje zistené pri marketingovom výskume,
- aplikovať princípy marketingu v riadiacom procese,
- používať pri vybavovaní agendy prostriedky štandardnej kancelárskej techniky,
- ovládať vecne, štylisticky, gramaticky a formálne správne používať normalizovanú úpravu písomností,
- využívať hospodárne a ekologicky pracovné prostriedky so snahou dosiahnuť efektívny ekonomický výsledok,
- organizovať prácu,
- riadiť menší kolektív,
- koordinovať prácu v tíme,
- aplikovať v praxi profesijnú etiku,
- uplatňovať estetické hľadiská v praxi.

a) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- empatiou, toleranciou,
  - vytrvalosťou, flexibilitou,
  - kreativitou, komunikatívnosťou,
  - spoľahlivosťou, presnosťou, sebadisciplínou,
  - diskretnosťou a zodpovednosťou,
  - iniciatívnosťou, adaptabilitou.
- Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote
    - logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia
    - porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje
    - identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti
    - vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností
    - vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia
    - popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby
    - definovať svoje ciele a prognózy
    - určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj
    - zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie

- Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

- správne sa vyjadrovať v štátnom a materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov
- kriticky hodnotiť získané informácie
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy
- overovať a interpretovať získané údaje
- pracovať s elektronickou poštou
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami

- Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

- prejaviť empatiu a sebareflexiu
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu
- pozitívne motivovať seba a druhých
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie)
- stanoviť priority cieľov
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu
- uzatvárať jasné dohody
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností
- analyzovať hranice problému
- identifikovať oblasť dohody a rozporu
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobjších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi
- samostatne pracovať a riadiť práce v menšom kolektíve
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým

- Požadované vedomosti

- charakterizovať podstatu ekonomickej činnosti, ktorej cieľom je výroba
- vysvetliť podstatu správneho životného štýlu človeka
- popísať zásady bezpečnosti a hygieny práce, ochrany pred požiarom a ochrany
- zhodnotiť funkčné súvislosti medzi geografickým prostredím, človekom

- Požadované zručnosti

- aplikovať v praxi etické a profesijné pravidlá, zásady spoločenského správania
  - pracovať s odbornou literatúrou
  - nakladať s materiálom, energiou, odpadom, vodou a inými látkami
  - hospodáriť s pracovnými prostriedkami so snahou dosiahnuť efektívny
  - aplikovať estetické hľadiská v praxi
  - aplikovať návyky z oblasti osobnej a prevádzkovej hygieny, bezpečnosti
  - získať informácie o všeobecných ľudských právach
- Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti
    - empatiou, toleranciou
    - vytrvalosťou, flexibilitou
    - kreativitou, komunikatívnosťou
    - spoľahlivosťou, presnosťou, sebadisciplínou
    - diskretnosťou a zodpovednosťou
    - iniciatívnosťou, adaptabilitnosťou

Tabuľka vzťahu kľúčových kompetencií k obsahu vzdelávania

Prehľad kľúčových kompetencií	Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote	Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informácie a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku	Schopnosti tvorivo pracovať v rôznorodých skupinách
Prehľad názov predmetov	Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií		
Povinné všeobecno-vzdelávacie predmety			
slovenský jazyk a literatúra	☺	☺	☺
prvý cudzí jazyk	☺	☺	☺
druhý cudzí jazyk	☺	☺	☺
občianska náuka	☺	☺	☺
etická/náboženská výchova	☺	☺	☺
dejepis	☺	☺	☺
geografia	☺	☺	☺
chémia	☺	☺	☺
matematika		☺	☺
Telesná a športová výchova	☺	☺	☺
Povinné odborné predmety			
ekonomika	☺	☺	☺
marketing	☺	☺	☺
účetníctvo	☺	☺	☺
viac ako peniaze	☺	☺	☺
tovaroznalectvo	☺	☺	☺
marketingová komunikácia a propagácia	☺	☺	☺
obchodná prevádzka	☺	☺	☺
právna náuka	☺	☺	☺
aplikovaná informatika	☺	☺	☺
úvod do sveta práce	☺	☺	☺

administratíva a korešpondencia	☺	☺	☺
odborný výcvik	☺	☺	☺
Účelové kurzy			
ochrana života a zdravia		☺	☺
telovýchovno-výcvikový kurz	☺	☺	☺

Kapitola 5

Charakteristika ŠkVP

Tvorba školského vzdelávacieho programu sa riadi požiadavkami školského zákona a platným štátnym vzdelávacím programom. Vychádza z cieľov a zamerania (profilácie) konkrétnej školy. Pre jednu školu (bez ohľadu na počet tried, odborov ako aj na to, že má napr. viacero elokovaných pracovísk) sa vypracúva jeden školský vzdelávací program. Školský vzdelávací program sa vypracúva v štátnom – slovenskom jazyku. Za vypracovanie a dodržiavanie školského vzdelávacieho programu v súlade s platným právnym stavom zodpovedá riaditeľ/riaditeľka, ktorá predkladá školský vzdelávací program na schválenie zriaďovateľovi a rade školy na vyjadrenie. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ/riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade a v rade školy spravidla na obdobie jedného vzdelávacieho cyklu. Školský vzdelávací program zverejňuje riaditeľ/riaditeľka školy na verejne prístupnom mieste. Je potrebné, aby so školským vzdelávacím programom boli oboznámení všetci rodičia/zákonní zástupcovia. Spôsob oboznámenia rodičov so školským vzdelávacím programom si volí každá škola podľa svojich vlastných podmienok. Školský vzdelávací program musí byť vypracovaný v súlade s cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s platným štátnym vzdelávacím programom (schváleným a vydaným ministerstvom školstva). Má byť vypracovaný vecne, zrozumiteľne a prehľadne.

Terminológia

použitá v školskom vzdelávacom programe musí byť zhodná s terminológiou použitou v štátnom vzdelávacom programe a s terminológiou používanou v školskom zákone. Tvorba ŠkVP je prejavom novej pedagogickej autonómie a slobody a má svoje nesporné prednosti, ale aj úskalia.

ŠkVP poskytuje školám možnosť slobodne formulovať predstavy o najvýhodnejšej podobe vzdelávania. Dáva predovšetkým príležitosť prepojiť úsilie a skúsenosti jednotlivých učiteľov, ktoré by mali viesť k vytvoreniu spoločnej predstavy o tom, aké postupy budú zvolené na realizáciu požiadaviek ŠVP na vašej škole (výchovné a vzdelávacie stratégie školy), ako budú zabezpečené (premyslená organizácia, vyhovujúce prostredie, fungujúce vzťahy, atď.), aký obsah vzdelávania bude zvolený a ako bude prispôbený potrebám žiakov a podmienkam školy (dohoda so sociálnymi partnermi pri špecifikácii očakávaných vzdelávacích výstupov, o výbere, rozčlenení a prepojení učiva), ako budú spoločne pôsobiť na žiakov, ich rodičov, partnerov školy a pod. Tvorba ŠkVP určuje aj možnosti premyslieť a prerokovať množstvo spoločných úloh a problémov, vedie k tímovej práci, podporuje ďalšie vzdelávanie – inými slovami – vytvára nový štýl práce jednotlivcov a školy ako celku. Stáva sa prostriedkom zdokonaľovania učiteľov, ich zvýšenej zodpovednosti za vlastnú prácu a dosiahnuté výsledky. Vyjadruje to, čo je pre žiakov na strednom stupni vzdelania významné, potrebné a užitočné (čo žiaci potrebujú do osobného a praktického života a čo môžu na konkrétnom stupni vzdelania získať), aká vzdelávacia cesta je pre žiakov optimálna (aký štýl vzdelávania a aká stratégia učenia sú pre žiakov najefektívnejšie) a ako sa môžu zvládnuť stanovené požiadavky v praxi (aké konkrétne podmienky, situácie a činnosti žiakov v oblasti stredného odborného vzdelávania ich nasmerujú k stanoveným cieľom).

V súvislosti s demografickým poklesom a normatívnym financovaním podľa počtu žiakov dochádza medzi školami k boju o žiakov. Ak škola získa žiakov, bude mať financie

na svoju prevádzku, ak ich nezíska (nebude pre nich dostatočne atraktívna) zanikne. Preto by sa ŠkVP mal zamerať aj na hľadanie odpovedí na otázky typu: „*Čo máme ponúknuť žiakom (aj ich rodičom), aby išli študovať na našu školu a nie na inú školu?*“ „*Ako zatriktívniť našu školu?*“

ŠkVP má fungovať ako propagačný prostriedok práce školy a jej zámerov. Poskytuje možnosť profilovať školu „na mieru“ podľa potrieb a záujmov žiakov, požiadaviek rodičov, konkrétnych podmienok a tradície školy, podľa zámerov a rozvojových programov regiónu, požiadaviek a potrieb trhu práce a zamestnávateľov a pod. Umožňuje pružnejšie reagovať na konkrétne javy a situácie, zvýšiť prítlačivosť vzdelávacej ponuky, presadiť sa v podvedomí verejnosti. Táto odpoveď je nesmierne dôležitá, nakoľko škola v plnom rozsahu svojho pôsobenia poskytuje služby verejnosti. Verejnosť má preto právo vedieť, čo škola robí, prečo to tak robí, čo ponúka, aké má výsledky a pod. Zrozumiteľná a graficky pútavá podoba ŠkVP môže zviditeľniť školu a napomôcť rozvoju jej aktivít. Školský vzdelávací program ako základný pedagogický dokument školy vymedzuje ciele, obsah a podmienky vzdelávania, odporúča zodpovedajúce didaktické postupy a navrhuje metódy overovania a hodnotenia výsledkov realizácie vzdelávacieho programu. Vychádza zo ŠVP a dopĺňa ho podľa aktuálnych potrieb a požiadaviek školy, regiónu a zamestnávateľov.

Pre spracovanie ŠkVP je potrebné dodržiavať tieto **pravidlá**:

- vypracuje sa za celé obdobie odborného vzdelávania na danom stupni vzdelania a riadi sa podľa cieľových požiadaviek ŠVP,
- vytvára podmienky pre osvojenie si obsahu vzdelávania stanoveného v ŠVP, v priebehu ktorých sa vytvárajú kľúčové kompetencie u žiakov,
- prezentuje profil a stratégiu školy a profil absolventa,
- vytvára podmienky pre tvorivosť učiteľa, využívanie efektívnych foriem a metód výučby, neobmedzuje učiteľa z hľadiska časového a metodického, nakoľko vychádza z konkrétnych potrieb žiakov, odborných a pedagogických skúseností učiteľa,
- stanovuje pravidlá pre hodnotenie žiakov (nástroje a kritériá hodnotenia),
- v oblasti odborného vzdelávania a prípravy (ďalej len OVP) budú vzdelávacie programy založené na kompetenciách (hoci školský zákon nekategorizuje vzdelávacie programy podľa jednotlivých zložiek vzdelávania na vzdelávacie programy pre všeobecné a odborné vzdelávanie, vládou SR schválená Koncepcia dvojúrovňového modelu vzdelávacích programov v oblasti odborného vzdelávania bola primárne orientovaná na vzdelávacie programy založené na kompetenciách, ktoré absolvent preukazuje po ukončení programu, aby získal požadovanú kvalifikáciu),
- postupuje v súlade s Metodikou tvorby školských vzdelávacích programov,
- vytvára priestor pre hodnotenie činnosti školy.

ŠkVP je zásadnou zmenou v príprave školy na zabezpečenie a poskytovanie výchovno-vzdelávacích činností. Ak má byť ŠkVP vytvorený ako ucelený program, ktorý vedie k spoločným postupom a zmenám, je potrebné si preštudovať a pochopiť ŠVP ako celok, venovať zvýšenú pozornosť tým častiam, ktoré sú nové. Významnou zmenou v organizácii školy je skutočnosť, že sa vytvárajú podmienky k tomu, aby sa žiaci chceli učiť (počas svojho života), aby boli k učeniu motivovaní a aktívne sa zapájali do procesu vzdelávania, uplatnili svoje individuálne predpoklady a schopnosti, aby žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vrátane žiakov nadaných boli začlenení do kolektívu bežnej

populácie. Často sa pridrižujeme príkladov a postupov, ktoré boli dávno prekonané a nie sú pre súčasný život prínosom. Nedoceňujeme, že „sila“ školy je vo vytvorení príjemného a podnetného prostredia, v možnosti učiť sa spolu a jeden pre druhého. Stále sme presvedčení, že vyčleňovanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov nadaných je jedinou možnosťou ich efektívneho vzdelávania.

Jedným z predpokladov dobre fungujúceho OVP je **vytvorenie funkčných väzieb školy so sociálnym a pracovným prostredím**. Školský zákon vo svojich ustanoveniach zdôrazňuje túto potrebu, ktorá umožňuje sociálnym partnerom ovplyvňovať ciele a obsah vzdelávania nielen na národnej úrovni (tvorba ŠVP), ale (a to hlavne) aj na regionálnej úrovni pri príprave a realizácii ŠkVP. Hlavnými sociálnymi partnermi školy sú:

- rodiny žiakov ako rozhodujúce sociálne a kultúrne prostredie, ktoré je určujúce pre vzdelávacie predpoklady žiakov a voľbu ich vzdelávacej cesty,
- zamestnávateľia ako kľúčoví predstavitelia sveta práce, ktorí zásadne ovplyvňujú vzdelávaciu ponuku školy a dopyt po kvalifikovaných zamestnancoch.

Pri vytváraní vzájomných väzieb školy s jej okolím vnímame sociálne partnerstvo ako priebežne sa prispôsobujúci proces, na ktorý nie je možné aplikovať jednotné a striktné pravidlá. Musíte počítať s tým, že predstavy jednotlivých sociálnych partnerov budú často odlišné a rozdielne, niekedy bez dialógu so školou a nebudú v plnom súlade s cieľmi vzdelávacieho programu. Pre rodičov bude napr. veľmi dôležité, aby forma a zameranie programu a vzdelávacieho procesu boli v súlade s ich predstavami a schopnosťami žiaka,

pre zamestnávateľov budú rozhodujúce vzdelávacie výstupy a možnosti uplatnenia absolventov v konkrétnom pracovnom prostredí.

Existujú aj rodičia a zamestnávateľia, ktorých vzdelávanie a spolupráca vôbec nezaujíma. Je preto dôležité vždy hľadať taký priestor a také formy sociálneho partnerstva, ktoré umožnia vzájomnú výmenu myšlienok a ovplyvňovanie individuálnych postojov s cieľom ich jednotného uplatnenia vo vzdelávacom programe.

Pre proces sociálneho partnerstva v OVP sú najdôležitejšími aktérmi zástupcovia jednotlivých podnikov a zamestnávateľských organizácií, v ktorých je možnosť a príležitosť realizovať praktickú prípravu v danom odbore štúdia a v ktorých si môžu absolventi školy nájsť pracovné uplatnenie.

Štruktúra školského vzdelávacieho programu sa odvodzuje zo štruktúry štátneho vzdelávacieho programu (ďalej len ŠVP). Mala by byť výrazom profilu školy, odrážať jej podmienky, pedagogické zámery, postavenie v rámci regiónu a vzťahy so sociálnymi partnermi, najmä zamestnávateľmi. ŠkVP by mal vytvárať priestor pre uplatňovanie takých štýlov práce, ktoré pozitívne ovplyvňujú učenie žiakov a ich výsledky, ale aj sociálne prostredie triedy a celej školy.

Tvorba vzdelávacieho programu má svoju logickú postupnosť. Mala by rešpektovať nasledovné **etapy**:

- analýza požiadaviek a potrieb trhu práce,
- analýza povolania,
- štruktúrovanie kompetenčného profilu absolventa,
- obsah vzdelávania,
- učebné zdroje,
- systém hodnotenia,
- overovanie vzdelávacieho programu,
- implementáciu schváleného vzdelávacieho programu.

Je dôležité si zapamätať, že počas všetkých etáp tvorby vzdelávacieho programu založeného na kompetenciách, je účasť zamestnávateľov v programoch OVP nevyhnutná. Zamestnávatelia by sa mali vyjadrovať tak k procesu formulovania obsahu vzdelávania a jeho dĺžke, ako aj k využiteľným učebným zdrojom (hlavne z hľadiska ich ekonomickej prístupnosti), organizácii a príprave sumatívneho hodnotenia. Ich účasť na záverečných, maturitných a absolventských skúškach by mala byť samozrejmosťou.

Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

245/2008 Z.z. ZÁKON

z 22. mája 2008

o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

(konsolidované znenie)

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

ČI.I

Stupne vzdelania

§ 16

(1) Úspešným absolvovaním príslušného vzdelávacieho programu podľa § 6 a 7 alebo jeho ucelenej časti môže dieťa alebo žiak získať niektorý zo stupňov vzdelania uvedených v odsekoch 2 až 5.

(2) Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania.

(3) Základné vzdelanie sa člení na

a) primárne vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy alebo ktoré získa žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka základnej školy; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou,

b) nižšie stredné vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy alebo úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy, alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

(4) Stredné vzdelanie sa člení na

a) nižšie stredné odborné vzdelanie (nižšie sekundárne), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka dvojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole alebo úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v odbornom učilišti, ktorý sa ukončuje záverečnou skúškou, alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy; dokladom o získanom stupni vzdelania a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o záverečnej skúške; v učebných odboroch určených štátnym vzdelávacím programom môže byť dokladom o získanej kvalifikácii aj výučný list; dokladom o získanom stupni vzdelania v praktickej škole je záverečné vysvedčenie,

b) stredné odborné vzdelanie (sekundárne), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka najmenej trojročného a najviac štvorročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v

strednej odbornej škole, ktorý sa ukončuje záverečnou skúškou; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie o záverečnej skúške s doložkou a dokladom o získanej kvalifikácii je výučný list,

c) úplné stredné všeobecné vzdelanie (vyššie sekundárne), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka najmenej štvorročného a najviac osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v gymnáziu, ktorý sa ukončuje maturitnou skúškou; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie o maturitnej skúške,

d) úplné stredné odborné vzdelanie (vyššie sekundárne), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka najmenej štvorročného a najviac päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole, ktorý sa ukončuje maturitnou skúškou; dokladom o získanom stupni vzdelania a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o maturitnej skúške; v študijných odboroch určených štátnym vzdelávacím programom môže byť dokladom o získanej kvalifikácii aj výučný list.

(5) Vyššie odborné vzdelanie (postsekundárne alebo terciárne), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním

a) najmenej dvojročného a najviac trojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole, ktorý sa ukončuje absolventskou skúškou; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie o absolventskej skúške a absolventský diplom s právom používať titul "diplomovaný špecialista" so skratkou "DiS"; titul sa uvádza za priezviskom, pre zdravotnícke odbory vzdelania podľa osobitného predpisu, 18)

b) posledného ročníka súvislého šesťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v konzervatóriu, ktorý sa ukončuje absolventskou skúškou, alebo posledného ročníka súvislého osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v tanečnom konzervatóriu; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie o absolventskej skúške a absolventský diplom s právom používať titul "diplomovaný umelec" so skratkou "DiS.art", titul sa uvádza za priezviskom.

§ 17

Stupne základného umeleckého vzdelania a stupne jazykového vzdelania

(1) Základné umelecké vzdelanie môže žiak získať úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v základnej umeleckej škole. Základné umelecké vzdelanie sa člení na

a) primárne umelecké vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou,

b) nižšie sekundárne umelecké vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

(2) Stupeň základného umeleckého vzdelania nenahrádza stupeň vzdelania podľa § 16.

(3) Jazykové vzdelanie môže poslucháč získať úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v jazykovej škole. Jazykové vzdelanie sa člení na

a) primárne jazykové vzdelanie, ktoré získa poslucháč úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvý stupeň jazykovej školy na úrovni jazykovej náročnosti A2 Spoločného európskeho referenčného rámca; dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní časti vzdelávacieho programu s vyznačením stupňa jazykovej náročnosti,

b) sekundárne jazykové vzdelanie, ktoré získa poslucháč úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre druhý a tretí stupeň jazykovej školy na úrovni jazykovej náročnosti B2 a C1 Spoločného európskeho referenčného rámca; dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní časti vzdelávacieho programu s vyznačením stupňa jazykovej náročnosti,

c) postsekundárne jazykové vzdelanie, ktoré získa poslucháč úspešným absolvovaním posledného ročníka špecializovaného vzdelávacieho programu; dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie o štátnej jazykovej skúške s vyznačením stupňa jazykovej náročnosti.

(4) Stupeň jazykového vzdelania nenahrádza stupeň vzdelania podľa § 16.

Doklady o získanom vzdelaní

(1) Doklady o získanom vzdelaní podľa tohto zákona môžu vydávať školy, ktoré sú zaradené do siete škôl a školských zariadení podľa osobitného predpisu, ²⁾ a školy podľa § 109 zriadené iným ústredným orgánom štátnej správy.

(2) Dokladom o získanom vzdelaní je

- a) osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania,
- b) vysvedčenie,
- c) osvedčenie o absolvovaní časti vzdelávacieho programu,
- d) osvedčenie o zaškolení,
- e) osvedčenie o zaučení,
- f) vysvedčenie o záverečnej skúške,
- g) vysvedčenie o maturitnej skúške,
- h) vysvedčenie o záverečnej pomaturitnej skúške,
- i) vysvedčenie o absolventskej skúške a absolventský diplom,
- j) vysvedčenie s doložkou,
- k) vysvedčenie o štátnej jazykovej skúške.

(3) Doklady o získanom vzdelaní sa vedú v štátnom jazyku. V školách, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje podľa § 12 ods. 3, sa vedú dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny; v školách, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje podľa § 12 ods. 6, sa vedú v oboch vyučovacích jazykoch alebo v štátnom jazyku a v cudzom jazyku.

(4) Doklady o získanom vzdelaní sa vydávajú na predpísaných tlačivách schválených ministerstvom školstva; v školách podľa § 109 na tlačivách schválených príslušným ústredným orgánom štátnej správy.

(5) Údaje na dokladoch o získanom vzdelaní sa musia zhodovať s údajmi o dieťati, žiakovi alebo poslucháčovi uvedenými v príslušnej pedagogickej dokumentácii. Za zhodu údajov a správnosť vyplnenia tlačív zodpovedá riaditeľ školy.

(6) Podpisy na dokladoch o získanom vzdelaní musia byť vlastnoručné.

(7) V dokladoch o získanom vzdelaní je zakázané opravovať údaje.

(8) Vysvedčenie z príslušného ročníka vzdelávacieho programu, po absolvovaní ktorého žiak získa stupeň vzdelania, obsahuje aj doložku s uvedením získaného stupňa vzdelania.

(9) K vysvedčeniu o záverečnej skúške, k vysvedčeniu o maturitnej skúške, k vysvedčeniu o záverečnej pomaturitnej skúške a k absolventskému diplomu vydá škola dodatok, ktorý obsahuje podrobnosti o absolvovanom vzdelávacom programe. Absolvent dostane dodatok k vysvedčeniu alebo k absolventskému diplomu súčasne s vysvedčením alebo diplomom.

(10) Doklady o získanom vzdelaní podľa odseku 2 sú verejné listiny.

Organizačné formy a metódy vyučovania

Teoretické východiská v pedagogike

Humanistická pedagogika - individuálny prístup, partnerský vzťah, tvorivosť, samostatnosť a aktivita, dôvera a spolurozhodovanie,

Otvorené vyučovanie - výchova celistvej osobnosti, schopnej slobodného sebarozvoja, kvalitná komunikácia na základe partnerstva,

Globálna výchova - celistvosť v procese výchovy a vzdelávania,

Tvorivo-humanistická výchova - tvorivý a ľudský prístup k výchove žiaka a potom aj k jeho vzdelávaniu.

Modernizáciu školského vyučovania chápeme komplexne, nestačí zmeniť len jeden prvok, je potrebné uskutočniť zmeny v základných prvkoch výchovno-vzdelávacieho procesu (ďalej VVP):

- modernizácia cieľov VVP – kľúčové kompetencie,

- modernizácia obsahu vzdelávania,
- modernizácia foriem a metód vzdelávania,
- modernizácia materiálno technickej stránky výučby.

V teórii vyučovania rozlišujeme tieto hlavné oblasti:

- organizačné formy výučby
- metódy vyučovania
- didaktické prostriedky

Organizačné formy a metódy vyučovania

1. vzdelávacie metódy vo VVP
2. učebné štýly žiakov a učebné štýly učiteľov
3. učebné stratégie
4. formovanie triednej klímy

Kategorizácia a klasifikácia metód výchovno-vzdelávacej činnosti

Vzdelávacie metódy systematicky triedime podľa:

- zdroja poznania a druhov poznatkov
- aktivity a samostatnosti účastníkov
- logických postupov
- fáz vzdelávacieho procesu
- podľa spôsobu interakcie

1. Vzdelávacie metódy podľa zdroja poznania a druhu poznatkov členíme na:

I. a/ Slovné metódy – monologické (výklad, prednáška, inštruktáž, vysvetľovanie) a dialogické (rozhovor, diskusia, dramatizácia)

b/ Písomné – písomné práce, práca s textom

II. Demonštračné metódy

III. Praktické metódy - nácvik zručností

2. Podľa aktivity, resp. miery samostatnosti učiaceho sa žiaka v procese výučby:

Ide o metódy výhradne realizované pedagógom až po metódy autodidaktické, kde je najvyššia miera samostatnosti žiaka:

oznamovacie

problémové

tvorivé - napr. Brainstorming a jeho 12 možných variant, Naivné otázky, Záujmoví experti, Myšlienkové mapy, Asociačné učenie, Učenie štruktúrovaním, Učenie vhlľadom,

3. Logické postupy

používajú sa metódy logiky – induktívne, deduktívne, analytické, syntetické

4. Podľa fáz vyučovacieho procesu

metódy motivačného charakteru,

fixačného charakteru,

expozičného charakteru,

diagnostické metódy

5. Podľa spôsobu interakcie

metódy frontálne,

skupinové a

individuálne

Motivácia

V rámci výchovy a vzdelávania hrá dôležitú úlohu motivácia k učeniu, ktorú podporujú:

vhodné učebné prostredie,

vhodné a primerané učebné pomôcky,

striedanie foriem a metód výučby,

osobnosť učiteľa a učiaceho sa.

Hodnotenie

Pedagogické zásady pri konkrétnych formách hodnotenia:

Zásada pozitívnosti

Zásada transparentnosti

Zásada individuálneho prístupu

Zásada novosti

Konkrétne formy hodnotenia:

slovné,

znakové,

bodové.

Učebné štýly žiakov a učebné štýly učiteľov

Učebné štýly žiakov - vizuálne, akustické a motorické

Iné delenie štýlov učenia sa žiakov: Imaginatívny štýl, Analytický štýl, Praktický štýl, Dynamický štýl

Žiaci podľa druhov inteligencie

Učebné štýly učiteľov

8 typov nepokojných učiteľov:

1. Hypermotorický učiteľ
2. Vnútorne napätý učiteľ
3. Úzkostlivý, bojzlivý a neistý učiteľ
4. Agresívny, strach šíriaci učiteľ
5. Vnútorne neprítomný učiteľ
6. Nepripravený, nepozorný učiteľ
7. Učiteľ uprednostňujúci výkon
8. Preťažovaný a preťažujúci učiteľ

Iné štýly učiteľov:

1. Učiteľ „úradník“
2. Učiteľ „dozorca“
3. Učiteľ „tyran“
4. Učiteľ „predstierajúci prácu“
5. Učiteľ „falošný priateľ“
6. Učiteľ „starý chytrák“
7. Učiteľ „majster – odborník“
8. Učiteľ „priateľ“
9. Učiteľ „sprievodca“
10. Učiteľ „rodič“
11. Učiteľ „dobrý ujo“ alebo „dobrá teta“

Učebné stratégie

1. Kognitívne učebné stratégie
2. Metakognitívne učebné stratégie
3. Automanagerské stratégie - SQ4R
4. Pamäťové stratégie
5. Kompenzačné stratégie
6. Afektívne učebné stratégie
7. Voľné učebné stratégie
8. Sociálne komunikatívne stratégie
9. Stratégia EUR

Formovanie triednej klímy

Podľa výchovných štýlov rozlišujeme:

- **autoritatívnu školskú klímu** – chladné vzťahy medzi žiakmi a učiteľom, napätá atmosféra,

- **liberálna školská klíma** – nízka osobná angažovanosť učiteľa, nízka miera disciplíny, nedostatočné požiadavky na žiaka v rámci výučby, nezodpovedný postoj žiakov k vlastnému učeniu,

- **demokratický typ školskej klímy** – dobrý vzťah žiakov k učiteľovi, dôvera, primeraná dávka tolerancie, vzájomný rešpekt a objektívne hodnotenie. Ide o vysokú mieru spolupatričnosti medzi žiakmi, podporuje sa ich spolupráca a upevňujú kladné vzájomné vzťahy, eliminovaný je stres aj u žiakov aj u učiteľa.

Podľa cieľového zamerania školy rozlišujeme:

- školská klíma s výchovno-vzdelávacím cieľovým zameraním
- škola s kustodiálnymi cieľovými aspektami

Podľa správania sa učiteľov v konflikte so žiakmi rozlišujeme:

- konzervatívna školská klíma
- progresívna školská klíma

Metódy na rozvoj školskej optimálnej a tvorivej klímy Niektoré aktivity, hry alebo cvičenia, pomocou ktorých môžeme vytvoriť v skupine pozitívnu alebo tvorivú klímu:

☺ **Pravidlá v skupine**

☺ **Vytváranie menších skupín**

☺ **Vzájomné ocenenie**

Pedagóg ovplyvňuje svojich žiakov, s ktorými pracuje aj bez toho, aby si to uvedomoval. Mladí ľudia sú k opakovaniu svojich vzorov veľmi vnímaví, hoci nie sú vždy schopní rozlišovať vzory pozitívne a negatívne.

Učiteľ, pedagóg, vychovávateľ, formuje, rozvíja svoje pedagogické spôsobilosti celý svoj profesionálny život.

Vychovávať a vzdelávať môže najprv seba a potom tých, ktorých mu zverila spoločnosť.

Vzdelávacie stratégie

sú spoločné metodické postupy učiteľov (metódy a formy výučby, aktivity, príležitosti, pravidlá) vo výučbe (na úrovni školy, alebo na úrovni predmetu) i mimo nej, spoločne pre všetkých učiteľov (školy, alebo predmetu), ktorými škola (predmet) cielene, systematicky utvára a rozvíja KK žiakov. Stratégie výučby, ktoré rozvíjajú KK (kľúčové kompetencie) žiaka, mali by učitelia vytvárať pri tvorbe školských vzdelávacích programov. Vzdelávacie stratégie bývajú formulované ku každej KK, prípadne spoločne k viacerým KK tak, aby bolo zrejmé, ako škola zabezpečuje ich rozvoj u žiakov. Stratégie bývajú členené podľa toho, ktorú z KK rozvíjajú prednostne. Je však samozrejmé, že jednotlivé výchovné a vzdelávacie stratégie smerujú súčasne k niekoľkým KK.

Na úrovni školy to bývajú stratégie:

Konstruktivistický prístup k výučbe: poznávanie ako postupný proces charakterizovaný predovšetkým vlastnou aktivitou žiaka. Učiteľ je v úlohe pomocníka pri žiakovom učení sa. Tieto prístupy pracujú so skúsenosťami žiaka a smerujú k vyššej úrovni poznávania, rozvíjania vyšších foriem myslenia. Ich súčasťou je metakognitívne učenie sa, keď si žiak uvedomuje, ako sa učil, čo mu pomáhalo v učení sa a čo sa potrebuje učiť ďalej (rozvíjanie KK predovšetkým učebných).

Výučba riešením problémov:

System výučby s uzavretým cyklom svojim usporiadaním učebných činností žiakov, metód a foriem práce učiteľa a žiaka, je systémom výučby, ktorý plne uplatňuje stratégiu výučby riešením problémov (rozvíjanie celého systému KK).

Pri riešení problémov učiteľ kladie dôraz na diskusie žiakov, ktorí by mali rozprávať aj k všetkým ostatným v triede, aby zasa títo po vypočutí argumentov mohli priamo na príspevok spolužiaka reagovať. Zabraňuje sa tým častým učiteľovým úpravám príspevkov žiakov.

Projektová výučba: Zadávať žiakom rozsiahlejšie práce (ročníkové, seminárne), žiacke projekty, ktoré títo spracúvajú, výsledky ktorých prezentujú s využitím IKT ostatným (KK učebné, na riešenie problémov, komunikačné, informačné, pracovné a podnikateľské, prípadne občianske a kultúrne).

Využívanie IKT: Zadávať žiakovi úlohy, pri ktorých bude využívať počítač a jeho príslušenstvo na získavanie informácií i tvorbu výstupov (akými sú laboratórne protokoly, počítačové prezentácie). Umožňovať žiakovi podieľať sa na tvorbe internetovej stránky školy (KK informačné, komunikačné, personálne a sociálne, pracovné a podnikateľské, občianske a kultúrne).

Skupinové učenie sa: Úlohy zadávané žiakom, riešia títo vo dvojiciach i v skupinách. Výsledky dosiahnuté v skupine potom určitý žiak prezentuje ostatným. Žiaci sú vedení k pomoci slabším žiakom, k hodnoteniu vlastných výkonov i výkonov spolužiakov (KK personálne a sociálne, komunikačné).

Sebahodnotenie žiakov: Pri hodnotení práce žiaka využívať jeho portfólio, vlastný plán, vlastné hodnotenie práce, osobné rozhovory (KK personálne a sociálne). Dôsledne dbať na stanovovanie primeraných požiadaviek pre žiaka, aby mohol rozvíjať pozitívnu predstavu o sebe.

Školský časopis, rozhlasové relácie, školské kultúrne podujatia: umožňovať žiakovi podieľať sa na tvorbe školského časopisu ako prostriedku komunikácie medzi žiakmi a verejnosťou, na príprave školských rozhlasových relácií, školských kultúrnych podujatí (KK komunikačné, podnikateľské a pracovné, občianske a kultúrne).

Podieľanie sa na tvorbe pracovného prostredia, na riadení kvality a autoevaluácii školy: Umožniť žiakovi podieľať sa na tvorbe pracovného prostredia, skultúrňovaní priestorov školy, partnersky sa vyjadrovať sa k jej programu a prevádzke (aj cez žiacke rady), zúčastňovať sa na hodnotení školy – dotazníkmi na meranie kvality, fotoevaluáciou, a pod. (KK pracovné a podnikateľské, občianske a kultúrne).

Reprezentácia školy žiakmi: Poskytnúť žiakovi príležitosť reprezentovať školu v predmetových olympiádach, stredoškolskej odbornej činnosti, športových súťažiach, prezentáciách, prehliadkach, kultúrnych predstaveniach (KK podnikateľské a pracovné, občianske a kultúrne).

Možné stratégie na úrovni predmetu:

Žiacky experiment: Jedna z dôležitých stratégií rozvíjania tvorivo-humanistickej osobnosti žiaka v súčasnej škole je konštruktivistická výučba daného predmetu (odborného, alebo prírodovedného) s riešením problémov formou žiackeho experimentu v tímovej práci. Významnosť tejto stratégie spočíva v možnosti rozvíjať celý systém KK žiaka (pozri Blaško, 2009).

Diskusie medzi žiakmi: Umožniť žiakom sformulovať si pravidlá pre diskusiu, vyhodnocovať, ako sa im to darí dodržiavať (KK komunikačné, personálne a sociálne, občianske).

Samostatné štúdium: Dať príležitosť žiakovi preštudovať a interpretovať učebné texty na vyučovacích hodinách, vytvárať mu podmienky pre čítanie s porozumením (informačné a učebné KK).

Samostatné vystúpenia žiaka: Zapájať žiaka do sprístupňovania nového učiva a organizácie vyučovacích hodín prostredníctvom žiackeho referátu, prezentácie, experimentov, či vlastných úloh pre svojich spolužiakov, prípadne dať žiakovi možnosť, aby monitoroval, komentoval, hodnotil učenie sa spolužiakov, či svoje vlastné učenie sa (KK učebné, komunikačné, personálne a sociálne).

Cvičenia a didaktické hry: Zaraďuje do výučby hry a cvičenia, v ktorých žiak preberá na seba rôzne roly, rozvíja rôzne svoje schopnosti, rieši problémy (KK komunikačné, personálne a sociálne, učebné, na riešenie problémov).

Priebežné testy: Pravidelne zaraďovať na záver vyučovacích hodín priebežný test z prebraného učiva, aby každý žiak získal spätnú väzbu o svojom výkone na hodine. Priebežné testy neklasifikovať.

Stratégie vlastné pre výučbu určitého predmetu (alebo skupín predmetov) pomáhajú utvárať KK žiaka spôsobom typickým pre daný predmet. Stratégie výučby spoločné pre všetkých učiteľov školy utvárajú aj celkovú klímu školy.

Organizácia prijímacieho konania

Kritériá prijatia na štúdium do študijných a učebných odborov

Prijímacie konanie sa riadi zákonom o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 Z. z. a jeho novelizáciami.

Študijné odbory

Učebné odbory

6352 M	obchod a podnikanie	6444 H	čaišník, servírka
6405 K	pracovník marketingu	6445 H	kuchár
6446 K	kozmetik	6456 H	kaderník
6442 K	obchodný pracovník	6460 H	predavač

A) PRIJÍMANIE DO ŠTUDIJNÝCH ODBOROV

Na štúdium bude automaticky prijatý žiak, ktorý v celoslovenskom testovaní žiakov 9. ročníka ZŠ dosiahol v každom predmete samostatne úspešnosť najmenej 90 %.

Ostatným uchádzačom budú pridelené body podľa výsledkov na prijímacej skúške a priemerného prospechu z 2. polroka 8. ročníka a z 1. polroka 9. ročníka.

1) Bodové hodnotenie za prijímaciu skúšku

Prijímaciu skúšku vykonajú uchádzači formou dvoch testov, jedného zo slovenského jazyka a literatúry a druhého z matematiky. V každom teste budú mať uchádzači 20 otázok a budú si voliť jednu správnu zo štyroch možností odpovedí. Za každý test môže uchádzač získať 40 bodov. Za úspešné vykonanie prijímacej skúšky bude považované, ak žiak získa v každom teste minimálne 4 body.

Doba trvania testu z každého predmetu bude 60 minút.

2) Bodové hodnotenie za prospech na ZŠ

Priemerný prospech sa počíta z predmetov: vyučovací jazyk, cudzie jazyky (v prípade vyučovania dvoch cudzích jazykov sa počíta iba ten, z ktorého mal žiak lepšiu známku), dejepis, zemepis, matematika, prírodopis, fyzika, chémia.

Priemerný prospech bodov	Počet bodov	Priemerný prospech	Počet
1,00 - 1,10	40	2,91 - 3,00	24
1,11 - 1,20	39	3,01 - 3,20	23
1,21 - 1,30	38	3,21 - 3,30	22
1,31 - 1,40	37	3,31 - 3,40	21
1,41 - 1,50	36	3,41 - 3,50	20
1,51 - 1,70	35	3,51 - 3,70	19
1,71 - 1,80	34	3,71 - 3,80	18
1,81 - 1,90	33	3,81 - 3,90	17
1,91 - 2,00	32	3,91 - 4,00	16
2,01 - 2,20	31	4,01 - 4,20	15
2,21 - 2,30	30	4,21 - 4,30	14
2,31 - 2,40	29	4,31 - 4,40	13
2,41 - 2,50	28	4,41 - 4,50	12
2,51 - 2,70	27	4,51 - 4,70	11
2,71 - 2,80	26	4,71 - a viac	10
2,81 - 2,90	25		

3) Celkový bodový zisk

Uchádzač môže získať spolu 80 bodov z testov na prijímacej skúške (40 bodov zo slovenského jazyka a literatúry a 40 bodov z matematiky). Ďalších 80 bodov za prospech (40 bodov za prospech dosiahnutý v 2. polroku 8. ročníka a 40 bodov za prospech dosiahnutý v 1. polroku 9. ročníka).

Žiak môže získať body za školské olympiády, ak doloží k prihláške na štúdium potvrdenie školy alebo usporiadateľa o umiestnení na školských olympiádach na úrovni minimálne okresného kola - 1. miesto - 20 bodov, 2. miesto - 15 bodov, 3. miesto - 10 bodov.

Žiakovi sa odrátajú body za zníženú známku zo správania v každom ročníku - na 2. stupeň - 10 bodov, na 3. stupeň - 15 bodov, na 4. stupeň - 20 bodov.

B) PRIJÍMANIE DO UČEBNÝCH ODBOROV

Na štúdium bude automaticky prijatý žiak, ktorý v celoslovenskom testovaní žiakov 9. ročníka ZŠ dosiahol v každom predmete samostatne úspešnosť najmenej 90 %.

Ostatným uchádzačom budú pridelené body podľa priemerného prospechu z 2. polroka 8. ročníka a z 1. polroka 9. ročníka.

1) Bodové hodnotenie za prospech na ZŠ

Priemerný prospech sa počíta z predmetov: vyučovací jazyk, cudzie jazyky (v prípade vyučovania dvoch cudzích jazykov sa počíta iba ten, z ktorého mal žiak lepšiu známku), dejepis, zemepis, matematika, prírodopis, fyzika, chémia.

Priemerný prospech bodov	Počet bodov	Priemerný prospech	Počet
1,00 - 1,10	40	2,91 - 3,00	24
1,11 - 1,20	39	3,01 - 3,20	23
1,21 - 1,30	38	3,21 - 3,30	22
1,31 - 1,40	37	3,31 - 3,40	21
1,41 - 1,50	36	3,41 - 3,50	20
1,51 - 1,70	35	3,51 - 3,70	19
1,71 - 1,80	34	3,71 - 3,80	18
1,81 - 1,90	33	3,81 - 3,90	17

1,91 - 2,00	32	3,91 -
4,00	16	
2,01 - 2,20	31	4,01 - 4,20
2,21 - 2,30	30	4,21 - 4,30
2,31 - 2,40	29	4,31 - 4,40
2,41 - 2,50	28	4,41 - 4,50
2,51 - 2,70	27	4,51 - 4,70
2,71 - 2,80	26	4,71 - a viac
2,81 - 2,90	25	

2) Celkový bodový zisk

Uchádzač do učebného odboru nekoná prijímaciu skúšku, môže získať spolu 80 bodov za prospech (40 bodov za prospech dosiahnutý v 2. polroku 8. ročníka a 40 bodov za prospech dosiahnutý v 1. polroku 9. ročníka).

Žiak môže získať body za školské olympiády, ak doloží k prihláške na štúdium potvrdenie školy alebo usporiadateľa o umiestnení na školských olympiádach na úrovni minimálne okresného kola - 1. miesto - 20 bodov, 2. miesto - 15 bodov, 3. miesto - 10 bodov.

Žiakovi sa odrátajú body za zníženú známku zo správania v každom ročníku - na 2. stupeň - 10 bodov, na 3. stupeň - 15 bodov, na 4. stupeň - 20 bodov.

C) SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Žiaci budú prijímaní na základe dosiahnutého počtu bodov, podľa schváleného plánu prijatia pre prijímanie žiakov do 1. ročníka denného štúdia, pre školský rok.

Dopĺňujúce kritériá. V prípade rovnosti bodov sa prednostne prijme:

- žiak s lepšími výsledkami z celoštátneho testovania žiakov 9. roč. TEST 9 zo slovenského jazyka a literatúry
- žiak s lepšími výsledkami z celoštátneho testovania žiakov 9. roč. TEST 9 z matematiky
- žiak so ZPS (zmenená pracovná schopnosť)
- žiak s lepším prospechom v 1. polroku 9. ročníka
- žiak s lepším prospechom v 2. polroku 8. ročníka
- žiak s lepším prospechom z matematiky v 1. polroku 9. ročníka
- žiak s lepším prospechom zo slovenského jazyka a literatúry v 1. polroku 9. ročníka
- žiak s lepším prospechom z matematiky v 2. polroku 8. ročníka
- žiak s lepším prospechom zo slovenského jazyka a literatúry v 2. polroku 8. ročníka.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením sa forma prijímacej skúšky určí s prihliadnutím na ich zdravotné znevýhodnenie.

Nutnou podmienkou prijatia je úspešné ukončenie 9. ročníka ZŠ.

Ďalšie podmienky prijatia:

- Ak sa prijatý uchádzač v určenom termíne na školu nezapíše, rozhodnutie o prijatí je neplatné.

Kritériá prijímacieho konania do nadstavbového štúdia

Študijný odbor:

6403 L – podnikanie v remeslách a službách

Forma štúdia: denná

Podmienky prijatia:

Žiaci budú prijímaní podľa počtu bodov dosiahnutých za prospech z povinných predmetov, ktorý mali v 1. polroku končiaceho ročníka na strednej škole podľa počtu prijímaných žiakov pre školský rok.

Bodové hodnotenie za prospech z 1. polroka končiaceho ročníka SŠ:

Priemerný prospech	Počet bodov	Priemerný prospech	Počet bodov
1,00 - 1,10	40	2,91 - 3,00	24
1,11 - 1,20	39	3,01 - 3,20	23
1,21 - 1,30	38	3,21 - 3,30	22
1,31 - 1,40	37	3,31 - 3,40	21
1,41 - 1,50	36	3,41 - 3,50	20
1,51 - 1,70	35	3,51 - 3,70	19
1,71 - 1,80	34	3,71 - 3,80	18
1,81 - 1,90	33	3,81 - 3,90	17
1,91 - 2,00	32	3,91 - 4,00	16
2,01 - 2,20	31	4,01 - 4,20	15
2,21 - 2,30	30	4,21 - 4,30	14
2,31 - 2,40	29	4,31 - 4,40	13
2,41 - 2,50	28	4,41 - 4,50	12
2,51 - 2,70	27	4,51 - 4,70	11
2,71 - 2,80	26	4,71 - a viac	10
2,81 - 2,90	25		

Nutná podmienka prijatia je úspešné ukončenie zodpovedajúceho učebného odboru záverečnou skúškou.

Doplňujúce kritériá pri rovnakom počte bodov:

Prednostne sa prijme:

- žiak s lepším prospechom v 1. polroku končiaceho ročníka
- žiak so ZPS (zmenená pracovná schopnosť)
- žiak, ktorý dosiahol lepší prospech v 1. polroku končiaceho ročníka zo slovenského jazyka a literatúry
- žiak, ktorý dosiahol lepší prospech v 1. polroku končiaceho ročníka z cudzieho jazyka
- žiak, ktorý dosiahol lepší prospech v 1. polroku končiaceho ročníka z matematiky
- žiak, ktorý dosiahol lepší prospech v 1. polroku končiaceho ročníka z odborného výcviku
- žiak s lepšou dochádzkou na vyučovanie.

Organizácia maturitnej skúšky

Organizáciu maturitnej skúšky (MS) upravuje zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 72 - § 93) a vyhláška č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov.

PREDMETY MS

Žiak strednej odbornej školy s vyučovacím jazykom slovenským koná MS zo štyroch predmetov:

- slovenský jazyk a literatúra,
- povinný predmet zo skupiny cudzích jazykov,
- teoretická časť odbornej zložky,
- praktická časť odbornej zložky.

Teoretická a praktická časť odbornej zložky je súbor odborných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacieho programu študijného odboru školy.

Dobrovoľný predmet

Žiak môže dobrovoľne konať MS aj z ďalších predmetov, ktoré sú súčasťou vzdelávacieho programu školy, v ktorých sa vzdelával. Z dobrovoľného predmetu môže vykonať aj len jej časť (len externú časť alebo len internú časť) alebo len formu internej časti (písomnú alebo ústnu formu). V riadnom skúšobnom období môže žiak vykonať dobrovoľnú skúšku najviac z dvoch predmetov.

ČASTI MS JEDNOTLIVÝCH PREDMETOV

Externá časť a písomná forma internej časti MS

MS z jednotlivých predmetov môže pozostávať z externej časti (EČ) a internej časti (IČ). EČ MS je test zadávaný Národným ústavom certifikovaných meraní vzdelávania (NÚCEM) a vykonáva sa z predmetu slovenský jazyk a literatúra, povinného predmetu zo skupiny cudzích jazykov a z matematiky v rovnakom čase na celom území Slovenskej republiky. Zadania úloh testov vychádzajú z platných cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z príslušného predmetu. IČ MS sa môže konať formou písomnou (PFIČ), ústnou (ÚFIČ), praktickou, predvedením komplexnej úlohy alebo umeleckého výkonu, obhajobou komplexnej odbornej práce, projektu alebo úspešnej súťažnej práce, realizácie a obhajoby experimentu alebo kombináciou týchto foriem. PFIČ MS je vypracovanie jednej z centrálne zadáných tém alebo заданий. Vyhodnocuje sa priamo v škole. Vykonáva sa z predmetu slovenský jazyk a literatúra a povinného predmetu zo skupiny cudzích jazykov v rovnakom čase na celom území Slovenskej republiky, v ten istý deň ako EČ MS z daného predmetu. ÚFIČ MS je ústna odpoveď pred predmetovou maturitnou komisiou. Súčasťou IČ MS je aj teoretická časť odbornej zložky a praktická časť odbornej zložky.

EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry je centrálne vypracovaný test obsahujúci osem ukážok. Ku každej ukážke sa viaže päť úloh s výberom odpovede zo štyroch možností a tri úlohy s krátkou odpoveďou. Čas na vypracovanie úloh testu je 100 minút. Po prestávke nasleduje PFIČ MS. K nej je pripravený súbor štyroch tém. Žiak si vyberie jednu tému a k nej určenú žánrovú formu. Čas na vypracovanie je 150 minút. Žiak môže počas PFIČ MS používať určenú literatúru (pravidlá pravopisu a slovníky), ktorá bude pripravená v učebni.

EČ MS zo skupiny cudzích jazykov je centrálne vypracovaný test, ktorý overuje komunikačné kompetencie v častiach počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením a použitie gramatiky a lexiky. Čas na vypracovanie 36 úloh s výberom odpovede a 24 úloh s krátkou odpoveďou na úrovni B1 je 100 minút, čas na vypracovanie 46 úloh s výberom odpovede a 34 úloh s krátkou odpoveďou na úrovni B2 je 120 minút. Po prestávke nasleduje PFIČ MS, ku ktorej je centrálne pripravené zadanie so štruktúrovaným obsahom v určenej žánrovej forme, preložené do každého cudzieho jazyka, ktoré vypracujú všetci žiaci. Čas na vypracovanie je 60 minút.

EČ MS z matematiky je centrálne vypracovaný test obsahujúci 30 úloh. Z nich prvých 20 sú úlohy s krátkou odpoveďou, posledných 10 sú úlohy s výberom odpovede z piatich ponúkaných možností. Čas na vypracovanie úloh testu je 150 minút. Počas EČ MS z matematiky žiak môže používať iba prehľad vzťahov na poslednom liste testu a kalkulačku, ktorá nie je súčasťou mobilného telefónu. Nesmie používať kalkulačku s funkciami Graph, Graphic, Calc, Solve, programovateľnú kalkulačku a kalkulačku s grafickým displejom.

Ústna forma internej časti MS

Na ÚFIČ MS si žiak z každého predmetu (okrem teoretickej a praktickej časti odbornej zložky) žrebuje jedno zo schválených maturitných zadaní. Maturitné zadania pripravuje príslušná predmetová komisia školy. Schvaľuje ich riaditeľ školy na základe odporúčenia predsedu predmetovej komisie školy do 31. marca príslušného školského roka a následne aj predseda príslušnej predmetovej maturitnej komisie do 30. apríla školského roka. Minimálny počet zadaní v jednom predmete je 30, pričom každé zadanie sa použije iba jedenkrát v danom dni. Zadania vychádzajú z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturanta z príslušného predmetu a ich obsah zohľadňuje aj predpísaný čas určený na trvanie skúšky a jej prípravu. Maturitné zadanie obsahuje dve alebo tri samostatné úlohy, ktoré sú podľa možnosti a charakteru predmetu z viacerých tematických okruhov. Maturitné zadania sa nezvereňujú. Žiak má 20 minút na prípravu svojej odpovede (výnimkou je informatika a deskriptívna geometria, v ktorých je na prípravu určených 30 minút) a následne 20 minút na odpoveď. V nej prostredníctvom monológu alebo dialógom s členmi maturitnej komisie žiak prezentuje svoje vedomosti a zručnosti. Obsah a charakteristika ÚFIČ MS z jednotlivých predmetov je uvedená v prílohe vyhlášky č. 318/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov, III. časť Podrobnosti o spôsobe konania a obsahu ústnej formy internej časti maturitnej skúšky.

Na ÚFIČ MS z predmetu teoretická časť odbornej zložky si žiak žrebuje jednu z 25 schválených tém. Maturitné témy sa nezvereňujú. Žiak má 30 minút na prípravu svojej odpovede a následne 30 minút na odpoveď. Počas odpovede sa hodnotí porozumenie téme, používanie odbornej terminológie, samostatnosť prejavu, schopnosť aplikácie, správnosť a vecnosť odpovede. Obsah a charakteristika ÚFIČ MS z predmetu teoretická časť odbornej zložky je uvedená v prílohe vyhlášky č. 318/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov, IV. časť Podrobnosti o spôsobe konania a obsahu teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky, oddiel Teoretická časť odbornej zložky.

Na praktickú časť odbornej zložky sa určí podľa náročnosti a špecifik odboru 1 až 15 tém, ktoré zahŕňajú charakteristické činnosti, na ktorých výkon sa žiaci pripravujú. Témy sa nezvereňujú. Formu praktickej časti odbornej zložky určí riaditeľ školy na návrh predsedu predmetovej komisie. Môže to byť praktická realizácia a predvedenie komplexnej úlohy, obhajoba vlastného projektu, realizácia a obhajoba experimentu, obhajoba úspešnej súťažnej práce, predvedenie umeleckého výkonu. Praktická časť odbornej zložky (príprava a realizácia) trvá podľa povahy študijného odboru najviac 24 hodín (v študijnom odbore zubný technik, ortopedický technik najviac 33 hodín), v jednom dni najviac 8 hodín.

V odboroch, v ktorých to charakter skúšky vyžaduje, môže skúška trvať až štyri týždne. Praktická časť odbornej zložky môže byť individuálna a skupinová. Žiak na nej môže používať pomôcky uvedené v zadaní témy práce. Obsah a charakteristika IČ MS z predmetu praktická časť odbornej zložky je uvedená v prílohe vyhlášky č. 318/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov, IV. časť Podrobnosti o spôsobe konania a obsahu teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky, oddiel Praktická časť odbornej zložky.

V jeden deň môže žiak vykonať ÚFIČ MS (okrem praktickej časti odbornej zložky) najviac z troch predmetov. ÚFIČ MS zo všetkých predmetov (okrem praktickej časti odbornej zložky) žiak vykoná v priebehu najviac piatich pracovných dní. ÚFIČ MS je verejná.

Žiak si na každú časť MS prinesie občiansky preukaz a vypne mobilný telefón.

TERMÍNY KONANIA MS

MS sa koná v riadnom skúšobnom období (marec až jún príslušného školského roka) alebo v mimoriadnom skúšobnom období (apríl až máj príslušného školského roka alebo september alebo február nasledujúceho školského roka).

Riadne skúšobné obdobie

Termín EČ a PFIČ MS určuje MŠVVaŠ SR.

Termín IČ MS (okrem PFIČ MS) určí na návrh riaditeľa školy odbor školstva okresného úradu v sídle kraja (OŠ OÚ). Riadnym termínom je jeden týždeň v druhej polovici mája až začiatkom júna príslušného školského roka. Pred začiatkom konania IČ MS sa žiak pät' po sebe nasledujúcich pracovných dní nezúčastňuje vyučovania („akademický týždeň“). Tieto dni sú určené na prípravu žiaka na skúšku.

Mimoriadne skúšobné obdobie, náhradné a opravné skúšky

Mimoriadne skúšobné obdobie je určené na vykonanie náhradnej alebo opravnej MS. Náhradná skúška je určená pre žiaka, ktorý úspešne ukončil posledný ročník štúdia neskôr, maximálne do 15. septembra nasledujúceho školského roka, alebo žiakovi, ktorý sa pre vážne zdravotné problémy nemohol zúčastniť MS v riadnom termíne. Žiak sa však musí spravidla do troch dní od konania MS v riadnom termíne písomne ospravedlniť riaditeľovi školy a písomne ho požiadať o možnosť konania MS v náhradnom termíne.

Ak žiak neúspešne vykonal MS najviac z dvoch predmetov, školská maturitná komisia mu môže povoliť konať opravnú skúšku z týchto predmetov alebo časti skúšky z týchto predmetov. Žiak môže konať opravnú skúšku na svoju žiadosť najneskôr do troch rokov od ukončenia posledného ročníka strednej školy. Ak žiak neúspešne vykonal MS z niektorého predmetu aj na opravnej skúške, môže školská maturitná komisia povoliť konať druhú opravnú skúšku tohto predmetu na žiadosť žiaka, najneskôr do troch rokov od ukončenia posledného ročníka strednej školy.

Náhradný termín EČ a PFIČ MS sa koná v apríli až máji príslušného školského roka alebo v riadnom skúšobnom období nasledujúceho školského roka. Opravný termín EČ a PFIČ MS sa koná v mimoriadnom skúšobnom období v septembri nasledujúceho školského roka (žiak sa naň prihlási do 30. júna riaditeľovi školy) alebo v riadnom skúšobnom období nasledujúceho školského roka (žiak sa naň prihlási riaditeľovi školy do 30. septembra nasledujúceho školského roka). Miesto konania náhradnej a opravnej EČ a PFIČ MS určí žiakovi príslušný OŠ OÚ do 30 dní pred konaním MS.

Náhradný a opravný termín ÚFIČ MS sa koná v septembri alebo vo februári nasledujúceho školského roka. Opravnú skúšku z ÚFIČ MS vykoná žiak v škole, v ktorej konal MS, pred predmetovou maturitnou komisiou v pôvodnom zložení. Ak žiak koná opravnú skúšku z predmetu, ktorý má EČ aj IČ MS a koná ju zo všetkých častí (z EČ a PFIČ MS vykoná opravnú skúšku v mimoriadnom alebo v riadnom skúšobnom období nasledujúceho školského roka), potom aj opravnú skúšku z ÚFIČ MS môže vykonať v čase riadneho termínu MS (nasledujúceho školského roka).

Žiakovi, ktorý neúspešne vykonal MS z viac ako dvoch predmetov alebo neuspel na opravných skúškach, môže školská maturitná komisia povoliť opakovať celú MS. Žiak môže na svoju žiadosť opakovať MS iba raz v riadnom skúšobnom období, a to najneskôr do troch rokov od ukončenia posledného ročníka strednej školy.

KLASIFIKÁCIA A HODNOTENIE MS

Ak má MS v príslušnom predmete viac častí, hodnotí sa každá časť osobitne. Výsledné hodnotenie sa neurčuje. Určuje sa, či v predmete žiak zmaturoval alebo nezmaturoval. EČ MS sa hodnotí percentom úspešnosti (pomer počtu správnych odpovedí k počtu všetkých odpovedí) a percentilom (vyjadruje, koľko percent všetkých žiakov dosiahlo horší výsledok v

danom predmete v danom roku ako hodnotený žiak). PFIČ MS sa hodnotí percentom úspešnosti. ÚFIČ MS sa hodnotí stupňom prospechu.

Výsledky EČ a PFIČ MS oznámi žiakom riaditeľ školy najneskôr 10 dní pred termínom ÚFIČ MS (pred odchodom na akademický týždeň). Žiak alebo jeho zákonný zástupca môžu požiadať riaditeľa školy o nahliadnutie do písomných prác a porovnať ich s kľúčom správnych odpovedí a pravidlami na hodnotenie do piatich dní odo dňa, keď sa o výsledku dozvedeli. Písomné námietky voči hodnoteniu PFIČ MS môžu podať Štátnej školskej inšpekcii prostredníctvom riaditeľa školy do ôsmich dní odo dňa, keď sa dozvedeli výsledok. Žiak môže vykonať ÚFIČ MS bez ohľadu na výsledok EČ MS a PFIČ MS.

ÚFIČ MS v každom predmete obsahuje aspoň dve úlohy, ktoré sa hodnotia osobitnou známku. Celkovým hodnotením ÚFIČ MS je stupeň prospechu - známka, ktorá sa určí ako vážený aritmetický priemer čiastkových známok podľa váhy každej známky v jednotlivých predmetoch. Hodnotenie ÚFIČ MS nie je ovplyvnené výsledkom EČ MS a PFIČ MS. Ak sa hodnotenie ÚFIČ MS výrazne odlišuje od dosiahnutých výsledkov žiaka počas štúdia, pri výslednej známke sa prihliada na stupeň prospechu z tohto predmetu počas štúdia. Žiak alebo jeho zákonný zástupca môžu podať Štátnej školskej inšpekcii písomné námietky voči hodnoteniu ÚFIČ MS prostredníctvom riaditeľa školy do ôsmich dní od vykonania skúšky.

Z predmetu, ktorý má EČ MS a PFIČ MS (slovenský jazyk a literatúra, povinný predmet zo skupiny cudzích jazykov), žiak úspešne vykoná MS, ak

- a) jeho hodnotenie ÚFIČ MS nie je horšie ako 3 (dobrý) a v PFIČ MS získa viac ako 25 % z celkového počtu bodov alebo v EČ MS získa viac ako 33 % z celkového počtu bodov, alebo
- b) jeho hodnotenie ÚFIČ MS je 4 (dostatočný) a v PFIČ MS získa viac ako 25 % z celkového počtu bodov a súčasne v EČ MS získa viac ako 33 % z celkového počtu bodov.

Z predmetu, ktorý má EČ MS a nemá PFIČ MS (matematika), žiak úspešne vykoná MS, ak

- a) jeho hodnotenie ÚFIČ MS nie je horšie ako 3 (dobrý) a v EČ MS získa viac ako 25 % z celkového počtu bodov, alebo
- b) jeho hodnotenie ÚFIČ MS je 4 (dostatočný) a v EČ MS získa viac ako 33 % z celkového počtu bodov.

Z predmetu, ktorý nemá EČ MS ani PFIČ MS (všetky ostatné predmety), žiak úspešne vykoná MS, ak jeho hodnotenie ÚFIČ MS nie je horšie ako 4 (dostatočný).

Žiak úspešne vykoná MS, ak úspešne vykoná MS zo všetkých štyroch predmetov, na ktoré bol prihlásený.

Ak žiak neúspešne vykoná MS z predmetu (nesplní vyššie uvedené požiadavky hodnotenia z niektorej časti MS z predmetu), po skončení ÚFIČ MS požiada ŠMK o možnosť konať opravnú skúšku z neúspešne vykonaných častí alebo foriem MS z tohto predmetu. Ak chce žiak vykonať opravnú skúšku v septembri nasledujúceho školského roka, prihlási sa riaditeľovi školy do 30. júna školského roka. Ak ani po opravnej skúške v septembri žiak nespĺňa podmienky na úspešné vykonanie MS z predmetu, prihlási sa riaditeľovi školy do 30. septembra na opravnú skúšku z tých častí MS (z EČ MS, PFIČ MS, prípadne ÚFIČ MS), z ktorých nespĺňa požiadavku na úspešné vykonanie MS. Ďalšiu opravnú skúšku z ÚFIČ MS žiak vykoná v opravnom termíne ÚFIČ MS (február nasledujúceho školského roka), opravnú skúšku z EČ a PFIČ MS v čase riadneho termínu EČ a PFIČ MS nasledujúceho školského roka. Po vykonaní všetkých opravných skúšok, na ktoré bol žiak prihlásený, PMK posúdi, či žiak splnil podmienky na úspešné vykonanie MS z predmetu.

Hodnotenie dobrovoľnej MS

Žiak úspešne vykoná EČ MS z dobrovoľného predmetu, ak v nej získa viac ako 33 % z celkového počtu bodov. Žiak neúspešne vykoná MS z dobrovoľného predmetu, ak v EČ MS nezíska 33 % z celkového počtu bodov, v PFIČ MS nezíska 25 % z celkového počtu bodov, v

ÚFIČ MS je jeho hodnotenie 5 (nedostatočný) alebo si vyžreboval zadanie, ale naň neodpovedal. Tieto skutočnosti nemajú vplyv na úspešné vykonanie MS a na vysvedčení sa neuvádzajú.

UKONČENIE MS A ŠTÚDIA

Ak žiak neospravedlní svoju neúčast' na MS alebo jeho ospravedlnenie nebude uznané, posudzuje sa, akoby dňom nasledujúcim po termíne konania skúšky štúdiom zanechal (prestáva byť žiakom školy). Neúčast' na MS z dobrovoľného predmetu nie je potrebné ospravedlňovať, pri neúčasti sa žiak nehodnotí. Je však vhodné z organizačných dôvodov, aby žiak ospravedlnil svoju neúčast' najneskôr týždeň pred skúškou.

Ak sa žiak na niektorej časti MS správa nevhodným spôsobom, predseda PMK alebo dozerajúci učiteľ jeho skúšku preruší. Ak predseda ŠMK alebo PMK nedovolí žiakovi v skúške pokračovať, ďalší postup rieši Usmernenie MŠVVaŠ SR ku konaniu maturitnej skúšky v prípade jej prerušenia. Napr. ak bola žiakovi prerušená EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry alebo slovenského jazyka a slovenskej literatúry, žiak už ďalej MS nekoná. Celú maturitnú skúšku, t. j. EČ, PFIČ a ÚFIČ MS vykoná zo všetkých predmetov až v riadnom termíne nasledujúceho školského roka.

Žiakovi, ktorý úspešne vykonal MS, sa do piatich dní od konania poslednej časti MS vydá vysvedčenie o MS a výučný list. Na vysvedčení je uvedené hodnotenie jednotlivých častí MS a dátum konania poslednej časti MS. Ak je EČ alebo PFIČ MS vykonaná v mimoriadnom skúšobnom období v septembri nasledujúceho školského roka poslednou časťou MS, vysvedčenie o MS sa žiakovi vydá najneskôr do 10 dní od vykonania skúšky.

Dňom nasledujúcim po dni, keď žiak úspešne vykonal MS, prestáva byť žiakom školy. Ak žiak nevykonal v určenom termíne MS a bola mu povolená opravná skúška, odklad skúšky alebo jej opakovanie, zachovávajú sa mu práva a povinnosti žiaka do konca školského roka, v ktorom mal štúdium ukončiť. Zánikom práv a povinností žiaka nie je dotknutá možnosť žiaka vykonať MS.

ŽIACI SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

Žiaci so zdravotným znevýhodnením (ZZ) môžu mať upravené podmienky na vykonanie MS. Podľa upravených podmienok môže maturovať žiak špeciálnej školy, žiak špeciálnej triedy a žiak so ZZ vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu (IVP) spolu s ostatnými žiakmi.

Úpravy sa vzťahujú na jednotlivé časti MS, na cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z jednotlivých predmetov, na externé testy, písomné práce a maturitné zadania. Úpravy sa týkajú predĺženia časového limitu pri riešení úloh testov EČ MS, úpravy alebo nahradenia niektorých úloh, grafickej úpravy testov EČ MS (zväčšenie písma, iná grafická úprava a formát úloh testu, iný spôsob záznamu odpovede, počúvania vstupného textu), prítomnosti tlmočníka posunkovej reči a asistenta. Uvedené sú v V. časti prílohy vyhlášky č. 318/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov. Žiaci so ZZ, na ktorých sa úpravy vzťahujú, sú žiaci so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, chorí a zdravotne oslabení, s vývinovými poruchami učenia, s poruchami aktivity a pozornosti, s poruchami správania, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím.

Žiak so ZZ pri prihlasovaní na MS v prílohe oznámi spôsob vykonania MS. V prílohe sú uvedené osobné údaje žiaka, požadované úpravy a odborný posudok odborníka (lekára, špeciálneho pedagóga alebo psychológa), ktorý má žiaka so ZZ vo svojej odbornej starostlivosti.

Platné koncepcie a stratégie

ŠTATÚT ŽIACKEJ ŠKOLSKEJ RADY

Preambula

V zmysle ustanovenia § 26 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa vydáva tento štatút žiackej školskej rady.

Článok I.

Základné ustanovenie

1. **Názov:** Žiacka školská rada pri SOŠ obchodu a služieb
2. **Adresa:** Ul. SNP 5, 953 01 Zlaté Moravce

Článok II.

Pôsobnosť a poslanie žiackej školskej rady

1. Žiacka školská rada (ŽŠR) je ustanovená podľa § 26 zákona NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
2. ŽŠR je iniciatívnym a poradným samosprávnym orgánom, ktorý sa vyjadruje k otázkam výchovy a vzdelávania.

Článok III.

Činnosť žiackej školskej rady

1. ŽŠR sa vyjadruje ku všetkým závažným skutočnostiam, ktoré sa vzťahujú k práci školy, vyjadruje sa k návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania a podáva návrhy na mimoškolské činnosti a podujatia, ktoré zároveň organizuje.
2. ŽŠR rieši problémy a sťažnosti žiakov s vedením školy. Zastupuje žiakov vo vzťahu k riaditeľovi a k vedeniu školy, predkladá im svoje stanoviská a návrhy, zastupuje žiakov aj navonok.
3. ŽŠR prijíma, konzultuje a iniciuje návrhy na zveličenie priestorov školy.
4. ŽŠR iniciuje školskú záujmovú činnosť.
5. ŽŠR sa podieľa na tvorbe a dodržiavaní školského poriadku.
6. ŽŠR volí a odvoláva zástupcu žiakov do rady školy.
7. ŽŠR je schopná uznášať sa, ak je na jej zasadnutí prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Na jej platné uznesenie je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov ŽŠR. Na platné uznesenie ŽŠR vo veci voľby a odvolania zástupcu žiakov do rady školy je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov ŽŠR.
8. Vo veciach, ktoré nezniesú odklad je možné hlasovanie per rollam – t.j. hlasovanie s využitím elektronickej e-mailovej komunikácie. Na platné uznesenie je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny členov ŽŠR.

Článok IV.

Zloženie žiackej školskej rady a spôsob voľby jej členov

1. ŽŠR má 9 členov
2. Členmi ŽŠR sú zastupovaní všetci žiaci školy.
3. V každej triede sa zvolí jeden zástupca tajným hlasovaním, zapojenie tried a členstvo žiaka v ŽŠR je dobrovoľné.
4. Členovia ŽŠR si spomedzi seba zvolia predsedu a podpredsedu tajným hlasovaním.
5. Z každej voľby sa robí zápisnica.
6. Predsedom ŽŠR sa stáva žiak, ktorý v tajnom hlasovaní získa najväčší počet hlasov.
7. Ak zanikne členstvo v ŽŠR napríklad ukončením štúdia, členmi ŽŠR sa stanú žiaci 1. ročníka.

Článok V.

Práva a povinnosti člena žiackej školskej rady

1. Člen má právo:
  - a) voliť a byť volený,
  - b) navrhovať kandidátov na funkciu predsedu ŽŠR,
  - c) byť informovaný o všetkých skutočnostiach, ktoré sú predmetom rokovania ŽŠR a slobodne sa k nim vyjadrovať,
  - d) hlasovať ku všetkým uzneseniam ŽŠR,
  - e) predkladať na rokovanie ŽŠR vlastné námety, prípadne materiály.
  - f) zrušiť členstvo v ŽŠR.

Člen ŽŠR je povinný sa zúčastňovať na jej zasadnutí. Neospravedlnená účasť na troch po sebe nasledujúcich zasadnutiach sa hodnotí ako nezáujem o výkon funkcie a neplnenie povinností člena ŽŠR podľa tohto štatútu.

2. Člen ŽŠR je povinný zabezpečiť ochranu osobných údajov chránených všeobecne záväznými právnymi predpismi.
3. Z každého zasadnutia ŽŠR sa vyhotoví zápisnica a priloží sa k nej prezenčná listina účastníkov zasadnutia.

Článok VI.

Povinnosti predsedu žiackej školskej rady

1. Predseda ŽŠR je štatutárnym orgánom, ktorý riadi činnosť žiackej školskej rady a koná v jej mene.
2. Predseda ŽŠR zvoláva, pripravuje a riadi zasadnutia ŽŠR.

Článok VII.

Hospodárenie žiackej školskej rady

1. ŽŠR zabezpečuje svoju činnosť z prostriedkov rozpočtu školy na tento účel určenými v súlade s osobitnými predpismi.
2. ŽŠR nemá vlastný majetok
3. ŽŠR hospodári podľa schváleného rozpočtu na príslušný kalendárny rok.
4. Návrh rozpočtu predkladá na schválenie rade školy jej predseda najneskôr jeden mesiac pred začiatkom kalendárneho roka, na ktorý sa rozpočet zostavuje.

Článok VIII.

ŽŠR zasadá v určený deň v prvý týždeň v mesiaci, ak nie je stanovené inak.

Článok IX.

Tento štatút bol prerokovaný a schválený na zasadnutí ŽŠR dňa 25. 9. 2018 a od toho dňa nadobúda účinnosť.

ŠKOLSKÝ PORIADOK

I. Úvodné ustanovenie

II. Všeobecná časť

1. Pravidlá správania žiakov
2. Opatrenia vo výchove
3. Riešenie situácie a postup pri porušení školského poriadku školy konzumáciou alkoholu a návykových látok

4. METÓDY, FORMY A KRITÉRIÁ HODNOTENIA ŽIAKOV

5. Uvoľňovanie žiakov z vyučovania

III. Školský poriadok na úseku teoretického vyučovania

1. Organizácia vyučovacích hodín

IV. Školský poriadok na úseku praktického vyučovania

1. Organizácia odborného výcviku
2. Povinnosti majstra OV vykonávajúceho dozor v šatni
3. Osobitné povinnosti žiakov na odbornom výcviku

V. Organizovanie školských výletov a exkurzií

VI. Všeobecné a záverečné ustanovenia

I. ÚVODNÉ USTANOVENIE

Školský poriadok vydáva riaditeľ školy v súlade so zákonom NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a platí pre všetkých zamestnancov a žiakov školy.

Stredná odborná škola obchodu a služieb zabezpečuje vo svojej výchovno-vzdelávacej činnosti teoretické a praktické vyučovanie v študijných a učebných odboroch schválených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Teoretické vyučovanie a praktické vyučovanie sa uskutočňuje podľa schválených školských vzdelávacích programov.

II. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. PRAVIDLÁ SPRÁVANIA ŽIAKOV

Každý žiak reprezentuje školu a preto sa správa a koná tak, aby šíril jej dobré meno na verejnosti.

1.1. Práva žiakov:

Žiak má právo:

- a) na rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu.
- b) na bezplatné vzdelanie na strednej škole v štátnom jazyku a materinskom jazyku v rozsahu ustanovenom školským zákonom.
- c) na individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav v rozsahu ustanovenom školským zákonom.
- d) na kvalitnú výchovu vo zvolenom študijnom alebo učebnom odbore
- e) byť oboznámený s výsledkom každej klasifikácie. Byť informovaný o výchovných opatreniach, má právo objasniť svoje konanie pred udelením výchovného opatrenia, obhajovať sa, ak sa prejednáva jeho priestupok voči školskému poriadku.
- f) ak žiak alebo zákonný zástupca má pochybnosti o správnosti klasifikácie na konci prvého alebo druhého polroka, môže do troch pracovných dní odo dňa vydania vysvedčenia **písomne** požiadať riaditeľa školy o vykonanie komisionálnej skúšky. Preskúšať žiaka nemožno, ak bol v klasifikačnom období z tohto vyučovacieho predmetu hodnotený na základe komisionálnej skúšky.
- g) žiadať o komisionálnu (opravnú) skúšku, ak má na konci druhého polroka nedostatočný prospech najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov. Na základe písomnej žiadosti môže po rozhodnutí riaditeľa školy vykonať z týchto predmetov opravnú skúšku. Ak nevykonal úspešne opravnú skúšku, má právo žiadať riaditeľa školy o povolenie opakovať ročník. O opakovaní ročníka žiaka rozhoduje riaditeľ školy na základe posúdenia jeho vzdelávacích výsledkov a dôvodov, ktoré uvedie plnoletý žiak vo svojej písomnej žiadosti, alebo ktoré uvedie v písomnej žiadosti jeho zákonný zástupca.
- h) na prestup na inú strednú školu. Prestup povoľuje riaditeľ strednej školy, na ktorú sa žiak hlási.
- i) na zmenu študijného/učebného odboru. Zmenu povoľuje riaditeľ strednej školy spravidla na začiatku školského roka. Podmienkou pre zmenu študijného alebo učebného odboru je vykonanie rozdielových skúšok, obsah, rozsah a termín určí riaditeľ školy. Zmena z učebného odboru na študijný odbor nie je povolená vzhľadom na to, že žiak nekonal prijímacie pohovory.
- j) na prerušenie štúdia, ak splnil povinnú školskú dochádzku. Riaditeľ školy môže povoliť prerušenie štúdia žiakovi na žiadosť jeho zákonného zástupcu, ak ide o plnoletého žiaka, na jeho žiadosť, najviac na tri roky.
- k) zanechať štúdium po ukončení povinnej školskej dochádzky, o čom písomne oboznámi riaditeľa školy; ak je žiak maloletý, písomné oznámenie podá jeho zákonný zástupca.
- l) po ukončení posledného ročníka dobrovoľne konať ústnu maturitnú skúšku aj z ďalšieho predmetu v skúšobnom období v zmysle Vyhlášky o ukončovaní štúdia na stredných školách.
- m) na bezplatné zapožičanie učebníc a učebných textov na povinné vyučovacie predmety.
- n) na úctu k jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnostnej a etickej príslušnosti.

- o) na organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygieny.
- p) na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu.
- q) žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami má právo na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám a na vytvorenie nevyhnutých podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú.
- r) žiadať o sociálnu výpomoc v odôvodnených prípadoch.
- s) zapojiť sa do niektorej z foriem záujmového vzdelávania podľa vlastného záujmu, podporiť činnosť krúžku odovzdaním vzdelávacieho poukazu.
- t) na zastúpenie v rade školy a v žiackom parlamente.
- u) ak žiak, alebo jeho zákonný zástupca má pocit, že práva žiaka nie sú dostatočne rešpektované, alebo sa nedodržuje školský poriadok, môže sa so žiadosťou o nápravu obrátiť na triedneho učiteľa alebo riaditeľa školy.

Žiaci majú tieto povinnosti:

- a) osvojovať si vedomosti a zručnosti a získavať návyky poskytované strednou školou, pripravovať sa na tvorivú prácu a odbornú činnosť v povolání.
- b) osvojovať si zásady humanity, demokracie a správať sa podľa nich, byť disciplinovaní, plniť pokyny pedagogických pracovníkov a iných pracovníkov školy a správať sa v škole i mimo nej disciplinovane a slušne. Pravidelne a svedomito sa pripravovať na vyučovanie.
- c) chrániť vlastné zdravie i zdravie iných, dbať o čistotu a poriadok a pomáhať pri udržiavaní poriadku v škole a jej okolí. Byť v škole vhodne a čisto oblečení a upravení.
- d) šetriť školské zariadenie, chrániť ho pred poškodením a hospodárne zaobchádzať s učebnicami a učebnými pomôckami. Ak žiak úmyselne alebo z nedbanlivosti poškodí spoločný majetok školy, je povinný škodu nahradiť.
- e) dodržiavať vyučovací čas, rozsah prestávok a plniť ďalšie pokyny školského poriadku školy.
- f) žiak je povinný nosiť do školy všetky potrebné učebné pomôcky na vyučovanie.
- g) vykonávať a rešpektovať nariadenia všetkých vyučujúcich bez ohľadu na to, či ho učia alebo nie, tiež zamestnancov školy.
- h) udržiavať učebne v čistote a poriadku (nerozhadzovať papiere a odpadky, urobiť poriadok v lavici i pod ňou, po poslednej vyučovacej hodine vyložiť stoličky).
- i) počas trvania školských exkurzií, výletov, zájazdov a pod. musí rešpektovať školský poriadok a riadiť sa pokynmi pedagogického dozoru.
- j) ak vstúpi do triedy dospelá osoba, žiaci ju pozdravia postavením sa. Výnimku tvorí len práca s výpočtovou technikou a činnosť na OV a OPX.
- k) počas vyučovania žiak nesmie opustiť budovu školy a pracovisko OV bez dovolenia vyučujúceho, triedneho učiteľa a majstra OV. Tento zákaz platí aj počas prestávok.
- l) žiak je povinný na telesnú výchovu nosiť cvičebný úbor podľa pokynov vyučujúceho. Necvičiaci žiak je povinný prísť na hodinu telesnej výchovy a riadiť sa pokynmi vyučujúceho.
- m) potvrdenie o ošetrení lekárom musí žiak bez zbytočného odkladu odovzdať triednemu učiteľovi. Zo školy môže odísť s vedomím triedneho učiteľa, prípadne iného vyučujúceho alebo majstra OV na priepustku. V prípade PN oznámiť triednemu učiteľovi, majstrovi OV do 3 dní dĺžku jej trvania.

1.3. Zákonný zástupca má právo :

- a) oboznámiť sa s výchovno-vzdelávacím programom školy
- b) byť informovaný o výchovno-vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa písomnou, elektronickou, telefonickou formou alebo individuálnym kontaktom.
- c) na poskytnutie poradenských služieb v oblasti výchovy a vzdelávania výchovnou poradkyňou
- d) zúčastňovať sa výchovy a vzdelávania po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy
- e) byť prítomný na komisionálnom preskúšaní svojho dieťaťa po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy.

1.4. Zákonný zástupca je povinný

- a) vytvoriť pre žiaka podmienky na prípravu, výchovu a vzdelávanie v škole a na plnenie školských povinností
- b) dbať na kultúrne a sociálne zázemie žiaka a rešpektovať jeho špeciálne výchovnovzdelávacie potreby
- c) informovať školu o zmene zdravotnej spôsobilosti žiaka, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania
- d) nahradiť škodu, ktorú žiak úmyselne zaviniť
- e) zabezpečiť, aby žiak dochádzal do školy pravidelne a včas, oznámiť bez zbytočného odkladu príčinu neprítomnosti na vyučovaní
- f) spolupracovať s vedením školy a pedagogickými zamestnancami pri riešení výchovnovzdelávacích problémov
- g) zúčastňovať sa triednych schôdzok rodičovského združenia a na vyzvanie sa dostaviť do školy.

1.5. Povinnosti týždenníkov:

- a) prichádzať medzi prvými žiakmi triedy na vyučovanie. V prípade zistenia závad tieto nahlásiť svojmu triednemu učiteľovi, ak tento nie je prítomný, potom vyučujúcemu na prvej hodine.
- b) počas vyučovacieho dňa udržiavať čistú tabuľu, pred vyučovaním obstarat' kriedu v primeranom množstve na celý vyučovací deň.
- c) na požiadanie vyučujúceho, MOV nahlásiť mená neprítomných žiakov.
- d) počas prestávok podľa potreby vetrať učebňu, upozorňovať spolužiakov na nevhodné správanie, udržiavať poriadok v učebni .
- e) pomáhať vyučujúcim zabezpečiť pomôcky IKT.
- f) po skončení poslednej hodiny dbať na vyloženie všetkých stoličiek v učebni, vyzbieranie všetkých papierov a iných odpadkov a uloženie do odpadkových nádob.

1.6. Žiakom je zakázané:

- a) fajčiť v priestoroch školy ako i v jej blízkom okolí (priľahlé a prístupové chodníky, dvor a pod.).
- b) nosiť, prechovávať a užívať nelegálne drogy.
- c) prinášať do školy alebo na činnosti organizované školou alkoholické nápoje a iné zdraviu škodlivé látky, používať ich v škole alebo pri činnostiach organizovaných školou.
- d) prinášať do školy alebo na činnosti organizované školou veci, ktoré ohrozujú život a zdravie (zbrane, nože, opiáty, drogy a pod.).
- e) prinášať do školy alebo na činnosti organizované školou veci, ktoré by mohli rozptyľovať pozornosť ostatných žiakov na vyučovaní /napr. mať zapnuté mobilné telefóny/.
- f) propagovať politické strany, hnutia a názory, ktoré smerujú, alebo priamo nabádajú k rasovej a etnickej nenávisti, národnostnej a náboženskej neznášanlivosti a k podnecovaniu xenofóbie.
- g) prejavovať voči svojmu okoliu rôzne formy diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu či intolerancie. Nosiť symboly vyjadrujúce rasizmus, antisemitizmus a iné znaky intolerancie.
- h) páchať také činy, ktorými by bola ohrozená mravná výchova ostatných žiakov a dobré meno školy (napr. nevhodné správanie sa na verejnosti a pod.).
- i) Zneužívať informačné prostriedky na vznik, podporu a šírenie rôznych sociálno-patologických javov (prejavy diskriminácie, násillia a pod.)
- j) Urážlivo a drzo sa správať voči pedagogickým i nepedagogickým pracovníkom školy.
- k) Vstupovať do zborovne, kabinetov a ostatných administratívnych miestností školy bez vedomia vyučujúcich a prevádzkových zamestnancov školy.
- l) Zdržiavať sa počas vyučovacej povinnosti mimo školy s výnimkou nevyhnutne potrebného času na návštevu lekára, prípadne inej ospravedlnenej neprítomnosti.

Nedodržiavanie týchto pokynov bude posudzované ako porušenie školského poriadku školy a podľa závažnosti a opakovania previnení potrestané napomenutím, pokarhaním, zníženým stupňom zo správania, prípadne vylúčením zo školy.

Závažné prípady škola postúpi policajným orgánom na prešetrenie.

2. OPATRENIA VO VÝCHOVE

2.1. Za vzorné správanie, za vzorné plnenie povinností alebo za statočný čin možno žiakovi udeliť pochvalu alebo iné ocenenie.

2.2. Pochvalu alebo iné ocenenie udeľuje žiakom triedny učiteľ, majster odbornej výchovy, riaditeľ strednej školy alebo ich môže udeliť aj iná organizácia. Pochvala sa udeľuje spravidla na zhromaždení triedy alebo školy.

Žiakom môžu byť udelené tieto pochvaly:

- a) pochvala triednym učiteľom, MOV : za prospech s vyznamenaním, za pomoc triednemu učiteľovi, resp. vyučujúcemu ,za dochádzku
- b) pochvala riaditeľom školy: za 100 % dochádzku žiaka do školy, za prospech s vyznamenaním, za reprezentáciu školy, za vykonanie mimoriadnych činov,
- c) vecná odmena za reprezentáciu školy v okresných, krajských, republikových a medzinárodných súťažiach.

2.3. Žiakom možno podľa závažnosti previnenia uložiť niektoré z týchto opatrení:

- a) napomenutie alebo pokarhanie od triedneho učiteľa, majstra odbornej výchovy
- b) pokarhanie od riaditeľa školy
- c) ak splnili povinnú školskú dochádzku, môže im riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade uložiť aj podmienené vylúčenie zo štúdia alebo vylúčenie zo štúdia
- d) každý žiak, ktorého počas vyučovania polícia nájde mimo budovy školy (reštaurácia, park a pod.) môže byť podmienené vylúčený zo štúdia.

2.4. Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo naruša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom výchovy a vzdelávania vzdelávanie, riaditeľ školy alebo školského zariadenia, okrem špeciálnych výchovných zariadení môže použiť ochranné opatrenie, ktorým je okamžité vylúčenie žiaka z výchovy a vzdelávania, umiestnením žiaka do samostatnej miestnosti za prítomnosti pedagogického zamestnanca.

Riaditeľ školy bezodkladne privolá:

- a) zákonného zástupcu
  - b) zdravotnú pomoc
  - c) príslušníka polície
- 2.5.** Riaditeľ strednej školy rozhoduje o uložení výchovných opatrení podľa § 5 ods. 4 písm. j zákona č. 596/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

2.6. Opatrenia vo výchove udelené neplnoletým žiakom oznámi riaditeľ školy ich zákonným zástupcom.

2.7. Porušenie školského poriadku školy sa posudzuje nasledovne:

- a) 3 závažné zápisy v triednej knihe – 2. stupeň zo správania
- b) 6 závažných zápisov v triednej knihe – 3. stupeň zo správania
- c) 10 a viac závažných zápisov – 4. stupeň zo správania a podmienené vylúčenie zo štúdia

2.8. Ak má žiak neospravedlненú absenciu v klas. období ,posudzuje sa nasledovne:

a) do 6 vyučovacích hodín	pokarhanie triednym učiteľom
b) 7- 10 vyučovacích hodín	pokarhanie riaditeľom školy
c) 11 - 30 vyučovacích hodín	II. stupeň zo správania
d) 31 - 70 vyučovacích hodín	III. stupeň zo správania
e) 71 – 100 vyučovacích hodín	IV. stupeň – podmienené vylúčenie zo školy
f) nad 100 vyučovacích hodín	vylúčenie zo školy.

2.9. Neospravedlненная účasť na vyučovaní žiaka plniaceho si povinnú školskú dochádzku trvajúcu viac ako 15 vyučovacích hodín v mesiaci oznámi triedny učiteľ prostredníctvom riaditeľa školy

príslušnému orgánu štátnej správy a obci, v ktorej má zákonný zástupca žiaka trvalý pobyt §10, §11, zákona č.596/2003 Z.z..

2.10. Ak dôjde zo strany žiaka ku krádeži alebo úmyselnému poškodeniu akéhokoľvek majetku, je zákonný zástupca žiaka povinný túto škodu nahradiť.

2.11. V prípade ďalšieho závažného porušenia školského poriadku školy bude po prerokovaní v pedagogickej rade uložené opatrenie vo výchove podľa závažnosti previnenia až vylúčením zo štúdia.

2.12. Opatrenia vo výchove udelené žiakom NŠ :

- a) Za nevhodné správanie a porušovanie školského poriadku školy urobiť zápis triednym učiteľom, vyučujúcim do TK, riaditeľom resp. zástupcom školy
- b) Po 3 zápisoch do TK urobiť pohovor so zápisom u výchovného poradcu, môže byť navrhnuté podmiennečné vylúčenie žiaka zo štúdia.

Podmiennečné vylúčenie zo školy:

- a) za viac ako 71 hodín neospravedlnenej absencie,
- b) za prinášanie do školy, alebo na činnosti organizované školou vecí ohrozujúce život a zdravie žiakov a učiteľov,
- c) za viacnásobné porušenie zákazu fajčenia, požívania alkoholických nápojov a iných druhov toxikománie v školských priestoroch a na školských akciách, d) za znemožnenie vyučovacieho procesu a prevádzky školy,
- e) za krádež
- f) za úmyselné ublíženie na zdraví,
- g) za šikanovanie a vydieranie,
- h) za vandalizmus,
- i) za prejavy rasovej neznášanlivosti,
- j) za zvlášť hrubé, alebo opakujúce sa neslušné správanie voči zamestnancom školy.

Vylúčenie zo školy:

- a) za nesplnenie podmienky uloženej pri podmiennečnom vylúčení zo školy,
- b) za zvlášť závažné alebo opakujúce sa priestupky uvedené v bode e a f.

Osobitne (podľa prílohy č. 1) sa bude postupovať ak žiak:

- je trestne stíhaný
- užíva a šíri nelegálne drogy
- šikanuje spolužiakov.

Trestné stíhanie

Ak je žiak trestne stíhaný pre trestný čin, alebo pre podozrenie z trestného činu, bude mu uložené podmiennečné vylúčenie zo štúdia do uzavretia prípadu. V prípade spáchania trestného činu, môže byť žiak vylúčený zo štúdia.

Užívanie a šírenie nelegálnych drog

Ak žiak príde na vyučovanie pod vplyvom drog a potvrdí sa závislosť na drogách, žiak bude vylúčený zo štúdia na škole do doby úspešného vyliečenia zo závislosti. Po vyliečení mu škola na jeho žiadosť umožní doštudovať. V prípade, že sa závislosť na drogách nepotvrdí, bude nasledovať riaditeľské pokarhanie a znížená známka zo správania na stupeň 2 /uspokojivé/. Ak žiak príde druhýkrát na vyučovanie pod vplyvom drogy, bude vylúčený zo štúdia na škole. V prípade šírenia nelegálnych drog bude žiak vylúčený zo štúdia na škole.

Šikanovanie

Prípady šikanovania sa budú riešiť individuálne a budú o tom informovaní rodičia šikanujúcich žiakov. Ak majú charakter trestného činu, bude to oznámené polícii. Pri šikanovaní sa bude posudzovať, či ide o prvý prípad alebo opakovaný a tiež sa posúdi intenzita prípadu šikanovania.

Pri opakovaných bitkách, vydieraní, ponižovaní, psychickom terore a pod. bude šikanujúci žiak vylúčený.

Pri opakovaných nadávkach, zosmiešňovaní, hanlivých prezývkach a pod. bude šikanujúci žiak podmiennečne vylúčený.

V prípade, že to bude **prvý prípad šikanovania týmto žiakom**, bude sa posudzovať intenzita prípadu:

- bitka s vážnymi následkami, okradnutie a pod. - podmienené vylúčenie až vylúčenie,
- posmievanie, nadávky, urážky, ohováranie - pokarhanie riaditeľom, znížená známka zo správania.

3. RIEŠENIE SITUÁCIE A POSTUP PRI PORUŠENÍ ŠKOLSKÉHO PORIADKU KONZUMÁCIOU ALKOHOLOU A NÁVYKOVÝCH LÁTOK

3.1 Alkohol

Postup pri porušení školského poriadku školy konzumáciou alkoholu:

1. Žiaka, ktorý je podozrivý, že je pod vplyvom alkoholu, užíva alkohol v škole alebo školskom zariadení vyzve pedagogický pracovník k dychovej skúške prístrojom, ktorým sa určí objemové percento alkoholu v dychu

2. Pri skúške je prítomný svedok (svedkovia)- napr. ďalší pedagogický pracovník alebo triedny učiteľ

3. O skúške sa vyhotoví zápisnica (v prílohe), ktorú každý z prítomných podpíše

4. Zápisnica sa pošle zákonnému zástupcovi (pri osobe do 18 rokov)

5. Nasleduje prerokovanie porušenia na pedagogickej rade a uloženie výchovného opatrenia podľa §58 zákona NR SR č. 245/2008 Z. z.

6. Výsledok sa oznámi zákonnému zástupcovi (pri osobe do 18 rokov).

Postup, ak sa žiak odmietne podrobiť dychovej skúške:

O tejto udalosti sa spíše zápisnica aj za prítomnosti svedkov. Pri stave opitosti, kedy je žiak ohrozený na živote alebo ohrozuje svoje okolie, závažným spôsobom narušuje školské vyučovanie voláme rýchlu zdravotnícku pomoc, prípadne aj políciu (ide o priestupok). Bezodkladne kontaktujeme zákonného zástupcu. Ak stav žiaka nevyžaduje zásah lekára, je zjavne pod vplyvom alkoholu, alebo požil alkoholický nápoj v čase vyučovania alebo na akcii organizovanej školou vyzve pedagogický pracovník žiaka k návšteve lekára, ktorý buď na základe odberu biologického materiálu, alebo podľa klinických príznakov určí stupeň opitosti (podľa zákona 219/1996 §5). Ak je výsledok pozitívny uhradí náklady osoba, ktorej sa to týka (rovnaký zákon, §5 odsek 7). Riaditeľ školy rozhodne o postihu (podľa zákona NR SR č. 245/2008 Z. z. §58). Zápisnica je zaslaná rodičom ako aj rozhodnutie o sankcii (pri osobe do 18 rokov). Ak sa osoba odmietne podrobiť takémuto vyšetreniu urobí sa o tomto zápisnica kde sa uvedú klinické príznaky, ktoré osoba vykazuje a ktoré vedú k podozreniu, že žiak pil alkoholický nápoj. Dôležitá je prítomnosť ďalšej osoby ako svedka. Pedagogická rada rozhodne o postihu podľa zákona NR SR č. 245/2008 Z. z., §58. Tento postup musí byť súčasťou školského poriadku, alebo osobitnej písomnej zmluvy medzi žiakom, rodičmi a školou.

Pred vyšetrením u lekára (v prípade, že pedagóg vyzve k vyšetreniu) musí mať škola podpísané tieto dokumenty:

- Súhlas rodiča a žiaka (ak je žiak plnoletý, tak len jeho súhlas) s lekársnym vyšetrením na zistenie alkoholu alebo iných návykových látok (v prílohe - Dohoda).

3.2. Stav ťažkej intoxikácie alkoholom a inými návykovými látkami

V prípade, že osoba sa správa neprimerane (ohrozuje zdravie iných, poškodzuje majetok, je agresívna), javí známky ťažkej intoxikácie alkoholom alebo inými návykovými látkami a v prípade ohrozenia života je škola povinná a oprávnená konať priamo a zabezpečiť zdravotnícke ošetrovanie (neodkladná zdravotná starostlivosť podľa zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti..., §2 a zákona NR SR č. 245/2008 Z. z.). Preto bezodkladne voláme lekársku prvú pomoc. Podľa zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, má poskytovateľ podľa §79 písmeno b) povinnosť poskytnúť bez zbytočného odkladu každej osobe neodkladnú zdravotnú starostlivosť a na pokyn operačného strediska záchranej zdravotnej služby poskytnúť súčinnosť poskytovateľovi záchranej zdravotnej služby.

- § 80 tohto zákona v odseku 1 je uvedené, že zdravotnícky pracovník je povinný poskytovať bez meškania prvú pomoc každému, ak by bez takejto pomoci bol ohrozený jeho život alebo bolo ohrozené jeho zdravie, a ak je to nevyhnutné, zabezpečiť podľa potreby ďalšiu odbornú zdravotnú starostlivosť. Zákon č. 576/2004 Z. z. §11 v odseku (11) hovorí, že každý je povinný

poskytnúť alebo sprostredkovať nevyhnutní pomoc každej osobe, ktorá je v nebezpečenstve smrti alebo javí známky závažnej poruchy zdravia, ak tým závažným spôsobom neohrozí svoj život alebo zdravie.

3.3. Podozrenie na užívanie nelegálnych návykových látok

Problémom tejto oblasti sú možnosti detekcie užívania návykovej látky vtedy, ak sa nejedná o intoxikáciu, ktorá ohrozuje zdravie užívateľa. To znamená, že je pod vplyvom drogy, ale jeho stav nevyžaduje privolanie rýchlej zdravotníckej pomoci. Klasickým príkladom je žiak pod vplyvom marihuany. Má euforický stav a začervenané oči, charakteristicky zapácha. Napriek tomu, že vieme aj z klinických príznakov usúdiť, že sa jedná o intoxikáciu marihuanou, bez lekárskeho vyšetrenia nemáme dôkaz. Ako to vyriešiť?

Navrhovaný postup

Predpoklady pre uplatnenie navrhovaného postupu

1. Škola má v školskom poriadku jasne vymedzený zákaz užívať, prinášať, prechovávať, predávať drogy v škole a školskom areáli, by pod vplyvom návykovej látky a má uvedený presný postup, ako bude postupovať pri porušení uvedeného zákazu. Sú tam uvedené aj sankcie, ak sa študent odmietne podrobiť takémuto vyšetreniu a oboznámenie sa so školským poriadkom je podpísané študentom a jeho zákonným zástupcom.
2. Škola má uzavretú zmluvu o ochrane pred toxikomániou medzi vedením školy študentom a jeho zákonným zástupcom, ktorá je podpísaná aj predsedom rodičovského združenia. Školský poriadok je schválený rodičovským združením.
3. Škola má získané a podpísom potvrdené súhlasy s lekárskeým vyšetrením.

Postup pri porušení tohto ustanovenia školského poriadku:

1. Žiaka, ktorý je podozrivý, že je pod vplyvom drog, užíva drogy v škole alebo školskom zariadení, akcii organizovanej Školou vyzve pedagogický pracovník k návšteve lekára, alebo zdravotníckeho zariadenia (ak je to možné Centrum pre liečbu drogových závislostí /CPLDZ/), kde sa uskutoční odber a vyšetrenie biologického materiálu na zistenie alkoholu alebo iných návykových látok (podľa zákona č. 219/1996 Z. z. §5)
2. O situácii, ktorá viedla k návšteve lekára sa spíše zápisnica
3. Zápisnica o porušení vnútorného poriadku školy a zápisnica o návšteve lekára sa zašle zákonnému zástupcovi
4. V prípade pozitívneho výsledku nasleduje prerokovanie priestupku na pedagogickej rade a uloženie výchovného opatrenia podľa §58 zákona NR SR č. 245/2008 Z. z.
5. Rozhodnutie pedagogickej rady o výchovnom opatrení sa zašle zákonnému zástupcovi (pri osobe do 18 rokov).

§ 4 .Osobitné povinnosti fyzických osôb

- (1) Osoby vykonávajúce činnosť, pri ktorej by mohli ohroziť život, zdravie sebe alebo iným osobám alebo poškodiť majetok, nesmú požívať alkoholické nápoje alebo iné návykové látky pri vykonávaní tejto činnosti alebo pred jej vykonávaním, ak by počas tejto činnosti mohli byť ešte pod ich vplyvom (sem určite môžeme zaradiť žiakov na odbornej praxi, praktickom vyučovaní)

§5 Vyšetrenie na zistenie alkoholu alebo iných návykových látok

(1) Príslušníci Policajného zboru, Vojenskej polície, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, Železničnej polície Slovenskej republiky, Zboru ozbrojenej ochrany letísk a zamestnanci obecnej a mestskej polície (ďalej len "policajný orgán") sú oprávnení v rámci svojej pôsobnosti vyzvať osoby uvedené v § 4 ods. 1 na vyšetrenie na zistenie alkoholu alebo iných návykových látok.

(2) Policajný orgán je oprávnený vyzvať na vyšetrenie podľa odseku 1 aj iné osoby, ako sú uvedené v § 4 ods. 1, a to vtedy, ak je dôvodné podozrenie, že spôsobili sebe alebo inému ujmu na zdraví v súvislosti s požitím alkoholických nápojov alebo iných návykových látok.

Tu by sme sa mohli odvolať na to, že pri užití drogy môže dôjsť k ujme na zdraví, preto je policajný orgán oprávnený konať. V týchto prípadoch konáme **BEZ SÚHLASU DOTKNUTEJ OSOBY**. Rovnako bez súhlasu dotknutej osoby na výzvu príslušníka polície je urobené lekárske toxikologické vyšetrenie. V rámci konania o priestupku sa škola ako oznamovateľ priestupku legálne dozvie o výsledkoch toxikologického vyšetrenia. Ak sú výsledky pozitívne, vyvodí škola dôsledky podľa vnútorného poriadku školy (výchovné opatrenia).

DOHODA

o opatreniach proti šíreniu legálnych a nelegálnych drog v školskom prostredí

Je uzavretá medzi týmito zmluvnými stranami:

PaedDr. Štefan Halgaš, riaditeľ, štatutárny zástupca

Stredná odborná škola obchodu a služieb, Ul. SNP 5, Zlaté Moravce

a

1. ....

.....

.....

ako zákonným zástupcom maloletého/tej

meno: ....., narodený/á:

.....

Zmluvné strany sa dohodli na tomto znení dohody:

I.

Oboznámenie sa so školským poriadkom

V zmysle aktívneho prístupu školy v oblasti ochrany detí a mládeže pred sociálnopatologickými javmi, škola vymedzila v školskom poriadku opatrenia v oblasti detekcie užívania návykových látok v škole, školskom zariadení a na školských akciách. Zákonný zástupca svojím podpisom potvrdzuje oboznámenie sa s vnútorným poriadkom školy alebo školského zariadenia.

II.

Súhlas s lekárskeým vyšetrením

Zákonný zástupca ako aj maloletý/á ..... v zmysle zákona 576/2004 § 6, súhlasí s lekárskeým vyšetrením pri podozrení, že je maloletý/á pod vplyvom návykovej látky, vrátane alkoholu. Súhlas sa týka výlučne len lekárskeho vyšetrenia za účelom zistenia prítomnosti drog v organizme (toxikologickým vyšetrením biologického materiálu) podľa zákona č. 219/1996 § 5. Osoby oprávnené vyzvať k takémuto vyšetreniu sú v čl. 4 tejto zmluvy.

III.

Oboznámenie školy s výsledkami toxikologického vyšetrenia

Zákonný zástupca maloletého/tej ..... alebo

plnoletý/á žiak/žiačka v zmysle zákona č. 596/2003 Z. z. § 29, oboznámi školu alebo školské zariadenie s výsledkami toxikologického vyšetrenia, ak toto bolo vykonané na žiadosť školy pri podozrení, že bol žiak/žiačka pod vplyvom návykovej látky vrátane alkoholu v škole, a na školou organizovanom podujatí.

IV.

Oprávnenie vyzvať k lekárskeému vyšetreniu

Oprávnenie vyzvať k lekárskeému vyšetreniu za účelom zistenia prítomnosti návykových látok v organizme žiaka/žiačky má pedagogický pracovník (učiteľ, riaditeľ, zástupca riaditeľa, výchovný poradca, koordinátor prevencie) školy alebo školského zariadenia v prípade oprávneného podozrenia, že maloletý/á užil/a alebo je pod vplyvom návykovej látky počas školského vyučovania, akcie organizovanej školou alebo školským zariadením.

V.

Povinnosti zmluvných strán

Škola sa zaväzuje bezodkladne informovať zákonných zástupcov maloletého/maloletej ..... o uskutočnení lekárskeho vyšetrenia. Škola zašle zápisnicu o priebehu celej situácie.

1. Žiak/žiačka ..... sa zaväzuje absolvovať lekárske vyšetrenie po výzve pedagogickým pracovníkom podľa zásad uvedených v článku IV. tejto zmluvy.

VI.

Sankcie

V prípade, že sa žiak/žiačka ..... odmietne podrobiť lekárskemu vyšetreniu za účelom zistenia prítomnosti návykových látok v organizme, spíše sa o celej udalosti zápisnica, zároveň sa bude toto porušenie zmluvy a školského poriadku považovať za porušenie školského poriadku zvlášť hrubým spôsobom. Riaditeľ na pedagogickej rade navrhne výchovné opatrenie podľa zákona č. 245/2008.

VII.

Záverečné ustanovenia

1. Túto dohodu uzavreli zmluvné strany slobodne, vážne, žiaden z nich nekonal v tiesni, či omyle, ani za nápadne nevhodných podmienok. Zmluvné strany prehlasujú, že pred podpisom dohody sa s dohodou podrobne oboznámili, porozumeli jej obsahu a na znak súhlasu ju podpísali.
2. Dohoda je uzavretá v troch rovnopisoch.
3. Zmluva nadobúda platnosť dňom jej podpísania.
4. Dohoda sa uzatvára na dobu určitú – dobu štúdia na škole, t.j. odo dňa podpisu zmluvy do 30. júna 20..... .

V Zlatých Moravciach

dňa.....

.....
zákonný zástupca

.....
žiak

.....
riaditeľ školy

4. METÓDY, FORMY A KRITÉRIÁ HODNOTENIA ŽIAKOV

4.1. Úvodné ustanovenia

1. Pri stanovení interného predpisu „Metódy, formy a kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov Strednej odbornej školy obchodu a služieb“ (ďalej škola) sa rešpektoval Metodický pokyn č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl ktorý vydalo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky a zákon č. 245/2008 Z. z. z 22. mája 2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých predpisov.
2. Interný predpis „Metódy, formy a kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov Strednej odbornej školy obchodu a služieb“ podrobnejšie rozpracúva :
  - a/ hodnotenie a klasifikáciu správania žiakov
  - b/hodnotenie a klasifikáciu prospechu žiakov v jednotlivých predmetoch
  - c/celkové hodnotenie žiakov
  - d/postup pri komisionálnych skúškach
3. Zákonných zástupcov žiaka informuje priebežne o prospechu a správaní žiaka triedny učiteľ, alebo učiteľia jednotlivých predmetov. V prípade výrazného zhoršenia prospechu alebo správania informuje zákonných zástupcov žiaka riaditeľ písomne.
4. Predmetom systematického hodnotenia žiaka je úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností podľa platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Hodnotenie a klasifikácia preukázaného výkonu žiaka v príslušnom predmete nemôžu byť znížené na základe správania žiaka.

4.2. Zásady hodnotenia a klasifikácie správania žiakov

1. Klasifikáciu správania žiaka navrhuje triedny učiteľ po prerokovaní s učiteľmi a schvaľuje riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade.

2. Pri hodnotení a klasifikácii správania žiaka sa zohľadňuje plnenie ustanovení školského poriadku a vnútorných predpisov školy. Pri klasifikácii správania sa v jednotlivých prípadoch prihliada na zdravotný stav žiaka.

3. Správanie žiaka sa klasifikuje podľa nasledovných kritérií:

Stupeň 1 – veľmi dobre – žiak dodržiava ustanovenia školského poriadku a vnútorných predpisov školy a riadi sa nimi. Dodržiava morálne zásady a pravidlá spolunažívania v kolektíve a vo vzťahu k učiteľom. Ojedinele sa môže dopustiť menej závažných previnení.

Stupeň 2 – uspokojivé – správanie žiaka je v súlade s ustanoveniami školského poriadku a vnútorných predpisov školy, morálnymi zásadami a pravidlami spolunažívania vzhľadom k spolužiakom a učiteľom. Žiak sa dopustí závažnejšieho priestupku alebo sa opakovane dopúšťa menej závažných priestupkov voči ustanoveniu školského poriadku – má neospravedlnené 11 - 30 jednotlivých vyučovacích hodín, má viac ako 3 závažné zápisy v triednej knihe alebo ústnych sťažností pedagógov a ostatných zamestnancov školy prednesených na pedagogickej rade.

Stupeň 3 – menej uspokojivé – žiak sa dopustí závažného priestupku voči školskému poriadku a vnútorným predpisom školy alebo sa aj po udelení druhého stupňa klasifikácie správania dopúšťa závažnejších priestupkov voči morálnym zásadám a pravidlám spolunažívania, porušuje ľudské práva spolužiakov, pedagogických zamestnancov alebo ďalších osôb. Má 31 - 70 neospravedlnených jednotlivých vyučovacích hodín.

Stupeň 4 – neuspokojivé – správanie žiaka je v rozpore s ustanoveniami školského poriadku a vnútorných predpisov školy, s právnymi a etickými normami spoločnosti, výrazne porušuje ľudské práva spolužiakov, pedagogických zamestnancov alebo ďalších osôb. Dopustí sa závažných previnení, ktorými vážne ohrozuje výchovu ostatných žiakov. Zámerne narúša činnosť žiackeho kolektívu. Má neospravedlnených 71 - 100 jednotlivých vyučovacích hodín. Za závažné previnenia sa považuje:

- fajčenie v areáli školy a na školských podujatiach aj mimo areálu školy
- prechovávanie a používanie alkoholických nápojov, drog a iných návykových látok v areáli školy a na školských podujatiach aj mimo areálu školy
- krádež, alebo pokus o krádež
- úmyselné ublíženie na zdraví
- šikanovanie a vydieranie
- vandalizmus a výtržníctvo
- prejavy neznášanlivosti a diskriminácie (rodovej, rasovej, sexuálnej, vekovej, náboženskej, národnostnej a pod.)
- podvádzanie
- mimoriadne vulgárne správanie
- úmyselné poškodzovanie školského majetku, majetku žiakov a zamestnancov školy
- fyzické útoky na spolužiakov a zamestnancov školy
- hazardné hry v škole
- používanie mobilov na vyučovaní
- prezeranie morálne nevhodných internetových stránok v areáli školy
- používanie školskej IKT na súkromné účely bez vedomia príslušného vyučujúceho alebo vedenia školy

4. Klasifikácia správania žiaka sa zaznamenáva do katalógového listu

4.3. Všeobecné zásady hodnotenia a klasifikácie prospechu žiakov

1. Hodnotenie prospechu žiaka sa v rámci vzdelávania vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov klasifikáciou týmito stupňami:

1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný

2. Riaditeľ oznámi v deň začiatku príslušného školského roka, ktoré predmety sa klasifikujú a ktoré sa neklasifikujú v súlade so školským vzdelávacím programom (ďalej ŠkVP).
3. V predmetoch, ktoré sa neklasifikujú, sa v katalógovom liste žiaka a na jeho vysvedčení uvedie „absolvoval“ alebo „neabsolvoval“ v súlade s ŠkVP.
4. Žiak má právo:
  - a) vedieť, čo sa bude hodnotiť
  - b) dozvedieť sa výsledok
  - c) na objektívne hodnotenie
  - d) pri hodnotení a klasifikácii žiakov so zdravotným znevýhodnením je potrebné zohľadňovať zdravotné postihnutie žiaka a vychádzať zo záverov a odporúčaní školských poradenských zariadení
5. Vo výchovno-vzdelávacom procese sa vykonáva priebežná a súhrnná klasifikácia žiaka. Priebežná sa uplatňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka. Súhrnná sa vykonáva na konci každého polroka.
6. Podklady na hodnotenie a klasifikáciu prospechu žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:
  - a) sledovaním stupňa rozvoja individuálnych osobnostných predpokladov a talentu
  - b) sústavným sledovaním výkonov žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie
  - c) rôznymi druhmi skúšok (ústne, písomné, grafické, praktické, pohybové, didaktické testy, prezentácie, účasť vo vedomostných a talentových súťažiach a olympiádach a pod.)
  - d) konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby aj s výchovným poradcom, školským psychológom, alebo odbornými zamestnancami zariadení výchovného, psychologického a špeciálno-pedagogického poradenstva a prevencie
  - e) rozhovormi so žiakom
6. Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka v katalógovom liste žiaka a v internetovej žiackej knižke.
7. Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a klasifikácie so zdôvodnením. Po ústnom vyskúšaní oznámi učiteľ výsledok hodnotenia ihneď. Výsledky hodnotenia písomných skúšok a praktických prác a prezentácií oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 14 dní.
9. Jednotlivé druhy písomných skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok.
10. Termín písomnej práce, ktorá trvá viac ako 25 minút (tzv. „veľká“ písomka), učiteľ konzultuje s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania.
11. Pri ústnom skúšaní a hodnotení písomnej práce, praktickej úlohy alebo prezentácie je vyjadrené známku.
12. Podkladom pre súhrnnú klasifikáciu predmetu na konci klasifikačného obdobia sú:
  - a) známky z ústnych odpovedí
  - b) známky z písomných prác, praktických úloh, prezentácií
  - c) posúdenie faktorov a prejavov žiaka, ktoré majú vplyv na jeho školský výkon, žiak sa hodnotí komplexne, prihliada sa na systematickosť v práci žiaka, na jeho osobné a sociálne kompetencie, ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia
14. Výsledný stupeň prospechu žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.
15. Záverečné hodnotenie žiaka v príslušnom klasifikačnom období - na konci prvého a druhého polroka - vyjadruje výsledky jeho klasifikácie v povinných vyučovacích predmetoch podľa tohto predpisu a klasifikáciu jeho správania podľa tohto predpisu. Ak žiak nespĺní kritériá hodnotenia podľa tohto predpisu, nebude môcť byť klasifikovaný.

16.Podľa § 57 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Čl. 24 Metodického pokynu MŠ SR č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl sa žiak môže klasifikovať aj podľa výsledkov komisionálnej skúšky.

17.Aby žiak mohol byť klasifikovaný v príslušnom klasifikačnom období, musí splniť kritériá hodnotenia v jednotlivých predmetoch určené týmto interným predpisom. V každom predmete je stanovený nevyhnutný minimálny počet a forma hodnotení (skúšky) za klasifikačné obdobie, tzv. povinné ústne a písomné skúšky, testy a samostatné práce.

18.Ak žiak neabsolvuje stanovený počet a formy hodnotenia (skúšky), alebo neodovzdá povinné samostatné práce, nebude môcť byť klasifikovaný.

V prípade, že zo závažných dôvodov nemohol toto hodnotenie (skúšky)vykonať, aktívnym prístupom si dohodne s príslušným vyučujúcim náhradný termín vykonania skúšky. Ak sa si náhradný termín s vyučujúcim nedohodne, alebo svojvoľným konaním nevykoná skúšku ani v náhradnom termíne, vyučujúci navrhne jeho komisionálne preskúšanie.

4.4. Celkové hodnotenie žiaka

1. Žiak je hodnotený klasifikáciou.
2. Celkové hodnotenie žiaka sa na konci prvého polroka a na konci druhého polroka vyjadruje na vysvedčení takto:
  - a) prospel s vyznamenaním
  - b) prospel veľmi dobre
  - c) prospel
  - d) neprospel
- 3.Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého a druhého polroka vyjadruje výsledky jeho klasifikácie v povinných vyučovacích predmetoch, ktoré sa klasifikujú a klasifikáciu jeho správania. Nezahŕňa klasifikáciu v nepovinných vyučovacích predmetoch.
- 4.Žiak prospel s vyznamenaním, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nemá stupeň prospechu horší ako chválitebný, priemerný stupeň prospechu z povinných vyučovacích predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je hodnotené ako „veľmi dobré“.
- 5.Žiak prospel veľmi dobre, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nemá stupeň prospechu horší ako dobrý, priemerný stupeň prospechu z povinných vyučovacích predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je hodnotené ako „veľmi dobré“.
- 6.Žiak prospel, ak nemá stupeň nedostatočný ani v jednom povinnom vyučovacom predmete.
7. Žiak neprospel, ak má z niektorého povinného vyučovacieho predmetu aj po opravnej skúške stupeň prospechu nedostatočný.
8. Žiak, ktorý bol na konci druhého polroka hodnotený stupňom prospechu nedostatočný z viac ako dvoch povinných vyučovacích predmetov, môže opakovat' ročník na základe rozhodnutia vydaného riaditeľom školy.
9. Ročník opakuje aj žiak, ktorého nebolo možné klasifikovať ani v náhradnom termíne zo závažných objektívnych dôvodov, najmä zdravotných, dlhodobého pobytu v zahraničí.
10. Ak nemožno žiaka vyskúšať a klasifikovať v riadnom termíne v prvom polroku, žiak sa za prvý polrok neklasifikuje. Riaditeľ školy určí na jeho vyskúšanie a klasifikovanie náhradný termín, a to spravidla tak, aby sa klasifikácia mohla uskutočniť najneskôr do dvoch mesiacov po skončení prvého polroku.
11. Ak nemožno žiaka vyskúšať a klasifikovať v riadnom termíne v druhom polroku, žiak je klasifikovaný za toto obdobie spravidla v poslednom týždni augusta a v dňoch určených riaditeľom školy.
12. Žiak, ktorý má na konci druhého polroka prospech nedostatočný najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov, môže na základe rozhodnutia riaditeľa školy vykonať z týchto predmetov opravnú skúšku.
13. Termín opravných skúšok určí riaditeľ školy tak, aby sa opravné skúšky vykonali najneskôr do 31. augusta.

14. Žiakovi, ktorý zo závažných dôvodov nemôže prísť vykonať opravnú skúšku v určenom termíne, možno povoliť vykonanie opravnej skúšky najneskôr do 15. septembra.

15. Žiakovi, ktorý zo závažných dôvodov nemôže prísť vykonať skúšku v náhradnom termíne, možno povoliť vykonanie skúšky najneskôr do 15. októbra.

16. Žiak, ktorý bez závažných dôvodov nepríde na opravnú skúšku alebo na komisionálnu skúšku a neospravedlní sa sám alebo prostredníctvom svojho zákonného zástupcu najneskôr v deň konania skúšky, okrem skúšky podľa Čl. 5 ods. 1 písm c), sa klasifikuje z vyučovacieho predmetu, z ktorého mal vykonať opravnú skúšku alebo komisionálnu skúšku, stupňom prospechu nedostatočný.

4.5. Komisionálne skúšky

1. Žiak sa klasifikuje podľa komisionálnej skúšky, ak

- a) vykonáva rozdielovú skúšku
  - b) je skúšaný v náhradnom termíne
  - c) má on alebo jeho zákonný zástupca pochybnosti o správnosti klasifikácie v jednotlivých predmetoch prvého a druhého polroka a do troch pracovných dní odo dňa získania výpisu klasifikácie prospechu a správania žiaka za prvý polrok alebo do troch pracovných dní odo dňa vydania vysvedčenia požiada riaditeľa školy o preskúšanie, ak príslušný predmet vyučuje riaditeľ, môže žiak alebo zákonný zástupca žiaka o preskúšanie požiadať orgán miestnej štátnej správy v školstve
  - d) sa preskúšanie koná na podnet riaditeľa školy
  - e) vykonáva opravné skúšky
  - f) vykonáva skúšky podľa individuálneho učebného plánu
  - g) bol oslobodený od povinnosti dochádzať do školy
  - h) vykonáva skúšky pri plnení osobitného spôsobu školskej dochádzky
  - i) vykonáva skúšky pri individuálnom vzdelávaní
  - j) školská inšpekcia zistí nedostatky pri klasifikácii a nariadi komisionálne preskúšanie
2. Ak nie je možné žiaka vyskúšať a klasifikovať v prvom polroku alebo v druhom polroku v riadnom termíne z predmetu, ktorý sa vyučuje aj v druhom polroku, žiak sa klasifikuje na základe výsledkov skúšky podľa ods. 1 písm. b) – čiže je skúšaný v náhradnom termíne.
3. Žiak, ktorého prospech najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov na konci druhého polroka je nedostatočný, sa klasifikuje na základe výsledkov podľa ods. 1 písm. e) – čiže vykonáva opravné skúšky.
4. Žiak, ktorý bez závažných dôvodov nepríde na komisionálnu skúšku a neospravedlní sa sám alebo prostredníctvom svojho zákonného zástupcu najneskôr v deň konania skúšky okrem skúšky podľa ods. 1 písm. c), sa klasifikuje z vyučovacieho predmetu, z ktorého mal vykonať komisionálnu skúšku, stupňom prospechu nedostatočný.
5. Preskúšať žiaka podľa odseku 1 písm. c) možno len vtedy, ak v príslušnom klasifikačnom období ešte nebol z tohto vyučovacieho predmetu hodnotený na základe komisionálnej skúšky.
6. O povolení vykonať komisionálnu skúšku podľa odseku 1 písm. a) až k) rozhodne riaditeľ školy. Prítomnosť zákonného zástupcu žiaka na jeho komisionálnom preskúšaní povoľuje riaditeľ školy.
7. Komisia pre komisionálne skúšky je najmenej trojčlenná. Skladá sa z:
- a) predsedu, ktorým je spravidla riaditeľ alebo ním poverený učiteľ
  - b) skúšajúceho učiteľa, ktorým je spravidla učiteľ vyučujúci žiaka príslušný vyučovací predmet
  - c) prísediaceho, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady pre príslušný alebo príbuzný vyučovací predmet
8. Výsledok komisionálnej skúšky, ktorý vyhlási predseda komisie verejne v deň konania skúšky, je pre klasifikáciu žiaka konečný.

4.6. Ukončovanie výchovy a vzdelávania

1. Výchova a vzdelávanie je ukončované maturitnou alebo záverečnou skúškou.
2. Maturitná skúška z jednotlivých predmetov môže pozostávať z externej časti a internej časti.
3. Žiak môže vykonávať maturitnú skúšku len z vyučovacích predmetov uvedených v učebnom pláne školy, v ktorých sa vzdelával.
4. Žiak môže dobrovoľne konať maturitnú skúšku aj z ďalších predmetov. V riadnom skúšobnom období môže žiak dobrovoľne konať maturitnú skúšku najviac z dvoch predmetov.
5. Žiak sa na maturitnú skúšku prihlási. Žiak posledného ročníka do 30. septembra písomne oznámi triednemu učiteľovi predmety a úroveň, ktoré si na maturitnú skúšku zvolil. Týka sa to aj dobrovoľnej maturitnej skúšky z ďalšieho predmetu. Žiak so zdravotným znevýhodnením oznámi aj spôsob vykonania maturitnej skúšky.
6. Zmenu predmetov alebo zmenu spôsobov vykonania maturitnej skúšky, alebo dodatočne prihlásenie podľa ods. 5 žiak písomne oznámi triednemu učiteľovi najneskôr do 15. októbra. Riaditeľ školy môže v osobitných prípadoch – ak ide o dlhodobý pobyt v zahraničí, zdravotný stav, povoliť iný termín, najneskôr však do 31. januára.
7. Formy externej a internej časti maturitnej skúšky, termíny konania maturitných skúšok, zloženie a náplň činnosti maturitných komisií, sú určené zákonom č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
8. Klasifikácia žiaka na maturitnej skúške môže byť vyjadrená percentom úspešnosti alebo stupňom prospechu.
9. Výsledky externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky oznámi riaditeľ školy žiakovi najneskôr desať dní pred termínom konania internej časti maturitnej skúšky.
10. Ak sa hodnotenie internej časti maturitnej skúšky okrem jej písomnej formy podľa § 76 ods.5 zákona č. 245/2008 Z.z. výrazne odlišuje od dosiahnutých výsledkov žiaka počas jeho štúdia z predmetu maturitnej skúšky, pri výslednej známke internej časti maturitnej skúšky sa prihliada na stupne prospechu žiaka z tohto predmetu počas jeho štúdia.
11. Žiak môže požiadať riaditeľa školy o nahliadnutie do písomnej práce a porovnať jej hodnotenie s kľúčom správnych odpovedí a pravidlami hodnotenia práce do piatich dní odo dňa, keď sa dozvedel o jej výsledku. Žiak môže podať prostredníctvom riaditeľa školy písomné námietky voči hodnoteniu
  - a) písomnej formy internej časti maturitnej skúšky podľa § 76 ods.5 zákona č. 245/2008 Z.z. do ôsmich dní, keď sa o jej výsledku dozvedel, Štátnej školskej inšpekcii
  - b) ďalších foriem internej časti maturitnej skúšky do ôsmich dní od jej vykonania Štátnej školskej inšpekcii
12. Ak je opodstatnená námietka voči hodnoteniu
  - a) písomnej formy internej časti maturitnej skúšky, môže Štátna školská inšpekcia uložiť záväzný pokyn na odstránenie zistených nedostatkov
  - b) ďalších foriem internej časti maturitnej skúšky, môže Štátna školská inšpekcia nariadiť komisionálne preskúšanie pri zistení nedostatkov pri klasifikácii za prítomnosti školského inšpektora.
13. Skúška sa koná pred predmetovou komisiou v pôvodnom zložení.,
14. Žiak úspešne vykonal maturitnú skúšku, ak úspešne vykonal maturitnú skúšku zo všetkých predmetov maturitnej skúšky.
15. Ak žiak neuspel na maturitnej skúške z dobrovoľného predmetu maturitnej skúšky, táto skutočnosť nemá vplyv na úspešné vykonanie maturitnej skúšky a na vysvedčení o maturitnej skúške sa neuvádza.
16. Ak žiak neuspel na maturitnej skúške z niektorých, najviac však z dvoch predmetov, neúspešne vykonal maturitnú skúšku. Školská komisia môže žiakovi povoliť konať opravnú skúšku z týchto predmetov alebo časti skúšky z týchto predmetov.
17. Žiak môže konať opravnú skúšku na jeho žiadosť najneskôr do troch rokov od ukončenia posledného ročníka strednej školy.

18. Ak žiak na opravnej skúške z niektorých predmetov neúspešne vykonal maturitnú skúšku alebo bol na opravnej skúške klasifikovaný stupňom 5 – nedostatočný, školská maturitná komisia môže žiakovi povoliť konať druhú opravnú skúšku z týchto predmetov.

19. Žiakovi, ktorý neúspešne vykonal maturitnú skúšku z viac ako z dvoch predmetov, alebo neúspešne vykonal maturitnú skúšku na niektorej opravnej skúške, môže školská maturitná komisia povoliť opakovať celú maturitnú skúšku.

20. Žiakovi, ktorý úspešne vykonal maturitnú skúšku, sa vydá vysvedčenie o maturitnej skúške najneskôr do piatich dní od konania poslednej časti maturitnej skúšky.

Záverečná skúška pozostáva z týchto častí v nasledujúcom poradí:

- písomná časť • praktická časť
- ústna časť.

V písomnej, praktickej a ústnej časti ZS sa overujú vedomosti žiaka vo vyžrebovanej téme.

Jednotlivé časti ZS musia vychádzať z cieľových požiadaviek schváleného štátneho vzdelávacieho programu, pričom ich obsah je koncipovaný tak, aby žiak mal možnosť preukázať naplnenie kritérií hodnotenia.

Cieľom písomnej časti ZS je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov vychádzajúcich z cieľových požiadaviek štátneho vzdelávacieho programu.

Cieľom praktickej časti ZS je overiť úroveň osvojených zručností a spôsobilostí žiakov a ich schopností využiť získané teoretické poznatky a vedomosti pri riešení konkrétnych praktických úloh komplexného charakteru.

Cieľom ústnej časti ZS je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov.

ZS pozostáva z komplexných tém vytvorených z cieľových požiadaviek vychádzajúcich zo štátneho vzdelávacieho programu s aplikáciou na konkrétny učebný odbor. Ďalšie podrobnosti o ZS sú upravené platnými predpismi MŠ SR.

Hodnotenie záverečných skúšok

Hodnotenie ZS je proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiakov. Špecifikuje, aké dôkazy o výkone žiaka sa majú vytvoriť, ako majú byť interpretované výstupné informácie a akým spôsobom sa majú zaznamenať. Je konečným rozhodnutím o výkone žiaka a ich cieľom je certifikácia.

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vzdelávania, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Kontrola vzdelávania sa skladá:

- zo zisťovania výsledkov vzdelávania, preverovanie alebo skúšanie žiakov, počas ktorého meriame ich výkon a zisťujeme, čo žiak vie, a čo nevie alebo čo by mal vedieť. Ide o zisťovanie stupňa cieľov vzdelávania – skúšanie žiakov,
- posúdenie výsledkov vzdelávania, hodnotenie, čiže porovnanie výsledkov činnosti žiakov zistených preverovaním podľa určených požiadaviek, noriem, kritérií, atď. – hodnotenie žiakov.

V systéme hodnotenia výsledkov ZS sa sledujú:

- vedomosti (fakty, pojmy, princípy, zákony, teória, atď.) sú osvojené (pochopené, zapamätané), poznatky o cieľoch, spôsoboch, požadovaných výsledkoch akejkoľvek cieľavedomej činnosti, • zručnosti ako schopnosť vykonávať určitú pracovnú činnosť alebo súbor pracovných činností. Sú súborom relevantných vedomostí a skúseností potrebných pre výkon špecifickej práce alebo úlohy. Sú všeobecné (generické, základné), špecifické odborné,
- spôsobilosti (kompetencie) sú schopnosť vykonávať určitú pracovnú činnosť alebo súbor činností na určitej úrovni výkonu. Sú preto súhrnom vedomostí, zručností a postojov.

Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov

Rozsah a obsah úloh záverečnej skúšky zahŕňa komplexný učebný obsah teoretickej a praktickej prípravy.

Písomná časť ZS

1. porozumenie otázke ,
2. správne používanie odbornej terminológie,
3. správnosť a komplexnosť odpovede,

Ústna časť ZS

1. porozumenie téme,
2. správne používanie odbornej terminológie,
3. vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede,
4. samostatnosť prejavu,
5. schopnosť praktickej aplikácie teoretických poznatkov.

Praktická časť ZS

1. pochopenie úlohy,
2. analýza úlohy,
3. voľba postupu,
4. správny výber náradia, materiálov, surovín a pod. ,prístrojov, strojov a zariadení,
5. organizácia práce na pracovisku,
6. dodržiavanie noriem, hygieny a pravidiel bezpečnosti práce, 7. ochrana životného prostredia, 8. výsledok práce.

5. UVOLŇOVANIE ŽIAKOV Z VYUČOVANIA

- a) Žiak je povinný dochádzať do strednej školy pravidelne a včas podľa rozvrhu hodín a zúčastňovať sa na vyučovaní všetkých povinných voliteľných vyučovacích predmetov a nepovinných vyučovacích predmetov, ktoré si zvolil.
- b) Ak sa neplnoletý žiak nemôže zúčastniť na vyučovaní pre dôvody vopred známe, požiada rodič alebo iný zákonný zástupca žiaka triedneho učiteľa alebo majstra odbornej výchovy o uvoľnenie z vyučovania.
- c) Ak sa neplnoletý žiak nemôže zúčastniť na vyučovaní pre nepredvídaný dôvod je zákonný zástupca, príp. vychovávateľ povinný bez zbytočného odkladu oznámiť triednemu učiteľovi alebo majstrovi OV dôvod neprítomnosti. Pri návrate na vyučovanie je neplnoletý žiak povinný predložiť triednemu učiteľovi alebo majstrovi OV ospravedlnenie podpísané zákonným zástupcom alebo jeho vychovávateľom. Ak neprítomnosť žiaka pre chorobu trvá dlhšie ako 3 vyučovacích dní, predloží žiak potvrdenie lekára.
- d) Neprítomnosť žiačky pre tehotenstvo a materstvo sa ospravedlňuje rovnako ako neprítomnosť pre chorobu.
- e) Plnoletý žiak sa ospravedlňuje sám, spôsobom uvedeným v § 144 ods.11.
- f) Triedny učiteľ alebo majster OV ospravedlní neprítomnosť žiaka na vyučovaní na základe ospravedlnenia podpísaného zákonným zástupcom, vychovávateľom alebo lekárom. Ak neprítomnosť žiaka pre chorobu opakuje častejšie, môže triedny učiteľ alebo majster OV vyžadovať potvrdenie lekára aj za kratšie obdobie.
- g) Riaditeľ strednej školy môže uvoľniť žiaka z vyučovania povinného predmetu alebo od telesných úkonov spojených s vyučovaním niektorých predmetov na základe vyjadrenia príslušného lekára a ak ide o žiaka so zmenenou pracovnou schopnosťou, na základe vyjadrenia posudkového lekára sociálneho zabezpečenia. Pri uvoľňovaní od vyučovania telesnej výchovy sa postupuje podľa osobitných predpisov.
- h) Žiaka nemožno uvoľniť na celý školský rok alebo jeho prevažnú časť od vyučovania povinných predmetov, ktoré majú rozhodujúci význam pre odborné zameranie absolventa. Predmety určuje riaditeľ strednej školy.
- i) Riaditeľ strednej školy môže povoliť prerušenie štúdia žiakovi, ktorý splnil povinnú školskú dochádzku, na žiadosť jeho zákonného zástupcu, ak ide o plnoletého žiaka, na jeho žiadosť, najviac na tri roky, riaditeľ školy je povinný na základe žiadosti žiačky alebo jej zákonného zástupcu prerušiť štúdium pre tehotenstvo a materstvo alebo jej povoliť štúdium podľa individuálneho učebného plánu.
- j) Vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu môže riaditeľ školy povoliť žiakovi s nadaním alebo podľa závažných dôvodov, najmä tehotenstva a materstva. Individuálny učebný plán môže riaditeľ školy povoliť aj iným žiakom.

- k) V osobitných prípadoch, ak to dovoľuje charakter učiva, umožní riaditeľ strednej školy na žiadosť žiaka, ak nie je plnoletý so súhlasom zákonného zástupcu a po odporúčaní príslušného lekára zdravotne postihnutému alebo dlhodobo chorému žiakovi (§ 24 ods. 6) prípravu a vykonanie komisionálnych skúšok v určených termínoch.
- l) Riaditeľ strednej školy umožní na žiadosť žiaka a ak ide o nepĺnoletého, so súhlasom zákonného zástupcu, mimoriadne nadanému a talentovanému žiakovi prípravu a vykonanie skúšok podľa individuálneho študijného plánu.
- m) Riaditeľ strednej školy môže po posúdení učebných plánov a po prerokovaní v pedagogickej rade povoliť žiakovi absolvovať časť štúdia na odbornej škole v zahraničí. Štúdium v zahraničí môže povoliť aj opakovane, ale vždy len po úspešnom ukončení ročníka. V prípade potreby uloží žiakovi povinnosť vykonať skúšky najviac z troch predmetov, pričom rozdielová skúška z vyučovacieho jazyka je povinná.
- n) Ak žiak, ktorý splnil povinnú školskú dochádzku, chce zanechať štúdium, oznámi to písomne riaditeľovi strednej školy, ak je žiak maloletý, písomné oznámenie podá jeho zákonný zástupca. Túto zmenu nahlási riaditeľ školy do školského registra podľa § 157 ods. 3 písm. b)
- o) Ak žiak prestáva byť žiakom strednej školy dňom, ktorý nasleduje po dni, keď riaditeľovi strednej školy bolo doručené oznámenie o zanechaní štúdia.

III. ŠKOLSKÝ PORIADOK NA ÚSEKU TEORETICKÉHO VYUČOVANIA

1. ORGANIZÁCIA VYUČOVACÍCH HODÍN

- 1.1. Vyučovanie v škole sa začína a končí zvonením. Pred každou vyučovacou hodinou si žiaci pripravujú v triede potrebné veci na vyučovanie.
- 1.2. Vyučovacia hodina trvá 45minút.

Organizácia vyučovania:

1.	hodina	7,50	–	8,35
2.	hodina	8,40	–	9,25
3.	hodina	9,30	–	10,15
4.	hodina	10,20	–	11,05
5.	hodina	11,35	–	12,20
6.	hodina	12,25	–	13,10
7.	hodina	13,15	–	14,00
8.	hodina	14,05	–	14,50
9.	hodina	14,55	–	15,40

- 1.3. Medzi štvrtou a piatou hodinou dopoludňajšieho vyučovania je obedová prestávka.
- 1.4. Vyučovacie hodiny a prestávky sú záväzné a je ich možno meniť iba so súhlasom riaditeľa školy.

IV. ŠKOLSKÝ PORIADOK NA ÚSEKU PRAKTICKÉHO VYUČOVANIA

1. ORGANIZÁCIA ODBORNÉHO VÝCVIKU NA OV

- 1.1. Vyučovacia hodina foriem praktického vyučovania trvá v školách a školských zariadeniach 45 minút. Ak sa formy praktického vyučovania uskutočňujú v iných ako školských zariadeniach, trvá vyučovacia hodina 60 minút. V praktickom vyučovaní učebných odborov a študijných odborov stredných odborných škôl je vyučovacou jednotkou vyučovací deň. Vyučovací deň v prvom a druhom ročníku trvá najviac šesť hodín, v treťom a štvrtom ročníku študijných odborov trvá najviac sedem hodín. Podľa miesta výkonu OV pracovná doba sa určí pokynom riaditeľa školy na každý školský rok.

2. OSOBITNÉ POVINNOSTI ŽIAKOV NA ODBORNOM VÝCVIKU

- 2.1. Podporuje úsilie pracovníkov školy. Pomáha rozvíjať tradície školy, utvárať správny žiacky kolektív.
- 2.2. Správa sa podľa zásad spoločenského spolunažívania a k spolužiakom sa správa priateľsky, slušne, pomáha im v práci. Pre mladších žiakov je dobrým príkladom v plnení si povinností a v správaní.
- 2.3. Žiak vyká všetkým pracovníkom školy. Oslovuje ich pán, pani. K osloveniu pedagogických pracovníkov pripája služobný titul (pán majster, pán zástupca,...).
- 2.4. Na pracovisko OV prichádza žiak najmenej 5 minút pred začiatkom pracovnej doby.
- 2.5. Pri odbornom výcviku sa zdržuje len na pracovisku a mieste určenom majstrom OV počas celého vyučovania.
- 2.6. Žiak vykonáva len práce, ktoré súvisia s tematickým plánom v OV. Zodpovedne plní príkazy majstra OV, ku ktorému je pridelený.
- 2.7. Dodržiava osobnú hygienu a hygienické opatrenia. Dbá na hospodárne zaobchádzanie s pitnou vodou.
- 2.8. Dodržiava predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Zúčastňuje sa pravidelne školení OBP a PO. Na odbornom výcviku nosí pracovný odev a obuv v súlade s predpismi OBP.
- 2.9. Stará sa o majetok školy, chráni ho pred poškodením a stratou. Každú škodu alebo stratu nahlási majstrovi OV.

V. ORGANIZOVANIE ŠKOLSKÝCH VÝLETOV A EXKURZIÍ

1. Exkurzie uvedené v základných pedagogických dokumentoch sú súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov stredných škôl. Školské výlety sa môžu organizovať raz v školskom roku a trvajú najviac dva vyučovacie dni. Pre žiakov, ktorí sa výletu nezúčastnia, zabezpečí riaditeľ školy náhradné vyučovanie. Každý školský výlet, exkurzia, výcvikový zájazd alebo iné hromadné školské podujatie musí byť organizačne dôsledne zabezpečené.

Plán organizačných opatrení vopred pripraví pedagogický pracovník poverený vedením akcie a predloží ho riaditeľovi školy na schválenie najneskôr 3 dni pred exkurziou, výletom.

Plán musí obsahovať:

- názov a zámer akcie,
  - termín, trasu a miesto pobytu,
  - zoznam účastníkov, z toho zoznam žiakov a príslušný pedagogický dozor,
  - miesto a hodinu zrazu, miesto a približnú hodinu návratu,
  - spôsob dopravy,
  - podrobný program na každý deň,
  - podmienky stravovania a ubytovania, osobitné bezpečnostné opatrenia, rozpočet a spôsob úhrady,
  - spôsob poistenia osôb.
2. Na výletoch, exkurziách, výcvikových zájazdoch sa môžu zúčastniť len žiaci, ktorých zdravotný stav vyhovuje podmienkam a programu akcie.
  3. Učiteľom alebo iným pedagogickým pracovníkom, ktorí sú poverení vedením výletu sa zakazuje brať so sebou vlastné deti, ak nie sú žiakmi príslušných tried zúčastňujúcich sa na výlete, exkurzii.
  4. Žiakov, ktorí sa zúčastňujú na výletoch, exkurziách treba vopred poučiť o celom programe, organizačných opatreniach výletu, exkurzie o primeranom výstroji, správaní sa počas výletu, exkurzie, dodržaním predpisov BOZ a PO.
  5. Po skončení exkurzie, výletu, prípadne inej hromadnej akcie je povinný vedúci akcie podať ihneď ústne správu zástupcovi školy, písomne priložiť k cestovnému príkazu.
  6. Povinnosťou vedúceho je skontrolovať výstroj a vybavenie žiakov. Na výletoch možno povoliť kúpanie len na kúpaliskách schválených okresným hygienikom. Pri plaveckom výcviku alebo kúpaní v hlbokej vode môže do vody vstúpiť najviac 10 žiakov pod dozorom jedného učiteľa.

7. Počas exkurzie, turistického kurzu alebo školského výletu tvorí skupinu jedného pedagogického zamestnanca najviac 25 žiakov. Jedno lyžiarske družstvo najviac 15 žiakov a jedno snoubordingové družstvo najviac 10 žiakov. Jedno plavecké družstvo najviac 10 žiakov. Pri organizovaní školského výletu do hôr je to maximálne 12 žiakov a pri akciách do zahraničia najviac 15 žiakov.
8. Na výletoch, exkurziách a iných podujatiach organizovaných školou ako i v škole sa prísne zakazuje piť alkoholické nápoje, fajčiť alebo užívať omamné prostriedky.
9. Žiaci, ktorí sa týchto akcií z akýchkoľvek dôvodov nezúčastnia, musia absolvovať náhradné vyučovanie podľa rozhodnutia riaditeľa školy a pokynov triedneho učiteľa.

VI. VŠEOBECNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

1. Žiakom školy sa zakazuje zúčastňovať sa na činnosti akýchkoľvek zákonne neregistrovaných organizácií.
2. Každý žiak je reprezentantom školy, a preto sa správa a koná tak, aby širil dobré meno školy na verejnosti. Školský poriadok školy je záväzný pre každého žiaka aj počas prázdnin.
3. Školský poriadok školy **nadobúda účinnosť dňom 22. októbra 2018.**

Koncepcia informatizácie a digitalizácie

Koncepcia informatizácie rezortu školstva s výhľadom do roku 2020 (ďalej len Koncepcia) prináša základnú predstavu ďalšieho rozvoja vzdelávania, vedy, výskumu a športu z pohľadu celosvetových trendov digitalizácie a rozvojových potrieb Slovenska. Jej cieľom je zadefinovať technologické potreby v nasledujúcich rokoch, aby slovenské školy a vedecké pracoviská mohli naďalej zvyšovať svoju kvalitu. Koncepcia tak predstavuje digitalizáciu ako jeden z najefektívnejších nástrojov pre slovenských učiteľov a vedcov, ako dosiahnuť lepšie výsledky vo vzdelávaní a výskume. Ak má rezort udržať krok s ostatnými krajinami EÚ, pripravovať absolventov schopných reagovať na potreby moderného trhu práce, rozvíjať vedecko-výskumný potenciál spolu so slovenským priemyslom a všetko to robiť s čo najmenším administratívnym zaťažením, je komplexná digitalizácia rezortu nevyhnutnosťou. Koncepcia zhrňa potreby v piatich strategických oblastiach: rozvoj infraštruktúry, optimalizácia elektronických služieb, digitalizácii učiva, digitálne zručnosti a spolupráca so zamestnávateľmi. Stanovuje pritom krátkodobé (do 2016) a strednodobé (do 2020) ciele a priority v jednotlivých oblastiach. Tieto budú pretavené do akčných plánov, ktoré presne určia úlohy, zodpovedné inštitúcie a termíny a umožnia tak pravidelný odpočet a kontrolu plnenia Koncepcie.

2. CIELE KONCEPCIE Základné ciele Koncepcie sú: 1. rozvoj najmodernejších technológií na podporu výučby a výskumu, 2. implementácia modernej centralizovanej infraštruktúry informačných a telekomunikačných technológií (IKT) pre potreby regionálneho a vysokého školstva, vzdelávacích a vedecko-výskumných pracovísk a športových organizácií, 3. digitalizácia vzdelávania v materských, základných, stredných a vysokých školách, 4. optimalizácia procesov v rezorte a ich podpora zavedením elektronických služieb naviazaných na e-government. V tomto zmysle je cieľom Koncepcie zabezpečiť do roku 2016: - digitálne vzdelávacie a učebné pomôcky (ako napr. interaktívne tabule alebo projektory) do každej druhej triedy v materských, základných, stredných školách a vysokých školách, - širokopásmový bezpečný internet do každej materskej, základnej, strednej a vysokej školy, vrátane vedecko-výskumných organizácií a ďalších inštitúcií v pôsobnosti rezortu, - dostupné digitálne učivo ako plnohodnotný doplnok ku klasickým vzdelávacím materiálom, - adekvátne koncové zariadenie umožňujúce digitálne vzdelávanie pre každého učiteľa, - optimalizácia procesov a vybudovanie centralizovaných elektronických služieb, - vytvorenie legislatívneho prostredia pre digitalizáciu v rámci rezortu, - zabezpečenie trvalej udržateľnosti, kvality výstupov a prevádzkovateľnosti investícií do digitalizácie. Celkovým cieľom Koncepcie je zabezpečiť do roku

2020: - digitálne vzdelávacie a učebné pomôcky (ako napr. interaktívne tabule alebo projekory) v každej triede v materských, základných, stredných a vysokých školách, - adekvátne koncové zariadenie umožňujúce digitálne vzdelávanie pre každého žiaka, - plne digitalizované učivo a vzdelávacie nástroje dostupné vo všetkých školách na Slovensku, - digitalizácia agendy rezortu vďaka využívaniu centralizovaných elektronických služieb.

Moderné školstvo a veda sa dnes viac ako kedykoľvek predtým opiera o moderné technológie. Napriek nemalým investíciám zo štátneho rozpočtu, štrukturálnych fondov EÚ a ďalších zdrojov je miera digitalizácie školstva a vedy rôznorodá. Kým v niektorých oblastiach, ako napr. vybavení škôl počítačmi a využívaní výpočtovej techniky učiteľmi sme dosiahli dobré výsledky, v iných oblastiach len ťažko možno hovoriť o efektívnom využití potenciálu, ktorý digitalizácia prináša. Prístup škôl k internetu, najmä z pohľadu prenosovej rýchlosti, sa každoročne zlepšuje avšak stále nedosahuje dostatočnú úroveň. Kým v roku 2009 malo 2/3 Len 1/5 škôl má škôl pripojenie nižšie ako 2Mbit/s, v roku 2012 to už bolo len 40%. Postupné prístup zvyšovanie rýchlosti pripojenia škôl k internetu má však stále príliš pomalé k internetu s rýchlosťou viac tempo. K mala totiž len každá piata škola pripojenie s rýchlosťou ako 12Mbit/s vyššou ako 12Mbit/s. Postupne narastá aj počet počítačov na základných a stredných školách s pripojením V 2012 na internet (z 85 % v 2009 na 91 % v 2012), pričom 3/4 počítačov v regionálnom pripadal školstve sú používané vo vyučovacom procese. V roku 2012 pritom pripadal jeden 1 počítač na počítač na 3,8 žiakov, čo je mierne zlepšenie oproti roku 2009 kedy jeden počítač 3,8 žiakov pripadal na skoro piatich žiakov. Za ostatné roky však dochádzka k spomaleniu obnovy počítačového vybavenia na školách. Kým v roku 2009 bola viac ako 1/3 počítačov novo-nadobudnutých, v roku 2011 to bolo už len 10 %, čo predstavuje výrazný pokles. Na vysokých školách je prístup študentov k počítačom o niečo lepší, keďže v roku 2011 pripadal jeden počítač na 3,2 študentov. Len 2/3 počítačov na vysokých školách sa však priamo využíva vo vyučovacom procese. Základné a stredné školy sú na tom podstatne horšie z pohľadu digitálnych vzdelávacích pomôcok (ako napr. interaktívne tabule, dataprojektory a pod.). Napriek ich rastúcemu počtu, pripadala v roku 2011 jedna interaktívna tabuľa na 91 žiakov a jeden dataprojektor na 36 žiakov. Digitálne vzdelávacie pomôcky sú pritom kľúčové pre prístup žiakov k digitálnemu učivu. V 2012 pripadla 1 interaktívna tabuľa na 91 žiakov Zlepšuje sa aj pripravenosť učiteľov v regionálnom školstve na digitálne vzdelávanie, keďže skoro všetci učelia využívajú počítače. Avšak len 43 % ich v roku 2012 využívalo počítače pravidelne vo vyučovacom procese. To je len mierny nárast oproti roku 2009, kedy ich pravidelne využívalo 38 % učiteľov. Zodpovedá tomu aj počet učiteľov vyškolených na využívanie IKT (informačných a komunikačných technológií). Napriek tomu, že viac ako 90 % učiteľov absolvovalo školenia v oblasti IKT, len mierne viac ako 1/5 z nich nadobudli pokročilé kompetencie. Aj keď v súčasnosti neexistujú presné štatistiky o prístupe rodičov k informáciám o vzdelávacom procese a učive prostredníctvom internetu, skúsenosti z jednotlivých škôl hovoria o vysokom záujme, najmä zo strany rodičov. Z pohľadu prístupu pripojenia domácností k internetu sa Slovensku pritom za ostatné roky podarilo dostať na priemernú úroveň v rámci Európskej únie, keď podľa údajov Eurostat-u malo v roku 2012 pripojenie k internetu 75 % slovenských domácností, pričom 72 % malo prístup k širokopásmovému internetu.

V ostatných rokoch sa začína digitalizácia vzdelávania udomáčňovať, aj v materských školách. Kým doterajší vývoj sa zamerával na základné, stredné a vysoké školy, medzinárodné štúdie a skúsenosti ostatných európskych krajín hovoria o potrebe pripravovať deti na bezpečné a primerané využívanie digitálnych technológií od najmladšieho veku. Najmä z dôvodu, že prístup detí k digitálnym technológiám mimo školy má prudko rastúcu tendenciu. Situácia v materských školách je v súčasnosti do veľkej miery rôznorodá najmä v závislosti od prístupu zriaďovateľov. Od roku 2009 sa však podarilo väčšine učiteľov na materských školách poskytnúť základné zručnosti na využívanie digitálnych technológií. Osobitnou kapitolou informatizácie rezortu je prevádzka jednotlivých informačných systémov. Keďže tieto boli v minulosti budované výsostne z pohľadu jednotlivých agend rezortu, v súčasnosti je v prevádzke vysoký počet informačných systémov s obmedzenou schopnosťou komunikovať medzi sebou a zdieľať dáta. Takýto systém zneprehľadňuje toky dát, bezdôvodne zvyšuje administratívnu náročnosť a znižuje celkovú efektívnosť. V oblastiach vysokého školstva a vedy a výskumu boli viaceré investície uskutočnené do Slovenskej infraštruktúry pre

vysokovýkonné počítanie, avšak otvorená zostáva otázka dobudovania dátových centier a zabezpečenia dlhodobého uchovávanía dát, najmä pre výskum. Zo strednodobého hľadiska bude potrebné ďalšie posilnenie vysokovýkonnej výpočtovej infraštruktúry a zvýšenie priepustnosti chrbtovej siete SANET. Slabým článkom prevádzky IKT vo všetkých oblastiach zostáva údržba a podpora, resp. zabezpečenie jej systematizovaného financovania. 3.1 EURÓPSKE POROVNANIE Digitálna gramotnosť, rozvoj zručností a dostupnosť moderných technológií je jednou z priorit Digitálnej agendy EÚ. Aj keď porovnávanie jednotlivých krajín je zložité z pohľadu rôznorodých národných vzdelávacích systémov, Európska komisia sa v roku 2011 pokúsila o prvé porovnanie pokroku v digitalizácii vzdelávania v jednotlivých členských krajinách EÚ v rámci Prieskumu škôl: IKT vo vzdelávaní. V prístupe žiakov a študentov k počítačom dosiahlo Slovensko slušné výsledky, keďže priemerný počet žiakov a študentov na jeden počítač v EÚ je medzi 3,2 a 7. Horšie dopadlo Slovensko z pohľadu pripojenia škôl na internet kde 9 z 10 žiakov a študentov v EÚ má v školách prístup k širokopásmovému internetu. Slovenskí žiaci a študenti nadpriemerne využívajú IKT, avšak väčšia časť ich viac využíva doma ako v škole. Slovensko sa rovnako dobre umiestnilo z pohľadu využívania IKT učiteľmi. Pripravenosť učiteľov využívať IKT však negatívne ovplyvňovala nízka miera prístupu k digitálnym službám, resp. vysoké prekážky k prístupu. Najhoršie dopadlo Slovensko z pohľadu pripravenosti škôl na digitalizáciu, z dôvodu slabého technického zázemia a nízkych rýchlostí internetového pripojenia.

V ostatných rokoch sa začína digitalizácia vzdelávania udomáčať, aj v materských školách. Kým doterajší vývoj sa zamerával na základné, stredné a vysoké školy, medzinárodné štúdie a skúsenosti ostatných európskych krajín hovoria o potrebe pripravovať deti na bezpečné a primerané využívanie digitálnych technológií od najmladšieho veku. Najmä z dôvodu, že prístup detí k digitálnym technológiám mimo školy má prudko rastúcu tendenciu. Situácia v materských školách je v súčasnosti do veľkej miery rôznorodá najmä v závislosti od prístupu zriaďovateľov. Od roku 2009 sa však podarilo väčšine učiteľov na materských školách poskytnúť základné zručnosti na využívanie digitálnych technológií. Osobitnou kapitolou informatizácie rezortu je prevádzka jednotlivých informačných systémov. Keďže tieto boli v minulosti budované výsostne z pohľadu jednotlivých agend rezortu, v súčasnosti je v prevádzke vysoký počet informačných systémov s obmedzenou schopnosťou komunikovať medzi sebou a zdieľať dáta. Takýto systém zneprehľadňuje toky dát, bezdôvodne zvyšuje administratívnu náročnosť a znižuje celkovú efektívnosť. V oblastiach vysokého školstva a vedy a výskumu boli viaceré investície uskutočnené do Slovenskej infraštruktúry pre vysokovýkonné počítanie, avšak otvorená zostáva otázka dobudovania dátových centier a zabezpečenia dlhodobého uchovávanía dát, najmä pre výskum. Zo strednodobého hľadiska bude potrebné ďalšie posilnenie vysokovýkonnej výpočtovej infraštruktúry a zvýšenie priepustnosti chrbtovej siete SANET. Slabým článkom prevádzky IKT vo všetkých oblastiach zostáva údržba a podpora, resp. zabezpečenie jej systematizovaného financovania. 3.1 EURÓPSKE POROVNANIE Digitálna gramotnosť, rozvoj zručností a dostupnosť moderných technológií je jednou z priorit Digitálnej agendy EÚ. Aj keď porovnávanie jednotlivých krajín je zložité z pohľadu rôznorodých národných vzdelávacích systémov, Európska komisia sa v roku 2011 pokúsila o prvé porovnanie pokroku v digitalizácii vzdelávania v jednotlivých členských krajinách EÚ v rámci Prieskumu škôl: IKT vo vzdelávaní. V prístupe žiakov a študentov k počítačom dosiahlo Slovensko slušné výsledky, keďže priemerný počet žiakov a študentov na jeden počítač v EÚ je medzi 3,2 a 7. Horšie dopadlo Slovensko z pohľadu pripojenia škôl na internet kde 9 z 10 žiakov a študentov v EÚ má v školách prístup k širokopásmovému internetu. Slovenskí žiaci a študenti nadpriemerne využívajú IKT, avšak väčšia časť ich viac využíva doma ako v škole. Slovensko sa rovnako dobre umiestnilo z pohľadu využívania IKT učiteľmi. Pripravenosť učiteľov využívať IKT však negatívne ovplyvňovala nízka miera prístupu k digitálnym službám, resp. vysoké prekážky k prístupu. Najhoršie dopadlo Slovensko z pohľadu pripravenosti škôl na digitalizáciu, z dôvodu slabého technického zázemia a nízkych rýchlostí internetového pripojenia.

Doterajšie skúsenosti s informatizáciou rezortu priniesli viacero poučení, o ktoré sa ďalší rozvoj digitalizácie musí opierať. Všetky aktivity Koncepcie sa preto budú riadiť nasledovnými princípmi: 1. Prístup k najnovším technológiám Tempo inovácií v oblasti IKT vytvára vysoký tlak na aktuálnosť

používaných technológií. Najlepším príkladom je prudký nábeh tabletov, ktoré ešte pred 3 rokmi tvorili nepatrnú časť trhu. Zadefinovanie aktivít digitalizácie by sa preto nemalo orientovať na konkrétnu technológiu, ale malo by počítať s tým, že v priebehu najbližších rokov dôjde k ďalšiemu pokroku (preto napr. Koncepcia v cieľoch hovorí o adekvátnom koncovom zariadení a nie o notebookoch, tabletoch či iných zariadeniach). Najnovšie technológie pritom musia byť postavené na báze interaktivity a interdisciplinarity. 2. Udržateľnosť správa, podpora a obnova, kvalita Všetky aktivity digitalizácie musia hneď od návrhu počítať s potrebami a nákladmi na udržateľnosť investícií. Treba tak predísť základnému nedostatku minulých investícií do IKT, kedy boli zásadne podcenené náklady na správu, podporu a obnovu IKT vybavenia v školách, vedecko-výskumných organizáciách a ďalších organizáciách. Zásadný je dôraz na kvalitu výstupov IKT investícií a projektov, ktorá bude merateľne stanovená na začiatku investície alebo projektu a bude vyhodnocovaná počas celého obdobia ich používania. 3. Partnerstvo so súkromným sektorom Súkromný sektor celosvetovo je a bude zdrojom inovácií v oblasti IKT. Zároveň je základným odberateľom absolventov vzdelávacieho systému a výsledkov výskumu, pričom určuje použiteľnosť jednotlivých technológií na podporu rozvoja slovenského hospodárstva. Spolupráca so súkromným sektorom pri príprave a implementácii digitalizácie zaručí, že aktivity udržia krok s celosvetovým vývojom a zároveň sa zamerajú na najvhodnejšie technológie z pohľadu ich využiteľnosti pre rozvoj slovenského hospodárstva.

V záujme digitalizácie rezortu do roku 2020 je potrebné rozvíjať 5 strategických oblastí: 1. Infraštruktúra, 2. optimalizované elektronické služby, 3. digitálny vzdelávací obsah, 4. digitálne zručnosti, 5. spolupráca so zamestnávateľmi. Rozvoj týchto strategických oblastí bude zameraný na všetky agendy rezortu: regionálne školstvo, t. j. materské, základné a stredné školy, vysoké školstvo, vedu a výskum, ako aj šport. V jednotlivých oblastiach budú aktivity vyvíjané v spolupráci so zainteresovanými rezortmi, najmä rezortmi hospodárstva, práce, sociálnych vecí a rodiny, kultúry, zdravotníctva, vnútra a obrany. V každej oblasti bude zároveň špecifikovaný prínos pre: - žiakov a rodičov - učiteľov a školy - rezort a trh práce

5.1 BUDUJEME INFRAŠTRUKTÚRU

Ciele: 1. vybudovanie infraštruktúry na podporu digitalizácie vzdelávania v materských, základných, stredných, špeciálnych a vysokých školách, ako aj umeleckých školách a ďalších vzdelávacích inštitúciách, 2. rozvoj najmodernejších technológií na podporu výučby a výskumu na vysokých školách a vo výskumných organizáciách, 3. implementácia modernej centralizovanej IKT infraštruktúry pre potreby regionálneho a vysokého školstva, vedecko-výskumných a športových organizácií.

do 2016: do 2020: 1. digitálne vzdelávacie pomôcky a programové vybavenie na umožnenie digitálneho vzdelávania minimálne do každej druhej triedy v materských, základných a stredných školách, 2. širokopásmový bezpečný internet do každej materskej, základnej, strednej a vysokej školy, vrátane vedecko-výskumných organizácií a ďalších inštitúcií v pôsobnosti rezortu, 3. adekvátne koncové zariadenie umožňujúce digitálne vzdelávanie pre každého učiteľa v regionálnom a vysokom školstve, 4. vybudovanie centralizovanej infraštruktúry na prístup k digitálnemu učivu, 5. dobudovanie dátových centier až do úrovne poskytovania profesionálnych (napr. cloudových) služieb pre výchovu a vzdelávanie, vedu a výskum 6. zavedenie systematického financovania prevádzky IKT, 7. zvýšenie priepustnosti chrbtovej siete SANET.

1. digitálne vzdelávacie pomôcky a programové vybavenie na umožnenie digitálneho vzdelávania v každej triede v materských, základných, stredných a vysokých školách, 2. adekvátne koncové zariadenie umožňujúce digitálne vzdelávanie pre každého žiaka, 3. posilnenie vysokovýkonnej výpočtovej infraštruktúry. Napriek nemalým investíciám v minulosti patrí dobudovanie infraštruktúry k základným prioritám digitalizácie rezortu. V regionálnom školstve, vo vysokom školstve, no aj vo vede a výskume, je potrebné dobudovať dôležité prvky infraštruktúry, ktoré umožnia efektívne využívanie doterajších investícií. Napriek tomu, že regionálne školstvo disponuje množstvom výpočtovej techniky, z pohľadu rozvojových potrieb aj naďalej zaostáva vybavenie digitálnymi vzdelávacími pomôckami, vrátane digitálnych kompenzačných pomôcok, a dostatočným prístupom k širokopásmovému internetu. Bez napojenia každej školy na dostatočne rýchly širokopásmový internet nebude možné, aby učители a žiaci naplno využívali prínosy digitálneho vzdelávacieho obsahu. Rovnako dôležité je vybudovanie infraštruktúry na tvorbu a využívanie digitálneho učiva. Zavedenie digitálneho učiva do všetkých škôl bude vyžadovať vybudovanie centralizovanej infraštruktúry, ktorá umožní učiteľom, žiakom, ale aj ich

rodičom, jednoduchý a rýchly prístup ku kvalitnému digitálnemu vzdelávaciemu obsahu. Vysoké školy a vedecko-výskumné pracoviská prevádzkujú svoje informačné systémy prostredníctvom rýchlych sietí SANET a Slovenskej infraštruktúry pre vysokovýkonné počítanie (SIVVP). Otvorená zostáva otázka dobudovania dátových centier na báze cloudových technológií a zabezpečenia dlhodobého uchovávanía dát pre výskum. Zo strednodobého hľadiska bude potrebné ďalšie posilnenie vysokovýkonnej výpočtovej infraštruktúry a zvýšenie priepustnosti chrbtovej siete SANET. Slabým článkom prevádzky IKT zostáva údržba a podpora, resp. zabezpečenie ich systematizovaného financovania.

Prínos pre žiakov a rodičov Prínos pre učiteľov a školy Prínos pre rezort a trh práce každý žiak bude mať v škole prístup k vysokorýchlostnému internetu, každý rodič bude môcť jednoduchšie komunikovať so školou a bude mať jednoduchší prístup k digitálnemu vzdelávaciemu obsahu. každý učiteľ bude môcť naplno využívať prínosy digitálneho vzdelávania na zaujímavejšie zaujatie žiakov a kvalitnejšie vyučovanie, kvalitná infraštruktúra umožní školám naplno využiť potenciál digitálneho vzdelávania na zlepšenie ponuky vzdelávania. kvalitná vysokorýchlostná infraštruktúra umožní efektívnejšiu komunikáciu rezortu so školami, uľahčí zber dát a zjednoduší distribúciu vzdelávacích a ďalších materiálov, z pohľadu potrieb trhu práce kvalitná infraštruktúra umožní využívať najmodernejšie technológie pri odovzdávaní praktických a technických zručností žiakom a študentom.

5.2 ZJEDNODUŠUJEME PRÍSTUP K OPTIMALIZOVANÝM ELEKTRONICKÝM SLUŽBÁM

Ciele: do 2016: do 2020: 1. digitalizácia agendy v rezorte zavedením elektronických služieb. 1. optimalizácia procesov a vybudovanie centralizovaných elektronických služieb na báze cloudových technológií, 2. podpora budovania centrálnych informačných systémov. 1. plná digitalizácia agendy rezortu vďaka využívaniu centralizovaných elektronických služieb, ktoré budú schopné nahradiť papierovú dokumentáciu. Zníženie administratívneho zaťaženia jednotlivých pracovníkov a zjednodušenie vzdelávacieho procesu a jeho riadenia sú základné ciele zjednodušenia prístupu k optimalizovaným elektronickým službám. K jednotlivým procesom v rezorte sa doteraz pristupovalo najmä z pohľadu jednotlivých agend, čo komplikovalo jednotné spracúvanie a využívanie dát obsiahnutých vo viacerých systémoch. Tento prístup musí nahradiť celorezortný pohľad na elektronizáciu. Popri ďalšej integrácii jednotlivých informačných systémov v rámci agendy regionálneho školstva, vysokého školstva, ako aj vedy, a výskumu, ale aj športu, je kľúčové doriešiť aj celorezortné zjednocujúce prvky ako napr. zjednotenie číselníkov celého rezortu, či jednotný identifikátor osôb umožňujúci využívanie digitálnej identity. Zjednodušením prístupu k optimalizovaným službám sa dosiahne: - zníženie administratívneho zaťaženia zamestnancov v rezorte, vrátane odbremenenia od množstva štatistických zisťovaní, ktoré je v súčasnosti potrebné vykonávať, - dostupnosť presných a aktuálnych informácií na efektívnejšie riadenie škôl a tvorbu rezortnej politiky, - zníženie papierovej komunikácie plnohodnotným nahradením elektronickou dokumentáciou. Cieľom je dosiahnuť jednoduchý prístup k zdrojom a službám nezávisle na mieste a čase, t. j. aj s využitím mobilnej a bezdôtovej komunikácie. Prepojenosť jednotlivých informačných systémov odstráni duplicitnosť procesov a zberu údajov a zjednoduší ich používanie z pohľadu interných či externých užívateľov. Prínos pre žiakov a rodičov Prínos pre učiteľov a školy Prínos pre rezort a trh práce žiaci a rodičia budú mať jednoduchý prístup k elektronickým službám umožňujúci pohodlné vybavenie agendy v rámci rezortu. pre učiteľov a školy sa zjednoduší administratívna náročnosť vzdelávacieho procesu a odstránia duplicitné štatistické zbery. z pohľadu rezortu sa zvýši dostupnosť presných a aktuálnych informácií na efektívnejšie riadenie škôl a rezortných organizácií, ako aj tvorbu rezortnej politiky.

5.3 DIGITALIZUJEME UČIVO

Ciele: do 2016: do 2020: 1. digitalizácia vzdelávania na materských, základných, špeciálnych a stredných školách, 2. rozvoj digitálnych vzdelávacích programov (elearning) na vysokých školách. 1. dostupnosť digitálneho učiva na každom stupni vzdelávania v materských, základných, špeciálnych a stredných školách, 2. databáza digitálnych vzdelávacích programov (elearning) na vysokých školách, 3. zavedený systém objektívneho hodnotenia digitálneho učiva, vzdelávacích pomôcok a programov. 1. prístup k digitálnemu učivu v každej triede v materských, základných, špeciálnych a stredných a vysokých školách. Digitalizácia vzdelávania v regionálnom školstve nie je len o moderných technológiách a zručnostiach na ich využívanie. Jej hlavným cieľom je poskytnúť žiakom a študentom, čo najkvalitnejší a najaktuálnejší vzdelávací obsah v digitálnej forme a zároveň moderné

softvérové nástroje na vzdelávanie. Skúsenosti s prvými aktivitami digitalizácie učiva spustenými v roku 2010, pritom jasne poukazujú na vhodnosť postupného dopĺňovania klasických vzdelávacích materiálov digitálnym učivom. Systém digitálneho učiva pritom umožní jeho priebežnú aktualizáciu a jednoduchú distribúciu s nižšími nákladmi. Digitálne učivo zároveň umožní zjednodušiť návrh, tvorbu a distribúciu špecializovaného digitálneho vzdelávacieho obsahu a kompenzačných pomôcok pre žiakov so zdravotným postihnutím, či so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Postupné zavádzanie digitálneho učiva v regionálnom školstve by malo prebehnúť v dvoch fázach. V prvom rade je potrebné skompletizovať digitálne učivo pre všetky stupne vzdelávania v materských, základných, špeciálnych a stredných školách. V tejto fáze bude digitálne učivo predstavovať moderný doplnok a nadstavbu ku klasickým vzdelávacím materiálom, pričom jeho nasadzovanie bude závisieť najmä na zriaďovateľoch a školách. Zároveň bude existovať systém objektívneho hodnotenia digitálneho učiva a vzdelávacích pomôcok. Konečným cieľom Koncepcie je však dospieť v druhej fáze do štádia, v ktorom bude digitálne vzdelávanie prístupné v každej triede v materských, základných a stredných školách. V oblasti vysokého školstva bude základným cieľom podpora tvorby digitálneho vzdelávacieho obsahu (tzv. elearning), vrátane zafinancovania pravidiel dištančného vzdelávania. Vytvorenie databázy digitálnych vzdelávacích programov tak podporí zvyšovanie kvality digitálneho vzdelávania na vysokých školách, ako aj celoživotného vzdelávania. Prínos pre žiakov a rodičov Prínos pre učiteľov a školy Prínos pre rezort a trh práce Žiaci a ich rodičia budú mať prístup k najmodernejšiemu a pravidelne aktualizovanému vzdelávaciemu obsahu. Učiteľia budú mať prístup k najnovšiemu vzdelávaciemu obsahu, umožňujúcemu lepšie zaujať žiakov a odovzdať im viac poznatkov. Pravidelne aktualizovaný vzdelávací obsah umožní poskytovať žiakom a študentom najaktuálnejšie poznatky a zručnosti z pohľadu trhu práce.

5.4 ROZVÍJAME DIGITÁLNE ZRUČNOSTI

Ciele: 1. Pripravenie učiteľov materských, základných, stredných a vysokých škôl na digitalizáciu vzdelávania. do 2016: 1. Dostupnosť digitálneho učiva na každom stupni vzdelávania v materských, základných, stredných a vysokých školách. 2. Priebežné a komplexné školenie učiteľov a odborných zamestnancov na využívanie digitálnych technológií. do 2020: 3. Zavedenie systému podpory využívania a tvorby digitálneho učiva. 1. Prístup k príprave na využívanie digitálneho učiva pre každého učiteľa v materskej, základnej, strednej a vysokej škole. Najmä z pohľadu plnej digitalizácie regionálneho školstva je ďalší rozvoj zručností učiteľov a odborných zamestnancov kľúčovou podmienkou. Napriek tomu, že už dnes väčšina učiteľov aspoň čiastočne používa výpočtovú techniku, v oblasti IKT zručností len 22 % učiteľov v regionálnom školstve dosiahlo stupeň pokročilý. Z pohľadu zavádzania digitálneho vzdelávacieho obsahu a budovania infraštruktúry je potrebné, aby boli učiteľia a odborní zamestnanci priebežne a komplexne školení na využívanie zavádzaných technológií. Systém vzdelávania zároveň musí byť doplnený o systém podpory, ktorý umožní učiteľom a odborným zamestnancom priebežne riešiť otázky a problémy súvisiace so zavádzaním digitalizácie vzdelávania. Súčasťou rozvoja zručností bude zároveň aj podpora spolupráce na medzinárodnej úrovni, aby slovenskí učiteľia a odborní zamestnanci mohli aktívne využívať zavádzané technológie aj na čerpanie inšpirácií od zahraničných kolegov. S postupnou digitalizáciou spoločnosti je zároveň potrebné ďalej rozširovať digitálne zručnosti žiakov a študentov, nielen z pohľadu zručností využívania digitálnych technológií, ale aj z pohľadu online bezpečnosti. Prípravou na digitalizáciu regionálneho školstva preto musí byť efektívne zapracovanie rozvoja digitálnych zručností žiakov a študentov vo vzdelávaní na všetkých stupňoch. Prínos pre žiakov a rodičov Prínos pre učiteľov a školy Prínos pre rezort a trh práce žiaci budú disponovať digitálnymi zručnosťami na prácu s digitálnymi technológiami a ich bezpečnejšie využívanie. učiteľia a odborní zamestnanci budú mať prístup ku kvalitnému systému prípravy na využívanie digitálneho vzdelávacieho obsahu, učiteľia a školy budú mať prístup k centralizovanej podpore digitálneho vzdelávania. absolventi budú disponovať dostatočnými zručnosťami z pohľadu trhu práce na využívanie moderných technológií.

5.5 SPOLUPRACUJEME SO ZAMESTNÁVATEĽMI

Ciele: do 2016: 1. Rozvíjať programy spolupráce so súkromným sektorom zohľadňujúce potreby slovenského hospodárstva. 1. Spustenie spoločných programov vzdelávania podporujúcich uplatniteľnosť absolventov na trhu práce. 2. Spolupráca s významnými národnými a nadnárodnými spoločnosťami v oblasti IKT. Všetky aktivity digitalizácie smerujú nielen k zvyšovaniu kvality systémov vzdelávania,

vedy a výskumu, ale aj ak účinnejšiemu zohľadneniu potrieb slovenského hospodárstva v oblasti školstva a vedy. Je preto prvoradým záujmom rezortu, aby absolventi vzdelávacieho systému boli do maximálnej možnej miery pripravení na uplatnenie na trhu práce. Práve preto bude rozvoj spolupráce so zamestnávateľmi kľúčovou súčasťou digitalizácie rezortu. Cieľom je určiť a realizovať aktivity, ktoré nadviažu na doterajšie príklady spolupráce so súkromným sektorom formou memoránd, spoločných programov, či iných foriem spolupráce. Tieto by mali žiakom, študentom, učiteľom a vedcom poskytnúť skúsenosti a zručnosti potrebné z pohľadu súkromného sektora. Prínos pre žiakov a rodičov Žiaci získajú lepšie zručnosti z pohľadu ich vstupu na trh práce. Prínos pre učiteľov a školy Školy a vedecko-výskumné organizácie získajú prístup k najnovším poznatkom a skúsenostiam z pohľadu vytvárania moderných vzdelávacích programov a výskumných projektov. Prínos pre rezort a trh práce Na trh práce budú prichádzať absolventi, ktorých poznatky a zručnosti budú lepšie zohľadňovať aktuálne potreby trhu.

V rámci realizácie Koncepcie Ministerstvo školstva, vedy a výskumu SR vytvorí prostredie, ktoré po organizačnej, personálnej, obsahovej a finančnej stránke umožní tvorbu a prevádzkovanie jednotlivých prvkov digitalizácie v rezorte školstva. Z pohľadu doterajších skúseností bude prvoradou úlohou vybudovanie jednotnej integračnej platformy, ktorá umožní centralizované spravovanie jednotlivých agend rezortu a zároveň naplní potreby jednotlivých agend z pohľadu škôl a ostatných organizácií, žiakov a študentov, ale aj rodičov a širšej verejnosti. Zjednodušenie spracúvania a využívania dát tak bude doplnené o zjednodušený prístup pre všetkých užívateľov interných, aj externých. Hlavným koordinátorom digitalizácie rezortu bude aj naďalej Sekcia informatiky MŠVVaŠ SR, ktorej úlohou bude koordinácia všetkých 5 strategických oblastí. V spolupráci s vecne príslušnými sekciami MŠVVaŠ SR, priamo riadenými organizáciami, samosprávami, vysokými školami, vedecko-výskumnými organizáciami a odbornými organizáciami, bude navrhnutá štruktúra spolupráce s jasne zadefinovanými právomocami a zodpovednosťami.

6.1 PARTNERSTVO PRE DIGITALIZÁCIU

Digitalizácia v oblasti vzdelávania je globálny trend, v rámci ktorého je nositeľom inovácií najmä súkromný sektor. Súkromný sektor je zároveň základným prijímateľom absolventov vzdelávacieho systému. Z pohľadu nastavenia cieľov digitalizácie a zabezpečenia kvalitného a aktuálneho obsahu je preto kľúčové úzke partnerstvo so súkromným sektorom. Cieľom Partnerstva pre digitalizáciu je nadviazať na spoluprácu so súkromnou sférou pri implementácii cieľov Koncepcie. Na základe štúdie realizovateľnosti ministerstvo určí najvhodnejší model fungovania Partnerstva pre digitalizáciu, ktorý umožní najefektívnejšie využívanie skúseností súkromného sektora na spoločné verejnoprospešné aktivity.

6.2 UDRŽATEĽNOSŤ SPRÁVA, PODPORA A OBNOVA, KVALITA

Kľúčovou úlohou digitalizácie je prevádzkovateľnosť a udržateľnosť systému. Správa, podpora a obnova technológií je preto základným predpokladom naplnenia cieľov Koncepcie. Väčšina doterajších aktivít v oblasti informatizácie totiž spočívala v budovaní IKT kapacít. Udržateľnosť investícií do IKT však nebola zabezpečená dostatočnými prostriedkami na prevádzku, správu, podporu a inováciu systémov. Systematické vyhodnocovanie kvality výstupu investície počas celého jej životného cyklu zabezpečí zmysluplné využitie ľudských, finančných a materiálnych zdrojov. Základným výstupom Koncepcie a nadväzujúcich Akčných plánov bude preto zapracovanie systematizovaného financovania prevádzky, správy, podpory a obnovy kvalitných IKT investícií do návrhu Rozpočtu verejnej správy na roky v roku 2013 a následne každý rok do nasledujúcich rozpočtov. Doriešenie systematizovaného financovania prevádzky IKT z pohľadu Rozpočtu verejnej správy je kľúčové nielen z pohľadu dlhodobého zanedbania týchto nákladov, ale aj z dôvodu obmedzených možností financovania týchto nákladov zo štrukturálnych fondov EÚ. Osobitnou otázkou pritom zostáva finančné ohodnotenie zamestnancov spravujúcich IKT na školách, výskumných pracoviskách a ostatných organizáciách, ktoré nezodpovedá ich pracovným výkonom, odbornosti a je zároveň hlboko pod ohodnotením v komerčnej sfére. Riešenie tejto otázky bude predložené v úzkej spolupráci s Partnerstvom pre digitalizáciu, keďže práve v tejto oblasti existuje vysoký potenciál na úzku spoluprácu so súkromným sektorom.

6.3 FINANČNÉ ZDROJE

Implementácia Koncepcie bude vyžadovať významnú investičnú podporu štátu. Na tento účel budú k dispozícii 3 rôzne typy finančných zdrojov: - štátny rozpočet, - štrukturálne fondy EÚ v programových obdobiach a , - ostatné zdroje, vrátane súkromných a iných neverejných zdrojov. V

spolupráci s priamo riadenými organizáciami, samosprávami, vysokým školami, vedecko-výskumnými inštitúciami a Partnerstvom pre digitalizáciu budú ciele a priority Koncepcie premietnuté do návrhu Rozpočtu verejnej správy a zároveň do návrhu programových dokumentov na čerpanie štrukturálnych fondov v programovom období Z pohľadu programového obdobia treba pritom doriešiť aj otázku možnosti podpory a inovácie infraštruktúry IKT na školách a vysokých školách v bratislavskom regióne, keďže nepriaznivé nastavenie pravidiel v súčasnom období obmedzilo možnosti čerpania štrukturálnych fondov EÚ na tieto výdavky. Do maximálnej možnej miery budú zároveň ciele a priority Koncepcie zohľadnené do zostávajúcich aktivít financovaných zo štrukturálnych fondov v rámci programového obdobia Zámerom Koncepcie je vyčleniť každoročne minimálne 50 miliónov EUR, ktoré budú určené na 5 strategických oblastí rozvoja zo všetkých horeuvedených zdrojov financovania.

6.4 ĎALŠIE KROKY: AKČNÉ PLÁNY

Koncepcia informatizácie rezortu školstva predstavuje rámcový plán digitalizácie rezortu do roku Na naplnenie jej konkrétnych cieľov v jednotlivých strategických oblastiach rozvoja budú vypracované akčné plány, ktoré presne naformulujú úlohy, zodpovedné inštitúcie a termíny a umožnia pravidelný odpočet a kontrolu plnenia Koncepcie. V nadväznosti na Koncepciu budú vypracované nasledovné akčné plány: 1. Akčný plán rozvoja a optimalizácie digitálnej infraštruktúry v rezorte školstva, 2. Akčný plán rozvoja digitálnych zručností v rezorte školstva, 3. Akčný plán digitalizácie vzdelávacieho obsahu, 4. Akčný plán zjednodušenia prístupu k elektronickým službám v rezorte školstva, 5. Akčný plán rozvoja spolupráce so súkromným sektorom v rámci digitalizácie rezortu školstva. Pravidelné hodnotenie Akčných plánov prispeje nielen k priebežnému hodnoteniu napĺňania stratégie, ale môže aj predísť tomu, aby tempo nástupu nových technológií spravilo z koncepcných dokumentov neaktuálne materiály. Jednotlivé akčné plány zároveň zafinujú legislatívne úpravy potrebné v jednotlivých oblastiach pre úspešné zavádzanie cieľov koncepcie do praxe.

Stratégia pre integráciu rómov

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity predkladá Stratégiu Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 v nadväznosti na Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov označené ako Rámec EÚ pre vnútroštátne stratégie integrácie Rómov do roku 2020. Uvedená úloha je plne v súlade s plánom práce vlády Slovenskej republiky.

Stratégia reaguje na potrebu riešiť výzvy spojené so sociálnym a spoločenským začleňovaním rómskych komunít i na úrovni Európskej únie. Princípy predkladanej stratégie by sa mali stať základom politik s cieľom riešiť nepriaznivú situáciu cieľovej skupiny pre obdobie do roku 2020, ako aj pre programové obdobie na roky 2014 – 2020 pre použitie štrukturálnych fondov. Predložená stratégia je výsledkom spolupráce Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, Svetovej banky a Rozvojového programu OSN (UNDP), Nadácie otvorenej spoločnosti (OSF), Združenia miest a obcí Slovenska a mimovládnych organizácií. Významnou pri tvorbe stratégie bola spolupráca s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Predkladaná stratégia je vzhľadom na skúsenosti pri aplikácii predchádzajúcich strategických materiálov koncepcne zarámcovaná princípmi prístupu k riešeniam tzv. rómskej problematiky.

Stratégia je zároveň zameraná na viaceré cieľové skupiny:

- a) **Rómov ako národnostnú menšinu,**
- b) **rómske komunity,**
- c) **marginalizované rómske komunity.**

Väčšina opatrení a sociálnych intervencií je zameraná na marginalizované rómske komunity. Dôležitým aspektom je i smerovanie politik na väčšinovú populáciu. Cieľom je nastaviť verejnú diskusiu tak, aby politiky boli prijímané ako obojstranne výhodné.

Pri definovaní politik zameraných na postupné odstraňovanie chudoby a sociálne vylúčenie marginalizovaných rómskych komunít, stratégia čerpá z procesu prípravy vecného zámeru zákona o sociálne vylúčených spoločenstiev, ktorý pripravovalo MPSVR SR.

Zámer Slovenskej republiky pri začleňovaní rómskych komunít

Vláda Slovenskej republiky (ďalej iba „vláda SR“) prijíma Stratégiu Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 (ďalej iba „stratégia“) s odhodlaním výrazne podporiť procesy smerujúce k sociálnemu a ekonomickému začleneniu rómskych komunít na Slovensku. Vláda SR konštatuje, že kvalita života rómskych komunít sa v porovnaní s rokom 1989 zhoršila z viacerých dôvodov, a že bez vonkajšieho zásahu nemožno stav rómskych komunít v reálnom čase zlepšiť.

V prípade odkladania a odsúvania riešenia otázok sociálneho začleňovania rómskych komunít hrozí nárast napätia medzi majoritným obyvateľstvom a Rómami, ktoré môže prerásť do otvorených konfliktov vrátane fyzického násillia.

Predkladaná stratégia je strešným dokumentom pre oblasť začleňovania všetkých cieľových skupín rómskej populácie. Táto stratégia predpokladá, že jednotlivé ministerstvá a ostatné inštitúcie štátnej správy, miestnej a regionálnej samosprávy budú dôsledne aplikovať jej princípy pri tvorbe svojich verejných politík. Pre riešenie tak zložitej a multisektorálnej problematiky, ako je inklúzia marginalizovaných rómskych komunít je nevyhnutná úzka spolupráca a iniciatíva všetkých ústredných, regionálnych a miestnych inštitúcií. Osobitné miesto pri vytváraní predpokladov na inklúziu marginalizovaných rómskych komunít majú predovšetkým Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR; Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvo zdravotníctva SR a Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Každé z týchto ministerstiev by malo v súlade s touto stratégiou pripraviť legislatívne návrhy, ktoré zásadným spôsobom prispievajú k riešeniu súčasnej exklúzie a diskriminácie rómskych komunít a zvrátia terajší negatívny trend. Úlohou stratégie je vytvoriť základ pre akčné plány a ustanoviť úlohy na prípravu opatrení, politík a právnych noriem na všetkých úrovniach štátnej správy v Slovenskej republike na obdobie rokov

2012 – 2020. Je potrebné, aby princípy definované v stratégii boli zahrnuté do príslušných právnych noriem týkajúcich sa priamo alebo nepriamo rómskych komunít na Slovensku. Právne normy, ktoré sa budú v budúcnosti predkladať za účelom rómskej inklúzie, sa musia riadiť princípmi stanovenými v Stratégii Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020. Hlavným zámerom stratégie je zastavenie segregácie rómskych komunít, výrazný pozitívny obrat pri sociálnom začleňovaní rómskych komunít, nediskriminácia a zmena postoja väčšinového obyvateľstva voči rómskej menšine.

Úspech procesov sociálnej a ekonomickej integrácie a politiky začleňovania závisí od zosúladenia politík vo vzťahu k trom cieľovým skupinám, ktoré sa navzájom prekrývajú. Iniciatívy zamerané na začleňovanie musia navzájom vyvažovať potreby týchto troch skupín – Rómov, rómskych komunít a marginalizovaných rómskych komunít.

Riešeniu situácie rómskej populácie určite nepomáhala častá diskontinuita vládnych politík, ktorá súvisela s výmenami vlád na Slovensku. Ďalším dôvodom stagnácie sociálneho začleňovania rómskych komunít bol nedostatok politickej vôle na štátnej, regionálnej a lokálnej úrovni.

Tento cieľ je možné dosiahnuť len za účasti všetkých zainteresovaných strán: štátu, vyšších územných celkov, samospráv, mimovládnych organizácií, cirkví, médií, akademických inštitúcií, nerómskej väčšinovej populácie a samotných Rómov.

Rámcovanie stratégie – marginalizácia, multidimenzionálne vylúčenie a chudoba

Vláda SR sa stotožňuje s definíciou sociálneho vylúčenia ako procesu, ktorý systematicky znevýhodňuje určitú skupinu ľudí na určitom území a prehľbuje ich marginalizáciu. Rómovia v týchto marginalizovaných regiónoch reprezentujú populáciu, ktorá je chudobná. Táto chudoba však nadobúda extrémne podoby, ktoré sa u majoritnej populácie v marginalizovaných územiach nevyskytujú. V záujme lepšieho porozumenia problémov, ktorým dnes celia marginalizované rómske komunity, vláda SR prijala koncept sociálneho vylúčenia, ktorý zachytáva premeny charakteru a nových znakov dnešnej chudoby – pretrvávajúca chudoba v čase, jej priestorová koncentrácia sprevádzaná marginalizáciou, závislosť na sociálnom systéme štátu a rozpad tradičných sociálnych inštitúcií. Chudobu treba chápať ako „mieru, v ktorej jednotlivci žijú bez potrebných zdrojov“. Výhodou využívania tejto definície je neredukovanie chudoby len na chudobu materiálnu a finančnú, ale znamená prenos dôrazu od finančného znevýhodnenia na jej viacrozmernú povahu, čiže identifikovanie nedostatku rôznych zdrojov, v dôsledku ktorých sa jednotlivci stanú chudobnými a postupne sociálne vylúčenými.

Sociálna exklúzia je chápaná ako systematický proces marginalizácie, izolácie a oslabovania sociálnych väzieb, ktorý je evidentný na úrovni jednotlivca, aj na úrovni spoločenských skupín. Exklúzia znamená vylúčenie z participácie na bežnom spôsobe sociálneho života. Najohrozenejšími sú jednotlivci, respektíve skupiny osôb, ktoré majú oslabenú väzbu minimálne k jednej zo štyroch integračných rovín, prostredníctvom ktorých sú integrované do spoločnosti: k demokracii a právu (podporujú občiansku integráciu), k trhu práce (podporuje ekonomickú integráciu), k sociálnemu štátu (podporuje sociálnu integráciu) a rodine spolu s komunitou (podporujú interpersonálnu integráciu).

Vylúčenie z jednej integračnej zložky znamená súčasne vo väčšine prípadov vylúčenie v ďalších rovinách. Predkladaná stratégia má za cieľ smerovať k odstráneniu nasledovných foriem sociálneho vylúčenia Rómov, rómskych komunít a marginalizovaných rómskych komunít:

Ekonomické vylúčenie znamená v konečnom dôsledku vylúčenie zo životného štandardu a životných šancí obvyklých v spoločnosti či v danej skupine. Východiskom môže byť napríklad postavenie jednotlivcov na trhu práce, úroveň spotreby a veľkosť príjmu, majetok, štandard bývania a pod.

Kultúrne vylúčenie je odoprenie práva jedinca či skupiny participovať na kultúre spoločnosti a zdieľať jej kultúrny kapitál, vzdelanosť a kultúru.

Symbolické vylúčenie nastáva za podmienky, že sociálna a kultúrna identita sú do značnej miery zároveň symbolickými identitami. Skupina je symbolicky konštruovaná a pomocou symbolov aj potvrdzovaná a členstvo v skupine je symbolicky potvrdzované, či odmietané. Symbolické vylúčenie je spojená so stigmatizáciou jedincov a skupín vnímaných ako odlišné, deviantné, či cudzie. Identifikovať ju možno napríklad na základe miery sociálneho dištancu, existencie predsudkov či stereotypov.

Priestorové vylúčenie je koncentrácia vylúčených jednotlivcov a sociálnych skupín v určitých geografických priestoroch. V prípade rómskych komunít možno identifikovať takzvané segregované rómske osídlenia (osady, mestské getá) a tiež jav dvojitej marginalizácie. Tieto formy sociálneho vylúčenia sa často prejavujú zamedzením prístupu k sociálnym službám, zdravotnej starostlivosti a siete sociálneho zabezpečenia. Existujú aj ďalšie formy vylúčenia, ktoré sa v prípade Rómov, rómskych komunít a marginalizovaných rómskych komunít na Slovensku vyskytujú v menej zjavnej forme:

- **Politické vylúčenie** znamená odoprenie občianskych, politických a základných ľudských práv.
- **Vylúčenie z mobility** vo fyzickom priestore a v hierarchii sociálneho postavenia.
- **Sociálne vylúčenie** v užšom zmysle slova zabraňuje dosiahnutiu určitého sociálneho statusu alebo účasti v niektorých sociálnych inštitúciách.
- **Vylúčenie z bezpečnosti** a vystavenie vyšším bezpečnostným rizikám.

Formy sociálneho vylúčenia sú aj psychologické a súvisia s nedostatkom emocionálnych zdrojov. Ich sprievodným javom je pocit hanby, ostychu a individuálneho zlyhania, ako i celková neistota a zraniteľnosť. Príčinami sociálneho vylúčenia sú nezamestnanosť, chudoba, nízka úroveň vzdelania a kvalifikácie, pričom tieto faktory sa vo svojom vplyve na sociálne vylučovanie vzájomne podmieňujú. V prípade sociálneho vylúčenia rómskej populácie je to navyše aj etnicita, ktorá môže generovať vylúčenie. Sociálne vylúčenie je však nielen dôsledkom, ale aj príčinou nízkej úrovne vzdelania a kvalifikácie, nezamestnanosti a multidimenzionálnej chudoby. V prístupe praktickej politiky sa rozdiel medzi dôsledkami sociálneho vylučovania stiera. Sociálne intervencie, ktoré neprístupujú k sociálnemu vylučovaniu dynamicky, neriešia problém sociálneho vylučovania komplexne, a preto z dlhodobého hľadiska, budú neúspešné.

Princípy stratégie

Rastúca extrémna chudoba a systematický sociálny prepád väčšiny lokálnych spoločenstiev marginalizovaných rómskych komunít od roku 1989 poukazuje na potrebu zmeny prístupu verejných politík v tejto oblasti. Stratégia vlády SR je založená na snahe minimalizovať vplyv jednotlivých typov vylúčenia vo vzťahu k rómskym komunitám a rozvinúť politiku integrácie. Integrácia spolu s nediskrimináciou¹⁰ sú základným smerovaním v prístupe k rómskej populácii na všetkých úrovniach. Zo strany Rómov a rómskych komunít je stratégia založená na princípe

vytvárania reálnych možností na aktivizáciu sa jednotlivca alebo komunity, výsledkom ktorej by malo byť zmenšenie rozdielov medzi rómskou populáciou a väčšinou spoločnosťou. Nediskriminácia je stavebným prvkom a súčasťou ostatných princípov tvorby politík zameraných na inklúziu Rómov. Zníženie diskriminácie a zlepšenie úrovne dodržiavania ľudských práv je organickou súčasťou stratégie a jej zámerov. Odstraňovanie diskriminácie vo všetkých jej podobách (štrukturálna, inštitucionálna, priama, nepriama...) je podmienkou alebo sprievodným javom procesov destigmatizácie, desegregácie, degetoizácie, posilňovania solidarity, dodržiavania zákonnosti, ako aj partnerstva, komplexnosti a ostatných implementačných princípov. Stratégia podmieňuje úspešnosť verejných politík v oblasti inklúzie rómskych komunít akceptáciou princípov, ktorými sa tvorcovia verejných politík musia riadiť. Základné strategické princípy sú:

- **destigmatizácia,**

- **desegregácia,**

- **degetoizácia.**

Problémy spojené so stigmatizáciou sa v prevažnej miere týkajú väčšiny rómskej populácie v spoločnosti. Segregácii sú v rôznych podobách vystavené viaceré rómske komunity a dôsledkom getoizácie sa stávajú marginalizovanými. Všetky prijímané opatrenia vo vzťahu k cieľovým skupinám stratégie musia akceptovať tieto strategické princípy a v prípade, že nebude možné alebo účelné naplniť jeden z princípov, je nevyhnutné posilniť napĺňanie princípov ďalších. Predložená stratégia vychádza z predpokladu, že tieto tri princípy musia byť prepojené v premýšľaní o politikách, ktoré sa

týkajú niektorej z cieľovej skupiny.

b) **Princíp destigmatizácie**

Stigmatizácia je proces sociálneho označovania, kedy určitý jedinec alebo sociálna skupina dostanú od spoločnosti „označenie“ (nálepku), ktorým sa im pripisujú znaky pochádzajúce zo stereotypu a nie zo znalostí o ich skutočnom správaní.

- **Princíp desegregácie**

Segregácia znamená zoskupovanie osôb, ktoré majú podobné sociálne znaky, v určitom priestore geografickom, alebo sociálnom. Segregácia tak vo svojich dôsledkoch znamená výraznú sociálnu izoláciu jednej skupiny od druhej.

- **Princíp degetoizácie**

Proces getoizácie má svoje štrukturálne príčiny, na ktoré jedinec nemá zásadný vplyv. Degetoizácia tak znamená prerušiť opísanú gradáciu sociálneho vylučovania a vrátiť sa do počiatočného bodu, kde sa začne postupne rušiť stigmatizácia celej skupiny a k členom skupiny sa pristupuje individuálne a bez predsudkov.

Princípy implementácie

Na základe doterajších skúseností možno konštatovať, že predpokladom úspešnosti politiky inklúzie a integrácie je paralelné rešpektovanie princípov implementácie, ktoré sa vzájomne podmieňujú:

Princíp solidarity

Princíp solidarity je nevyhnutné rozvíjať nielen z dôvodov právno-politických a etických, ale aj pragmatických. Princíp je však založený na splnení konkrétnych a transparentných kritérií pre poskytnutie pomoci. Nerešpektovanie tohto princípu vo vzťahu k tým, ktorí nedodržiavajú pravidlá, oslabuje sociálnu solidaritu zo strany ako majority, tak i rómskych komunít a ničí motiváciu sociálne vylúčených a sociálne odkázaných zmeniť svoje postavenie.

Princíp zákonnosti

Princíp zákonnosti vychádza z rešpektovania Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodných zmlúv a dokumentov, práva Európskych spoločenstiev a Európskej únie a právnych predpisov Slovenskej republiky s dôrazom na zaručovanie, dodržiavanie a ochranu ľudských práv a základných slobôd.

Princíp partnerstva

Tento princíp úzko súvisí s princípom subsidiarity. Je založený na potrebe spolupracovať a koordinovať úsilie a prostriedky zainteresovaných subjektov, a to ako v rovine horizontálnej (obce a regióny navzájom), tak aj vertikálnej (ministerstvá, regióny, obce). Predpokladom je schopnosť

navzájom pozitívne komunikovať a spolupracovať. Rómovia celkovo, či rómske komunity bez ohľadu na mieru ich marginalizácie, by mali byť súčasťou rozhodovacích procesov. Na jednej strane sa tak zvyšuje pocit zodpovednosti na strane cieľovej skupiny, na druhej strane sa znižuje rozšírená nedôvera zo strany rómskych komunít.

Princíp komplexnosti

Pre úspešné naplnenie cieľov stratégie je potrebné vyžadovať komplexný a integrovaný prístup pri realizácii opatrení vo všetkých prioritných oblastiach sociálnej a ekonomickej integrácie rómskej populácie a potrebu koordinovaného a systematického prístupu tak na lokálnej, ako aj regionálnej a národnej úrovni. Princíp je založený na potrebe sústrediť úsilie a prostriedky tak, aby bola zabezpečená komplexnosť a primeranosť zvolenej sociálnej intervencie.

Princíp koncepcnosti, systémového prístupu a trvalej udržateľnosti

Tento princíp je založený na potrebe koncepčného a systémového prístupu k riešeniu problematiky vylúčenia marginalizovaných rómskych komunít. Znamená to koncepčne a systémovo postupovať pri identifikovaní sociálnych problémov, pri nachádzaní ich akceptovateľných riešení a pri ich realizácii.

Princíp rešpektovania regionálnych a subetnických charakteristík

Princíp je založený na rešpektovaní regionálnych rozdielov pri zavádzaní inkluzívnych politík. V rámci Slovenska sú regióny s rozdielnymi ekonomickými a následnými sociálnymi parametrami, ktoré sa vo výraznej miere odzrkadľujú na sledovaných ukazovateľoch (zamestnanosť, vzdelanostná úroveň, sociálna odkázanosť, zdravotná situácia a pod.). S tým súvisí aj etnická a náboženská rôznorodosť príslušných regiónov (nie len vo vzťahu majority k Rómom, ale aj vo vzťahu k iným národnostným menšinám a náboženským komunitám).

Princíp rodovej rovnosti

V záujme odstraňovania existujúcich a predchádzania vytvárania nových rodových nerovností, prijímané politiky musia dodržiavať uplatňovanie rodového hľadiska vzhľadom na fakt, že nijaké opatrenie, nijaká politika, či rozhodnutie, nie je rodovo neutrálne.

Princíp zodpovednosti a predvídateľnosti

Princíp je založený na nutnosti posilňovať ľudský, kultúrny a spoločenský kapitál v sociálne vylúčených rómskych komunitách. Politiky inklúzie by mali systematicky zvyšovať schopnosti cieľovej skupiny – Rómov celkovo, ako aj všetkých rómskych komunít a v stále väčšej miere participovať na všetkých úrovniach prípravy a realizácie stratégie.

Stratégia ochrany a podpory ľudských práv

Predstava ľudských práv ako univerzálnej právnej ochrany, ktorá platí pre všetkých ľudí, má v západnej civilizácii dlhé dejiny. Právo obce chráni práva ľudí v určitej politickej oblasti, myšlienka ľudských práv sa však líši tým, že sa túto ochranu snaží rozšíriť aj na tých, ktorí nie sú občanmi, nie sú slobodní a dospelí. Už najstaršie sumerské zákonníky obsahujú ustanovenia, ktoré chránia nielen slobodných mužov, ale aj ženy, deti a nevoľníkov.

V starovekom Grécku hľadali ľudia zásady spolunažívania, riešila sa problematika postavenia občana v štáte, vymedzili sa veci a javy a boli rozčlenené na súkromné a verejné. Od **7.storočia pred n. l.** sa v **Aténach** rušia dedičné privilégia šľachty a nahradzujú sa triedami občanov podľa majetku (v **Ríme** to platí od **5.storočia pred n. l.** – Zákon dvanástich tabúl, *Lex duodecim tabularum*). Podiel na rozhodovaní o verejných veciach sa rozširuje na všetkých slobodných mužov, aj keď to bolo odstupňované podľa triedy. Myšlienka občianskej rovnosti sa objavuje vo filozofii, napr. Platóna, neskôr u stoikov. V Ríme, ktorý rozširuje svoje územie, sa poskytujú niektoré občianske a politické práva aj obyvateľom dobytých obcí, pričom v roku **212** rozšíril **cisár Caracalla** občianske práva na všetkých slobodných občanov celej ríše.

V stredoveku malo významnú úlohu pri ďalšom vývoji myšlienky ľudských práv kresťanstvo, ktoré zastáva názor o rovnosti ľudí pred Bohom a o zodpovedaní sa za svoj život pred jeho súdom. V tomto období, v roku 1215, sa objavila jedna z najstarších dohôd, ktorá ochraňuje ľudské práva – **Magna**

charta libertatum (Veľká listina slobôd). Nešlo o celoplošnú ochranu práv, práva si vydobyla anglická šľachta proti moci Jána Bezzemka po nepokojoch spôsobených jeho zahraničnou politikou a spôsobom vlády. Tento dokument okrem iného ustanovoval, že žiadny slobodný obyvateľ nesmie byť prenasledovaný alebo zatknutý bez zákonného rozsudku. Tiež zakazoval kráľovi bez povolenia šľachty vyhlásiť mimoriadne dane. Ďalšími zákonmi, ktoré sa neskôr zaoberali niektorými ľudskými právami, je napr. **banský zákon kráľa Václava II.** z roku 1300 (*Ius regale montanorum*), ktorý zakazuje prácu detí v bani. **Španielske zákony z Burgosu** z roku 1512 zakazujú násilie na domorodých otrokoch, chránia tehotné ženy a deti, rovnako ako neskoršie *Leyes Nuevas* z roku 1542, v ktorých išlo o dobré zaobchádzanie s Indiánmi.

V mestách vrcholného stredoveku vzniká tiež nová podoba kresťanskej zbožnosti, v ktorej má veľký význam **osobné svedomie**. Nakoľko sa každý bude raz zodpovedať za svoj život, potrebuje slobodu, aby tento život mohol viesť podľa svojho svedomia. Vzniká tu požiadavka náboženskej slobody, ktorú však mohol presadiť až novovek.

Počas obdobia renesancie vznikla **koncepcia prirodzeného práva**. Talian Erasmus Rotterdamský a Holanďan Hugo Grotius zdôraznili, že inteligencia a rozum sú prameňom prirodzeného práva. Prirodzenými právami sú právo na život a právo na rovnosť, pričom všetci ľudia majú rovnaké prirodzené práva, ktoré nemôže nikto obmedzovať. Prirodzené práva presadzovali aj John Locke v Anglicku a Jean Jacques Rousseau vo Francúzsku.

Záujem o ľudské práva vzrástol v 18.storočí. Podľa revolucionárov 18.storočia nebolo možné individuálne práva ľudskej osoby ustanoviť zákonom, človek ich má ako Boží tvor (Declaration of Virginia z roku 1776) alebo podľa Jeana Jacquesa Rousseaua (autor Spoločenskej zmluvy) ich má od prírody a narodenia, a keďže mu ich nikto nedal, nesmie mu ich ani brať. Po víťaznej francúzskej revolúcii bola **26.augusta 1789** prijatá **Deklarácia práv človeka a občana**, ktorá deklarovala rovnosť občanov pred zákonom, slobodu náboženského vierovyznania, slobodu myslenia a vyhlasovala, že človek môže robiť všetko, čo inému neškodí. V USA bola **4.júla 1776** podpísaná **Deklarácia nezávislosti** (Thomas Jefferson), pričom sa nejednalo len o nezávislosť od Anglicka, ale aj nezávislosť ľudí. Vyhlásenie nezávislosti obsahovalo prirodzené ľudské práva, občianske slobody. Americká Deklarácia nezávislosti aj francúzska Deklarácia práv človeka a občana sa stali podkladom pre ďalšie charty týkajúce sa ľudských, občianskych práv.

Od 19.storočia nachádzame zakotvené práva a slobody ľudí v niektorých ústavách.

Po 2.svetovej vojne, dňa **10.decembra 1948**, bola na zasadnutí III. Valného zhromaždenia OSN prijatá **Všeobecná deklarácia ľudských práv** (Charta ľudských práv). Má 30 bodov a napr. v prvom bode sa vraví, že „Všetci ľudia sa rodia slobodní a sebe rovní čo do dôstojnosti a práv“, prípadne v bode tri nachádzame vyhlásenie „Každý má právo na život, slobodu a osobnú bezpečnosť“. Deklarácia je podpísaná v parížskom paláci de Chaillot. OSN malo vtedy len 56 členov (dnes už 193) a listinu podpísalo 48 z nich. Osem krajín sa zdrží hlasovania: Bielorusko, Československo, Juhoafrická únia, Juhoslávia, Poľsko, Saudská Arábia, Sovietsky zväz a Ukrajina.

Ďalšími dokumentmi, ktoré sa zaoberajú ľudskými právami, sú napr. Európska charta ľudských práv z 50.rokov, Deklarácia práv dieťaťa z roku 1959 a Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach z roku 1966.

V 70.rokoch 20.storočia, ktoré sa vyznačovali napätými vzťahmi medzi východným a západným blokom a horúčkovitým zbrojením, bol podpísaný 1.augusta 1975 v Helsinkách **Záverečný helsinský akt**, čím vznikla **Konferencia o bezpečnosti a spolupráci v Európe** (KBSE). Záverečný helsinský akt obsahuje napr. ustanovenie o rešpektovaní ľudských práv a základných slobôd, vrátane slobody zmýšľania, svedomia, náboženstva a presvedčenia. V 80.rokoch bola zefektívnená spolupráca medzi európskymi štátmi a formoval sa medzinárodný štandard ľudských práv. V roku 1993 (po páde totalitných režimov v Európe v 90.rokoch) sa konala vo Viedni **Konferencia OSN o ľudských právach**, kde nastalo isté zjednotenie európskych štátov pod hlavičkou demokracie, právneho štátu, práv a slobôd jednotlivcov.

Na ochranu ľudských práv máme nasledujúce prostriedky:

1. **vnútroštátne** – kontrolné mechanizmy politickej moci, súdnictvo, ombudsman (verejný ochranca práv - na Slovensku pôsobí od roku 2002);
2. **medzinárodné**
  - regionálne* – európsky systém ochrany predstavuje Rada Európy, ktorá vznikla v roku 1949, so súčasťami špecializujúcimi sa na problematiku práv, slobôd (Európska komisia pre ľudské práva, Európsky súd pre ľudské práva, Výbor ministrov);
  - univerzálny systém* – predstavuje ho OSN a jej orgány na ochranu ľudských práv, ako je napr. Výbor OSN pre ľudské práva a Hospodárska a sociálna rada.

Dodržiavaním ľudských práv sa zaoberajú aj mnohé ďalšie organizácie, ako je Amnesty International, Hnutie Human, Helsinský výbor či Medzinárodné združenie demokratických právnikov.

Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím

Ochrana ľudských práv je dôležitá pre každého človeka, osobitne pre takého, ktorý z rôznych dôvodov potrebuje pomoc a ochranu pri ich uplatňovaní. Podpora, ochrana a uplatňovanie práv osôb so zdravotným postihnutím si vyžaduje špecifický prístup zodpovedajúci potrebám, možnostiam, schopnostiam a postojom spoločnosti k osobám so zdravotným postihnutím. Potreba zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím osobitnú starostlivosť je zakotvená a zvýraznená v rôznych medzinárodných dokumentoch, osobitné postavenie medzi ktorými má Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „Dohovor“) a jeho Opčný protokol. Európska únia (ďalej len „EÚ“) jednoznačne uznala práva osôb so zdravotným postihnutím v Európskej charte základných práv „*Únia uznáva a rešpektuje právo osôb so zdravotným postihnutím využívať opatrenia, ktoré sú určené na zabezpečenie ich nezávislosti, sociálnej integrácie a integrácie v zamestnaní a účasti na spoločenskom živote*“ (článok 26 „Integrácia osôb so zdravotným postihnutím“).

1. Všeobecné východiská

1.1. Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím

Dohovor predstavuje základný východiskový dokument pre všetky ostatné medzinárodné dokumenty, ktoré sa prijímajú na európskom alebo širšom medzinárodnom fóre a ktoré sa týkajú ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím. Cieľom Dohovoru je presadzovať, ochraňovať a zabezpečiť plnohodnotný a rovný výkon ľudských práv a základných slobôd pre všetky osoby so zdravotným postihnutím a podporovať úctu k ich dôstojnosti bez akejkoľvek diskriminácie na základe zdravotného postihnutia.

Dohovor zaväzuje zmluvné strany, aby zabezpečili, že osoby so zdravotným postihnutím budú môcť plne využívať svoje práva na rovnakom základe ako všetci ostatní občania. Ustanovuje minimálne normy ochrany a zabezpečenia celého rozsahu občianskych, politických, sociálnych a ekonomických práv osôb so zdravotným postihnutím.

Národná rada Slovenskej republiky s Dohovorom vyslovila súhlas a rozhodla, že ide o medzinárodnú zmluvu, ktorá má podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR prednosť pred zákonmi. Prezident Slovenskej republiky Dohovor ratifikoval 28. apríla 2010 a ratifikačná listina bola 26. mája 2010 uložená u depozitára, generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov. Pre Slovenskú republiku Dohovor nadobudol platnosť 25. júna 2010 v súlade s jeho článkom 45 ods. 2. Po uložení ratifikačnej listiny Slovenská republika uplatnila výhradu k ustanoveniu čl. 27 ods. 1 písm. a) Dohovoru v súlade s jeho článkom 46.

Slovenská republika v júni 2012 podľa čl. 35 Dohovoru predložila Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím komplexnú správu o opatreniach prijatých na účel plnenia záväzkov vyplývajúcich z Dohovoru a o pokroku, ktorý v tomto smere dosiahla, a to do dvoch rokov po nadobudnutí právoplatnosti Dohovoru pre Slovenskú republiku. Správa bola vypracovaná v súlade s

usmerneniami Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, upravené v osobitnom dokumente k Dohovoru³.

Súčasne pristúpila Slovenská republika k Opčnému protokolu k Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorého cieľom je umožniť jednotlivcom a skupinám, k porušeniu práv ktorých došlo, obrátiť sa v predmetnej veci na výbor OSN prostredníctvom zaslania sťažnosti.

1.2. Stratégia Európskej únie v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím

Stratégia EÚ sa zameriava na zlepšenie postavenia osôb so zdravotným postihnutím, aby mohli využívať svoje práva na rovnakom základe ako ostatní občania, ako aj na odstránenie prekážok v každodennom živote. Jej cieľom je pomáhať pri praktickom vykonávaní Dohovoru na úrovni Európskej únie, ako aj na úrovni jednotlivých štátov. Táto stratégia dopĺňa a podporuje opatrenia členských štátov, ktoré sú zodpovedné za politiku týkajúcu sa osôb so zdravotným postihnutím.

Základné oblasti Stratégie EÚ, v ktorých je potrebné prijímať opatrenia:

- Zaručiť bezbariérový prístup k tovarom, službám vrátane verejných služieb a k asistenčným pomôckam pre osoby so zdravotným postihnutím.
- Dosiahnuť plné zapojenie osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti:
  - a. tým, že budú môcť využívať všetky výhody občianstva EÚ,
  - b. odstránením administratívnych a názorových bariér, ktoré bránia ich plnému a rovnoprávnemu zapojeniu,
  - c. poskytovaním kvalitných komunitných služieb, vrátane možnosti využívať osobných

asistentov.

- Potláčať v EÚ diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia.
- Dať oveľa väčšiemu počtu osôb so zdravotným postihnutím možnosť zárobku na otvorenom trhu práce.
- Podporovať inkluzívne, ako aj celoživotné vzdelávanie žiakov a študentov so zdravotným postihnutím.
- Presadzovať životné dôstojné podmienky pre osoby so zdravotným postihnutím.
- Podporovať rovnaký prístup k zdravotníckym službám pre osoby so zdravotným postihnutím a k zariadeniam, ktoré takéto služby poskytujú.
- Presadzovať práva osôb so zdravotným postihnutím v rámci vonkajšej činnosti EÚ.
- Zvýšiť povedomie spoločnosti o problematike zdravotného postihnutia a podporiť lepšiu informovanosť osôb so zdravotným postihnutím o svojich právach a o ich výkone.
- Optimalizovať využívanie nástrojov finančnej pomoci EÚ určených na bezbariérovosť a nediskrimináciu a zvýšiť viditeľnosť možností finančnej pomoci súvisiacej so zdravotným postihnutím v programoch na obdobie po roku 2013.
- Podporovať pravidelné vytváranie štatistík súvisiacich so zdravotným postihnutím s úmyslom monitorovať situáciu osôb so zdravotným postihnutím.

2. Cieľ a metodológia Národného programu

Základným cieľom Národného programu je prostredníctvom definovaných úloh a opatrení zabezpečiť dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím uznaných Dohovorom a pokroku pri ich používaní. Vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2012-2016, ktorým sa vláda SR zaviazala vytvoriť optimálne podmienky pre implementáciu Dohovoru, vrátane inštitucionálneho zabezpečenia procesu jeho implementácie a monitoringu.

Nový Národný program je tvorený ako otvorený dokument, obsahuje základné úlohy na obdobie rokov 2014 – 2020, s aktualizáciou a vyhodnotením každé 2 roky. Bol pripravovaný za účasti viacerých odborníkov z rôznych oblastí tak, aby bolo pokryté nielen široké spektrum jednotlivých oblastí, ale zároveň, aby bola zabezpečená aj prepojenosť a kompatibilita všetkých opatrení a úloh. Na jeho tvorbe sa podieľali zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy, verejnej správy a podľa čl. 4 ods. 3 aj osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií (zoznam členov pracovnej skupiny tvorí prílohu č. 1 materiálu).

Pri rozpracovaní Národného programu členovia pracovnej skupiny odporúčali vychádzať zo štruktúry Dohovoru a zjednotiť oblasti záujmu do väčších celkov s vnútornou štruktúrou a stanovovať priority na jednotlivé časové obdobia v rámci týchto zoskupení.

Národný program je rozdelený do nasledovných oblastí:

1. *Zvyšovanie povedomia*
2. *Primeraná životná úroveň a sociálna ochrana*
3. *Prístupnosť (prostredia, dopravy, informácií, služieb, tovarov...)*
4. *Rovnaké zaobchádzanie, prístup k spravodlivosti a ochrana pre diskrimináciou*
5. *Nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti, osobná mobilita*
6. *Rešpektovanie domova a rodiny*
7. *Vzdelávanie*
8. *Zdravotníctvo*
9. *Habilitácia a rehabilitácia*
10. *Zamestnávanie*
11. *Účasť na politickom a verejnom živote*
12. *Účasť na kultúrnom živote, rekreácii, záujmových aktivitách a športe*
13. *Ženy so zdravotným postihnutím*
14. *Deti so zdravotným postihnutím*
15. *Rizikové situácie a núdzové humanitárne situácie*
16. *Koordinácia a monitorovanie*
17. *Štatistika, zhromažďovanie údajov a výskum*
18. *Medzinárodná spolupráca*

19. Publicita, monitoring a evaluácia plnenia programu

3. Analýza vybraných oblastí Národného programu

3.1. Vzdelávanie

Výchova a vzdelávanie v SR sa v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi uskutočňuje na princípoch rovnoprávnosti prístupu k výchove a vzdelávaniu so zohľadnením výchovno-vzdelávacích potrieb jednotlivca a jeho spoluzodpovednosti za svoje vzdelávanie, na princípe zákazu všetkých foriem diskriminácie, obzvlášť segregácie a na princípe bezplatnosti vzdelania v materských školách jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky a vzdelania v štátnych základných školách a v stredných školách.

Výchova a vzdelávanie detí a žiakov so zdravotným postihnutím v SR sa uskutočňuje v školách pre deti a žiakov so zdravotným postihnutím (v špeciálnych školách) alebo v špeciálnych triedach materských, základných a stredných škôl, ktoré sa zriaďujú spravidla pre deti a žiakov s rovnakým druhom zdravotného postihnutia alebo v školskej integrácii, t.j. v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými deťmi alebo žiakmi školy. V súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi má zákonný zástupca právo vybrať pre svoje dieťa formu jeho vzdelávania.

Všeobecný systém vzdelávania detí, žiakov a študentov so zdravotným postihnutím, so zámerom podporiť úspešnosť ich vzdelávania a vytvárania primeraných podmienok na dosiahnutie primeraného stupňa ich vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti, dopĺňajú centrá špeciálno-pedagogického poradenstva (ďalej len „CŠPP“). Odborno-metodickú a materiálo-technickú pomoc odborným zamestnancom CŠPP a školským špeciálnym pedagógom materských, základných a stredných škôl poskytujú zdrojové CŠPP, ktoré sú špecializované na poradenstvo pre deti s určitým druhom zdravotného postihnutia.

3.2. Deti so zdravotným postihnutím

Základné východiská SR v oblasti ochrany práv dieťaťa čerpajú prioritne z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa a jeho Opčných protokolov, reflektujúc tiež špecifické odporúčania Výboru OSN pre práva dieťaťa k druhej periodickej správe Slovenskej republiky o implementácii Dohovoru o právach dieťaťa. Vo februári 2012 podpísala Slovenská republika Opčný protokol k Dohovoru o právach dieťaťa o procedúre oznámení. Opčný protokol je prvou medzinárodnou zmluvou v oblasti ľudských práv, pri príprave ktorej Slovenská republika zohrala úlohu lídra procesu. Ústava SR garantuje osobitnú ochranu detí a mladistvých v čl. 41 ods. 1. Všetkých základných práv, ktoré sa priznávajú v článku 41 Ústavy SR, sa možno domáhať iba v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (najmä zákon o rodine).

V zmysle § 43 ods. 1 zákona o rodine maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V ustanovení § 100 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku sa ustanovuje, že ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Starostlivosť súdu o maloletých, konanie o osvojenie, konanie o osvojiteľnosť majú osobitnú úpravu v piatej hlave tretej časti Občianskeho súdneho poriadku. Súd v konaní postupuje v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná.

Deti so zdravotným postihnutím majú podľa Ústavy SR a platnej legislatívy rovnaké práva podieľať sa na aktívnom živote ako zdravé deti. Základným východiskom pre prácu s deťmi je integračný a individuálny prístup. Integračný prístup umožňuje kvalifikované predpoklady starostlivosti o deti a posilnenie individuálneho prístupu k deťom so zdravotným postihnutím a špecifickými potrebami.

4. Návrh opatrení vo vybraných oblastiach

4.1. Vzdelávanie

Zabezpečiť právo osobám so zdravotným postihnutím na vzdelanie bez diskriminácie a na základe rovnosti príležitostí zabezpečiť začleňujúci vzdelávací systém na všetkých úrovniach a

celoživotné vzdelávanie. Umožniť osobám so zdravotným postihnutím získať zručnosti v oblasti bežného života a sociálne zručnosti s cieľom uľahčiť ich plné a rovnoprávne zapojenie do systému vzdelávania a do života spoločnosti. Prijat' príslušné opatrenia na zamestnávanie učiteľov, ktorí ovládajú posunkový jazyk alebo Braillovo písmo, vrátane učiteľov so zdravotným postihnutím, a na prípravu odborníkov a pracovníkov, ktorí pôsobia na všetkých stupňoch vzdelávania.

4.2. Deti so zdravotným postihnutím

Zabezpečiť deťom so zdravotným postihnutím na rovnakom základe s ostatnými deťmi právo slobodne vyjadrovať svoje názory vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ich dotýkajú, pričom sa ich názorom musí venovať náležitá pozornosť, zodpovedajúca ich veku a zrelosti, a v záujme uplatňovania tohto práva im poskytnúť pomoc primeranú ich veku a zdravotnému postihnutiu.

Zabezpečovať včasnú diagnostiku a terapiu u detí so zdravotným postihnutím s cieľom vytvárať rovnaké príležitosti a integráciu detí so zdravotným postihnutím. V špecializovaných skupinách detského domova poskytovať starostlivosť len tým deťom, ktorých zdravotný stav vyžaduje neustály lekársky dohľad a upravené podmienky, ktoré nemožno zabezpečiť v bežnej samostatnej skupine, alebo v profesionálnej rodine.

5. Hlavné úlohy vyplývajú z Národného programu

1. Šíriť povedomie o Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.
2. Zamerať školskú politiku a prax na otázky antidiskriminácie, rôznorodosti, rovného zaobchádzania s každou ľudskou bytosťou a implementovať ju do vzdelávacích programov na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému.
3. Sprístupniť obsah vzdelávania pre deti a žiakov s jednotlivými druhmi zdravotného postihnutia inovatívnymi alternatívnymi formami a metódami.
4. Zabezpečovať možnosti zmysluplného trávenia voľného času pre osoby so zdravotným postihnutím.
5. Venovať sa na triednických hodinách problematike diskriminácie ľudí so zdravotným postihnutím.
6. Spolupracovať s Centrom PPPaP

6. Metódy a formy práce

rozhovory, besedy, využitie témy diskriminácie vo vyučovaní, práca so žiakmi so zdravotným postihnutím v záujmových krúžkoch, využívanie inovatívnych metód vo vyučovaní, propagačné materiály.

Plánované aktivity v školskom roku

SEPTEMBER

28.9. Medzinárodný deň nepočujúcich – v rámci hodín OBN priblížiť žiakom hravou formou život v tichu

Zodpovedný: vyučujúci OBN

OKTÓBER

10.10. Medzinárodný deň duševného zdravia – umiestniť na nástenkách v triedach desatoro duševného zdravia

Zodpovedný: triedni učitelia

NOVEMBER

16.11. Medzinárodný deň tolerancie – na hodinách nakresliť plagát na tému „Všetci sme si rovní“ s dôrazom na tolerovanie ľudí so zdravotným postihnutím

Zodpovedný: vyučujúci

DECEMBER

3.12. Medzinárodný deň zdravotne postihnutých – rozhlasová relácia

Zodpovedný: vyučujúci

JANUÁR

4.1. Svetový Braillov deň – NN s problematikou zrakovo postihnutých ľudí

Zodpovedný: vyučujúci

FEBRUÁR

4.2 Svetový deň chorých – v rámci triednickej hodine zdôrazniť žiakom potrebu ochrany zdravia

Zodpovedný: triedni učitelia

MAREC

21.3. Medzinárodný deň Downovho syndrómu - pripraviť pre žiakov športovú súťaž

Zodpovedný: učitelia TSV,

APRÍL

2.4. Rozsvieťme to na modro - celosvetová kampaň k problematike autizmu; v tento deň prídu žiaci aj učitelia v modrom oblečení

Zodpovedný: vyučujúci

MÁJ

28.5. Medzinárodný deň sklerózy multiplex – v rámci predmetu OBN napísať úvahu na tému „Pomocou iným, pomáhame sebe“

Zodpovedný: vyučujúci OBN

JÚN

1.6. Medzinárodný deň detí – na hodinách OBN, ETV priblížiť žiakom Dohovor o právach dieťaťa

Zodpovedný: vyučujúci OBN, ETV

Plán opatrení na zlepšenie výsledkov žiakov

Slovo úspech je pomerne relatívnym pojmom, pre ľudí môže mať rôzny význam, v závislosti na oblasti, v ktorej svoj „úspech“ zažívajú. Pre matematicky nadané dieťa napríklad znamená úspech, ak dosiahne jednotku z písomky. Pre dieťa, ktorého nadanie či znalosti z tohto predmetu sú menšie, znamená úspech, ak z tej istej písomnej práce nedostane päťku. Uvedený príklad poukazuje na subjektívnu rovinu tohto pojmu. Pre jeho definovanie však môžeme použiť aj iné, menej subjektívne kritérium. V tomto prípade úspech hodnotíme porovnaním výkonu s určitým daným kritériom, ktoré má byť splnené, či porovnaním výkonu človeka s druhými.

Úspech však môže byť jednorazovou záležitosťou. Pre vyjadrenie celkového určitého výkonu, či činnosti sa používa pojem úspešnosť. Tá značí vzťah človeka k určitej činnosti na základe toho, ako sa v nej uplatňuje. Pojem úspešnosť sa používa v rôznych oblastiach, napríklad ako úspešnosť v práci, v športe, úspešnosť v kolektíve a samozrejme aj ako školská úspešnosť. Školskú úspešnosť definuje ako mieru uplatnenia sa žiaka v školskej práci. Zameriava sa na to, ako výkon žiaka zodpovedá požiadavkám školy, ale aj na to, či zodpovedá jeho schopnostiam a možnostiam.

Školská úspešnosť vyjadruje zvládnutie požiadaviek školy a prejavuje sa v pozitívnom hodnotení prospechu. Výsledkom je dosiahnutie vzdelávacích výsledkov. Školská úspešnosť nie je len výsledkom žiakových schopností a snahy, ale aj vzájomnej súčinnosti medzi učiteľom a žiakom.

Charakteristika úspešného žiaka sa niekedy blíži k určitému stereotypu úspešného žiaka, ako dieťaťa s výborným hodnotením, premiantom triedy. Za úspešného žiaka býva považovaný ten, ktorý dokáže zvládnuť náročné úlohy vo vysokom tempe, pričom jeho výkon ostáva spoľahlivý a bezchybný. Školský úspech žiaka nie je možné obmedzovať len na zhodnotenie jeho známok, či prispôsobenia jeho správania. Rozlišuje žiakov na relatívne úspešných (overachievers), ktorých prospech je lepší, ako by sa dalo odhadovať podľa ich schopností. Druhou skupinou sú žiaci relatívne neúspešní (underachievers), spadajú do nej žiaci, ktorých prospech nezodpovedá ich schopnostiam, presnejšie je výrazne nižší. Úspešnosť žiaka v škole sa dáva do súvislosti so vzájomným vzťahom medzi intelektovými a mimointelektovými podmienkami učenia, ktoré na dieťa vplyvávajú. Relatívna neúspešnosť sa objavuje, ak je narušená motivácia či výchova, alebo ak sa vyskytujú nedostatky v emočnej klíme, či sociokultúrnych podmienkach. Relatívny úspech spája so stimulujúcim pôsobením sociálnych a výchovných podmienok. Popri výkone poukazujeme aj na význam psychických rezerv a možností žiaka, ale aj výchovno-vzdelávacieho systému.

Je zjavné, že školská úspešnosť je komplexným javom. Podieľa sa na nej množstvo faktorov, ktoré siahajú od schopností žiaka, cez spôsob vyučovania a výchovy až po pôsobenie učiteľa. Medzi tieto činitele sa radia:

1. žiak
2. učiteľ
3. pedagogické podmienky a požiadavky
4. prostredie
5. vzájomné pôsobenie týchto činiteľov a ich zmeny v čase.

Žiak samotný prináša do vyučovania a jeho výsledkov množstvo faktorov. Vnútorne a vonkajšie podmienky žiakovej činnosti, pričom je potrebné mať na pamäti, že tieto podmienky sú navzájom neoddeliteľne prepojené.

Medzi vnútorné podmienky patria najmä schopnosti žiaka a už osvojené vedomosti, žiakova osobnosť, ale aj jeho aktuálny zdravotný stav, únava, a v neposlednom rade sem radíme aj kognitívne procesy, ako je pamäť či pozornosť žiaka.

Rozvoj kognitívnych schopností je tesne spojený s vekom, čím je dieťa staršie, tým sú jeho kognitívne schopnosti zrelšie, ale aj rozvinutejšie pod vplyvom skúseností. Škola dieťa učí zamerať svoju pozornosť selektívne len na niektoré podnety a zároveň ju udržať dostatočne dlho, či presúvať ju na iné podnety a činnosti. Pri hodnotení pozornosti, ale aj pri vyučovaní je dobré tiež počítať s kolísaním pozornosti, ku ktorej dochádza jednak v priebehu vyučovacej hodiny, jednak v priebehu celého dňa. Tieto výkyvy sa dávajú do súvislosti najmä s pôsobením únavy na dieťa.

Aj pamäťové schopnosti dieťaťa sa zlepšujú jednak precvičovaním a jednak už spomenutým biologickým dozrievaním. Dlhodobá pamäť sa najviac rozvíja medzi 6.-12. rokom. V období okolo 6.-8. roku žiaci používajú najmä mechanické učenie, neskôr sa v strednom školskom veku pridáva rozlíšenie podstatných informácií a ich spájanie s predchádzajúcimi. V staršom školskom veku už majú žiaci preferované učebné štýly a stratégie učenia.

Skúmanie vzťahu medzi prospechom a mierou žiakových rozumových schopností prinieslo nejednotné výsledky. Vo všeobecnosti je prijímaná kladná súvislosť medzi týmito premennými. Rozdiely v názoroch pretrvávajú v uznaní veľkosti vplyvu tohto vzťahu najmä v porovnaní s vplyvom prostredia. V tomto bode problematika čiastočne nadväzuje na už zmienené výkony tzv. underachievers a overachievers, možnosti ovplyvnenia výkonu žiaka prostredím. Poukazuje sa na to, že všeobecná inteligencia nie je určujúca pre školskú úspešnosť. Rozdeľuje podobným spôsobom neprospeievajúcich žiakov na tých, ktorí majú dobré rozumové schopnosti, no slabé výsledky (underachievers). Druhú skupinu tvoria deti s nižšími intelektovými schopnosťami, u ktorých sa objavuje najmä nižšia úroveň abstraktného myslenia, nedostatočný rozvoj slovo-logickej a symbolickej pamäti, či kritickosti myslenia pri posudzovaní svojich schopností. V porovnaní s nimi naopak deti s vyššou inteligenciou dokážu lepšie rozoznať podstatu učiva a súvislosti v ňom. Taktiež pri zapamätávaní lepšie využívajú prepojenie nových informácií so starým, či využívajú mnemotechnické pomôcky. Tieto ich schopnosti v konečnom výsledku vedú k lepšiemu školskému úspechu.

S problematikou inteligencie úzko súvisí aj rozvoj rečových schopností dieťaťa. Často sú najmä deti zo sociálne slabšieho prostredia znevýhodnené tým, že ich rodičia používajú menej rozvinutý slovník. Komunikácia v takýchto rodinách býva používaná najmä k dohodnutiu sa na základných veciach, chode domácnosti, nehovorí sa o zložitejších problémoch. Potom ako sa dieťa dostane do školského prostredia, kde je reč učiteľa, či učebníc zložitejšia, dostávajú sa do znevýhodneného postavenia, ich výkon je menší. Takéto deti majú problémy s pochopením abstraktných pojmov, neobratne a nepresne komunikujú s učiteľom, čo vedie k tomu, že dieťa nie je schopné uplatniť svoje poznatky. V konečnom dôsledku sa z nich často stávajú tzv. relatívne neúspešní žiaci (underachievers).

K vonkajším činiteľom sa radí záujem o učivo, pôsobenie učiteľa na žiaka, postoje ku vzdelaniu v rodine a jej celková sociokultúrna úroveň, osobné vzťahy či konflikty, ktoré prebiehajú v triede. V neposlednom rade aj celkovú atmosféru a pomery v škole, v ktorej vyučovanie prebieha.

Významný je vplyv rodiny na školskú úspešnosť dieťaťa. Zamiera sa najmä na prezentované postoje rodiny voči škole. Udáva, že dieťa preberá tie postoje rodiny, ktoré sú deklarované v bežnom živote rodiny. Z toho vyplýva, že ak rodičia vedú dieťa k učeniu a hodnote vzdelania len formálne, dieťa zaregistruje tento rozpor, a pokiaľ vnútorne neprijme zmysel školského vzdelania, škola sa pre neho môže stať len zbytočnou povinnosťou. V takomto prípade, ak úspešnosť v škole nemá pre rodinu význam a jeho snaha v škole nie je ocenená, nestane sa dôležitou ani pre identitu dieťaťa. Tým dochádza k ohrozeniu novej školskej úspešnosti dieťaťa, pretože, záporný vzťah k škole má až 95 % neprosievajúcich žiakov. Vzťah a postoj ku škole, ktorý si dieťa vytvára, sa teda javí ako kľúčový činiteľ školskej úspešnosti.

Hoci učiteľ vstupuje do vyučovacieho procesu celou svojou osobnosťou, je možné vyčleniť určité faktory, ktoré ovplyvňujú školskú úspešnosť jeho žiakov. Ide najmä o jeho postoj k žiakom a jeho celkovú interakciu s nimi, vyučovacie metódy a spôsoby hodnotenia, ktoré používa. Za kľúčové vlastnosti osobnosti učiteľa bývajú považované porozumenie a prejavovanie empatie, kladný emočný vzťah, snaha pomôcť žiakovi. V neposlednom rade sa učiteľ tiež spolupodieľa na klíme triedy, najmä svojím výchovným štýlom, schopnosťou vcítiť sa do žiakov a riešiť s nimi problémy a spory.

Významným činiteľom pre motiváciu žiaka sa zdá byť samotný vzťah medzi učiteľom a žiakom. Ak si žiak myslí, že ho učiteľ nemá rád, alebo je voči nemu zaujatý, dochádza u neho k zníženiu snahy, pozornosti pri vyučovaní, čo vedie k zhoršeniu prospechu. V súvislosti so vzťahom učiteľa a žiaka je dôležitý pedagogický takt učiteľa. Ten umožňuje učiteľovi odhadnúť reakcie žiakov, rozpoznať zmenu ich psychického stavu, či prispôbiť svoje správanie postojom žiaka. Pomáha učiteľovi zistiť, že žiaci potrebujú prestávku, či zmenu činnosti, pretože im poklesla pozornosť pri výklade apod.

Od učiteľa sa očakáva, že bude žiakov učiť, ale tiež vychovávať. Výchovný štýl, ktorý učiteľ používa, sa do značnej miery podieľa jednak na utváraní jeho vzťahu so žiakmi, jednak na utváraní klímy v triede.

Autoritatívny výchovný štýl vedie v triede k nedôverčivosti, u žiakov k napätiu a labilitate. Objavuje sa u nich žiarlivosť, snaha „ukázať“ sa pred učiteľom, vyskytujú sa aj vyššie sklony k agresivite. V učení sa žiakov prevláda negatívna motivácia, pozornosť sa z učenia prenáša na učiteľa, žiaci sú závislí na jeho pochvale. Ďalším výchovným štýlom je liberálny štýl, ten je typický tým, že učiteľ nekontroluje výsledky žiakov, v dôsledku čoho žiaci nevedia „na čom sú“. Vedie k oslabeniu motivácie k učeniu a postupnému zhoršeniu výsledkov. Za optimálny býva považovaný demokratický štýl, ktorý žiakom podáva dostatok informácií o ich výkone a cieľoch, podporuje ich aktivitu a iniciatívu. Učiteľ sa zaujíma nielen o pracovné záležitosti, je schopný porozumieť individualite žiaka. Takýto štýl vedie k rozvíjaniu vzťahov v triede a k vytvoreniu kladného postoja k práci.

Žiakov školský výkon je okrem výchovného štýlu ovplyvnený aj spôsobom, akým učiteľ sprostredkováva žiakom vedomosti, jeho didaktickým štýlom, prípadne nedostatkami v didaktickej práci. Najmä pre žiakov s nižšími intelektovými schopnosťami je problematikou, ak učiteľ vysvetľuje učivo nezrozumiteľne, či nejasne. Popríklad ak opomína psychologické zákonitosti učenia, ako sú napríklad zákony frekvencie, efektu alebo primeraná intenzita motivácie k učeniu.

Hodnotenie žiakovho výkonu učiteľom sa podieľa na vzniku postojov k učeniu, k škole, pôsobí na charakteristiky osobnosti, ktoré sú dôležité pre školskú úspešnosť. V samotnom hodnotení žiaka sa neodzrkadľuje len jeho výkon, ale premietajú sa do neho aj postoje učiteľa k žiakovi, učiteľov názor o tom, akými prostriedkami tento výkon dosiahol, či akú snahu vynaložil. Ako autor ďalej uvádza, hodnotenie do istej miery sa môže spolupodieľať aj na vytvorení predpokladov, ktoré žiak pôvodne nemal. Dieťa zo znevýhodňujúceho sociálneho prostredia napríklad môže pod vplyvom nahromadenia sa neúspechov a negatívneho hodnotenia prijať predstavu o sebe ako o slabom žiakovi. To môže znížiť jeho motiváciu k učeniu a ďalej sa podieľať na tvorbe predpokladov, ktoré sa podieľajú na školskej neúspešnosti. Tieto predpoklady sa opätovne odrazia vo výkone žiaka a môže vzniknúť bludný kruh, z ktorého je pre žiaka ťažké sa vymaniť. Takýto jav, keď sa dieťa začne správať spôsobom, ktorý od neho očakávajú druhí, sa nazýva Pygmalion syndróm. Je pravdepodobne výsledkom súčinnosti učiteľovho názoru na schopnosti žiaka, žiakovho názoru na svoje schopnosti

a subjektívnej dôležitosti učiteľovej osoby pre žiaka. Ďalšími psychologickými mechanizmami, ktoré sa uplatňujú pri hodnotení, sú haló-efekt a stereotypizácia. Haló-efekt sa prejavuje, ak žiaka, ktorý je učiteľovi sympatický, učiteľ hodnotí ako schopnejšieho. A naopak žiaka, ktorý mu je menej sympatický, hodnotí ako menej schopného. Stereotypizácia umožňuje učiteľovi zaradiť si žiaka do určitej schémy, čo potom spätne ovplyvňuje jeho správanie sa voči žiakovi. Pri nerozhodnej odpovedi napríklad učiteľ dá jednotkárvi častejšie lepšiu známku. Spomenuté efekty môžu za určitých okolností žiakom prinášať výhody, no obvykle platí, že sú nimi znevýhodnený slabší žiaci.

Pedagogické podmienky a požiadavky sa týkajú najmä nárokov, ktoré kladie učebná látka na žiaka. Jedná sa najmä o rozsah, obsah, náročnosť učiva, či jeho spracovanie v učebnici, metódy a pomôcky použité pri vyučovaní. Obsah učiva určuje spôsob jeho osvojovania, ale aj vyučovania. Môžu ho tvoriť fakty, princípy, ale aj činnosti, či návyky. Nemenej dôležité sú aj štruktúra učiva, čiže typ vzťahov medzi jednotlivými prvkami učiva, ale aj jeho zmysluplnosť, ktorá charakterizuje, do akej miery nové poznatky nadväzujú na už osvojené.

Spomenutí autori poukazujú aj na negatívny vplyv nedostatočného materiálno-technického vybavenia školy na psychiku dieťaťa a tým spätne aj na motiváciu k učeniu a jeho subjektívny pocit pohody v takomto priestore. Za nevhodné vybavenie považujú starú, tmavú budovu školy, neútulné a nedostatočne vybavené školské triedy.

Prostredím sú myslené jednak fyzikálne podmienky, ako sú teplota, osvetlenie, prašnosť, hlučnosť v triede či v okolí školy. Okrem týchto podmienok prostredie v triede významne ovplyvňuje aj zloženie jej žiakov. Je ním myslený jednak pomer chlapcov a dievčat v triede, ale aj zastúpenie nadaných a menej nadaných detí. Ak by sa totiž medzi deťmi v triede vyskytovali veľké rozdiely v nadaní, dochádzalo by k problémom pri zvolení tempa vyučovania, ktoré by žiakom vyhovovalo.

Faktory prostredia berie komplexnejšie, pridáva k už uvedeným faktorom aj ekonomické a kultúrne podmienky spoločnosti, tradície, verejnú mienku. Od týchto všeobecnejších podmienok sa vracia k konkrétnejším, ku ktorým radí žiakovu rodinu, kamarátov a jeho širšie okolie.

Najmä rodina je pre dieťa miestom, ktoré vytvára budúci vzťah dieťaťa k práci, učeniu či svojmu výkonu. Vytvorenie potreby úspechu je ovplyvnené rodinou a to v dvoch smeroch. Na dieťa jednak pôsobí výkonová motivácia rodiny a jednak jeho skúsenosti s pochvalou či trestom, ktoré po výkone nasledujú. U detí, ktoré vyrastali v rodine orientovanej na úspech a ktoré boli za úspech odmenené pochvalou, sa podľa týchto autorov vyvinie potreba úspešného výkonu. Naopak u detí, ktoré nevyrastali v takomto prostredí, poprípade ak sa ich rodina zamerala skôr na kritiku a tresty, sa vytvorí potreba vyhnúť sa neúspechu.

Rozlišuje tri typy rodičovských štýlov: autoritársky, permissívny a štýl opretý o autoritu. Podľa jej zistení deti, ktorých rodičia používajú vo výchove posledný z týchto štýlov, dosahujú lepšie výsledky v školskej práci, testoch osobnosti, či rozumových schopností.

Z rodinného prostredia školskú úspešnosť výrazne ovplyvňuje socioekonomický status rodiny. Jeho základ tvorí vzdelanie, prestíž povolania a finančný príjem rodičov. Rodiny s vyšším socioekonomickým faktorom poskytujú dieťaťu podnetnejšie prostredie. Dieťa v takejto rodine má napríklad k dispozícii hračky rozvíjajúce jeho manipulačné schopnosti, rodina sa viac zapája do kultúrnych aktivít, dieťaťu je venovaná väčšia pozornosť, rodičia pri komunikácii s ním používajú bohatší slovník. Takéto prostredie poskytuje dieťaťu, oproti deťom z menej podnetného prostredia, pri nástupe do školy výhodnejšie postavenie.

K negatívnym vplyvom z rodinného prostredia patrí tiež narušená štruktúra rodiny, poprípade ak dieťa pochádza z rodiny dysfunkčnej. Takéto prostredie, v ktorom rodina neplní svoju funkciu a dieťa naopak zaťažuje, je jedným najviac ohrozujúcejším činiteľom pre školskú úspešnosť. Spôsobuje totiž nepriaznivú klímu a podmienky pre učenie žiaka, zo strany rodičov chýba kontrola pri učení, dostaví sa až obvykle prudšia reakcia na jeho neúspech.

Predchádzajúci text naznačuje, že školská neúspešnosť nie je iba synonymum neprospievania dieťaťa v škole. Neprospech znamená, že žiak z jedného, alebo viacerých predmetov nedosahuje výsledky stanovené osnovami a skúšobným poriadkom. Naproti tomu školská neúspešnosť je považovaná za výsledok zlého prispôsobenia sa žiaka školskému prostrediu a požiadavkám školy. Za

neúspešného žiaka považuje takého žiaka, ktorého školské výsledky nezodpovedajú jeho schopnostiam a predpokladom. Tento rozdiel môže mať epizodický či sústavný charakter.

Školskú neúspešnosť môžeme rozdeliť podľa jej rozsahu na čiastočnú, kedy dieťa nedostatočne zvláda len niektorý z predmetov. Globálnom neúspešnosťou sa rozumie absolútne zlyhávanie v škole. Ďalším typom je už spomínaná relatívna neúspešnosť žiaka (underachiever) a poslednou je epizodická neúspešnosť, ktorá sa objavuje situačne.

Reakciou žiakov na neúspech v škole môže byť ľahostajnosť, strach, zahanbenie a ľútosť, rozpaky či zlosť. Táto reakcia závisí na tom, či žiak považuje svoje výsledky za zaslúžené, či hľadá ich príčinu v sebe, alebo v okolí. Dôležitá je tiež očakávaná reakcia rodičov na výkon. Pokiaľ sa žiak obáva ich reakcie, môže dôjsť k snahe o zatajenie pomocou klamstva, či podvádzania.

V prípade, že je úspech v škole pre žiaka subjektívne významný, no nedosiahnuteľný, alebo ak dochádza k obavám z reakcií rodičov, môže si žiak k takejto situácii vytvárať obranné postoje. Žiak sa napríklad pokúša racionalizovať dôvody svojho neúspechu či používať iné obranné mechanizmy, ako sú rezignácia, kompenzácia, únik, projekcia, sublimácia, potlačanie, somatizácia a iné. Ak sú výsledky a zážitky žiaka v škole frustrujúce, môže sa objaviť agresívny postoj zameraný na učiteľa, či spolužiakov. Školský výkon nemusí mať pre dieťa význam, nemusí byť súčasťou jeho sebahodnotenia a identity. V takto prípade sa k svojim výsledkom ľahostajne a neovplyvňujú jeho motiváciu k učeniu.

Čitateľská gramotnosť

Čitateľská gramotnosť je univerzálna technika, ktorá umožňuje každému jedincovi zúčastňovať sa na sociálnom a kultúrnom živote modernej spoločnosti – teda nie je to schopnosť len prečítať slová, vety a celé texty, ale aj prečítané pochopiť a ďalej s obsahom a získanými informáciami pracovať. Transformovaním na žiaka s mentálnym postihnutím, resp. na žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s pojmom čitateľská gramotnosť nemožno uvažovať iba o textoch, ktoré žiak číta v škole, teda o učebných textoch, ale aj o textoch v spojitosti s jeho bežným životom mimo školy. Prostredníctvom takýchto rôznorodých textov žiak spoznáva aj kultúru slova, rozličné hodnoty, vniká do postojov postáv a podobne, a to dáva čítaniu ďalší rozmer – to odlišuje čitateľskú gramotnosť od osvojovania si techniky čítania.

Naším prvoradým smerovaním bolo, aby žiaci vedeli, čo čítajú, lepšie porozumeli textu a jeho obsahu. Našou hlavnou úlohou bolo rozvinúť schopnosť žiakov stať sa vnímavými a premýšľajúcimi čitateľmi a zároveň naučiť ich čítať pre radosť a potešenie, rozvíjať a udržiavať u žiakov čitateľské návyky a potešenie z čítania a učenia, získavať skúsenosti vo vytváraní a využívaní informácií pri získavaní vedomostí, porozumenia, predstavivosti a zábavy.

Žiaci spolu s učiteľmi pracovali s knihami, ktoré si na začiatku školského roka vybrali v školskej knižnici. Dokumentujú to nástenky pri jednotlivých triedach, ktoré sú pestré nielen svojou farebnosťou, ale najmä rôznorodosťou žánrov, či tematického zamerania jednotlivých kníh.

Aplikovať nové metódy smerujúce k podpore čitateľskej gramotnosti v predmetoch. Skvalitniť čitateľské zručnosti žiakov, učiť žiakov učiť sa a pracovať s textom pomocou moderných technológií. Vhodnou formou prepojiť obsah vyučovania s reálnym životom.

Základnou funkciou čitateľskej gramotnosti je rozvíjať v žiakoch sociálne a kultúrne zručnosti. To znamená, aby boli schopní nielen slová, vety, texty prečítať, ale ich aj pochopiť a ďalej pracovať s ich obsahom a nadobudnutými informáciami. Čitateľská gramotnosť je teda základná kompetencia, bez ktorej nie je možné dosahovať ďalšie kompetencie.

Nie je podstatná rýchlosť a plynulosť čítania, ale prioritné je pochopenie textu a používanie písaných textov. Čitateľská gramotnosť je vnímaná ako súčasť funkčnej gramotnosti, teda schopnosti spracovať informácie z tlačenej a písanej textu a využiť ich pri riešení rôznych situácií každodenného života.

Preto v čitateľskej gramotnosti nemožno pracovať iba s textami, ktoré žiak číta v škole, teda s učebnými textami, ale aj s

textami v spojitosti s jeho bežným životom mimo školy. Prostredníctvom takýchto rôznorodých textov žiak spoznáva kultúru slova, rozličné hodnoty, vniká do postojov postáv a podobne, a to dáva čítaniu ďalší rozmer – to odlišuje čitateľskú gramotnosť od osvojovania si techniky čítania. Pri práci s textami s rôznym obsahom si žiak zároveň osvojuje spisovnú podobu materinského jazyka, správny pravopis a gramatiku a

najmä rozvíja si vyjadrovacie (komunikačné) schopnosti a to na úrovni ústnej i písanej. V procese vzdelávania v predmete čitateľská gramotnosť sa žiak stretne s rôznymi situáciami čítania, s rôznymi typmi textov. Pre rozvoj čitateľskej gramotnosti je totiž potrebné zadávať pestré úlohy, ktoré sa týkajú rôznych druhov textov.

4 základné situácie čítania:

- a) čítanie pre osobné (súkromné) účely – listy, umelecká literatúra,...
- b) čítanie pre vzdelávanie – plnenie učebných povinností
- c) čítanie pre pracovné účely – orientácia na trhu práce,
- d) čítanie pre verejné účely – aktivity širšej spoločnosti

Druhy textov:

- a) literárne texty
- b) informačné texty
- c) súvislý text – napr. rozprávanie, opis, charakteristika, správa, inštrukcia
- d) nesúvislý text – napr. formuláre, grafy, mapy, cenníky, tabuľky, diplomy, inzeráty

Procesy čitateľskej gramotnosti, ktoré budú obsahom práce v predmete:

- a) získavanie informácií – vyhľadávanie myšlienok, definícií, určenie prostredia a pod., v takýchto úlohách má žiak nájsť informácie, zadanie môže byť doslovné alebo synonymické, mení sa tým obtiažnosť úlohy
- b) utváranie širšieho porozumenia – vyvodenie príčin udalostí, opísanie vzťahov medzi postavami, zovšeobecnenia textu, vysvetliť hlavnú myšlienku, určenie námetu, vytvoriť názov a pod., to, čo sa v takýchto úlohách od žiaka očakáva, nie je explicitne uvedené v texte
- c) Rozvíjanie interpretácie – logické spracovanie informácií, nachádzanie súvislostí medzi myšlienkami textu, vyvodzovanie záverov, hľadanie podporných argumentov, interpretácia využitia informácií v reálnom živote a pod.
- d) uvažovanie, skúmanie a kritické hodnotenie obsahu textu – posúdenie hodnoty textu, významu pre čitateľa, žiak v takýchto úlohách nachádza dôkazy a argumenty mimo textu
- e) uvažovanie a hodnotenie formy textu, jeho prvkov a jazyka – posúdenie výberu lexikálnych prvkov a pod., táto fáza si vyžaduje poznatky o štruktúre textu, žánroch, schopnosť rozlíšiť skrytý význam.

Komunikačné ciele

Čítanie s porozumením

1. Vybrať si text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie
2. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text
3. Pochopiť význam textu
4. Prerozprávať obsah textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti
5. Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch
6. Overiť si význam slova
7. Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam

Hovorenie

1. Z začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému
2. Analyzovať kvalitu ústneho prejavu
3. Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť
4. Pomocou kontrolných otázok zistiť, či ostatní porozumeli prejavu
5. Rešpektovať jazykové pravidlá
6. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum
7. Organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou
8. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie
9. Rešpektovať jazykové pravidlá a využívať pri komunikácii jazykové i mimojazykové prostriedky

Vzdelávanie v oblasti jazyk a komunikácia smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka,
- osvojeniu si vedomostí a zručností, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý život,
- pochopeniu vzdelávania v slovenskom jazyku,
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako prostriedku k získavaniu, a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,,
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie
- nadobudnutiu vzťahov k slovenským umeleckým dielam a k vlastným čitateľským zážitkom,
- K zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych a písomných prejavov.

Pedagogické stratégie vyučovania v našej škole určujú metódy a formy práce učiteľov, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie žiakov na vyučovaní a učení sa. Sú prostriedkom na dosiahnutie cieľov, ktoré sme si vytýčili a pomáhajú rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov. Podporujeme výučbu pomocou didaktickej techniky, semináre, diskusie, samostatné a tímové projekty, prezentácie výstupov. Dôraz kladieme na zodpovednosť a samostatnosť.

Vo vyučovacom procese využívame IKT. U žiakov rozvíjame tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie. Osobnostný a sociálny realizujeme stimuláciou skupín so slabšími vyučovacími výsledkami a podporou individuálnych schopností žiakov.

V oblasti emocionálnej výchovy podporujeme u žiakov z dravé psychické vedomie, učíme ich pracovať s trémou, so stresom, primerane reagovať v záťažových situáciách, vedieť prijať kritiku a primerane na ňu reagovať. Pre žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami poskytuje odbornú pomoc výchovný poradca v spolupráci s odborníkmi z CPPP a P. Všimame talenty v jednotlivých oblastiach a rozvíjame ich do maximálne možnej miery.

Vo vyučovacom procese uplatňujeme nasledovné metódy práce:

Inovatívne metódy práce

- Participatívne metódy

Participovať znamená zúčastniť sa na niečom, mať na niečom osobný podiel. Participatívne metódy využívajú prirodzené potreby každého človeka komunikovať s inými ľuďmi, a tak sa učiť. Patria sem dialóg a diskusia, situačné či prípadové štúdie, inscenačné metódy, brainstormingové metódy. Dialóg a diskusia prebiehajú vo väčšej alebo menšej skupine. Učiteľ sa tejto aktivity môže zúčastňovať ako diskutujúci alebo facilitátor (pomocník). Niektoré čiastkové problémy si môže skupina vyriešiť aj bez učiteľa, ktorý je pozorovateľom. Diskusie môžu viesť k zvýšeniu individuálneho porozumenia, prípadne k dosiahnutiu skupinového konsenzu, alebo je ich hlavnou témou riešenie konkrétnych problémov.

- Pozorovanie – žiak vníma veci všetkými zmyslami.
- Situačná metóda – metóda učenia sa zažitými situáciami a skúsenosťami.
- Tvorba posterov – žiak si v praxi overuje získané zručnosti a vedomosti, rozvíjame spoluprácu a kooperáciu, žiak sa učí byť zodpovedný za svoje učenie.
- Prezentácia výsledkov svojej práce - pomáha v rozvoji zodpovednosti žiaka, žiak vie porovnať (zhodnotiť) stav svojich získaných zručností a vedomostí so sebou samým (v čom sa zlepšil). Učí sa vystupovať na verejnosti. Zdokonaľuje si komunikáciu.
- Metóda rozvoja spolupráce – metóda do života. Rozvíjame ňou vzájomnú komunikáciu medzi žiakmi, pričom sa predpokladá dodržiavanie istých dohodnutých pravidiel, žiak sa učí rozdeliť si úlohy, niesť zodpovednosť za vyriešené úlohy v skupine a pod.
- Metóda riešenia problémov – prostredníctvom nej si žiak rozvíja logické, kritické a tvorivé myslenie.
- Metódy práce s informáciami – žiak nedostane hotovú informáciu od učiteľa, ale použitím tejto metódy získa schopnosť a zručnosť zhromažďovať, triediť, analyzovať, zovšeobecňovať a vyhodnocovať získané informácie, napr. z odborných kníh, z publikácií, z internetu, ale aj z iných učebných zdrojov.
- Metódy rozvoja schopnosti žiakov plánovať a realizovať si učebnú činnosť – metóda aktívneho učenia sa žiakov, je zameraná na demokratický prístup učiteľa, ktorý by mal byť uplatnený v tvorivo - humanistickej koncepcii výchovy a vzdelávania – všetkým žiakom rovnakú šancu, aby mohli byť úspešní.
- Stratégia tvorby tezaurov – metóda, ktorá pomôže žiakovi stanoviť si oporné body v učive.
- Metóda rozvoja metakognície žiaka – poznávanie vlastného poznávania – žiak sa pomocou uplatnenia tejto metódy učí poznávať sám seba – svoje poznanie, pozná svoje silné a slabé stránky.
- Metóda rozvoja prezentačných schopností – žiak sa naučí prezentovať výsledky svojho učenia.
- Metóda divergentných úloh – divergentné úlohy sú tvorivé úlohy, žiaci na základe získaných zručností a vedomostí budú vedieť riešiť a sami aj tvoriť divergentné úlohy – rozvoj tvorivosti žiakov.
- Inscenačné metódy – pomocou nej si žiaci overia stav schopností, zručností a spôsobilostí v zinscenovaných úlohách, situáciách (predpokladá sa tu úzke prepojenie s metódou riešenia problémov).
- Metóda rozvoja komunikačných zručností – patria sem všetky metódy, ktorými rozvíjame komunikáciu žiakov: riadený rozhovor, diskusia, polemika, reflexia, produkcia textu, reprodukcia textu,...
- Metóda rozvoja sebarealizácie žiaka – uplatňovaním tejto metódy ponúkame žiakovi sebarealizovať sa v tom, v čom sú dobrí - úspešní; učiteľ rozvíja u žiakov procesy personalizácie (ja – ako sa mne pracovalo, čo som získal, čo ešte neviem, ako som pomohol v skupine, sebahodnotenie).
- Metódy aktívneho učenia sa – sem patria metódy, ktoré by mali byť prítomné na vyučovaní:
  - žiak dostane možnosť voľby (vyberá si z daných úloh, vyberá si spoluúčiacého a pod.),
  - žiak dostane možnosť zažiť úspech (je hodnotený podľa individuálnej normy),
  - žiak bude ocenený a jeho práca dostane uznanie (žiak dostáva spätnú väzbu),
  - žiak dostane možnosť dávať a získavať pomoc,
  - žiak má možnosť vyjadrovať nespokojnosť (žiak má možnosť argumentovať, hodnotiť, kritizovať, vyjadrovať aj negatívne emócie).
- Metóda práce s IKT – uplatňovaním tejto metódy žiaci získajú zručnosť pri práci s informačno - komunikačnými technológiami.

Inovatívne formy práce

V našej škole učitelia uplatňujú vo vyučovacom procese tieto formy práce:

- Skupinové vyučovanie – žiaci pracujú v skupinách (osvedčili sa nám skupiny po 3 žiakoch) a skupiny pracujú na daných úlohách. Vypracované úlohy žiaci prezentujú.
  - Činnostné vyučovanie – realizuje sa vlastnou činnosťou žiakov
  - žiaci vlastnou prácou získavajú zručnosti, vedomosti a spôsobilosti.
  - Blokové vyučovanie – efektívna forma práve pre žiakov, lebo znižuje ich záťaž. Vyučovacie predmety sa spájajú do blokov, napr. v SJ sa učia žiaci v časti gramatika o nárečiach. Je preto vhodné spojiť toto učivo s literárnou výchovou, kde si priamo v knihách overia žiaci výskyt nárečí a ich estetickú funkciu v texte, na hudobnej výchove sa naučia pieseň v nárečí, na výtvarnej výchove si napr. môžu nakresliť kroj typický pre danú oblasť, na občianskej výchove môžu žiaci diskutovať na tému tradície a zvyky v oblastiach Slovenska.
  - ITV – integrované tematické vyučovanie
  - pre žiakov veľmi zaujímavá forma, pre pedagóga veľmi náročná. Podstata tejto formy spočíva v tom, že učiteľ si zvolí tému, napr. Ovocie a zelenia. Na túto tému si pripraví úlohy pre žiakov na matematiku, slovenský jazyk, prírodovedu, vlastivedu, výtvarnú výchovu, hudobnú výchovu, etickú výchovu, čítanie. Na konci dňa si prácu zhodnotia.
  - Projektové vyučovanie – učitelia využívajú podstatu tejto organizačnej formy, ktorou je riešenie určitej úlohy komplexného charakteru – projektu, ktorý buď vychádza z praktických potrieb, alebo je s praxou úzko spätý. Projekt musí byť pre žiakov zaujímavý a natoľko významný, aby sa s jeho riešením mohli identifikovať, aby ich práca bavila a bola pre nich zmysluplná.
  - Problémové vyučovanie – učitelia využívajú problémové vyučovanie hlavne pri podpore a rozvoji matematicko - prírodovedných kompetencií žiakov. Využívajú predovšetkým metódy problémového výkladu, heuristickú a výskumnú. Učiteľ systematicky zapája žiakov do procesov hľadania a nachádzania riešenia problémov, vďaka čomu sa žiaci učia nové poznatky nadobúdať samostatne, používať už osvojené vedomosti a získavajú skúsenosti z tvorivej činnosti.
  - Kooperatívne vyučovanie – je skupinovým vyučovaním, v ktorom sú zdôrazňované sociálne aspekty. Nejde iba o skvalitnenie tradičných postupov a foriem školskej práce, ktoré súvisia s cieľmi týkajúcimi sa oblastí vedomostí a zručností. Do popredia sa dostávajú sociálne – komunikáčné kompetencie, celoživotné pravidlá (aktívne počúvanie, dôvera, pravdivosť, úcta, maximálne osobné nasadenie – výkon), súťaživosť je nahradzovaná spoluprácou.
  - Besedy – sú organizačné jednotky, ktoré sa realizujú priamy m rozhovorom pedagóga so žiakmi alebo formou besedy žiakov s pozvaným hosťom o aktuálnych problémoch. Besedu a organizovaný rozhovor učiteľ primerane vopred pripraví.
  - Súťaže
  - Kvízy
- Súťaže a kvízy prispievajú k uspokojeniu základnej potreby človeka, akou je potreba uplatniť sa. Väčšinou sa jedná o jednorazové akcie, ale môžu byť i dlhodobé. Usporadúvame športové, vedomostné i spoločenské súťaže a kvízy.

Plán práce školskej knižnice

Obsah plánu :

- Úloha školského knihovníka
- Hlavné úlohy v školskom roku
- Rámcový plán práce školskej knižnice v šk. roku

Školská knižnica je neoddeliteľnou súčasťou školy, mala by byť miestom, kde si skupiny žiakov i jednotlivcov vypracúvajú školské projekty, pripravujú si referáty k preberaným témam, študujú za odbornej pomoci učiteľov alebo školského knihovníka.

1. Úloha školského knihovníka

Školský knihovník vo vzdelávacom procese vystupuje ako:

učiaci knihovník,

partner vo vzdelávacom procese,

informačný špecialista

knihovník.

Učiaci knihovník

Spolupracuje s učiteľmi školy pri analýze výchovno-vzdelávacích a informačných potrieb žiakov i učiteľov,

podieľa sa na vyhľadávaní a využívaní informačných zdrojov,

vedie žiakov k tomu, aby pri učení vyhľadávali nové, ich učenie uľahčujúce a obohacujúce informácie.

Partner vo vzdelávacom procese

Spolupracuje s učiteľmi na tvorbe učebných plánov zabezpečením najrôznejších tlačených, netlačených a elektronických informačných zdrojov,

pomáha ostatným v orientácii v potrebných informačných zdrojoch.

Informačný špecialista

Zabezpečuje potrebné informačné zdroje vo všetkých formách, je schopný nielen tieto informačne zdroje získať, ale takisto ich spracovať a sprístupniť používateľom školskej knižnice.

Knihovník

Zabezpečuje prevádzku a činnosť školskej knižnice.

Hlavné úlohy v školskom roku

Systematicky budovať školskú knižnicu. Informácie a dokumenty nevyhnutné pre činnosť školskej knižnice čerpať na www.spgk.sk , www.infolib.sk .

Doplňať knižný fond podľa finančných možností školy, rodičovského združenia, prípadne za spoluúčasti sponzorov a zapájaním sa do rozvojových projektov.

Z hľadiska ochrany knižničného fondu označovať knižničné jednotky vlastnými pečiatkami, baliť knihy do ochranných fólií.

Motivovať a podporovať žiakov k zapájaniu sa do čitateľských súťaží a súťaží organizovaných ŠK.

Čitateľskou a informačnou výchovou prispievať k rozvoju čitateľskej, informačnej, digitálnej gramotnosti žiakov.

Počas školského roka v spolupráci s vyučujúcimi slovenského jazyka a informatiky v priebehu návštevy knižnice prebehnú besedy so školskou knihovničkou so žiakmi zamerané na:

Oboznámenie prvkov s výrobou knihy, významom knižnice, výpožičným poriadkom, čitateľský preukaz.
Orientácia detí vo fonde knižnice, zopakovanie výroby knihy.
Orientácia vo fonde knižnice, abeceda – pomocník v knižnici.
Základné vedomosti o zložení knihy a funkcii údajov v nej.
Oboznámenie sa so žánrovými variantmi kníh, rozdiely náučnej a krásnej literatúry.
Informačné zdroje – knihy, časopisy, CD-ROM, internet.
Evidencia kníh v knižnici, rýchle vyhľadávanie podľa názvu knihy, mena autora, ukážka práce s knižničným programom.
Vyhľadávanie, hodnotenie, selektovanie a využívanie informácie z rozličných informačných zdrojov a zaraďovanie ich do svojho poznatkového fondu a nových kontextov.
Využívanie informačných technológií pri práci s informáciami a v samostatnom učení.
Spolupodieľať sa na organizácii *zážitkového čítania* pre žiakov 1. – 9. roč.
Spolupracovať s vedúcimi MO pri organizácii recitačných súťaží“ Šaliansky Maľko, Rozprávkové vretienko, Hviezdoslavov Kubín a pri súťažiach vo vlastnej tvorivosti žiakov.
Spolupracovať s obecnou knižnicou pri organizovaní aktivít pre verejnosť.

Prevenca obezity.

Národný akčný plán na prevenciu obezity na roky 2015 – 2025 tematicky vychádza z **Národného programu prevencie obezity**, ktorého hlavné ciele sú:

- **zastaviť nárast počtu a zároveň znížiť počet detí, mladých a dospelých ľudí trpiacich nadhmotnosťou a obezitou, a tým predchádzať** vysokej hladine cholesterolu, vysokému krvnému tlaku a abnormálnej glukózovej tolerancii,
- pozitívne ovplyvňovať stravovacie návyky u žiakov, a tým **zabrániť vzniku nadmernej hmotnosti a obezity,**
- **zapájať žiakov do aktivít formujúcich ich racionálny postoj k rizikovým faktorom ako sú inaktivita, nesprávna výživa a stres,**
- **diskutovať s rodičmi a presvedčať ich o potrebe fyzickej aktivity a vyváženej stravy pre ich deti, čím sa zníži riziko nadhmotnosti a obezity v dospelosti,**
- **zvyšovať zapojenosť žiakov do športových aktivít a hodín telesnej výchovy,**
- **vykonávať aktivity v dvoch základných oblastiach, a to výživa a pohybová aktivita,**
- **vytvárať a formovať postoje žiakov k aktívnemu a zdravému životnému štýlu,**
- **viesť žiakov k harmonizácii telesného a duševného zdravia.**

Prioritné oblasti **Národného akčného plánu v prevencii obezity** sa týkajú dvoch hlavných rizikových faktorov chronických neprenosných ochorení, ktorými sú **výživa a fyzická aktivita**. Z nich sme vychádzali pri tvorbe opatrení na konkrétne napĺňanie NAPPO v podmienkach našej školy:

Výživa

- zapojiť sa do kampane „Odstráň obezitu“, kde si žiaci môžu zistiť svoj BMI index a informovať sa o vhodnom stravovacom programe pri znižovaní váhy,
- zúčastniť sa na projekte „Hovoríme o jedle“, ktorý je síce zostavený pre ZŠ, ale v podobe prednášok a besied diskutovať so žiakmi o zdravej výžive,
- v rámci praxe navštíviť prvovýrobcov základných potravín a aj spracovatelia,
- pri príležitosti Svetového dňa výživy a Svetového dňa mlieka budú vyhlásené tematické týždne zamerané na podporu zvýšenia spotreby mlieka a mliečnych výrobkov, a tak reagovať na projekt EÚ „Školské mlieko“,

- zvýšiť konzumáciu ovocia a zeleniny pestovaných v našom zemepisnom pásme, a to najmä v surovom stave vo forme šalátov, čím sa zapojíme do programu „Školské ovocie“,
- zaradzovať do jedálneho lístka spracované 100%-né ovocné šťavy a ovocné pyré, ktoré sú spracované v blízkom okolí a neobsahujú konzervačné látky, cukor, tuky, soli a aditívne látky,
- zapojiť sa do výzvy ku kampani „Zdravie na tanieri“,
- na nástenkách v triedach a vitrínach propagovať zdravú výživu,
- rámci triednických hodín vytvárať a formovať postoje k zdravému životnému štýlu,
- cielene diskutovať so žiakmi o negatívnych javoch, ako sú fajčenie, užívanie drog, pitie alkoholu a upozorňovať ich na ich negatívne dôsledky,
- spomenúť aj potrebu harmonizácie tela a ducha, znižovania stresu, o potrebe otužovania, kvalitného spánku a aktívneho odpočinku,
- zvyšovať povedomie u žiakov o negatívnych dôsledkoch nadváhy formou výstav a násteniek,
- na stretnutiach rodičov upozorňovať na negatívne stravovacie návyky ich detí, pohovormi ovplyvňovať postoj rodičov k racionálnej strave,
- sústavne zlepšovať stravu v školskej jedálni s ohľadom na nutričnú hodnotu,
- zaradzovať do jedálneho lístka viac strukovín, rýb, kyslomliečnych výrobkov,
- v maximálnej miere obmedziť vysmážané jedlá, sladené nápoje, čo je možné dosiahnuť v spolupráci so stravovacou komisiou,
- v školskom bufete sa musí venovať viac pozornosti racionálnej strave, viac celozrnného pečiva, ovocia, orechov ovocných a zeleninových štiav, kyslomliečnych výrobkov, vylúčiť sladkosti, menej bieleho pečiva, tučných výrobkov a presladených nápojov v spolupráci so študentskými spoločnosťami,
- formovať postoje žiakov k zdravému životnému štýlu v rámci predmetov,
- aktualizovať vzdelávanie k zdravému životnému štýlu v rámci inovovaných školských dokumentov,
- postupovať podľa zrevidovaných metodických pokynov pre školy a zariadenia školského stravovania v súlade s odporúčaniami WHO a EK výboru pre zdravie a spotrebiteľa s osobitným zreteľom na nápoje,
- zapojiť sa do projektov zameraných na zmenu stravovacích návykov žiakov v školách so zameraním na zdravšie alternatívne ponuky doplnkového stravovania,
- aktivita ako „Čajovňa“, a i. môže pozitívne ovplyvniť žiakov v tejto oblasti.

Pohybová aktivita

- zapojiť sa do kampane „Do školy na bicykli“ a navrhnúť žiakom ako možnú variantu,
- reagovať na koncepciu Európskeho týždňa športu, ktorý zahŕňa **4 tematické dni** špecificky zamerané na **školské prostredie, pracovné prostredie, vonkajšie prostredie a prostredie klubov a fitnesscentier**,
- zapájať sa do projektov športových a iných občianskych združení prostredníctvom výzvy „Šport a zdravie“, zamerané na organizovanie aktivít, ktoré masovo zapájajú deti a mládež do pohybových aktivít, vrátane školských športových súťaží,
- zníženie počtu žiakov, ktorí nevykonávajú žiadnu pohybovú aktivitu a necvičia na hodinách TSV,
- umožniť žiakom aktívne tráviť veľké prestávky hraním loptových hier alebo cvičením,
- zvýšenie počtu žiakov, ktorí vykonávajú pravidelnú zdraviu prospešnú pohybovú aktivitu - hodiny telesnej výchovy, lyžiarsky výcvik, cvičenia na ochranu zdravia, činnosť rôznych krúžkov zameraných na šport a pohyb, účasť v športových a tanečných súťažiach (štvorilyka),
- zvýšiť počet športových súťaží medzi školami i na škole medzi jednotlivými triedami, kedy okrem pohybovej aktivity je dôležitý i faktor prirodzenej snahy byť čo najlepší a v nemalej miere prispieva k zlepšovaniu vzťahov v kolektíve,
- zapájať čo najviac žiakov do aktivít športových krúžkov a pestovať pešiu turistiku,
- zvýšiť dostupnosť všetkých športových zariadení školy a umožniť žiakom ich voľné využívanie (napríklad školské telocvične, posilňovňa a podobne),
- formou násteniek a vitrín propagovať zdravý životný štýl a pozitívne stránky pohybu a športu, povedomie u žiakov o negatívnych dôsledkoch nadváhy a obezity.

Pohybová aktivita je podľa základných európskych zdravotných ukazovateľov jeden z najdôležitejších determinantov zdravia a na strane druhej nedostatočná pohybová aktivita sa zrovnáva s takým rizikovým faktorom ako je fajčenie, vysoké hodnoty celkového cholesterolu, vysoký krvný tlak alebo sa jej dokonca pripisujú ešte nepriaznivejšie účinky na ľudský organizmus.

Akčný plán vychádza z *WHO stratégie pohybovej aktivity pre Európsky región na roky 2016 - 2025*, *Globálneho akčného plánu WHO pre prevenciu a kontrolu neprenosných ochorení 2013/2020*, *Aktualizovaného národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike*, *Slovenského športu 2020* a iných európskych a národných dokumentov dotýkajúcich sa podpory pohybovej aktivity. Hlavným zámerom *Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 - 2020* je zlepšenie úrovne verejného zdravia prostredníctvom podpory pohybovej aktivity naprieč sektormi, podpora vzdelávania odborníkov v oblasti pohybovej aktivity a znižovanie ovplyvniteľných rizikových faktorov nedostatočnej pohybovej aktivity súvisiacich s neprenosnými chronickými ochoreniami podporou udržania primeranej formy pohybovej aktivity v priebehu celého života. Národný akčný plán obsahuje všeobecný prehľad o pohybovej aktivite v súvislosti so strategickými dokumentami, definície, súčasný stav úrovne pohybovej aktivity, medzinárodné a národné odporúčania, benefity a konkrétne úlohy niektorých z orgánov štátnej správy.

Stratégia slovenskej republiky pre mládež

Mladí ľudia vo veku do 30 rokov predstavujú podstatnú časť obyvateľstva SR (37,4 %). Takmer 2 milióny občanov SR, dva milióny budúcností. Deti a mladí ľudia majú špecifické potreby, ktoré je potrebné brať do úvahy v procese ich prípravy na spoločenský a pracovný život. Patria k najzraniteľnejším skupinám v spoločnosti a zároveň sú cenným zdrojom jej rozvoja.

Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2014 – 2020 (ďalej len "stratégia") určuje strategické ciele politiky vo vzťahu k mládeži, pričom reflektuje potreby mládeže najmä v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, tvorivosti a podnikavosti mladých ľudí, ich participácie, zdravia, zdravého životného štýlu a vzťahu k prírode, sociálneho začleňovania a dobrovoľníctva. Zaoberá sa aj globálnymi témami a určuje strategické ciele pre oblasť práce s mládežou.

Cieľom stratégie je prispieť k zvyšovaniu kvality života mladých ľudí, najmä prostredníctvom rozvoja osobností mladých občanov SR ako kultivovaných osobností, ktoré sú pripravené pracovať v neustále sa meniacom demokratickom prostredí a využívať svoj tvorivý potenciál v praxi i aktívnej participácii v spoločnosti.

Stratégia je výsledkom aktívneho dialógu mládeže so zástupcami štátnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, ako aj mimovládneho sektora.

- VÝCHODISKÁ PRE STRATÉGIU

Východiskom pri príprave stratégie sú

- právne predpisy SR a strategické a koncepčné materiály, najmä zákon č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákon č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Stratégia EÚ pre mládež – investovanie a posilnenie postavenia mládeže prijatou Radou EÚ 27. 4. 2009,
- iniciatíva EÚ „Mládež v pohybe“, ktorá je súčasťou stratégie Európa 2020 a ktorá posúva mladých ľudí do centra pozornosti agendy EÚ, aby vytvorila hospodárstvo založené na vedomostiach, inovácii, vysokej miere vzdelanosti a zručností, prispôsobivosti a kreativitě, inkluzívnych trhoch práce a aktívnom zapájaní do spoločnosti,
- odporúčanie Rady z 22. apríla 2013 o zavedení záruky pre mladých (2013/C120/01)
- článok 165/2 Lisabonskej zmluvy, ktorý vyzýva na podporu zapájania mladých ľudí do demokratického života v Európe,

- dokument Rady Európy „Budúcnosť mládežníckej politiky Rady Európy: AGENDA 2020“,
- AGENDA 21 a Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky

3.1 Investícia do mládeže

Podľa údajov dokumentu Správa o mládeži, ktorý vypracovala Európska komisia v roku 2012, si mladí ľudia ťažko hľadajú zamestnanie, ich pracovná aktivita začína najskôr po 25. roku života. Dôsledkom toho je ich ekonomické a sociálne vylúčenie, čo často vyúsťuje do rôznych duševných porúch, pretože mladí ľudia sa nemôžu plnohodnotne začleniť do spoločnosti. Najvyššia nezamestnanosť je medzi 15/16 – 24 rokom veku. Z celkového počtu nezamestnaných mladých ľudí na Slovensku je až 54,4 % dlhodobo nezamestnaných. Vzdelanostná úroveň nezamestnaných mladých ľudí v porovnaní s inými členskými štátmi EÚ je pritom vyššia, nakoľko viac z nich má ukončené úplné stredné alebo vysokoškolské vzdelanie. Počet mladých ľudí, ktorí by chceli začať podnikáť narastá, a to viac medzi stredoškólakmi ako vysokoškólakmi. Skutočné začatie svojho podnikania považujú však za nereálne z dôvodu nedostatku finančných a iných zdrojov. Migrácia vzdelaných mladých ľudí za prácou v EÚ stúpa. 27 % mladých ľudí zo Slovenska má skúsenosti s prácou v zahraničí.

Mladý človek na Slovensku je súčasťou vzdelávacieho procesu v priemere 17 rokov. V porovnaní s inými členskými štátmi EÚ je na Slovensku relatívne málo mladých ľudí

(približne 5 %), ktorí neukončili povinnú školskú dochádzku. Napriek týmto skutočnostiam je uplatnenie mladého človeka na trhu práce zložitú. Chýbajúce kompetencie sa mnohí snažia zabezpečiť aj prostredníctvom študijnej mobility v zahraničí, ktorú poväčšine hradia z vlastných zdrojov (57 %). Štátny príspevok pokrýva iba 13 % a zdroje EÚ pokrýva 15 % nákladov na študijnú mobilitu mladých ľudí. Zvyšných 15 % nákladov uhradili zamestnávateľia.

Vyššie uvedené skutočnosti majú vplyv na autonómiu mladých ľudí. Slovensko je spolu s Maltou krajinou, v ktorej mladí muži opúšťajú rodičov vo veku 30 až 35 rokov a mladé ženy vo veku 28 až 30 rokov. Hlavným dôvodom tohto trendu je obava z toho, že po odchode od rodičov budú vystavení sociálnemu vylúčeniu a chudobe.

S cieľom využiť potenciál mladých ľudí pre hospodársky a spoločenský rozvoj krajiny, **je potrebné vynaložiť viac zdrojov na rozvoj tých oblastí politiky, ktoré ovplyvňujú mladých ľudí v ich každodennom živote, zlepšujú kvalitu ich života**, prispieť k zníženiu ich sociálnej závislosti a podporiť ich autonómiu. Tak sa Slovensko môže stať krajinou, kde mladí ľudia budú chcieť zostať žiť. Dnes je na Slovensku viac ako 70 % mladých ľudí, ktorí by uprednostnili život v inej krajine.

3.2 Posilnenie postavenia mládeže

Je potrebné podporiť a uplatniť potenciál mladých ľudí pri obnove spoločnosti a aktívne ich zapájať do rozhodovacích procesov na všetkých úrovniach.

Stratégia je plne kompatibilná s európskym rámcom, kde na základe súčasných poznatkov o situácii mládeže existujú tri všeobecné a prepojené ciele, úzko súvisiace s cieľmi obnovenej sociálnej agendy, a to:

- **vytvoriť viac príležitostí** pre mládež vo vzdelávaní a zamestnaní,
- **zlepšiť prístup mladých ľudí k rozhodovacím procesom** a podporiť plnú participáciu mladých ľudí na živote spoločnosti,

4. podporovať vzájomnú solidaritu medzi spoločnosťou a mladými ľuďmi.

V rámci každého cieľa stratégie existujú dve alebo tri „oblasti činnosti“ s čiastkovými cieľmi. Tieto zahŕňajú vzdelávanie, zamestnanosť, tvorivosť a podnikavosť, participáciu, mládež a svet, zdravie a zdravý životný štýl, sociálne začlenenie, dobrovoľníctvo a nakoniec prácu s mládežou ako špecifický podporný cieľ, ktorý má za úlohu asistovať pri dosahovaní všetkých ostatných cieľov.

Predložená stratégia dodržiava vyššie menovaný rámec a oblasti podpory, aby sa tak dosiahla maximálna možná úroveň prepojenia medzi európskou a vnútroštátnou úrovňou a posilnil sa výsledný multiplikačný efekt.

4.1 Medzirezortný prístup

Štátna politika vo vzťahu k mládeži zahŕňa oblasti života mladých ľudí, ktoré sú v agende viacerých orgánov štátnej správy. Preto tvorba a implementácia efektívnej politiky vo vzťahu k mladej generácii nevyhnutne vyžaduje spoluprácu medzi dotknutými rezortmi a ostatnými orgánmi štátnej správy, v ktorých predmete činnosti sa vyskytujú opatrenia dotýkajúce sa mládeže.

4.2 Participácia

Politiku vo vzťahu k mládeži je možné efektívne zabezpečiť, ak sa pripravuje v spolupráci zainteresovaných rezortov a ak sa konzultuje s mladými ľuďmi (pozri bod 3.2). Strategické ciele v tomto dokumente boli vytvorené na základe výsledkov diskusií s mládežou, mladými vedúcimi, mládežníckymi vedúcimi a pracovníkmi s mládežou. K ich formulovaniu prispeli aj odborníci jednotlivých rezortov aj z oblasti výskumu, aby stratégia reflektovala potrebu tvorby politiky založenej na dôkazoch.

4.3 Inkluzívnosť

Východiskom stratégie je právo každého mladého človeka na rešpekt, starostlivosť zo strany štátu a na rovnaké zaobchádzanie. Stratégia podporuje plné začlenenie sa mladých ľudí do spoločnosti, založené na aktívnom občianstve a zamestnanosti mládeže všetkých sociálnych vrstiev. Stratégia je založená na dodržiavaní a ochrane ľudských práv v multikultúrnej spoločnosti a na predchádzaní všetkým formám diskriminácie.

4 Medzigeneračná solidarita

Stratégia sa zameriava na mladých ľudí, plne však rešpektuje potrebu medzigeneračnej solidarity a dialógu medzi generáciami v záujme udržateľného rozvoja a napĺňania potrieb rôznych skupín obyvateľstva.

4.5 Orientácia na skutočné potreby

Stratégia vznikla na základe informácií o postavení mládeže v SR, získaných z výskumov a prieskumov⁶, ako aj expertných podkladov. Návrh textu stratégie tvorili členovia deviatich pracovných skupín (v súlade s oblasťami tejto stratégie, uvedenými v bode 5.), ktorými boli zástupcovia orgánov štátnej správy a samosprávy, zamestnávateľov a mimovládnych organizácií, aktívnych v príslušnej oblasti, ako aj experti, výskumníci a mladí ľudia.

Pracovné skupiny navrhli strategické ciele a opatrenia, ktoré boli predmetom konzultácií so zástupcami relevantných organizácií a inštitúcií, samospráv, ako aj s mladými ľuďmi vo veku do 30 rokov, a to na úrovni všetkých samosprávnych krajov Slovenska. Zámerom konzultácií bolo diskutovať o skutočnej potrebe a dôležitosti navrhnutých strategických cieľov. Výsledkom konzultácií boli pripomienky, ktorými sa zaoberali pracovné skupiny a zohľadnili ich v texte navrhovanej stratégie. Tento bol predložený na rokovanie Medzirezortnej pracovnej skupiny pre štátnu politiku v oblasti mládeže.

Uplatnený postup je v súlade s hodnotovou orientáciou tejto stratégie, zdôrazňujúcou význam zapájania mladých ľudí do tvorby opatrení a konzultačných procesov. Stratégia je postavená tak na reflexii skutočných potrieb a názorov mladej generácie, ako aj odborníkov v jednotlivých oblastiach.

Enviromentálna výchova

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti (vyučovacie predmety). Vzájomným prepojením, rozšírením, upevňovaním a systematizáciou vedomostí, špeciálnych návykov a zručností upozorňujeme žiakov na súvislosti medzi poznatkami, ktoré si už osvojili na pochopenie problematiky zo širšieho pohľadu. Len tak dokážu skutočne pochopiť globálne problémy. Pochopenie je základnou podmienkou aktívneho prístupu žiakov k efektívnej ochrane a udržateľnému stavu životného prostredia.

Prierezové témy sú dôležitým prvkom vo vzdelávaní a podieľajú sa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt.

Vzdelávacia oblasť „Príroda a spoločnosť“ poskytuje ucelený elementárny pohľad na okolitú prírodu a prostredie. Učí pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k životnému prostrediu. V maximálnej miere využíva priame pozorovanie žiakov okolitého prostredia, ktoré výrazne ovplyvňuje emocionálnu stránku osobnosti jedinca.

Vzdelávacia oblasť „Človek a príroda“ zdôrazňuje pochopenie objektívnej platnosti základných prírodných zákonitostí, dynamických súvislostí od ekosystémov po biosféru ako celku, postavenie človeka v prírode a komplexnú funkciu ekosystémov vo vzťahu k ľudskej spoločnosti.

Vzdelávacia oblasť „Človek a spoločnosť“ a „Človek a hodnoty“ sa zameriava na súvislosti medzi ekologickými, technicko ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky a poukazuje na ďalšie princípy udržateľnosti rozvoja (medziľudské vzťahy, spolupráca v rozmanitosti, odstraňovanie chudoby, chorôb, znižovanie rozdielov medzi ľuďmi, zaistenie dôstojného života ľudí.)

Vzdelávacia oblasť „Zdravie a pohyb“ rieši problematiku vplyvu prostredia na vlastné zdravie a na zdravie iných. V súvislosti s problémami súčasného sveta poukazuje aj na dôležitosť starostlivosti o životné prostredie pri organizovaní masových športových podujatí.

Dôležitú úlohu v prierezovej téme zastupujú informačno komunikačné technológie, ktoré umožňujú využívať aktuálne údaje o stave životného prostredia a možnosť simulovať určité udalosti. Komunikačné technológie podnecujú záujem o spôsoby riešenia ekologických problémov, umožňujú nadväzovať kontakty v tejto oblasti a vymieňať si informácie v rámci republiky, krajín EÚ a sveta.

Vzdelávacia oblasť „Umenie a kultúra“ poskytuje mnoho príležitostí na zamyslenie sa nad vzťahom človeka a životného prostredia, na uvedomenie si prírodného a sociálneho prostredia ako zdroja inšpirácie pre vytváranie kultúrnych a umeleckých hodnôt a na vnímanie estetických kvalít životného prostredia.

Prínos environmentálnej výchovy k rozvoju osobnosti žiaka

V oblasti vedomostí, zručností a schopností

- schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi;
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta;
- schopnosť pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu;
- poskytovať vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu;
- rozvíjať spoluprácu v pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu;
- vedieť hodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská;
- schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce;

V oblasti postojov a hodnôt

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu

- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia;
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu;
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu;
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niest' zodpovednosť;

Tematické okruhy

Ochrana prírody a krajiny –

Les (význam lesa, funkcia lesného ekosystému, les v našom prostredí, vzájomné vzťahy v ekosystéme lesa, negatívne dôsledky odlesňovania na životné prostredie), pole (význam, zmeny krajiny vplyvom činnosti človeka, spôsoby hospodárenia na poli, okolie polí), vodné zdroje (ľudské aktivity spojené s vodným hospodárstvom, hospodárenie s vodou), more (druhovú rozmanitosť, význam pre biosféru, morské riasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého), tropický dažďový prales (druhovú rozmanitosť, miznutie tropických dažďových pralesov a ich následky na ekologickú rovnováhu Zeme); ľudské sídlo – mesto – dedina (umelý ekosystém, jeho funkcia a vzťah k okoliu, aplikácia na miestne podmienky, urbanizácia - vplyv na prírodu a krajinu), kultúrna krajina (pochopenie dôsledkov rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia);

Zložky životného prostredia-

Voda (význam vody, kolobeh vody, ochrana jej čistoty, ohrozovanie vôd, pitná voda u nás a vo svete, čistenie odpadových vôd, spôsoby riešenia), ovzdušie (význam pre život na Zemi, klimatické zmeny, zdroje znečistenia, čistota ovzdušia), pôda (význam pôdy pre život na Zemi, ochrana pôdy, dôsledky erózie, znečisťovanie pôdy – odpadové skládky, priemysel, poľnohospodárstvo), zachovanie biodiverzity (význam druhej rozmanitosti pre zachovanie biologickej rovnováhy na Zemi a jej ochrana);

Prírodné zdroje, ich využívanie, ochrana-

Význam prírodných zdrojov pre človeka, obnoviteľné prírodné zdroje, neobnoviteľné prírodné zdroje, racionálne využívanie prírodných zdrojov vo vzťahu k udržateľnému rozvoju, využívanie alternatívnych zdrojov energie;

Ľudské aktivity a problémy životného prostredia-

Poľnohospodárstvo a životné prostredie, doprava a životné prostredie (význam, vývoj, energetické zdroje dopravy a ich vplyv na prostredie, druhy dopravy a ekologická záťaž, doprava a globalizácia), priemysel a životné prostredie (priemyselná revolúcia a demografický vývoj, vplyv priemyslu na prostredie, spracovávané materiály a ich pôsobenie na životné prostredie, vplyv právnych a ekonomických nástrojov na vzťah priemyslu k ochrane životného prostredia, priemysel a udržateľný rozvoj spoločnosti), odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi (odpady a príroda, princípy a spôsoby hospodárenia s odpadmi, druhy odpadu, likvidácia, triedenie, recyklovanie odpadu), ochrana prírody a kultúrnych pamiatok (význam ochrany prírody a kultúrnych pamiatok, ochrana mestských pamiatok zaradených do zoznamu Svetového dedičstva, právne riešenie u nás, v EÚ a vo svete), zmeny v krajine (dôsledky urbanizácie – narušovanie prírodných ekosystémov, záber poľnohospodárskej pôdy, územné plánovanie z hľadiska ochrany životného prostredia), dlhodobé programy zamerané na zvyšovanie ekologického vedomia ľudí (Agenda 21, Deň Zeme, Deň životného prostredia OSN...);

Vzťah človeka k prostrediu-

Naše mesto, obec (prírodné zdroje, ich pôvod, spôsoby využívania a riešenia odpadového hospodárstva, príroda a kultúra nášho okolia a jej ochrana), náš životný štýl (spotreba vecí, energie, odpady, vplyv na prostredie), lokálne a globálne ekologické problémy (príklad problému, jeho príčina, dôsledok, súvislosť, možnosti a spôsoby riešenia, vlastný názor, jeho zdôvodnenie a prezentácia), prostredie a zdravie (kvalita života, rozmanitosť vplyvov prostredia na zdravie,

možnosti a spôsoby ochrany zdravia, environmentálne zdravie) nerovnomernosť života na Zemi (rozdielne podmienky prostredia a rozdielny spoločenský vývoj na Zemi, príčiny a dôsledky globálnych ekologických problémov a princípy udržateľnosti rozvoja);

Vymedzenie základných pojmov

Životné prostredie - je všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov vrátane človeka a je predpokladom ich ďalšieho vývoja. Jeho zložkami sú najmä ovzdušie, voda, horniny, pôda a organizmy.

Životné prostredie môžeme chápať ako miesto alebo priestor, v ktorom pôsobia všetky možné činitele v takej miere, že človek ako jeho súčasť môže v ňom žiť, vyvíjať sa aj realizovať.

Ekológia - náuka o štruktúre a fungovaní prírody, o vzájomných vzťahoch organizmov, ich vzťahoch k prostrediu, a to na úrovni jedincov, populácií, biocenóz, ekosystémov a celej biosféry.

Environmentalistika - náuka zaoberajúca sa vzťahmi medzi človekom a prírodnými a sociálno-ekonomickými systémami.

Environmentálna výchova - je cieľavedomé odovzdávanie vedomostí a vytváranie návykov pre zodpovedný prístup k životnému prostrediu. Integruje vedomosti z ekológie, ekosoziológie (náuky o ochrane prírody), fyziotaktiky (náuky o rozumnom dlhodobom využívaní prírodného prostredia a prírodných zdrojov), etiky, axiológie, psychológie, sociológie.

Uvedomé environmentálne správanie ako súčasť gramotnosti človeka patrí už k imperatívu súčasnosti. Predpokladom takéhoto správania je požiadavka dostupnosti informačných zdrojov, dobrá orientácia v pojmoch a z poznania teoretických východísk vedieť anticipovať dôsledky, ktoré súčasný trend znečisťovania či celkového hazardovania s prostredím prinesú. Je to veľmi náročná úloha, pretože:

- ako každá výchovná úloha je procesom dlhodobým, na naplnenie jej cieľov nestačí formálna proklamácia jeho uskutočňovania a výsledky sa prejavujú postupne až po generáciách,
- vzhľadom na akútnosť problému, by sme kvalitné výstupy výchovného pôsobenia potrebovali už dnes.

Problém ochrany životného prostredia je globálny, týka sa každej sféry života ale aj každého jednotlivca. To znamená, že nie len štát, ale každý jednotlivec by sa mal v rámci svojich možností prispieť k skvalitneniu životného prostredia a k tomu by mala viesť **environmentálna výchova** a s ňou súvisiaci aktívny záujem o riešenie problémov životného prostredia a poznanie jeho stavu.

Každý jednotlivec by mal poznať, čoho a ako sa daný problém konkrétne týka a ako on sám môže prispieť k minimalizácii jeho nežiaducich vplyvov. Riešenie otázok životného prostredia vyžaduje multidisciplinárny prístup. Túto požiadavku rešpektuje aj Environmentálne minimum, koncepcia uvedenia environmentálnej výchovy (EV) do výchovno-vzdelávacieho procesu. Vzhľadom k tomu, že EV nie je samostatným predmetom, problematika je súčasťou všetkých vyučovacích predmetov.

Všeobecné ciele environmentálnej výchovy

- podporovať jasné uvedomenie si vzájomnej závislosti jednotlivých súčastí životného prostredia - ničenie dažďového pralesa, ozónová diera...,
- upozorňovať na ekonomickú, sociálnu a politickú spojitosť mestských a vidieckych oblastí (rozhodnutia vlády a ich vplyv na životné prostredie),
- poskytnúť každej osobe príležitosť získať znalosti, hodnoty, postoje a zručnosti potrebné na ochranu a zlepšenie životného prostredia,
- podporovať záujemcov a aktivistov pri skúmaní a interpretovaní prostredia z rozličných perspektív (z hľadiska predmetu skúmania rôznych vedných odborov),
- vytvoriť nové vzorce správania jednotlivcov, skupín a spoločnosti ako celku voči životnému prostrediu (nové návyky, spôsoby správania v životnom prostredí, zvýšenie ekologického vedomia).

Environmentálna výchova zohľadňuje niekoľko zásadných **požiadaviek a kritérií:**

- 1.) **Výchova ako pestrá činnosť** - cieľom je dosiahnuť, aby sa žiaci dokázali zaoberať témami prírody a životného prostredia, aby nadobudli vedomosti a pripravenosť ekologicky myslieť a konať.

- 2.) **Výchova ako súčasť politiky** - EV sa stala súčasťou environmentálnej politiky. Vedie k obozretnejšiemu zaobchádzaniu s prírodou a jej zdrojmi. Riešenie environmentálnych problémov v nijakom prípade nie je možné prenášať na budúce generácie.
- 3.) **Výchova nesmie byť orientovaná katastroficky** - environmentálne problémy by sa nemali bagatelizovať, ale nemali by byť ani jediným obsahom takejto výchovy. Mládež potrebuje pozitívne príklady z neporušenej prírody a zo svojho ľudského životného prostredia. U žiakov nesmie vzniknúť dojem, že o prírodu sa treba starať len vtedy, keď je poškodená.
- 4.) **Výchova musí byť komplexná** - environmentálne vedomie a konanie je založené na vedomostiach, skúsenostiach, postojoch, hodnotách. To sú komplexné ciele, ktoré vyžadujú aj celistvý vyučovací proces so zapojením „celého človeka“ s jeho potrebami, emóciami a problémami. Treba upozorňovať na to, že práve spoločenské rozhodnutia viedli k environmentálnym problémom a ich riešenia sú potom závislé od rozhodnutí v politike i v ekonomike.
- 5.) **Výchova vyžaduje chápanie, prežívanie a konanie** - len žiaci vybavení konkrétnymi zážitkami, skúsenosťami a zodpovedajúcou výchovou môžu rozvíjať svoje kladné ekologické postoje a pripravenosť konať v prospech prírody.
- 6.) **Environmentálne sa musíme správať každý deň** - to, k čomu sa v konaní žiaci dopracujú, by malo byť odrazom v každodennom živote. Čím skôr sa učia environmentálne správať, tým sa pre nich toto správanie stáva samozrejmejším.
- 7.) **Výchova musí byť braná vážne** - v škole environmentálne aktivity nesmú byť ničím narušené, ani sabotované, aj keď prinášajú nepokoj a ťažkosti. Môže to viesť k dvojtvárnosti, kedy sa na jednej strane vraví, aký veľký význam majú ekologické vedomosti a na druhej strane sa tieto vedomosti vôbec nepremieňajú na činy. Aj činy musia byť brané vážne.
- 8.) **Výchova napomáha zvládať konflikty** - environmentálne témy prinášajú svoje napätie a konfliktnosť. Žiaci v EV by si mali uvedomovať hodnoty, navzájom ich porovnávať a spoločne pristupovať k hľadaniu rozhodnutí, konflikty s rozvahou akceptovať a hľadať kompromisy.
- 9.) **Výchova učí zvládať obavy** - strach zo zničenia životného prostredia vyvoláva časté obavy. Dôležité je vyhýbať sa témam vyvolávajúcim strach z nemožnosti nachádzať riešenie. EV by sa mala s obavami detí zaoberať, lebo potrebujú pomoc pri ich najlepšom zvládaní.
- 10.) **Výchova má prvky napínavosti a hravosti** - okrem konfliktov a obáv má výchova venovať rovnakú dôležitosť zábave, radosti, napínavosti, hravosti a prežitku. To všetko patrí ku globálnemu a živému učeniu. Pritom treba vo výučbe podporovať zmyslové vnímanie, aby žiaci prírodu chápali ako niečo živé a podstatné, nie ako neosobné pozadie.
- 11.) **Výchova je učením aj pre vyučujúcich** - aj učitelia v EV sa učia, popri rozširovaní metodických poznatkov aj o obsahových aspektoch environmentálnej problematiky na úrovni sebareflexie. Treba preskúmať vlastný postoj k ochrane životného prostredia a vo vlastnom konaní ho kladne propagovať. Učiteľ má strieďať metódy, aby učenie bolo pestrejšie a účinnejšie, uviesť aj niečo nové a nezvyklé (Kminiak, 1997).

J. A. Komenský prirovnáva život človeka k stromu. Hovorí, že zdravý strom sa vyvíja z koreňov. Ku koreňom prirovnáva deti predškolského veku. Ak bude učiteľ presvedčený o tom, o čom rozpráva dieťaťu, ak s ním bude citlivo pracovať, ak do dieťaťa zaseje to najlepšie, čiže mu umožní všetko precítiť jeho zmyslami, teda vidieť, počuť, ovoňať, ohmatať, určite z takéhoto dieťaťa vyrastie zdravý strom.

Aby sa to dosiahlo, je potrebné uplatňovať tieto **pedagogické postupy**:

- poznávať svet a prírodu cez citové väzby a prirodzenú detskú zvedavosť,
- neodovzdávať deťom hotové poznatky, ale podnecovať myslenie a vyvolávať nové spôsoby riešenia,
- umožňovať deťom čo najviac sa nechať unášať krásou prírody a nie ich iba poučovať o problémoch civilizácie.
- Environmentálnu výchovu musíme chápať globálne, čiže nielen ako ochranu Zeme, životného prostredia, ale aj ako sexuálnu výchovu, zdravý spôsob života, ale aj protidrogovú prevenciu

Metódy environmentálnej výchovy

Bádanie

Bádateľské skúmanie je zámerný proces vysvetľovania javov v prírodnom alebo materiálnom svete. Je to proces diagnostikovania problémov, hodnotenia experimentov a rozpoznávania alternatív, plánovania výskumu, skúmania predpokladov, vyhľadávania informácií, vytvárania modelov, diskusie. Bádanie vyžaduje zisťovanie predpokladov, využitie kritického a logického myslenia, zváženie alternatívnych vysvetlení.

Rozlišujeme niekoľko fáz bádateľského cyklu:

1. Bádateľská otázka
2. Vyslovenie hypotézy
3. Experiment a pozorovanie
4. Hľadanie informácií, tvorba teórie
5. Spracovanie
6. Záver

Ukážka:

1. Čo uvidíte, ak dáte pod mikroskop kukuričné vlasy?
2. Budeme vidieť dlhé rúrky ako pri ľudských vlasoch, ale bez kutikuly, lebo ide o rastlinu.
3. Žiaci pozorujú vzorku kukuričných vlasov.
4. Pomocou dostupných zdrojov zistia, čo vidia v mikroskope.
5. Svoje zistenia napíšu – kukuričné vlasy sú blízny piestikov .
6. Žiaci vytvoria záver a prezentujú ho pred ostatnými. Prínosom tejto metódy je, že žiaci sa naučia tvoriť závery na základe svojich skúseností z vedeckého bádania.

Brainstorming

Brainstorming je metóda spoločného zbierania nápadov. Používa sa na riešenie problémov.

Pravidlá brainstormingu:

1. Členovia skupiny sedia v kruhu alebo okolo stola.
2. Je zadaná konkrétna a jasná formulácia problému.
3. Jeden človek navrhne prvý nápad, ako vyriešiť daný problém. Sused od neho naľavo prispeje svojim návrhom na riešenie problému a tak postupne prispievajú ostatní členovia skupiny dookola, kým sa množstvo nápadov nevyčerpá. Nikto nekomentuje. Cieľom je zachytiť čo najviac akýchkoľvek nápadov.
4. Zatiaľ, čo všetci vymýšľajú nápady, jeden žiak zapisuje už vyslovené nápady na veľký papier tak, aby to mohli všetci členovia vidieť. Vyjadrenia by mali byť stručné a jasné.
5. Počas celého brainstormingu nie je dovolená žiadna kritika nápadov, ich hodnotenie a posudzovanie.
6. Ak niekto už nemá žiadny nápad, môže predať svoje slovo ďalej.
7. Je dovolené ťažiť z predchádzajúcich nápadov, stavať na nich tak, že budú doplnené a vylepšené.
8. Množstvo je dôležitejšie ako kvalita. Každý, aj ten najbláznivejší nápad, stojí za spomenutie, pretože môže dať podnet na vytvorenie tvorivého nového riešenia problému.
9. Keď sa všetky nápady vyčerpali, členovia skupiny zostavia kritériá na ohodnocovanie nápadov.
10. Členovia skupiny zhodnotia všetky nápady, vyberú jeden alebo kombináciu nápadov, ktoré predstavujú najschodnejšie riešenie.

Projekt

Projektová metóda sa používa na riešenie určitého problému, na skúmanie a porovnávanie, na vytvorenie niečoho nového. Pri dlhodobých projektoch je potrebné robiť plánovanie (určenie počtu skupín, stanovenie termínu, časový harmonogram), organizáciu (rozdelenie žiakov do skupín, určenie témy a podmienok), uskutočnenie, ukončenie, prezentovanie výstupu. Dôležitý je výber témy, aby bola primeraná danej vekovej kategórii a zodpovedala cieľom environmentálnej výchovy. Tieto metódy pútavo, zaujímavo, hravo a pritom pozitívne ovplyvňujú postoje žiakov k prírode a životnému prostrediu. A čo je rozhodujúce, nenásilnou formou prispievajú k napĺňaniu jedného z najdôležitejších cieľov - rozvoja poznávania, tvorivosti a aktívneho prístupu. Všetky uvedené metódy sa používajú v

skupinovej forme. Žiaci pracujúci v skupinách sa neboja neúspechu, lebo riešia problém spoločne. Aj slabší žiaci majú možnosť sa presadiť. Žiaci majú tendenciu porovnávať svoje výkony s ostatnými skupinami. Často sami prídu na to, aká je dôležitá jednota a súdržnosť skupiny. Nemenej dôležitá je del'ba úloh a zorganizovanie práce v skupine. Nevýhodou skupinovej práce je hlučná komunikácia v skupine, preto je lepšie uprednostniť aktivity v okolí školy.

Finančná gramotnosť

Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG) definuje finančnú gramotnosť ako schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť má charakter prierezovej témy, t.j. začleňujeme do jednotlivých predmetov, čím rozvíjame medzipredmetové vzťahy. (realizovať ju v blokovom vyučovaní, realizovať ju formou kurzu, vytvoriť samostatný predmet)

Metódy a formy

Finančné vzdelávanie orientujeme na rozvíjanie zručností pre uplatnenie v každodennom živote prostredníctvom aktivít, ktoré umožňujú relatívne autentický zážitok finančnej situácie a ktoré vedú k osvojeniu stratégií zodpovedného rozhodovania. Na tento účel využijeme nasledovné metódy a formy:

- **Heuristickú metódu**, t.j. metóda učenia objavovaním. Žiakom sa nepredkladajú hotové fakty alebo výsledky, ale sú podnecovaní, aby sami hľadali riešenia.
- **Situačné metódy** ich podstatou je riešenie istej problémovej situácie, ktorá je zrkadlom skutočnej udalosti.
- **Inscenačné metódy**, ktoré sú založené na simulácii a hraní rolí. Žiaci sa správajú tak, ako to vyžaduje ich rola, vciťujú sa do situácie. Hrať rolu v prevažnej miere dospelých je pre žiakov motivujúce a zábavné. Tým, že žiaci predstierajú inú osobu, môžu problém preskúmať z iného uhla pohľadu.
- **Diskusiu a diskusné hry**, ktoré precvičujú schopnosť komunikácie, vyjednávania a dosahovania súhlasu, formulácie názoru a pocitu, načúvania, vciťovania sa. Slúžia aj k ujasňovaniu a formovaniu hodnôt a postojov, zamysleniu sa nad novými problémami.
- **Didaktické hry**, t.j. klasické skupinové hry alebo strategické hry, ktoré sú spracované ako doskové hry, prípadne počítačové aplikácie.

Učebnú metódu si zvolí vyučujúci v závislosti od preberaného učiva. Avšak je nevyhnutné uviesť, že pri niektorých témach je vhodnejší tradičný frontálny výklad spojený so záverečným zopakovaním, pri iných aktivizujúce metódy.

Predmety, do ktorých priamo začleňujeme finančnú gramotnosť

Ťažisko finančného vzdelávania na gymnáziu je v učebných predmetoch občianska náuka a matematika. Samozrejme nesmieme zabúdať ani na etický rozmer finančnej gramotnosti. Finančné vzdelávanie na SOŠ je pokračovaním finančného vzdelávania na základnej škole.

Slovenský jazyk a literatúra

- Sloh – prosba/želanie, ospravedlnenie s vysvetlením, vyjadrenie súhlasu/nesúhlasu, tvorba otázok (žiadosť o informáciu), rozhovor, argument/protiargument, krátke správy (sms, e-mail), reklama, inzerát, prihláška, úradný list, úradný životopis, štruktúrovaný životopis, žiadosť
- Komunikácia – asertívna komunikácia
- Práca s informáciami – súvislé a nesúvislé texty
- Učenie sa – kontrola plnenia plánu, projektovanie vlastnej budúcnosti

Cudzí jazyk

- Obchod a služby
- Rodina a spoločnosť

- Domov a bývanie
- Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
- Doprava a cestovanie
- Vzdelávanie a práca
- Človek a príroda
- Voľný čas a záľuby
- Stravovanie
- Obliekanie a móda
- Šport
- Mládež a jej svet
- Vzory a ideály

Matematika

- Praktická matematika
- Odhad a rádový odhad výsledku
- Rôzne metódy reprezentácie vzťahov
- Algebraizácia a modelovanie jednoduchých kvantitatívnych vzťahov
- Riešenie lineárnych rovníc a sústav
- Základné vlastnosti funkcií
- Výroková logika
- Elementárna finančná matematika
- Riešenie rovníc a nerovníc
- Odlíšnosti vyjadrovania v rôznych prostrediach
- Základy usudzovania

Informatika

- Informácie okolo nás – spracovanie informácií a ich prezentácia
- Komunikácia prostredníctvom IKT – získavanie informácií, bezpečnosť na internete
- Postupy, riešenie, algoritmické myslenie – algoritmy bežného života
- Informačná spoločnosť – riziká informačných technológií, právo a etika

Fyzika

- Energia okolo nás

Chémia

- Chemické reakcie, chemické rovnice
- Kvalita života a zdravie

Biológia

- Zdravý životný štýl

Dejepis

- Európska expanzia 1492 – 1914
- Vznik Slovenskej republiky (1993)

Geografia

- Vývoj obyvateľstva Európy a prognózy jeho vývoja (starnutie obyvateľstva)
- Človek a spoločnosť – aplikácia poznatkov na svetadiely a Slovensko

Občianska náuka

- Človek a spoločnosť – Sociálne procesy, Sociálne fenomény
- Občan a štát – Ľudské práva
- Občan a právo – Právo, Právo v každodennom živote
- Základné ekonomické problémy a ich riešenie
- Trhový mechanizmus – Ekonomický kolobeh, Správanie spotrebiteľov a výrobcov, Trhová rovnováha
- Trh práce
- Nezamestnanosť a jej sociálno-ekonomický dopad – Nezamestnanosť, Úrad práce

- Svet práce – Práca, Vzdelávanie, Písomné materiály uchádzača o zamestnanie, Vstup na trh práce, Samostatná zárobková činnosť
- Úloha peňazí a finančných inštitúcií – Peniaze, Finančné inštitúcie, Daňová sústava

Etická výchova

- Dôstojnosť ľudskej osoby
- Dobré vzťahy v rodine
- Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad
- Etika práce, etika a ekonomika

Umenie a kultúra

- Vnímanie a experimenty s každodennou kultúrou, s každodennými predmetmi okolo nás – plagát, reklama, logo
- Masová kultúra – trh s kultúrou, gýč, brak

Obsah vzdelávania finančnej gramotnosti v odborných predmetoch

Popisuje požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť žiakov prostredníctvom osvojených kompetencií. Tieto sú usporiadané do siedmych vybraných kategórií finančnej gramotnosti, ktoré opisujú akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. A súčasne predpokladajú napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností potrebných pri riešení rôznych životných situácií človeka a rodiny.

Téma č. 1 Človek vo sfére peňazí

Čiastková kompetencia	Žiak je schopný
Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia	analyzovať svoje možnosti ako finančne prispieť pri zabezpečovaní životných potrieb v rámci rodiny
Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou	prezentovať svoj postoj k peniazom aktívnym podieľaním sa na spravovaní financií v rodine posúdiť etické súvislosti bohatstva a chudoby v rodinnom a celospoločenskom kontexte
Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne	uviesť príklady dobrého hospodárenia (z literatúry, médií, svojho okolia, z vlastnej skúsenosti)

Téma č. 2 Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Čiastková kompetencia	Žiak je schopný
Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov	identifikovať relevantné finančné informácie potrebné na prijatie rozhodnutia
	rozlíšiť charakter práce odborníka na finančné poradenstvo a daňového poradcu
	získavať informácie z internetových portálov vrátane investičných internetových portálov
	charakterizovať finančné inštitúcie a ich využitie aj cez internet
	analyzovať aktívnu a pasívnu komunikáciu s finančnými inštitúciami
	vyhodnotiť riziká spojené s finančnými produktmi (bežný účet, platobná karta)
	rozlíšiť majiteľa účtu a spolumajiteľa (disponenta), ich práva k účtom
Posúdiť význam boja proti korupcii,	identifikovať trestné činy, klasifikované ako korupcia

ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ	(prijímanie úplatku, podplácanie, nepriama korupcia), ako podvody, týkajúce sa ochrany finančných záujmov EÚ a ako pranie špinavých peňazí, opísať postup oznámenia korupcie
	vyhľadať na internete inštitúcie, ktoré sa zaoberajú korupciou, bojom proti korupcii, ochranou finančných záujmov EÚ a ochranou proti praniu špinavých peňazí
	rozlíšiť typy finančných podvodov (internetové, kartové, bankomatové)
	uviesť príklady z praxe na ochranu pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu
Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov	stanoviť si kroky na dosiahnutie krátko, stredne a dlhodobých finančných cieľov
	používať zodpovedné rozhodovanie pri strednodobých a dlhodobých cieľoch
	analyzovať vplyv inflácie na hodnotu peňazí
	uviesť príklady, ako dnes prijaté rozhodnutie môže ovplyvniť budúce príležitosti
	zhodnotiť vplyv daní, odvodov a poplatkov na finančné rozhodnutie klienta
Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach	navrhnuť kroky, ktoré by obeť krádeže osobných údajov mala podniknúť na opätovné získanie osobnej bezpečnosti
	rozoznať osoby alebo subjekty, ktoré sú oprávnené získavať osobné informácie
	uviesť príklady zmlúv medzi jednotlivcami a podnikateľskými (finančnými) subjektmi (presnejšie definovať – fyzická a právnická osoba)
	identifikovať základné povinnosti zmluvných strán pri uzatváraní dohôd alebo obchodu
	uviesť príklady dôsledkov neznalosti zmluvy vrátane všeobecných obchodných podmienok a jej dodatkov
Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov	vysvetliť základné práva spotrebiteľov vrátane ich uplatnenia v praxi (modelové situácie)
	preskúmať internetové a tlačové zdroje aktuálnych informácií, týkajúce sa práv spotrebiteľov
	vyhodnotiť cenové triky a klamlivé zavádzajúce ponuky, fejkky
	identifikovať bežné typy spotrebiteľských podvodov, vrátane on-line podvodov

Téma č. 3 Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

Čiastková kompetencia	Žiak je schopný
Identifikovať zdroje osobných príjmov	rozlíšiť nominálnu a reálnu mzdu
	vysvetliť vplyv inflácie na príjem
	uviesť príklad štátneho príspevku k finančným produktom (napr. pri stavebnom sporení, hypotéky pre mladých)

Téma č. 4 Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Čiastková kompetencia	Žiak je schopný
Vypracovať osobný finančný plán	vysvetliť, ako používať rozpočet na kontrolu vynakladania prostriedkov na dosahovanie finančných cieľov
	vypracovať osobný rozpočet mladého samostatne žijúceho človeka
	analyzovať osobné a ekonomicko-spoločenské udalosti, ktoré môžu zmeniť alebo ovplyvniť osobný rozpočet
	opísať spôsoby krytia deficitu (úvery, splátkový predaj, leasing) a vysvetliť ako splácať dlhy
Popísať spôsob používania rôznych metód platenia	opísať spôsoby riešenia schodkového a prebytkového rozpočtu
	vytvoriť si kartotekový systém pre finančné záznamy v papierovej aj elektronickej forme
	identifikovať fyzické osoby a právnické osoby, ktoré by mohli potencionálne byť dedičmi osobného majetku
Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe	vysvetliť účinok inflácie na kúpnu silu
	rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa
Vysvetliť daňový a odvodový systém	charakterizovať daňový a odvodový systém v SR
	vyplniť tlačivo „Daň z príjmu FO“
Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu	vysvetliť význam charitatívnych aktivít a opísať možnosti účasti na nich

Téma č. 5 Úver a dlh

Čiastková kompetencia	Žiak je schopný
Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov	použiť finančnú alebo on-line kalkulačku na zistenie celkovej ceny splatenia pôžičky s odlišnými úrokovými sadzbami a odlišnou dĺžkou splácania
	vysvetliť zložené úročenie
	charakterizovať ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN)
	rozlíšiť pojem: úroková miera, fixácia, predčasné splatenie úveru
	vysvetliť, ako vplývajú tolerančné obdobia na kreditných kartách, metódy výpočtu úroku a poplatky na cenu úveru
	navrhnuť výber najvhodnejšieho finančného produktu vzhľadom na svoje potreby
	identifikovať rozličné typy študentských pôžičiek a alternatív k pôžičkám ako spôsobu financovania vysokoškolského vzdelávania
Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť	opísať možné dôsledky nadmerného zadlženia (predĺženia)
	vysvetliť spôsoby vyrovnania opätovného zadlženia
	analyzovať dôsledky finančných rozhodnutí v súvislosti s bankovými alebo nebankovými subjektmi
	posúdiť účel vyhlásenia (osobného) bankrotu a jeho možné dôsledky na majetok, zamestnanosť, cenu a dostupnosť

	úverov
	zhmúť práva dlžníkov a veriteľov, týkajúce sa zrážok zo mzdy a odňatia majetku v prípade nezaplatenia dlhu (exekúcia)
Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov	vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri spotrebiteľských úveroch vrátane ochranných prvkov, ktoré zakotvuje príslušná právna úprava

Téma č. 6 Sporenie a investovanie

Čiastková kompetencia	Žiak je schopný
Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite	opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele vysvetliť rozdiel medzi sporením a investovaním
Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov	rozlíšiť obchodovanie na vlastný účet a na cudzí účet
Zhodnotiť investičné alternatívy	porovnať hlavné črty úročených účtov vo finančných inštitúciách (bežné účty, sporiace účty, termínované vklady) vysvetliť, čo sú finančné trhy/burzy popísať, s čím sa obchoduje na finančných trhoch (akcie, dlhopisy, fondy, komodity a ďalšie) vysvetliť úlohu obchodníka s cennými papiermi opísať účel MIFID dotazníka porovnať investovanie do jednotlivých akcií a dlhopisov s investovaním do podielových fondov akcií alebo dlhopisov vysvetliť, ako inflácia ovplyvňuje výnosy z investícií (súčasná hodnota peňazí). Vysvetliť, ako prispôbiť investovanie finančným cieľom porovnať riziká a výnosy z rôznych typov investícií zdôvodniť výber najvhodnejšieho produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov identifikovať vhodné typy investícií na akumulovanie prostriedkov na päťročné štúdium na vysokej škole, svadbu, založenie nového podniku, splátky na nové auto a dom a dôchodok
Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhami	vysvetliť dohľad nad finančnými trhami v Slovenskej republike – Národná banka Slovenska ako „jednotné kontaktné miesto“ vysvetliť rozdiel medzi Fondom ochrany vkladov a Garančným fondom investícií opísať garančné schémy pre finančných spotrebiteľov

Téma č. 7 Riadenie rizika a poistenie

Čiastková kompetencia	Žiak je schopný
Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie	diskutovať o vzťahu medzi rizikom a hrozbou popísať výber najvhodnejšieho poistného produktu s

	ohľadom na vlastné potreby
Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením	demonštrovať na konkrétnom príklade, aké druhy verejného poistenia je potrebné platiť pri brigádnickej činnosti študentov
	charakterizovať dôchodkové poistenie – 1. pilier, 2. pilier a 3. pilier
Charakterizovať komerčné poistenie	uviesť druhy poistenia, ktoré by sa mohli vzťahovať na náhodné poškodenie majetku alebo zdravia inej osoby
	porovnať podmienky návrhov poistných zmlúv v rámci povinného zmluvného poistenia vozidla z rôznych poisťovní
	vysvetliť rozdiel medzi poistením vlastného majetku a poistením zodpovednosti súvisiacej s vlastníctvom tohto majetku
	identifikovať skutočnosti, ktoré ovplyvňujú cenu poistenia bývania
	vysvetliť podstatu a význam životného poistenia s vymedzením rozdielom medzi rizikovým, rezervotvorným a investičným životným poistením

Globálne vzdelávanie na Slovensku

Národná stratégia pre globálne vzdelávanie definuje globálne vzdelávanie ako „vzdelávanie, ktoré zdôrazňuje globálny kontext v učení (sa). Prostredníctvom neho dochádza k zvyšovaniu povedomia o globálnych témach, ktoré sa týkajú každého jednotlivca, k rozvoju jeho kritického myslenia v týchto témach a k hlbšiemu porozumeniu oblastí a tém, ktoré sa týkajú celého sveta. Témy globálneho vzdelávania poskytujú priestor na zmenu postojov jednotlivca a posilňujú uvedomenie si vlastnej úlohy vo svete. Motivuje ľudí k zodpovednosti a vychováva smerom k osvojeniu si hodnôt aktívneho globálneho občana.“

Globálne vzdelávanie pomaly ale isto preniká aj do povedomia slovenskej pedagogickej obce avšak v porovnaní s krajinami, v ktorých koncepcia globálneho vzdelávania vznikala, prípadne v ktorých je už dlhšiu dobu využívaná, má situácia na Slovensku isté špecifiká, ktoré majú výrazný podiel v pohľade na celkový koncept globálneho vzdelávania.

Odlíšny kontext

V krajinách, ktoré sa v súčasnosti vyrovnávajú s desaťročiami porušovania ľudských práv v období komunizmu má globálne vzdelávanie v porovnaní s politicky dlhodobo stabilnými demokraciami odlíšny spoločenský, kultúrny, politický a ekonomický kontext.

Nová rola

Obyvatelia krajín strednej a východnej Európy si len začínajú zvykať na to, že prestávajú byť len prijímateľmi zahraničnej pomoci, ale že sa stávajú tiež aktívnymi darcami. A aj napriek výraznému ekonomickému rozvoju, prevyšuje miera chudoby v týchto krajinách stále štandardy západnej Európy. Mnoho ľudí preto nechápe, prečo by naša krajina mala prispievať na fondy globálnej solidarity v situácii, keď značná časť obyvateľstva je vystavovaná tlaku nezamestnanosti, chudoby a sociálneho vylúčenia.

Nižší počet utečencov a imigrantov z rozvojových krajín

V súvislosti s týmto faktom sa nepovažuje multikultúrne vzdelávanie, ktoré je integrálnou súčasťou globálneho vzdelávania, za nutnosť. V situácii, kedy učitelia neprichádzajú do každodenného kontaktu s cudzincami, nie je pre nich úplne jasné, prečo by sa mali zaoberať globálnym vzdelávaním.

Absencia koloniálnej minulosti

Je jednou z príčin všeobecného nezájmu o rozvojové krajiny. Na rozdiel od krajín západnej Európy neexistuje žiadny verejný záujem o dopady kolonializmu na súčasný stav krajín tretieho sveta.

Nedôvera k sociálnej spravodlivosti

Termíny ako sociálna spravodlivosť, rovnosť vyvolávajú nepríjemné spomienky na nedávnu komunistickú minulosť v krajinách strednej a východnej Európy. Je preto potrebné spresniť celý koncept globálneho vzdelávania.

Nedostatok odborníkov

Problematike rozvojového vzdelávania sa venuje minimálny počet odborníkov, väčšinou sú to ľudia pracujúci v mimovládnych organizáciách. Nedostatok odborníkov je spôsobený aj úplnou absenciou globálneho vzdelávania na vysokých školách.

Národná stratégia je veľmi komplexný dokument, ktorý jednak analyzuje doterajšiu situáciu v oblasti globálneho vzdelávania na Slovensku a načrtáva aj možný posun, ktorým by sa malo globálne vzdelávanie uberať. Okrem toho identifikuje hlavných aktérov, témy, princípy, východiská a ciele globálneho vzdelávania.

Národná stratégia pre globálne vzdelávanie definuje globálne vzdelávanie ako „vzdelávanie, ktoré zdôrazňuje globálny kontext v učení (sa). Prostredníctvom neho dochádza k zvyšovaniu povedomia o globálnych témach, ktoré sa týkajú každého jednotlivca, k rozvoju jeho kritického myslenia v týchto témach a k hlbšiemu porozumeniu oblastí a tém, ktoré sa týkajú celého sveta. Témy globálneho vzdelávania poskytujú priestor na zmenu postojov jednotlivca a posilňujú uvedomenie si vlastnej úlohy vo svete. Motivuje ľudí k zodpovednosti a vychováva smerom k osvojeniu si hodnôt aktívneho globálneho občana.“

Hlavným cieľom Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie je zvýšiť povedomie verejnosti o globálnych problémoch a problémoch rozvojových krajín a motivovať ľudí k prijatiu globálnej zodpovednosti, aktívnemu globálnemu občianstvu a to i prostredníctvom začlenenia globálneho vzdelávania do vyučovacieho procesu formou globálnej dimenzie v jednotlivých predmetoch.

Čo je globálne vzdelávanie?

Globálne vzdelávanie je fenomén, ktorý vznikol predovšetkým vplyvom globalizácie na život človeka.

Impulzom k vzniku globálneho vzdelávania neboli akademické kruhy, či školské programy. Túto formu vzdelávania uviedli do života mimovládne organizácie už v osemdesiatych rokoch 20. storočia, a to najmä kvôli nedostatočnému informovaniu širokej verejnosti o problematike globálnej prepojenosti sveta. Globálne vzdelávanie sa teda snaží priblížiť problematiku zložitých vzťahov prepojenosti spoločností, krajín, kultúr, histórie, ekonomík v dnešnom globalizovanom svete.

Neexistuje však žiadna ustálená a všeobecná definícia globálneho vzdelávania. V literatúre sa popri termíne globálne vzdelávanie stretáme aj s pojmami ako rozvojové vzdelávanie, humanitárne vzdelávanie, vzdelávanie pre trvalo udržateľný rozvoj či globálne rozvojové vzdelávanie. Avšak najčastejšie využívanými pojmami sú popri globálnom vzdelávaní, rozvojové vzdelávanie a globálne rozvojové vzdelávanie.

Rozvojové vzdelávanie sa chápe ako prierezová disciplína zahŕňajúca témy z oblasti udržateľného rozvoja, ľudských práv, ekologického, multikultúrneho, globálneho vzdelávania. Jeho cieľom je pochopenie vzťahov medzi životmi ľudí z tzv. vyspelých a tzv. rozvojových krajín a na tomto základe tiež podpora medzinárodnej rozvojovej spolupráce.

Globálne rozvojové vzdelávanie by malo podporovať toleranciu, solidaritu a pochopenie problémov medzinárodného rozvoja, vo svojej metodike je zamerané na podporu aktívneho učenia a reflexie, kladie dôraz na rôznosť a rešpekt k druhým a prispieva tiež k ujasneniu vlastných priorít jednotlivcov v globálnom kontexte.

Definície globálneho vzdelávania

Globálne vzdelávanie je vzdelávacím prístupom k dosiahnutiu výučby, ktorá vedie k hlbšiemu porozumeniu rôznorodosti a nerovností na svete, k príčinám ich existencie a možnostiam riešenia problémov s nimi spojených.

Podnecuje všetkých zainteresovaných, bez ohľadu na vek, ku skúmaniu globálnych otázok, ako napríklad chudoba, a ich prepojeniu s ich každodenným životom. Narúšaním stereotypov a podporou nezávislého, samostatného myslenia sa snaží rozvojové vzdelávanie pomôcť rozvíjať praktické zručnosti a prispieť k pozitívnym zmenám v lokálnom i globálnom merítke.

Globálne vzdelávanie:

- Umožňuje ľuďom chápať prepojenie medzi ich vlastným životom a životmi ľudí z iných častí sveta.
- Zvyšuje povedomie o globálnych ekonomických, sociálnych, politických a environmentálnych aspektoch, ktoré ovplyvňujú náš život.
- Rozvíja schopnosti, postoje a hodnoty, ktoré umožňujú ľuďom spolupracovať a prispievať tak k zmene a uvedomelému rozhodovaniu nad vlastným životom.
- Usiluje o dosiahnutie väčšej spravodlivosti a udržateľnosti vo svete, v ktorom moc a zdroje budú rozdelené rovnocennejšie
- Je aktívny celoživotný vzdelávací proces založený na princípoch solidarity, rovnosti, integrácie a spolupráce.

V centre záujmu globálneho vzdelávania sú najmä tieto pojmy:

- globálne občianstvo
- vzájomná závislosť
- sociálna spravodlivosť
- riešenie konfliktov
- rozmanitosť
- hodnoty a vnímanie
- ľudské práva
- trvalo udržateľný rozvoj

Globálne vzdelávanie otvára myseľ a oči ľudí voči komplexnej realite sveta a prebúdzá potrebu prispieť k väčšej spravodlivosti, rovnosti a ľudským právam pre všetkých.

Globálne vzdelávanie zahŕňa:

- rozvojové vzdelávanie
- vzdelávanie o ľudských právach
- o udržateľnom rozvoji
- o mieri a prevencii konfliktov
- interkultúrne a multikultúrne vzdelávanie

Kritériá globálneho vzdelávania

- globálna dimenzia s dôrazom na problematiku vzťahov Sever - Juh
- perspektíva spravodlivosti s dôrazom na lokálnu a globálnu dimenziu
- vzdelávací a komunikačný proces, ktorý je participatívny

Globálne vzdelávanie je vzdelávacím prístupom, ktorý je založený na vzájomnom prepojení spoločností, krajín a ľudí, na súvzťažnosti sociálnych, kultúrnych a prírodných javov, spojení medzi minulosťou, prítomnosťou a budúcnosťou, uvedomujúc si zložitú podstatu kognitívnych afektívnych, fyzických a duchovných rozmerov ľudského bytia.

Nastoluje otázky rozvoja, rovnosti, mieru, sociálnej a environmentálnej spravodlivosti. Obsahuje osobné, lokálne, národné a globálne roviny. V rámci týchto zásad smeruje k vyučovaniu a učeniu, ktoré je experimentálne, interaktívne, demokratické, družné, participatívne, orientované na zmenu a deti.

Koncepcia rozvoja práce s mládežou na roky 2016 – 2020 (ďalej len „koncepcia“) je strategickým dokumentom štátnej politiky, ktorý špecifikuje prioritné ciele štátu v oblasti práce s mládežou do roku 2020. Nadväzuje na Stratégiu Slovenskej republiky pre mládež na roky 2014 – 2020 tým, že prispieva k napĺňaniu strategických cieľov pre oblasť práce s mládežou, ako jednej zo základných tematických priorít dokumentu, predovšetkým tematickú oblasť č. 9: „Práca s mládežou“. Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2014 – 2020 bola vládou SR dňa 23. apríla 2014 schválená uznesením č. 192.

Tvorbe koncepcie predchádzalo vytvorenie analýzy práce s mládežou a definovanie základných cieľov a priorít prostredníctvom regionálnych aj národných konzultácií. Do konzultácií boli zapojení zástupcovia rôznych inštitúcií pôsobiacich v oblasti práce s mládežou a mládežníckej politiky zo všetkých regiónov Slovenska.

Koncepcia je rozdelená do piatich tematických oblastí, v ktorých je vždy stručne uvedený zjednodušený popis východiskovej situácie, vízia, ku ktorej sa má práca s mládežou do roku 2020 priblížiť a konkrétne ciele, ktoré je potrebné dosiahnuť v roku 2020. K nim je uvedených viacero možných opatrení. Tento zoznam nie je konečný a v priebehu platnosti koncepcie sa môžu ukázať aj ďalšie efektívne opatrenia, smerujúce k naplneniu pomenovaných cieľov. Ktoré opatrenia sa budú realizovať, v akom termíne a ktoré inštitúcie budú zodpovedné za ich plnenie, bude stanovené prostredníctvom akčných plánov po schválení koncepcie vládou SR.

Pod prácou s mládežou rozumieme cieľavedomú činnosť, ktorá reaguje na potreby mladých ľudí a vedie k pozitívnemu rozvoju ich osobnosti, aby sa dokázali plnohodnotne uplatniť v živote. Je založená na princípe dobrovoľnej účasti mládeže, partnerského prístupu a vzájomného rešpektu. Jej úlohou je prispievať k zrelosti, nachádzaniu životného smerovania a sebapoznania jednotlivca aj skupiny. Má vytvárať priestor k spolurozhodovaniu mladých ľudí o veciach, ktoré sa ich týkajú, motivovať ich k angažovanosti a prispievať tak k budovaniu občianskej spoločnosti. Realizujú ju ľudia špecificky pripravovaní na túto činnosť, aktívne pracujúci v tejto oblasti a tiež dobrovoľníci, ktorí sú pre napĺňanie koncepcie nenahraditeľní.

Koncepcia vychádza z nasledovných princípov: práca s mládežou stavia na aktuálnej situácii mladého človeka a snaží sa napĺňať jeho potreby; napomáha reálnemu uplatňovaniu práv mladých ľudí; smeruje k zabezpečeniu celkovej kvality života mladých ľudí; pracuje pre spoločné dobro jednotlivcov, komunit a spoločnosti; uznáva dôležité miesto mimovládneho sektora v dosahovaní výsledkov v práci s mládežou; uplatňuje systematický a komplexný prístup k práci s mládežou, ktorý je postavený na partnerstve, spolupráci a integrovanom prístupe všetkých aktérov (mladých ľudí, miestnych a regionálnych samospráv, štátnej a verejnej správy, mimovládnych organizácií, ďalších organizácií, inštitúcií, jednotlivcov, podnikateľského sektora, médií a celej spoločnosti); kvalitná práca s mládežou nemôže byť realizovaná bez adekvátnej finančnej podpory.

Potreby mladých ľudí ako východisko pre prácu s mládežou

Východisková situácia:

Súčasnou požiadavkou v rámci Európskej mládežníckej politiky je práca s mládežou založená na dôkazoch o skutočných potrebách mladých ľudí. Na Slovensku sa získavajú údaje o mládeži najmä prostredníctvom výskumov a prieskumov, ktoré tvoria podklad do tzv. správ o mládeži. Vydávajú sa v perióde 3 - 4 rokov (2010, 2014 a plánovaná 2017) a sú podkladom pre tvorbu celoštátnych strategických dokumentov. Špecifickejší zber údajov a zisťovanie potrieb mladých ľudí na regionálnej či miestnej úrovni sa realizuje v minimálnej miere, chýba nezávislá interpretácia takýchto zistení a ich následné využívanie pri konkrétnych opatreniach či grantových výzvach v práci s mládežou.

Vízia: Práca s mládežou založená na poznaní aktuálnych potrieb mladých ľudí.

Cieľ: Systematicky zisťovať a analyzovať potreby mladých ľudí na všetkých úrovniach – celoštátnej, regionálnej i miestnej, zistenia zverejňovať a na ich základe prijímať zodpovedajúce opatrenia.

Možné opatrenia:

- Pokračovať v zbere podkladov a vydávaní správ o mládeži na národnej úrovni.
- Podporovať prax zisťovania a analýzy potrieb mládeže na regionálnej a miestnej úrovni (podporovať rozvoj metodiky na zisťovanie a analýzu potrieb, prácu s ňou a jej šírenie).

- Podporovať (napr. prostredníctvom vzdelávania) realizátorov práce s mládežou vo využívaní analýzy potrieb mladých ľudí pri tvorbe, realizácii a hodnotení aktivít a programov pre mládež.

Pri zisťovaní a analyzovaní potrieb zabezpečiť pohľad expertov/odborníkov z relevantných oblastí, vrátane mladých ľudí.

Zviditeľňovať potreby mladých ľudí a posilniť ich advokáciu smerom k verejnosti i zástupcom relevantných inštitúcií, ktorých sa dotýka téma mládeže (tzv. „dôležitým dospelým“) na všetkých úrovniach (národnej, regionálnej i miestnej).

- Finančne podporovať prieskumy a výskumy zamerané na zisťovanie potrieb mladých ľudí v rámci programu „Dôkazy o mládeži“.

Kvalitná práca s mládežou

Východisková situácia:

Zdôrazňovanie zvyšovania kvality v práci s mládežou je ďalším celoeurópskym trendom. Expertná skupina EÚ definovala v roku 2015 základné princípy kvality práce s mládežou, bez ohľadu na to, v akom kontexte sa vykonáva. Jednou z foriem potvrdzovania kvality na Slovensku je akreditácia programov neformálneho vzdelávania v práci s mládežou na základe zákona č. 282/2008 Z. z o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 282/2008 Z. z.“). Zároveň v rámci nastavovania kritérií programu „Podpora mládežníckych organizácií“ dostali kritériá kvality omnoho väčšiu váhu ako v minulých programoch. Na Slovensku sa tvorba inovatívnych systémov na zvyšovanie kvality podporila v prvých výzvach programu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) „Priority mládežníckej politiky“ (Programy pre mládež 2014 - 2020). V ostatných typoch organizácií (mimo detských a mládežníckych nadregionálnych organizácií) na úrovni regiónov, miest a obcí však zatiaľ chýba zhoda na tom, čo vytvára kvalitu v práci s mládežou. Zároveň je potrebná väčšia podpora zavádzania kvality prostredníctvom využívania rôznych nástrojov do praxe a vytvorenie motivačného prostredia, kde by sa organizácie mohli od seba vzájomne inšpirovať a učiť.

Vízia: Podpora a zvyšovanie kvality práce s mládežou

Cieľ 1: Zaviest' do praxe nástroje na meranie a podporu rozvoja kvality v práci s mládežou

Možné opatrenia

- Vytvoriť konsenzus o kritériách a indikátoroch kvality v práci s mládežou s ohľadom na rôzne formy, oblasti, cieľové skupiny a aktérov v práci s mládežou s prihliadnutím na európske trendy.
  - Tvorba a podpora rôznych nástrojov na podporu kvality (peer review, externá spätná väzba...).
  - Vzdelávanie a systémová podpora realizátorov práce s mládežou, aby vykonávali kvalitnú prácu s mládežou a využívali rôzne nástroje na podporu kvality.
  - Podpora riadiacich a metodických pracovníkov v organizáciách a inštitúciách v práci s mládežou pri rozvoji kvality.
  - Systémová podpora zavádzania kvality a štandardov do práce s mládežou.
- Zviditeľňovanie dobrých príkladov v oblasti kvality práce s mládežou

- Rozšíriť akreditáciu programov neformálneho vzdelávania v práci s mládežou v rámci zákona č. 282/2008 Z. z. aj o akreditáciu inštitúcií.

Aktéri práce s mládežou

Východisková situácia:

V oblasti práce s mládežou pôsobí množstvo rôznorodých organizácií a subjektov. Činnosť celoštátnych organizácií, fungujúcich na členskom princípe s pravidelnou činnosťou, i organizácií s regionálnou pôsobnosťou je čiastočne zmapovaná, pretože sa uchádzajú

o zdroje MŠVVaŠ SR prostredníctvom „Programov pre mládež na roky 2014-2020“. V týchto organizáciách pôsobí veľké množstvo kvalitných ľudí, zväčša ako dobrovoľníci. I keď tieto organizácie sú z hľadiska práce s mládežou veľmi dôležité, zachytávajú z celkového počtu mladých ľudí na Slovensku iba pomerne malé percento. Je preto dôležité podporovať rast a tiež naplnenosť týchto organizácií mladými ľuďmi a zároveň aj mladými dobrovoľníkmi. Okrem mimovládnych organizácií a ďalších subjektov pracujúcich s deťmi a mládežou sem spadajú všetky školské výchovno-vzdelávacie zariadenia v zmysle platnej legislatívy.

legislatívou v rámci regionálneho školstva, no zároveň by na základe vyhlášky mali vykonávať aj aktivity patriace do práce s mládežou, čo spôsobuje v praxi viaceré komplikácie. V podpore aktivít pre neorganizovanú mládež, by aj na základe nedávnych zmien vo financovaní, mali zohrávať dôležitú úlohu systematickou podporou miestnych organizácií regionálne i miestne samosprávy. Napriek niektorým pozitívnym príkladom však takáto podpora nie je dostatočná a chýba jej systematické koncepčné uchopenie. Významnú úlohu v práci s mládežou zohrávajú aj neformálne skupiny mládeže. Nevyriešená zostáva aj otázka, aké miesto majú v práci s mládežou ďalšie inštitúcie, ktoré v rámci svojej činnosti robia aj aktivity pre mládež, no spadajú do iných oblastí (napr. komunitné centrá zo sociálnej oblasti, napr. knižnice v oblasti kultúry a podobne).
ízia: Komplexný, funkčný a flexibilný systém práce s mládežou (na celoštátnej, regionálnej i miestnej úrovni)

Cieľ: Zadefinovať role a úlohy rôznych subjektov aktívnych v systéme práce s mládežou na všetkých troch úrovniach tak, aby sa ich aktivity vzájomne dopĺňali a spoločne naplňali poslanie práce s mládežou

Možné opatrenia:

Vymedzenie práce s mládežou (aktivít a služieb) v rámci systému starostlivosti o deti a mládež mimo vyučovania (napríklad vo vzťahu k školským zariadeniam, kultúrnym a športovým organizáciám...).

Analyzovať aktuálny stav práce s mládežou na Slovensku i lokálne špecifiká (kto sa komu venuje, o koho sa staráme dostatočne a akými formami, a čo chýba) vrátane pomenovania cieľových skupín, ktorým sa nevenujeme dostatočne či vhodnými formami.

Podporovať väčšie zapojenie samospráv do podpory práce s mládežou na regionálnej a miestnej úrovni.

Prehodnotiť a vytvoriť nový systém starostlivosti o deti a mládež mimo vyučovania s vyjasnením postavenia a úloh jednotlivých aktérov (napr. centrá voľného času, školské kluby detí, základné umelecké školy, školy pri využívaní vzdelávacích poukazov, detské a mládežnícke organizácie a ďalšie organizácie podporované prostredníctvom miest a obcí), aby lepšie naplňali úlohy štátu v tejto oblasti.

Komplexne reformovať činnosť a zameranie centier voľného času a vymedziť ich postavenie v práci s mládežou v súlade s navrhovaným novým systémom starostlivosti o deti a mládež mimo vyučovania (vrátane možnej transformácie na iné, ako školské zariadenie a úpravy príslušnej legislatívy).

Úprava legislatívy na základe vytvoreného modelu (novela Zákona č. 282/2008 Z. z., resp. Zákona č. 245/2008 Z. z. a ďalšej príslušnej legislatívy).

Financovanie práce s mládežou

Východisková situácia:

Verejné zdroje sú dôležitým zdrojom financovania mládežníckych organizácií, pretože umožňujú financovanie koordinačných a podporných aktivít centrály pre svoje regionálne pobočky. Tieto zdroje sú však často viazané na príslušný kalendárny rok (nezohľadňujú potreby sektora ohľadom dlhodobého financovania) a organizácie ich dostávajú k dispozícii neskoro (v mesiacoch máj / jún), čo sťažuje ich efektívne využitie. Z hľadiska dostupnosti tiež existujú veľké geografické rozdiely, keďže niektoré samosprávy vyčlenili finančné zdroje na podporu práce s mládežou a iné nie. Aj v prípadoch, keď financovanie aktivít pre mládež existuje, často je nesystematické. Nie sú zadefinované ciele a priority na základe relevantných analýz a zisťovaní potrieb. Zároveň existuje veľký nepomer z hľadiska financií určených na podporu práce s mládežou v porovnaní s financiami určenými na iné aktivity v rámci starostlivosti o deti a mládež mimo vyučovania napr. cez vzdelávacie poukazy. Zmena financovania centier voľného času platná od 1.1.2013 prerozdelila zdroje pôvodne určené iba pre samosprávy, kde fungujú centrá voľného času plošne na všetky samosprávy, bez viazanosti ich využitia pre mládež. Táto zmena síce dáva samosprávam väčšiu flexibilitu v starostlivosti o mládež, no udiala sa bez systematickej podpory samospráv, ako tieto prostriedky efektívne využívať na podporu mládeže. Aktuálne nie sú k dispozícii informácie, aké aktivity, na základe čoho a v akej kvalite samosprávy z týchto zdrojov financujú. V rokoch 2011 – 2015 boli v oblasti práce s mládežou realizované dva národné projekty KomPrax- kompetencie pre prax a Praktik – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou z Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „ESF“), ktoré priniesli dôležité inovácie a príklady dobrej praxe.

Vízia: Dostatočné, adresné, transparentné a udržateľné financovanie práce s mládežou.

Cieľ: Vytvoriť systém financovania práce s mládežou a zabezpečiť adekvátne zdroje na všetkých úrovniach (celoštátnej, regionálnej i miestnej).

Možné opatrenia:

Analyzovať systémy financovania aktivít starostlivosti o deti a mládež mimo vyučovania a ich efektivity z hľadiska napĺňania strategických cieľov v predmetných oblastiach a definovať nepokryté oblasti.

Na základe analýzy kvantifikovať a alokovať adekvátne množstvo prostriedkov potrebných na napĺňanie strategických cieľov v oblasti práce s mládežou (napr. prerozdelením existujúcich zdrojov v sektore, získaním dodatočných zdrojov a pod.).

Prepájať existujúce finančné zdroje všetkých relevantných rezortov, príslušných inštitúcií či nadácií na zabezpečenie medzirezortnej spolupráce v práci s mládežou na národnej, regionálnej i miestnej úrovni (a vytvárať priestor vzájomne sa od seba učiť).

Alokovať finančné prostriedky na program „Komunita mladým“ a jej

Prostredníctvom kumulovať štátne a miestne, resp. regionálne zdroje na prácu mládežou.

Vytvoriť grantové systémy pre prácu s mládežou na úrovni krajov z podielových daní previazať ich na analýzy potrieb a stanovené strategické ciele.

Nájsť zdroje na rozvoj infraštruktúry a investičné aktivity v práci s mládežou (napr. cez zdroje štrukturálnych fondov).

Vytvoriť nástroje na podporu neformálnych skupín.

Zabezpečiť vhodné podmienky pre organizácie pôsobiace v práci s mládežou (dlhodobé financovanie, inštitucionálna podpora, flexibilné financovanie, ktoré reaguje na zmenu potrieb, resp. ďalšia podpora, napr. vzdelávanie, ktoré je povinné...).

Zviditeľňovanie a uznávanie práce s mládežou

Východisková situácia:

Aktivity na európskej úrovni zamerané na zvýšenie uznania práce s mládežou a jej výsledkov sú tu už vyše desaťrocie. V rámci programov Európskej únie vzniklo špecializované centrum na prípravu strategických krokov súvisiacich s uznávaním práce s mládežou (SALTO Recognition). Od roku 2012 IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže pripravila rôzne opatrenia na podporu uznania a zviditeľňovania práce s mládežou (konferencie Prúty a architekti, Neformálne vzdelávanie - fáma alebo bežná prax, Fórum inovatívneho učenia). Aktivity národného projektu Komprax - kompetencie pre prax v tejto oblasti vyvrcholili v roku 2013 podpisom Deklarácie o uznávaní prínosu neformálneho vzdelávania v práci s mládežou. Práca s mládežou bola zaradená aj do Stratégie Slovenskej republiky pre mládež na roky 2014 – 2020 ako samostatná téma a začali sa práce aj na novele zákona č. 282/2008 Z. z. Existuje viacero ďalších iniciatív v rámci mládežníckeho sektora, ako je napríklad ocenenie Rady mládeže Slovenska „Most“. Povedomie našej spoločnosti o prínosoch práce s mládežou a prečo je dôležitá, však zďaleka nedosahuje úroveň niektorých iných európskych krajín, ako napríklad v Dánsku či Belgicku.

Vízia: Spoločnosť, ktorá rozumie prínosom a dopadom práce s mládežou.

Cieľ: Vytvoriť nástroje na podporu uznávania práce s mládežou na všetkých štyroch úrovniach uznania (formálne, spoločenské, sebauznanie, politické) a využívať ich

Možné opatrenia:

Finančne podporiť prieskumy a výskumy na zisťovanie dopadov práce s mládežou v rámci programu „Dôkazy o mládeži“ a zistené informácie medializovať (sebauznanie).

Zviditeľňovať príklady kvalitných dlhodobých partnerstiev napr. kampaní, programov, projektov (spoločenské uznanie).

Zaradiť pracovníka s mládežou do Národnej sústavy povolání a Národnej sústavy kvalifikácií (formálne uznanie).

Rozšíriť výučbu práce s mládežou na vysokých školách (formálne uznanie).

Rozvíjať kompetencie pracovníkov samospráv zodpovedných za mládež (politické uznanie).

Realizovať informačné a propagačné aktivity o prínosoch práce s mládežou najmä smerované mimo sektor (spoločenské uznanie) na všetkých úrovniach.

Vytvoriť priestor pre prepojenie práce s mládežou a formálneho vzdelávania (formálne uznanie).

Implementácia, monitoring a sledovanie naplňania Koncepcie

Za implementáciu Koncepcie rozvoja práce s mládežou na roky 2016 – 2020 je zodpovedné MŠVVaŠ SR a bude ju vykonávať v spolupráci s IUVENTOU – Slovenským inštitútom mládeže a príslušnými rezortmi. Naplňanie cieľov koncepcie prostredníctvom jednotlivých rezortov sa bude uskutočňovať v rámci ich pôsobnosti a kompetencií. Monitoring a sledovanie naplňania koncepcie bude vykonávať Medzirezortná pracovná skupina pre štátnu politiku v oblasti mládeže. Rozpracovanie koncepcie predpokladá 2-ročné akčné plány s ročným vyhodnotením na úrovni ministerstva školstva a zverejňovaním plnenia koncepcie verejnosti zrozumiteľnou formou.

Mediálna výchova a mediálne kompetencie

Mediálna výchova (media education) je výchovou, ktorej cieľom je získanie mediálnych kompetencií. **Mediálne kompetencie** môžeme chápať ako schopnosť narábať s médiami, spôsobilosť prijímať a interpretovať mediálne obsahy a aktívne sa zúčastňovať procesu mediálnej komunikácie. Zjednodušenie môžeme povedať, že mediálna výchova je procesom učenia sa a vyučovania o médiách; mediálne kompetencie sú výsledkom tohto procesu – poznatky a zručnosti, ktoré si osvojili jeho účastníci.

Mediálna gramotnosť

Mediálne kompetencie sa niekedy označujú aj synonymom **mediálna gramotnosť** (media literacy). Mediálna gramotnosť je spôsobilosť chápať a dešifrovať mediálne obsahy, ktoré k nám prichádzajú informačnými kanálmi (prostredníctvom tlače, televízneho a rozhlasového vysielania, internetu a podobne). Takmer každý je mediálne gramotný, t. j. dokáže sledovať médiá a narábať s nimi, získavať z nich informácie a nechať sa nimi zabávať. Avšak nie každý je kompetentný interpretovať mediálne obsahy – aktívne si vyberať z mediálnej ponuky relevantné obsahy, citlivo rozlišovať medzi svojimi záujmami a záujmami vlastníkov médií, kriticky skúmať mediálne informácie.

Väčšina z nás je presvedčená o dobrej úrovni vlastnej mediálnej gramotnosti

Väčšina z nás, ktorí tvoríme mediálne publikum, je presvedčená o dobrej úrovni vlastnej mediálnej gramotnosti. Poznáme názvy televíznych relácií, filmových titulov, časopisov, kníh, populárnych pesničiek, poznáme mená celebrit, bez problémov dokážeme sledovať dejovú líniu vo filmoch a televíznych seriáloch. Napriek tomu sa zrejme úroveň našej mediálnej gramotnosti nezmenila od čias, keď sme ešte boli v puberte.

Naša informovanosť o mediálnych obsahoch (o populárnej hudbe, filmoch, televíznych reláciách, PC hrách, internetových stránkach) časom enormne narástla. Avšak je málo pravdepodobné, že sme si analogicky rozšírili aj vedomosti o tom, akým spôsobom sa vyrábajú a upravujú mediálne obsahy, kto vlastní jednotlivé médiá, ako funguje ekonomika v médiách a aké účinky vyvolávajú médiá na jednotlivcov i celú spoločnosť.

Štyri hlavné problémy pri kontakte s médiami

Existujú štyri hlavné problémy, ktoré vznikajú pri kontakte s médiami: informačná presýtenosť, falošný dojem informovanosti, falošný dojem kontroly, falošné presvedčenia. Mediálna výchova je nástrojom, ktorý môže publiku pomôcť prekonať tieto nežiaduce efekty médií. Skúsme si v krátkosti tieto problémy priblížiť, aby sme získali lepšiu predstavu o tom, v akej situácii sa nachádza súčasné mediálne publikum.

Informačná presýtenosť

Informačná presýtenosť vzniká ako dôsledok obrovského pretlaku informácií, ktoré k nám plynú informačnými kanálmi. Prirodzenou reakciou členov publika je osvojenie si návyku automatického, bezmyšlienkovitého správania v kontakte s médiami. Keďže väčšina informácií z médií pre nás nemá žiadnu hodnotu a len zaťažuje našu pozornosť, naučili sme sa vypínať svoju pozornosť a viac-menej pasívne vnímať a prijímať to, čo k nám prichádza z médií. Množstvu informácií sa bránime tým, že sa sledujeme len malé množstvo médií a mediálnych obsahov: napríklad pozeráme niekoľko televíznych relácií, čítame určitý druh časopisov alebo počúvame len určitý žáner populárnej hudby. Ochudobňujeme sa tak o možnosť dostať sa k novým informáciám, ktoré by presahovali horizont našej každodennej skúsenosti a mohli by rozšíriť naše obzory.

Falošný dojem informovanosti

Falošný dojem informovanosti je rovnako ako informačná presýtenosť zapríčinený skutočnosťou, že kultúra nás bombarduje množstvom informácií. Ich nepretržitá produkcia v nás vyvoláva skreslenú predstavu, že vieme všetko, čo potrebujeme vedieť. Veľké množstvo informácií však neznamená tiež informačnú pestrosť a rôznorodosť. Je to skôr naopak, čím viac informácií médiá spracovávajú, tým je ich ponuka homogénnejšia. Napríklad namiesto toho, aby spravodajské médiá, ktoré zamestnávajú veľké množstvo reportérov a vytvárajú rozsiahle spravodajské siete, prinášali relevantné informácie

o všetkých dôležitých oblastiach a témach spoločenského života a analyzovali ich do hĺbky, publikujú len malé množstvo informácií spracovaných väčšinou povrchno, a tie neustále opakujú.

Nepomôže nám ani to, ak sledujeme viacero médií, lebo väčšina z nich informácie od seba navzájom preberá a publikuje teda takmer to isté, čo ostatní. Tento efekt sa nazýva aj „hra odrážajúcich sa zrkadiel“. Ak zostaneme v stave automatického správania a vnímania, nebudeme schopní získať rôznorodé informácie. Budeme mechanicky a pasívne prijímať tie informácie, ktoré si pre nás vybrali médiá, a nebudeme aktívne hľadať tie, ktoré by sme chceli my sami.

Falošný dojem kontroly

Falošný dojem kontroly je paradoxom, ktorý vznikol vďaka prudkému technologickému pokroku. Množstvo komunikačných a informačných technológií nám umožňuje podstatne zvýšiť kontrolu nad tým, čo všetko budeme prijímať zo strany médií. Napriek tomu stále menej zvládame usmerňovať svoj vlastný mediálny konzum. Nadbytok mediálnych obsahov si vynucuje náš pasívny postoj a automatické reakcie, takže v konečnom to nie sme my, kto reguluje proces mediálnej komunikácie, ale skôr tí, ktorí nám mediálne obsahy ponúkajú.

V minulosti si človek sám vyberal médiá, z ktorých chcel získať informácie, alebo pri ktorých sa chcel zabávať. Musel ich obvykle aj iniciatívne vyhľadať (napríklad zájsť do knižnice alebo do kina). Elektronické médiá na báze vysielania však túto situáciu zmenili a dnes sú to skôr informácie, ktoré „vyhľadávajú“ svoje cieľové publikum, (dobrým príkladom môže byť reklama). Pokiaľ počúvame rozhlas alebo pozeráme televíziu v nejakej miestnosti, každý, kto sa tam bude s nami nachádzať, bude vystavení prijímaniu mediálnych obsahov, či už to chce alebo nie.

Konzumáciu médií môžeme kontrolovať a aktívne ovplyvňovať

Určité vyvážené priniesli záznamové médiá, ktoré dovoľujú publiku selektovať, zaznamenávať a prehrávať si informácie a mediálne obsahy podľa vlastného uváženia (napríklad videokazety, mp3 prehrávače) a internet. Väčšina členov mediálneho publika však naďalej bezmyšlienkovito prijíma vysielané informácie a mediálne obsahy a nechá sa nimi podvedome ovplyvňovať. Len málo ľudí uvedomuje, že môžu svoj mediálny konzum kontrolovať viac ako v minulosti a aj tí, ktorí to postrehnú, si nie sú vždy celkom istí, ako na to.

Ako vznikajú falošné presvedčenia?

Falošné presvedčenia sú buď dôsledkom toho, že preberáme názory a postoje, ktoré sme videli v médiách, alebo si vytvárame vlastné presvedčenia na základe nedostatočných a neúplných informácií z médií. Vznik falošných presvedčení je možný vtedy, ak dôverujeme informáciám, ktoré sú povrchné a čiastkové. Falošnosť presvedčení spočíva v tom, že neodrážajú realitu alebo sú logicky chybné.

Média preferujú senzačné a dramatické udalosti

Média preferujú informovanie o senzačných a dramatických udalostiach, ale nie o udalostiach typických. Výsledkom je skreslenie predstáv členov publika o sebe samých i o spoločnosti, v ktorej žijú. Väčšina ľudí si napríklad myslí, že kriminalita je určite vážnym celospoločenským problémom, ale len malé percento z nich vyjadruje skúsenosť, že je to problém, ktorí prežívajú aj v mieste svojho bydliska. Podobne je veľké množstvo ľudí presvedčených o tom, že médiá, najmä televízia, majú veľmi silný vplyv na iných ľudí (napríklad, že ich podnecujú k násilnému správaniu).

Podceňujeme vplyvy, ktoré na nás médiá majú

Výrazne pritom podceňujú vplyv, ktoré majú médiá na nich samých. Nebezpečenstvo falošných presvedčení spočíva v tom, že sa zvyknú časom posilňovať. Keď sú členovia mediálneho publika opakovane vystavovaní falošným informáciám, sú si čoraz istejší, že ich falošné presvedčenia sú správne. Nemajú motiváciu zmeniť ich. Ak niekto upozorní na to, že tieto presvedčenia sú založené na nepravdivých informáciách, jednoducho mu nebudú veriť, lebo sú si istí o ich pravdivosti. Nielenže si časom prestanú klást' otázky, či sú ich presvedčenia vôbec správne, ale budú aj čoraz menej tolerantnejší k iným presvedčeniam, ktoré by správne byť mohli.

Vyhýbať sa automatickým reakciám v kontakte s médiami

Hlavný zmysel mediálnej výchovy je v tom, že nám môže pomôcť vyhýbať sa automatickým reakciám v kontakte s médiami. Určitá mieria automatických reakcií je nutná kvôli veľkému množstvu informácií, ktorému sme vystavení, ale nemusí to byť náš prevažujúci alebo dokonca jediný

postoj k informáciách a mediálnym obsahom. Pri automatickom reagovaní nevyvíjame námahu na pozorné a vedomé sledovanie médií, veľmi sa nesnažíme analyzovať a vyhodnocovať mediálne obsahy a ani hľadať ďalšie informácie na to, aby sme si mohli vytvoriť primeranejšie interpretácie.

Sledujme vlastné ciele – nie ciele vlastníkov médií

Automatické reakcie môžeme oslabiť, ak si navykneme vyhľadávať také mediálne obsahy, ktorým sa zvyčajne nevystavujeme. Potrebujeme nad nimi premýšľať. Práve tým, že pre nás budú nové, nebudeme ich môcť akceptovať ako zaručené. Druhá vec, ktorú môžeme urobiť, je cielene vyhľadávať také mediálne obsahy a témy, ktoré budú vychádzať z našich vlastných potrieb a budú odrážať naše ciele a nie ciele vlastníkov médií.

Mediálna výchova: vzdelávanie o médiách a o mediálnej komunikácii

Zmyslom mediálnej výchovy je rozvoj schopností kritického porozumenia médiám a spôsobilosti ich aktívnej recepcie. Pod mediálnou výchovou by sa nemala chápať výchova a vzdelávanie prostredníctvom médií alebo s pomocou médií. Je to vzdelávanie o médiách a o mediálnej komunikácii. Všetky svoje úvahy o mediálnej výchove smerujú na cieľové publikum, ktoré tvoria deti a mládež (existuje totiž aj mediálna výchova dospelých). Skúsme si jeho predstavy a koncepciu mediálnej výchovy priblížiť.

Mladí ľudia ako producenti vlastných mediálnych obsahov

Od mladých ľudí by sme nemali očakávať iba to, že sa stanú „poučenými konzumentami“, teda, že budú schopní samostatnej, nezávislej interpretácie mediálnych obsahov, ale naším cieľom by mala byť aj ich emancipácia ako „kreatívnych producentov“, ako tvorcov vlastných mediálnych obsahov.

Dnes už je celkom bežnou súčasťou prejavu mladého publika tvorba vlastných mediálnych obsahov a prezentácií. Mladí ľudia fotografujú a nakrúcajú audiovizuálny materiál pomocou mobilných telefónov a preposielajú si ho v skupinkách svojich rovesníkov, zverejňujú digitálne fotografie na internete, píšú blogy, publikujú videá na webových portáloch YouTube a podobne. Mládež si dnes vytvára svoju vlastnú kultúrnu identitu s pomocou médií.

Médiá tvoria najvýznamnejšiu zložku voľného času detí a mládeže

Význam mediálnej výchovy ako nevyhnutnej súčasti vzdelávania mladých ľudí sa vyzdvihuje aj poukázaním na štatistiky, podľa ktorých vo väčšine priemyselne rozvinutých krajín trávajú deti viac času pred televízorom ako v škole. Dokonca je to činnosť, ktorej venujú viac času ako akejkoľvek inej aktivite. Ak k tomu prirátame dobu, ktorú trávajú pozeraním filmov, čítaním časopisov a hraním počítačových hier, zistíme, že médiá tvoria najvýznamnejšiu zložku ich voľného času.

Demokratizačné tendencie verzus obrana voči škodlivým kultúrnym obsahom

V histórii mediálnej výchovy sa vlastne cyklicky opakujú dve fázy: úsilie o demokratizáciu kultúrnych foriem v spoločnosti a úsilie o obranu voči škodlivým kultúrnym obsahom. Zástancovia demokratizačných tendencií akceptovali kultúru mládeže ako platnú a legitímnu formu kultúrneho sebaujadrnenia mladých ľudí a považovali za dôležité, aby ju reflektovali aj vzdelávacie kurikula. Mediálna výchova sa v rámci tohto prúdu chápala ako súčasť progresívnych vzdelávacích stratégií, ktoré sa začali objavovať v 60. a 70. rokoch. Sympatizanti tohto prístupu hľadali cesty a spôsoby, ako prepojiť kultúru, propagovanú v škole, s kultúrou, ktorú mládež žila doma alebo si ju vytvárala spolu so svojimi rovesníkmi. Zástancovia defenzívnych postojov chceli mládež ochrániť pred škodlivým vplyvom médií.

Formotvorným prvkom mnohých vzdelávacích prístupov bol podozrievavý postoj k médiám. Ich predstavitelia implicitne predpokladali obrovskú moc médií a ich vplyv na publikum mládeže. Obávali sa, že médiá môžu mládeži svojimi manipulatívnymi praktikami uškodiť, a preto sa ich snažili „zaočkovať“ proti škodlivému vplyvu. Vzdelávanie sa chápalo ako nástroj posilnenia obranyschopnosti mládeže voči médiám. Zástancovia defenzívnych postojov nerealisticky očakávali, že mládež sa odvráti od mediálnej kultúry k vysokej kultúre.

Od „cenzorských prístupov“ k „poradenským prístupom“

V súčasnosti smeruje pohyb v mediálnej výchove od „cenzorských prístupov“ k „poradenským prístupom“. Teoretici, pedagógovia a výchovno-vzdelávací pracovníci si postupne začali uvedomovať, že protektívny prístup je neefektívny. Ak totiž mediálna výchova zasahovala do oblastí

a tém, ktoré mládež považovala za privilegovanú sféru svojej vlastnej kultúry a vlastných kultúrnych pôžitkov, tak mladí ľudia mali sklon odmietat' to, čo im povedali učítelia.

Mediálna výchova sa dnes už nestavia do opozície voči každodenným skúsenostiam študentov s médiami. Napríklad mladí učítelia, ktorí vyrastali obklopení elektronickými médiami, nemajú dôvod chápať svoje poslanie ako misiu a odsudzovať médiá kvôli ich škodlivému vplyvu. Skôr sa snažia podnecovať študentov, aby využili médiá na svoje vlastné kultúrne sebavyjadrenie. V mediálnej výchove sa vychádza z perspektívy študenta, stavia sa už na jeho existujúcom poznaní a skúsenosťami s médiami a nie na zámeroch a autoritatívnych inštrukciách učiteľa.

Aktívny postoj k médiám

Mediálna výchova sa nechápe ako ochrana, ale ako príprava. Študentom sa neadresujú odporúčania, aby si namiesto sledovania médií našli iné aktivity, ale aby boli pri kontakte s médiami informovaní a rozhodovali sa vo svojom vlastnom záujme.

A to je v tomto projekte najpodstatnejšie. V študentoch nemá zmysel vyvolávať strach z negatívnych účinkov médií. Oveľa rozumnejšie a produktívnejšie je rešpektovať ich záujmy a vkusové súdy. Úlohou učiteľa mediálnej výchovy je pomáhať formovať praktické zručnosti študentov pri recepcii a interpretácii mediálnych obsahov a povzbudzovať ich aktívny postoj k tým médiám, ktoré už dávno tvoria súčasť ich každodenného života.

Prevenie prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie

Plán činnosti koordinátora prevencie prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie je vypracovaný na základe školského zákona č. 245/2008, plánu práce školy pre šk. rok, pedagogicko-organizačných pokynov pre šk. rok a z dokumentu Konceptia boja proti extrémizmu na roky 2015 - 2019.

Aktivity, besedy a prednášky uvedené v pláne činnosti koordinátora, sú zostavené primerane schopnostiam a zručnostiam žiakov našej školy.

Hlavnou úlohou koordinátora je:

systemovo uplatňovať tvorivo-humanistický model, v ktorého centre pozornosti je žiak, jeho potreby a záujmy,

vytvárať prostredie, kde sa vyučujúci a žiaci budú cítiť emocionálne v pohode,

v spolupráci s vedením školy iniciovať preventívne aktivity a koordináciu prevencie ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu,

spolupracovať s vedením školy, triednymi učiteľmi a ostatnými pedagógmi,

monitorovať správanie sa žiakov a ich zmeny s cieľom predchádzania akýchkoľvek prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie,

realizovať programy v oblasti prevencie rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie,

zvyšovať informovanosť rodičov o prípadných prejavoch rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie,

realizovať individuálne poradenstvo pre rizikových žiakov,

Ciele činnosti koordinátora:

stimulovať formovanie osobnosti žiakov,

- predchádzať všetkým formám rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie,
- dodržiavať práva dieťaťa a vytvárať priateľskú atmosféru v škole a v triede,
- formovať odmietavý postoj k prejavom rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie,
  - uvedenými metódami naučiť žiakov vyjadrovať svoje názory a postoje.

Primárna prevencia

- poskytovať preventívno-výchovné konzultácie rodičom, informovať žiakov, zákonných zástupcov o preventívnych programoch organizované školou, monitorovať a analyzovať situáciu v škole z hľadiska prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie,

Sekundárna a terciárna prevencia

- poskytnúť metodické materiály učiteľom a žiakom, organizovať besedy a prednášky, monitorovať správanie sa žiakov.

September

- do tematických plánov zapracovať tému zvyšovania povedomia o prejavoch rasizmu a extrémizmu,
- prednáška: Medzinárodný deň mieru 21.09.

Október

- beseda k téme: Rasizmus,
- film o prejavoch rasizmu: Je to iba vietor
- Svetový deň bez násilia 10.10.

November

- Medzinárodný deň proti fašizmu a antisemitizmu,
- Medzinárodný deň tolerancie 16.11.

December

- prednáška na tému: Xenofóbia,
- Deň ľudských práv 10.12.,
- film „Rozbitý svet“ .

Január

- Svetový deň mieru – beseda s prezentáciou,
- aktivita „Poďme krok dopredu“
- film o prejavoch rasizmu: Je to iba vietor .

Február

- Svetový deň sociálnej spravodlivosti 20.02.,
- beseda na tému: Extrémizmus.

Marec

- Medzinárodný deň boja proti rasovej diskriminácii,
- beseda: „Prečo som ku tebe taký ...“

Apríl

- extrémizmus na internete ,
- film: „Rozbitý svet“ .

Máj

- návšteva pamätného miesta popravených osôb.

Jún

- Deň najlepších priateľov 08.06.,
- vyhodnotenie činnosti za celý školský rok.

Plán činnosti koordinátora prevencie prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie sa v priebehu školského roka môže dopĺňať.

Plán práce koordinátorky výchovy k ľudským právam

Plán práce koordinátora pre ľudské práva bol skoncipovaný na základe Pedagogicko organizačných pokynov, Dohovoru o právach dieťaťa, Listiny ľudských práv, nového Štátneho vzdelávacieho programu, Školského vzdelávacieho programu a plánu práce školy.

Cieľom výchovy a vzdelávania k ľudským právam v školách (a nielen v nich) je osvojiť si vedomosti a zručnosti, formovať postoje, ktoré sú dôležité na podporovanie ľudskej dôstojnosti, informovanej a nezávislej participácie na vývoji demokratickej spoločnosti a to v súlade s hodnotami, ako sú ľudské práva, rovnosť, pluralita a spravodlivosť.

Vzhľadom na ciele výchovy k ľudským právam je potrebné sústrediť sa na jednotlivých stupňoch vzdelávania na osvojenie všeobecných poznatkov a vedomostí veku primeranou formou od intuitívneho a zážitkového osvojenia až po kognitívne poznatky a vedomosti a naopak, od pochopenia pojmov – poznatkov, po zručnosti a ich aplikácie do každodenného života.

Na základe medzinárodných dohovorov v oblasti ľudských práv, ktorými je Slovenská republika viazaná, Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike, schválenej vládou Slovenskej republiky uznesením č. 71/2015 zo dňa 18. februára 2015 a v súlade s princípmi výchovy a vzdelávania definovanými v § 3 písm. j) a o) školského zákona a cieľmi výchovy a vzdelávania ustanovenými v § 4 písm. g) a h) školského zákona:

- výchovu k ľudským právam v triede a škole usmerňovať tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnotu človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti,
- vzhľadom na potrebu plánovania procesu výchovy k ľudským právam ich ochranu a implementáciu zabezpečiť efektívnou spolupracou školy, zákonných zástupcov, mimovládnych organizácií a širokej miestnej komunity,
- zapájať deti a žiakov do aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam organizovaním besied, súťaží, stretnutí, tematických výstav, návštev divadelných predstavení s tematikou ľudských práv,
- vytvoriť podmienky na zabezpečenie kontinuálneho vzdelávania na získanie multietnických a multikultúrnych kompetencií učiteľov,
- vytvárať priaznivé multikultúrne prostredie v školách (prostredníctvom chápaného a kritického spôsobu štúdia jednotlivých kultúr napomôcť žiakom porozumieť iným kultúram).
- Do ŠkVP zapracovať povinné témy súvisiace s multikultúrnou výchovou, výchovou v duchu humanizmu a so vzdelávaním v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, rovnosti muža a ženy, predchádzania všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie a rasizmu a v oblasti problematiky migrácie.
- Viesť žiakov k aktívnej účasti pri kreovaní žiackej školskej rady a podporovať participáciu žiakov a ich zákonných zástupcov na tvorbe školského poriadku; pristupovať dôsledne k napĺňaniu výchovy k ľudským právam.
- V pedagogickom procese rešpektovať Dohovor o právach dieťaťa. Veku primeranou formou oboznamovať deti a žiakov s ich právami a povinnosťami v zmysle tohto dokumentu s využívaním aktivizujúcich metód.
  - Odporúča sa veku primeraným spôsobom informovať žiakov o zmysle a príslušných ustanoveniach Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o účasti detí v ozbrojených konfliktoch, Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii, Opčného protokolu o procedúre oznámení.
  - V súlade s Konceptiou boja proti extrémizmu na roky 2015 – 2019 sa odporúča využiť metodický list s odporúčaniami a metodickými ukážkami zameranými na multidisciplinárny prístup v procese identifikovania znakov radikalizácie mládeže na www.statpedu.sk.

4. Školám sa odporúča využiť informácie v texte *Metodická pomoc k téme osobnostný a sociálny rozvoj žiakov, vyučovaniu psychologických tém v škole a rozvíjaní emocionálnej inteligencie*, ktorý obsahuje inšpirácie a zdroje k rozvíjaniu emocionálnej inteligencie žiakov. Materiál je dostupný na www.statpedu.sk a je možné ho využiť pri vyučovaní voliteľného predmetu psychológia a predmetov, v ktorých sú psychologické témy integrované, pri uplatňovaní prierezovej témy osobnostný a sociálny rozvoj a tiež v rámci triednických hodín.

Ciele a úlohy výchovy k LP:

- Motivovať žiakov a viesť ich k záujmu o problematiku LP, k aktívnemu osvojovaniu si základných pojmov, vedomostí, zručností a návykov v súlade s Národným plánom výchovy k LP.
- Motivovať a viesť žiakov k aktívnej účasti na živote v demokratickej a občianskej spoločnosti, viesť ich k aktívnemu zapájaniu sa a organizovaniu činností a aktivít školy.
- Formovať postoje na podporu ľudskej dôstojnosti, humanizmu a tolerance.
- Rozvíjať postoje a hodnoty globálnej solidarity, tolerance a povedomia hodnoty a ochrany človeka, života, životného prostredia.
- Zefektívňovať prácu Žiackeho parlamentu.
- Viesť žiakov k otvorenému vyjadreniu nesúhlasu s porušovaním LP v akejkoľvek podobe.
- Viesť žiakov k akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí, k obhajovaniu vlastných postojov.

Realizácia cieľov:

Ciele výchovy k LP sa budú realizovať priebežne podľa mesačných plánov formou triednych i školských podujatí. Plán práce je otvorený a bude reagovať na aktuálne potreby a podnety zo strany TŠR, žiakov, rodičov i vyučujúcich.

II. Obsah práce:

Koordinátor pre ľudské práva bude monitorovať, koordinovať a metodicky usmerňovať výchovu pre ľudské práva na škole, spolupracovať s vedením školy, výchovným poradcom a triednymi učiteľmi. V súlade s Dohovorom o právach dieťaťa bude monitorovať správanie sa detí a ich zmeny a zabezpečovať ich aktívnu ochranu. V zmysle Listiny ľudských práv sa zameria na eliminovanie problémov segregácie rómskych žiakov v škole.

Hlavné metódy a formy práce:

- rozhovory, besedy, zážitkové metódy, interaktívne učenie, diskusie, prípadové štúdie
- vhodné využitie tematiky ľudských práv vo všetkých vyučovacích predmetoch,
- práca na triednických hodinách,
- práca s internetom,
- nástenky a výstavy,
- aktivity zamerané na prosociálne správanie, hranie rolí, simulačné hry, brainstorming
- monitorovanie správania žiakov a dodržiavanie práv.

III. Plán aktivít:

Priebežne počas celého školského roka:

1. Prednášky a besedy:

- Beseda s príslušníkom PZ – kriminalita mládeže
- Prednáška o právach a povinnostiach detí
- Beseda s pracovníkmi úradu sociálnych vecí a rodiny

Mesačné plány výchovy k LP:

SEPTEMBER

Príprava aktivít pre triednych učiteľov s možnosťou ich realizácie na triednických hodinách

1. september – Deň Ústavy SR

9. september - Deň obetí holokaustu a obetí rasového násillia

19. september – Medzinárodný deň mieru

K pamätným dňom – pripravené nástenky v triedach, informácie na hodinách OBN, DEJ, ETV.

Výchova k LP sa implementuje do tematických výchovno-vzdelávacích plánov, na TRH sa pozornosť venuje Školskému poriadku, vnútornému poriadku školy, pravidlám správania sa žiakov v triedach. Na TRH sa zvolí zástupca do žiackej školskej rady.

OKTÓBER

Aktivita – Pravidlá v našej triede

Aktívne počúvanie – základ komunikácie

Monitorovanie správania sa žiakov s dôrazom na dodržiavanie ľudských práv a práv dieťaťa

17. október – Medzinárodný deň za odstránenie chudoby

24. október – Deň OSN

28. október – Deň vyhlásenia samostatného štátu Čechov a Slovákov

31. október – Deň UNICEF

Významné dni priblížiť prostredníctvom násteniek, na vyučovacích hodinách, na TRH. V triedach zistiť klímu školy prostredníctvom dotazníkov – vyhodnotiť a prijať opatrenia. V súlade s plánom práce Eliminácia šikanovania na škole.

NOVEMBER

- **4. november** - Deň podpísania Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv.
- **20.november 1959** Deklarácia práv dieťaťa,
- **20.november 1989** Dohovor o právach dieťaťa - aktivita Definícia spravodlivosti – príloha č. 3
- **9. november** Medzinárodný deň boja proti fašizmu a proti antisemitizmu (vyučujúci slovenského jazyka a literatúry)
- **10. november** – Svetový deň využívania vody pre mier a rozvoj
- **16. november** - Medzinárodný deň tolerancie – vyučujúci OBN
- **17. november** – Deň boja za slobodu a demokraciu - vyučujúci DEJ a OBN

Realizovať **aktivity na TRH**, informovať prostredníctvom **nástenky**, venovať na **hodinách OBN** .
Problematike práv **dieťaťa venovať pozornosť na hodinách OBN**.

DECEMBER

Skrátená verzia Dohovoru o právach dieťaťa –celoškolská aktivita **Namaľuj si svoje práva**.

1. december – Svetový deň boja proti AIDS

10. december- Deň Ľudských práv

11. december – Svetový deň ľudstva

Aktualizovať nástenku.

JANUÁR

Práva a zodpovednosti

Priebežné monitorovanie plnenia úloh z plánu práce koordinátora

1. január – Svetový deň mieru

6. január – Svetový deň vojnových sirôt

27. január – Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu

28. január – Svetový deň mobilizácie proti jadrovej vojne.

FEBRUÁR

2. Diskusia na tému rasizmus, fašizmus, intolerancia, diskriminácia, šikanovanie, ponižovanie. Aktivita: Rozdielny pohľad.

22. február – Európsky deň obetí zločinu. Na TRH a na hodinách OBN v 8. ročníku venovať pozornosť problematike ochrany spotrebiteľa, aktualizovať k téme nástenku, realizovať zážitkové učenie a prezentácie žiakov k danej problematike.

MAREC

1. Riešenie konfliktov – oblasť emocionálnej inteligencie, ako jednej so základných kľúčových kompetencií žiaka. Aktivita Lietajúce taniere –Aktivita Korytnačka –

2. marec – Deň boja spisovateľov za mier

21. marec – Medzinárodný deň boja za odstránenie rasovej diskriminácie □ **25.** marec

– Deň zápasu za LP

Aktualizácia nástenky k pamätným dňom. Na **TRH, ETV, OBN** venovať témam pozornosť prostredníctvom **aktivít , cvičení a rolových hier**. Zbierať podnety od žiakov prostredníctvom nástenky.

APRÍL

Uplatňovanie práv dieťaťa vo svete. Aktivita **Deti sveta** – Práca s internetom – **Chcem vedieť viac o ľudských právach**.

- 4. apríl – Medzinárodný deň bez násilia
- 13. apríl – Deň nespravodlivo stíhaných
- 20. apríl – Medzinárodný deň slobody tlače
- 22. apríl – Deň Zeme

MÁJ

- **Deti chcú milovať** – Dôverovať dospelým a prijímať ich ako priateľov. **Desať želaní - aktivita**
- Vyjadrovanie pocitov – panáčik mojej nálady. Využitie citovej výchovy na vyučovaní, pri hodnotení práce žiakov – sebahodnotenie.
  1. 1. máj – Sviatok práce
  2. 3. máj – Svetový deň slobody tlače
  3. 5. máj - Deň Európy
  4. 8. máj - Deň víťazstva nad fašizmom
  5. 25. máj – Deň nezvestných detí
  6. 29. Máj – Medzinárodný deň príslušníkov mierových misií OSN **Aktualizácia nástenky** a vyhodnotenie celoročnej práce.

JÚN

5. Deti sveta– Medzinárodný deň detí – celoškolská aktivita

6. Vypracovanie hodnotiacej správy koordinátora pre výchovu k ľudským právam

- jún – Medzinárodný deň detí
- 4. jún - Medzinárodný deň nevinných detských obetí agresie
- 12. jún – Svetový deň proti detskej práci
- 20. jún - Medzinárodný deň utečencov
- 26. jún – Medzinárodný deň OSN na podporu obetí týrania Vyhodnotiť činnosť TŠR.

Plán činnosti je otvorený, priebežne sa bude dopĺňať a aktualizovať na základe ďalších podnetov.

IV. Očakávané výsledky:

Možno sme sa všetci narodili vedomí si svojich práv, iba si to musíme pripomenúť.“

Porozumieť ľudským právam sa dá najlepšie prostredníctvom vlastného zážitku. Takúto možnosť poskytuje každodenný život v škole. Očakávame, že učitelia budú viesť žiakov k pochopeniu podstaty takých abstraktných pojmov, ako sú sloboda, tolerancia, česťnosť a pravda. Predsudky sú často dôvodom na upieranie ľudských práv niektorým žiakom. Učitelia si budú všimáť, či sa žiaci medzi sebou nenazývajú opovržlivými prezývkami, hanlivo nepomenúvajú spolužiakov iných etnických skupín a v prípade, že k takýmto situáciám dôjde, budú ich riešiť. Triednické hodiny budú dôležitým krokom pri ovplyvňovaní atmosféry školy v prospech ľudských práv. Učitelia budú vytvárať prostredie, v ktorom sa žiaci cítia bezpečne a podelia sa o svoje pocity a názory. Prostredie, kde sú rešpektované ich práva. Očakávame, že ponúknuté aktivity pre triednych učiteľov budú využité v prospech rozvoja kľúčových kompetencií žiakov, v prospech výchovy k ľudským právam.

Podnikateľské zručnosti

Pre niektorých z Vás sa podnikanie stane spôsobom života, ktorý nie je oddelený od bežného života. Baví Vás vytvárať stále niečo nové, viesť ľudí, plniť si sny, stanovené ciele a vízie, ako aj pomáhať

iným dosahovať úspechy. Bez ohľadu na to, či rozhodneme stať sa spisovateľmi, hudobníkmi, dizajnérmi, grafikmi, programátormi, veterinármi alebo obchodníkmi, získavame pritom zručnosti nevyhnutné pre akýkoľvek životný úspech.

Rozhodnutie stať sa podnikateľom a nie byť spolu s tým všetky sprievodné riziká nie je jednoduché. Niekedy trvá celé roky, kým ho definitívne prijme. Stále sme pritom len na začiatku. Väčšinou ani len netušíme, čo všetko nás ešte čaká pri samotnom výkone podnikateľskej činnosti. Vidinu veľkého zárobku a slobody u mnohých rýchlo vystrieda sklamanie z náročnosti podnikania a množstva času, ktorý im zaberie. Na tých vytrvalcov, ktorí sa v tom nestratia hneď v úvodných mesiacoch, však čakajú dôležité životné skúsenosti, ktoré sú kľúčom k akémukoľvek úspechu v živote. Platí to aj v prípade, že samotné podnikanie, pri ktorom sme sa naučili všetky tieto zručnosti, nevedie k úspešnému koncu. Aj to je totiž cenná lekcia a bohatá skúsenosť, ktorá nás niečomu naučí. Každý podnikateľ využíva nižšie uvedené zručnosti. Sú však natoľko dôležité, že pri aplikácii na iné životné oblasti, prípadne aj pri návrate z podnikania do zamestnania, nám dokážu pomáhať dosahovať akýkoľvek úspech.

Kritické myslenie

V živote neexistuje žiadna požiadavka, ktorá by si nevyžadovala aspoň jednu úroveň kritického myslenia. Pri riešení vzniknutých situácií sa každý podnikateľ snaží zbaviť sa svojich vlastných predsudkov, analyzuje pritom všetky dostupné cesty, hľadá nové alternatívy a na problém sa vždy snaží pozeráť z rôznych perspektív. Takéto myslenie však možno uplatniť na akýkoľvek problém, ktorý riešime v bežnom živote alebo ako zamestnanci v určitej spoločnosti. Kritické myslenie prináša efektívnejšie výsledky a jeho pravidelným praktikovaním sa tak dokážeme výrazne posunúť v osobnom aj profesionálnom napredovaní.

Kreativita

Niet pochýb o tom, že každý podnikateľ je zároveň veľkým kreatívcom. Každý deň prijímame veľké množstvo rôznych rozhodnutí od tých bežných o tom, čo budeme mať na raňajky až po zložitejšie osobné a pracovné rozhodnutia o rozvoji alebo odchode z podnikania. Každý podnikateľ sa zároveň túži niečím odlišovať od svojej konkurencie. Obe uvedené činnosti a množstvo ďalších nás tak nútia generovať veľké množstvo rôznych kreatívnych myšlienok, ktoré následne vytvárajú základ pre kreatívne riešenia. Túto zručnosť možno využiť každý deň pri výchove detí. Pri iných činnostiach v domácnosti a môže tvoriť podklad pre nové projekty, rozširovanie podnikania či pribúdajúce podnikateľské aktivity.

Nepohodlie

Každé podnikanie so sebou prináša množstvo situácií, v ktorých sa so železnou pravidelnosťou necítíme pohodlne. Stratégie, o ktorých sme si pôvodne mysleli, že sú skvelé, neprinášajú optimálne výsledky. Práca s ľuďmi je vyčerpávajúca aj v rámci náborov aj pri bežnej pracovnej prevádzke. Niektorých treba prijať, iných prepustiť, dodávatelia na nás tlačia, tovar mešká alebo nám klienti a zákazníci neplatia za dodané produkty a služby. V dôsledku vymenovaných a iných bežne sa vyskytujúcich situácií sa následne necítíme pohodlne. Ich veľkou výhodou však je, že na druhej strane nás učia trpezlivosti a prinášajú so sebou stres, ktorý môže byť v zdravej miere prvotriednym hnacím motorom. Ak totiž pochopíme lekcie ukryté v daných situáciách, môže nás to posunúť vpred a otvoriť nám dvere na miestnostiach, o ktorých sme pôvodne vôbec nevedeli.

Nezávislosť

Každý zakladateľ podnikania je zodpovedný za prijímanie všetkých rozhodnutí súvisiacich s daným biznisom. Zároveň je hlavným dozorcóm nad všetkými nastavenými pravidlami. Táto predstava býva pre mnohých začínajúcich podnikateľov fascinujúca a vzrušujúca. Po reálnom uchopení tejto role však často prichádzajú prvé problémy a rozčarovania. Uvedená úloha je totiž spojená s veľkou nezávislosťou, pričom celá zodpovednosť leží na pleciah samotného podnikateľa. Môže sa poradiť s inými, napokon je to však vždy len on sám, ktorý má posledné slovo. Táto zručnosť je nesmierne posilňujúca vo všetkých smeroch nášho života. Podporuje myslenie, kreativitu a zvyšuje nám sebavedomie. Každý podnikateľ sa postupom času stáva menej závislým na komkoľvek, pretože zistí, že sa dokáže efektívne rozhodovať sám.

Riadenie

Každý z nás si vie celkom dobre predstaviť, s čím sa asi spája podnikateľská činnosť. Hodiny premýšľania o ideách a ich zlepšovaní, ako aj riadenie ľudí a iných vykonávaných činností. Keby sme chceli podnikanie k niečomu prirovnať, môžeme pokojne k umeniu žonglovať. Inými slovami, je to hra so skutočnými hráčmi s určitými zručnosťami, obmedzenými zdrojmi ako sú financie alebo čas, v ktorej sa získavajú hodnoty a pri ktorej sa striedajú výstupy s pádmi s takou pravidelnosťou ako deň a noc. V každom prípade nás podnikanie učí schopnosti riadiť, prijímať dôležité rozhodnutia a strategicky plánovať s tým, čo máme aktuálne v rukách. Stávame sa nezávislými a slobodnejšími, pričom sa nám ukazujú nové cesty vedúce k zaujímavým dobrodružstvám.

Mnohí z Vás sa túžia aj v profesionálnom živote venovať niečomu zmysluplnému, čo im bude prinášať radosť a naplnenie v živote. Takýto stav možno dosiahnuť aj v niektorých zamestnaniach. Ak však chceme väčšiu voľnosť a nezávislosť, v zamestnaní je to náročnejšie. Podnikanie je úžasná skúsenosť, ktorá Vás naučí vyššie uvedené a iné dôležité zručnosti a získavame pri ňom množstvo iných cenných skúseností, ktoré možno využívať v bežnom živote alebo na niektorej zo zamestnaneckých pozícií. V neposlednom rade Vám rozširuje obzory a pomáha rásť aj osobnostne. Zároveň platí, že aj keď sa daná činnosť neskončí úspechom, vždy so sebou prináša množstvo kľúčových lekcí pre naše ďalšie pracovné pôsobenie a množstvo cenných osobných skúseností.

Kapitola 6.

Učebný plán

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Počet týždenných hodín	Celkový počet hodín za štúdium
<i>všeobecné vzdelávanie</i>						
Jazyk a komunikácia						
Slovenský jazyk a literatúra	4 + 0	4 + 0	4 + 0	4 + 0	16 + 0	516 + 0
Anglický jazyk	3 + 0	3 + 0	3 + 0	4 + 0	13 + 0	417 + 0
Nemecký jazyk	3 + 0	3 + 0	3 + 0	4 + 0	13 + 0	417 + 0
Človek a hodnoty						
Etická výchova/Náboženská výchova	1 + 0	1 + 0	0 + 0	0 + 0	2 + 0	66 + 0
Človek a spoločnosť						
Dejepis	1 + 0	1 + 0	1 + 0	0 + 0	3 + 0	99 + 0
Občianska náuka	1 + 0	1 + 0	0 + 0	0 + 0	2 + 0	66 + 0
Človek a príroda						
Fyzika	0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0
Chémia	1 + 0	1 + 0	0 + 0	0 + 0	2 + 0	66 + 0
Biológia	0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0
Geografia	1 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0	1 + 0	33 + 0
Matematika a práca s informáciami						
Matematika	2 + 0	2 + 0	2 + 0	1 + 0	7 + 0	228 + 0
Informatika	0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0
Zdravie a pohyb						
Telesná a športová výchova	2 + 0	2 + 0	2 + 0	2 + 0	8 + 0	258 + 0
<i>odborné vzdelávanie</i>						
Teoretické vzdelávanie						
Vzdelávacie štandardy spoločné pre študijné odbory skupiny odborov 64	0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0
Ekonomické vzdelávanie	2 + 0	3 + 0	2 + 0	1 + 0	8 + 0	261 + 0
Teoretické vzdelávanie	3 + 0	6 + 0	1 + 0	4 + 0	14 + 0	450 + 0
Praktická príprava						
Praktická príprava	9 + 0	6 + 0	15 + 0	14 + 0	44 + 0	1 410 + 0

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola SNP 5, Zlaté Moravce				
Kód a názov ŠVP	Ekonomika a organizácia, obchod a služby				
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu				
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A				
Dĺžka štúdia	4 roky				
Forma štúdia	denná				
Druh školy	štátna				
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk				
Kategoríe a názvy vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín v ročníku				
	1.	2.	3.	4.	Spolu
Všeobecnovzdelávacie predmety	19	18	15	15	67/17
slovenský jazyk a literatúra	4	4	4	4	16/4
prvý cudzí jazyk	3	3	3	4	13/2
druhý cudzí jazyk	3	3	3	4	13/10
občianska náuka	1	1	-	-	2/0
dejepis	1	1	1	-	3/0
etická výchova / náboženská výchova	1	1	-	-	2/0
geografia	1	-	-	-	1/0
chémia	1	1	-	-	2/0
matematika	2	2	2	1	7/1
telesná a športová výchova	2	2	2	2	8/0
Odborné predmety	14	15	18	19	66/7
ekonomika	1	1	1	1	4/0
marketing	1	2	1	1	5/0
marketingová komunikácia a propagácia	-	1	-	-	1/0
účtovníctvo	-	2	1	-	3/1
administratíva a korešpondencia	3	-	-	-	3/0
spoločenská komunikácia	2	-	-	-	2/0
Informatika v podnikaní	-	-	2	2	4/2
právna náuka	-	-	-	2	2/0
viac ako peniaze	1	-	-	-	1/1
tovaroznalectvo	-	2	-	-	2/0
obchodná prevádzka	-	1	-	-	1/0
úvod do sveta práce	-	-	-	1	1/1
odborný výcvik	6	6	13	12	37
aplikovaná ekonómia ekonomické cvičenia v cvičnej firme administratíva predajne spoločenská komunikácia					
Spolu	33	33	33	34	133/24
Účelové kurzy					
ochrana života a zdravia					
telovýchovo-výcvikový kurz					

Prehľad využitia týždňov

Činnosť	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Vyučovanie podľa rozpisu	33	33	33	30
Maturitná skúška	-	-	-	1
Časová rezerva(účelové kurzy, opakovanie učiva, exkurzie, výchovno-vzdelávacie akcie a i.)	7	6	6	6
Účasť na odborných akciách	-	1	1	-
Spolu týždňov	40	40	40	37

Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 – ročné študijné odbory s praxou:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnôv vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na športovo-vzdelávacie kurzy, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky.
- c) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa platnej legislatívy.
- d) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- e) Vyučujú sa dva z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku. Výučba druhého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v 1. a 2. ročníku a minimálne 2 hodiny týždenne v 3. a 4. ročníku.
- f) Škola, ktorá nemá v prechodnom období 8. rokov, najneskôr do školského roku 2017 - 2019, podmienky na výučbu druhého cudzieho jazyka z dôvodu nedostatku kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre 2. cudzí jazyk do disponibilných hodín do časti všeobecne vzdelávanie a môže ju využiť na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové. Ak sa škola rozhodne v prechodnom období zaviesť druhý cudzí jazyk, je povinná začať s jeho výučbou s účinnosťou od 1. ročníka podľa nového učebného plánu. Vyššie ročníky dokončia výchovno-vzdelávací proces podľa pôvodných učebných plánov. Po uplynutí prechodného obdobia musia všetky školy zabezpečiť žiakom výučbu 2. cudzích jazykov.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ sú predmety etická/náboženská výchova, dejepis a občianska náuka. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Predmety nie sú klasifikované, na vysvedčení a v katalógovom liste žiaka sa uvedie „absolvoval/-a“. Predmety občianska náuka a dejepis sú klasifikované.
- h) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ predmet náboženská výchova - náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa), dejepis a občianska náuka. Predmet náboženstvo je klasifikovaný. Je maturitným predmetom. Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov. Predmety občianska náuka a dejepis sú klasifikované.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety ekológia, fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná výchova. Predmet telesná výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
- l) Praktická príprava sa realizuje podľa súčasne platnej legislatívy. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou cvičení (v laboratóriách, dielňach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a praxe. Na cvičeniach a praxi sa môžu žiaci deliť

- do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi platnou legislatívou.
- m) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Disponibilné hodiny zohľadňujú záujmy žiakov, rodičov a potreby regiónu, ako aj personálne a priestorové podmienky školy. Disponibilné hodiny posilňujú profil žiakov, umožňujú dôkladnejšiu prípravu na maturitné skúšky a prijímacie konanie na ďalšie štúdium. Ďalej umožňujú efektívne využitie medzipredmetových vzťahov na vyššej úrovni. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny na všeobecné vzdelávanie sa nemôžu využiť na odborné vzdelávanie a naopak.
  - n) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov študijných odborov stredných odborných škôl v SR je učivo „Ochrana života a zdravia“. Obsah učiva sa realizuje účelovými cvičeniami a samostatným kurzom na ochranu života a zdravia. Účelové cvičenia sa uskutočňujú v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz priamo po triedach, výnimočne po ročníkoch. Samostatný kurz je organizovaný v 3. ročníku v trvaní 3 dní po 7 hodín výcviku v teréne mimo priestorov školy. Je súčasťou plánu práce školy.
  - o) Účelové kurzy sa realizujú v rámci časovej rezervy v školskom roku alebo v rámci praxe, ak konkrétny kurz priamo súvisí s obsahom učiva predmetu prax.
  - p) Maturitná skúška sa organizuje podľa súčasne platnej školskej legislatívy.

Popis realizácie

Príprava v školskom vzdelávacom programe v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu zahŕňa teoretické a praktické vyučovanie. Teoretické vyučovanie je organizované v priestoroch školy a praktické vyučovanie je organizované formou odborného výcviku v škole, v stredisku praktického vyučovania a priamo na pracoviskách zamestnávateľov. Štvorročný odbor štúdia je koncipovaný homogénne ako odbor profesijnej prípravy pre úsek obchodu a marketingu so všeobecným prehľadom o celej oblasti podpory predaja a so základnými predpokladmi pre výkon obchodno-podnikateľských aktivít.

Predpokladom pre prijatie do študijného odboru je úspešné ukončenie základnej školy a zdravotné požiadavky uchádzačov o štúdium. Pri prijímaní na štúdium sa hodnotí tiež prospech a správanie na základnej škole, záujem uchádzačov o štúdium a výsledky prijímacieho konania. Konkretizácia kritérií na prijímacie skúšky vrátane bodového hodnotenia sú stanovené každoročne.

Stratégia výučby školy vytvára priestor pre rozvoj nielen odborných, ale aj všeobecných a kľúčových kompetencií. Najväčší dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka. Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie oznamovacieho odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku v cudzom jazyku. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy matematiky, chémie a informatiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť ekonomiky, marketingu, marketingovej komunikácie a propagácie,

činnosti v obchodnej prevádzke podnikateľských aktivít v oblasti podpory predaja a reklamy, a pod. V rámci odborného výcviku žiaci získavajú teoretické a praktické zručnosti na úseku obchodu v oblasti marketingu, podpory predaja a tvorby reklamných prostriedkov. Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovanie ich osobnostných a profesionálnych vlastností, postojov a hodnotovej orientácie.

Škola vo vyučovacej stratégii uprednostňuje tie vyučovacie metódy, ktoré vedú k harmonizácii teoretickej a praktickej prípravy tak pre profesionálny život, ako aj pre život v spoločnosti a medzi ľuďmi. Výučba je orientovaná na uplatnenie autodidaktických metód (samostatné učenie a práca) hlavne pri riešení problémových úloh, tímovej práci a spolupráci. Uplatňujú sa metódy dialogické slovné formou účelovo zameranej diskusií alebo brainstormingu, ktoré naučia žiakov komunikovať s druhými ľuďmi na báze ľudskej slušnosti a ohľaduplnosti. Poskytujú žiakom priestor na vytvorenie si vlastného názoru založeného na osobnom úsudku. Vedú žiakov k odmietaniu populistických praktík a extrémistických názorov. Učia ich chápať zložitú medziludských vzťahov a nevyhnutnosť tolerancie. Metódy činnostne zameraného vyučovania (praktické práce) sú predovšetkým aplikačného a heuristického typu (žiak poznáva reálny život, vytvára si názor na základe vlastného pozorovania a objavovania, uplatňuje svoje nadanie a kreativitu), ktoré im pomáhajú pri praktickom poznávaní reálneho sveta a života. Aj keby boli vyučovacie metódy tie najlepšie, nemali by šancu na úspech bez pozitívnej motivácie žiakov, tzn. vnútorné potreby žiakov vykonávať konkrétnu činnosť sú tou najdôležitejšou oblasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Preto naša škola kladie veľký dôraz na motivačné činitele – zaraďovanie súťažní, simulačných a situačných metód, riešenie konfliktových situácií, verejné prezentácie prác a výrobkov a pod. Uplatňované metódy budú konkretizované na úrovni učebných osnov jednotlivých predmetov. Metodické prístupy sú priebežne vyhodnocované a modifikované podľa potrieb a na základe skúseností vyučujúcich učiteľov.

Teoretické vyučovanie je realizované v budove školy na Ul. SNP 5 v Zlatých Moravciach. Praktická príprava prebieha v PPV Štefánikova 12 v Zlatých Moravciach.

Kľúčové, všeobecné a odborné kompetencie sú rozvíjané priebežne a spôsob ich realizácie je konkretizovaný v učebných osnovách jednotlivých vyučovacích predmetov. Škola bude rozvíjať aj kompetencie v rámci pracovného prostredia školy napr. schopnosť autonómneho rozhodovania, komunikačné zručnosti, posilňovanie sebaistoty a sebavedomia, schopnosť riešiť problémy a správať sa zodpovedne (umiestniť na chodbách schránku dôvery, prostredníctvom ktorej môžu žiaci zadávať otázky, vznášať protesty a pripomienky).

Školský vzdelávací program Obchod a podnikanie, služby a cestovný ruch je určený pre uchádzačov s dobrým zdravotným stavom. V prípade talentovaných žiakov sa výučba bude organizovať formou individuálnych učebných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie. Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa pristupuje s ohľadom na doporučenie špeciálnych pedagógov a psychológov vo vzťahu na individuálne potreby žiaka, stupeň a typ poruchy, úroveň kompenzácie poruchy a možnosti školy. Študijný odbor 6405 K pracovník marketingu nie je vhodný pre žiakov s mentálnym postihnutím, s vážnymi poruchami zraku a sluchu a s vážnym telesným narušením. Pre tento odbor sa vyžaduje zdravotný preukaz.

Činnosť školy v oblasti spoločenského a kultúrneho života je veľmi bohatá a pestrá nielen pri aktivitách súvisiacich s činnosťou školy, ale aj v mimoškolskej oblasti. Žiaci svoje odborné vedomosti a zručnosti budú prezentovať na mnohých propagačných akciách, ktoré organizujú súkromní podnikatelia a veľké obchodné reťazce. Týchto aktivít sa zúčastnia

učitelia odborných predmetov a majstri odborného výcviku vo funkcii pedagogického dozoru. Samostatnosť, húževnatosť a pracovitosť našich žiakov bude ocenená tak zo strany školy, ako zo strany zamestnávateľov. V rámci veľkého množstva záujmových krúžkov (jazykové, športové, odborné a iné) ponúkajú našim žiakom efektívne využívať svoj voľný čas.

Klasifikácia prebieha podľa klasifikačného poriadku. Výsledky žiakov sa hodnotia priebežne na základe kritérií, s primeranou náročnosťou a pedagogickým taktom. Podklady pre hodnotenie sa získavajú sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie, rôznymi metódami a prostriedkami hodnotenia, analýzou činnosti žiaka, konzultáciami s ostatnými učiteľmi vrátane výchovného poradcu a zamestnancov pedagogicko-psychologických poradní, rozhovormi so žiakom, jeho rodičmi, ale aj s inštruktormi praktickej prípravy, ktorí boli poverení praktickou inštrukciou zo strany svojho zamestnávateľa. Pri hodnotení sa využívajú kritériá hodnotenia na zabezpečenie jeho objektivity. Žiaci sú s hodnotením oboznámení aj prostredníctvom elektronickej žiackej knihy.

Organizácia výučby

Príprava v školskom vzdelávacom programe Obchod a podnikanie, služby a cestovný ruch v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu zahŕňa teoretické a praktické vyučovanie. Výučba je organizovaná v týždňových cykloch.

Teoretické vyučovanie je organizované v priestoroch školy na UI SN/P 5 v Zlatých Moravciach. Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie oznamovacieho odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku v cudzom jazyku. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy matematiky, chémie a informatiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť ekonomiky, marketingu, marketingovej komunikácie a propagácie, činnosti v obchodnej prevádzke, podnikateľských aktivitách a pod.

V rámci odborného výcviku žiaci získavajú teoretické a praktické zručnosti na úseku obchodu v oblasti marketingu, podpory predaja a tvorby reklamných prostriedkov. Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovanie ich osobnostných a profesionálnych vlastností, postojov a hodnotovej orientácie. Praktické vyučovanie je organizované formou odborného výcviku v škole, alebo v obchodných reťazcoch JEDNOTA, BILLA ZDROJ. Školská predajňa, marketingové oddelenia obchodných reťazcov a tiež súkromné reklamné či marketingové agentúry sú základom odbornej prípravy žiakov v tomto študijnom odbore. Prevádzkové podmienky reklamných agentúr umožnia žiakom podieľať sa na výrobe propagačných prostriedkov pri rôznych propagačných akciách a medzinárodných aktivitách školy.

Na odbornom výcviku si žiaci osvojujú potrebné návyky v komunikácii so zákazníkmi a klientmi, pri prezentácii produktov, pri prijímaní objednávok a uzatváraní obchodných kontraktov. Praktické činnosti a zručnosti zabezpečujú žiaci pod dozorom majstra alebo inštruktora (zamestnanec podniku) odborného výcviku. Ďalšie odborné zručnosti žiaci získavajú pri rôznych spoločenských akciách organizovaných školou, ako napríklad žiacke konferencie, pre ktoré žiaci zabezpečujú podporné propagačné materiály. Tieto vyučovacie aktivity prebiehajú pod dozorom majstra odborného výcviku. Takéto

podujatia sú pre žiakov veľmi lákavé, motivujúce a inšpirujúce. Plánujeme realizovať spoločenské akcie pri príležitosti organizovania rôznych domácich a zahraničných seminárov a sympózií, športových stretnutí, spoločenských akcií. Časť odborného výcviku máme zabezpečenú zmluvnými vzťahmi s fyzickými a právnickými osobami.

Štvorročný odbor štúdia je koncipovaný homogénne ako odbor profesijnej prípravy pre úsek obchodu so všeobecným prehľadom o celej oblasti podpory predaja a výskumu trhu a so základnými predpokladmi pre výkon marketingových aktivít.

Študijný odbor 6405 K pracovník marketingu integruje teoretické a praktické vyučovanie. V 1. a 2. ročníku dominujú vyučovacie predmety všeobecného zamerania, v 3. a 4. ročníku viac dominujú odborné predmety. Odborný výcvik je v 1. a 2. ročníku zameraný praktické činnosti súvisiace s obsluhou v obchode a s priamou komunikáciou so zákazníkom. V 3. a 4. ročníku je odborný výcvik zameraný na osvojovanie praktických zručností žiakov v oblasti marketingových činností súvisiacich s výskumom trhu a podporou predaja.

Maturitná skúška sa koná v súlade s platnými predpismi a pedagogicko-organizačnými pokynmi MŠ SR.

Ďalšie organizačné podrobnosti týkajúce sa účelových kurzov a cvičení sú súčasťou učebného plánu.

Zdravotné požiadavky na uchádzača

Na prijatie do študijného odboru 6405 K pracovník marketingu môžu byť prijatí uchádzači s dobrým zdravotným stavom. Uchádzači nesmú trpieť predovšetkým:

- prognosticky závažnými chronickými a alergickými ochoreniami kože, najmä rúk a tváre,
- prognosticky závažnými srdcovými chorobami,
- prognosticky závažnými záchvatovými stavmi,
- prognosticky závažnými nervovými chorobami a psychickými poruchami,
- prognosticky závažnými chybami sluchu a vážnymi chybami zraku.

Pred prijatím do odboru je potrebné vyšetrenie na bacilonosičstvo. Uchádzač musí mať platný zdravotný preukaz. Zdravotnú spôsobilosť uchádzačov posúdi a písomne potvrdí dospelý lekár, v prípade zmenenej pracovnej schopnosti aj posudková komisia sociálneho zabezpečenia.

Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, požiarne ochrana, ochrana životného prostredia a hygieny práce sú neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania. Vo výchovno-vzdelávacom procese musí výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci vychádzať z platných právnych predpisov (zákonov, nariadení vlády SR, vyhlášok, technických predpisov a slovenských technických noriem).

Priestory pre výučbu musia zodpovedať svojimi podmienkami požiadavkám stanovených v zdravotníckych predpisoch (hygienické požiadavky na priestory, prevádzka školských zariadení, bezpečná prevádzka, používanie strojov, prístrojov a pod.). Žiaci musia byť poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

Nácvik a precvičovanie činností musí byť v súlade s požiadavkami, ktoré upravujú prácu pre mladistvých (napr. Zákonník práce) a v súlade s podmienkami, podľa ktorých môžu

mladiství vykonávať zakázané práce z dôvodu prípravy na povolanie. Ak to vyžaduje charakter činnosti, určí učebná osnova z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci aj požiarnej ochrany podmienky, za ktorých sa môže výučba žiakov uskutočňovať.

Základnými podmienkami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci rozumieme:

- dôkladné a preukázateľné oboznámenie žiakov s predpismi o BOZP, hygienickými a protipožiarnymi predpismi a s technologickými postupmi;
- používanie technického vybavenia, ktoré zodpovedá bezpečnostným a protipožiarnym predpisom,
- používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov podľa platných predpisov,
- dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať a vyžadovať,
- vykonávanie stanoveného dozoru na pracoviskách žiakov, pričom sa vymedzia stupne dozoru nasledovne:
  - práca pod dozorom si vyžaduje sústavnú prítomnosť osoby poverenej dozorom, ktorá dohliada na dodržiavanie BOZP a pracovného postupu. Táto osoba musí zrakovo obsiahnuť všetky pracovné miesta tak, aby mohla bezpečne zasiahnuť v prípade porušenia BOZP,
  - práca pod dohľadom si vyžaduje prítomnosť osoby poverenej dohľadom kontrolovať pracoviská pred začatím práce a pokiaľ nemôže zrakovo všetky pracoviská obsiahnuť, v priebehu práce ich obchádza a kontroluje.

Stanovením príslušného stupňa dozoru je poverený vedúci zamestnanec Strediska praktického vyučovania v závislosti od charakteru práce, podmienok a tematického celku výučby.

Pri nástupe žiaka na štúdium sa vyžaduje:

1. Pracovné oblečenie

Dievčatá aj chlapci

- Biely pracovný plášť
- Zdravotná obuv (nie vsuvky)
- Menovka

2. Zdravotný preukaz pre prácu s potravinami

Zakazuje sa nosenie „pírsingu“. Odborný výcvik budú žiaci vykonávať na určených pracoviskách (kmeňových, zmluvných) a Stredisku pracovného vyučovania.

Poznámky k učebnému plánu:

- a) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa súčasne platnej legislatívy.
- b) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov minimálne v rozsahu 1 týždennej vyučovacej hodiny v 1. ročníku. Predmety nie sú klasifikované, na vysvedčení a v katalógovom liste žiaka sa uvedie „absolvoval/-a“.
- c) Predmet telesná výchova možno vyučovať 1 hodinu týždenne aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
- d) Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou cvičení (v laboratóriách, dielnach, odborných učebniach, cvičných firmách a pod.) a odborného výcviku. Na

cvičeniach a odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy je stanovený platnou legislatívou.

- e) Žiaci v každom ročníku absolvujú exkurzie (1 až 2 dni v školskom roku) na prehĺbenie, upevnenie a rozšírenie poznatkov získaných v teoretickom vyučovaní. Exkurzie sú súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Pripravuje a vedie ich učiteľ, ktorého vyučovací predmet najviac súvisí s obsahom exkurzie.
- f) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov študijných odborov stredných odborných škôl v SR je učivo „Ochrana života a zdravia“. Obsah učiva sa realizuje účelovými cvičeniami a samostatným kurzom na ochranu života a zdravia. Cvičenia sa uskutočňujú v 1. a 2. ročníku priamo v teréne. Samostatný kurz je organizovaný v 3. ročníku a je súčasťou plánu práce školy.
- g) V 1. ročníku je v rámci možností súčasťou vyučovania týždenný telovýchovno-výcvikový kurz. Účelové kurzy sa realizujú v rámci sedemtýždňovej časovej rezervy v školskom roku.

Využitie týždňov

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Spolu týždňov	40	40	40	37
Výučba	33	33	33	30
Maturitná skúška	0	0	0	1
Účasť na odborných akciách	0	1	1	0
Časová rezerva (účelové kurzy, opakovanie učiva, exkurzie, výchovno - vzdelávacie akcie a i.)	7	6	6	6

Kapitola 7.

Učebné osnovy

Jazyk a komunikácia

Slovenský jazyk a literatúra

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
4 + 0	4 + 0	4 + 0	4 + 0

Vzdelávacia oblasť: JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	1. – 3.ročník - 4 hodiny týždenne, spolu 132 vyučovacích hodín 4. ročník - 4 hodiny týždenne, spolu 120 vyučovacích hodín
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je znakom národnej a individuálnej identity, prostriedkom komunikácie a profesionálnej realizácie, ako aj prostriedkom na vyjadrenie citov a pocitov.

Výchovno-vzdelávacie procesy smerujú k tomu, aby sa žiaci naučili interpretovať texty (jazykové prejavy, slohové útvary) hovorené a písané formulovaním podstaty obsahu textu a jeho funkcie (cieľa), samostatne racionálne študovať z odborných kníh a časopisov, v jazykových normatívnych príručkách používať úvodnú i slovníkovú časť (napr. Pravidlá slovenského pravopisu, Krátky slovník slovenského jazyka) na zvyšovanie svojej jazykovej kultúry, odborne citovať (doslovne v úvodzovkách) alebo parafrázovať a používať bibliografickú normu pri zázname informácií.

Vo svojich ústnych aj písomných prejavoch využívať logicko-myšlienkové operácie ako sú analýza a syntéza, abstrakcia, zovšeobecnenie, porovnávanie, klasifikácia, indukcia a dedukcia, analógia atď.. Vecne a presvedčivo argumentovať, obhájiť svoj názor. Vo všetkých svojich prejavoch vhodne uplatňovať logickú nadväznosť a komunikatívnu funkčnosť slov a viet (neutrálnosť, nocionálnosť, terminologickosť alebo expresívnosť, obraznosť, frazeologizmy). Ovládať a používať odbornú jazykovú terminológiu (najmä vo vzťahu k štúdiu cudzích jazykov) a základné pojmy z lexikológie a slovtvorby, gramatiky (morfológie a syntaxe), hláskoslovia, spisovnej výslovnosti a pravopisu, zvukovej stránky jazyka, komunikácie, štylistiky a rétoriky, vzniku a vývinu jazyka. Vedieť sa vyjadrovať vhodne, výstižne (odborne, vecne alebo citovo, obrazne), kultivovane, gramaticky správne, v súlade s funkciou (cieľom) prejavu a komunikatívnou situáciou, a to v hovorenej i písanej forme, v diskusii ani v polemike neponížiť osobnosť partnera komunikácie, v hovorených prejavoch uplatňovať výraznú artikuláciu, spisovnú výslovnosť.

Posilňovať rozvoj čitateľskej gramotnosti ako zásadnú kompetenciu pre rozvoj myslenia žiakov.

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Jednotlivé zložky vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra plnia svoje špecifické ciele.

Jazyk:

- interpretovať texty (hovorené a písané) formulovaním podstaty obsahu textu a jeho funkcie vo forme kľúčových slov a konspektu,
- samostatne študovať z odborných kníh a časopisov, efektívne využívať rámcové časti knihy,
- pracovať s jazykovými normatívnymi príručkami a zvyšovať svoju jazykovú kultúru
- výrazne, plynulo čítať bez prípravy akýkoľvek text – odborný, publicistický, umelecký, ale aj nesúvislé texty
- vhodne uplatňovať vo svojich prejavoch logickú nadväznosť a komunikatívnu funkčnosť slov a viet, gramatickú správnosť, spisovnosť,
- ovládať a používať odbornú jazykovú terminológiu, taktiež základné pojmy z jednotlivých rovín,
- vedieť sa vyjadrovať vhodne, výstižne, kultivovane, gramaticky správne, v súlade s funkciou prejavu a komunikatívnou situáciou – vo forme hovorenej a písanej,
- uplatňovať v hovorených prejavoch výraznú artikuláciu, spisovnú výslovnosť, prozodické vlastnosti reči,
- vhodne a správne uplatňovať v písaných prejavoch odseky a interpunkciu, dodržiavať pravopisnú normu,
- tvoriť rozličné druhy textov v ústnej a písomnej forme v súlade s funkčnými jazykovými štýlmi a slohovými postupmi,
- aplikovať poznatky a zručnosti nadobudnuté pri vyučovaní slovenského jazyka v ostatných učebných predmetoch a naopak.

Literatúra:

- osvojiť si schopnosť vcítiť sa do vnútorného života iných, chápať potreby iných, myslenie, cítenie a konanie,
- naučiť sa identifikovať s vlastnými skupinami, zbavovať pocitu nepriateľstva, predsudkov, osvojiť si schopnosť preklenúť prirodzené a kultúrne odlišnosti jednotlivcov a celých sociálnych skupín,
- osvojiť si postupne logicko-myšlienkové operácie, a to najmä reprodukciu, porovnávanie a analógiu, klasifikáciu, analýzu a syntézu, indukciu a zovšeobecňovanie,
- vytvoriť si individuálny hodnotový systém, ktorý rešpektuje relatívne trvalé a celospoločenské hodnoty, naučiť sa kriticky hodnotiť javy okolo seba, vedieť si obhájiť svoje stanovisko za pomoci argumentov,
- rozvíjať svoju schopnosť tvorivo interpretovať osvojené myšlienky a produkovať vlastné,
- naučiť sa správne, výstižne verbalizovať svoje čitateľské zážitky myšlienky, postoje a názory
- vedieť citovo vyváženým spôsobom akceptovať a hodnotiť ľudí, javy a udalosti okolo seba a využívať pri tom umenie ako znak alebo model sveta
- udržiavať svoje ambície v rovnováhe so svojimi možnosťami, zdokonaľiť sa v sebadiagnostike a sebahodnotení,
- osvojiť si základné literárnovedné pojmy a na výbere najvýznamnejších slovenských a svetových autorov a literárnych diel sa oboznámiť s modelom vývinu umenia a umeleckej literatúry,
- naučiť sa čítať umelecké dielo s kritickým odstupom, nadhľadom a získať schopnosť spojiť spontánnu analýzu diela s emocionálnym prežívaním textu,
- naučiť sa chápať ideovú a umeleckú rovinu diela a vedieť ich interpretovať
- naučiť sa používať metódy analýzy a interpretácie básnických, prozaických a dramatických diel.
- naučiť sa chápať umelecké dielo ako špecifický obraz videnia sveta.

VÝCHOVNÉ A VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:

- využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,

- vytvárať ústne a písomné prejavy adekvátne situácii a účelu uplatnenia,
  - efektívne využívať dostupné informačno-komunikačné technológie,
  - prezentovať výsledky svojej práce na verejnosti, používať odborný jazyk, primerane komunikovať v materinskom jazyku,
  - chápať význam a uplatňovať formy komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry
- Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:
- orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
  - uvedomiť si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote spoločnosti,
  - ceniť a rešpektovať umenie a kultúrne historické tradície, tolerovať prejavy iných kultúr. Spôsobilosť riešiť problémy.
- Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli:
- uplatňovať pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
  - byť otvorení získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formulovať argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov.

Metódy vyučovania

Na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a literatúry budeme uplatňovať rôzne metódy, postupy a formy práce: EUR, brainstorming, cinquai, tvorivý dialóg, problémový rozhovor, heuristický rozhovor, inscenačné metódy, didaktické hry, projektové úlohy, hra v role, zážitkové učenie, skupinové vyučovanie, práca s IKT, literárne exkurzie, návšteva knižnice, besedy, atď.

Pri koncipovaní osnov predmetu sme vychádzali z týchto dokumentov:

1. Závery medzinárodnej konferencie Unesco, vedenej J.Delorsom, ktorá sa zaoberala vzdelávaním v 21.storočí a schválila 4 strategické piliere vzdelávania pre Európu:
  - Učiť sa žiť
  - Učiť sa učiť
  - Učiť sa spolupracovať
  - Učiť sa konať
2. Štátny vzdelávací program, jeho Obsahový štandard, Výkonový štandard, Prierezové témy
3. Školský vzdelávací program
4. Cieľové požiadavky – záväzné pre externú časť maturitných skúšok
5. Profil absolventa SOŠ v Školskom vzdelávacom programe
6. Princípy didaktického konštruktivismu, ktorý opustil tzv. historické usporiadanie obsahu učiva literatúry. Konštruktivisticky orientované osnovy zásadne menia podstatu predmetu. Učivo nie je zamerané na sprostredkovanie informácií o spisovateľoch a ich dielach, ale je koncipované ako vzostupný program rozvíjania žiakových čitateľských a interpretačných zručností, čo je spojené so skvalitňovaním kognitívnych funkcií a esteticko-emocionálnych potenciálov žiaka. Najdôležitejšia zmena je, že poznatky žiak nemá preberať hotové, ale do podoby svojich vedomostí ich konštruuje sám na základe podnetov, ktoré mu pripravuje učiteľ. Tento proces tvorby, upevňovania a systematizácie získaných vedomostí sa uskutočňuje aj v pracovných skupinách, vedie tak aj k rozvoju schopnosti kooperácie a k vývinu žiakových schopností sebavyjadrenia ústnou aj písomnou formou.

Časová dotácia zložiek:

- 1.ročník 2 hodiny jazyk, 2 hodiny literatúra
- 2.ročník 2 hodiny jazyk, 2 hodiny literatúra

3.ročník 2 hodiny jazyk, 2 hodiny literatúra

4.ročník 2 hodiny jazyk, 2 hodiny literatúra

Štátny vzdelávací program má dotáciu pre všetky ročníky 2+1, náš Školský vzdelávací program má posilnenú dotáciu o 1 hodinu v1.- 4.ročníku, t.j. 2+2.

Jazyk: Obsahový vzdelávací štandard Štátneho vzdelávacieho programu predstavuje sústavu poznávacích a rečových kompetencií a súbor jazykovedných termínov. Tento okruh je kritériom na všetky formy kontroly výsledkov vzdelávania, vrátane maturitných skúšok.

Obsahový štandard zahŕňa:

- verejnú prezentáciu prejavu
- pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti
- analytické a syntetické zručnosti
- tvorivé zručnosti
- informačné zručnosti
- komunikačné zručnosti

Výkonový štandard stavia na podnecovaní žiaka získavať vedomosti, zručnosti a postoje osobným bádáním a tvorivosťou. Určuje aj predpísané žánre pre kontrolné slohové práce.

Pri vypracovávaní tematických výchovno-vzdelávacích plánov sme vychádzali z lingvisticko-sémantického princípu, ktorý považujeme za nosný, ale do plánov 1.ročníka sme implementovali aj komunikačno-slohový princípu (útvary kontrolných slohových prác budeme písať tak, ako sú uvádzané v učebniciach Caltíkovej, začali sme 1.ročníkom. Postupne budeme robiť úpravy aj v nasledujúcich rokoch).

Rozvíjané kľúčové kompetencie:

1. Vedieť komunikovať adekvátne v komunikačnej situácii
2. Vedieť sa vyjadrovať adekvátne v komunikačnej situácii, ústne aj písomne- tieto kompetencie rozvíjame na všetkých hodinách jazyka aj literatúry, to je hlavný cieľ vzdelávania v predmete slovenský jazyk a literatúra
3. Čítať s porozumením súvislé aj nesúvislé texty
4. Schopnosť aktívne počúvať
5. Schopnosť učiť sa učiť
6. Schopnosť riadiť svoj vlastný život

KLASIFIKÁCIA ZLOŽKY : JAZYK

Podkladom k polročnej klasifikácii žiakov sú aj známky z ústnych odpovedí (2 odpovede počas polroka), známky z písomných prác z uzavretých tematických celkov (podľa plánov), známky z pravopisných cvičení – podľa zamerania hodiny a aktivity žiaka, známky z projektov, známky z diktátu a kontrolnej práce.

Klasifikované písomné práce – v každom ročníku píšeme každý polrok 1 kontrolný diktát a 1 kontrolnú prácu, školskú alebo domácu, podľa stratégií vyučujúceho predmet v danej triede. Kontrolné diktáty sú súvislé texty v určenom rozsahu. Klasifikácia a hodnotenie sa uskutočňuje na základe Školského zákona č. 245/2008 § 55, §56, §57 a §58 a Metodického pokynu č.21/ a 2011. Pri klasifikácii diktátov uplatňujeme túto stupnicu: 0-1 chyba:výborný, 2-3chyby: chválitebný, 4-6 chýb: dobrý, 7-8-9 chýb: dostatočný, 10 a viac chýb: nedostatočný. Kontrolné slohové práce písomné sú klasifikované podľa kritérií na hodnotenie PFIČ MS z predmetu SJL a ich stupnica je nasledovná:

- 1: 100 - 85,7% (28-24 bodov) výborný
- 2: 82,1 - 67,9% (23-19 bodov) chválitebný
- 3: 64,3 - 50% (18-14 bodov) dobrý
- 4: 46,4 - 32,1% (13-9 bodov) dostatočný
- 5: 28,6% a menej (8 bodov a menej) nedostatočný.

Projekty žiakov: Realizujeme najmä na základe ich osobnej aktivity a záujmu. U žiakov sa stretávajú s veľmi pozitívnymi ohlasmi a z hľadiska cieľov vyučovania majú významný podiel na rozvoj kompetencií žiakov. Pri klasifikácii projektovej práce dodržiavame tieto kritériá: miera participácie na vypracovaní projektu, úroveň komplexnosti analýzy uvedeného javu, prezentácia projektu. Projekt je skupinová práca, teda žiaci vedia, že všetci dostanú rovnakú známku.

TÉMY PROJEKTOV:

1. Kronika triedy
2. Triedny, resp. školský časopis – príspevky
3. Analýza prozodických vlastností reči a dodržiavania ortoepických noriem v ústnom prejave môjho starého rodiča.

Tematické celky:

- 1.ročník – I. Komunikácia a sloh - Jazyková komunikácia, Bežná komunikácia - hovorový štýl, Oficiálna komunikácia - administratívny štýl, Pracovná komunikácia
II. Jazykové prostriedky - Jazykový systém, Zvukové jazykové prostriedky, Lexikálne jazykové prostriedky
  - 2.ročník – I. Komunikácia a sloh – Komunikácia slovesného umenia, Masmediálna komunikácia
II. Jazykové prostriedky – Morfologické prostriedky, Syntaktické prostriedky
  - 3.ročník – I. Komunikácia a sloh - Vedecká, odborná a pracovná komunikácia – náučný štýl,
II. Jazykové prostriedky – Zvukové jazykové prostriedky,
  - 4.ročník – I. Komunikácia a sloh - Ústna verejná komunikácia
II. Jazyk a reč – Všeobecné poznatky o jazyku, Národný jazyk, Jazyková kultúra
- V tematických výchovno-vzdelávacích plánoch sú konkrétne rozpracované všetky zložky týchto osnov.

Literatúra: konštruktivisticky orientované učebné osnovy zásadne menia podstatu predmetu, lebo učivo je koncipované ako postupný program rozvíjania žiakových čitateľských a interpretačných zručností, čo je spojené s osvojovaním si základných teoretických poznatkov. Preto je systém práce s literárnym textom usporiadaný od čítania s porozumením, cez myšlienkovú a jazykovo-štylistickú analýzu po najvýznamnejšiu časť: hodnotenie literárneho textu, verbalizácia čitateľského zážitku, tvorba vlastných textov.

Rozvíjané kľúčové kompetencie:

1. Kognitívne kompetencie – spôsobilosť používať kognitívne operácie, spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine, spôsobilosť kritického myslenia, spôsobilosť formulovať a riešiť problémy, schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky.
2. Komunikačné kompetencie – spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie, zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie, spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať, schopnosť verbálne vyjadriť svoju vôľu a city.
3. Interpersonálne kompetencie – spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty, spôsobilosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín, spôsobilosť kooperácie, schopnosť empatie.
4. Intrapersonálne /osobnostné/ kompetencie – vytvárať a reflektovať vlastnú identitu, vytvárať vlastný hodnotový systém, schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.

Tematické celky – v plánoch jednotlivých ročníkov sme uplatnili literárno-druhovú hľadisko: poézia, próza, dráma. V každom ročníku je v septembri TC opakovanie, aby sme mohli nadviazať na predchádzajúce poznatky a čitateľské zručnosti žiakov. Tento postup je determinovaný aj špirálovitým usporiadaním učiva (napr. v 2.ročníku sa na texte románu Dom v stráni učí vonkajšia kompozícia textu a rozprávač a v 3.ročníku charakterizujeme román ako sociálny).

Dotáciu 1 hodinu vo 4.ročníku sme riešili 2 spôsobmi: rozšírili sme počet hodín na všetky moduly tematických celkov rovnomerne, využili sme aj možnosti rozširujúceho učiva, ktoré učebnice ponúkajú.

1. ročník - Epická poézia, Krátka epická próza – poviedka, Lyrická poézia, Krátka epická próza – novela, Veľká epická próza – román,
2. ročník - Lyrická poézia – štylizácia, Lyrická poézia - druhy lyriky, Lyrická a epická

- poézia – časomiera, Krátka epická próza, Dramatická literatúra, Dramatická literatúra - komická dráma.
3. ročník - Veľká epická próza - druhy románu, Krátka epická próza - nespoľahlivý rozprávač, Lyrická poézia - voľný verš, Veľká epická próza – reťazový kompozičný postup, Dramatická literatúra – tragická dráma, Lyrická poézia – čistá lyrika, Netradičná epická próza – prúd autorovho vedomia.
4. ročník - Lyrická poézia – automatický text, Dramatická literatúra - absurdná dráma, Veľká epická próza - retrospektívny kompozičný postup, Súčasná lyrická poézia, Súčasná epická próza, Všeobecné otázky literatúry.

KLASIFIKÁCIA ZLOŽKY : LITERATÚRA

Učiteľ hodnotí ústne prácu žiaka na hodine, jeho domácu prípravu. Klasifikuje ústne odpovede (najmenej dvakrát počas polroka), písomné práce (po skončení tematického celku), aktivitu na hodinách, mimovyučovacie aktivity, prezentácie žiakov.

Projekty žiakov: Realizácia a prezentácia projektu je determinovaná záujmom žiakov, lepšie predpoklady k detailnej analýze majú tí žiaci, ktorí navštevujú ZUŠ v hre na hudobný nástroj alebo v speve. Pri klasifikácii projektovej práce dodržiavame tieto kritériá: miera participácie na vypracovaní projektu, úroveň komplexnosti analýzy uvedeného javu, prezentácia projektu. Projekt je skupinová práca, teda žiaci vedia, že všetci dostanú rovnakú známku. Žiaci tvoria skupiny podľa vlastného uváženia a zamerania.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA PROJEKTU

1. odborná stránka – tvorivosť a aktuálnosť pri výbere a spracovaní témy

2. formálna stránka

- celková koncepcia práce
- rozvrhnutie práce na jednotlivé celky – kapitoly
- korešpondovanie obsahu práce s témou
- odbornosť a správnosť údajov

3. vlastný prínos k spracovaniu témy

- samostatnosť pri spracovaní témy
- vyhľadávanie prameňov, zaujímavých doplnení témy (rozhovor, anketa, nahrávka...)
- vlastné postrehy a zhodnotenie práce a jej prínosu

4. práca s odbornou literatúrou

- výber a vhodnosť použitej literatúry
- práca s konkrétnymi literárnymi dielami - citácie
- použitie dokumentácie: náčrty, fotografie, mapy

5. písomný prejav

- štylizácia, pravopis
- prehľadnosť a úprava práce

6. ústna prezentácia práce

- využívanie pomôcok na prezentáciu (mapy, grafy, fotografie, video, počítačová prezentácia)

TÉMY PROJEKTOV:

1. Filmové adaptácie literárnych diel
2. Rozhovor – interview so spisovateľom
3. Spisovatelia regiónu, v ktorom žijem - power point prezentácie - predstavenie projektu
4. Poppézia – zhudobnené texty básnikov podľa vlastného výberu (M. Válek, D. Hevier...)
5. Dramatizácia vybraného diela – nácvik divadelného predstavenia

Vo všetkých tematických výchovno-vzdelávacích plánoch máme uvedené tematické celky, počty hodín, obsahový a výkonový štandard, prierezové témy aj mená vyučujúcich.

Záverečné hodnotenie predmetu slovenský jazyk a literatúra: je tvorené známkami z časti jazyk a známkami z časti literatúra, pričom súčasťou je aj hľadisko rozvoja osobnostných kompetencií žiaka.

Učebné zdroje:

Caltíková, Lauková, Polakovičová, Štarková: Slovenský jazyk pre stredné školy 1,2,3,4

Caltíková, Lauková, Polakovičová, Štarková: Cvičebnica Slovenský jazyk pre stredné školy 1,2,3,4

Hincová, Húsková: Slovenský jazyk pre 1.- 4. ročník SŠ
Záborská, Húsková, Hincová: Cvičebnice Slovenský jazyk pre 1.-4. ročník stredných škôl
Gregorová, Lapitka: Literatúra pre 1. ročník gymnázií a stredných odborných škôl
Gregorová, Lapitka: Literatúra pre 2. ročník gymnázií a stredných odborných škôl
Gregorová, Lapitka: Literatúra pre 3. ročník gymnázií a stredných odborných škôl
Gregorová, Lapitka: Literatúra pre 4. ročník gymnázií a stredných odborných škôl
Dvořák: Čítanka pre 1. ročník gymnázií a stredných odborných škôl
Dvořák: Čítanka pre 2. ročník gymnázií a stredných odborných škôl
Dvořák: Čítanka pre 3. ročník gymnázií a stredných odborných škôl
Dvořák: Čítanka pre 4. ročník gymnázií a stredných odborných škôl

Ďalšie zdroje: internet, knižnica, CD, film, DVD

Didaktická technika: Dataprojektor, PC, Tabuľa, Video, DVD prehrávač, Audioprehrávač

Medzipredmetové vzťahy: spoločenskovedné predmety

1.ročník - časť: jazyk**Hodinová dotácia: 2 hod. / týž.**

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
		Žiak túži po vzdelaní, dôslednosti, motivácii
UČENIE SA (7)	Učebný štýl	Žiak vie si zapamätať potrebné fakty, definície a demonštrovať ich znalosť Žiak je schopný učiť sa učiť
	Kontrola plnenia plánu a projektovanie vlastnej budúcnosti	Žiak vie cieľavedome riadiť vlastný život
	Efektívne zapamätávanie	Žiak vie čítať s porozumením súvislé aj nesúvislé texty
	Učebný štýl, efektívne zapamätávanie	Žiak vie odlíšiť umelecký a vecný text, zapamätať si potrebné fakty,
KOMUNIKÁCIA SLOH (3)	Verbálna, neverbálna komunikácia, efektívna komunikácia	Žiak má komunikačné schopnosti a vie vyjadrovať adekvátne komunikačnej situácii
	Komunikatívna a expresívna funkcia jazyka	Žiak vie počúvať a vyjadrovať sa kultivovane
	Kognitívna funkcia jazyka	
	Jazyk ako znakový systém, jazykové funkcie, reč	Žiak vie chápať jazyk ako znak a ako prostriedok komunikácie
PRÁCA S INFORMÁCIAMI (9)	Informácia, kľúčové slová, nadpis, titulok	Žiak má schopnosť aktívne počúvať
	Zdroje informácií, spôsob spracovania informácií	Žiak vie efektívne využiť informačné zdroje
	Marginálie, anotácia, citácia-presná, voľná, parafráza, argumentácia	Žiak vie samostatne hľadať, nachádzať, spracovať a využívať informácie
	Konspekt, osnova, téza, hlavná a vedľajšia myšlienka	Žiak vie odlíšiť hlavnú myšlienku od vedľajšej, aktívne počúvať
	Abstrakt, bibliografia, bibliografický záznam	Žiak vie reprodukovať umelecký aj vecný text
	Menný a vecný register, masmediálnokomunikačné prostriedky, poznámky pod čiarou, vysvetlivky	Žiak vie reprodukovať umelecký aj vecný text

KOMUNIKÁCIA SLOH (20)	Fázy tvorenia textu, štýl	Žiak vie pomenovať fázy tvorenia prejavu, odôvodniť ich následnosť
	Jazykový štýl: hovorový, umelecký, administratívny, náučný, publicistický, rečnícky	Žiak vie charakterizovať štýly, vysvetliť jeho kategorizáciu
	Charakteristika osoby - priama a nepriama	Žiak vie vytvoriť vlastný text na základe dodržania žánru
	Téma, funkcia, situácia, autor,	Žiak vie vysvetliť pôsobenie štýlotvorných činiteľov pri tvorbe jazykových prejavov
	adresát	
	Analýza textu - obsah, forma, autorský zámer	Žiak vie vysvetliť použitie slohových postupov v štýle, rozdeliť útvary podľa ich funkcie
	Úvahový slohový postup	Žiak vie vytvoriť vlastný text na základe dodržania žánru
	Súkromný list Úvaha v liste	Žiak vie Vytvoriť vlastný text na základe dodržania žánru
	Útvary administratívneho štýlu,	Žiak vie vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii písomne
	Informačný a opisný slohový postup, administratívny štýl, presnosť, vecnosť	Žiak vie vytvoriť vlastný text a dodržať ž
		Žiak vie vytvoriť vlastný text a dodržať žáner
	Beletrizovaný životopis	Žiak vie dodržať pravidlá gramatiky a pravopisu
		Žiak vie pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu
		Žiak vie pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu
	Žiadosť, dotazník, objednávka	Žiak vie vyjadrovať sa adekvátne
	zápisnica	komunikačnej situácii písomne
	Potvrdenie, informačný leták, predtlač - splnomocnenie,	Žiak vie vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii písomne
	Analýza textu	Žiak vie aplikovať jazykovedné poznatky
	Predchádzajúce pojmy	Žiak vie učivo z predchádzajúcich hodín súvislosti)
	Predchádzajúce pojmy	Žiak vie aplikovať vedomosti v teste

JAZYKOVEDA LEXIKÁLNA ROVINA JAZYKA (27)	Lexikológia ako jazykovedná disciplína	Žiak vie vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi
	Jazykový znak	Žiak vie vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi
	Polysémia, homonymá, synonymá	Žiak vie vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi
	Antonymá, opozitá, paronymá	Žiak vie vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi
	Jadro slovnej zásoby Individuálna dlovná zásoba	Žiak vie používať jazykové slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty
	Aktívna, pasívna slovná zásoba	
	Slová z hľadiska expresivity, doby vzniku, pôvodu, spisovnosti, lexikálneho významu	Žiak vie používať jazykové slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty
Slová jednovýznamové, viacvýznamové, homonymá, synonymá, antonymá	Žiak vie používať jazykové slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty	
Neutrálne, štylisticky príznakové príznakové, hovorové, knižné, slová, profesionalizmy, termíny	Žiak vie používať jazykové slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty	
Spisovné a nespisovné slová, slang, dialektizmy, argot	Žiak vie používať jazykové slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty	
Expresívne a neutrálne - pejoratíva, vulgarizmy	Žiak vie používať jazykové slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty	
Domáce, zdomácnené, cudzie slová, archaizmy, historizmy, neologizmy, zastarané slová	Žiak vie hľadať, spracovať a vo vlastných prejavoch využívať slovníkovú literatúru	
Pravopis domácich a cudzích slov	Žiak vie aplikovať jazykovedné poznatky	
Prekladový, terminologický, pravopisný, výkladový, cudzích slov, frazeologický, synonymický	Žiak vie hľadať, spracovať a vo vlastných prejavoch využívať slovníkovú literatúru	
Charakteristika Vytvoriť vlastný text	Žiak vie pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu a jazykové vedomosti	
Odvodzovanie, skladanie, pravopis zložených slov	Žiak vie zapamätať si potrebné fakty a vedie ich demonštrovať	
Spôsoby tvorenia slov, i/y v prípone	Žiak vie aplikovať jazykovedné vedomosti na texte	

	Charakteristika	Žiak vie analyzovať chyby a poučiť sa z nich
	Združené pomenovanie, frazeologizmus	Žiak vie vyjadrovať sa kultivovane, spisovne v komunikačných situáciách
	Prenášanie významu	
	Skracovanie a pretváranie slov, skratkové slová	Žiak vie aplikovať vedomosti v teste
	Preberanie slov a internaciona - lizácia	Žiak vie analyzovať text z hľadiska obohacovania slovnej zásoby
	Predchádzajúce pojmy	Žiak ovláda učivo z predchádzajúcich hodín (pojmy, súvislosti)
	Predchádzajúce pojmy	Žiak vie aplikovať vedomosti v teste
SPOLU: 66 hodín		

1.ročník - časť: literatúra

Hodinová dotácia: 1 hod. / týž.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Epická poézia (10)	Základné lit. druhy a ich znaky	Žiak vie rozlíšiť a správne zaradiť pri akomkoľvek literárnom diele jeho literárny druh a žáner	Environmentálna výchova
	Literárne žánre a ich delenie		
	Rytmus, rým, sylabický veršový systém		
	Hugolín Gavlovič – analýza textu a rytmickej stavby verša	Žiak vie rešpektovať rytmus v básnickom texte – určiť dĺžku slabičného verša a miesto dierézy v hociktorom sylabickom bás. texte. Žiak vie vytvoriť na sylabickom princípe jednotlivé verše.	Multikultúrna výchova Ochrana života a zdravia Multikultúrna výchova
	Vonkajšia kompozícia a básnickej skladby Smrť	Žiak vie vysvetliť štylistickú podstatu anafory a prirovnania. Žiak chápe podstatu metafory	

	<p>Jánošíkova</p> <p>Významov á interpretáci a a analýza básnickej skladby Smrť Jánošíkova</p> <p>Umelecké básnické prostriedky (vyvodenie pojmov) A. Sládkovič: Detvan Čítanie a interpretá cia textu Samo Chalupka: Mor ho!</p> <p>Analýza lyrických prvkov skladby – verbalizáci a čitateľskéh o zážitku</p> <p>Čítanie a interpretá cia balady: Janko Kráľ – - Zakliata panna vo . Váhu a divný Janko</p>	<p>a vie vysvetliť jej genézu. Žiak vie v akomkoľvek bás. umeleckom texte. Žiak vie prezentovať významovú a estetickú funkciu tejto metafory v konkrétnom texte.</p>	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p>
<p>Krátka epická próza – poviedka (5)</p>	<p>Čítanie a interpretá cia Lermontov ovej básne Lod'ka</p> <p>Zhrnutie tematickýc h celkov:</p>	<p>Žiak vie sformulovať svoj čitateľský dojem a obhájiť svoje stanovisko. Žiak vie použiť ako argumenty niektoré poznatky získané analýzou básne. Žiak vie odlíšiť viazanú reč od neviazanej a vysvetliť rozdiely medzi nimi. Žiak chápe funkciu</p>	<p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Environmentálna výchova</p> <p>Multikultúrna výchova</p>

	<p>Epická a lyrická poézia, opakovanie</p> <p>Znaky krátkeho epického diela</p> <p>Vnútoraná kompozícia a, rozprávač v poviedke Maco Mlieč od J. G. Tajovského (analýza poviedky)</p> <p>Čítanie a interpretácia poviedky: M. Kukučín – Keď báčik z Chochoľova umrie</p> <p>Vnútoraná kompozícia a poviedky, identifikácia a rozprávača a verbalizácia vlastného čitateľského o zážitku</p>	<p>rozprávača a vie určiť vševediaceho rozprávača v akomkoľvek literárnom diele.</p> <p>Žiak pozná pojem lit. postava – vie ju typovo charakterizovať.</p> <p>Žiak vie určiť fázy kompozície lit. diela v akomkoľvek lit. diele.</p> <p>Žiak vie štylisticky a lexikálne analyzovať známe dielo.</p>	
<p>Lyrická poézia (3)</p>	<p>Analýza textu a významová interpretácia a balady</p> <p>Sylabicko – tonický veršový systém</p>	<p>Žiak pozná rytmické vlastnosti slovenčiny.</p> <p>Žiak vie definovať sylabotonický veršový systém.</p> <p>Žiak vie identifikovať daktyl a trochej v pravidelnom daktylskom/trochejskom verši.</p> <p>Žiak vie rozdiel medzi metaforou a metonymiou.</p>	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Multikultúrna výchova</p>

	<p>Čítanie s porozumením a analýza básne: P. O. Hviezdoslav – Krvavé sonety</p> <p>Metonymia a jej znaky</p>	<p>Žiak vie vytvoriť metonymiu a uplatniť ju vo verši.</p>	
<p>Krátká epická próza – novela (5)</p>	<p>B. S. Timrava – Ťapákovci, čítanie a interpretácia textu, vyvodenie pojmu novela</p> <p>B. S. Timrava – Ťapákovci – analýza textu, uplatnenie slohových postupov v próze, vertikálne členenie textu</p> <p>Opakovanie tematického celku: Krátka epická próza, poviedka, novela</p>	<p>Žiak chápe hĺbkové členenie umeleckého diela v akomkoľvek diele. Žiak vie vysvetliť znaky novely a určiť žáner neznámej novely a tiež jej žánrové znaky. Žiak vie plynulo a výrazne čítať. Žiak vie aplikovať vedomosti o vonkajšej a vnútornej kompozícii na akékoľvek prečítané dielo a čiastočne zachytiť prítomnosť významového plánu.</p>	<p>Ochrana životného prostredia</p> <p>Environmentálna výchova</p>
<p>Veľká epická próza – román (10)</p>	<p>Vyvodenie zankov románu, jeho druhy a porovnanie s ďalšími žánrami</p>	<p>Žiak vie definovať román a vysvetliť rozdiely medzi románom, novelou a poviedkou a tieto vedomosti aplikovať na akékoľvek prozaické dielo.</p>	<p>Environmentálna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Multikultúrna výchova</p>

	<p>E. M. Remarque – Na západe nič nové – psychologický protivojnový román a jeho znaky</p> <p>E. M. Remarque – analýza a interpretácia významovej roviny románu – znaky subjektívneho rozprávača.</p> <p>Sociálny typ románu – M. Kukučín: Dom v stráni</p>	<p>Žiak vie extrahovať z textu prvky príznačné pre jednotlivé žánre.</p> <p>Žiak pozná pojem priamy rozprávač a vie ho identifikovať v akomkoľvek prozaickom diele.</p>	<p>Environmentálna výchova</p>
	<p>M. Kukučín – Dom v stráni – analýza vonkajšej a vnútornej kompozície románu a jeho sociálnych aspektov</p> <p>Vlastný čitateľský zážitok a hodnotenie románu: A. S. Puškin –</p>	<p>Žiak vie identifikovať v texte obe pásma textu i obe formy priamej reči v akomkoľvek diele.</p> <p>Žiak vie transformovať reč postáv do autorskej reči.</p> <p>Žiak vie aplikovať vedomosti o vonkajšej a vnútornej kompozícii na akékoľvek dielo, určiť v príslušnom diele subjektívneho rozprávača.</p> <p>Žiak vie vysvetliť spoločenský a umelecký prínos konkrétneho slovenského prozaického diela pre národnú kultúru.</p>	<p>Ochrana života a zdravia</p>

	Kapitánova dcéra		
	Analýza, hodnotenie a porovnanie prečítaných románov		
SPOLU: 33 hodín			

2.ročník - časť: jazyk

Hodinová dotácia: 2 hod. / týž.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Komunikácia a sloh (7)	Jazykovedné disciplíny Zvukové jaz. prostriedky Znelostná asimilácia, znamienka	Žiak pozná systém jazyka a vie sa vyjadriť	Osobnostný rozvoj
Jazykové prostriedky -morfológia (29)	Podstatné mená, druhy vetnočl.platnosť Prídavné mená, druhy Zámená, druhy, funkcie Slovesá, druhy, funkcie Neplnovýznamové slovné druhy a funkcie	Žiak vie správne uplatniť vedomosti vo vlastnom prejave Žiak vie aplikovať vedomosti v rozličných druhoch opisov Žiak vie vytvoriť	Osobnostný a sociálny rozvoj

		<p>príbeh</p> <p>Žiak vie v pís.prejave aplikovať pravopisné normy</p> <p>V ústnom prejave dodržiavať normy výslovnosti</p>	
<p>Syntax (30)</p>	<p>Klasifikácia viet z rozličných hľadísk</p> <p>Sklady, vetné členy</p> <p>Polovetné konštrukcie</p> <p>Modifikácia vetnej stavby</p> <p>Nadvetná syntax</p> <p>Nesúvislé texty</p> <p>Priraďovacie súvetia</p> <p>Podrad'ovacie súvetia</p> <p>Zložené súvetia</p>	<p>Žiak vie sa vyjadrovať kultivovane a štylisticky správne</p> <p>Žiak vie transformovať rozličné druhy</p> <p>Pozná princípy výkladového slohového postupu</p> <p>Žiak vie vytvoriť úvahu</p> <p>Žiak vie čítať a analyzovať takéto texty</p> <p>Žiak pozná druhy súvetí, vie ich správne uplatniť vo svojich prejavoch</p> <p>Žiak vie transformovať vety</p>	<p>Multikultúrna výchova</p>
<p>SPOLU: 66 hodín</p>			

2.ročník - časť: literatúra

Hodinová dotácia: 1 hod. / týž.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
<p>Opakovanie (2)</p>	<p>Základné pojmy</p>		
<p>Lyrická poézia –</p>	<p>Vyvedenie pojmu</p>	<p>Žiak vie vysvetliť</p>	<p>Osobnostný a</p>

<p>štylizácia (4)</p>	<p>symbol, sonet, epiteton</p>	<p>podstatu symbolu, epiteta, dokáže určiť symbol a epiteton v texte, identifikovať ich funkciu. Žiak pozná formu, kompozíciu sonetu - vonkajšiu aj vnútornú</p>	<p>sociálny rozvoj - viesť žiakov k sebareflexii</p>
<p>Lyrická poézia - druhy lyriky (4)</p>	<p>Vyvedenie pojmu ľúbostná lyrika, kontrast, významový paralelizmus</p> <p>Výklad lyrického posolstva básne</p>	<p>Žiak vie vymedziť pojem - Druhy lyriky, kontrast, dokáže vytvoriť verše tohto typu</p>	
<p>Lyrická a epická poézia – časomiera (5)</p>	<p>Zavedenie pojmu časomiera, výklad pojmu epos; čítanie časomerných veršov - presný rytmus</p>	<p>Žiak ovláda princíp časomieri, dokáže nahlas prečítať časomerné verše; vie analyzovať Predspev; vie vysvetliť znaky eposu</p>	<p>Multikultúrna výchova - rozmanitosti kultúr.</p>
<p>Krátka epická próza (2)</p>	<p>Vyvedenie pojmu vnútorný monológ</p>	<p>Žiak vie porovnať proz.diela podľa znakov, chápe podstatu vnútorného monológu</p>	
<p>Fázy vnútornej kompozície</p>			
<p>Dramatická literatúra (8)</p>	<p>Vyvedenie pojmu tragédia, výklad znakov drámy, analýza</p>	<p>Žiak vie uviesť znaky vonkajšej kompozície hry, pozná fázy vnútornej kompozície, vie odlíšiť pojmy: monológ, dialóg, replika, vysvetliť autorské poznámky. Vie výrazne čítať text, dokáže určiť fázy kompozície, svoje stanovisko argumentovať</p>	<p>Enviromentálna výchova: vnímať život ako najvyššiu hodnotu</p>
<p>Vonkajšia a vnútorná kompozícia divadelnej hry.</p>			
<p>Vyvedenie pojmov: herec, režisér, dramaturg.</p>			

Dramatická literatúra - komická dráma (8)	Vyvedenie pojmu komédia, humor, hyperbola, charakterový typ postavy, situačný humor čítanie a interpretácia veselohier. Analýza kompozície, jazykovo-štylistickej roviny, určenie funkcie v texte	Žiak vie vysvetliť podstatu veselohry, pozná pojmy, vie ich aplikovať. Chápe situačný humor, vie určiť jazykovo-štylistické prostriedky. Svoj názor dokáže argumentovať a prezentovať.	Multikultúrna výchova: rozvíjať tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr
	Systematizácia vedomostí	Žiak vie zaradiť svoje vedomosti do liter. systému a vie ich aplikovať.	Podporovať samostatné kritické myslenie
SPOLU: 33 hodín			

3.ročník - časť: jazyk

Hodinová dotácia: 2 hod. / týž.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Opakovanie (6)	Komunikácia slovesného umenia (umelecký štýl)	Žiak vie vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.	
	Rozprávací a opisný slohový postup	Žiak vie zapamätať si potrebné fakty a definície a vie demonštrovať ich znalosť.	Osobnostný a sociálny rozvoj
	Masmediálna komunikácia (publicistický štýl)		
	Polovetná a nadvetná syntax		
Vedecká, odborná a pracovná komunikácia (25)	Znaky náučného štýlu, žánre a výrazové prostriedky	Žiak vie vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii - ústne a písomne.	Osobnostný a sociálny rozvoj
	Kompozícia a členenie textov náučného	Žiak vie vytvoriť kompozične zrozumiteľný text, uplatniť	

	štýlu (NŠ)	logické súvislosti a uplatniť obsahové, jazykové a mimojazykové konektory.	
	Súdržnosť textu, prostriedky súdržnosti textu, vetosled		
	Výkladový slohový postup, postupy a formy logického myslenia	Žiak vie nájsť chyby v logickom poradí viet v cudzom aj vo vlastnom prejave.	Ochrana života a zdravia
	Interpretácia, spoločné a rozdielne znaky textov	Žiak vie odlíšiť medzi sebou umelecký a vecný text.	
	Argumentácia	Žiak vie zvládnuť postupy logického myslenia.	
	Vyjadrenie príčinnosti	Žiak vie dodržiavať logické poradie viet v súvetiach, rešpektovať význam. činiteľ výstavby výpovede.	
	Útvary výkladového slohového postupu, výklad - kompozícia, štylizácia		
	Hybridizácia jazykových štýlov, slohových postupov a útvarov, termíny	Žiak vie vysvetliť pojem hybridizácia a vo vlastných prejavoch využiť správne - odôvodnene.	
	Rozbor textu - analýza ako druh výkladu	Žiak vie zoradiť motívy a myšlienky podľa	

		logickej postupnosti a vytvoriť otázky, argumentovať.	
	Rozbor textu - analýza ako druh výkladu		
	1. kontrolná písomná práca - Výklad	Žiak vie vytvoriť text na základe dodržiavania stanoveného žánru a štýlu.	Multikultúrna výchova
	1. kontrolná písomná práca - Výklad		
	Oprava kontrolnej práce	Žiak vie analyzovať text	
	Oprava kontrolnej práce		
	Projektová práca a kompozícia školských odborných prác, osnova	Žiak vie realizovať a vhodne prezentovať projekt.	Tvorba a realizácia projektu
	Úvaha v jednotlivých jazykových štýloch	Žiak vie nájsť pomocou analýzy textov ich spoločné a rozdielne znaky, ktoré využíva pre interpretáciu.	
	Výklad a úvaha, školská úvaha, úvaha v umeleckom štýle, znaky		
	Úvaha v publicistickom štýle	Žiak vie vybrať vhodný slohový žánr v súlade s cieľom komunikácie.	
	Kontrolný diktát č.1		
	Esej	Žiak vie interpretovať text a integrovať informácie z neho s predchádzajúcim	

		i poznatkami a skúsenosťami.	
	Opisné útvary a žánre v NŠ, odborný opis	Žiak vie demonštrovať znalosť opisného slohového postupu a jeho útvarov.	Environmentálna výchova
	Referát - kompozícia, charakteristik a		
	Študijné čítanie náučného textu		
	Diskusný príspevok	Žiak vie pri tvorbe jazykového prejavu dodržiavať stanovený žáner a štýl, jazykovú normu a vhodné stylistické prostriedky v danej komunikačnej situácii.	Osobnostný a sociálny rozvoj
	Analýza cvičných prác		
Zvukové jazykové prostriedky (35 hod.)	Analýza cvičných prác		
	Fonetika a fonológia, artikulácia, zvuková modulácia reči	Žiak vie vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii - ústne.	Mediálna výchova
	Tónová modulácia reči		
	Silová modulácia reči		
	Časová modulácia reči		
	Intonácia (čítanie, prednes)	Žiak vie uplatňovať vhodnú intonáciu a dodržiavať	Ochrana života a zdravia

		pauzy, tempo, frázovanie výpovede a moduláciu hlasu.	
	Štylistické vyžitie zvukovej stránky slov		
	Štylistické vyžitie zvukovej stránky slov	Žiak vie vyjadrovať sa adekvátne komunikačnej situácii - ústne.	
	Previerka zručností	Žiak vie aplikovať jazykovedné vedomosti na vecné a umelecké texty.	
	Previerka zručností	Žiak vie odlišiť medzi sebou texty z hľadiska jazykového štýlu, slohového postupu a žánrov.	Osobnostný a sociálny rozvoj
	Ortoepia - správna výslovnosť	Žiak vie vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať pravidlá spisovnej slovenskej výslovnosti, správne artikulovať.	
	Cvičenia na správnu výslovnosť		
	Výslovnostné štýly		
	Počúvanie ukážok rôznych prejavov	Žiak vie zorientovať sa v komunikačnej situácii a presne reagovať na počutý text jasnou, zrozumiteľnou a správne intonovanou odpoveďou alebo otázkou.	
	Počúvanie ukážok rôznych prejavov		

	Výslovnosť a pravopis niektorých	Žiak vie dodržiavať pravidlá spisovnej	
	slov cudzieho pôvodu	výslovnosti.	
	Čítanie textov - výslovnosť cudzích slov		
	Pravopis cudzích slov	Žiak vie aplikovať pravopisnú normu.	Ochrana života a zdravia
	Zdomácnené slová		
	Kontrolný diktát č.2		
	Grafické jazykové prostriedky	Žiak vie používať a pozná platné kodifikačné príručky.	
	Ortografia		
	Pravopisné cvičenia	Žiak vie používať jazykové slovníky a korigovať podľa nich vlastné texty.	Mediálna výchova
	2. kontrolná písomná práca - diskusný príspevok		
	2. kontrolná písomná práca - diskusný príspevok		
	Oprava kontrolnej práce	Žiak vie pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.	
	Oprava kontrolnej práce	Žiak vie používať a pozná platné kodifikačné príručky.	
	Rozdeľovanie predponových slov, slabičné a neslabičné predpony		
	Pravopisné cvičenia	Žiak vie usporiadať	

	Jazykovedné disciplíny	známe javy do tried a systémov.	
	Nárečové slová	Žiak vie vo vlastných jazykových prejavoch využívať široký repertoár slovnej zásoby.	
	Termíny		

	Básnické slová		
	Záverečné hodnotenie práce	Žiak vie adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.	
SPOLU: 66 hodín			

3.ročník - časť: literatúra

Hodinová dotácia: 1. hod. / týž.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
-----------------	-------------------	-------------------

Veľká epická próza - druhy románu (5)	Vyvedenie druhov románu	Žiak vie vysvetliť rozdiel medzi sociálnym a psychologickým románom.
	Román - sociálny, psychologický	Žiak chápe sociálny typ postavy, vie ju charakterizovať. Žiak vie identifikovať významovú rovinu diela a vysvetliť profiláciu postáv.
	Sociálny typ postavy	Žiak chápe sociálny typ postavy, vie ju charakterizovať. Žiak vie identifikovať významovú rovinu diela a vysvetliť profiláciu postáv.
	Vyvedenie pojmu autorská štylizácia reality; analýza kompozície románov	
	Psychologické prvky v románe a ich jazykovo-štylistická identifikácia	
		Žiak chápe umelecké dielo ako artefakt a rozumie vzťahom: autor - realita - dielo
	Identifikácia druhu rozprávača	
		Žiak vie konfrontovať svoj systém hodnôt s hodnotami z diela
	Štylisticko-lexikálna analýza	Žiak vie konfrontovať svoj systém hodnôt s hodnotami z diela
	Realizácia čitateľského zážitku	
Krátka epická próza - nespoľahlivý rozprávač (4)	Vyvedenie pojmu nespoľahlivý rozprávač Vnútorňý monológ – jeho začlenenie do koncepcie diela B.S. Timrava: Ďapákovci J. G. Tajovský: Maco Mlieč	Žiak pozná druhy rozprávačov, dokáže ich identifikovať Žiak pozná podstatu vnútorného monológu, vie vysvetliť rozdiel medzi monológom v próze a dráme.

	Čítanie a interpretácia krátkej prózy.	
	Vytvorenie krátkej poviedky s využitím vnútorného monológu.	
	Systematizácia pojmov	
Lyrická poézia - voľný verš (4)	Vyvedenie pojmu voľný verš, reflexívna lyrika J. Smrek: výber z diela	Žiak vie definovať voľný verš a vie uviesť jeho charakteristické znaky. Vie demonštrovať rozdiely medzi voľným a metricky viazaným veršom.
	Výklad pojmov pásmo, impresionizmus, senzualizmus	Žiak vie charakterizovať podstatu reflexívnej a duchovnej poézie
	duchovná lyrika –náboženská lyrika R. Dilong: výber z diela	
Veľká epická próza - reťazový kompozičný postup (4)	Reťazový kompozičný postup – porovnanie s klasickou päťfázovou kompozíciou	Žiak ovláda klasický päťfázový i reťazový kompozičný postup, vie uviesť ich charakteristické prvky v akomkoľvek epickom diele
	Identifikácia lyrizácie štýlu epickej prózy – personifikácia v próze, monumentalizácia, idealizácia postáv, reťazová kompozícia,	
	Čítanie a interpretácia románov: D. Chrobák: Drak sa vracia, J. C. Hronský: Jozef Mak	
	Analýza a hodnotenie autorskej koncepcie postáv	
Dramatická literatúra – tragická dráma (8)	Vyvedenie pojmu tragické, tragédia	Žiak pozná podstatu tragédie, dokáže odlíšiť od iných typov, pozná kompozíciu drámy, dokáže určiť komunikačné formy textu, vysvetliť stvárnenie postavy.
	Čítanie a interpretácia dramatických textov: Sofokles: Antigona W. Shakespeare: Hamlet I. Bukovčan: Kým kohút nezaspieva	Žiak vie zaujať hodnotiace stanovisko aj k obsahovo zmiešaným typom divadelných hier.
	Verbalizácia čitateľského zážitku a hodnotenie diela, obhajoba vlastného stanoviska počas analýzy diela	Žiak pozná klasickú kompozíciu drámy a vie ju aplikovať na akékoľvek dramatické dielo

	Dramatizácia textu krátkej poviedky	
Lyrická poézia – čistá lyrika (4)	Vyvedenie pojmu čistá lyrika - absolútna, neintencionálna lyrika, zvukomaľba	Žiak chápe podstatu čistej lyriky a tento druh lyrickej básne dokáže určiť pri známych dielach
	Čítanie a interpretácia lyrických básní: I. Krasko: výber z tvorby R. Dilong: výber z tvorby	
Netradičná epická próza – prúd autorovho vedomia (4)	Vysvetlenie pojmu hlbinná psychológia a vyvedenie pojmu asociácia Výklad pojmu prúd autorovho vedomia a bezsujetová próza	Žiak vie na základe predchádzajúceho poučenia poukázať na zmeny v spôsoboch rozprávania v netradičnej
	Čítanie a interpretácia prozaického diela: D. Dušek: Kufor na sny F. Kafka : Premena	Žiak dokáže približne vystihnúť súvislosť medzi uvoľneným prúdom rozprávania a estetickým účinkom na čitateľa a zhodnotiť ju.
SPOLU: 33 hodín		

4.ročník - časť: jazyk

Hodinová dotácia: 2 hod. / týž.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Komunikácia a sloh (21)	Ústna verejná komunikácia Rečnícky štýl	Žiak vie vyjadrovať sa, adekvátne komunikačnej situácii - ústne a písomne.	
	Znaky rečnickeho štýlu		
	Fázy tvorenia klasického rečnickeho prejavu	Žiak vie dodržiavať pri tvorbe vlastného jazykového prejavu jednotlivé fázy tvorby prejavu s	

		dôrazom na jeho vhodnú ústnu alebo písomnú prezentáciu	
	Výrazové prostriedky rečniceho štýlu - verbálne a neverbálne výrazové prostriedky rečniceho štýlu	Žiak vie využívať pri ústnej prezentácii vhodné mimojazykové prostriedky	Environmentálna výchova
	Chyby v rečnickom prejave		
	Žánre rečniceho štýlu		
	Agitačné žánre (argumentačno - presvedčacie prejavy)		
	Náučné žánre rečniceho štýlu	Žiak vie vysvetliť typické znaky príležitostných náučných a agitačných prejavov a dokáže tieto žánre samostatne vytvoriť.	Environmentálna výchova
	Príležitostné žánre rečniceho štýlu		
	Slávnostný prejav, kompozícia slávnostného prejavu		
	Analýza textov	Žiak dokáže nájsť spoločné a rozdielne znaky textov, využiť ich pri interpretácii.	
	Previerka zručností		
	Nácvik a		

	spôsob prednesenia prejavu		
	Nácvik a spôsob prednesenia prejavu		
	1. kontrolná ústna práca - slávnostný prejav		Tvorba projektu
	1. kontrolná ústna práca - slávnostný prejav	Žiak vie ovládať a vo vlastných prejavoch dodržiavať spoločenské zásady jazykovej komunikácie.	
	1. kontrolná ústna práca - slávnostný prejav		Mediálna výchova
	1. kontrolná ústna práca - slávnostný prejav		
	1. kontrolná ústna práca - slávnostný prejav		Osobnostný a sociálny rozvoj
	1. kontrolná ústna práca - slávnostný prejav		
	1. kontrolná ústna práca - slávnostný prejav		
	1. kontrolná ústna práca - slávnostný prejav		
Jazyk a reč (33)	Všeobecné poznatky o jazyku, vznik jazyka		
	Prirodzený a umelý jazyk		
	Jazyk a písmo	Žiak vie čítať s porozumením súvislé a nesúvislé texty, vysvetliť vývojovú líniu slovenčiny od indoeurópskeho prajazyka po jej začlenenie do rodiny západoslovanských jazykov	
	Vývin jazyka. Indoeurópske jazyky		Multikultúrna výchova
	Slovanské jazyky		
	Jazyky národnostných menšín		
	Previerka zručností		
	Kontrolný diktát č.1		

	Oprava kontrolného diktátu		
	Národný jazyk - formy národného jazyka		
	Spisovná forma národného jazyka		
	Kodifikácia, kodifikačné diela	Žiak pozná a pri tvorbe vlastných jazykových prejavov aktívne využíva platné kodifikačné príručky.	
	Štandardná a subštandardná forma národného jazyka		
	Nárečová forma národného jazyka		
	Sociálne nárečie		Osobnostný a sociálny rozvoj
	Analýza textov	Žiak vie čítať s porozumením súvislé a nesúvislé texty.	
	Systematizácia poznatkov		
	2. kontrolná slohová práca - Umelecké rozprávanie	Žiak vie pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.	
	2. kontrolná slohová práca - Umelecké rozprávanie		
	Oprava 2. kontrolnej slohovej práce		
	Oprava 2. kontrolnej slohovej práce		

	Vznik a vývin slovenského jazyka - predpisovné obdobie	Žiak vie vysvetliť vývojovú líniu slovenčiny.	
	Spisovné obdobie - A. Bernolák, kultúrna západoslovenčina		
	Štúrovské obdobie		
	M. Hattala - reforma		
	Medzivojnové a povojnové obdobie		
	Súčasnú obdobie (od roku 1989)		
	Nové tendencie vo vývine súčasnej slovenčiny		Tvorba projektu
	Previerka vedomostí		
	Práca s kodifikačnými príručkami	Žiak pozná a používa platné kodifikačné príručky	
	Analýza textov - porovnávanie textov z rôznych vývinových línií spisovnej slovenčiny	Žiak vie nájsť pomocou analýzy textov ich spoločné a rozdielne znaky, ktoré sa využívajú pri interpretácii	
	Kontrolný diktát č. 2		
	Oprava kontrolného diktátu č. 2		
Jazyková kultúra (6)	Jazyková kultúra		
	Jazyková norma		Mediálna výchova

	Spoločenské zásady komunikácie	Žiak vie adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu	
	Systematizácia poznatkov	Žiak vie usporiadať známe javy do tried a systémov	
	Záverečné hodnotenie práce		
	Záverečné hodnotenie práce		
SPOLU: 60 hodín			

4.ročník - časť: literatúra

Hodinová dotácia: 2 hod. / týž.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Lyrická poézia – automatický text (8)	Vyvodenie pojmu automatický text a asociatívny básnický text	Žiak vie vysvetliť pojem automatický text.	Environmentálna výchova
	Vyvodenie pojmov expresívnosť, básnická slovná hračka eufónia – ŕúbozvučnosť Vyvodenie pojmov optická báseň – kaligram	Žiak pozná princíp vzniku automatického textu, ktorý chápe ako najkrajnejšiu formu tvorby uvoľnenej básnickej výpovede	
	R. Dilong: výber z tvorby R. Fabry: výber z tvorby		Ochrana života a zdravia
Dramatická literatúra - absurdná dráma	Vyvodenie literárnych pojmov: absurdná dráma, nonsens, gag, pointa, irónia, anekdota.	Žiak chápe podstatu absurdnej drámy, v texte známej hry	Multikulturálna výchova

(8)		dokáže určiť niektoré miesta logických zlomov a označiť viacvýznamové slová.	
	Čítanie a interpretácia tzv. absurdných dramatických textov: M. Lasica – J. Satinský: Soirée. S. Štepa: výber z tvorby S. Beckett: Čakanie na Godota	Žiak chápe humornú stránku tzv. absolútnych anekdot, aforizmov, rozumie a vie vysvetliť ich kultúrny význam.	Mediálna výchova
Veľká epická próza - retrospektívny kompozičný postup (8)	Vyvodenie pojmu: retrospektívny kompozičný postup	Žiak pozná chronologický a retrospektívny kompozičný postup, dokáže vysvetliť rozdiely medzi nimi a dokumentovať ich použitie v akomkoľvek epickom (prozaickom, dramatickom diele).	Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia
	Výklad dôležitosti opakovaného čítania diela pre jeho plnohodnotnú recepciu	Žiak dokáže pochopiť dielo na základe všestrannej analýzy (kompozičnej, štylistickej, obsahovej),	
	Čítanie a interpretácia prozaických diel: A. Bednár: Kolíska L. Mňačko: Ako chutí moc J. D. Salinger: Kto chytá v žite	Žiak reaguje na otázky a kritické poznámky z triedy, vie ich vyhodnotiť a uvažovať o nich.	
Súčasná lyrická poézia (8)	Interpretácia básne	Žiak vie jazykovo správne a výrazne prečítať text akejkoľvek básne	Environmentálna výchova
	M. Válek: Dotyky M. Rúfus: výber poézie J. Urban: výber poézie	Žiak vystihne vnútornú spojitosť v kompozícii básnickej výpovede, názor vie verbálne prezentovať v diskusii.	

	Vysvetlenie pojmu: populárna pieseň - poppoézia		
	Interpretácia básne B. Filan, K. Peteraj...		Ochrana života a zdravia Mediálna výchova
Súčasná epická próza (4) - postmoderna	Vysvetliť pojmy: postmoderna,	Žiak rozumie imaginatívne prístupu autora k časovým a priestorovým súvislostiam	Multikulturálna výchova
	palimpsest, persifláž, satira,	Žiak pochopí alebo vycíti alegorické prvky v dejovom pláne diela	
	absurdnosť a nonsens	Žiak identifikuje v texte prvky štylistického nonsensu - alogickosti	
- fantastická próza a sci-fi (vedecko-fantastická próza) ( )	Vyvodenie pojmu fantastická a sci-fi próza	Žiak vie vysvetliť autorovu myšlienkovú a estetickú koncepciu diela, určiť deformácie epického času a priestoru	Multikulturálna výchova
- detektívny román	Vyvodenie pojmu detektívny román	Žiak chápe detektívny román ako kompozičnú aplikáciu románu s tajomstvom	Ochrana života a zdravia
Všeobecné otázky literatúry (4)	Umenie, funkcie umenia Estetické poznávanie sveta	Žiak na základe analýzy konkrétnych literárnych javov vytvára vecne a jazykovo správne definície literárnych pojmov.	
	Literatúra ako druh umenia		
	Periodizácia literárneho vývoja Periodizácia slovenského literárneho vývoja	Žiak chápe zmysel triedenia javov, resp. literárnovedných termínov.	

Dejiny umenia a literatúry (20)	<u>Grécka antická literatúra</u> epos – Sofokles: Antigona	Žiak vie systematizovať poznatky o jednotlivých literárnych obdobiach.	
	<u>Rímska antická literatúra</u> Ovidius, Horatius		
	<u>Stredoveká kresťanská literatúra</u> , legenda, Veľkomoravské legendy	Žiak chápe umelecké dielo ako artefakt, chápe vzájomné vzťahy medzi autorom, realitou a dielom.	
	<u>Renesancia</u> Shakespeare: Hamlet		
	<u>Barok</u> H. Gavlovič: Valaská škola...	Žiak vie posúdiť hodnoty a významy obsiahnuté v diele.	
	<u>Klasicizmus</u> J. B. P. Molière: Lakomec J. Hollý – eposy J. Kollár – Slávy dcera	Žiak vie efektívne využívať komunikačné zručnosti pri práci s literárnymi a neliterárnymi textami	Multikulturálna výchova
	<u>Romantizmus</u> A. S. Puškin, Štúrova škola		
	<u>Realizmus – naturalizmus</u> M. Kukučín, B. S. Timrava, J. G. Tajovský		
	<u>Moderna a avantgarda</u> impresionizmus, symbolizmus surrealizmus, expresionizmus, naturizmus G. Appolinaire, I. Krasko, J. C. Hronský, D. Chrobák,		Ochrana života a zdravia
	<u>Povojnové obnovenie naratívnej a intencionalnej literatúry</u> existencializmus J. D. Salinger, E.M. Remarque, A. Bednár, L. Mňačko... <u>Súčasná lyrická poézia</u> M. Válek, M. Rúfus, J. Urban	Žiak vie vecne argumentovať vie aplikovať teoretické vedomosti zo SJ pri tvorbe vlastných textov.	Multikulturálna výchova

	<u>Absurdná dráma</u> S. Beckett M. Lasica, J. Satinský S. Štepka... <u>Systematizácia učiva</u>		
SPOLU: 60 hodín			

Prierezové témy (príloha)

1. Mediálna výchova – rozpoznať negatívne vplyvy médií, vedieť si utvoriť vlastný názor na základe prijímaných informácií.

2. Multikultúrna výchova – spoznávať svoju kultúru, iné kultúry, zvyky, históriu chápať dôležitosť tolerancie medzi jednotlivými národmi, bojovať rôznymi formami proti xenofóbii a diskriminácii

3. Osobný a sociálny rozvoj – prevencia sociálno – patologických javov, podpora sebadôvery a zodpovednosti žiaka

4. Environmentálna výchova – chápať a hodnotiť vzťah človeka k životnému prostrediu, pochopiť vlastnú zodpovednosť k vzťahu k životnému prostrediu a globálnym environmentálnym problémom

5. Ochrana života a zdravia – poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti

6. Prezentačné schopnosti – tvorba prezentácií, práca s IKT

7. Finančná gramotnosť - schopnosť rozumieť peniazom / poznať hodnotu peňazí/

8. Čitateľská gramotnosť - zvýšiť schopnosť porozumenia textu a kultúry čítania, dbať o zvyšovanie jazykovej kultúry.

Anglický jazyk

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
3 + 0	3 + 0	3 + 0	4 + 0

Vyučovaci predmet cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národností a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej aj profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených spôsobilostí a efektívnu komunikáciu, pričom komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Vzdelávaci štandard pre študijné odbory, ktorých absolvovaním žiak získa úplné stredné odborné vzdelanie, svojim spracovaním korešponduje so vzdelávacím štandardom pre učebné odbory. Z uvedeného dôvodu je vzdelávaci štandard pre študijné odbory určený aj pre

žiakov v nadstavbovom štúdiu, ktorí si rozvíjajú už nadobudnuté spôsobilosti získané v učebnom odbore.

CIELE PREDMETU

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu cudzí jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačnej jazykovej kompetencie, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2006). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Žiaci: v receptívnych jazykových činnostiach (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) a stratégiách dokážu ako poslucháči alebo čitatelia spracovať hovorený alebo napísaný text, v produktívnych (ústny prejav, písomný prejav) a interaktívnych jazykových činnostiach (ústna interakcia, písomná interakcia) a stratégiách dokážu vytvárať ústny alebo písomný text, budú efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností, dokážu využívať komunikačnú kompetenciu, aby realizovali komunikačný zámer vymedzeným spôsobom, budú zvládať spoločenské dimenzie jazyka.

Názov predmetu:	Anglický jazyk
Úroveň podľa SERR:	B1
Časový rozsah výučby:	1. ročník - 3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín; 2. ročník - 3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín; 3. ročník - 3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín; 4. ročník - 4 hodiny týždenne, spolu 120 vyučovacích hodín.
Ročník:	prvý, druhý, tretí, štvrtý
Kód a názov študijného odboru:	6405 K pracovník marketingu
Stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie - ISCED 3A
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej aj profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených spôsobilostí a efektívnu komunikáciu, pričom komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Označenie úrovne B1 je samostatný používateľ.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni B1 podľa SERR je nasledujúca: Rozumie hlavným bodom zrozumiteľnej spisovnej vstupnej informácie o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva v práci, škole, vo voľnom čase atď. Dokáže sa zorientovať vo väčšine situácií, ktoré môžu nastať počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí týmto jazykom. Dokáže vytvoriť jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mu známe alebo o ktoré sa osobne zaujíma. Dokáže opísať svoje skúsenosti a udalosti, sny, nádeje a ambície a stručne odôvodniť a vysvetliť svoje názory a plány (SERR, 2013, s. 26).

CIELE PREDMETU

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu cudzí jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačnej jazykovej kompetencie, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu;
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov;
- prosociálne a prosociálne myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

1. Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti;
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich;
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka;
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja;
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti;
- rozoznať základné normy správania sa a bežné spoločenské konvencie vybraných krajín, v ktorých sa hovorí daným cudzím jazykom;
- identifikovať základné kultúrne aspekty vybraných krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnými kultúrnymi aspektami vlastnej krajiny.

2. Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii. Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikatívne správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí nemeckým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú tieto zložky: • jazykové kompetencie; • sociolingválne kompetencie; • pragmatické kompetencie.

2.1 Jazykové kompetencie

Žiak dokáže používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu štandardných komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia);
- morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia);
- slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia);
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortoepická a ortografická).

Žiak dokáže:

- ovládať jazyk dostatočne na to, aby sa dohovoria a vyjadroval s použitím dostatočnej slovnej zásoby len s určitou mierou váhania a opisných jazykových prostriedkov na vymedzené témy, pričom používa opisné jazykové tvary;
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol opísať nepredvídateľné situácie, vysvetliť hlavné body, myšlienky, či problémy so značnou dávkou precíznosti a vyjadrovať myšlienky, ktoré sa týkajú abstraktných a kultúrnych tém;
- komunikovať primerane správne v známych kontextoch; všeobecne ovládať gramatiku dobre, i keď badať vplyv materinského jazyka. Napriek chybám, ktorých sa dopúšťa, je jasné, čo chce vyjadriť, pomerne správne dokáže používať repertoár často používaných gramatických prostriedkov a vetných štruktúr v ľahko predvídateľných situáciách;
- vytvoriť súvislý text, ktorý je všeobecne zrozumiteľný. Pravopis, interpunkcia a usporiadanie textu sú dostatočne presné na to, aby bolo možné text sledovať;

- artikulačne zrozumiteľne vyslovovať, aj keď je niekedy evidentný cudzí prízvuk a objavujú sa príležitostné prípady nesprávnej výslovnosti (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

2.2 Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- správne reagovať v rôznych bežných spoločenských komunikačných situáciách;
- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá;
- uvedomovať si rozdiely medzi formálnym a neformálnym prejavom;
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva najbežnejšie vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu;
- uvedomovať si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správať;
- uvedomovať si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v bežnej jazykovej praxi, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie (SERR, 2013, s. 123).

2.3 Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- pružne využívať rozsah jednoduchého jazyka, aby vyjadril väčšinu toho, čo chce vyjadriť;
- zasiahnúť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova;
- začať, udržať a ukončiť jednoduchý osobný priamy rozhovor týkajúci sa bežných tém alebo osobných záujmov;
- dostatočne plynulo vytvoriť jednoduché rozprávanie alebo opis ako lineárnu postupnosť kompozičných zložiek;
- spojiť sériu jednotlivých kratších bodov do súvislého lineárneho celku;
- dostatočne presne vyjadriť hlavné body myšlienky alebo problému;
- zrozumiteľne vyjadriť podstatu myšlienky (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).

VÝCHOVNÉ A VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Jazykové vzdelávanie prispieva k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Absolvent má:

- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Absolvent má:

- vyjadrovať sa spoľahlivo v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- hodnotiť kriticky získané informácie,

- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- motivovať pozitívne seba a druhých,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

STRATÉGIA VYUČOVANIA METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri vyučovaní cudzích jazykov sa budú využívať nasledujúce metódy vyučovania:

- heuristická metóda – rozhovor, riešenie tvorivých úloh, brainstorming;
- metóda tezaurov – vypracovanie oporných bodov a robiť si poznámky z textov, hľadať kľúčové slová a hlavné myšlienky v textoch;
- inscenačná metóda – hranie rolí, simulovanie životných situácií;
- metóda motivovania k tvorivosti;
- reproduktívna metóda;
- informačnoreceptívna metóda – výklad;
- autodidaktické metódy – techniky samostatného učenia

a formy vyučovania:

- frontálna výučba;
- frontálna a individuálna práca žiakov;
- skupinová práca žiakov;
- hodina práce s informačnými fondami;
- exkurzie (návšteva divadelných predstavení, exkurzia do krajín, ktorých jazyk sa žiaci učia); hodina besedy.

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
---------------------------	----------------------------	--	----------------------

Rónán McGuinness, Tim Falla, Paul A Davies: Solutions Pre-Intermediate, Oxford University Press Rónán McGuinness, Tim Falla, Paul A Davies: Solutions Intermediate, Oxford University Press Rónán McGuinness, Tim Falla, Paul A Davies: Solutions Upper Intermediate, Oxford University Press Berešová, J.: Nová maturita. Bratislava:SPN, 2004	PC Dataprojektor Videotechnika Interaktívna tabuľa	Nástenné mapy a schémy Prekladové a výkladové slovníky	Multimediálne výučbové programy Internet Knižnica Časopisy: Friendship, Bridge
--	---	---	---

Uvedená odborná literatúra má orientačný charakter, výber učebnice je ovplyvnený vstupnou úrovňou žiakov a snahou používať čo najaktuálnejšie a najvhodnejšie učebnice.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Výkonový štandard – komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak počas štúdia dokáže porozumieť:

Žiak počas štúdia dokáže porozumieť:

- jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o častých každodenných témach, identifikujúc všeobecné správy aj konkrétne detaily za predpokladu, že reč je zreteľne artikulovaná so všeobecne známym prízvukom;
- textu ako celku, téme a hlavnej myšlienke;
- špecifickým informáciám a zachytiť logickú štruktúru textu, rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, rozlíšiť hovoriacich;
- jednoduchým rečovým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy, pokyny, upozornenia, rady) prednesenom v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku;
- autentickým dialógom na bežné témy, napr. telefonický rozhovor, interview;
- prejavom naratívneho charakteru, napr. zážitok, príbeh;
- podrobným orientačným pokynom;
- podstatným informáciám v prednáškach, referátoch, diskusiách, ak mu je téma známa, a ak sú prednesené v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku;
- základným informáciám z rozhlasových a televíznych správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70).

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak počas štúdia dokáže:

- získať informácie z bežných textov;
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty;
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou;
- chápať logickú štruktúru jednoduchšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov;
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania; • rozumieť korešpondencii: úradnému a súkromnému listu, pohľadnici, e-mailu; • rozoznať dôležité myšlienky v jednoduchých novinových článkoch na známe témy;
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností (upravené SERR, 2013, s. 70 – 73).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak počas štúdia dokáže:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu;
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu;
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie;
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, udalosť;
- napísať súkromný a úradný list;
- napísať životopis;
- napísať príbeh, rozprávanie, opis;
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov.

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- reagovať na podnety v rôznych komunikačných situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii;
- získavať, odovzdávať, overovať a potvrdzovať informácie, riešiť menej bežné situácie a vysvetliť príčinu a podstatu problému;
- vyjadriť svoje myšlienky na abstraktné témy, ktoré sprostredkuje, napríklad filmy, knihy, scénické predstavenia, výstavy, hudba atď.;
- využiť široký okruh jednoduchého jazyka na zvládnutie väčšiny situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania;
- bez prípravy sa zapojiť do rozhovoru na známe témy, vyjadriť osobné názory, vyjadriť a reagovať na pocity, akými sú prekvapenie, šťastie, smútok, záujem a nezáujem;
- porovnať a dať do protikladu alternatívy s podrobným vysvetlením toho, čo treba robiť, kam ísť, koho alebo čo si vybrať atď.;
- vyjadriť a požiadať o osobné názory a stanoviská v diskusii na zaujímavé témy;
- vyhľadať a vyjadriť jednoduché faktografické informácie;
- požiadať o podrobné usmernenia a riadiť sa nimi;
- získať podrobnejšie informácie (upravené SERR, 2013, s. 75 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- vyjadriť sa jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situáciám a témam z bežného života;
- opísať osoby, predmety, činnosti a udalosti;
- opísať obrázky, mapy, jednoduchšie grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor na ne;
- interpretovať a odovzdávať informácie;
- vyrozprávať príbeh;
- stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory, plány a činnosti;
- predniesť krátke odskúšané oznámenia na témy z každodenného života (upravené SERR, 2013, s. 60 – 62).

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

1. **Kompetencie**, ktoré sú bližšie špecifikované **funkciami** jazyka.

Prehľad kompetencií a funkcií pre úroveň B1

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadrovať pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť

Utešiť, podporiť, dodať odvahu

8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne

Vyjadriť nádej
Vyjadriť sklamanie
Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť
Ubezpečiť
Vyjadriť úľavu
Vyjadriť spokojnosť
Vyjadriť nespokojnosť, pošťožovať si
Zistiť spokojnosť/nespokojnosť

9. Predstaviť záľuby a vkus

Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam
Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád
Vyjadriť, čo uprednostňujem

10. Reagovať vo vyhrotenej situácii

Vyjadriť hnev, zlú náladu
Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného

11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam

Vyjadriť príkaz/zákaz
Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu
Získať povolenie a súhlas
Dať súhlas
Odmietnuť
Zakázať
Reagovať na zákaz
Vyhrážať sa
Sľúbiť

12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností

Obviniť /sa/, priznať /sa/
Ospravedlniť /sa/
Odmietnuť/Poprieť obvinenie
Vyčítať/Kritizovať

13. Reagovať na príbeh alebo udalosť

Vyjadriť záujem
Vyjadriť prekvapenie
Vyjadriť nezáujem

14. Dať ponuku a reagovať na ňu

Žiadať niekoho o niečo
Odpovedať na žiadosť
Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal
Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali

	Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Povzbudiť Adresovať niekomu svoje želanie
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/nieкого Vyjadriť, že som na niečo/nieкого zabudol Pripomenúť Kondolovať Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť nieкого Predstaviť sa Reagovať na predstavenie nieкого Privítať Predniesť prípitok
18. Korešpondovať	Zčať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Zčať, udržiavať a ukončiť rozhovor
20. Komunikovať	Zčať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiať sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiať sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa	Navrhnuť novú tému/bod diskusie

diskusie/Argumentovať

Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie
Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie

**24. Uistiť sa, že slová/výklad/
argument boli
pochopené**

Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje
vyjadrenia
Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané
Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní slova/slovného
spojenia
Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo
Hľadať slovo/slovné spojenie
Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru

25. Porozprávať príbeh

Rozprávať
Začať príbeh, historku, anekdotu
Zhrnúť

2. Jazyková dimenzia dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrení jednotlivých jazykových funkcií. Jazyková dimenzia je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy.

Jazyková dimenzia je detailne rozpracovaná pri rozpise učiva do ročníkov a podobne ako kompetencie a funkcie je plne v súlade so Vzdelávacím štandardom pre anglický jazyk, úroveň B1, platným od 1.9.2015.

3. Tematické okruhy a slovná zásoba Pedagogická dokumentácia z anglického jazyka – úroveň B1 prezentuje požiadavky na osvojenie si slovnej zásoby pre zvolenú úroveň.

Slovná zásoba je rozšírená o odbornú terminológiu v súlade s odborným profilom absolventa.

Študijný odbor: pracovník marketingu

3. ročník

Odborná lexika k témam: Trh a podnikanie /2 hodiny/
Transport a doprava /2 hodiny/
Nové trendy v turizme /2 hodiny/

4. ročník

Odborná lexika k témam: Marketing /2 hodiny/
Peniaze, bankovníctvo /2 hodiny/
Právne formy podnikania /2 hodiny/

Tematické okruhy

Uvedené tematické okruhy sa preberú na komunikačnej úrovni B1 podľa SERR. Podtémy, ktoré sú uvedené v rozpise učiva pre jednotlivé ročníky, sú spracované podľa Pedagogickej dokumentácie z nemeckého jazyka – úroveň B1 a Katalógu cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z anglického jazyka – úroveň B1, ktorý bol vypracovaný na základe SERR.

1. Rodina a spoločnosť
2. Domov a bývanie
3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
4. Doprava a cestovanie
5. Vzdelávanie a práca
6. Človek a príroda
7. Voľný čas a záľuby

8. Stravovanie
9. Multikultúrna spoločnosť
10. Obliekanie a móda
11. Šport
12. Obchod a služby
13. Krajiny, mestá a miesta
14. Kultúra a umenie
15. Človek a spoločnosť, komunikácia
16. Mládež a jej svet
17. Zamestnanie
18. Veda a technika v službách ľudstva
19. Vzory a ideály
20. Slovensko
21. Krajina, ktorej jazyk sa učím

Témy z oblasti odboru – vzhľadom na profil absolventa je súčasťou vzdelávania sa v cudzom jazyku okrem zvládnutia základnej odbornej terminológie aj práca s jednoduchým odborným textom a jednoduchá komunikácia so zameraním na odbor.

Národný program finančnej gramotnosti sa realizuje nasledovne:

- peniaze a uspokojovanie životných potrieb, práca, príjem, zdroje osobných príjmov – v rámci tém: Rodina a spoločnosť, Vzdelávanie a práca, Zamestnanie, Voľný čas a záľuby ...
- spôsob používania rôznych metód platenia – Obchod a služby, Veda a technika ...
- vplyv finančnej krízy na rozvoj rodiny – Rodina a spoločnosť, Domov a bývanie ...
- typy poisťovní – Starostlivosť o zdravie, Doprava a cestovanie, Človek a spoločnosť ...
- získavanie a vyhodnotenie informácií – Veda a technika v službách ľudstva, Multikultúrna spoločnosť, Človek a spoločnosť, komunikácia ...

Čitateľská gramotnosť je integrálnou súčasťou rozvoja komunikačných jazykových činností a stratégií v cudzích jazykoch, ktorá okrem iného zahŕňa schopnosť písať a čítať rôzne typy textov, vyhľadávať, zbierať a spracúvať informácie, identifikovať hierarchiu informácií v texte, hodnotenie pravdivosti informácií, formulovať a vyjadrovať svoje vlastné myšlienky.

Prierezové témy predmetu Anglický jazyk sú zamerané na:

1. **multikultúrnu výchovu** – formou textov, obrazového materiálu, internetových informácií, exkurzií, prezentácie prác k rôznym témam
2. **mediálnu výchovu** – cieľom je rozvinúť mediálnu kompetenciu formou práce s audiovizuálnou technikou – CD a DVD prehrávač, PC, internet, dataprojektor ...
3. **osobný a sociálny rozvoj** – formovanie osobnosti žiaka, jeho schopnosti samostatne pracovať, spolupracovať, ďalej študovať
4. **environmentálnu výchovu** – vytváranie osobného vzťahu k zdravému životnému prostrediu. ochrana ľudského života, fauny, flóry
5. **ochranu života a zdravia** – úcta k ľudskému životu, zdravý životný štýl, využívanie voľného času, šport, zdravie a prevencia chorôb, pomoc zdravotne postihnutým

Kritériá hodnotenia

Receptívne komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Žiak:

- porozumel jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o každodenných témach,
- správne identifikoval všeobecné informácie aj konkrétne detaily za predpokladu, že išlo o štandardný jazykový prejav,
- porozumel hlavným myšlienkam vypočutého textu na známe témy, vrátane krátkych rozprávání,
- dokázal sledovať hlavnú líniu krátkej, jednoducho členenej prednášky na známu tému v spisovnom jazyku,
- prevažne správne porozumel podrobným pokynom, opisu udalostí, pocitov a želaní v osobných listoch,
- našiel a pochopil dôležité informácie v bežných materiáloch (listy, brožúry, krátke úradné dokumenty) a v jednoduchom odbornom texte zo svojho odboru,
- dokázal pochopiť v textoch argumentačnú líniu a rozoznať hlavné závery, i keď nie vždy do podrobností.

Produktívne komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Žiak:

- vedel podať pomerne plynulo jednoducho formulovaný súvislý opis ľubovoľnej oblasti záujmu, pričom ho prezentoval ako lineárny sled myšlienok,
- vedel napísať jednoducho členený súvislý text (opis udalosti, zážitkov, pocitov a reakcií) na známe témy z oblasti svojho záujmu, spájaním krátkych odlišených prvkov do lineárneho sledu,
- väčšinou vedel podrobne opísať udalosti, zážitky, pocity a reakcie, svoje sny, nádeje a ambície,
- vyrozprával príbeh (pravdivý alebo vymyslený)
- vedel rozvinúť argumentáciu, stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory, postoje, plány a činnosti,
- predniesol prevažne úspešne krátke odskúšané oznámenia na témy každodenného života,
- vedel napísať príbeh, krátky jednoduchý referát na zadanú tému.

Interaktívne komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Žiak:

- vyjadril zrozumiteľne svoje názory alebo požiadal o osobné názory a stanoviská v diskusii,
- úspešne získal a odovzdal nové informácie, vymieňal a overoval nazhromaždené informácie,
- zrozumiteľne a vecne dokázal zaznamenať odkaz, ktorý obsahoval informácie bezprostrednej dôležitosti pre adresáta,
- sledoval a zapojil sa vhodne do rozhovoru na známe témy, príležitostne vedel požiadať o zopakovanie určitých slov alebo častí výpovede,
- bol schopný vyjadriť svoje myšlienky na abstraktné a kultúrne témy, stručné komentáre na názory iných a porovnať postoje účastníkov diskusie,
- opísal správne, čo treba urobiť a uviedol podrobné inštrukcie,
- dokázal vyžiadať alebo poskytnúť písomné informácie na abstraktné aj konkrétne témy, pýtať sa na problémy alebo ich vysvetľovať,
- zvládol viesť osobnú korešpondenciu opisujúcu skúsenosti, pocity a udalosti.

Jazykové kompetencie

Žiak:

- prevažne ovládal lexikálne jednotky v dostatočnom rozsahu, aby vedel opísať situácie, vysvetliť myšlienky alebo problémy, ktoré sa týkajú abstraktných a kultúrnych tém a aby sa vyjadril na väčšinu tém, ktoré sa vzťahujú na každodenný život,
- primerane ovládal a používal základnú odbornú lexiku v súlade s odborným profilom absolventa,
- primerane ovládal a vedel používať vybrané gramatické javy pre úroveň B1 v známych kontextoch, pri používaní zložitejších gramatických javov sa často prejavovala interferencia,
- vedel pravopisne a interpunkčne správne napísať súvislý text, ktorý je všeobecne zrozumiteľný,
- ovládal široký repertoár segmentálnych javov a pre správne pochopenie výpovede relevantne používal suprasegmentálne javy (intonácia, slovný a vetný prízvuk),
- v prípade potreby overoval správny pravopis zložitejších alebo menej známych výrazov v slovníku.

Všeobecné kompetencie

Žiak:

- spoznal a uvedomil si spoločné a rozdielne črty medzi vlastnou a cieľovou jazykovou komunitou,
- disponoval veľmi dobrými vedomosťami o spoločnosti a kultúre komunity, v ktorej sa cieľový jazyk používa,
- cieľavedome sa sústreďoval na prijímanie poskytovaných informácií,
- využíval vhodne dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- stanovil si primerane vlastné ciele a spôsoby ich dosiahnutia.

Sociolingválne a pragmatické kompetencie

Žiak:

- dokázal používať škálu jazykových prostriedkov neutrálneho funkčného štýlu,
- uvedomil si zásadné zdvorilostné normy a prevažne sa správal podľa nich,
- uvedomil si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú typické pre spoločenstvo osvojovaného CJ,
- vhodne využíval široký rozsah jazykových prostriedkov, aby sa dokázal vyjadriť v obvyklých i v menej obvyklých situáciách,
- dokázal vhodným spôsobom zasiahnuť do diskusie na známu tému, pričom používal vhodné frázy, aby sa ujal slova,
- dokázal spojiť sériu kratších jednotlivých bodov do prepojeného lineárneho sledu dodov,
- vedel sa vyjadriť relatívne ľahko, napriek občasným problémom s verbálnou formuláciou myšlienok bol prevažne schopný pokračovať v zmysluplnej komunikácii bez pomoci,
- zrozumiteľne dokázal vyjadriť podstatu svojich myšlienok a definovať problém,
- jednoducho a jasne sformuloval a oznámil dôležitú informáciu.

METÓDY, FORMY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA

Hodnotenie žiaka je neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu.

Má diagnostickú, prognostickú, informačnú, výchovnú, motivačnú, spätnoväzbovú funkciu.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu vo vyučovacom procese sa získavajú:

- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka
- sústavným sledovaním výkonu a pripravenosti žiaka
- rôznymi druhmi skúšok
- analýzou priebehu a výsledkov rôznych činností žiaka

Formy hodnotenia: výkonové a individuálne, formatívne, priebežné a záverečné, formálne a neformálne hodnotenie, hodnotenie priebehu a výsledku činnosti.

Hodnotenie a klasifikácia sa realizuje podľa platného metodického pokynu na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl v SR.

Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Písomné skúšanie	Vstupný test Didaktický test Neštandardizovaný didaktický test Úlohy, cvičenia

	Kontrolné slohové práce (1 práca v polroku)
Ústne frontálne a individuálne skúšanie Ústne priebežné a záverečné skúšanie Praktické hodnotenie	Ústne odpovede Prezentácia projektových prác Simulované situácie

MEDZIPREDMETOVÉ VZŤAHY

Pri vyučovaní cudzích jazykov sa používajú poznatky z nasledujúcich predmetov: nemecký jazyk, slovenský jazyk a literatúra, dejepis, občianska náuka, geografia, právna náuka, ekonomika.

Prvý ročník
99 hodín

Počet hodín	Tematické okruhy/Podtémy	Kompetencia/funkcia	Jazyková dimenzia:	Prierezové témy	Osvojené kompetencie Žiak vie:
12	Voľný čas a záľuby Záľuby Rozhlas, televízia a internet	č.1 Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou č.3 Vybrať si z ponúkaných možností č.2 Vypočuť si a podať informácie č.4 Vyjadriť názor	Jednoduchý a priebehový prítomný čas Slovesá vyjadrujúce stav Sloveso + neurčitok/–ing tvar a little, not at all, quite, really	Osobný a sociálny rozvoj	upútať pozornosť predstaviť seba vyjadriť, čo má a nemá rád
10	Šport Druhy športu: zimné a letné športy, individuálne a kolektívne Športové disciplíny Význam športu pre rozvoj osobnosti	č.2 Vypočuť si a podať informácie č. 9. Predstaviť záľuby a vkus č. 25. Porozprávať príbeh č. 20. Komunikovať č. 13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Jednoduchý minulé čas Jednoduchý a priebehový minulé čas	Osobný a sociálny rozvoj	hovoriť o známych športov a športovom dianí, podnet môže byť text alebo obrázok, použiť opis napísať novinový článok o športovcovi
10	Domov a bývanie Môj dom/byt Zariadenie bytu Domov a jeho okolie Bývanie v meste a na dedine	č.2 Vypočuť a podať informácie č.4 Vyjadriť názor č. 9. Predstaviť záľuby a vkus č. 20. Komunikovať	Počítateľné a nepočít. podst.m. Používanie členov Zámená vyjadrujúce množstvo	Osobný a sociálny rozvoj	popísať výhody a nevýhody bývania v meste alebo na dedine viest' dialóg nad mapou
12	Kultúra a umenie Druhy umenia Kultúra a jej formy	č. 2. Vypočuť si a podať informácie č.6 Vyjadriť schopnosť č.4 Vyjadriť názor č. 13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Prídavné mená 2. a 3. stupeň porovnávanie prídavné mená zakončené na na “-ed” a “-ing”	Osobný a sociálny rozvoj	identifikovať filmové žánre porozumieť info o živote herca a jeho úlohy vo filme stručne vyjadriť svoj názor na film, ktorý študent pozná

<p>----- 10 -----</p>	<p>----- Obchod a služby Nákupné zariadenia Druhy a spôsoby nákupu a platenia</p>	<p>----- č.2 Začleniť informáciu č.19 Telefonovať č.14 Žiadať niekoho o niečo č.14 Ponúknuť pomoc</p>	<p>----- Predprítomný čas Predprítomný čas a jednoduchý minulý čas Tvorenie otázok, záporu</p>	<p>----- Mediálna výchova</p>	<p>----- pomenovať druhy obchodov odhadnúť hlavné body prečítaného náučného textu diskutovať o tom aké darčeky sa kupujú k príležitostiam v rodine a medzi priateľmi. napísať neformálny ďakovný list</p>
<p>----- 12 -----</p>	<p>----- Veda a technika v službách ľudstva Vynálezy vedy a techniky Život kedysi a dnes Prístroje v domácnosti Informatika</p>	<p>----- č.15 Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti č. Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali</p>	<p>----- Vyjadrenie budúcnosti pomocou will a going to Nulový člen Nulová podmienka Vyjadrenie may, might a could</p>	<p>----- Environmentálna výchova</p>	<p>----- pomenovať prístroje a priradiť im funkciu -pochopiť obsah náučného textu o spomínanej téme vyjadriť, čo zamýšľa urobiť alebo plánujeme vyjadriť názor k náučnému textu -napísať neformálny list</p>
<p>----- 10 -----</p>	<p>----- Multikultúrna spoločnosť Zvyky a tradície v rôznych krajinách Cudzojazyčná komunikácia</p>	<p>----- č.13 Reagovať na príbeh a udalosť č7. Vyjadrovať pocity č. 15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti č.5 Vyjadriť vôľu</p>	<p>----- Modálne slov.: - must, mustn't, needn't Otázky, zápor</p>	<p>----- Multikultúrna výchova</p>	<p>----- rozlíšiť rôzne druhy pozdravov a reagovať na ne</p>
<p>----- 11 -----</p>	<p>----- Krajina, ktorej jazyk sa učím Krajina a obyvatelia Miesto, ktoré by som rád navštívil</p>	<p>----- č. 23 Zúčastniť sa na diskusii/ argumentovať č. 21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu</p>	<p>----- Podmienkové vety: -prvá podmienková veta</p>	<p>----- Multikultúrna výchova</p>	<p>----- porovnať zvyky v iných krajinách so Slovenskom vyjadriť sa k náučným textom pozvať na večierok (aj písomne)</p>

	Kultúrne zvyky, tradície a konvencie	č.25 Porozprávať príbeh			
3	Úvodné hodiny				
6	Písomné práce, analýza písomných prác				
3	Záverečné opakovanie učiva a hodnotenie				

Druhý ročník
99 hodín

Počet hodín	Tematické okruhy/Podtémy	Kompetencie	Jazyková dimenzia	Prierezové témy	Osvojené kompetencie Žiak vie:
8	Človek a príroda Počasie Klíma Človek a jeho životné prostredie	č.25 Porozprávať príbeh č.16 Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti č.15 Reagovať na niečo, čo sa má udiať v budúcnosti č.8 Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	<ul style="list-style-type: none"> Podmienkové vety:- 2. podm. <i>If the weather were nicer, I'd go out</i> I wish, should, shouln't, would, wouldn't 	Enviromentálna výchova	Vyjadriť názor na globálne témy Spomenúť si, čo sa dialo v minulosti Navrhnuť niečo do budúcnosti Opísať problém a poradiť
8	Človek a spoločnosť, komunikácia Jazyk ako dorozumievací prostriedok Formy komunikácie Kultúra komunikácie	č.16 Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti č.25 Porozprávať príbeh č.2 Vypočuť si a podať informácie	<p>Oboznámenie sa s dávno-minulým časom</p> <p>Nepriama reč</p> <p>tvorba podstatných mien pomocou prípon, hovorové výrazy</p>	<p>Osobný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálna výchova</p>	<p>Vyjadriť, že sa niečo udialo v minulosti</p> <p>Vypočuť si a začleniť informáciu</p>
7	Voľný čas a záľuby Záľuby Knihy a čítanie	č.3 Vybrať si z ponúkaných možností č.4 Vyjadriť názor č.2 Vypočuť si a podať informácie	<p>Trpný rod v prítomnom čase</p> <p>Trpný rod, minulý, vyjadrenie budúcnosti</p>	Osobný a sociálny rozvoj	<p>Identifikovať, potvrdiť</p> <p>Opísať situáciu</p> <p>Súhlasiť, nesúhlasiť s názorom</p>
9	Mládež a jej svet Aktivity mládeže	č. 1. Nadviazať kontakt v súlade	Poradie prídavných mien	Osobný a sociálny rozvoj	

	Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy	s komunikačnou situáciou č.4 Vyjadriť názor č.3 Vybrať z ponúkaných možností č. 11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam č.17 Reagovať pri prvom stretnutí č.20 Komunikovať	Prítomné časy: -statické a dynamické slovesá Sloveso + infinitív/-ing		-Upútať pozornosť, pozdraviť sa, rozlúčiť sa -Vyjadriť svoj názor -Identifikovať -Opísať -Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu -Predstaviť seba a niekoho
----- 10	Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina – vzťahy v rodine Vzťahy medzi ľuďmi	----- č.7 Vyjadrovať pocity č.16 Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti č.25 Porozprávať príbeh	----- Požívanie minulých časov “used to	----- Osobný a sociálny rozvoj	----- -Vyjadriť radosť, uspokojenie, smútok -Hovoriť o udalosti v minulosti -Spomenúť si na minulosť
----- 9	Zamestnanie Pracovné pomery a kariéra Platové ohodnotenie Nezamestnanosť	----- č.2 Vypočuť si a podať informácie č.3 Vybrať si z ponúkaných možností č.4 Vyjadriť názor č.17 Reagovať pri prvom stretnutí	----- Vzťažné vety (defining/non-defining) that, which, who The vet who looks after my cat... Her son, who lives in Spain, works in a factory. Frázové slovesá	----- Osobný a sociálny rozvoj	----- -Začleniť informáciu -Identifikovať -Opísať -Vyjadriť súhlas, nesúhlas -Vyjadriť záujem o niečo -Predstaviť sa na konkurze -Napísať žiadosť
----- 9	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo	----- č.3 Vybrať si z ponúkaných	----- jednoduchý minulý čas,	----- Ochrana života a zdravia	----- -Opísať funkcie ľudského tela, poškodenia

	Fyzické charakteristiky Choroby a nehody Hygiena a starostlivosť o telo Zdravý spôsob života Nemocnica, klinika, lekáreň, lieky	možností č.2 Vypočúť si a podať informácie č. 10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	predprítomný čas predprítomný priebehový čas		-Vyjadriť svoj názor -Reagovať na náučný príbeh -Vyjadriť príkaz, -Zákaz
9	Veda a technika v službách Ľudstva Technické vynálezy	č.20 Komunikovať č. 11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam č.18 Korešpondovať	Vyjadrenie nulovej a prvej podmienky will, may, might...etc predbudúci čas a priebehový budúci čas časové vety väzba s neurčitkom	Mediálna výchova	-nadviazať kontakt -pozdraviť a predstaviť sa -vyjadriť strach a sklamanie -komunikovať formou dialógu v neformálnej diskusii -uistiť, že jeho slová boli správne pochopené
8	Vzory a ideály Človek, jeho vzory a ideály Pozitívne a negatívne vzory	č.8 <i>Vyjadriť očakávania a reagovať na ne</i> č.5 Vyjadriť vôľu č. 12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Skracovanie vedľajších viet Synonymá/antonymá Formálny list Riadený rozhovor Príslovkové súvetie pripustkové, účelové a časové	Osobný a sociálny rozvoj	-vyjadriť uspokojenie a sympatie - zapojiť sa do diskusie
8	Multikultúrna spoločnosť Cudzie jazyky Zvyky a tradície v rôznych krajinách Štátne a cirkevné sviatky Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií	č.2 Vypočúť si a podať informácie č. 15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti č. 14. Dať ponuku a reagovať na ňu č. 7 Vyjadrovať pocity	Infinitív s <i>to</i> a bez <i>to</i> Modálne slovesá <i>Must/mustn't</i> <i>Must/ought to</i> + trpný rod Slovotvorba <i>Would</i> vo vedľajšej vete Slovotvorba	Multikultúrna výchova	-vyjadriť príkaz a zákaz -ospravedlniť sa

2	Úvodne hodiny	č. 20 Komunikovať			
6	Písomné práce, analýza písomných prác				
6	Záverečné opakovanie učiva a hodnotenie				

Tretí ročník
99 hodín

Počet hodín	Tematické okruhy/Podtémy	Kompetencie	Jazyková dimenzia	Prierezové témy
14	Domov a bývanie Môj dom Môj byt Zariadenie bytu Domov a jeho okolie Okolie môjho domova	č. 2 Vypočúť a podať informáciu č. 10 Reagovať vo vyhrotenej situácii č. 4 Vyjadriť názor č. 5 Vyjadriť vôľu č. 20. Komunikovať	Nepriama reč Say/tell Otázka a zápor Slovesá s priamym a nepriamym predmetom: -Can you do a favour to me?	Environmentálna výchova
14	Mládež a jej svet Charakteristika mladých Postavenie mladých v spoločnosti Možnosti štúdia a práce Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy	č. 11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam č. 7. Vyjadrovať pocity č.5 Vyjadriť vôľu č.8 Vyjadriť očakávania a reagovať na ne č.17 Reagovať pri prvom stretnutí č.18Korešpondovať	Stupňovanie prídavných mien a prísloviak (less, least, more, -er) Podmienkové vety. Druhá podmienka prídavná otázka You live near station, don't you? predložky času in, on, at born in August, on 10 th , at 7,00 a.m.	Osobný a sociálny rozvoj
15	Doprava a cestovanie Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch	č.3 Vybrať si z ponúkaných možností č. 16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti č.25 Porozprávať príbeh č.17 Reagovať pri prvom stretnutí č.20 Komunikovať	Trpný rod: -prítomný, -minulý, -predprítomný -dávnominulý, -vyjadrenie budúcnosti pomocou "will" antonymá neurčit. Zámená(some..any...) nepriam. otázky Prídavné mená have something done reflexívne zámená Podmienkové vety: tretia podmienka Súvetia príčinné - He went to the Alps to go skiing.	Dopravná výchova Mediálna výchova
14	Obchod a služby Nákupné zariadenia Druhy a spôsoby nákupu a platenia	č. 12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností č.5 Vyjadriť vôľu č.18 Korešpondovať	Príčastia There's a man reading the book (=who's reading a book) Všeobecné zámená: all, each, every, few, little, ..etc count., uncountable "so" a "such"	Osobný a sociálny rozvoj
10	Kultúra a umenie Druhy umenia	č. 2. Vypočúť si a podať informácie	Hovorové výrazy	

		<p>č.9 Predstaviť záľuby a vkus č.4 Vyjadriť názor č.3 Vybrať si z ponúkaných možností č. 24. Uistiť sa, že slová/výklad/ argument boli pochopené</p>	<p>Idiomatické výrazy Zložené príd. mená Trpný rod Väzba <i>to get/have something done</i></p>	Osobný a sociálny
14	<p>Vzdelávanie a práca Škola a jej zariadenie Učebné predmety Pracovné činnosti a profesie Školský systém Celoživotné vzdelávanie</p>	<p>č. 7 Vyjadrovať pocity č. 20 Komunikovať č. 14. Dať ponuku a reagovať na ňu č.15 Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti</p>	<p>Prídavné mená Slovesá nasledované neurčitkom alebo –ing</p>	Osobný a sociálny
6	<p>Odborná lexika k témam</p>		Textové skratky	Osobný a sociálny
2	Úvodne hodiny			
6	Písomné práce, analýza písomných prác			
4	Záverečné opakovanie učiva a hodnotenie			

Štvrtý ročník
120 hodín

Počet hodín	Tematické okruhy/Podtémy	Kompetencia	Jazyková dimenzia	Prierezové témy
			Trpný rod	Osobný a sociálny ro

8	Rodina a spoločnosť Národnosť/štatná príslušnosť Tlačivá / dokumenty	č.4 Vyjadriť názor č.20 Komunikovať č. 21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Minulé časy Predminulý jednoduchý a priebehový Vzťažné vety	Tvorba projektu a p zručnosti
13	Vzdelávanie a práca Škola a jej zariadenie Učebné predmety Pracovné činnosti a profesie Školský systém Celoživotné vzdelávanie	č. 11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam č. 5 Vyjadriť vôľu č. 8 Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Prídavné mená Slovesá nasledované neurčitkom alebo –ing	Multikultúrna výchova
8	Domov a bývanie Bývanie v meste a na dedine Spoločnosť a životné prostredie	č.5 Vyjadriť vôľu č.18 Korešpondovať	Nepriama žiadosť Nepriama otázka Predložkové väzby Idiomatické výrazy	Osobný a sociálny ro
8	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Fyzické charakteristiky Ľudské telo Charakterové vlastnosti človeka	č. 7 Vyjadrovať pocity	Väzba slovesa <i>seem</i> +infinitív Väzba <i>to be allowed to</i> Väzba <i>let sb do sth</i>	Ochrana života a zdr
8	Doprava a cestovanie Osobná doprava Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch	č. 19 Telefonovať č. 16 Reagovať na niečo, čo sa odohralo v minulosti	Modálne slovesá Budúci čas Väzba <i>In case + vedľaj.veta</i> Väzba <i>would rather/ had better</i>	Environmentálna výc
12	Stravovanie Stravovacie návyky Mäso a mäsové výrobky Zelenina a ovocie Nápoje Cestoviny a múčne výrobky Mliečne výrobky	č. 14. Dať ponuku a reagovať na ňu č. 12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Budúce časy Nereálna podmienka v minulosti Priraďovacie a podraďovacie súvetie Predložkové väzby Viacslovné slovesá Statické a dynamické slovesá Výrazy množstva Neurčité zámená	Environmentálna vý
8	Človek a príroda		Nepriama reč	Environmentálna výc

6	<p>Zvieratá/fauna Životné prostredie Klíma</p> <p>Odborná lexika k témam</p>	<p>č. 12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností</p>	<p>Predpony na vyjadrenie záporu</p> <p>Väzba <i>would rather/had better</i> Úvaha Vzťažné vety Priama a nepriama reč</p>	<p>Osobný a sociálny ro Finančná gramotnosť</p>
8	<p>Voľný čas a záľuby Výstavy a veľtrhy Kultúra a jej vplyv na človeka</p>	<p>č. 14 Dať ponuku a reagovať na ňu č. 15 Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti</p>	<p>Nepriama žiadosť Nepriama otázka Predložkové väzby Idiomatické výrazy</p>	<p>Osobný a sociálny ro</p>
10	<p>Obliekanie a móda Základné druhy oblečenie Odevné doplnky Výber oblečenia na rôzne príležitosti Druhy a vzory odevných materiálov</p>	<p>č. 2 Vypočuť si a podať informácie č. 23. Zúčastniť sa diskusie/Argumentovať</p> <p>č. 22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu</p> <p>č. 9. Predstaviť záľuby a vkus</p>	<p>Vyjadrenie súhlasu v kladnej aj zápornej odpovedi. <i>So/Neither am I. ...</i> Väzba <i>Would you might if.../Would you mind verb+ing</i> Väzba <i>be careful not to+verb</i></p>	<p>Ochrana života a zdr</p>
8	<p>Obchod a služby Pošta a telekomunikácie Hotel a hotelové služby</p>	<p>č. 9. Predstaviť záľuby a vkus</p>	<p>Nepriama otázka Viacslovné slovesá</p>	<p>Mediálna výchova</p>
12	<p>Krajiny, mestá a miesta Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto Geografický opis krajiny Kultúrne a historické</p>	<p>č. 9. Predstaviť záľuby a vkus</p> <p>č.15 Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti č.10 Reagovať vo vyhrotenej situácii</p> <p>č.25 Porozprávať príbeh</p>	<p>Podmienkové súvetie 1. a 2. typu + unless Podmienkové súvetia pre minulosť Objednávka</p>	<p>Environmentálna výc</p>

	pamiatky krajín a miest			
1	Úvodne hodiny			
6	Písomné práce, analýza písomných prác			
4	Záverečné opakovanie učiva a hodnotenie			

Nemecký jazyk

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
3 + 0	3 + 0	3 + 0	4 + 0

Vyučovací predmet cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národností a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej aj profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených spôsobilostí a efektívnu komunikáciu, pričom komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Vzdelávací štandard pre študijné odbory, ktorých absolvovaním žiak získa úplné stredné odborné vzdelanie, svojím spracovaním korešponduje so vzdelávacím štandardom pre učebné odbory. Z uvedeného dôvodu je vzdelávací štandard pre študijné odbory určený aj pre žiakov v nadstavbovom štúdiu, ktorí si rozvíjajú už nadobudnuté spôsobilosti získané v učebnom odbore.

CIELE PREDMETU

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu cudzí jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačnej jazykovej kompetencie, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2006). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Žiaci: v receptívnych jazykových činnostiach (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) a stratégiách dokážu ako poslucháči alebo čitatelia spracovať hovorený alebo napísaný text, v produktívnych (ústny prejav, písomný prejav) a interaktívnych jazykových činnostiach (ústna interakcia, písomná interakcia) a stratégiách dokážu vytvárať ústny alebo písomný text, budú efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické

Názov predmetu:	Nemecký jazyk
Úroveň podľa SERR:	B1
Časový rozsah výučby:	1.ročník - 3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín; 2.ročník - 3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín; 3.ročník - 3 hodiny týždenne, spolu 99 vyučovacích hodín; 4.ročník – 4 hodiny týždenne, spolu 120 vyučovacích hodín.
Ročník:	prvý, druhý, tretí, štvrtý
Kód a názov študijného odboru:	6405 K pracovník marketingu
Stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie - ISCED 3A
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk

pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností, dokážu využívať komunikačnú kompetenciu, aby realizovali komunikačný zámer vymedzeným spôsobom, budú zvládať spoločenské dimenzie jazyka.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej aj profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených spôsobilostí a efektívnu komunikáciu, pričom komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Označenie úrovne B1 je samostatný používateľ.

Charakteristika ovládania nemeckého jazyka na úrovni B1 podľa SERR je nasledujúca: Rozumie hlavným bodom zrozumiteľnej spisovnej vstupnej informácie o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva v práci, škole, vo voľnom čase atď. Dokáže sa zorientovať vo väčšine situácií, ktoré môžu nastať počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí týmto jazykom. Dokáže vytvoriť jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mu známe alebo o ktoré sa osobne zaujíma. Dokáže opísať svoje skúsenosti a udalosti, sny, nádeje a ambície a stručne odôvodniť a vysvetliť svoje názory a plány (SERR, 2013, s. 26).

CIELE PREDMETU

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu cudzí jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačnej jazykovej kompetencie, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;

- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu;
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov;
- prosociálne a prosociálne myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

1. Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti;
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich;
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka;
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja;

- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti;
- rozoznať základné normy správania sa a bežné spoločenské konvencie vybraných krajín, v ktorých sa hovorí daným cudzím jazykom;
  - identifikovať základné kultúrne aspekty vybraných krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnými kultúrnymi aspektami vlastnej krajiny.

2. Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii. Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikatívne správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí nemeckým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú tieto zložky: • jazykové kompetencie; • sociolingválne kompetencie; • pragmatické kompetencie.

2.1 Jazykové kompetencie

Žiak dokáže používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu štandardných komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia);
- morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia);
- slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia);
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortoepická a ortografická).

Žiak dokáže:

- ovládať jazyk dostatočne na to, aby sa dohovoria a vyjadroval s použitím dostatočnej slovnej zásoby len s určitou mierou váhania a opisných jazykových prostriedkov na vymedzené témy, pričom používa opisné jazykové tvary;
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol opísať nepredvídateľné situácie, vysvetliť hlavné body, myšlienky, či problémy so značnou dávkou precíznosti a vyjadrovať myšlienky, ktoré sa týkajú abstraktných a kultúrnych tém;
- komunikovať primerane správne v známych kontextoch; všeobecne ovládať gramatiku dobre, i keď badať vplyv materinského jazyka. Napriek chybám, ktorých sa dopúšťa, je jasné, čo chce vyjadriť, pomerne správne dokáže používať repertoár často používaných gramatických prostriedkov a vetných štruktúr v ľahko predvídateľných situáciách;
- vytvoriť súvislý text, ktorý je všeobecne zrozumiteľný. Pravopis, interpunkcia a usporiadanie textu sú dostatočne presné na to, aby bolo možné text sledovať;
- artikulácie zrozumiteľne vyslovovať, aj keď je niekedy evidentný cudzí prízvuk a objavujú sa príležitostné prípady nesprávnej výslovnosti (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

2.2 Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- správne reagovať v rôznych bežných spoločenských komunikačných situáciách;
  - poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá;
- uvedomovať si rozdiely medzi formálnym a neformálnym prejavom;
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva najbežnejšie vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu;
- uvedomovať si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správať;

• uvedomovať si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v bežnej jazykovej praxi, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie (SERR, 2013, s. 123).

2.3 Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- pružne využívať rozsah jednoduchého jazyka, aby vyjadril väčšinu toho, čo chce vyjadriť;
- zasiahnuť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova; • začať, udržať a ukončiť jednoduchý osobný priamy rozhovor týkajúci sa bežných tém alebo osobných záujmov;
- dostatočne plynulo vytvoriť jednoduché rozprávanie alebo opis ako lineárnu postupnosť kompozičných zložiek;
- spojiť sériu jednotlivých kratších bodov do súvislého lineárneho celku;
- dostatočne presne vyjadriť hlavné body myšlienky alebo problému;
- zrozumiteľne vyjadriť podstatu myšlienky (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).

VÝCHOVNÉ A VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Jazykové vzdelávanie prispieva k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Absolvent má:

- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Absolvent má:

- vyjadrovať sa spoľahlivo v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- hodnotiť kriticky získané informácie,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznych skupinách

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- motivovať pozitívne seba a druhých,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,

- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

STRATÉGIA VYUČOVANIA METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri vyučovaní cudzích jazykov sa budú využívať nasledujúce metódy vyučovania:

- heuristická metóda – rozhovor, riešenie tvorivých úloh, brainstorming;
- metóda tezaurov – vypracovanie oporných bodov a robiť si poznámky z textov, hľadať kľúčové slová a hlavné myšlienky v textoch;
- inscenačná metóda – hranie rolí, simulovanie životných situácií;
- metóda motivovania k tvorivosti;
- reproduktívna metóda;
- informačnoreceptívna metóda – výklad;
- autodidaktické metódy – techniky samostatného učenia

a formy vyučovania:

- frontálna výučba;
- frontálna a individuálna práca žiakov;
- skupinová práca žiakov;
- hodina práce s informačnými fondami;
- exkurzie (návšteva divadelných predstavení, exkurzia do krajín, ktorých jazyk sa žiaci učia); hodina besedy.

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Hilpert, S. a kol.: Schritte international 3-6. Ismaning: Hueber Verlag Gregorová, J. Veličková, E.: Odborné texty z nemeckého jazyka. Bratislava: SPN, 2004 Porubská, S., Psicová, K.: Nemčina cvičebnica 2. Enigma, 2005 Horstmann, G., Kaier, A.: Maturitné témy v nemčine. Plzeň: Fraus, 2006 Hanuljaková, H., Horová, I.: Nová maturita – monitor,	PC Dataprojektor Videotechnika Interaktívna tabuľa	Nástenné mapy a schémy Prekladové a výkladové slovníky	Multimediálne výučbové programy Internet Knižnica Časopisy: Freundschaft, Spitze, Hurra!

interná časť. Bratislava:SPN, 2004,2005			
--	--	--	--

Uvedená odborná literatúra má orientačný charakter, výber učebnice je ovplyvnený vstupnou úrovňou žiakov a snahou používať čo najaktuálnejšie a najvhodnejšie učebnice.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Výkonový štandard – komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť počas štúdia.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak počas štúdia dokáže porozumieť:

Žiak počas štúdia dokáže porozumieť:

- jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o častých každodenných témach, identifikujúc všeobecné správy aj konkrétne detaily za predpokladu, že reč je zreteľne artikulovaná so všeobecne známym prízvukom;
- textu ako celku, téme a hlavnej myšlienke;
- špecifickým informáciám a zachytiť logickú štruktúru textu, rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, rozlíšiť hovoriacich;
- jednoduchým rečovým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy, pokyny, upozornenia, rady) prednesenom v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku;
- autentickým dialógom na bežné témy, napr. telefonický rozhovor, interview;
- prejavom naratívneho charakteru, napr. zážitok, príbeh;
- podrobným orientačným pokynom;
- podstatným informáciám v prednáškach, referátoch, diskusiách, ak mu je téma známa, a ak sú prednesené v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku;
- základným informáciám z rozhlasových a televíznych správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70).

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak počas štúdia dokáže:

- získať informácie z bežných textov;
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty;
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou;
- chápať logickú štruktúru jednoduchšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov;
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania;
- rozumieť korešpondencii: úradnému a súkromnému listu, pohľadnici, e-mailu;
- rozoznať dôležité myšlienky v jednoduchých novinových článkoch na známe témy;
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností (upravené SERR, 2013, s. 70 – 73).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak počas štúdia dokáže:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu;
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu;
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie;
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, udalosť;
- napísať súkromný a úradný list;
- napísať životopis;
- napísať príbeh, rozprávanie, opis;
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov.

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- reagovať na podnety v rôznych komunikačných situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii;
- získavať, odovzdávať, overovať a potvrdzovať informácie, riešiť menej bežné situácie a vysvetliť príčinu a podstatu problému;
- vyjadriť svoje myšlienky na abstraktné témy, ktoré sprostredkuje, napríklad filmy, knihy, scénické predstavenia, výstavy, hudba atď.;
- využiť široký okruh jednoduchého jazyka na zvládnutie väčšiny situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania;
- bez prípravy sa zapojiť do rozhovoru na známe témy, vyjadriť osobné názory, vyjadriť a reagovať na pocity, akými sú prekvapenie, šťastie, smútok, záujem a nezáujem;
- porovnať a dať do protikladu alternatívy s podrobným vysvetlením toho, čo treba robiť, kam ísť, koho alebo čo si vybrať atď.;
- vyjadriť a požiadať o osobné názory a stanoviská v diskusii na zaujímavé témy;
- vyhľadať a vyjadriť jednoduché faktografické informácie;
- požiadať o podrobné usmernenia a riadiť sa nimi;
- získať podrobnejšie informácie (upravené SERR, 2013, s. 75 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- vyjadriť sa jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situáciám a témam z bežného života;
- opísať osoby, predmety, činnosti a udalosti;
- opísať obrázky, mapy, jednoduchšie grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor na ne;

- interpretovať a odovzdávať informácie;
- vyrozprávať príbeh;
- stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory, plány a činnosti;
- predniesť krátke odskúšané oznámenia na témy z každodenného života (upravené SERR, 2013, s. 60 – 62).

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

1. **Kompetencie**, ktoré sú bližšie špecifikované **funkciami** jazyka.

Prehľad kompetencií a funkcií pre úroveň B1

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
2. Vypočúť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadrovať pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvahu

8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, postávať sa si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Obviniť (sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/Poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť nezáujem
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem

Odpovedať na návrh

15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Povzbudiť Adresovať niekomu svoje želanie
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoľo Vyjadriť, že som na niečo/niekoľo zabudol Pripomenúť Kondolovať Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok
18. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať, udržiavať a ukončiť rozhovor
20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie/Argumentovať	Navrhnuť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie

**24. Uistiť sa, že slová/výklad/
argument boli
pochopené**

Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje
vyjadrenia
Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané
Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní slova/slovného
spojenia
Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo
Hľadať slovo/slovné spojenie
Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru

25. Porozprávať príbeh

Rozprávať
Začať príbeh, historku, anekdotu
Zhrnúť

2. Jazyková dimenzia dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrení jednotlivých jazykových funkcií. Jazyková dimenzia je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy.

Jazyková dimenzia je detailne rozpracovaná pri rozpise učiva do ročníkov a podobne ako kompetencie a funkcie je plne v súlade so Vzdelávacím štandardom pre nemecký jazyk, úroveň B1, platným od 1.9.2015.

3. Tematické okruhy a slovná zásoba Pedagogická dokumentácia z nemeckého jazyka – úroveň B1 prezentuje požiadavky na osvojenie si slovnej zásoby pre zvolenú úroveň.

Slovná zásoba je rozšírená o odbornú terminológiu v súlade s odborným profilom absolventa.

Študijný odbor: pracovník marketingu

3. ročník

Odborná lexika k témam: Trh a podnikanie /2 hodiny/
Transport a doprava /2 hodiny/
Nové trendy v turizme /2 hodiny/

4. ročník

Odborná lexika k témam: Marketing /2 hodiny/
Peniaze, bankovníctvo /2 hodiny/
Právne formy podnikania /2 hodiny/

Tematické okruhy

Uvedené tematické okruhy sa preberú na komunikačnej úrovni B1 podľa SERR. Podtémy, ktoré sú uvedené v rozpise učiva pre jednotlivé ročníky, sú spracované podľa Pedagogickej dokumentácie z nemeckého jazyka – úroveň B1 a Katalógu cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z nemeckého jazyka – úroveň B1, ktorý bol vypracovaný na základe SERR.

1. Rodina a spoločnosť
2. Domov a bývanie
3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
4. Doprava a cestovanie
5. Vzdelávanie a práca
6. Človek a príroda
7. Voľný čas a záľuby
8. Stravovanie
9. Multikultúrna spoločnosť
10. Obliekanie a móda

- 11.Šport
- 12.Obchod a služby
- 13.Krajiny, mestá a miesta
- 14.Kultúra a umenie
- 15.Človek a spoločnosť, komunikácia
- 16.Mládež a jej svet
- 17.Zamestnanie
- 18.Veda a technika v službách ľudstva
- 19.Vzory a ideály
- 20.Slovensko
- 21.Krajina, ktorej jazyk sa učím

Témy z oblasti odboru – vzhľadom na profil absolventa je súčasťou vzdelávania sa v cudzom jazyku okrem zvládnutia základnej odbornej terminológie aj práca s jednoduchým odborným textom a jednoduchá komunikácia so zameraním na odbor.

Národný program finančnej gramotnosti sa realizuje nasledovne:

- peniaze a uspokojovanie životných potrieb, práca, príjem, zdroje osobných príjmov – v rámci tém: Rodina a spoločnosť, Vzdelávanie a práca, Zamestnanie, Voľný čas a záľuby ...
- spôsob používania rôznych metód platenia – Obchod a služby, Veda a technika ...
- vplyv finančnej krízy na rozvoj rodiny – Rodina a spoločnosť, Domov a bývanie ...
- typy poistenia – Starostlivosť o zdravie, Doprava a cestovanie, Človek a spoločnosť ...
- získavanie a vyhodnotenie informácií – Veda a technika v službách ľudstva, Multikultúrna spoločnosť, Človek a spoločnosť, komunikácia ...

Čitateľská gramotnosť je integrálnou súčasťou rozvoja komunikačných jazykových činností a stratégií v cudzích jazykoch, ktorá okrem iného zahŕňa schopnosť písať a čítať rôzne typy textov, vyhľadávať, zbierať a spracúvať informácie, identifikovať hierarchiu informácií v texte, hodnotenie pravdivosti informácií, formulovať a vyjadrovať svoje vlastné myšlienky.

Prierezové témy predmetu Nemecký jazyk sú zamerané na:

- 1.**multikultúrnu výchovu** – formou textov, obrazového materiálu, internetových informácií, exkurzií, prezentácie prác k rôznym témam
- 2.**mediálnu výchovu** – cieľom je rozvinúť mediálnu kompetenciu formou práce s audiovizuálnou technikou – CD a DVD prehrávač, PC, internet, dataprojektor ...
- 3.**osobný a sociálny rozvoj** – formovanie osobnosti žiaka, jeho schopnosti samostatne pracovať, spolupracovať, ďalej študovať
- 4.**environmentálnu výchovu** – vytváranie osobného vzťahu k zdravému životnému prostrediu, ochrana ľudského života, fauny, flóry
- 5.**ochranu života a zdravia** – úcta k ľudskému životu, zdravý životný štýl, využívanie voľného času, šport, zdravie a prevencia chorôb, pomoc zdravotne postihnutým

Kritériá hodnotenia

Receptívne komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Žiak:

- porozumel jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o každodenných témach,
- správne identifikoval všeobecné informácie aj konkrétne detaily za predpokladu, že išlo o štandardný jazykový prejav,
- porozumel hlavným myšlienkam vypočutého textu na známe témy, vrátane krátkych rozprávání,
- dokázal sledovať hlavnú líniu krátkej, jednoducho členenej prednášky na známu tému v spisovnom jazyku,
- prevažne správne porozumel podrobným pokynom, opisu udalostí, pocitov a želaní v osobných listoch,
- našiel a pochopil dôležité informácie v bežných materiáloch (listy, brožúry, krátke úradné dokumenty) a v jednoduchom odbornom texte zo svojho odboru,
- dokázal pochopiť v textoch argumentačnú líniu a rozoznať hlavné závery, i keď nie vždy do podrobností.

Produktívne komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Žiak:

- vedel podať pomerne plynulo jednoducho formulovaný súvislý opis ľubovoľnej oblasti záujmu, pričom ho prezentoval ako lineárny sled myšlienok,
- vedel napísať jednoducho členený súvislý text (opis udalosti, zážitkov, pocitov a reakcií) na známe témy z oblasti svojho záujmu, spájaním krátkych odlišných prvkov do lineárneho sledu,
- väčšinou vedel podrobne opísať udalosti, zážitky, pocity a reakcie, svoje sny, nádeje a ambície,
- vyrozprával príbeh (pravdivý alebo vymyslený)
- vedel rozvinúť argumentáciu, stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory, postoje, plány a činnosti,
- predniesol prevažne úspešne krátke odskúšané oznámenia na témy každodenného života,
- vedel napísať príbeh, krátky jednoduchý referát na zadanú tému.

Interaktívne komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Žiak:

- vyjadril zrozumiteľne svoje názory alebo požiadal o osobné názory a stanoviská v diskusii,
- úspešne získal a odovzdal nové informácie, vymieňal a overoval nazhromaždené informácie,
- zrozumiteľne a vecne dokázal zaznamenať odkaz, ktorý obsahoval informácie bezprostrednej dôležitosti pre adresáta,
- sledoval a zapojil sa vhodne do rozhovoru na známe témy, príležitostne vedel požiadať o zopakovanie určitých slov alebo častí výpovede,
- bol schopný vyjadriť svoje myšlienky na abstraktné a kultúrne témy, stručné komentáre na názory iných a porovnať postoje účastníkov diskusie,
- opísal správne, čo treba urobiť a uviedol podrobné inštrukcie,
- dokázal vyžiadať alebo poskytnúť písomné informácie na abstraktné aj konkrétne témy, pýtať sa na problémy alebo ich vysvetľovať,
- zvládol viesť osobnú korešpondenciu opisujúcu skúsenosti, pocity a udalosti.

Jazykové kompetencie

Žiak:

- prevažne ovládal lexikálne jednotky v dostatočnom rozsahu, aby vedel opísať situácie, vysvetliť myšlienky alebo problémy, ktoré sa týkajú abstraktných a kultúrnych tém a aby sa vyjadril na väčšinu tém, ktoré sa vzťahujú na každodenný život,
- primerane ovládal a používal základnú odbornú lexiku v súlade s odborným profilom absolventa,
- primerane ovládal a vedel používať vybrané gramatické javy pre úroveň B1 v známych kontextoch, pri používaní zložitejších gramatických javov sa často prejavovala interferencia,
- vedel pravopisne a interpunkčne správne napísať súvislý text, ktorý je všeobecne zrozumiteľný,
- ovládal široký repertoár segmentálnych javov a pre správne pochopenie výpovede relevantne používal suprasegmentálne javy (intonácia, slovný a vetný prízvuk),
- v prípade potreby overoval správny pravopis zložitejších alebo menej známych výrazov v slovníku.

Všeobecné kompetencie

Žiak:

- spoznal a uvedomil si spoločné a rozdielne črty medzi vlastnou a cieľovou jazykovou komunitou,
- disponoval veľmi dobrými vedomosťami o spoločnosti a kultúre komunity, v ktorej sa cieľový jazyk používa,
- cieľavedome sa sústreďoval na prijímanie poskytovaných informácií,
- využíval vhodne dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- stanovil si primerane vlastné ciele a spôsoby ich dosiahnutia.

Sociolingválne a pragmatické kompetencie

Žiak:

- dokázal používať škálu jazykových prostriedkov neutrálneho funkčného štýlu,
- uvedomil si zásadné zdvorilostné normy a prevažne sa správal podľa nich,
- uvedomil si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú typické pre spoločenstvo osvojovaného CJ,
- vhodne využíval široký rozsah jazykových prostriedkov, aby sa dokázal vyjadriť v obvyklých i v menej obvyklých situáciách,
- dokázal vhodným spôsobom zasiahnuť do diskusie na známu tému, pričom používal vhodné frázy, aby sa ujal slova,
- dokázal spojiť sériu kratších jednotlivých bodov do prepojeného lineárneho sledu dodov,
- vedel sa vyjadriť relatívne ľahko, napriek občasnému problémom s verbálnou formuláciou myšlienok bol prevažne schopný pokračovať v zmysluplnej komunikácii bez pomoci,
- zrozumiteľne dokázal vyjadriť podstatu svojich myšlienok a definovať problém,
- jednoducho a jasne sformuloval a oznámil dôležitú informáciu.

METÓDY, FORMY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA

Hodnotenie žiaka je neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu.

Má diagnostickú, prognostickú, informačnú, výchovnú, motivačnú, spätnoväzbovú funkciu.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu vo vyučovacom procese sa získavajú:

- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka
- sústavným sledovaním výkonu a pripravenosti žiaka
- rôznymi druhmi skúšok
- analýzou priebehu a výsledkov rôznych činností žiaka

Formy hodnotenia: výkonové a individuálne, formatívne, priebežné a záverečné, formálne a neformálne hodnotenie, hodnotenie priebehu a výsledku činnosti.

Hodnotenie a klasifikácia sa realizuje podľa platného metodického pokynu na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl v SR.

Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Písomné skúšanie	Vstupný test Didaktický test Neštandardizovaný didaktický test Úlohy, cvičenia Kontrolné slohové práce (1 práca v polroku)
Ústne frontálne a individuálne skúšanie Ústne priebežné a záverečné skúšanie	Ústne odpovede Prezentácia projektových prác

Praktické hodnotenie	Simulované situácie
----------------------	---------------------

MEDZIPREDMETOVÉ VZŤAHY

Pri vyučovaní cudzích jazykov sa používajú poznatky z nasledujúcich predmetov: anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, dejepis, občianska náuka, geografia, právna náuka, ekonomika.

Prvý ročník 99 hodín

Počet hodín	Tematické okruhy/Podtémy	Kompetencia/funkcia	Jazyková dimenzia	Prierezové témy	Osvojené kompetencie Žiak:
10	Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina – vzťahy v rodine Národnosť/štátna príslušnosť	č.1 Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou č.17 Reagovať pri prvom stretnutí č.3/Identifikovať/ Opísať č.10/Vyjadriť hnev, zlú náladu	Výslovnosť, intonácia Sloveso – prítomný čas Rozkazovací spôsob Perfektum Genitív substantív Jednoduchá veta Súvetie priradovacie Vedľajšie vety Zápor	Osobný a sociálny rozvoj	- vie podať základné informácie o sebe a svojej rodine - vie pozdraviť, odpovedať na pozdrav, rozlúčiť sa, predstaviť sa, predstaviť niekoho, vyjadriť svoj hnev - pomerne plynulo podá jednoduchý opis osoby
8	Voľný čas a záľuby Záľuby Knihy a čítanie Rozhlas, televízia a internet	č.9 Predstaviť záľuby a vkus	Zámená Stupňovanie adjektív ,stupňovanie prísloviak	Mediálna výchova	- stručne predstaví, zdôvodní a vysvetlí svoje činnosti - nájde v textoch potrebné informácie
8	Domov a bývanie Môj dom/byt Zariadenie bytu	č.4 Vyjadriť názor/Vyjadriť presvedčenie, stupeň istoty	Predložky s latívom a akuzatívom Smerové príslovky her, hin	Environmentálna výchova	- zrozumiteľne vyjadrí svoj názor - má dostatočnú slovnú zásobu na to, aby sa vyjadril k téme
8	Zamestnanie Typy povolání, voľba povolania	č.5 Vyjadriť vôľu č.4/ Vyjadriť súhlas / Vyjadriť nesúhlas	Podmieňovací spôsob Vedľajšie vety s wenn Futúrum	Osobný a sociálny rozvoj	- dokáže využiť osvojené jazykové prostriedky na vyjadrenie svojejvôle a postoja - sleduje a zapája sa do rozhovoru, požiada o zopakovanie
8	Krajiny, mestá a miesta Krajiny a svetadiely Moja krajina a moje mesto	č.19 Telefonovať č.9/Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči č.20 Komunikovať	Vlastné mená – mená osôb, obyvateľské mená, zemepisné mená Zemepisné prídavné mená	Multikulturná výchova	
8	Šport Druhy športu: zimné, letné, individuálne a kolektívne Športové disciplíny	č.6/ Vyjadriť schopnosť		Osobný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia	

	Stravovacie zariadenia Príprava jedál ----- ----- Písomné práce, analýza písomných prác Úvod do predmetu, vstupný test, analýza vstupného testu Záverečné opakovanie učíva	----- č.17/Predniesť prípitok ----- č.4/ Vyjadriť názor ----- -----	zámená v nominatíve a akuzatíve Číslovky ----- -----		cieľovou jazykovou komunitou ----- ----- - získa, odovzdá nové informácie, vymieňa a overuje nazhromaždené informácie - porozumie jednoducho vyjadreným faktografický m informáciám o tému ----- ----- - opíše, ako treba niečo urobiť - zrozumiteľne vyjadrí svoj názor - vie vyjadriť množstvo ----- -----
--	---	--	---	--	---

Druhý ročník
99 hodín

Počet hodín	Tematické okruhy/Podtémy	Kompetencia/funkcia	Jazyková dimenzia	Prierezové témy	Osvojené kompetencie Žiak:
10	Kultúra a umenie Druhy umenia Kultúra a jej formy Návšteva kultúrneho podujatia	č.20 Komunikovať č.25 Porozprávať príbeh	Konjunktív préterita pomocných a modálnych slovies Prirad'ovacie súvetie	Osobný a sociáln y rozvoj Multikult úrna výchova	- prednesie oznámie - získa a odovzdá nové informácie - vymieňa si názory, požiada o osobné názory iných v rozhovore
----- ----- 10	----- ----- Obchod a služby Nákupné zariadenia Pošta a telekomunikácie Druhy a spôsoby	----- ----- č.5 Vyjadriť vôľu č.8 Vyjadriť očakávanie	----- ----- Deklinácia adjektív po neurčitom	----- ----- Osobný a sociáln y rozvoj	- porozpráva príbeh ----- ----- - vhodné

	vážim Skutoční a literárni hrdinovia ----- -----	činnosť č.2 Vypočít' si a podať informácie ----- -----	Sloveso lassen ----- -----	Ochrana života a zdravia Osobný a sociálny rozvoj	všeobecné informácie aj konkrétne details v štandardnom rečovom prejave - vyrozpráva príbeh ----- -----
7	Mládež a jej svet Aktivity mládeže Vzťahy medzi rovesníkmi ----- -----	č.7 Vyjadrovať pocity č.14 Dať ponuku a reagovať na ňu č.21 Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu ----- -----	Spodstatnené prídavné meno ----- ----- Préteritum Perfektum Zložené slová Deminutíva Vedľajšie vety časové ----- -----	----- ----- Multikult úrna výchova ----- -----	- opíše, ako treba niečo urobiť, uvedie inštrukcie - vyžiada/poskyt ne informácie ----- ----- - dokáže vyjadriť sympatie - podá charakteristiku osoby - vypracuje prezentáciu ----- ----- - opíše svoje záľuby - vyjadrí záujem, nezáujem, prekvapenie - vyjadrí vzdor a protest - vyjadrí stručné komentáre na názory iných ----- -----
6 2 4	Krajiny, mestá a miesta Geografický opis krajiny Dôležité miesta v mojom živote Sprevádzanie turistov Turisticky zaujímavé miesta ----- ----- Písomné práce, analýza písomných prác Úvod, opakovanie tematických celkov 1.ročníka Záverečné opakovanie učiva	č.9 Predstaviť záľuby a vkus č.13 Reagovať na príbeh alebo udalosť č.20 Komunikovať č.4/ Vyjadriť vzdor/ Protestovať ----- ----- č.3/ Opísať č.9/ Vyjadriť, čo sa mi páči č.24 Uistiť sa, že slová/ výklad/ argument boli pochopené ----- -----	Slovné spojenia Zámená recipročné Ustálené predložkové väzby ----- -----	----- ----- ----- -----	- porozumie jednoducho vyjadreným faktografický m informáciám - podá opis miesta - vie sa uistiť, že jeho vyjadrenia boli

					pochopené ----- -----
--	--	--	--	--	-----------------------------

**Tretí ročník
99 hodín**

Počet hodín	Tematické okruhy/Podtémy	Kompetencia/funkcia	Jazyková dimenzia	Prierezo vé témy	Osvojené kompetencie Žiak:
5	Rodina a spoločnosť Tlačivá/dokumenty Vzťahy medzi ľuďmi	č.8 Vyjadriť očakávania a reagovať na ne /Vyjadriť nádej, sklamanie, strach, úľavu /Ubezpečiť	Plusquamperfectum Vedľajšie vety časové so spojkami seitdem a nachdem	Osobný a sociálny rozvoj	- nájde a pochopí dôležité informácie v krátkych úradných dokumentoch - vyjadrí očakávania a reakcie na ne
8	Voľný čas a záľuby Kniha a čítanie Typy masmédií Tlač Rozhlas, televízia a internet Výstavy a veľtrhy Kultúra a jej vplyv na človeka	č.15 Reagovať na niečo, čo sa má stať v budúcnosti č.3 Vybrať si z ponúkaných možností č.23 Zúčastniť sa	Vedľajšia veta prípusťková s obwohl Vzťažné zámená, vedľajšie vety vzťažné	Osobný a sociálny rozvoj Mediálna výchova	- porozumie hlavným myšlienkam textov v rôznych elektronických médiách a v tlači
5	Šport Význam športu pre rozvoj osobnosti	č.4 Vyjadriť názor diskusie/Argumentovať	Častice Pasívum Pasívum modálnych sloví	Ochrana života a zdravia	- zasiahne do diskusie na známu tému
11	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo Fyzické charakteristiky Charakterové vlastnosti človeka Choroby a nehody Hygiena a starostlivosť o telo Zdravý spôsob života	č.12 Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností č.21 Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu č.7/Vyjadriť fyzickú bolesť č.17 Reagovať pri prvom stretnutí č.20 Komunikovať	Konjunktív II Konjunktív plusquamperfecta	Ochrana života a zdravia Osobný a sociálny rozvoj Environmentálna výchova	- vypracuje prezentáciu - napíše jednoduchý referát na zadanú tému - dokáže sa odmietnuť, poprieť obvinenie - vie vyjadriť strach, bolesť - vie reagovať pri prvom stretnutí - vyjadrí svoje myšlienky a

	Človek a spoločnosť, komunikácia		----- Podmienkové vety nereálne Želacie vety Porovnávacie vety s als ob Predložky s genitívom		názory na konkrétnu tému - pochopí v texte argumentačnú líniu
6	Jazyk ako dorozumievací prostriedok Formy komunikácie	----- č.16 Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti ----- č.15 Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	----- Infinitív s zu	----- Osobný a sociálny rozvoj	----- - ovláda vybrané gramatické javy, lexikálne jednotky a suprasegmentálne javy a funkčne ich používa na vyjadrenie modality výpovede
6	Zamestnanie Pracovné pomery a kariéra Trh práce Žiadosť o zamestnanie, životopis, prijímací pohovor	----- č.18 Korešpondovať č.14 Dať ponuku a reagovať na ňu č.24 Uistiť sa, že slová /výklad/argument boli pochopené	----- Neurčitkové vety a vedľajšie vety s dass	----- Multikultúrna výchova Mediálna výchova	----- - zvládne útvary administratívneho štýlu: životopis, žiadosť do zamestnania - rozumie hlavným myšlienkam textu, vrátane jednoduchého odborného vo svojej špecializácii
6	Obchod a služby Hotely a hotelové služby Služby Reklama	----- č.8 Vyjadriť očakávania a reagovať na ne/Zistiť (ne-)spokojnosť, poťažovať si	----- Účelové vety s damit Neurčitková konštrukcia um...zu Neurčitkové vety ohne...zu, statt...zu	----- Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia	----- - ovláda lexikálne jednotky v takom rozsahu, aby vedel opísať situácie, vysvetliť myšlienky, ktoré sa týkajú témy
7	Domov a bývanie Domov a jeho okolie Bývanie v meste a na dedine Ideálne bývanie Spoločnosť a životné prostredie	----- č.9/Vyjadriť, čo sa mi páči, čo uznávam ----- č.13/Vyjadriť záujem/nezáujem	----- Dvojčlenné párové spojky	----- Multikultúrna výchova	----- - ovláda lexikálne jednotky v takom rozsahu, aby vedel opísať situácie, vysvetliť myšlienky, ktoré sa týkajú témy
7	Slovensko Geografický opis krajiny Turisticky zaujímavé miesta Zvyky, tradície a konvencie	----- č.4/Vyjadriť názor ----- č.7/Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie	----- Neurčité a vymedzovacie zamená	----- Multikultúrna výchova	----- - vyjadri svoje názory,

			Vyjadrovanie modality		plány - vyjadří radosť, šťastie, uspokojenie, záujem o niečo - stručne zdôvodní a vysvetlí svoje názory, plány
7	Krajina, ktorej jazyk sa učím - Rakúsko Geografický opis krajiny Turisticky zaujímavé miesta Zvyky, tradície a konvencie	č.21 Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu č.22 Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Nepriame otázky	Multikultúrna výchova Environmentálna výchova	
6	Krajina, ktorej jazyk sa učím – Nemecko Geografický opis krajiny Turisticky zaujímavé miesta Zvyky, tradície a konvencie	č.2 Vypočítať si a podať informácie/Informovať sa č.3/Potvrdiť/Odmietnuť/ Opraviť	Slovné spojenia	Multikultúrna výchova	- cieľavedome sa sústreďí na prijímanie poskytovaných informácií - vypracuje prezentáciu
6					
2					
4	Krajina, ktorej jazyk sa učím - Švajčiarsko Geografický opis krajiny Turisticky zaujímavé miesta Zvyky, tradície a konvencie	č.5 Vyjadriť vôľu / Vyjadriť želania, plány č.6 /Vyjadriť vedomosti, neznalosť			- disponuje vedomosťami o spoločnosti a kultúre komunity, v ktorej sa nemecký jazyk používa
	Odborná lexika podľa zamerania Písomné práce, analýza písomných prác Úvod, opakovanie tematických celkov 2.ročníka Záverečné opakovanie učiva	č.14/Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal/aby sme spoločne niečo vykonali/Ponúknuť pomoc/ Odpovedať na návrh č.20 Komunikovať			- pozná a uvedomuje si spoločné a rozdielne črty medzi vlastnou a cieľovou jazykovou komunitou - vyjadří svoje plány
					- rozoznáva normy správania a spoločenské konvencie krajín, ktorých jazyk sa učí - rešpektuje kultúrnu a etnickú rôznorodosť

					----- ----- -zvládne základy odbornej lexiky zo svojho odboru
--	--	--	--	--	--

Štvrtý ročník
120 hodín

Počet hodín	Tematické ohruhy/Podtémy	Kompetencia/ Funkcia	Jazyková dimenzia	Prierezo vé témy	Osvojené kompetencie Žiak:
	<p>Rodina a spoločnosť Vzťahy medzi ľuďmi -medzil'udské vzťahy v rodine, na pracovisku, v škole, susedské, v škole, generačné Priateľstvo a láska Spoločenské problémy</p> <p>----- -----</p> <p>Veda a technika v službách ľudstva Veda a technika v službách ľudstva – život kedysi a dnes Veda a technika v službách človeka</p> <p>----- -----</p> <p>Mládež a jej svet Vzťahy medzi rovesníkmi</p>				<p>- podrobne opíše situácie, udalosti v rodine a spoločnosti - zdôvodní a vysvetlí svoje želanía - reaguje vhodne na nesplnenie pravidiel alebo povinností</p> <p>----- -----</p> <p>- sleduje hlavnú líniu krátkej, jednoducho členenej prezentácie - sleduje a zapojí sa do diskusie - opíše, čo treba urobiť a uvedie podrobné</p>

	Postavenie mladých v spoločnosti – práva, možnosti štúdia, práca, mladé rodiny Generačné vzťahy / konflikty	budúcnosti/Poradiť/ Povzbudiť/Varovať pred niekým/niečím		Osobný a sociálny rozvoj	inštrukcie ----- ----- - zrozumiteľne vyjadrí podstatu svojich myšlienok a definuje problem
12	Voľný čas a záľuby Knihy a čítanie E-knihy – výber, čítanie Obľúbený autor a žánre Život a dielo po nemecky píšuceho spisovateľa	č.21 Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu č.20 Komunikovať	Vedľajšie vety	Ochrana života a zdravia	- vie podporiť, dodať odvalu, poradiť
7	Človek a spoločnosť, komunikácia Morálka, etická výchova Spoločenská etiketa (stretnutia, pozdravy a blahoželanania, etiketa návštev) Normy a ich porušovanie (morálka a zákon)	č.11 Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam č.10 Reagovať vo vyhrotenej situácii č.13 Reagovať na príbeh alebo udalosť	Deklinácia stupňovaných tvarov adjektív Pasívum Príčastie minulé	Osobný a sociálny rozvoj	- vypracuje prezentáciu - porozumie hlavným myšlienkam literárneho textu - porovná postoje a účastníkov diskusie
4		č.23 Zúčastniť sa diskusie/Argumentovať č.20 Komunikovať	Tvorenie záporu	Osobný a sociálny rozvoj	- prednesie oznámenie - podrobne opíše pocity, zážitky - zareaguje vhodne na príbeh alebo udalosť
7	Vzdelávanie a práca Školský system Život študenta Celoživotné vzdelávanie		Slovné spojenia	Environmentálna výchova	- napíše pozvánku, blahoželanie
7	Zamestnanie Pracovné pomery a kariéra Pracovný a voľný čas	č.1/ Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie č.2/Odpovedať na žiadosť	Slovné spojenia	Multikultúrna výchova	- v texte pochopí argumentačnú líniu - nájde v textoch potrebné informácie
5	Krajiny, mestá a miesta Dôležité miesta v mojom živote Moje mesto Sprevádzanie turistov	č.25 Porozprávať príbeh č.14 Dať ponuku a reagovať na ňu	Ustálené slovné spojenia	Ochrana	- stručne komentuje názor iných

5	Turisticky zaujímavé miesta			života a zdravia	- používa zásadné zdvorilostné normy vo vyjadrovaní - opíše svoje plány v oblasti zamestnania
6	Multikultúrna spoločnosť Zvyky a tradície v rôznych krajinách	č.17 Reagovať pri prvom stretnutí	Zložené slová	Ochrana života a zdravia	
6	Jazyk a komunikácia	č.13 Reagovať na príbeh alebo udalosť/Vyjadriť /ne/záujem,			- vyrozpráva príbeh
3	Spolunažívanie ľudí rôznych národností v jednej krajine	prekvapenie			
6	Zbližovanie kultúr		Ustálené slovné spojenia		- navrhne/žiada od niekoho niečo a odpovedá na žiadosť/návrh niekoho iného
11	Doprava a cestovanie Turistika a cestovný ruch Význam a cieľ cestovania Individuálne a skupinové cestovanie	č.4 Vyjadriť názor/Vyjadriť stupeň istoty č.2 Vypočítať si a podať informácie			-rozoznáva normy správania a spoločenské konvencie krajín - rešpektuje kultúrnu a etnickú rôznorodosť
	Stravovanie Stravovacie zariadenia Jedlá a nápoje počas dňa Národné kuchyne	č.4 Vyjadriť názor/Presvedčenie č.3 Vybrať si z ponúkaných možností			
	Písomné práce, analýza písomných prác Úvod do predmetu, opakovanie tematických celkov 3.ročníka Odborná lexika podľa zamerania Záverečné opakovanie učiva				- vyjadri stupeň istoty - získa a odovzdá nové informácie, vymieňa a overuje nazhromaždené - vyjadri svoj názor a presvedčenie - opíše, ako treba niečo urobiť - pozná národné jedlá

					----- -zvládne základnú odbornú lexiku a porozumie primeraným odborným textom
--	--	--	--	--	---

Človek a hodnoty

Etická výchova/Náboženská výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
1 + 0	1 + 0	0 + 0	0 + 0

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa využíva primárne zážitkové učenie, ktoré popri informáciách účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych zručností (otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných...), ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, na pracovisku a k spoločenským skupinám. Získajú kompetencie samostatne a zodpovedne sa rozhodovať v oblasti sexuálneho správania. Budú pripravení rešpektovať profesionálnu etiku založenú na zodpovednosti a úcte k zákazníkovi (odberateľovi).

Tento ŠVP etickej výchovy je určený pre štvorročné a päťročné študijné odbory.

CIELE PREDMETU

Žiaci: nadobudnú komunikačné spôsobilosti ako sú prezentácia vlastných názorov, vedenie dialógu, diskusia, odmietanie manipulácie, kultivované vyjadrovanie citov potrebné na vzájomné spolužitie, osvoja si pravidlá konštruktívnej kritiky, rozvinú sebaocenenie a sebaovládanie, uznajú za najvyššiu hodnotu život človeka a všetko, čo ho rozvíja, pochopia

pravidlá vzájomného spolužitia rodiny, prejavia ochotu participovať na živote svojej rodiny, uznajú dôležitosť autority, akceptujú inakosť v oblasti názorov, sexuálnej orientácie, zvykov, kultúr, pochopia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, sexu, médií, osvoja si poznanie metód regulácie počatia, porozumejú hodnotám priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, pochopia riziká spojené s predčasným sexuálnym životom, osvoja si rešpektovanie etických zásad v práci, osvoja si prosociálne správanie ako jednu z podmienok naplneného života.

Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	1/1
Ročník	prvý/druhý/
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi. Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Ciele učebného predmetu

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na stredných školách je umožniť žiakom na primeranej úrovni pomenovať a vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti,

- ďalej rozvíjať a zdokonaľovať u žiakov základné etické postoje a spôsobilosti, osvojené na základnej škole, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziludských vzťahov atď.
- umožniť žiakom na primeranej úrovni vysvetliť základné etické pojmy, súvislosť medzi hodnotami a normami, zvyšovať jazykovú kultúru žiakov,
- vysvetliť žiakom princípy náboženskej i nenáboženskej etiky, ukázať im cestu k pochopeniu a tolerovaniu správania a názorov spoluobčanov a spolužiakov,
- vysvetliť žiakom dôležité hodnoty a etické normy, súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolání, posilniť u žiakov rozvíjanie morálneho úsudku a zmyslu pre zodpovednosť
- pomocou zážitkových metód, nácviku a prepojením osvojeného správania s každodenným životom umožniť žiakom osvojiť si základné postoje a spôsobilosti, súvisiace s uvedenými hodnotami a normami,

- zvýšiť úroveň čitateľskej gramotnosti a kultúry čítania.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- vyjadriť vlastný názor
- správne interpretovať získané fakty
-

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať vlastnú aktivitu, samostatnosť, sebapoznanie, sebadôveru
- niesť zodpovednosť za svoju prácu a spoluzodpovednosť za prácu v kolektíve
- vytvárať, objasňovať a aplikovať hodnotový systém a postoje,
- mať zodpovedný vzťah k svojmu zdraviu, starať sa o svoj fyzický a duševný rozvoj, byť si vedomí dôsledkov nezdravého životného štýlu a závislostí,

Schopnosť riešiť problémy

- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- vyhľadávať vhodné informačné zdroje a potrebné informácie, ktoré by mohli prispieť
- k riešeniu daného problému

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- konať v súlade s morálnymi princípmi a zásadami spoločenského správania, prispievať k uplatňovaniu hodnôt demokracie,
- uvedomovať si vlastnú kultúrnu, národnú a osobnostnú identitu, pristupovať s toleranciou k identite druhých,

Podnikateľské spôsobilosti

- preberať zodpovednosť za prijaté rozhodnutia, rešpektovať podnikateľskú etiku
- mať zodpovedný postoj k vlastnej profesijnej budúcnosti
- sledovať a hodnotiť vlastný úspech vo svojom učení, prijímať hodnotenie výsledkov svojho učenia zo strany iných ľudí,

METÓDY A FORMY

Pri vyučovaní je potrebné maximálne vystaviť žiaka cieľovému jazyku zo strany učiteľa a výukových materiálov (CD, DVD, multimedialných programov a pod.) Pomocou správne zvolených metód vytvárame atmosféru, v ktorej sa dieťa môže učiť s radosťou bez strachu a stresu, využívame a motivujeme chuť dieťaťa do učenia sa a jeho prirodzenú zvedavosť, zohľadňujeme potreby dieťaťa a hlavne umožňujeme mu učiť sa za pomoci všetkých zmyslov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

1. Motivačné metódy:

- motivačné rozprávanie (približovanie obsahu učenia),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

2. Expozičné metódy:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
- demonštračná metóda (demonštrácia obrazov, modelov),

3. Problémové metódy:

- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení)
- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

4. Prácu s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),

5. Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

6. Aktivizujúce metódy:

- diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovaní za účelom riešenia daného problému),
- didaktické hry (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),

7. Fixačné metódy:.

- metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Organizačné formy: vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu).

DIDAKTICKÉ POMÔCKY

- IKT
- časopisy, obrazový demonštračný materiál, populárno-náučná literatúra

UČEBNÉ ZDROJE

Odborná literatúra:

Miedzgová, J.: Základy etiky. Bratislava: SPN, 1994.

Vopel, K.W. – Alexová, S.: Nechaj ma, chcem sa učiť sám I-IV. Bratislava: SPN, 1992.

Lencz, L. – Ivanová, E.: Metodický materiál II. Bratislava: SPN, 1997.

Lencz, L. – Ivanová, E.: Metodický materiál III. Bratislava: SPN, 1997.

Lencz, L. – Križová, O.: Metodický materiál I. Bratislava: SPN, 1997.

Medzipredmetové vzťahy: spoločenskovedné predmety

HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie predmetu etická výchova prebieha v súlade s príslušným metodickým pokynom, žiaci nie sú hodnotení známku, predmet len absolvujú. Hodnotenie práce žiaka bude pozostávať z:

- z tvorby a prezentácie referátov a prezentácií v Power Pointe

- samostatnej práce na hodinách, aktivity pri plnení úloh

U žiakov rozvíjame správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom. Pri hodnotení žiaka posudzujeme získané kompetencie v súlade so školským vzdelávacím programom.

Tematické celky pre I. ročník

Počet hodín: 33

Tematický celok	Počet hodín
1..Komunikácia.	16
2. Dôstojnosť ľudskej osoby - poznanie a pozitívne hodnotenie seba a druhých	12
3. Etika sexuálneho života	5

Tematické celky pre II. ročník

Počet hodín: 33

Tematický celok	Počet hodín
1. Dobré vzťahy v rodine	12
2. Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad	12
3. Etika práce, etika a ekonomika	9

Predmet: Etická výchova - 1.ročník**Hodinová dotácia: 1 hod. / týž.**

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard (Žiak)	Prierezové témy
Komunikácia (16) Dôstojnosť ľudskej osoby (12)	<ul style="list-style-type: none"> ●Nadviazanie, udržovanie a ukončenie rozhovoru. ●Vyjadrenie pozitívnych a negatívnych citov. Empatia a asertivita v komunikácii. <ul style="list-style-type: none"> ●Zdravá a nezdravá kritickosť. ●Tvorivé riešenie medziľudských vzťahov prostredníctvom úcty k iným a otvorenej komunikácie. ●Komunikácia ako prostriedok prosociálneho správania. <ul style="list-style-type: none"> ●Poznanie svojich silných a slabých stránok. ●Sebaovládanie a seba výchova. ●Pozitívne hodnotenie druhých, umenie hľadať prijateľný kompromis. ● Pochopenie a akceptovanie ľudí, ktorí majú iný svetonázor. Ľudská dôstojnosť a náboženská etika. Rešpekt a úcta k iným rasám, etnikám, handicapovaným ľuďom	<ul style="list-style-type: none"> ● vie vysvetliť pravidlá začatia, udržania a ukončenia rozhovoru ● pozná pravidlá kultivovaného vyjadrovania citov, ● chápe dôležitosť empatie v komunikácii ● je schopný kultivovane vyjadrovať svoje city	Osobnostný a sociálny rozvoj Mediálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj Finančná gramotnosť Ochrana života a zdravia

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard (Žiak)	Prierezové témy
-----------------	-------------------	--------------------------	-----------------

Etika sexuálneho života (5)	<ul style="list-style-type: none"> ● Počatie a prenatálny život. ● Zdržanlivosť a vernosť ako optimálna prevencia pohlavne prenosných chorôb a AIDS, odporúčaná WHO. ● Dôsledky predčasného sexuálneho života. ● Prirodzené a umelé metódy regulácie počatia. ● Hodnota ľudského života. ● Mravný dopad promiskuitného života, pornografie na človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> ● pozná a vie prezentovať zásady etiky sexuálneho života. ● pozná metódy regulácie počatia a vie ich vysvetliť. ● vie vysvetliť príčiny a dôsledky pohlavných chorôb a AIDS. ● chápe, že aj sexuálny život musí byť integrovaný do zdravého životného štýlu, preto je v ňom potrebné akceptovať etické prvky ako zodpovednosť, sebaovládanie, sebaúctu- úctu k iným. 	<p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Mediálna výchova</p>
---------------------------------------	--	---	--

Spolu: 33 hodín

Predmet: Etická výchova - 2.ročník

Hodinová dotácia: 1 hod. /týž.

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard (Žiak)	Prierezové témy
-----------------	-------------------	--------------------------	-----------------

<p>Dobré vzťahy v rodine (12)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Rodinné spoločenstvo a ja. ● Očakávania mojich rodičov a ich kompatibilita s mojimi očakávaniami. ● Pochopenie života mojich rodičov a súrodencov a z toho vyplývajúce korigovanie alebo upevnenie správania. ● Fungujúca rodina a prevencia voči kriminalite a závislostiam. 	<ul style="list-style-type: none"> ● pozná a vie vysvetliť dôležitosť rodiny pre život človeka. ● vie vysvetliť jej funkcie ● chápe svoje miesto v rodine a svoj podiel na jej dobrách i zlyhávaníach. ● chápe život svojich rodičov a súrodencov. ● usiluje sa o pozitívny vzťah k starým rodičom a širšej rodine. ● je schopný konštruktívneho dialógu s rodičmi a súrodencami ● pozitívne participuje na živote rodiny. 	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Finančná gramotnosť</p> <p>Ochrana života a zdravia</p>
--	--	---	--

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard (Žiak)	Prierezové témy
-----------------	-------------------	--------------------------	-----------------

<p>Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad (12)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Súvislosť medzi hodnotami a mravnými normami, medzi právnymi a mravnými normami. ● Svedomie, rozvíjanie morálneho úsudku. ● Česť, pravda, poznanie a kultúra ako etická hodnota. ● Mravné aspekty národného uvedomenia a demokratického občianstva. 	<ul style="list-style-type: none"> ● vie vysvetliť termín hodnota a norma a ich vzťah. ● vie dodržiavať všeobecne akceptovateľné mravné normy. ● angažuje sa za spoločné dobro ● pri spoločnej práci v škole rešpektuje pravidlá „fair play“, je schopný rešpektovať autoritu. 	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Finančná gramotnosť</p> <p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>
<p>Etika práce, etika a ekonomika (9)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Význam prosociálnych vzorov pre výchovu v jednotlivých kultúrach. ● Zamestnanie a povolanie, práca a odpočinok. ● Profesionálna etika. ● Etické hodnoty súťaživosti a spolupráce. ● Pravidlá „fair play“ v ekonomicko-pracovných vzťahoch. ● Etický kódex zamestnanca. ● Prosociálne správanie ako vedomé vytváranie dobrých vzťahov na pracovisku. 	<ul style="list-style-type: none"> ● vie vysvetliť pojem profesionálna etika a jej zásady. ● rozumie hodnotám súťaživosti a kooperácie na pracovisku ● je pripravený vytvárať dobré vzťahy na pracovisku. ● pozná pojem „etický kódex zamestnanca“ a vie ho vysvetliť a uviesť príklady jeho zásad. 	

Spolu: 33 hodín

Prierezové témy (príloha)

1. Mediálna výchova – rozpoznať negatívne vplyvy médií, vedieť si utvoriť vlastný názor na základe prijímaných informácií.

2. Multikultúrna výchova – spoznávať svoju kultúru, iné kultúry, zvyky, históriu chápať dôležitosť tolerancie medzi

jednotlivými národmi, bojovať rôznymi formami proti xenofóbii a diskriminácii

3. **Osobný a sociálny rozvoj** – prevencia sociálno – patologických javov, podpora sebadôvery a zodpovednosti žiaka
4. **Environmentálna výchova** – chápať a hodnotiť vzťah človeka k životnému prostrediu, pochopiť vlastnú zodpovednosť k vzťahu k životnému prostrediu a globálnym environmentálnym problémom
5. **Ochrana života a zdravia** – poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti
6. **Prezentačné schopnosti** – tvorba prezentácií, práca s IKT
7. **Finančná gramotnosť** - schopnosť rozumieť peniazom / poznať hodnotu peňazí/
8. **Čitateľská gramotnosť** - zvýšiť schopnosť porozumenia textu a kultúry čítania, dbať o zvyšovanie jazykovej kultúry.

Názov predmetu	Náboženská výchova
Časový rozsah výučby	1/1
Ročník	prvý/druhý
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ ŠVP. Predmet náboženská výchova svojím obsahom nadväzuje na učivo základnej školy, rozvíja, rozširuje a prehľbuje ho. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma)

Vzťah medzi školským vyučovaním náboženstva a katechézou je vzťahom odlišnosti a dopĺňania sa.

Osobitnou charakteristikou školského vyučovania náboženstva je skutočnosť, že má prenikať do prostredia kultúry a vstúpiť do vzťahu s ostatným poznaním. Ako originálna forma služby slova má totiž školské vyučovanie náboženstva sprítomňovať evanjelium v osobnom procese systematickej a kritickej asimilácie kultúry.

Školské vyučovanie náboženstva má napomôcť k formácii typu kresťana, ktorý si je naozaj vedomý svojej viery a má s ňou zladený svoj život. S tým je spojená nová životná skúsenosť s Bohom ako milosrdným Otcom, hlbšie objavenie Ježiša Krista nielen v jeho božstve, ale aj v jeho pravom človečenstve, pocit spoluzodpovednosti všetkých za poslanie Cirkvi vo svete, uvedomenie si sociálnych požiadaviek viery.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru.

Hodnotenie žiakov je založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu rímskokatolíckeho náboženstva je uvádzať študentov do kresťanského života a dať im pevný základ viery pri formovaní ich dobrého charakteru.

Božie zjavenie znamená odhalenie Božieho tajomstva a Božieho spásanosného konania v dejinách, ktoré sa uskutočňuje zo strany Boha osobným zjavením človeku. Obsah tohto zjavenia tvorí posolstvo o spásení, ktoré má byť hlásané všetkým ľuďom. Cieľom prorockej služby Cirkvi je približovať obsah tejto zvesti ľuďom všetkých čias, aby sa prostredníctvom Krista dostali k Bohu a aby sa v zmenených pomeroch a za rôznych podmienok času vedeli pozerieť na svoj život vo svetle viery.

Cieľ predmetu sa realizuje pomocou rôznych prelínajúcich sa úloh. Úlohy zodpovedajú výchove k rôznym dimenziám viery, ktoré vyžadujú vieru poznať, sláviť, žiť a pretlmočiť do modlitby.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Vo vyučovacom predmete náboženská výchova využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- účinne sa zapájať do diskusie, obhajovať svoj názor a vhodne argumentovať
- objaviť zmysel symbolického vyjadrovania, rozumieť symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- podieľať sa na príjemnej atmosfére v triednom tíme, ohľaduplnosťou prispievať

- k upevňovaniu medziľudských vzťahov, v prípade nutnosti poskytnúť pomoc alebo o ňu požiadať

Metódy vyučovania:

1. Motivačné metódy:

- motivačné rozprávanie (približovanie obsahu učenia),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

2. Expozičné metódy:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov
- beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
- demonštračná metóda (demonštrácia obrazov, modelov),

3. Problémové metódy:

- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení)

4. Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

6. Aktivizujúce metódy:

- diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovaní za účelom riešenia daného problému),
- didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),

7. Fixačné metódy:

- metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Organizačné formy: vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu).

Prostriedky a zdroje vyučovacieho procesu: IKT, pracovný zošit, učebnica náboženskej výchovy, Sv.písmo.

Hodnotenie a klasifikácia predmetu náboženská výchova:

Hodnotí sa práca na hodine, aktivita, projekty, skupinová práca. Hodnotenie žiaka absolvoval-a.

Tematické celky: 1. ročník

- 1.Hľadanie cesty
- 2.Boh v ľudskom svete
- 3.Byť človekom
- 4.Na ceste k osobnosti šance a riziká
- 5.Boh a človek
- 6.Človek v spoločenstve

Tematické celky: 2.ročník

- 1.Moje hodnoty
- 2.Hodnoty života
- 3.Šírenie kresťanských hodnôt v Európe
- 4.Kresťanské hodnoty v spoločnosti
- 5.Pramene plnohodnotného života
- 6.Plnosť života

Predmet: Náboženská výchova – 1.ročník

Hodinová dotácia: 1 hod./týž.

Tematický celok		Obsahový štandard	Výkonový štandard	
Hľadanie cesty	7	Úvodná hodina Naše cesty sa na nejaký čas spojili Cesta k druhým ľuďom - komunikácia Trojrozmernosť Zmysel života Človek – bytosť náboženská Stopy Boha v prirodzených náboženstvách	Žiak vie: Zdôvodniť význam komunikácie a modlitby v živote človeka. Charakterizovať podstatné zložky človeka. Osvojiť si základné prvky verbálnej a neverbálnej komunikácie	C E
Boh v ľudskom svete	9	Metafora – reč viery Božie slovo Boh hovorí k Samuelovi Ísť vlastnou cestou – konflikt vo svedomí Vydať sa novou cestou - Abrahám Zmluva na Sinaji Dekalóg v našom živote Dekalóg – magna charta ľudských práv Boh čaká na ľudské „ÁNO“	Žiak vie: Vysvetliť význam morálneho svedomia pre život človeka. Porovnať oslovenie Boha a dôveru v Boha u Abraháma a Márie. Charakterizovať zmluvu Boha s človekom a jej záväznosť. Vnímať hodnotu ticha a pravidiel spolupráce	C C
Byť človekom	4	Môj počiatok dôstojnosť osoby Spravodajské hodnoty Ježiš – Boží syn a syn človeka Ako vznikli evanjeliá	Žiak vie: Vnímať dôstojnosť ľudskej osoby od počatia. Preskúmať rôzne druhy informácií a vyjadriť k nim kritický postoj.	C M
Na ceste k osobnosti – šance a riziká	5	Osobnosť Ježiša Krista Kroky zrelosti osobnosti Od zrnka k zrelému plodu Deformácia osobnosti Legenda o Krištofovi	Žiak vie: Ceniť si vlastnú jedinečnosť. Chápať život nielen ako dar, ale aj ako úlohu. Osvojiť si kritický prístup k vlastnému životu	C M
Boh a človek	3	Boh vzťahov Konflikt vo vzťahoch S Tebou na ceste	Žiak vie: Nachádzať svoje miesto v spoločnosti iných ľudí. Vnímať sviatosť ako Božie pôsobenie vo svojom živote a prijímať ich ako pomoc pri prekonávaní životných prekážok.	C C
Človek v spoločnosti	5	Muž a žena – ikona Boha Rizikové sexuálne správanie Povolanie Slávnosť ako hodnota	Žiak vie: Venovať pozornosť kresťanskému pohľadu na ľudskú sexualitu a zodpovedné rodičovstvo. Byť otvorený pre aktívnu účasť na slávnostiach .	C R

Spolu: 33 hodín

Predmet: Náboženská výchova – 2.ročník
Hodinová dotácia: 1 hod./týž.

Tematický celok		Obsahový štandard	Výkonový štandard	
Moje hodnoty	4	Úvodná hodina Hodnoty Životný štýl – drogy verus hodnoty Rozhodnutia	Žiak vie: Posúdiť podiel výberu hodnôt pri tvorbe životného štýlu. Prejaviť záujem o pravé hodnoty. Zostaviť rebríček svojich hodnôt.	C M
Hodnoty života	7	Obraz sveta v mytuse a v logu Je človek veľký alebo malý – život v raji Človek správcom Zeme Človek ako spoločenstvo osôb Manželstvo – áno alebo nie ? Plodnosť – dar alebo ohrozenie? Nechaj žiť je správna voľba	Žiak vie: Vysvetliť a obhájiť právo človeka na život od počatia. Posúdiť hodnotu rodiny a pomenovať jej ohrozenia v súčasnosti. Prejaviť zdravú sebaúctu a vzájomnú úctu.	C E
Šírenie kresťanských hodnôt v Európe	9	Je potrebná autorita ? Má Cirkev pravdu ? Obraz a skutočnosť Neúnavný atlét Kam zmizli Židia? Dejiny a legenda .Syntéza života a viery Requiem aeternam deo Európa – mesto hodné človeka	Žiak vie: Vysvetliť úlohu hierarchie Cirkvi. Opísať šírenie kresťanstva. Prejaviť záujem o dianie v Cirkvi. Formovať kritické myslenie a hodnotenie	C M
Kresťanské hodnoty v spoločnosti	2	Človek a jeho vzťah k spoločnosti Vzťah Cirkvi – štát	Žiak vie: Rozlíšiť úlohu Cirkvi a úlohu štátu. Prijatť slobodu, ale aj zodpovednosť. Podieľať sa na spoločnej práci v triede.	C M
Pramene plnohodnotného života	6		Žiak vie:	

		Studňa alebo pravda o mne samom Otčenáš a môj život Stojím pred Tebou Zázrak, kúzlo alebo trik ? V zajatí temných síl Ježiš kladie svoje ruky na človeka	Položiť si kritické otázky o svojej viere v Boha a vzťahu k nemu. Opísať formy modlitby. Prehliť vlastné hľadanie Boha. Písomne vyjadriť svoj postoj k zázrakom.
Plnosť života	5		Žiak vie:
		Právo na smrť alebo právo na dôstojné umieranie Brána len pre mňa Posmrtný život Akej budúcnosti kráčať v ústrety	Položiť si otázky o živote a smrti. Posúdiť mravný aspekt eutanázie. Uviesť rozdielne pohľady na starobu a chorobu v súčasnej spoločnosti.

Spolu:33 hodín

Človek a spoločnosť

Dejepis

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
1 + 0	1 + 0	1 + 0	0 + 0

Hlavnou funkciou vyučovacieho predmetu dejepis je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj celosvetovej ale aj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese vyučovania dejepisu na SOŠ sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Pomocou vybraných dejepisných tematických celkov a tém dejepis vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Štátny vzdelávací program pre tento predmet je určený štvorročným a päťročným študijným odborom stredných odborných škôl a dvojročným nadstavbovým študijným odborom.

CIELE PREDMETU

Žiaci nadobudnú spôsobilosti orientovať sa v historickom čase a historickom priestore, získajú základné vedomosti z oblasti historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín, nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny a dôsledky historických udalostí, získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických

prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerané otázky, rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti, získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovávajú úctu k národným a kresťanským tradíciám ako aj úctu k vlastnému národu a k iným národom a národnostným menšinám, nadobudnú spôsobilosti na pochopenie a rešpektovanie kultúrnych, náboženských a iných odlišností ľudí a spoločností.

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Názov predmetu	Dejepis
Časový rozsah výučby	1/1/1
Ročník	prvý/druhý/tretí
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiaka ako celistvej osobnosti a uchovanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historickej skúsenosti či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, dejov, javov a procesov v priestore a čase, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Pričom kladie dôraz na dejiny 19. a 20. storočia, v ktorých môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Takto vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektovanie kultúrnych a iných odlišností, ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločností. Prispieva tak k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Rovnako dôležitosť pripisuje aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby dejepisu považujeme tvorbu študijných predmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách.

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosti orientovať sa v historickom čase a historickom priestore,
- získajú základné vedomosti z oblasti historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerané otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovávajú úctu k národným a kresťanským tradíciám ako aj úctu k vlastnému národu a k iným národom a národnostným menšinám,
- nadobudnú spôsobilosti na pochopenie a rešpektovanie kultúrnych, náboženských a iných odlišností ľudí a spoločností, rozvinú si čitateľskú gramotnosť ako zásadnú kompetenciu pre rozvoj myslenia žiakov.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci si kladú otázky

- použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií

- **s historickým časom**
  - zaraďovať historické fakty, udalosti, javy, procesy v chronologickej postupnosti.
- **s historickým priestorom**
  - rozlišovať medzi miestnymi, regionálnymi, národnými, globálnymi historickými javmi a procesmi,
  - chápať vzájomnú prepojenosť a podmienenosť hospodárstva, politiky, sociálnej organizácie a kultúry,
  - chápať úlohu osobností v dejinách.
- **s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi**
  - určiť príčiny a vymedziť dôsledky historických udalostí, javov a procesov
  - vymedziť a popísať charakteristické znaky jednotlivých historických období, civilizácií, kultúr.

- pri vyhľadávaní relevantných informácií

- z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických i z textov kombinovaných
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok

Uvedený komplex študijných (predmetových) kompetencií (spôsobilostí) sa spresňuje, konkretizuje v učebných požiadavkách v jednotlivých tematických celkoch učebného obsahu v podobe systematizovaného výkonového štandardu.

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

Komunikatívne a sociálne spôsobilosti

- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom
- naučiť sa vyjadriť vlastný názor
- vedieť čerpať informácie z rôznych zdrojov

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať prácu v kolektíve v družnej priateľskej atmosfére
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve
- vedieť samostatne predkladať jednoduché návrhy a projekty

Schopnosti riešiť problémy

- zhodnotiť význam rozmanitých informácií
- spolupráca pri riešení problémov s inými ľuďmi

Spôsobilosť využívať informačnú technológiu

- získať informácie z rôznych zdrojov
- zhromažďovať, triediť, interpretovať získaný materiál

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- preukázať zodpovednosť za kultúrne dedičstvo národa
- pochopiť globálnu povahu sveta a úlohu jednotlivca v ňom

Spôsobilosť využívať informačnú technológiu

- získať informácie z rôznych zdrojov
- zhromažďovať, triediť, interpretovať získaný materiál

METÓDY A FORMY

Pri vyučovaní je potrebné maximálne vystaviť žiaka cieľovému jazyku zo strany učiteľa a výukových materiálov (CD, DVD, multimediálnych programov a pod.) Pomocou správne zvolených metód vytvárame atmosféru, v ktorej sa dieťa môže učiť s radosťou bez strachu a stresu, využívame a motivujeme chuť dieťaťa do učenia sa a jeho prirodzenú zvedavosť, zohľadňujeme potreby dieťaťa a

hlavne umožňujeme mu učiť sa za pomoci všetkých zmyslov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

1. Motivačné metódy:

- motivačné rozprávanie (približovanie obsahu učenia),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

2. Expozičné metódy:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),
- beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
- demonštračná metóda (demonštrácia obrazov, modelov),

3. Problémové metódy:

- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení)
- projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

4. Prácu s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),

5. Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

6. Aktivizujúce metódy:

- diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovaní za účelom riešenia daného problému),
- didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny).

7. Fixačné metódy:

- metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Organizačné formy: vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu).

DIDAKTICKÉ POMÔCKY

- učebnice dejepisu obsahujúce učivo jednotlivých tematických celkov
- dejepisné atlasy
- multimedialne CD ROM
- pracovné listy,
- internet,
- časopisy, obrazový demonštračný materiál
- populárno-náučná literatúra

HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie predmetu dejepis prebieha v súlade s príslušným metodickým pokynom. Pri hodnotení a klasifikovaní žiakov so špecifickými potrebami dodržiavame metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so špecifickými potrebami.

Žiak bude hodnotený priebežne i sumárne na konci jednotlivých polrokov. Hodnotenie práce žiaka bude pozostávať z:

- z ústnych odpovedí (žiak bude ústne odpovedať minimálne 2x v danom polroku)
- z písomných odpovedí (žiak bude skúšaný písomnou formou- testom, riešením problémových úloh minimálne 1x za polrok)
- z tvorby a prezentácie referátov a prezentácií v Power Pointe
- samostatnej práce na hodinách, aktivity pri plnení úloh
- písomné úlohy budú hodnotené známkou, ostatné slovne i známkou

U žiakov rozvíjame správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka posudzujeme získané kompetencie v súlade so školským vzdelávacím programom.

Hodnotíme a klasifikujeme:

- komunikačné zručnosti
- jazykové schopnosti
- manuálne zručnosti a ich využitie
- analýzy problémov a schopnosti ich riešenia.

Stupnica na hodnotenie písomných testov:

100% - 90%.....	1
89% - 75%.....	2
74% - 50%.....	3
49% - 25%.....	4
24% - 0%.....	5

Prehľad tematických celkov

I.ročník

Počet hodín: 33

Tematické celky	Počet hodín
1. Význam histórie pre jednotlivca a pre ľudstvo	3
2. Starovek Vznik európ. kultúry a civilizácie	6
3. Stredovek Vznik prvých št. útvarov na našom území	8
4. Novovek	10
5. Habsburská monarchia v novoveku	6

II.ročník

Počet hodín: 33

Tematické celky	Počet hodín
1. Zrod modernej doby	5
2. Formovanie moderného slovenského národa	6
3. Slováci v Rakúsko-Uhorsku	6
4. Prvá svetová vojna	10
5. Vznik Československa	6

III.ročník

Počet hodín: 33

Tematické celky	Počet hodín
1. Na ceste k Druhej svetovej vojne	4
2. Druhá svetová vojna	6
3. Slovenská republika 1939-1945	6

4. Svet po druhej svetovej vojne	4
5. Premeny Československa	3
6. Vznik a rozvoj Slovenskej republiky	3
7. Globalizácia	7

Učebné zdroje

Odborná literatúra:

Fremal, K. a kol.: Dejepis pre SOŠ a SOU 1. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 1997.

Fremal, K. a kol.: Dejepis pre SOŠ a SOU 2. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 1997.

Martulink, P. a kol.: Dejepis pre SOŠ a SOU 3. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 1998.

Varinský, V. a kol.: Dejepis pre SOŠ a SOU 4. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 1998.

Medzipredmetové vzťahy: spoločenskovedné predmety

Predmet: Dejepis

Ročník: prvý

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard (Žiak vie:)
Význam histórie pre jednotlivca a ľudstvo (3)	Čas a priestor Časová priamka Chronológia, periodizácia Historické pramene	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v historickom čase a priestore • zaraďovať na časovej priamke kategórie • zostaviť chronologickú tabuľku • rozpoznať kľúčové historické pojmy a historické pramene
Starovek Vznik európskej kultúry a civilizácie (6)	Antický človek - občan Antická demokracia Antická vzdelanosť a kultúra Vznik kresťanstva Odkaz antiky	<ul style="list-style-type: none"> • vystihnúť znaky antickej demokracie • porovnať antickú demokraciu s modernou demokraciou • porovnať systém aténskej demokracie a rímskej republiky • špecifikovať podmienky vzniku kresťanstva • zovšeobecniť odkaz antiky pre európsku civilizáciu
Stredovek Vznik prvých štátnych útvarov na našom území (8)	Feudalizmus, feudum Stredoveký štát, hrad, mesto, dedina Stredoveké stavy Christianizácia a cirkev Pravlasť Slovanov	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať sociálnu štruktúru spoločnosti v období stredoveku • charakterizovať postavenie kráľovských miest • poznať stavy • poznať vplyv kresťanstva • vymedziť pravlasť Slovanov, poznať migračné prúdy
	Kmeňové zväzy, hradisko	<ul style="list-style-type: none"> • poznať najznámejšie hradiská
	Veľká Morava, Rastislav, Svätopluk Formovanie uhorského kráľovstva Tatársky vpád	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť okolnosti vzniku Veľkej Moravy, charakterizovať pôsobenie Konštantína a Metoda • vysvetliť proces formovania Uhorska • zhodnotiť dôsledky tatárskeho vpádu do Uhorska
Novovek	Novoveké myslenie a kultúra Humanizmus a renesancia	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať základné myšlienky humanizmu • poznať najznámejšie pamiatky

(10)	Zámorské objavy Reformácia a protireformácia Novoveký človek, remeslo, obchod Absolutizmus, parlamentarizmus, osvietenstvo, revolúcia, republika	<ul style="list-style-type: none"> vysvetliť príčiny a dôsledky zámorských objavov vysvetliť príčiny a dôsledky reformácie poznať postavenie novovekého človeka v spoločnosti vysvetliť rozdiely medzi absolutistickou monarchiou a konštitučnou monarchiou
Habsburská monarchia v novoveku (6)	Koniec stredovekého Uhorska Moháčska katastrofa Stavovské povstania Turci na Slovensku Vláda Márie Terézie - reformy Vláda Jozefa II. - reformy	<ul style="list-style-type: none"> identifikovať príčiny a dôsledky nástupu Habsburgovcov na uhorský trón identifikovať príčiny a dôsledky nástupu Habsburgovcov na uhorský trón vysvetliť príčiny a následky protihabsburských povstaní zovšeobecniť dôsledky tureckej prítomnosti charakterizovať znaky osvietenstva analyzovať najvýznamnejšie reformy Márie Terézie a Jozefa II.
Spolu: 33		

Ročník: druhý

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard (Žiak má:)
Zrod modernej doby (5)	Osvietenstvo a idea slobody Ľudské a občianske práva Vznik USA Napoleovove výboje, viedenský kongres Priemyselná revolúcia, rozvoj vedy a výroby Kapitalizmus, kapitál, továreň Nacionalizmus, konzervativizmus, liberalizmus Ženská otázka	<ul style="list-style-type: none"> identifikovať myšlienky osvietenstva charakterizovať a pochopiť význam deklarácie ľudských a občianskych práv pre dnešok charakterizovať a pochopiť význam deklarácie ľudských a občianskych práv pre dnešok opísať Napoleonove výboje v Európe rozpoznať základné znaky priemyselnej revolúcie identifikovať znaky kapitalistickej spoločnosti charakterizovať jednotlivé politické a ideologické prúdy charakterizovať jednotlivé politické a ideologické prúdy
Formovanie moderného slovenského národa	Tri fázy národného obrodovania Boj za spisovný jazyk	<ul style="list-style-type: none"> charakterizovať základné aktivity troch generácií uveď slovákov pochopiť význam národa

(6)	<p>Všeslovenská vzájomnosť</p> <p>Štúrovská generácia</p> <p>Slovenský politický program</p> <p>Slováci v revolúcii 1848 - 1849</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opísať proces formovania národa • identifikovať politický program štúrovcov • identifikovať politický program štúrovcov • charakterizovať jednotlivé politické a ideologické prúdy
Slováci v Rakúsko-Uhorsku (6)	<p>Slováci po revolúcii a za dualizmu</p> <p>Memorandum slovenského národa</p> <p>Kultúrne požiadavky, slovenské gymnázia</p> <p>Matica slovenská</p> <p>Rakúsko-uhorské vyrovnanie, dualizmus, maďarizácia</p> <p>Politické aktivity Slovákov</p> <p>Industrializácia Slovenska</p>	<ul style="list-style-type: none"> • špecifikovať postavenie Slovákov v Rakúsko-Uhorsku • zhodnotiť význam kultúrnych požiadaviek • zhodnotiť význam kultúrnych požiadaviek • zhodnotiť význam Matice slovenskej pre slovenský národ • identifikovať proces modernizácie Rakúsko-Uhorska • vysvetliť aktivity Slovákov • vymedziť príčiny vysťahovalectva
Prvá svetová vojna (10)	<p>Zápas o veľmocenské postavenie</p> <p>Vojenské zoskupenia, Trojspolok, Dohoda</p> <p>Život vojakov v zákopoch</p> <p>Vplyv VOSR na koniec vojny</p> <p>Versailleský systém, nová mapa Európy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať príčiny vzniku vojny • rozlíšiť ciele Trojspolku a Dohody • vysvetliť priebeh vojny a jej následky na ľuďoch v zákopoch • vysvetliť vplyv VOSR • pochopiť vplyv povojnového rozdelenia sveta na ďalšie smerovanie Európy • zostaviť mapu nástupníckych štátov Rakúsko-Uhorska
Vznik Československa (6)	<p>Idea vzniku Československa</p> <p>Zahraničný odboj</p> <p>Vznik Československa</p> <p>Politický systém v Československu</p> <p>Slovenská politika, kultúra, veda</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vymedziť základné medziónky domáceho a zahraničného odboja • vymedziť základné medziónky domáceho a zahraničného odboja • poznať osobnosti, ktoré sa o vznik Československa podieľali • analyzovať hospodárske, sociálne, kultúrne podmienky vzniku štátu • identifikovať najvýznamnejšie politické a kultúrne osobnosti
Spolu: 33		

Ročník: tretí

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard (Žiak vie:)
Na ceste k Druhej svetovej vojne (4)	Totalitné politické systémy Komunizmus, fašizmus Nemecký národný socializmus	<ul style="list-style-type: none"> • chápať pojmy: nacionalizmus, fašizmus, stalinizmus • rozlíšiť znaky totalitného systému v Rusku • špecifikovať znaky totalitných systémov v Taliansku a
Druhá svetová vojna (6)	Európa pod nemeckou hegemoniou Plán Barbarossa Protifašistická koalícia Život v čase vojny Holokaust Dôsledky vojny	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať príčiny vzniku vojny • rozčleniť jednotlivé etapy vojny • zdokumentovať najdôležitejšie medzníky vojny • dokázať vplyv vedy a techniky na priebeh vojny • objasniť židovskú otázku • zhrnúť následky vojny
Slovenská republika 1939-1945 (6)	Autonómia Vznik Slovenského štátu Židovský kódex Protifašistický odboj, SNP	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať kľúčové medzníky vnútropolitického a zahraničnopolitického vývoja Slovenskej republiky • rozpoznať kľúčové medzníky vnútropolitického a zahraničnopolitického vývoja Slovenskej republiky • objasniť riešenie židovskej otázky • charakterizovať podmienky života v Slovenskom štáte
Svet po Druhej svetovej vojne (4)	Konflikt ideológií - rozdelenie sveta Studená vojna Od výstavby k pádu berlinského múru Solidarita, perestrojka, glasnosť Európske hospodárske spoločenstvo	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať príčiny vzniku bipolárneho sveta • identifikovať príčiny vzniku bipolárneho sveta • pochopiť nebezpečenstvo totalitných režimov • pochopiť význam ochrany ľudských práv • identifikovať podstatné problémy procesu európskej i
Premeny Československa (3)	Od ľudovej demokracie k totalite Februárový prevrat Podoby totality a jej obeť	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznať medzníky vnútropolitického vývoja Československa • rozpoznať medzníky vnútropolitického vývoja Československa • vymedziť dôsledky začlenenia ČSR do sovietskeho b

	Pražská jar, normalizácia	<ul style="list-style-type: none"> • analyzovať hlavné dôsledky obdobia normalizácie
Vznik a rozvoj Slovenskej republiky 1993 (3)	Nežná revolúcia Rozdelenie Česko - Slovenska, vznik Slovenskej republiky	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovať príčiny a dôsledky zrušenia totalita v ČSR • rozpoznať kľúčové medzníky vývoja Slovenskej republiky
Globalizácia (7)	Krízové javy vo svete: Balkán, Blízky Východ, Afganistan, Irak Terorizmus Environmentálna kríza Informačná explózia Mediálny svet	<ul style="list-style-type: none"> • špecifikovať globálne problémy súčasného sveta • zdokumentovať klady a zápory globalizácie • zdokumentovať klady a zápory globalizácie • zosystematizovať získané vedomosti • zosystematizovať získané vedomosti
Spolu: 33		

Občianska náuka

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
1 + 0	1 + 0	0 + 0	0 + 0

Predmet občianska náuka je koncipovaný tak, aby svojim obsahom pomáhal žiakom orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaní do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Otvára cestu k realistickému sebaopoznávaniu a poznávaniu osobnosti druhých ľudí a k pochopeniu vlastného konania i konania druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií. Oboznamuje žiakov so vzťahmi v rodine a v škole, činnosťou dôležitých politických inštitúcií a orgánov a s možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti. Oboznamuje so základným kategoriálno-pojmovým aparátom filozofie, prezentuje filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia. Štátny vzdelávací program pre tento predmet je určený štvorročným a päťročným študijným odborom stredných odborných škôl.

CIELE PREDMETU

Žiaci pochopia jedinečnosť a neopakovateľnosť každého človeka v spoločnosti, utvoria si vedomie vlastnej identity a identity druhých ľudí, akceptujú vlastnú osobnosť a osobnosť druhých ľudí, zorientujú sa v spoločenských, politických a právnych faktoch, tvoriacich rámec každodenného života, uvedomia si práva a povinnosti občana Slovenskej republiky, rešpektujú základné princípy demokracie a tolerancie, uplatnia vhodné komunikačné prostriedky k

vyjadrovaníu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov, k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv, nadobudnú rešpekt ku kultúrnym, náboženským a iným odlišnostiam ľudí a spoločnostiev, zvládnu základný kategoriálno-pojmový aparát filozofie, prezentujú filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia a výkony jednotlivých filozofov ako inšpirujúcu ukážku toho, ako sa ľudské myslenie rodilo, v čase menilo a precizovalo v strete s inými myšlienkovými platformami, rešpektujú a uplatňujú mravné princípy a pravidlá spoločenského spolunažívania a prebratiu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

Názov predmetu	Občianska náuka
Časový rozsah výučby	1/1
Ročník	prvý/druhý
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka je koncipovaný tak, aby svojim obsahom pomáhal žiakom orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaníu do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Otvára cestu k realistickému sebazpoznávaniu a poznávaniu osobnosti druhých ľudí a k pochopeníu vlastného konania i konania druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií. Oboznamuje žiakov so vzťahmi v rodine a v škole, činnosťou dôležitých politických inštitúcií a orgánov a s možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti. Oboznamuje so základným kategoriálno-pojmovým aparátom filozofie, prezentuje filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia. Štátny vzdelávací program pre tento predmet je určený štvorročným a päťročným študijným odborom stredných odborných škôl.

Vyučujúci pri výučbe predmetu využíva medzipredmetové vzťahy najmä s dejepisom, etickou výchovou, geografiou a pod.

Ciele predmetu

Žiaci

- pochopia jedinečnosť a neopakovateľnosť každého človeka v spoločnosti,

- utvoria si vedomie vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- akceptujú vlastnú osobnosť a osobnosť druhých ľudí,
- zorientujú sa v spoločenských, politických a právnych faktoch, tvoriacich rámec každodenného života,
- uvedomia si práva a povinnosti občana Slovenskej republiky,
- rešpektujú základné princípy demokracie a tolerancie,
- uplatnia vhodné komunikačné prostriedky k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov, k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- nadobudnú rešpekt ku kultúrnym, náboženským a iným odlišnostiam ľudí a spoločenstiev,
- zvládnu základný kategoriálno-pojmový aparát filozofie,
- prezentujú filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia a výkony jednotlivých filozofov ako inšpirujúcu ukážku toho, ako sa ľudské myslenie rodilo, v čase menilo a precizovalo v strete s inými myšlienkovými platformami,
- rešpektujú a uplatňujú mravné princípy a pravidlá spoločenského spolunažívania a prebratiu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.
- zvýšiť úroveň čitateľskej gramotnosti a kultúry čítania.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- vyjadriť vlastný názor
- získať rôzne informácie, posúdiť ich význam v osobnom živote
- správne interpretovať získané fakty

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať vlastnú aktivitu, samostatnosť, sebadôveru
- niesť zodpovednosť za svoju prácu a spoluzodpovednosť za prácu v kolektíve

Schopnosť riešiť problémy

- zvažovať rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte, zvoliť najlepšie riešenie
- vedieť ovplyvňovať ľudí
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- vyhľadávať vhodné informačné zdroje a potrebné informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- poznať a rešpektovať viacero pohľadov na svet
- chápať problémy zachovania mieru, bezpečnosti jednotlivcov, národov a štátov
- chápať pojmy spravodlivosť, ľudské práva a zodpovednosť, aplikovať ich v živote
- dodržiavať zákony a rešpektovať práva a osobnosť druhých ľudí

Metódy a formy pri vyučovaní občianskej náuky

Na hodinách občianskej náuky sú metódy dôležitým nástrojom, pomocou ktorých učiteľ dosiahne ciele vyučovacieho procesu. Využitím vhodných vyučovacích metód by sme mali čo najefektívnejšie dosiahnuť vytýčené ciele.

Metódy vyberáme podľa účelu, ktorému slúžia, s vedomím silných a slabých stránok a podľa svojho osobnostného zamerania. Na hodinách občianskej náuky sú dôležité slovné metódy, ktoré sprostredkovávajú učivo v krátkom čase a logickom slede:

Metóda vysvetľovania – jej aplikácia vyžaduje dôkladnú znalosť učiva a starostlivého plánovania.

Dialogická metóda – metóda rozhovoru a kladenia otázok, hľadania odpovedí

Diskusia – utvára a porovnáva názory, zaujímavé postoje, pocity. Veľmi zaujímavou a motivujúcou formou vyučovania pre žiakov je využívanie hier a zážitkového vyučovania. K tomuto spôsobu vyučovania sa využívajú:

Simulačná metóda – využíva sa pri riešení určitej problémovej úlohy

Inscenáčna metóda – žiaci využívajú rôzne role a pracujú podľa scenárov.

Ďalšími zaujímavými metódami na hodinách občianskej náuky sú metódy objavovania a tvorivosti, medzi ktoré zaraďujeme brainstorming, brainwriting, DITOR, projektová metóda, metóda objavovania, učenie sa z textu, kompozície, samostatné práce. Prostredníctvom metódy brainstormingu vznikajú veľké množstvá nápadov, ktoré sa neskôr hodnotia (oboznámenie s problémom, diskusia k riešeniu problémov vytáranie návrhov, vyhodnotenie najlepších riešení). Jej písomnou formou je brainwriting .

Projektová metóda – umožňuje žiakom rozvíjať tvorivosť, schopnosť samostatne sa učiť, hodnotiť a riešiť problémy ako aj priblížiť sa k reálnemu životu. Úspešne splniť vytýčené výchovno-vzdelávacie ciele pomáhajú rozličné metódy práce malých skupín:

Diskusné skupiny

Bzučiace skupiny

Skupiny riešiace problémy

Konzultačné skupiny

Skupina hraných rolí

Myšlienkové mapy

DIDAKTICKÉ POMÔCKY

Dataprojektor, PC, CD, film, video, DVD prehrávač, Audioprehrávač, internet, interaktívna tabuľa.

UČEBNÉ ZDROJE

Odborná literatúra:

Miedzgová, J.: Základy etiky. Bratislava: SPN, 1994

Krsková, A. - Krátka, D.: Základy práva a Ochrana spotrebiteľa. Bratislava: SPN, 1996

Sopóci, J. – Búzik, B.: Základy sociológie. Bratislava: SPN, 1995

Tóth, R.: Základy politológie. Bratislava: SPN, 1994,

- knižnica.

Medzipredmetové vzťahy: spoločenskovedné predmety

Hodnotenie predmetu a žiakov

Hodnotenie žiaka sa vykonáva klasifikáciou podľa Metodického pokynu č. 8/2009-R. Výsledky klasifikácie sa vyjadria piatimi stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 - nedostatočný.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa bude uskutočňovať **priebežné a celkové hodnotenie**:

-priebežné hodnotenie v predmete sa bude uskutočňovať pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a bude mať hlavne motivačný charakter; učiteľ bude zohľadňovať vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,

-celkové hodnotenie žiaka v predmete sa bude uskutočňovať na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov vo vyučovacom predmete.

V procese hodnotenia bude učiteľ uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektovať práva dieťaťa a humánne sa správať voči žiakovi. Predmetom hodnotenia budú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku.

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získa učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,

- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôzne druhy skúšok (písomné, ústne), didaktické testy,
- analýza výsledkov rôznych činností žiaka,
- konzultácie s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Žiak bude z predmetu OBN v treťom ročníku pri dvojhodinovke skúšaný **ústne** najmenej **dvakrát** v polročnom hodnotiacom období a **písomne** najmenej **jedenkrát** v polročnom hodnotiacom období. Žiak vytvorí minimálne **jeden projekt** za polročné hodnotiace obdobie. V štvrtom ročníku bude žiak hodnotený ústne najmenej jedenkrát a písomne najmenej jedenkrát. Žiak vytvorí minimálne **jeden projekt** za polročné hodnotiace obdobie. Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní. Druhy skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok, aby zabránil preťažovaniu žiaka.

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa budú uplatňovať nasledovné formy:

1. Verbálna forma

zísťovať a hodnotiť sa bude osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovým štandardom pri prezentovaní vedomostí sa budú uprednostňovať žiaci na základe dobrovoľnosti

2. **Písomná forma** kontrolovať a hodnotiť sa bude osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém v časovom limite 20 minút v rozsahu 10 – 20 otázok zostavených podľa výkonového štandardu kritériá hodnotenia: 100% - 90% výborný

89% - 75%	chválitebný
74% - 50%	dobry
49% - 30%	dostatočný
29% - 0%	nedostatočný

Prehľad tematických celkov

I.ročník

Počet hodín: 33

Tematické celky	Počet hodín
1. Človek ako jedinec	5

2. Človek a spoločnosť	10
3. Občan a štát	10
4. Ľudské práva a slobody	8

II.ročník

Počet hodín: 33

Tematické celky	Počet hodín
1. Spoločenský pohyb v jednotlivých oblastiach spoločenského života	2
2. Sociálne napätie v spoločnosti	3
3. Globálne témy v dnešnom svete	6
4. Humanitárna a rozvojová pomoc	5
5. Filozofia a jej atribúty	5
6. Dejinno-filozofický exkurz	8
7. Religionistika	4

Predmet: občianska náuka
Hodinová dotácia:1 hod./týž.

1.ročník			
Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard (Žiaci)	Prierezové témy
Človek ako jedinec (5)	<ul style="list-style-type: none"> Podstata ľudskej jedinečnosti psychika vnímanie, pozorovanie, pamäť, myslenie emócie Osobnosť človeka osobnosť, identita temperament schopnosti motívy a postoje učenie duševná hygiena zdravie a stres poradenstvo 	<ul style="list-style-type: none"> vedú možné spôsoby ľudského vnímania, prežívania a poznávania skutočnosti určia faktory, ovplyvňujúce sebapoznávanie a poznávanie druhých ľudí vysvetlia príčiny a spôsoby odlišností ľudí v prejavoch správania porovnajú rôzne metódy učenia, poznajú a uplatnia zásady duševnej hygieny identifikujú príčiny stresu a uvedú dôsledky stresu využijú získané poznatky pri sebapoznávaní, poznávaní druhých ľudí, voľbe profesijnej orientácie vedú vhodné spôsoby vyrovnávania sa s náročnými životnými skúsenosťami vedú na príkladoch zo života rôzne vplyvy na vnímanie a poznávanie človeka 	<p>Osobný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálna výchova Multikultúrna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Finančná gramotnosť</p>
Človek a spoločnosť (10)	<ul style="list-style-type: none"> Proces socializácie socializácia sociálne vzťahy sociálne skupiny sociálne roly 	<ul style="list-style-type: none"> objasnia významnosť procesu socializácie ľudskej bytosti popíšu sociálne 	<p>Mediálna výchova</p> <p>Multikultúrna výchova</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • sociálne pozície • medziľudská komunikácia • Sociálne procesy • rodina • funkcie rodiny • typy rodín • partnerské vzťahy, manželstvo, rodičovstvo • škola a jej súčasti • rola žiaka a pedagóga • školská trieda, vzťahy • práva a povinnosti v škole • školská samospráva • škola a rodina • voľný čas a aktivity mladých ľudí • záujmy • rovesnícke skupiny • spoločenské organizácie a inštitúcie • Sociálne fenomény • kultúra, kultúrna identita • normy správania • deviácie • sociálne problémy (kriminalita, extrémizmus) 	<p>roly, ktoré v svojom živote prežívajú</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatnia spoločensky vhodné spôsoby komunikácie vo formálnych a neformálnych vzťahoch • uvedú dôsledky predsudkov a nerešpektovania odlišností príslušníkov rôznych sociálnych skupín • vysvetlia rozdiely v jednotlivých typoch rodín • uvedú podmienky vzniku manželstva • poznajú práva a povinnosti v škole • ilustrujú na príkladoch možnosti angažovanie sa v školskom prostredí • obhája svoju verziu racionálneho využívania voľného času • objasnia podstatu niektorých vybraných sociálnych problémov súčasnosti • uvedú niektoré spoločenské organizácie a inštitúcie vo svojom okolí pracujúce s mládežou • vysvetlia svoje chápanie kultúrnej identity • popíšu možné dopady sociálno-patologického správania na jedinca a 	<p>Osobný a sociálny rozvoj</p> <p>Multikultúrna výchova</p> <p>Osobný a sociálny rozvoj</p>
--	--	--	--

		spoločnosť	
Občan a štát (10)	<ul style="list-style-type: none"> • Občan a občianstvo • proces formovania občianskej spoločnosti • občianske práva a povinnosti • občianske iniciatívy • regionálna správa a samospráva • Štát • znaky štátu • formy štátu • právny štát • Ústava SR, ústavnosť • občan a právo • ochrana ústavnosti a zákonnosti • Demokracia • princípy • politický systém, • voľby, volebné správanie • volebné systémy 	<ul style="list-style-type: none"> • objasnia význam občianstva pre človeka • rozlíšia občianske práva a občianske povinnosti • analyzujú na vybraných príkladoch z histórie a súčasnosti mechanizmus fungovania štátu • vysvetlia funkciu ústavy v štáte i oblasti, ktoré • upravuje • objasnia príčiny rozdelenia štátnej moci v SR na tri nezávislé zložky • porovnajú funkcie a úlohy orgánov štátnej moci SR • charakterizujú podstatu demokracie • porovnajú na vybraných príkladoch demokratické a nedemokratické formy riadenia spoločnosti • objasnia podstatu a význam politického pluralizmu pre život v štáte • charakterizujú podstatu komunálnych, parlamentných a prezidentských volieb • rozlíšia spôsoby volieb • vysvetlia dôležitosť jednotlivých zložiek politického systému • uvedú príklady, ako 	<p>Ochrana života a zdravia Prezentačné schopnosti</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Multikultúrna výchova Osobný a sociálny rozvoj</p>

		<p>môže občan ovplyvňovať spoločenské dianie v obci a v štáte</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládajú praktickú občiansku komunikáciu v styku s úradmi • poznajú mechanizmy ochrany ústavnosti a zákonnosti, uvedú príklady právnych problémov, s ktorými sa môžu občania na nich obrátiť 	
Ľudské práva a slobody (8)	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské práva a slobody • Ľudské práva • dokumenty • systém ochrany ľudských práv • práva dieťaťa 	<ul style="list-style-type: none"> • poznajú dokumenty, zakotvujúce ľudské práva • vysvetlia systém ochrany zabezpečujúci ochranu ľudských práv • zdôvodnia, že nie všetko, na čo si človek nárokuje, má na to aj právo • ovládajú svoje práva i práva iných • obhajujú svoje práva, rešpektuje ľudské práva druhých ľudí a osobne sa angažuje proti ich porušovaniu • rozlišujú náplň činnosti orgánov ochrany ľudských práv na vnútroštátnej aj medzinárodnej úrovni 	<p>Mediálna výchova Multikultúrna výchova Osobný a sociálny rozvoj</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Prezentačné schopnosti</p> <p>Finančná gramotnosť</p>
Spolu: 33			

Predmet: občianska náuka
Hodinová dotácia:1 hod./týž.

2.ročník			
Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Spoločenský pohyb v jednotlivých oblastiach spoločenského života (2)	<ul style="list-style-type: none"> • Spoločenský pohyb v jednotlivých oblastiach spoločenského života • problém pohybu v makrosociálnych skupinách, stratifikačné procesy • sociálny vplyv • sociálne zmeny • migrácia 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumejú zákonom a zákonitostiam spoločenského pohybu • vedia posudzovať sociálny vplyv a odhaľovať príčiny sociálnych zmien • chápu príčiny, prejavy a dôsledky migrácie aj na základe informácií z médií 	Osobný a sociálny rozvoj Ochrana života a zdravia Prezentačné schopnosti Finančná gramotnosť
Sociálne napätie v spoločnosti (3)	<ul style="list-style-type: none"> • Sociálne a politické napätie • spoločenské krízy • vojenský konflikt • terorizmus 	<ul style="list-style-type: none"> • vedia identifikovať prejavy krízy v spoločnosti a ich riešenia aj na príkladoch z histórie • uvedomujú si príčiny a dôsledky vojenských konfliktov a diktatúr • rozumejú pojmu terorizmus- jeho príčinám a dôsledkom • chápu vplyv tohto fenoménu na spoločnosť 	
Globálne témy v dnešnom svete (6)	<ul style="list-style-type: none"> • Globálne problémy vo svete • globalizácia • ekonomická kríza • globálny obchod • detská práca 	<ul style="list-style-type: none"> • vyhľadajú informácie o globálnych problémoch vo svete a objektívne ich zhodnotia • dokážu pomenovať globálne problémy 	Ochrana života a zdravia Prezentačné schopnosti Finančná

	<ul style="list-style-type: none"> • HIV/AIDS • chudoba 	<p>sveta, ekonomická kríza, globálny obchod, detská práca, HIV/AIDS, obchodovanie s ľuďmi, chudoba</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvedú príklady na súvislosti medzi globálnymi problémami, a ako sa nás dotýkajú • rozlišujú fakty od mýtov • dokážu si uvedomiť možnosti eliminácie dôsledkov pôsobenia globálnych problémov 	<p>gramotnosť</p> <p>Mediálna výchova</p> <p>Multikultúrna výchova Osobný a sociálny rozvoj</p>
<p>Humanitárna a rozvojová pomoc (5)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Humanitárna a rozvojová pomoc • humanitárna pomoc • rozvojová pomoc • humanitárne právo • humanitárna akcia • humanitárny projekt 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetlia prepojenie medzi ľudskými právami a humanitárnym právom • načrtnú etiku humanitárnej akcie • dokážu plánovať a aplikovať humanitárny projekt, ktorý podporuje ľudskú dôstojnosť • vedia sa vcítiť a pochopiť dilemy humanitárnych pracovníkov 	
<p>Filozofia a jej atribúty (5)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Filozofia a jej atribúty • filozofia a mýtus • filozofické otázky a zdroje filozofických úvah • filozofické disciplíny • filozofia, veda, náboženstvo, umenie • ideológia 	<ul style="list-style-type: none"> • uvedú rozdielne znaky filozofie a mýtu • nájdu v texte znaky mytologického a filozofického uvažovania • uvedú rozlišovacie znaky, ktoré odlišujú filozofické otázky od bežných otázok • sformulujú otázku, ktorú konkrétny filozofický text rieši a zaradia ju do filozofickej disciplíny • sformulujú vlastné stanovisko k filozofickému textu a postavia vlastnú otázku na základe inšpirácie 	<p>Osobný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálna výchova Multikultúrna výchova</p> <p>Ochrana života a zdravia</p>

		<p>filozofickým textom</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvedú základné identifikačné znaky filozofie, vedy, náboženstva, umenia a ideológie a základné diferencie, ktoré odlišujú filozofiu od uvedených významových útvarov 	<p>Finančná gramotnosť</p>
<p>Dejinnofilozofický exkurz (8)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • základné znaky západnej filozofie ako celku • filozofia ako doba vyjadrená v myšlienke: periodizácia dejín filozofie (antická filozofia, stredoveká filozofia, renesančná filozofia, novoveká filozofia, filozofia 19. storočia, filozofia 20. storočia), ich profilové charakteristiky a kultúrohistorický kontext • základné myšlienkové domény európskeho filozofického myslenia: • a) myslenie orientované na poznanie sveta (Parmenides, Herakleitos, Aristoteles) • b) myslenie orientované na poznávajúci subjekt a na podmienky a možnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizujú spoločné črty vlastnej západnej filozofie ako celku a uvedú odlišnosti, ktoré ju odlišujú od filozofického myslenia spätého s inými kultúrnymi, resp. civilizačnými okruhmi • uvedú, ktoré témy resp. problémy sú ťažiskové pre jednotlivé obdobia dejín filozofie • vysvetlia príčiny zmien ťažiskových tém a problémov filozofického myslenia • interpretujú dejiny filozofického myslenia ako proces vykazujúci dve rozhodujúce kvalitatívne posuny: <ul style="list-style-type: none"> - ako prechod od skúmania sveta k skúmaniu subjektu, ktorý o svete niečo vypovedá, - ako prechod od „myslenia o svete“ k analýze jazyka, v ktorom svet myslíme a vyjadrujeme • identifikujú a analyzujú problémy, otázky a spory, ktoré zohrávali úlohu kryštalizačného jadra filozofických diskusií a 	<p>Osobný a sociálny rozvoj</p> <p>Mediálna výchova Multikultúrna výchova</p>

	poznávania (R. Descartes, I. Kant) <ul style="list-style-type: none"> • c)myslenie orientované na jazyk (L. Wittgenstein) 	polemik v rámci každej z uvedených myšlienkových domén <ul style="list-style-type: none"> • charakterizujú stanoviská uvedených filozofov k ich riešeniu • porovnajú alternatívne riešenia uvedených problémov a zaujmú k nim vlastné stanovisko 	
Religionistika (4)	<ul style="list-style-type: none"> • Náboženstvo a jeho atribúty • prvky náboženstva • náboženská viera • náboženské symboly • náboženské praktiky a prejavy (náboženský kult, náboženské obrady, sviatky a tradície) • kresťanstvo a svetové náboženstvá • alternatívne náboženské prejavy (nové 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšia medzi jednotlivými prvkami náboženstva a vysvetlia ich význam • určia základné identifikačné znaky svetových náboženstiev • identifikujú prejavy náboženskej neznášanlivosti • rozoznajú prejavy sektárskeho myslenia 	Mediálna výchova Multikultúrna výchova Osobný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova Osobný a sociálny rozvoj
Spolu: 33			

Prierezové témy (príloha)

- 1. Mediálna výchova** – rozpoznať negatívne vplyvy médií, vedieť si utvoriť vlastný názor na základe prijímaných informácií.

- 2. Multikultúrna výchova** – spoznávať svoju kultúru, iné kultúry, zvyky, históriu chápať dôležitosť tolerancie medzi jednotlivými národmi, bojovať rôznymi formami proti xenofóbii a diskriminácii
- 3. Osobný a sociálny rozvoj** – prevencia sociálno – patologických javov, podpora sebadôvery a zodpovednosti žiaka
- 4. Environmentálna výchova** – chápať a hodnotiť vzťah človeka k životnému prostrediu, pochopiť vlastnú zodpovednosť k vzťahu k životnému prostrediu a globálnym environmentálnym problémom
- 5. Ochrana života a zdravia** – poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti
- 6. Prezentačné schopnosti** – tvorba prezentácií, práca s IKT
- 7. Finančná gramotnosť** - schopnosť rozumieť peniazom / poznať hodnotu peňazí/
- 8. Čitateľská gramotnosť** - zvýšiť schopnosť porozumenia textu a kultúry čítania, dbať o zvyšovanie jazykovej kultúry.

Človek a príroda

Fyzika

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
0	0	0	0

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote. Prírodovedné poznatky sú neoddeliteľnou a nezastupiteľnou súčasťou kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitostí je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Žiaci si na aktivitách budú osvojovať vybrané (najčastejšie experimentálne) formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel využiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov. Žiaci získajú informácie o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz.

Žiaci prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získajú vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach. Získajú schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne.

CIELE PREDMETU

Základným cieľom predmetu je poskytnúť žiakom vedomosti a zručnosti potrebné na správne pochopenie a vysvetlenie prírodovedných javov v okolitom reálnom svete. Vyučovanie smeruje k tomu, aby žiaci rozvíjali svoje schopnosti myslieť koncepcne, kreatívne, kriticky, chápali, ako rôzne prírodovedné disciplíny vzájomne súvisia a ako súvisia s inými predmetmi, komunikovali myšlienky, pozorovania, argumenty, praktické skúsenosti použitím grafov a tabuliek, demonštrovali poznatky a pochopenie vybraných vedeckých faktov, definícií, zákonov, teórií, modelov a systému jednotiek SI, vyslovili problém vo forme otázky, ktorá môže byť zodpovedaná experimentom, formulovali hypotézy, plánovali vhodný experiment, vyhodnotili celkový experiment včítane použitých postupov, organizovali, prezentovali a vyhodnocovali dáta rôznymi spôsobmi, používali vhodné nástroje a techniku na zber dát, vedeli robiť racionálne a nezávislé rozhodnutia.

Chémia

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný

1 + 0	1 + 0	0 + 0	0 + 0
-------	-------	-------	-------

Vyučovací predmet chémia v študijných odboroch SOŠ prispieva k hlbšiemu a komplexnejšiemu pochopeniu prírodných javov a zákonov, k formovaniu pozitívnych vzťahov k životnému prostrediu a umožňuje žiakom preniknúť do dejov, ktoré prebiehajú v živej a neživej prírode.

Cieľom predmetu je predovšetkým naučiť žiakov využívať nadobudnuté chemické vedomosti, spôsobilosti a praktické zručnosti v profesionálnom aj osobnom živote. Presvedčiť žiakov, že chemické poznanie má význam pre ich osobnostný rast nielen z hľadiska konkrétneho praktického obsahu, ale aj odhaľovania všeobecných princípov existencie sveta. Presvedčenie o užitočnosti teoretických poznatkov a praktických zručností by mali žiaci nadobudnúť v aktívnej učebnej činnosti.

Požiadavky jednotlivých študijných odborov na vyučovací predmet chémia sú rozdielne. Z uvedeného dôvodu sú spracované 2 časti chemického vzdelávania - základná a rozširujúca. Škola si zvolí základné časti (povinné), a doplní rozširujúcimi časťami podľa nárokov študijného odboru a obsahu odbornej zložky vzdelávania. Rozširujúce časti vzdelávacieho štandardu sú určené pre: študijné odbory s vyššou časovou dotáciou vyučovacieho predmetu chémia ako 1 hodina týždenne absolventov učebných odborov, ktorých absolvovaním žiak získa úplné stredné odborné vzdelanie.

CIELE PREDMETU

Žiaci porozumejú základným chemickým pojmom, symbolom a názvom, pochopia základné predstavy o štruktúre látok, ich stavebných časticiach a vzťahoch medzi štruktúrou a vlastnosťami látok, pochopia základy chemického deja a najrozšírenejších typov chemických reakcií, získajú prehľad o vlastnostiach a použití látok uplatňujúcich sa v odbore štúdia, osvoja si zásady bezpečnosti a hygieny v chemickom laboratóriu, osvoja si a uplatňujú aj v živote zásady aktívnej tvorby a ochrany životného prostredia, uplatňujú zásady tvorby chemickej symboliky a názvoslovie v praxi, správne sa orientujú v periodickej sústave prvkov, uskutočňujú samostatné jednoduché laboratórne cvičenia podľa písomných návodov, aktívne ovládajú základné postupy bezpečnej práce s chemickými látkami, aplikujú prvú pomoc pri poleptaní kyselinou, alebo zásadou, vysvetlia využitie bežných látok v priemysle, poľnohospodárstve a každodennom živote a ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie, vysvetlia nevyhnutnosť udržateľného rozvoja a zároveň nadobudnú motiváciu prispieť k dodržiavaniu zásad udržateľného rozvoja v osobnom aj pracovnom živote.

Názov predmetu	Chémia
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín 1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	Prvý, druhý
Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola obchodu a služieb Ul. SNP 5, Zlaté Moravce
Kód a názov študijného odboru	6405 K 00 pracovník marketingu
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Na vytvorenie predmetu sme integrovali 6 obsahových štandard „Atómy a chemické prvky, PSP“, „Chemická väzba a štruktúra látok“, „Základy názvoslovia anorganických látok“, „Zmesi a roztoky“, „Chemické reakcie“ a „Charakteristika a rozdelenie organických látok“. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 1 hodinu týždenne v 1. a v 2. ročníku v súlade s poznámkou f) rámcového učebného plánu.

Predmet chémia v odbore **6405 K 00 pracovník marketingu**

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete chémia využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (počítač, text, hovorené slovo, diagram) tak, aby každý každému porozumel,
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve, dbať na bezpečnosť pri práci s chemikáliami vzhľadom na svoje okolie
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy v priebehu ich chemického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, meranie, experimentovanie, matematické prostriedky, grafické prostriedky a pod.),
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich chemickom vzdelávaní,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie daného chemického problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- korigovať nesprávne riešenia problému,
- používať osvojené metódy riešenia chemických problémov aj v gastro oblasti (program obezity v štátnom programe) a ostatných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich chemického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (čítanie s porozumením),
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu ich chemického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- preukázať vlastnú zodpovednosť za zverenú veci, za svoje vlastné správanie sa, svoje zdravie a spoluzodpovednosť za zdravie spolužiakov pri laboratórnych cvičeniach.
- preukázať vlastnú zodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Učivo svojím obsahom nadväzuje na učivo základnej školy, rozvíja, rozširuje a prehľbuje ho. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (témy). Vedomosti a zručnosti, ktoré žiaci získajú pri štúdiu v tomto predmete veľmi úzko súvisia so zabezpečením výživy, zložením potravín a biochemickými procesmi, ktoré v nich prebiehajú. Učivo sa skladá z poznatkov o všeobecnej chémii, periodickej sústave prvkov, chemickom názvosloví prvkov a zlúčenín, chemických zlúčeninách a ich chemickej väzbe, endotermických a exotermických reakciách, základoch organickej chémie a biochémie a vzťahu chémie k metabolickému procesu živých organizmov. Žiaci si musia uvedomiť, že chémia a jej chemické procesy poskytujú ľuďom nielen nové poznatky, ktoré postupne využívajú, ale ovplyvňuje aj zmeny výroby, spôsobu života, výživy a rôzne biochemické výskumy. Preto sme pri výbere učiva veľmi citlivo pristupovali už aj vzhľadom k jej aplikácii v odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporcionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti bezpečnej práce a manipulácie s chemickými látkami, aby tieto mohli využiť aj v živote, hlavne aby získali schopnosti poskytnúť prvú pomoc pri popálení kyselinami alebo zásadami, aby si uvedomili pozitívny a negatívny dopad chemických látok na zdravie a životné prostredie človeka (program obezity v štátnom programe).

Metódy, formy a prostriedky vyučovania chémie majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spoločne rozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci učebného odboru.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu chémie proporcionálne zastúpenie a prepojenie empirického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie komunikatívne a sociálno-interakčné, interpersonálne a intrapersonálne, spôsobilosti tvorivo riešiť problémy, spôsobilosti využívať informačné technológie a spôsobilosti byť demokratickým občanom. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzi predmetových vzťahov. Predmet chémie je veľmi úzko previazaný s odbornými predmetmi.

K významným prvkom vo výchovno-vzdelávacom procese predmetu chémie patria aj chemické experimenty a laboratórne cvičenia, pre ktoré nemá škola vytvorené dobré materiálo-technické a priestorové vybavenie. Mnohé chemické experimenty sú zaznamenané na CD nosičoch, preto využitie počítačov a internetu tiež predstavuje možnosti simulácie experimentov

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v odbornej učebni chémie a bežnej triede. Žiaci absolvujú exkurzie do predajne s drogistickým tovarom a do múzea podľa programu výstav v múzeu..

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu chémie v študijnom odbore 6405 K 00 pracovník marketingu je poskytnúť žiakovi súbor vedomostí, zručností a kompetencií o chemických látkach, javoch, zákonitostiach a vzťahoch medzi nimi, formovať logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku

a občianskom živote. Žiaci získajú poznatky o vybraných pojmoch, osvoja si chemické názvoslovie, budú ovládať základné pravidlá bezpečnosti práce s chemickými látkami. Žiaci nadobudnú presvedčenie o užitočnosti teoretických poznatkov a praktických zručností, že chemické poznanie má význam pre ich osobnostný rast nielen z hľadiska konkrétneho praktického obsahu, ale aj z odhaľovania všeobecných princípov života na zemi.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete chémia využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- *sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (počítač, text, hovorené slovo, diagram) tak, aby každý každému porozumel,*
- *vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,*
- *kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),*
- *správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.*

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- *rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,*
- *osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,*
- *hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.*

Schopnosti riešiť problémy

- *rozpoznávať problémy v priebehu ich chemického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, meranie, experimentovanie, matematické prostriedky, grafické prostriedky a pod.),*
- *vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich chemickom vzdelávaní,*
- *hľadať, navrhnúť alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,*
- *posudzovať riešenie daného chemického problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,*
- *korigovať nesprávne riešenia problému,*
- *používať osvojené metódy riešenia chemických problémov aj v gastro (program obezity v štátnom programe) a ostatných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.*

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- *získavať informácie v priebehu ich chemického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,*
- *zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.*

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- *formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu ich chemického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,*
- *preukázať vlastnú zodpovednosť za zverenú veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.*

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
<i>Atómy a chemické prvky, periodická sústava prvkov</i>	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna - rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Analýza , syntéza, indukcia, dedukcia, genetický postup, porovnávanie, analógia	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca vo dvojiciach Práca s učebnicou Využívanie IKT
<i>Chemická väzba a štruktúra látok</i>	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna - rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Analýza , syntéza, indukcia, dedukcia, genetický postup, porovnávanie, analógia	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou Využívanie IKT
<i>Základy názvoslovía anorganických látok</i>	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna - rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Analýza , syntéza, indukcia, dedukcia, genetický postup, porovnávanie, analógia	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou Využívanie IKT
<i>Zmesi a roztoky</i>	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna - rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Analýza , syntéza, indukcia, dedukcia, genetický postup, porovnávanie, analógia	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou Využívanie IKT
<i>Chemické reakcie</i>	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna - rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Analýza , syntéza, indukcia, dedukcia, genetický postup, porovnávanie, analógia	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou Využívanie IKT
<i>Prvky a anorganické zlúčeniny dôležité v bežnom živote</i>	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna - rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Analýza , syntéza, indukcia, dedukcia, genetický postup, porovnávanie, analógia	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou Využívanie IKT
<i>Charakteristika a rozdelenie organických látok</i>	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna - rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Analýza , syntéza, indukcia, dedukcia, genetický postup, porovnávanie, analógia	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou

			Využívanie IKT
<i>Biolátky</i>	Informačnoreceptívna - výklad Reprodukčná rozhovor Heuristická rozhovor, riešenie úloh	Analýza , syntéza, indukcia, dedukcia, genetický postup, porovnávanie, analógia	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou Využívanie IKT

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
<i>Atómy, molekuly a periodická sústava prvkov</i>	<i>Predpísané učebnice chémie Chemické prvky Základy chémie</i>	<i>Dataprojektor PC Tabuľa</i>	<i>Chemické tabuľky Laboratórne sklo Chemické suroviny Ochranné pomôcky</i>	<i>Internet</i>
<i>Chemická väzba a štruktúra látok</i>	<i>Predpísané učebnice chémie Chemické prvky Základy chémie</i>	<i>Dataprojektor PC Tabuľa</i>	<i>Chemické tabuľky Laboratórne sklo Chemické suroviny Ochranné pomôcky</i>	<i>Internet</i>
<i>Základy názvoslovia anorganických látok</i>	<i>Predpísané učebnice chémie Chemické prvky Základy chémie</i>	<i>Dataprojektor PC Tabuľa</i>	<i>Chemické tabuľky Laboratórne sklo Chemické suroviny Ochranné pomôcky</i>	<i>Internet</i>
<i>Zmesi a roztoky</i>	<i>Predpísané učebnice chémie Chemické prvky Základy chémie</i>	<i>Dataprojektor PC Tabuľa</i>	<i>Chemické tabuľky Laboratórne sklo Chemické suroviny Ochranné pomôcky</i>	<i>Internet</i>
<i>Chemické reakcie</i>	<i>Predpísané učebnice chémie Chemické prvky Základy chémie</i>	<i>Dataprojektor PC Tabuľa Filmpchart Videotechnika</i>	<i>Chemické tabuľky Laboratórne sklo Chemické suroviny Ochranné pomôcky</i>	<i>CD – prírodné zdroje uhlíkovodíkov a princíp priemyselného spracovania ropy</i>
<i>Prvky a anorganické zlúčeniny dôležité v bežnom živote</i>	<i>Predpísané učebnice chémie Chemické prvky Základy chémie</i>	<i>Dataprojektor PC Tabuľa Filmpchart Videotechnika</i>	<i>Chemické tabuľky Laboratórne sklo Chemické</i>	<i>CD – prírodné zdroje uhlíkovodíkov a princíp priemyselného</i>

			suroviny Ochranné pomôcky	spracovania ropy
Charakteristika a rozdelenie organických látok	Predpísané učebnice chémie Chemické prvky Základy chémie	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Chemické tabuľky Laboratórne sklo Chemické suroviny Ochranné pomôcky	CD – Význam enzýmov pri priebehu chemických reakcií v živých organizmoch
Biolátky	Predpísané učebnice chémie Chemické prvky Základy chémie	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Chemické tabuľky Laboratórne sklo Chemické suroviny Ochranné pomôcky	CD – Význam enzýmov pri priebehu chemických reakcií v živých organizmoch

Laboratórne cvičenia:

1. ročník

- 1.) Práca s chemickou tabuľkou
- 2.) Oddeliť jednotlivé zložky zmesi

2. ročník

- 1.) Vedieť rozlišovať chemický rozklad a zlučovanie
- 2.) Triedenie a precvičovanie vzorcov organických zlúčenín

ROČNÍK: PRVÝ

Názov predmetu: Chémia					1 hodina týždenne, spolu 33 hodín	
Názov tematického celku	Hodiny	Medzi predmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Téma						

Atómy, molekuly a periodická sústava prvkov	7		Žiak má:	Žiak:		
Časticové zloženie látok	1	<i>Fyzika</i> <i>Materiály</i> <i>Biológia</i> <i>Zdravoveda</i>	Vymenovať praktické príklady, ktoré potvrdzujú časticové zloženie látok. Vysvetliť časticové zloženie látok.	Vymenoval praktické príklady, ktoré potvrdzujú časticové zloženie látok. Vysvetlil časticové zloženie látok.	Pri hodnotení budeme využívať metódy hodnotenia ústne frontálne skúšanie, a písomné skúšanie	Pri hodnotení budeme využívať prostriedky hodnotenia ako sú didaktické testy, ústne odpovede, písomné práce , skupinové práce
Zloženie a štruktúra atómov	1		Vymenovať základné stavebné častice látok.	Vymenoval základné stavebné častice látok.		
Častice atómu	1		Opísať stavbu atómu, poznať základné stavebné častice atómu, poznať znamienko náboja elektrónu, protónu, neutrónu.	Opísal stavbu atómu, poznať základné stavebné častice atómu, poznať znamienko náboja elektrónu, protónu, neutrónu.		
Elektrónový obal atómu	1		Popísať stavbu atómu, rozlišovať častice atómu, ión.	Popísal stavbu atómu, rozlišovať častice atómu, ión.		

<p>Názvy a značky chemických prvkov</p> <p>Periodický zákon, periodická sústava chemických prvkov (PSP), periodická tabuľka prvkov (PTP), alkalické kovy, halogény, vzácne plyny, kovy nekovy</p>	<p>1</p> <p>1</p>		<p>Poznať názvy a značky vybraných chemických prvkov (H, O, S, N, P, C, Si, Al, F, Cl, Na, K, Mg, Ca, Fe, Cu, Ag, Au, Pt, Ge, Sn, Pb, He, Zn, W).</p> <p>Vyhľadať v PSP konkrétne prvky a zapísať ich protónové čísla.</p> <p>Používať triviálne názvy skupín (alkalické kovy, halogény, vzácne plyny).</p> <p>Zaradiť konkrétne prvky v PTP medzi kovy, nekovy.</p>	<p>Poznal názvy a značky vybraných chemických prvkov (H, O, S, N, P, C, Si, Al, F, Cl, Na, K, Mg, Ca, Fe, Cu, Ag, Au, Pt, Ge, Sn, Pb, He, Zn, W).</p> <p>Vyhľadal v PSP konkrétne prvky a zapísať ich protónové čísla.</p> <p>Používal triviálne názvy skupín (alkalické kovy, halogény, vzácne plyny).</p> <p>Zaradil konkrétne prvky v PTP medzi kovy, nekovy.</p>	<p>Pri hodnotení budeme využívať metódy hodnotenia ústne frontálne skúšanie, a písomné skúšanie</p>	<p>Pri hodnotení budeme využívať prostriedky hodnotenia ako sú didaktické testy, ústne odpovede, písomné práce ,skupinové práce</p>
<p>Chemická väzba a štruktúra látok</p>	<p>6</p>		<p>Žiak má:</p>	<p>Žiak:</p>		
<p>Vznik chemickej väzby, príčiny vzniku chemických väzieb, molekula</p> <p>Kovalentná väzba, nepolárna väzba, polárna väzba, jednoduchá väzba, násobná väzba (dvojitá, trojitá)</p>	<p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p><i>Fyzika</i> <i>Materiály</i> <i>Biológia</i> <i>Zdravoveda</i></p>	<p>Rozlišovať a vedieť používať pojmy: chemický prvok, chemická zlúčenina, atóm, molekula.</p> <p>Pomenovať elementárne častice, ktoré prevládajú v katónoch, aniónoch, vysvetliť príčiny vzniku chemickej väzby.</p> <p>Uviesť príklady molekúl, v ktorých sa nachádzajú jednoduché, dvojitá alebo trojitá väzby (H₂, O₂, N₂), Určiť typ chemickej väzby na základe rozdielu hodnôt elektronegativít atómov viažucich sa atómov prvkov.</p>	<p>Rozlišoval a vedel používať pojmy: chemický prvok, chemická zlúčenina, atóm, molekula.</p> <p>Pomenoval elementárne častice, ktoré prevládajú v katónoch, aniónoch, vysvetlil príčiny vzniku chemickej väzby.</p> <p>Uviedol príklady molekúl, v ktorých sa nachádzajú jednoduché, dvojitá alebo trojitá väzby (H₂, O₂, N₂), Určil typ chemickej väzby na základe rozdielu hodnôt</p>	<p>Pri hodnotení budeme využívať metódy hodnotenia ústne frontálne skúšanie, a písomné skúšanie.</p>	<p>Pri hodnotení budeme využívať prostriedky hodnotenia ako sú didaktické testy, ústne odpovede, písomné práce , skupinové práce</p>

<p>Kovová väzba a vodivosť kovov, iónová väzba</p>	<p>2</p>		<p>Vysvetliť vznik kovalentnej väzby v molekule vodíka.</p> <p>Určiť počet a druh atómov v jednoduchých molekulách .</p> <p>Vysvetliť elektrickú a tepelnú vodivosť kovov (na úrovni existencie voľne pohyblivých elektrónov) ako dôsledok kovovej väzby a vysvetliť vznik iónovej väzby v zlúčenine NaCl.</p>	<p>elektronegativít atómov viažucich sa atómov prvkov.</p> <p>Vysvetliť vznik kovalentnej väzby v molekule vodíka.</p> <p>Určil počet a druh atómov v jednoduchých molekulách .</p> <p>Vysvetliť elektrickú a tepelnú vodivosť kovov (na úrovni existencie voľne pohyblivých elektrónov) ako dôsledok kovovej väzby a vznik iónovej väzby v zlúčenine NaCl.</p>		
<p>Príprava na laboratórnu prácu č. 1</p> <p>Laboratórnu prácu č. 1</p>	<p>1</p> <p>1</p>		<p>Vedieť pracovať s chemickou tabuľkou.</p> <p>Získať manuálne zručnosti pri práci s chemickým sklom a poznať niektoré vlastnosti látok.</p>	<p>Vedel pracovať s chemickou tabuľkou.</p> <p>Získal manuálne zručnosti pri práci s chemickým sklom a poznať niektoré vlastnosti látok.</p>		
<p>Základy názvoslovia anorganických látok</p>	<p>9</p>		<p>Žiak má:</p>	<p>Žiak:</p>		
<p>Oxidačné číslo</p> <p>Chemický prvok,</p>	<p>1</p> <p>3</p>	<p><i>Fyzika</i></p> <p><i>Materiály</i></p> <p><i>Biológia</i></p> <p><i>Zdravoveda</i></p>	<p>Pomenovať a napísať vzorce látok: voda, peroxid vodíka, amoniak, sulfán a látok uplatňujúcich sa v odbore štúdia.</p> <p>Určiť oxidačné číslo atómov prvkov v chemických</p>	<p>Pomenoval a napísať vzorce látok: voda, peroxid vodíka, amoniak, sulfán a látok uplatňujúcich sa v odbore štúdia.</p> <p>Určil oxidačné číslo atómov prvkov v chemických zlúčeninách</p>	<p>Pri hodnotení budeme využívať metódy hodnotenia ústne frontálne skúšanie, a písomné skúšanie.</p>	<p>Pri hodnotení budeme využívať prostriedky hodnotenia ako sú didaktické testy, ústne odpovede, písomné práce , skupinové práce</p>

chemická zlúčenina			zlúčeninách (napr.: H ₂ O, NaCl, SO ₃ , NaOH, HNO ₃ , H ₂ SO ₄ , CaCO ₃ , KMnO ₄).	(napr.: H ₂ O, NaCl, SO ₃ , NaOH, HNO ₃ , H ₂ SO ₄ , CaCO ₃ , KMnO ₄).		
Chemický vzorec	5		Poznať vzorec a názov amónneho kationu, používať pravidlá tvorenia vzorcov a názvov zlúčenín: oxidy, hydroxidy, halogenidy, bezkyslíkaté kyseliny (halogenovodíkové kyseliny, H ₂ S), kyslíkaté kyseliny, soli kyselín prvkov.	Poznať vzorec a názov amónneho kationu, Používal pravidlá tvorenia vzorcov a názvov zlúčenín: oxidy, hydroxidy, halogenidy, bezkyslíkaté kyseliny (halogenovodíkové kyseliny, H ₂ S), kyslíkaté kyseliny, soli kyselín prvkov.		
Zmesi a roztoky	7		Žiak má:	Žiak:		
Látka, chemicky čistá látka, prvok, zlúčenina, zmes (homogénna, heterogénna)	2	Fyzika Materiály Biológia Zdravoveda	Dokázať a porovnať fyzikálne a chemické vlastnosti rôznych látok (tvrdosť, hustota, rozpustnosť vo vode, elektrická vodivosť).	Dokázal, porovnal fyzikálne a chemické vlastnosti rôznych látok (tvrdosť, hustota, rozpustnosť vo vode, elektrická vodivosť).	Pri hodnotení budeme využívať metódy hodnotenia ústne frontálne skúšanie, a písomné skúšanie.	Pri hodnotení budeme využívať prostriedky hodnotenia ako sú didaktické testy, ústne odpovede, písomné práce, skupinové práce
Skupenstvo látky (tuhé, kvapalné, plynné)	1		Vymenovať príklady chemicky čistých látok a zmesi uplatňujúcich sa v odbore štúdia, rozčleniť skupiny látok na chemicky čisté látky a zmesi.	Vymenoval príklady chemicky čistých látok a zmesi uplatňujúcich sa v odbore štúdia, rozčlenil skupiny látok na chemicky čisté látky a zmesi.		
Spôsoby oddelovania zložiek zmesí (destilácia, filtrácia, usadzovanie, kryštalizácia)	2		Navrhnuť vhodný spôsob oddelenia zložiek konkrétnej zmesi (destilácia, filtrácia, usadzovanie, kryštalizácia, sublimácia).	Navrhol vhodný spôsob oddelenia zložiek konkrétnej zmesi (destilácia, filtrácia, usadzovanie, kryštalizácia, sublimácia).		
Roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, nasýtený roztok, rozpustnosť látky	2		Rozlíšiť rozpustenú látku a rozpúšťadlo, klasifikovať roztoky podľa skupenstva, pripraviť nasýtený roztok.	Rozlíšil rozpustenú látku a rozpúšťadlo, klasifikoval roztoky podľa skupenstva, pripravil nasýtený		

				roztok.		
Príprava na laboratórnu prácu č. 2			Určiť jednotlivé typy chemickej väzby.	Určil jednotlivé typy chemickej väzby.		
Laboratórnu prácu č. 2	<i>1</i>		Získať manuálne zručnosti pri práci s chemickým sklom a poznať niektoré vlastnosti látok.	Získal manuálne zručnosti pri práci s chemickým sklom a poznať niektoré vlastnosti látok.		
	<i>1</i>					

ROČNÍK: DRUHÝ

Názov predmetu: Chémia	1 hodina týždenne, spolu 33 hodín
------------------------	--------------------------------------

Názov tematického celku Téma	Hodiny	Medzi predmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Chemické reakcie	8		Žiak má:	Žiak:		
<p>Chemická reakcia, reaktanty, produkty, schéma chemickej reakcie, chemická rovnica, chemický rozklad, chemické zlučovanie</p> <p>Energetické zmeny pri chemických reakciách, rýchlosť chemických reakcií, faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií (koncentrácia reaktantov, teplota, katalyzátor, veľkosť povrchu tuhých látok)</p> <p>Bezpečnosť práce v chemickom laboratóriu, základné laboratórne pomôcky, základné laboratórne operácie</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p>		<p>Uviesť príklady chemických reakcií z bežného života, rozlíšiť reaktanty a produkty, zapísať rovnicu reakcie na základe slovného popisu chemickej reakcie (s využitím látok, ktorých vzorce a názvy ovládajú).</p> <p>Rozlíšiť na príkladoch reakcie chemického rozkladu a chemického zlučovania, uviesť príklady reakcií, pri ktorých sa energia uvoľňuje a pri ktorých sa energia spotrebuje s dôrazom na bežný život, uviesť príklady rýchlych a pomalých reakcií, uviesť dôvody svojho tvrdenia, jednoducho zdôvodniť vplyv teploty, množstva reaktantov plošného obsahu reaktantov (v tuhom skupenstve) a katalyzátora na rýchlosť chemických reakcií s dôrazom na bežný život.</p> <p>Vedieť používať ochranné</p>	<p>Uviedol príklady chemických reakcií z bežného života, rozlíšil reaktanty a produkty, zapísať rovnicu reakcie na základe slovného popisu chemickej reakcie (s využitím látok, ktorých vzorce a názvy ovládajú).</p> <p>Rozlíšil na príkladoch reakcie chemického rozkladu a chemického zlučovania, Uviedol príklady reakcií, pri ktorých sa energia uvoľňuje a pri ktorých sa energia spotrebuje s dôrazom na bežný život, uviedol príklady rýchlych a a pomalých reakcií, dôvody svojho tvrdenia, zdôvodnil vplyv teploty, množstva reaktantov plošného obsahu reaktantov (v tuhom skupenstve) a katalyzátora na rýchlosť chemických reakcií s dôrazom na bežný život.</p> <p>Vedel používať ochranné</p>	<p>Pri hodnotení budeme využívať metódy hodnotenia ústne frontálne skúšanie, a písomné skúšanie.</p>	<p>Pri hodnotení budeme využívať prostriedky hodnotenia ako sú didaktické testy, ústne odpovede, písomné práce, skupinové práce</p>

<p>Stupnica pH, kyslý, neutrálny a zásaditý roztok, kyselina, zásada, indikátor</p>	<p>2</p>		<p>pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít, dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu a v praxi, popísať pomôcky používané pri vykonaných laboratórnych prácach, pozorovať deje sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich.</p> <p>Vedieť zaznamenať výsledok pokusu, popísať stupnicu pH, jej význam a použitie, vymedziť hodnoty pH, pre ktoré je vodný roztok kyslý, neutrálny a zásaditý.</p> <p>Dokázať experimentálne a rozdeliť roztoky na kyslé, neutrálny a zásadité, určiť experimentálne pH roztokov uplatňujúcich sa v odbore štúdia .</p>	<p>pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít, dodržiaval zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu a v praxi, popísal pomôcky používané pri vykonaných laboratórnych prácach, pozoroval deje sprevádzajúce pokus, vyhodnotil a interpretoval ich.</p> <p>Vedel zaznamenať výsledok pokusu, popísal stupnicu pH, jej význam, použitie, vymedzil hodnoty pH, pre ktoré je vodný roztok kyslý, neutrálny a zásaditý.</p> <p>Dokázal experimentálne rozdeliť roztoky na kyslé, neutrálny a zásadité, Určil experimentálne pH roztokov uplatňujúcich sa v odbore štúdia .</p>		
<p>Prvky a anorganické zlúčeniny dôležité v bežnom živote</p>	<p>8</p>		<p>Žiak má:</p>	<p>Žiak:</p>		

Vlastnosti, výskyt, výroba, použitie, dôležitých anorganických prvkov a zlúčenín, vplyv niektorých prvkov a ich zlúčenín na životné prostredie Halogény, kyselina chlorovodíková, chlorid sodný	2	<i>Fyzika</i> <i>Materiály</i> <i>Biológia</i> <i>Zdravoveda</i> <i>Fyzika</i> <i>Materiály</i> <i>Biológia</i> <i>Zdravoveda</i>	<p>Vymenovať a vysvetliť vlastnosti anorganických látok (tvrdosť, pevnosť, rozpustnosť, elektrická a tepelná vodivosť, farba, teplota varu a topenia)</p> <p>Vytvoríť chemické vzorce a názvy anorganických zlúčenín, napísať vzorce látok s názvom: sóda, sóda bikarbóna, pálené vápno, hasené vápno, vápenec, kamenná soľ, sadrovec.</p>	<p>Vymenoval a vysvetlil vlastnosti anorganických látok (tvrdosť, pevnosť, rozpustnosť, elektrická a tepelná vodivosť, farba, teplota varu a topenia)</p> <p>Vytvoril chemické vzorce a názvy anorganických zlúčenín, napísal vzorce látok s názvom: sóda, sóda bikarbóna, pálené vápno, hasené vápno, vápenec, kamenná soľ, sadrovec.</p>	<p>Pri hodnotení budeme využívať metódy hodnotenia ústne frontálne skúšanie, a písomné skúšanie. Pri hodnotení budeme využívať metódy hodnotenia ústne frontálne skúšanie, a písomné skúšanie.</p>	<p>Pri hodnotení budeme využívať prostriedky hodnotenia ako sú didaktické testy, ústne odpovede, písomné práce, skupinové práce. Pri hodnotení budeme využívať prostriedky hodnotenia ako sú didaktické testy, ústne odpovede, písomné práce, skupinové práce.</p>
	1					

Vodík, kyslík	1		Vymenovať základné fyzikálno-chemické vlastnosti vybraných prvkov (H ₂ , O ₂ , N ₂ , S, C, halogény) a anorganických zlúčenín (CO, CO ₂ , SO ₂ , SO ₃ , CaO, HCl, HNO ₃ , H ₂ SO ₄ , H ₂ CO ₃ , NaOH, KOH, Ca(OH) ₂ , NaCl, NaNO ₃ , CaCO ₃ , CaSO ₄ .2H ₂ O.	Vymenoval základné fyzikálno-chemické vlastnosti vybraných prvkov (H ₂ , O ₂ , N ₂ , S, C, halogény) a anorganických zlúčenín (CO, CO ₂ , SO ₂ , SO ₃ , CaO, HCl, HNO ₃ , H ₂ SO ₄ , H ₂ CO ₃ , NaOH, KOH, Ca(OH) ₂ , NaCl, NaNO ₃ , CaCO ₃ , CaSO ₄ .2H ₂ O.		
Síra, kyselina sírová, sírany	1					
Uhlík, uhličitany	1					
Dusík, dusičnany, priemyselné hnojivá a ich vplyv na životné prostredie	1		Popísať využitie uvedených vybraných prvkov a anorganických zlúčenín v odbornej praxi a bežnom živote, posúdiť vybrané prvky a anorganické zlúčeniny z hľadiska vplyvu na zdravie a životné prostredie (skleníkový efekt, kyslé dažde).	Popísal využitie uvedených vybraných prvkov a anorganických zlúčenín v odbornej praxi a bežnom živote posúdiť vybrané prvky a anorganické zlúčeniny z hľadiska vplyvu na zdravie a životné prostredie (skleníkový efekt, kyslé dažde).		
Kovy, korózia kovov, použitie kovov	1		Aplikovať zásady bezpečnosti práce s vybranými chemickými látkami, vysvetliť podstatu korózie a opísať jej dôsledky.	Aplikoval zásady bezpečnosti práce s vybranými chemickými látkami, vysvetlil podstatu korózie a opísal jej dôsledky.		
			Vymenovať metódy ochrany kovov pred koróziou, vymenovať kovové prvky alebo zliatiny, ktoré sa používajú: pri výrobe vodičov, šperkov, mincí, stavebných konštrukcií, súčasti automobilov, stavbe lietadiel, spájaní kovov, výrobe vlákien do žiaroviek, ochrane ocele pred koróziou.	Vymenoval metódy ochrany kovov pred koróziou, vymenoval kovové prvky alebo zliatiny, ktoré sa používajú: pri výrobe vodičov, šperkov, mincí, stavebných konštrukcií, súčasti automobilov, stavbe lietadiel, spájaní kovov, výrobe vlákien do žiaroviek, ochrane ocele pred koróziou.		

Príprava na laboratórnú prácu č. 1	1		Vedieť rozlišovať chemický rozklad a zlučovanie.	Vedel rozlišovať chemický rozklad a zlučovanie.		
	1		Získať manuálne zručnosti pri práci s chemickým sklom a poznať niektoré vlastnosti látok.	Získal manuálne zručnosti pri práci s chemickým sklom a spoznal niektoré vlastnosti látok.		
Charakteristik a rozdelenie organických látok	7		Žiak má:	Žiak:		
Charakteristik a rozdelenie organických látok	1	<i>Fyzika</i> <i>Materiály</i> <i>Biológia</i> <i>Zdravoveda</i>	Rozdeliť uhľovodíky podľa druhu uhlíkového reťazca (otvorený – uzavretý reťazec) a podľa typu väzieb v molekulách (jednoduchá, dvojité, trojitá).	Rozdeliť uhľovodíky podľa druhu uhlíkového reťazca (otvorený – uzavretý reťazec) a podľa typu väzieb v molekulách (jednoduchá, dvojité, trojitá).	Pri hodnotení budeme využívať metódy hodnotenia ústne frontálne skúšanie, a písomné skúšanie.	Pri hodnotení budeme využívať prostriedky hodnotenia ako sú didaktické testy, ústne odpovede, písomné práce, skupinové práce
	1		Zaradiť jednotlivé uhľovodíky (napr. metán, propén, butadién, acetylén) medzi alkány, alkény, alkadiény a alkíny. vymenovať a zapísať vzorce prvých 10 alkánov, prvých 4 alkénov, prvých 3 alkinov a 2 alkadiénov.	Zaradiť jednotlivé uhľovodíky (napr. metán, propén, butadién, acetylén) medzi alkány, alkény, alkadiény a alkíny. vymenovať a zapísať vzorce prvých 10 alkánov, prvých 4 alkénov, prvých 3 alkinov a 2 alkadiénov.		
	2		Uviesť charakteristické reakcie pre alkány, alkény, alkíny, Vymenovať najdôležitejšie použitie uhľovodíkov: metán, etán, propán, bután, heptán, izooktán, etén, acetylén, butadién, 2-metylbuta-1,3-dién.	<i>Uviesť charakteristické reakcie pre alkány, alkény, alkíny, Vymenovať najdôležitejšie použitie uhľovodíkov: metán, etán, propán, bután, heptán, izooktán, etén, acetylén, butadién, 2-metylbuta-1,3-dién.</i>		
2			Vymenovať prírodné zdroje uhľovodíkov (uhlie, ropa,	<i>Vymenovať prírodné zdroje uhľovodíkov (uhlie, ropa,</i>		

	1		zemný plyn), spôsob ich získavania a využitia, alternatívne zdroje energie (bioplyn). Popísať spôsob väzby v benzéne a ostatných aromatických uhľovodíkoch, používať základy názvoslovia, uviesť vlastnosti a použitie arénov.	zemný plyn), spôsob ich získavania a využitia, alternatívne zdroje energie (bioplyn). Popísať spôsob väzby v benzéne a ostatných aromatických uhľovodíkoch, používať základy názvoslovia, uviesť vlastnosti a použitie arénov.		
Biolátky	6		Žiak má:	Žiak:		
Prírodné látky Sacharidy	2	<i>Fyzika Materiály Biológia Zdravoveda</i>	Popísať výskyt, vlastnosti a možnosti využitia sacharidov (glukóza, fruktóza, sacharóza, škrob, celulóza) . Definovať vlastnosti tukov (rozpustnosť vo vode a v alkohole, pôsobenie svetla na tuky) roztriediť tuky podľa zloženia, skupenstva a pôvodu (výskytu), opísať vplyv rastlinných a živočíšnych tukov na ľudský organizmus.	Popísal výskyt, vlastnosti a možnosti využitia sacharidov (glukóza, fruktóza, sacharóza, škrob, celulóza) . Definoval vlastnosti tukov (rozpustnosť vo vode a v alkohole, pôsobenie svetla na tuky) roztriedil tuky podľa zloženia, skupenstva a pôvodu (výskytu), opísal vplyv rastlinných a živočíšnych tukov na ľudský organizmus.	Pri hodnotení budeme využívať metódy hodnotenia ústne frontálne skúšanie, a písomné skúšanie.	Pri hodnotení budeme využívať prostriedky hodnotenia ako sú didaktické testy, ústne odpovede, písomné práce , skupinové práce
Tuky	1					
Bielkoviny Vitamíny	2		Vysvetlí zloženie a vlastnosti bielkovín, definovať funkcie bielkovín v ľudskom tele, uviesť príklady zdrojov rastlinných a živočíšnych bielkovín. Vysvetlí význam vitamínov a ich zdroje, pojmy: avitaminóza,	Vysvetlil zloženie a vlastnosti bielkovín, definoval funkcie bielkovín v ľudskom tele, uviedol príklady zdrojov rastlinných a živočíšnych bielkovín. rastlinných a živočíšnych bielkovín. Vysvetlil význam vitamínov a ich		
Enzýmy, hormóny	1					

			hypovitaminóza a hypervitaminóza . Vysvetlí význam enzýmov a hormónov pre človeka .	zdroje, pojmy: avitaminóza, hypovitaminóza hypervitaminóza . Vysvetlí význam enzýmov a hormónov pre človeka .		
Príprava na laboratórnu prácu č. 2	1		Získať manuálne zručnosti pri práci s chem. sklom a poznať niektoré vlastnosti látok.	Získal manuálne zručnosti pri práci s chemickým sklom a spoznal niektoré vlastnosti látok.		
Laboratórnu prácu č. 2	1		Triedenie a precvičovanie organických zlúčenín.	Triedenie a precvičovanie organických zlúčenín.		

Metódy hodnotenia :

Pri hodnotení budeme využívať metódy hodnotenia ústne frontálne skúšanie, ústne skúšanie a písomné skúšanie.

Prostriedky hodnotenia :

Pri hodnotení budeme využívať prostriedky hodnotenia ako sú didaktické testy, ústne odpovede, písomné práce

Poznámka :

Počty hodín pri jednotlivých tematických celkoch sú len orientačné.

Žiaci budú vedení k čítaním s porozumením.

Žiaci budú oboznámení so správnym stravovaním a vplyvom obezity na vznik civilizačných chorôb.

Číslo tematického celku	Mesiac	Tematický celok – učivo 1. ročník 33 hodín	Počet hodín	Poznámky	Prierezové
--------------------------------	---------------	--	--------------------	-----------------	-------------------

1.	september	Úvodná hodina	1	Charakterizovať časticové zloženie látok	
2.		BOZ na vyučovaní chemie	1	Opísať zloženie atómu	
		<u>Atómy, molekuly a periodická sústava prvkov</u>	6	Poznať význam pojmov: protónové číslo, nukleónové číslo	
3. 4.		Látky, zmesi, chem. látky a rozlišovanie chem. látok a zmesí Atómy, molekuly, ióny	1 1	Vysvetliť vzťah medzi chemickými vlastnosťami prvkov a ich elektrónovou štruktúrou Používať slovenské názvy a značky vybraných prvkov	
5. 6. 7. 8.	október	Protónové a nukleónové číslo Slovenské názvoslovie a značky prvkov Periodický zákon Skúmanie vplyvu chem. väzby na vlastnosti chem. látok	1 1 1 1	Poznať periodický zákon Opísať periodickú tabuľku prvkov (PTP) Rozlišovať periódy a skupiny v PTP Ovládať triviálne názvy skupín prvkov PTP Vysvetliť význam čísla periódy a orientovať sa v PTP	
9. 10. 11. 12.	november	Priebeh chemických reakcií Chem. väzba, elektronegativita Vplyv chem. väzby na vlastnosti chem. látok Látky, zmesi, chem. látky Rozlišovanie chem. látok a zmesí	7 1 1 1 1	Vysvetliť podstatu chemickej väzby a poznať podmienky vzniku chemickej väzby Vymenovať typy chemických väzieb Používať pojmy chemický prvok, chemická zlúčenina, atóm, molekula, anión, kation, chemická látka Charakterizovať kovalentnú väzbu, nepolárnu a polárnu kovalentnú väzbu, iónovú väzbu	
13. 14. 15. 16.	december	Zákon zachovania hmotnosti v chem. rovniciach Jednoduché chemické reakcie Oxidačno- redukčné reakcie Príprava na LP č. 1	1 1 1 1	Definovať pojmy chemická látka, zmes (homogénna, nehomogénna), zložky zmesi Vysvetliť rozdiel medzi zmesou a chemickou látkou Charakterizovať roztoky a rozdelenie roztokov Vysvetliť pojem rozpustnosť látok Vedieť určiť molovu hmotnosť prvkov a zlúčenín pomocou PSP Poznať zloženie vzduchu	
17. 18. 19.	január	LP 1 – Získať manuálne zručnosti pri práci s chem. sklom <u>Prvky a ich zlúčeniny</u> Oxidačné číslo a chemické zlúčeniny Tvorba vzorcov a ich názvy	1 7 1 1	Získať manuálne zručnosti pri práci s chem. sklom a poznať niektoré vlastnosti látok Vysvetliť pojem chemická reakcia (dej), reaktanty, produkty chemickej reakcie, chemická rovnica, zákon zachovania chemických rovníc Zapísať jednoduché chemické reakcie chemickými rovnicami Vysvetliť pojem oxidácia a redukcia, oxidovadlo a redukovadlo	

				rozdiel medzi kyslými a zásaditými roztokmi, zavedenie PH, indikátory	
20.	február	Nekovy – H, O, ozón, S, C, N,	1	Definovať oxidačné číslo Aplikovať pravidlá určovania oxidačných čísel atómov v molekulách prvkov a zlúčenín Napísať názvy a vzorce vybraných anorganických zlúčenín	
21.		Halogeny, HCl, k. sírová	1		
22.		Kovy- základné vlastnosti, korózia a zlatiny, prvá pomoc pri popáleninách kys. a zás.	1		
23.	marec	Príprava na LP č. 2	1	Poznať vlastnosti, výskyt a použitie prvkov (vodík, kyslík, ozón, síra, uhlík, dusík, halogeny) Ovládať vlastnosti kyseliny sírovej a chlorovodíkovej	
24.		LP 2 - Poznať vlastnosti látok	1		
25.		<u>Organické zlúčeniny</u>	1		
26.		Organická chémia a jej význam Vlastnosti uhlíka a jeho zlúčenín	1		
27.	marec	Rozdelenie uhľovodíkov Názvoslovie a vlastnosti alkánov, alkénov a alkinov	7	Poznať niektoré významné kovy a ich základné vlastnosti Opísať koróziu ako chemický dej, jej dôsledky a ochranu proti korózii Ovládať význam a použitie dôležitých zliatin	
28.			1		
			1		
			1		
29-30.	máj	Deriváty uhľovodíkov – rozdelenie, poznať vlastnosti toluénu , aldehydov a ketónov, freóny Makromolekulové látky	1 1 1	Vysvetliť postup prvej pomoci pri popálení kyselinami Vysvetliť postup prvej pomoci pri popálení hydroxidmi	
31. 32. 33.	jún	Príprava na LP č. 3 LP 3 - Poznať niektoré vlastnosti organických látok Záverečné opakovanie	1 1 1	Získať manuálne zručnosti pri práci s chem.skлом a poznať niektoré vlastnosti látok	

Prierezové témy (príloha)

1. Mediálna výchova – rozpoznať negatívne vplyvy médií, vedieť si utvoriť vlastný názor na

základe prijímaných informácií.

2. Multikultúrna výchova – spoznávať svoju kultúru, iné kultúry, zvyky, históriu

chápať dôležitosť tolerancie medzi jednotlivými národmi,

bojovať rôznymi formami proti xenofóbii a diskriminácii

3. Osobný a sociálny rozvoj – prevencia sociálno – patologických javov, podpora

sebadôvery a zodpovednosti žiaka

4. Environmentálna výchova – chápať a hodnotiť vzťah človeka k životnému prostrediu,

pochopiť vlastnú zodpovednosť k vzťahu k životnému

prostrediu a globálnym environmentálnym problémom

5. Ochrana života a zdravia – poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti

6. Prezentačné schopnosti – tvorba prezentácií, práca s IKT

7. Finančná gramotnosť - poskytnúť žiakom potrebné teoretické

a praktické vedomosti

Geografia

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
1	0	0	0

Predmet geografia v stredných odborných školách umožňuje žiakom rozvíjať poznatky z geografie zo základnej školy v súvislostiach a prepájať ich s poznatkami iných predmetov. Tým sa geografia stáva učebným predmetom, ktorý aktuálne reaguje na súčasnú situáciu a učí žiaka vyhodnocovať a nachádzať riešenia. Geografia v stredných odborných školách má kauzálny charakter.

Prostredníctvom tohto predmetu sa žiaci naučia: identifikovať polohu miesta v súvislosti s jeho prostredím v rôznych priestorových dimenziách, získavať informácie o miestach, ich prostredí, triediť ich a vyhodnocovať, opísať národný, medzinárodný a globálny kontext študovaných lokalít z hľadiska prírodného ako aj spoločensko-ekonomického v prepojení s dopadmi na život ľudí v daných oblastiach, vysvetľovať príčiny a následky javov v rôznych častiach sveta, ktoré majú pôvod v prírode alebo v spoločnosti a vyhodnotiť ich, pozorovať javy a procesy a prognózovať ich vývoj na základe vyhodnotenia vzájomného prepojenia geografických charakteristík, na základe súčasnej situácie vo svete vysvetľovať javy, ktoré sa viažu na procesy z oblasti fyzickej a humánnej geografie, chápať svet ako časovo-dynamický systém, v ktorom prebiehajú vzájomné vzťahy medzi prvkami prírodnej krajiny, človekom a jeho aktivitami. Prínosom geografie je identifikácia, triedenie, pochopenie, vysvetlenie a hodnotenie javov a procesov prebiehajúcich v krajine.

Absolventi vzdelávania študijných odborov strednej odbornej školy by mali porozumieť vzťahu medzi človekom a krajinou. Od tohto vzťahu sa odráža spôsob uvažovania, ako prostredníctvom svojej odbornosti zlepšiť prostredie, v ktorom žijeme. Geografia ponúka možnosti, ako nájsť riešenia rôznych problémov, ktoré vznikli pôsobením javov a procesov na Zemi ovplyvnených pôsobením prírodných a spoločenských faktorov. To znamená porozumieť vzťahom medzi obyvateľstvom a ostatnými prvkami krajiny, identifikovať faktory ovplyvňujúce tento vzťah. Významným aspektom geografie sú otázky súvisiace s problematikou životného prostredia vo vzťahu ku kvalite života človeka.

CIELE PREDMETU

Hlavným cieľom geografie v strednej odbornej škole je pripraviť študentov na pozorovanie a porozumenie súvislostí medzi javmi a procesmi, ktoré sa odohrávajú v krajine (od miestnej po planetárnu dimenziu) a sú spôsobené vzájomným prepojením prírodných a spoločenských faktorov.

Ciele sú rozdelené do jednotlivých úrovní podľa náročnosti myšlienkových operácií (podľa revidovanej Bloomovej taxonómie).

Cieľom na 1. úrovni je: získať základné vedomosti o geografických charakteristikách sveta a získané vedomosti vedieť použiť v určitých situáciách, získavať informácie z rôznych zdrojov, využívať ich pri riešení praktických úloh zo života.

Cieľom na 2. úrovni je: rozvíjať si schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať; hľadať vzájomné vzťahy a súvislosti a vysvetľovať ich, vysvetliť rôzne prejavy spôsobu života ľudí v rôznych častiach sveta, charakterizovať procesy, ktoré sa odohrávajú v rôznych oblastiach sveta a objasniť ako vzájomne súvisia.

Cieľom na 3. úrovni je: čítať mapu, orientovať sa na nej a využívať ju v praxi, aplikovať získané poznatky v konkrétnych situáciách a riešiť problémové úlohy, prezentovať svoju prácu s využitím získaných poznatkov a dostupných zdrojov.

Cieľom na 4. úrovni je: rozumieť grafom, diagramom, analyzovať texty, dokumenty, obrázky, fotografie, tvoriť syntetické vyjadrenia, hľadať odpovede na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať, analyzovať javy a procesy, ktoré prebiehajú na Zemi.

Cieľom na 5. úrovni je: diskutovať o návrhoch riešení, argumentovať a zdôvodňovať ich, porovnávať kladné a negatívne stránky navrhovaných riešení, hodnotiť javy a procesy prebiehajúce na zemeguli.

Cieľom na 6. úrovni je: tvoriť modelové situácie a na nich vysvetľovať javy a procesy, ukázať vzájomné vzťahy, tvoriť náčrty, grafy, diagramy, myšlienkové mapy, tvoriť dotazníky, interview, prostredníctvom ktorých žiaci budú získavať informácie a navrhovať riešenia.

Názov predmetu	Geografia
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Kód a názov študijného odboru	6352 M obchod a podnikanie
Kód a názov študijného odboru	6405Kpracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Predmet geografia umožňuje žiakom pochopiť zákonitosti stavu a vývoja priestorovej organizácie a priestorovej diferenciálnej socio-ekonomickej sféry v celosvetovom aj regionálnom priestore.

Predmet nadväzuje na poznatkový základ získaný na vyučovaní zemepisu na základnej škole, najmä na poznatky z fyzicko-geografickej sféry.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovania geografie je osvojenie si všeobecných a špeciálnych geografických poznatkov, skúseností a zručností. Komplexne chápať a hodnotiť hospodárske procesy vo svete, analyzovať kultúrno-spoločenské oblasti a z toho vyvodit' význam pre človeka

a hospodárstvo. Vyvodit' funkčné súvislosti medzi geografickým prostredím, človekom a spoločnosťou. Samostatne analyzovať a posudzovať otázky hospodárskej geografie, záujmy regionálnych a globálnych konfliktov, analyzovať zásahy do priestoru životných podmienok a funkčného hospodárstva, samostatne interpretovať hospodársko-geografický informačný materiál. Analyzovať problémy ohrozenia životného prostredia človekom.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete geografia využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- tak, aby každý každému porozumel,
- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (počítač, text, hovorené slovo, diagram) vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy v priebehu ich chemického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, meranie, experimentovanie, matematické prostriedky, grafické prostriedky a pod.),
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich chemickom vzdelávaní,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie daného chemického problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- korigovať nesprávne riešenia problému,
- používať osvojené metódy riešenia chemických problémov aj v gastro a ostatných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich chemického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu ich chemického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- preukázať vlastnú zodpovednosť za zverenú veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Vzdelávanie prispieva k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií:

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Úvod do geografie	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Fyzická geografia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Humánna geografia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Regionálna geografia sveta	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Slovenská republika	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Poznávanie miestnej krajinné sféry danej geografickej oblasti	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Význam integrácie v EU	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Globálne problémy ľudstva	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Systematizácia a opakovanie učiva	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Úvod do geografie	Hospodárska geografia pre 1.ročník Obchodných akadémií J.Baková Geografia pre gymnázia	Dataprojektor PC Tabuľa Filpchart Videotechnika	Učebnica	Internet , knižnica
Fyzická geografia	Hospodárska geografia pre 1.ročník Obchodných akadémií J.Baková Geografia pre gymnázia	Dataprojektor PC Tabuľa	Učebnica	Internet , knižnica

		Filpchart Videotechnika		
Humánna geografia	Hospodárska geografia pre 1.ročník Obchodných akadémií J.Baková Geografia pre gymnázia	Dataprojektor PC Tabuľa Filpchart Videotechnika	Učebnica	Internet , knižnica
Regionálna geografia sveta	Hospodárska geografia pre 1. 2.ročník Obchodných akadémií J.Baková Geografia pre gymnázia	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Učebnica Atlas Nástenná mapa	Internet , knižnica
Slovenská republika	Hospodárska geografia pre 2.ročník Obchodných akadémií J.Baková Geografia pre gymnázia	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Učebnica Atlas Nástenná mapa	Internet , knižnica
Globálne problémy ľudstva	Hospodárska geografia pre 2.ročník Obchodných akadémií J.Baková Geografia pre gymnázia	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Učebnica Atlas Nástenná mapa	Internet , knižnica
Systematizácia a opakovanie učiva	Hospodárska geografia pre 1.2.ročník Obchodných akadémií J.Baková Geografia pre gymnázia	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Učebnica Atlas Nástenná mapa	Internet , knižnica

Obsah vzdelávania

Prehľad výkonových štandardov

Žiak má :

- osvojiť si základné geografické pojmy
- osvojiť si podstatu hospodárskych vzťahov
- naučiť sa aplikovať získané poznatky v praxi

1. ročník

OBSAH VZDELÁVANIA

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Úvod do geografie	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Fyzická geografia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Humánna geografia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Regionálna geografia sveta	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Slovenská republika	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Poznávanie miestnej krajinné sféry danej geografickej oblasti	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Význam integrácie v EU	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Globálne problémy ľudstva	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Systematizácia a opakovanie učiva	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Tematické celky

1. Úvod do geografie 1 hod

Geografia ako veda, objekt a predmet geografie, význam geografie pre ľudskú spoločnosť.

2. Fyzická geografia 3 hod

3. Humánna geografia 3 hod

Obyvateľstvo, rozmiestnenie a pohyb, štruktúra. Sídla - klasifikácia, štruktúra, proces urbanizácie. Hospodárstvo.

3. Regionálna geografia 10 hod

Politicko-ekonomická štruktúra sveta. Svetový oceán a polárne oblasti, rozdelenie a hospodársky význam. Ázia, Afrika, Austrália a Oceánia, Amerika, Európa rozdelenie a hospodársky význam.

4. Slovenská republika 8 hod
Geografický vývoj historickom kontexte, fyzicko-geografické pomery, obyvateľstvo a sídla, hospodárstvo, poľnohospodárstvo, doprava, cestovný ruch, hospodárska charakteristika regiónov
5. Poznávanie miestnej krajinné sféry danej geografickej oblasti (Zoborský región ,
Tribečský región, Tekovský región 3 hod
6. EU – význam a integrácia krajín 2 hod
7. Globálne problémy ľudstva 1 hod
Problémy výživy, energetiky, ekológie.
8. Systematizácia a opakovanie učiva 2 hod

Metódy a prostriedky hodnotenia

- písomné skúšanie - test neštandardizovaný
- ústne skúšanie – ústne odpovede a prezentácia projektových prác

Medzi predmetové vzťahy

- ekológia
- ekonomika

Biológia

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0

Cieľom predmetu je v nadväznosti na biológiu na základnej škole poskytnúť žiakom kompetencie, ktoré im umožnia správne chápať a vysvetľovať prírodu ako celok a prírodné javy i procesy vo vzájomných súvislostiach. Poskytne žiakovi možnosť získania návykov a osobných rozhodnutí potrebných pre zachovanie svojho zdravia. Smeruje k tomu, aby sa žiaci naučili chápať prírodu ako zdroj trvalo udržateľného života na Zemi a vedeli aplikovať získané kompetencie v osobnom živote. Formuje ekologické myslenie, cítenie a postoje žiakov, podieľa sa na tvorbe novej hierarchie hodnôt z aspektu trvalo udržateľného rozvoja. Predmet plní úlohu všeobecnovzdelávacieho predmetu, ako aj úlohu prípravného predmetu pre odborné vzdelávanie.

CIELE PREDMETU

Žiaci získajú ucelenú predstavu o živej prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia všetkých zložiek, porozumejú prírodným javom, procesom a objektom vo vzájomných súvislostiach, správne interpretujú informácie o živej prírode, využijú osvojené postupy pre ovplyvňovanie svojho zdravia, identifikujú kľúčové pojmy, dokážu aplikovať vedomosti o zdraví a chorobe v osobnom živote, reálne posúdia dôsledky existujúcich vedeckých objavov, dokážu prezentovať výsledky svojej práce ústnou i písomnou formou, nadobudnú spôsobilosť realizácie projektov v oblasti ochrany životného prostredia a zdravia človeka.

Matematika a práca s informáciami

Matematika

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
2 + 0	2 + 0	2 + 0	1 + 0

Matematické vzdelávanie v odbornom školstve popri funkcii všeobecného vzdelania plní aj v jednotlivých odboroch prípravnú funkciu pre odbornú zložku vzdelávania i uplatnenie v praxi.

Tento vzdelávací program je určený najmä pre skupiny odborov:

- 43 Veterinárske vedy,
- 63 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I,
- 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II,
- 72 Publicistika, knihovníctvo a vedecké informácie,
- 76 Učiteľstvo,
- 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I,
- 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II.

Všeobecným cieľom matematického vzdelávania je výchova premýšľajúceho človeka, ktorý bude vedieť matematiku používať v rôznych životných situáciách (v odbornej zložke vzdelávania, v osobnom živote, budúcom zamestnaní i ďalšom vzdelávaní).

Vzdelávací obsah predmetu v študijných odboroch SOŠ je rozdelený do piatich tematických celkov:

- Čísla, premenná a početové výkony s číslami
- Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy
- Geometria a meranie
- Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika
- Logika, dôvodenie, dôkazy

CIELE UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom matematiky na stredných školách je komplexne rozvíjať žiakovu osobnosť. Proces vzdelania smeruje k tomu, aby žiaci vedeli: efektívne numericky počítať, používať a premieňať jednotky (dĺžky, hmotnosti, času, objemu, povrchu, rýchlosti, meny a podobne), vyhodnotiť informácie kvantitatívneho charakteru získané z rôznych zdrojov – grafov, diagramov a tabuliek, používať matematiku vo svojom budúcom živote, správne používať matematickú symboliku, znázorňovať vzťahy, čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy, používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjať svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore, priestorovú predstavivosť, pracovať s návodmi a tvoriť ich, samostatne analyzovať texty úloh, a riešiť ich, odhadovať, hodnotiť a zdôvodňovať výsledky, vyhodnocovať rôzne spôsoby riešenia.

Názov predmetu	matematika
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín 2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín 2 hodina týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín 1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	Prvý, druhý, tretí, štvrtý
Kód a názov študijného odboru	6405 K 00 pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „*Matematika a práca s informáciami*“ ŠVP 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby, ktorý sme uplatnili pri tvorbe vyučovacieho predmetu. Jeho výučba je orientovaná do 1., 2., 3. a 4. ročníka štúdia. Na vytvorenie predmetu sme integrovali obsahové štandardy : *Čísla, premenné a početné výkony s číslami, Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy Geometria a meranie, Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika, Logika, dôvodenie, dôkazy*. Na túto vzdelávaciu oblasť vyčlenil ŠVP 2 hodiny týždenne v 1. ročníku a 1 hodinu v 2.,3.,4. ročníku v súlade s učebným plánom.

Predmet matematika v študijnom odbore 6405 K 00 pracovník marketingu rozvíja, rozširuje a prehľbuje učivo matematiky zo základnej školy. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Vedomosti a zručnosti, ktoré žiaci získajú pri štúdiu v tomto predmete plnia nielen funkciu všeobecného vzdelávania ale aj prípravnú funkciu pre odbornú zložku. Pri výbere učiva sme pristupovali už aj vzhľadom k jeho aplikácii v ďalších odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby sme vychovali premýšľavého človeka, ktorý bude vedieť používať matematiku v rôznych životných situáciách, v odbornej zložke vzdelávania, v Ďalšom vzdelávaní, v budúcom zamestnaní, vo svojom voľnom čase a pod.

Predmet matematika vedie žiakov k presnosti, dôslednosti, hospodárnosti, precíznosti vo vyjadrovaní a v manuálnych činnostiach / pri geometrických úlohách /, ktoré uplatnia v odbornej a praktickej zložke vzdelávania

Predmet je medzi predmetmi previazaný so všeobecnovzdelávacími a s odbornými vyučovacími predmetmi a praktickou činnosťou žiakov.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania matematiky majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami a počítačom. Odporúčajú sa aj rôzne odborné časopisy, práca s PC a pod.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu proporcionálne zastúpenie a prepojenie praktického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti, využívať informačné technológie*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzi predmetových vzťahov.

K významným prvkom vo výchovno-vzdelávacom procese predmetu matematiky patrí aj využitie počítačov a internetu, zapájanie žiakov do matematických súťaží realizovaných cez Internet.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v bežnej triede, triedach IKT.

Ciele vyučovacieho predmetu

Prvoradým cieľom vyučovania matematiky v odbore 6405 K 00 pracovník marketingu by malo byť získanie pozitívneho vzťahu k matematike. Nedeliteľným cieľom matematiky na stredných odborných školách je poskytnúť žiakom vedomosti a zručnosti, ktoré sú potrebné pre úspešné zvládnutie odborných predmetov príslušného študijného odboru. Zároveň by si mal absolvent SOŠ utvoriť obraz o matematike ako celku, mal by získať vedomosti z oblasti algebry, z planimetrie a zo stereometrie, z kombinatoriky, zo základov pravdepodobnosti a štatistiky s využitím dostupných informačných technológií.

Žiak si má osvojiť pojmy, vzťahy, súvislosti, osvojí si postupy a činnosti pri riešení úloh z praxe. Naučiť sa využívať výpočtovú techniku pri riešení matematických úloh. Naučiť sa logickému mysleniu, argumentácii, tvorivému prístupu pri riešení problémov, prezentovaniu svojich postupov a úvah.

Cieľom vyučovacieho predmetu matematika v študijnom odbore 6405 K 00 pracovník marketingu je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií pri aritmetických operáciách s reálnymi číslami, matematických operáciách s výrazmi, upravovať výrazy a využívať vzťahy pre druhú mocninu dvojčlena a rozdiel druhých mocnín, určovať percentá, používať trojčlenku, riešiť praktické úlohy a nimi posilňovať logické myslenie, vedieť graficky znázorniť funkcie, určiť rast a klesanie funkcie, ovládať rôzne druhy funkcií a aplikovať ich v praktických úlohách, vedieť upravovať rovnice, poznať základné útvary z planimetrie, vedieť ich zostrojiť, vypočítať obvod a obsah, zároveň rozvíjať predstavivosť a priestorové videnie.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete matematika využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Čísla, premenné a početné výkony s číslami	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca vo dvojiciach Práca s učebnicou
Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
Geometria a meranie	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s učebnicou
Logika, dôvodenie, dôkazy	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca žiakov vo dvojiciach Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Čísla, premenné a početové výkony s číslami	Calda E., Repová J.: Matematika 1 SPN. Bratislava 1984 Odvárko E., Repová J., Skříček L.: Matematika 2 SPN. Bratislava 1984 Odvárko E., Repová J.: Matematika 3 SPN. Bratislava 1985	Dataprojektor PC Tabuľa Filpchart Videotechnika	Transparenty s reálnymi číslami	Internet Knižnica
Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy	Calda E., Repová J.: Matematika 1 SPN. Bratislava 1984 Odvárko E., Repová J., Skříček L.: Matematika 2 SPN. Bratislava 1984 Odvárko E., Repová J.: Matematika 3 SPN. Bratislava 1985	Dataprojektor PC Tabuľa Filpchart Videotechnika	Matematické tabuľky listové Transparenty s rovnicami	Internet Knižnica
Geometria a meranie	Calda E., Repová J.: Matematika 1 SPN. Bratislava 1984 Odvárko E., Repová J., Skříček L.: Matematika 2 SPN. Bratislava 1984 Odvárko E., Repová J.: Matematika 3 SPN. Bratislava 1985	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Transparenty s funkciami	Internet Knižnica
Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika	Calda E., Repová J.: Matematika 1 SPN. Bratislava 1984 Odvárko E., Repová J., Skříček L.: Matematika 2 SPN. Bratislava 1984 Odvárko E., Repová J.: Matematika 3 SPN. Bratislava 1985	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart	Fólie s rôznymi trojuholníkmi Modely trojuholníkov	Internet Knižnica
Logika, dôvodenie, dôkazy	Petránek O., Calda E., Hebák P.: Matematika 4 SPN. Bratislava 1985	Dataprojektor Videotechnika PC Tabuľa Filpchart		Internet Knižnica

ROČNÍK: PRVÝ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Matematika				2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzi predmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Čísla, premenné, výrazy	31		Žiak má:	Žiak:		
Zhrnutie a prehĺbenie základného učiva	7	<i>fyzika</i> <i>odborný výcvik</i> <i>ekonomika</i>	Vedieť porovnať dve reálne čísla na úrovni presnosti kalkulačky (napr. výpočtom ich rozdielu).	<ul style="list-style-type: none"> Upevnil si pojem čísla, rozlíšil prirodzené, celé, racionálne a reálne číslo. 	Ústne a písomné skúšanie	Didaktický test
Počítanie s mocninami 10 (súčin a podiel) pri rádovom odhade výsledku a pri premene jednotiek	12		Vedieť využiť počítanie s mocninami 10 (súčin a podiel) pri rádovom odhade výsledku a pri premene jednotiek.	<ul style="list-style-type: none"> Rozumel základným vzťahom medzi číslami. Rozumel pojmu mocniny a vedel riešiť úlohy s mocninami a odmocninami . 		
Základné početové úkony, výpočty s percentami a odhad ich výsledku, trojčlenku, priamu a nepriamu úmernosť a pomer	12		Vedieť použiť základné početové úkony, výpočty s percentami a odhad ich výsledku, trojčlenku, priamu a nepriamu úmernosť a pomer v konkrétnych situáciách (napr. odhadnúť príjem, spočítať výdavky, určiť výhodnejšiu cenu jedného tovaru a výhodnejšiu cenu celého nákupu, porovnávať príjmy a výdavky na základe výpisu z účtu, zistiť splatnosť faktúry, vypočítať penále pri nedodržaní termínu splatnosti, vyplniť číselné údaje vo formulári vyžadujúcom použitie nie veľkého počtu základných početových operácií vypočítať odvody do poisťovni z príjmov, vypočítať jednotlivé typy daní, vypočítať úrok (mesačný,	<ul style="list-style-type: none"> Vedel využiť počítanie s mocninami 10 (súčin a podiel) pri rádovom odhade výsledku a pri premene jednotiek. Vedieť použiť základné početové úkony, výpočty s percentami a odhad ich výsledku, trojčlenku, priamu a nepriamu úmernosť a pomer. Posúdil správnosť tvrdení vychádzajúcich z percentuálnych údajov. Porozumel 		

			ročný) a pod.). Vedieť posúdiť správnosť tvrdení vychádzajúcich z percentuálnych údajov. Vedieť porozumieť princípu splácania pôžičky.	princípu splácania pôžičky.		
<p>Čísla, premenná a počtové výkony s číslami</p> <p>Praktická matematika – vyplňanie formulárov s číselnými údajmi, práca s údajmi vyjadrenými v percentách; elementárna finančná matematika domácnosti (rozhodovanie o výhodnosti nákupu alebo zľavy, poistenie, rôzne typy daní a ich výpočet, výpisy z účtov a faktúry); elementárna finančná matematika (úrok, pôžička, umorená pôžička, splátky a umorovacia istina, lízing, hypotéka).</p> <p>Výkonový štandard</p> <p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyplniť číselné údaje vo formulári vyžadujúcom použitie nie veľkého počtu základných počtových operácií a výpočet percent, - matematizovať reálnu situáciu, - použiť trojčlenku, priamu a nepriamu úmernosť na riešenie jednoduchých praktických úloh, - posúdiť správnosť tvrdení vychádzajúcich z percentuálnych údajov, - rozumie princípu splácania pôžičky, - v jednoduchých prípadoch na základe výpočtu úrokovej miery porovnať výhodnosť dvoch pôžičiek. 						
Prvá písomná práca	1				Písomné skúšanie	
Oprava prvej písomnej práce	1					
Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy	31		Žiak má:	Žiak:		
Výrazy	4	<i>fyzika</i> <i>odborný výcvik</i> <i>ekonomika</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť upravovať výrazy a určovať definičný obor pri výrazoch. • Vedieť upraviť kvadratický trojčlen rôznymi spôsobmi. • Má schopnosť vhodnej voľby premennej pri matematizácii reálnej situácie. • Vedieť v jednoduchých prípadoch zvoliť vhodnú reprezentáciu daného vzťahu medzi veličinami, porozumieť tabuľkám a grafickým reprezentáciám. • Vedieť dosadiť do vzorca zadané 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedel upravovať výrazy a určoval definičný obor pri výrazoch. • Upravil kvadratický trojčlen rôznymi spôsobmi. • Mal schopnosť vhodnej voľby premennej pri matematizácii reálnej situácie. • Vedel v jednoduchých prípadoch zvoliť vhodnú reprezentáciu daného vzťahu medzi veličinami, porozumel tabuľkám a grafickým 	Ústne a písomné skúšanie	Didaktický test
Reprezentáciu daného vzťahu medzi veličinami, práca s tabuľkami a ich grafické reprezentácie.	7					
Výpočty zo vzorcov- dosadenie zadanej hodnoty príslušnej premennej a vypočítať neznámu veličinu.	7					

<p>Lineárna funkcia - danú tabuľkou hodnôt doplniť o chýbajúce hodnoty do tabuľky, zostrojiť jej graf a určiť vlastnosti f-cie.</p>	<p>9</p>		<p>hodnoty príslušnej premennej a vypočítať neznámu veličinu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť v jednoduchých prípadoch vyjadriť neznámu zo vzorca. • Vyjadriť pre lineárnu funkciu danú tabuľkou hodnôt doplniť chýbajúce hodnoty do tabuľky. 	<p>reprezentáciám .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dosadil do vzorca zadané hodnoty príslušnej premennej a vypočítal neznámu veličinu. • Vyjadril v jednoduchých prípadoch neznámu zo vzorca. 	
<p>Praktické úlohy vyžadujúce čítanie grafu f-cie alebo jeho tvorbu</p>	<p>4</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Zostrojiť graf lineárnej funkcie podľa jej predpisu a z daného grafu funkcie (vrátane prípadov, keď na zostrojenie grafu treba použiť tabuľkový kalkulačtor) - odčítať s dostatočnou presnosťou veľkosť funkčnej hodnoty. • Rozhodnúť o ohraničenosti a periodičnosti funkcie, určiť (presne alebo približne) jej extrémny, intervaly, na ktorých funkcia rastie (klesá, je konštantná), jej najväčšie, resp. najmenšie hodnoty na danom intervale $\langle a, b \rangle$, body (alebo intervaly), v ktorých nadobúda kladné, resp. záporné, resp. nulové hodnoty. • Zapísať dané jednoduché vzťahy pomocou premenných, konštant, rovností a nerovností - zostaviť lineárnu rovnicu alebo nerovnicu predstavujúcu matematický model slovej úlohy s dôrazom na pôvodnú slovnú úlohu. • Riešiť 	<ul style="list-style-type: none"> • Zostrojil graf lineárnej funkcie podľa jej predpisu a z daného grafu funkcie (vrátane prípadov, keď na zostrojenie grafu treba použiť tabuľkový kalkulačtor) – odčítal s dostatočnou presnosťou veľkosť funkčnej hodnoty. • Rozhodne o ohraničenosti a periodičnosti funkcie, určí jej extrémny, intervaly, na ktorých funkcia rastie (klesá, je konštantná), jej najväčšie, resp. najmenšie hodnoty na danom intervale $\langle a, b \rangle$, body (alebo intervaly), v ktorých nadobúda kladné, resp. záporné, resp. nulové hodnoty. • Zapísal dané jednoduché vzťahy pomocou premenných, konštant, rovností a nerovností - 	

			<p>jednoduché praktické úlohy vyžadujúce čítanie grafu f-cie alebo jeho tvorbu.</p>	<p>zostavil lineárnu rovnicu alebo nerovnicu predstavujúcu matematický model slovnej úlohy.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rieši jednoduché praktické úlohy vyžadujúce čítanie grafu f-cie alebo jeho tvorbu. 		
<p>Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy Rôzne (negrafické) metódy reprezentácie vzťahov (slovné, algebrické, tabuľkové). Algebrizácia a modelovanie jednoduchých kvantitatívnych vzťahov (výrazy, vzorce, nerovnosti). Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc algebricky alebo použitím vhodného softvéru.</p> <p>Výkonový štandard</p> <p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> určiť neznámu hodnotu v prípade vzťahov zadaných tabuľkou (špeciálne funkcií jednej a dvoch premenných), v jednoduchých prípadoch zvoliť vhodnú reprezentáciu daného vzťahu medzi veličinami, porozumieť tabuľkám a grafickým reprezentáciám, vzťah opísaný slovne (špeciálne lineárnu závislosť) zapísať pomocou konštánt a premenných, modelovať reálne problémy a úlohy matematickým jazykom a interpretovať výsledky riešenia matematického problému do reálnej situácie, dosadiť do vzorca, zapísať dané jednoduché vzťahy pomocou premenných, konštánt, rovností a nerovností. 						
Druhá písomná práca	1				Písomné skúšanie	
Oprava druhej písomnej práce	1					

ROČNÍK: DRUHÝ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Matematika				2 hodina týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku	Hodiny	Medzi predmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Témy						
Opakovanie učiva z prvého ročníka	9					
Reálne čísla Počítanie s mocninami Percentá, trojčlenka, priama a nepriama úmernosť	2 2 2 3	<i>fyzika</i> <i>ekonomika</i> <i>odborný výcvik</i>	Vedieť využiť počítanie s mocninami Vedieť použiť základné početové úkony, výpočty s percentami a odhad ich výsledku, trojčlenku, priamu a nepriamu úmernosť a pomer	Vedel využiť počítanie s mocninami Vedle použiť základné početové úkony, výpočty s percentami a odhad ich výsledku, trojčlenku, priamu a nepriamu úmernosť a pomer	Ústne a skúšanie	Slovné hodnotenie
Geometria a meranie	14		Žiak má:	Žiak:		
Obsah rovinných útvarov rozložiteľných na základné rovinné útvary Ravnobežné premietaní - kváder, jednoduché teleso zložené z malého počtu kvádrov	6 8	<i>fyzika</i> <i>ekonomika</i> <i>odborný výcvik</i>	<ul style="list-style-type: none"> Vedieť vypočítať obsah rovinných útvarov rozložiteľných na základné rovinné útvary. V ravnobežnom premietaní načrtnúť kváder, jednoduché teleso zložené z malého počtu kvádrov. 	<ul style="list-style-type: none"> Vypočítal obsah rovinných útvarov rozložiteľných na základné rovinné útvary. V ravnobežnom premietaní načrtoť kváder, jednoduché teleso zložené z malého počtu kvádrov. 	Ústne a písomné skúšanie	Didaktický test
Prvá písomná práca	1				Písomné skúšanie	
Oprava prvej písomnej práce	1					

Objem a povrch telies	39					
------------------------------	----	--	--	--	--	--

Objem a povrch telies s použitím vzorcov – hranaté telesá	8		<ul style="list-style-type: none"> Použiť vzorce na výpočet objemu a povrchu hranatých telies. 	<ul style="list-style-type: none"> Použil vzorce na výpočet objemu a povrchu hranatých telies. 	Ústne a písomné skúšanie	Didaktický test
Objem a povrch telies s použitím vzorcov – kolmé telesá	8		<ul style="list-style-type: none"> Použiť vzorce na výpočet objemu a povrchu kolmých telies. 	<ul style="list-style-type: none"> Použil vzorce na výpočet objemu a povrchu kolmých telies 		
Praktické úlohy na obvod, obsah, objem a povrch v slovných úlohách.	23		<ul style="list-style-type: none"> S využitím priestorovej predstavivosti riešiť problémové úlohy z praxe (zamerané aj na študijný odbor). 	<ul style="list-style-type: none"> S využitím priestorovej predstavivosti riešil problémové úlohy z praxe. 		
Geometria a meranie Rozvíjanie priestorovej predstavivosti.						
Výkonový štandard Žiak vie: s využitím priestorovej predstavivosti riešiť problémové úlohy z praxe.						
Druhá písomná práca	1				Písomné skúšanie	
Oprava druhej písomnej práce	1					

ROČNÍK: TRETÍ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Matematika	2 hodina týždenne, spolu 66/63 vyučovacích hodín
--	---

Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzi predmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Opakovanie učiva z druhého ročníka	10					
Obsah rovinných útvarov rozložiteľných na základné rovinné útvary a objemy a povrchy telies aj v slovných úlohách	1 2 3 3	<i>fyzika</i> <i>ekonomika</i> <i>odborný výcvik</i>	S využitím priestorovej predstavivosti riešiť problémové úlohy z praxe s danou tematikou	S využitím priestorovej predstavivosti riešiť problémové úlohy z praxe s danou tematikou	Ústne skúšanie	Slovné hodnotenie
Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika	23		Žiak má:	Žiak:		
Vypisovanie možností alebo na kombinatorickom pravidle súčtu a súčinu zisťovanie počtu možností	5	<i>fyzika</i> <i>ekonomika</i> <i>odborný výcvik</i>	<ul style="list-style-type: none"> Používať rôzne stratégie zisťovania počtu možností založené na vypisovaní alebo systematickom vypisovaní možností alebo na kombinatorickom pravidle súčtu a súčinu. 	<ul style="list-style-type: none"> Používal rôzne stratégie zisťovania počtu možností založené na vypisovaní, systematickom vypisovaní možností alebo na kombinatorickom pravidle súčtu a súčinu. 	Ústne a písomné skúšanie	Didaktický test
Základné pravdepodobnostné a pojmy	2		<ul style="list-style-type: none"> Používať základné pravdepodobnostné a pojmy. 	<ul style="list-style-type: none"> Používal základné pravdepodobnostné a pojmy. 		
Pomeru všetkých priaznivých a všetkých možností	2		<ul style="list-style-type: none"> Riešiť úlohy zamerané na hľadanie pomeru všetkých priaznivých a všetkých možností pomocou jednoduchých kombinatorických úloh. 	<ul style="list-style-type: none"> Riešil úlohy zamerané na hľadanie pomeru všetkých priaznivých a všetkých možností pomocou jednoduchých kombinatorických úloh. 		
Organizáciu súboru obsahujúceho veľký počet dát a tvorba softvéru na grafické spracovanie dát	7		<ul style="list-style-type: none"> Navrhnuť v jednoduchých prípadoch organizáciu súboru obsahujúceho veľký počet dát. 	<ul style="list-style-type: none"> Navrhol v jednoduchých prípadoch organizáciu súboru obsahujúceho veľký počet dát. 		
Štatistický súbor na základe vlastností – stredná hodnota, modus, medián, rozptyl	5		<ul style="list-style-type: none"> Použiť vhodný softvér na grafické spracovanie dát. V konkrétnych prípadoch opísať štatistický súbor na základe vlastností – stredná hodnota, modus, medián, rozptyl. 	<ul style="list-style-type: none"> Použil vhodný softvér na grafické spracovanie dát. V konkrétnych prípadoch opísal štatistický súbor na základe vlastností – stredná hodnota, modus, medián, rozptyl. 		

1Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika

Organizácia súboru.

Kombinatorika – úlohy založené na použití kombinatorického pravidla súčtu a súčinu

Pravdepodobnosť – základné úlohy.

Štatistika – grafické spracovanie dát (histogram, kruhový diagram, čiarové grafy lomené a hladké) a použitie vhodného softvéru na ich spracovanie.

Základné vlastnosti súboru – stredná hodnota, modus, medián, rozptyl.

Výkonový štandard

Žiak vie:

- navrhnuť v jednoduchých prípadoch organizáciu súboru obsahujúceho veľký počet dát,
- používať rôzne stratégie zisťovania počtu možností založené na vypisovaní alebo systematickom vypisovaní možností alebo v kombinatorickom pravidle súčtu a súčinu,
- používať základné pravdepodobnostné pojmy,
- riešiť úlohy zamerané na hľadanie pomeru všetkých priaznivých a všetkých možností aj pomocou jednoduchých kombinatorických pravidiel

Prvá písomná práca	1		•	•	Písomné skúšanie	
Oprava prvej písomnej práce	1					
Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy	28		•	•		
Výrazy	4	<i>fyzika</i> <i>odborný výcvik</i> <i>ekonomika</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť upravovať výrazy a určovať definičný obor pri výrazoch. • Vedieť upraviť kvadratický trojčlen rôznymi spôsobmi. • • Má schopnosti vhodnej voľby premennej pri matematizácii reálnej situácie. • • Vedieť v jednoduchých prípadoch zvoliť vhodnú reprezentáciu daného vzťahu medzi veličinami, porozumieť tabuľkám a grafickým reprezentáciám. Vedieť rozlíšiť vzťah priamej a nepriamej úmernosti vo f-cii a vzorci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedel upravovať výrazy a určoval definičný obor pri výrazoch. • Upravil kvadratický trojčlen rôznymi spôsobmi. • Mal schopnosti vhodnej voľby premennej pri matematizácii reálnej situácie. 	Ústne a písomné skúšanie	Didaktický test
Reprezentáciu daného vzťahu medzi veličinami, práca s tabuľkami a ich grafické reprezentácie.	5		<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť v jednoduchých prípadoch zvoliť vhodnú reprezentáciu daného vzťahu medzi veličinami, porozumieť tabuľkám a grafickým reprezentáciám. Vedieť rozlíšiť vzťah priamej a nepriamej úmernosti vo f-cii a vzorci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedel v jednoduchých prípadoch zvoliť vhodnú reprezentáciu daného vzťahu medzi veličinami, porozumel tabuľkám a grafickým reprezentáciám. Vedel rozlíšiť vzťah priamej a nepriamej úmernosti vo f-cii a vzorci. 		
Výpočty zo vzorcov-dosadenie zadanej hodnoty príslušnej premennej a vypočítanie neznámej veličiny.	6		<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť dosadiť do vzorca zadanej hodnoty príslušnej premennej a vypočítať 	<ul style="list-style-type: none"> • Dosadil do vzorca zadanej hodnoty príslušnej premennej a vypočítal neznámu 		

<p>Lineárna a kvadratická funkcia - danú tabuľkou hodnôt doplniť o chýbajúce hodnoty do tabuľky, zostrojiť jej graf a určiť vlastnosti f-cie, rozlíšiť vzťah priamej a nepriamej úmernosti vo f-cii a vzorci.</p>	<p>9</p>		<p>neznámu veličinu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť v jednoduchých prípadoch vyjadriť neznámu zo vzorca. • Vyjadriť pre lineárnu a kvadratickú funkciu danú tabuľkou hodnôt doplniť chýbajúce hodnoty do tabuľky. • Zostrojiť graf lineárnej a kvadratickej funkcie podľa jej predpisu a z daného grafu funkcie (vrátane prípadov, keď na zostrojenie grafu treba použiť tabuľkový kalkulačtor) - odčítať s dostatočnou presnosťou veľkosť funkčnej hodnoty. • Rozhodnúť o ohraničenosti a periodičnosti funkcie, určiť (presne alebo približne) jej extrémny, intervaly, na ktorých funkcia rastie (klesá, je konštantná), jej najväčšie, resp. najmenšie hodnoty na danom intervale $\langle a, b \rangle$, body (alebo intervaly), v ktorých nadobúda kladné, resp. záporné, resp. nulové hodnoty. • Zapísať dané jednoduché vzťahy pomocou premenných, konštant, rovností a nerovností - zostaviť lineárnu rovnicu 	<p>veľičinu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyjadriť v jednoduchých prípadoch neznámu zo vzorca. • Vyjadriť pre lineárnu a kvadratickú funkciu danú tabuľkou hodnôt, doplnil chýbajúce hodnoty do tabuľky. • Zostrojiť graf lineárnej a kvadratickej funkcie podľa jej predpisu a z daného grafu funkcie (vrátane prípadov, keď na zostrojenie grafu treba použiť tabuľkový kalkulačtor) – odčítal s dostatočnou presnosťou veľkosť funkčnej hodnoty. • Rozhodne o ohraničenosti a periodičnosti funkcie, určí jej extrémny, intervaly, na ktorých funkcia rastie (klesá, je konštantná), jej najväčšie, resp. najmenšie hodnoty na danom intervale $\langle a, b \rangle$, body (alebo intervaly), v ktorých nadobúda kladné, resp. záporné, resp. nulové hodnoty. • Zapísal dané jednoduché vzťahy pomocou premenných, konštant, rovností a nerovností - zostavil lineárnu rovnicu alebo nerovnicu 		
---	----------	--	---	--	--	--

Praktické úlohy vyžadujúce čítanie grafu f-cie alebo jeho tvorbu	4		<p>alebo nerovnicu predstavujúcu matematický model slovnej úlohy s dôrazom na pôvodnú slovnú úlohu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riešiť jednoduché praktické úlohy vyžadujúce čítanie grafu f-cie alebo jeho tvorbu. 	<p>predstavujúcu matematický model slovnej úlohy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Riešil jednoduché praktické úlohy vyžadujúce čítanie grafu f-cie alebo jeho tvorbu. 		
Druhá písomná práca	1		•	•	Písomné skúšanie	
Oprava druhej písomnej práce	1					

Poznámka:

V III. ročníku majú súvislú prax 1 mesiac, preto znížená dotácia zo 66 hodín na 63 hodín.

ROČNÍK: ŠTVRTÝ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Matematika	1 hodina týždenne, spolu 33/30 vyučovacích hodín
--	---

Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzi predmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Logika, dôvodenie, dôkazy	28		Žiak má:	Žiak:		
Logika – základné pojmy	2	<i>fyzika</i>	<ul style="list-style-type: none"> Správne vnímať logické spojky v rôznych prostrediach. 	<ul style="list-style-type: none"> Správne vnímal logické spojky v rôznych prostrediach. 	Ústne a písomné skúšanie	Didaktický test
Tabuľky logických spojok, tautológia	4	<i>odborný výcvik</i>	<ul style="list-style-type: none"> Vedieť používať a poznať význam logických spojok v matematike aj v reálnom živote. 	<ul style="list-style-type: none"> Vedel používať a poznať význam logických spojok v matematike aj v reálnom živote. 		
Práca s jednoduchými návodmi, odbornými textami, ukázkami nariadení vrátane posúdenia správnosti z nich odvodených tvrdení	7	<i>ekonomika</i>	<ul style="list-style-type: none"> Vytvárať tabuľky logických spojok, tautológia. Vedieť pracovať s jednoduchými návodmi, odbornými textami a ukázkami nariadení vrátane posúdenia správnosti z nich odvodených tvrdení. 	<ul style="list-style-type: none"> Vytváral tabuľky logických spojok, tautológie. Pracoval s jednoduchými návodmi, odbornými textami a ukázkami nariadení vrátane posúdenia správnosti z nich odvodených tvrdení. 		
<p>Logika, dôvodenie, dôkazy Logické spojky a kvantifikátory a ich používanie v bežnom živote.</p> <p>Výkonový štandard</p> <p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - správne vnímať logické spojky v rôznych prostrediach, - pracovať s jednoduchými návodmi, odbornými textami a ukázkami nariadení vrátane posúdenia správnosti z nich odvodených tvrdení, - zovšeobecniť jednoduché tvrdenia, - svoje riešenie, resp. tvrdenie odôvodniť. 						
Prvá písomná Práca	1		•	•	Písomné skúšanie	
Oprava prvej písomnej práce	1					

Zovšeobecňovanie jednoduchých tvrdení a ich zdôvodnenie	5	<i>fyzika</i> <i>odborný výcvik</i> <i>ekonomika</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť zovšeobecňovať jednoduché tvrdenia. • Vedieť tvrdenie alebo riešenie odôvodniť. • Vedieť používať dôkazy – priamy a nepriamy (prípadne dôkaz sporom). 	<ul style="list-style-type: none"> • Zovšeobecňovať jednoduché tvrdenia. • Vedel tvrdenie alebo riešenie odôvodniť. • Používal dôkazy – priamy a nepriamy (prípadne dôkaz sporom). 	Ústne a písomné skúšanie	Didaktický test
Matematické dôkazy – priamy a nepriamy a dôkaz sporom	10					
Druhá písomná práca	1		•	•	Písomné skúšanie	
Oprava druhej písomnej práce	1					

Poznámka:

Vo IV. ročníku majú maturitnú skúšku, preto znížená dotácia z 33 hodín na 30 hodín.

Na základe zníženej dotácie hodín pre MAT sme 28.8.2015 na zasadnutí PK prírodovedných predmetov odhlasovali, že žiaci nebudú musieť písať polročnú a koncoročnú písomnú prácu z matematiky, budú robiť preverky a testy.

Metódy hodnotenia :

Pri hodnotení budeme využívať metódy hodnotenia ústne frontálne skúšanie, ústne skúšanie a písomné skúšanie.

Prostriedky hodnotenia :

Pri hodnotení budeme využívať prostriedky hodnotenia ako sú didaktické testy, ústne odpovede, písomné preverky, testy.

Štandard kompetencií

Štúdium matematiky na strednej škole prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií:

kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

kompetencia riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,

kompetencia k celoživotnému učeniu sa – učiť sa učiť

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

sociálne komunikačné kompetencie

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu uplatnenia,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

kompetencie sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziosobných vzťahoch,

kompetencie pracovné

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,

kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote.

Poznámka :

Počty hodín pri jednotlivých tematických celkoch sú len orientačné.

Informatika

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy. Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

CIELE PREDMETU

Žiaci naučia sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, efektívne vyhľadávať informácie uložené na pamäťových médiách alebo na sieti a komunikovať cez sieť, budú rozvíjať svoje schopnosti kooperácie a komunikácie, nadobudnú schopnosti potrebné pre výskumnú prácu, budú rozvíjať svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, sebakritickosť a snažiť sa o sebazvdelávanie, naučia sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií.

Názov predmetu	INFORMATIKA V PODNIKANÍ
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne v 3. ročníku 2 hodiny týždenne vo 4. ročníku spolu 126 vyučovacích hodín
Ročník	tretí, štvrtý
Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Ul. SNP 5, 953 01 Zlaté Moravce
Názov ŠkVP	Obchod a podnikanie, služby a cestovný ruch
Kód a názov ŠVP	63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6405 K pracovník marketingu
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky

Forma štúdia	denná
Vyučovaci jazyk	slovenský
iné	Štátna škola

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Odborné vzdelávanie“ ŠVP 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby, ktorú sme uplatnili pri tvorbe vyučovacieho predmetu. Jeho výučba je orientovaná do 3. a 4. ročníka štúdia.

V odbornom predmete informatika v podnikaní v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu po obsahovej stránke je výber poznatkov vymedzený tak, aby sa žiaci oboznámili so základnými pojmami informatickej vedy pretransformovanými do didaktického systému a oboznámili sa s prácou na počítači. Žiaci sa naučia ovládať prostredie tých počítačových programov na základnej používateľskej úrovni, ktoré využijú pri svojom učení a v praxi pri podnikaní. Učebné osnovy odborného predmetu informatika v podnikaní sa viažu na koncepciu, kde integrujúcim prvkom je informácia, jej druhy a spôsob spracovania. Tým sa umožňuje vysvetľovať mnohé pojmy bez viazania na konkrétne súčasné informačné technológie a programové vybavenie, ktoré rýchlo zastarávajú. Dôraz sa kladie na činnostný spôsob nadobúdania poznatkov, cez praktickú činnosť objavovať zovšeobecnenia a zákonitosti.

Na začiatku ročníka je zaradená téma „Bezpečnosť a hygiena pri práci“. V predmete sa využívajú medzipredmetové vzťahy a berie sa ohľad na vedomosti a oblasť záujmu žiakov. Pri výbere učiva sme pristupovali už aj vzhľadom k jeho aplikácii v praxi a v ďalších predmetoch, s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe, avšak vzhľadom na špecifické postavenie predmetu s možnosťou využitia alternatívnych spôsobov hodnotenia (bodovanie, percentuálne vyjadrenie, a i.). Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu.

Výučba odborného predmetu informatika v podnikaní sa uskutočňuje v počítačovej učebni formou cvičení, ktorá je vybavená PC s pripojením na Internet a s iným dostupným hardvérom podľa aktuálnej vybavenosti školy. Trieda sa delí na skupiny podľa príslušných predpisov o bezpečnosti práce, max. dvaja žiaci pri jednom počítači.

Výber učiva a jeho hĺbka sa prispôbobia požiadavkám profilu absolventa tohto študijného odboru a prípadne doterajším vedomostiam žiakov. Pri každej konkrétnej vyučovanej téme by si mal učiteľ uvedomiť, ktoré ciele odborného predmetu informatika v podnikaní sa daným učivom naplňajú. Ukážkový softvér v žiadnom prípade nemôže byť cieľom vyučovania. Relačná databáza a aplikačný softvér je len ukážkou práce s údajmi alebo ilustráciou aplikácie z nejakej triedy problémov, prípadne ukážkou programu. Pri vyučovaní si treba uvedomiť obťažnosť vysvetľovania istých abstraktných pojmov. Žiaci musia zvládnuť organizáciu údajov v počítači a na dátových médiách, hierarchickú štruktúru adresárov a súborov, vedieť pracovať s rôznymi typmi dátových médií.

Žiaci absolvujú exkurziu do moderne vybavených laboratórií, na výstavy, resp. zúčastnia sa dní otvorených dverí na podujatiach, kde sa môžu študenti oboznámiť s najnovším technickým a programovým vybavením a spôsobmi využitia, ale aj zneužitia informácií.

V škole sa môže používať len legálne nadobudnutý softvér. Je neprípustné, aby sa vo vyučovaní používal, resp. predvádzal softvér nadobudnutý porušením licenčných a autorských práv. Tým by sa nemohol dosiahnuť jeden zo základných výchovných princípov a tiež jeden zo všeobecných cieľov

informatiky vo vzdelaní – naučiť sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo. Predmet informatika v podnikaní musí vychovávať právne vedomie v súvislosti s IKT.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu informatika v podnikaní je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií v súlade so ŠVP, formovať logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku, občianskom živote a podnikaní.

Naučiť žiakov využívať základné postupy a prostriedky informatiky, budovať informatickú kultúru, t.j. vychovávať k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov v praxi pri podnikaní.

Toto poslanie by sa malo dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a informatika v podnikaní a aplikovaním informačných a komunikačných technológií (IKT) vo vyučovaní iných predmetov a v organizovaní a riadení školy

Cieľom vyučovania odborného predmetu informatika v podnikaní je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a v pochopení toku informácií v počítačových systémoch. Oblasť informatiky zaznamenala mimoriadny rozvoj, preto v odbornom predmete informatika v podnikaní je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na aplikovanie poznatkov pre prax. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky v podnikaní široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

Výchovno-vzdelávací proces smeruje k tomu, aby žiaci

- sa oboznámili s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním, t.j. s manipuláciami s údajmi;
- sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov;
- pochopili, že aplikácie sú programy, ktoré umožňujú riešiť určité triedy úloh a problémov; chápali aplikáciu ako súbor úzko súvisiacich algoritmov na spracovanie údajov (realizovaných v niektorom konkrétnom systéme), oboznámili sa s hlavnými triedami úloh a problémov, ktoré sa riešia prostriedkami informačných technológií;
- si rozvíjali svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, zostaviť plán práce, špecifikovať podproblémy, distribuovať ich v skupine, vysvetliť problém ďalšiemu žiakovi, riešiť podproblémy, zhromaždiť výsledky, zostaviť ich do celkového riešenia, verejne so skupinou o ňom referovať);
- nadobudli schopnosti potrebné pre prácu podľa zamerania svojho odboru riešením aplikovaných úloh (sformulovať problém, získať informácie z primeraných zdrojov, hľadať riešenie a príčinné súvislosti, sformulovať písomne a ústne názor, diskutovať o ňom, robiť závery) a rozvíjali si logické myslenie;
- si rozvíjali svoju osobnosť a tvorivosť (vedieť si zvoliť médium na vyjadrenie svojich myšlienok, názorov a pocitov);
- sa naučili rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

c) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

d) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Absolvent má:

- vyjadrovať sa správne v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa spoľahlivo v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- hodnotiť kriticky získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- motivovať pozitívne seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,

- diskutovať konštruktívne, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- pracovať samostatne a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
tretí ročník		
Bezpečnosť a hygiena pri práci	Informačnoreceptívna - výklad Reprodukčívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda	Frontálna výučba Skupinová práca žiakov Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou
Oblasti využitia informatiky – tabuľkový kalkulátor	Informačnoreceptívna - výklad Reprodukčívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Praktické precvičovanie Práca s informačnými technológiami Práca s knihou a odbornou literatúrou Demonštrácia a pozorovanie
Oblasti využitia informatiky – teória databáz	Informačnoreceptívna - výklad Reprodukčívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Praktické precvičovanie Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou Demonštrácia a pozorovanie
Oblasti využitia informatiky – relačná databáza	Informačnoreceptívna - výklad Reprodukčívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Praktické precvičovanie Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou Demonštrácia a pozorovanie
štvrtý ročník		
Bezpečnosť a hygiena pri práci	Informačnoreceptívna - výklad Reprodukčívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda	Frontálna výučba Skupinová práca žiakov Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou
Systematizácia a upevňovanie učiva	Informačnoreceptívna - výklad Reprodukčívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia a pozorovanie
Oblasti využitia informatiky – OMEGA	Informačnoreceptívna - výklad Reprodukčívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Praktické precvičovanie Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou Demonštrácia a pozorovanie

<p>Oblasti využitia informatiky – OLYMP</p>	<p>Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda</p>	<p>Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Praktické precvičovanie Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou Demonštrácia a pozorovanie</p>
<p>Oblasti využitia informatiky – grafický editor ZONER Callisto</p>	<p>Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda</p>	<p>Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Praktické precvičovanie Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou Demonštrácia a pozorovanie</p>

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra:

Ivan Kalaš a kolektív: INFORMATIKA pre stredné školy, SPN, Bratislava 2002

Jana Machová: INFORMATIKA pre stredné školy – Práca s textom, SPN, Bratislava 2002

Jašková Ľ., Šnajder Ľ., Baranovič R.: INFORMATIKA pre stredné školy – Práca s Internetom, SPN, Bratislava 2001

Lukáč S., Šnajder Ľ., INFORMATIKA pre stredné školy – Práca s tabuľkami, SPN, Bratislava 2001

Ľubomír Salanci: INFORMATIKA pre stredné školy – Práca s grafikou, SPN, Bratislava 2000

Šnajder Ľ., Kireš M., INFORMATIKA pre stredné školy – Práca s multimédiami, SPN, Bratislava 2005

Ing. Simona Sopóciová: Príručka užívateľa OMEGA – podvojný účtovníctvo, KROS s.r.o. 2005

Iveta Hronská: Príručka užívateľa OLYMP – mzdy a personalistika, KROS s.r.o. 2005

Ziková, Slavičinský, Krejčí, Veselý: Užívateľská príručka Zoner Callisto 4, ZONER software, s.r.o.

Didaktická technika

Dataprotektor

PC

Interaktívna tabuľa eBeam

Tabuľa

Videotechnika

Flipchart

Materiálne výučbové prostriedky

Vzorky hardvérových častí PC

Prídavné zariadenia PC

Ďalšie zdroje

Internet

CD a DVD – zdroje (Infovek a iné)

Computerworld (odborný časopis)

Elektronická nápoveda jednotlivých aplikácií

Odborné publikácie a časopisy

ROZPIS UČIVA PREDMETU: INFORMATIKA V PODNIKANÍ				Ročník: tretí 2 hodiny týždenne,
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov
Bezpečnosť a hygiena pri práci	2		Žiak má:	Žiak:
➤ Bezpečnosť pri práci	1	Právna náuka Etická výchova	➤ Prakticky aplikovať základné predpisy BOZP	➤ Prakticky aplikoval základné predpisy BOZP
➤ Počítačová hygiena	1	Spoločenská komunikácia	➤ Vysvetliť hygienické predpisy a normy a vedieť ich prakticky aplikovať	➤ Bez problémov vysvetlil hygienické predpisy a normy a správne ich aplikoval
Oblasti využitia informatiky – tabuľkový kalkulátor	33		Žiak má:	Žiak:
➤ Organizácia údajov v tabuľkách	1	Matematika Hospodárske výpočty Viac ako peniaze	➤ Vedieť výhody organizácie údajov v tabuľkách. Poznať kategóriu programov vhodných na spracovanie tabuliek, Vedieť posúdiť, ktoré údaje sú vhodné spracovať vo forme tabuľky.	➤ Vedel výhody organizácie údajov v tabuľkách. Poznať kategóriu programov vhodných na spracovanie tabuliek, Vedel posúdiť, ktoré údaje sú vhodné spracovať vo forme tabuľky.
➤ Charakteristika Excelu – základné pojmy	1		➤ Vedieť možnosti využitia tabuľkového kalkulátora a ovládať terminológiu z tejto oblasti	➤ Vedel možnosti využitia tabuľkového kalkulátora a ovládal terminológiu z tejto oblasti
➤ Popis prostredia a ovládanie programu	1		➤ Vedieť popísať prostredie programu, používať ovládacie prvky a využívať stavové informácie	➤ Vedel popísať prostredie programu, používať ovládacie prvky a využívať stavové informácie
➤ Práca so zošitmi	1		➤ Vedieť základné operácie so zošitmi	➤ Vedel základné operácie so zošitmi
➤ Ochrana zošita	1		➤ Vedieť nastaviť úrovne ochrany zošita	➤ Vedel nastaviť úrovne ochrany zošita
➤ Vkladanie a editácia údajov	1		➤ Vedieť využiť rôzne spôsoby vkladania a editácie údajov	➤ Vedel využiť rôzne spôsoby vkladania a editácie údajov
➤ Typy údajov a ich formát	1		➤ Poznať typy údajov a ich formát a vedieť ho vhodne upraviť	➤ Poznal typy údajov a ich formát a vedel ho vhodne upraviť
➤ Vkladanie vzorcov a funkcií, typy adries vo vzorcoch	1		➤ Vedieť postup vkladania vzorcov a preddefinovaných funkcií. Vedieť jednotlivé typy adries a ich využitie	➤ Vedel postup vkladania vzorcov a preddefinovaných funkcií. Vedel jednotlivé typy adries a ich využitie
➤ Úpravy tabuliek	1		➤ Vedieť prakticky upravovať tabuľku ako celok	➤ Vedel prakticky upravovať tabuľku ako celok
➤ Formátovanie buniek	1		➤ Vedieť prakticky formátovať bunky	➤ Vedel prakticky formátovať bunky
➤ Podmienené formátovanie	1		➤ Vedieť prakticky formátovať bunky v závislosti na podmienke	➤ Vedel prakticky formátovať bunky v závislosti na podmienke
➤ Funkcie SUM a AVERAGE	1		➤ Vedieť prakticky využívať funkcie SUM a AVERAGE	➤ Vedel prakticky využívať funkcie SUM a AVERAGE
➤ Funkcie MAX a MIN	1		➤ Vedieť prakticky využívať funkcie MAX a MIN	➤ Vedel prakticky využívať funkcie MAX a MIN
➤ Funkcie COUNT a COUNTA	1		➤ Vedieť prakticky využívať funkcie COUNT a COUNTA	➤ Vedel prakticky využívať funkcie COUNT a COUNTA
➤ Funkcie IF a COUNTIF	1		➤ Vedieť prakticky využívať funkcie IF a COUNTIF	➤ Vedel prakticky využívať funkcie IF a COUNTIF
➤ Funkcie ROUND, ROUNDDOWN a ROUNDUP	1		➤ Vedieť prakticky využívať funkcie ROUND, ROUNDDOWN a ROUNDUP	➤ Vedel prakticky využívať funkcie ROUND, ROUNDDOWN a ROUNDUP
➤ Tlač tabuľky	1		➤ Vedieť využiť rôzne spôsoby tlače	➤ Vedel využiť rôzne spôsoby tlače
➤ Riešenie vybraných úloh	1		➤ Vedieť prakticky riešiť zadané úlohy	➤ Vedel prakticky riešiť zadané úlohy

➤ Opakovanie – tematického celku	2		➤ Precvičiť si komplexnú praktickú úlohu	➤ Precvičil si komplexnú praktickú úlohu
➤ Praktická úloha	2		➤ Prakticky vytvoriť tabuľku	➤ Prakticky vytvoril tabuľku
➤ Práca s grafmi, tvorba grafov	1		➤ Poznať hlavné dôvody použitia grafov a vedieť postup k vytvoreniu grafov	➤ Poznal hlavné dôvody použitia grafov a vedel postup k vytvoreniu grafov
➤ Typy grafov	1		➤ Vedieť použiť vhodné typy grafov a ich modifikácie	➤ Vedel použiť vhodné typy grafov a ich modifikácie
➤ Úprava grafov - práca s objektmi v grafe	2		➤ Poznať jednotlivé objekty v grafe a vedieť upraviť ich vlastnosti	➤ Poznal jednotlivé objekty v grafe a vedel upraviť ich vlastnosti
➤ Vkladanie grafov do textu	1		➤ Vedieť vložiť graf do textového dokumentu	➤ Vedel vložiť graf do textového dokumentu
➤ Tlač grafov	1		➤ Vedieť využiť rôzne spôsoby tlače grafov	➤ Vedel využiť rôzne spôsoby tlače grafov
➤ Riešenie vybraných úloh	1		➤ Vedieť prakticky riešiť zadané úlohy	➤ Vedel prakticky riešiť zadané úlohy
➤ Opakovanie – tematického celku	2		➤ Precvičiť si komplexnú praktickú úlohu	➤ Precvičil si komplexnú praktickú úlohu
➤ Praktická úloha	2		➤ Prakticky vytvoriť graf k tabuľke	➤ Prakticky vytvoril graf k tabuľke
Oblasť využitia informatiky – teória databáz	3		Žiak má:	Žiak:
➤ Základné pojmy	1	Hospodárske výpočty	➤ Vedieť vysvetliť základné pojmy	➤ Vedel vysvetliť základné pojmy
➤ Databázové programy	1	Anglický jazyk	➤ Vedieť oblasti využitia databázových programov a ich konkrétne využitie	➤ Vedel oblasti využitia databázových programov a ich konkrétne využitie
➤ Databázový súbor a základné operácie	1		➤ Vedieť definovať štandardný databázový súbor, poznať jeho štruktúru	➤ Vedel definovať štandardný databázový súbor, poznal jeho štruktúru
Oblasť využitia informatiky – relačná databáza	24		Žiak má:	Žiak:
➤ Charakteristika MS Access –základné pojmy	1	Matematika	➤ Vedieť charakterizovať použitie programu, vedieť vymenovať typy objektov databázy	➤ Vedel charakterizovať použitie programu, vedel vymenovať typy objektov databázy
➤ Popis prostredia a ovládanie programu	1	Anglický jazyk	➤ Vedieť popísať prostredie programu, používať ovládacie prvky a využívať stavové informácie	➤ Vedel popísať prostredie programu, používal ovládacie prvky a využíval stavové informácie
➤ Definícia tabuľky a jej popis, pravidlá pre návrh novej tabuľky, prispôsobenie tabuľky	1	Ekonomika	➤ Vedieť definovať tabuľku, poznať pravidlá pre jej návrh, poznať jej štruktúru a vedieť ju prakticky upraviť	➤ Vedel definovať tabuľku, poznal pravidlá pre jej návrh, poznal jej štruktúru a vedel ju prakticky upraviť
➤ Typy údajov	1	Účtovníctvo	➤ Poznať typy údajov pre položku	➤ Poznal typy údajov pre položku
➤ Typy operátorov	1		➤ Poznať základné typy operátorov	➤ Poznal základné typy operátorov
➤ Vytvorenie databázy	1		➤ Vedieť postup pre vytvorenie novej databázy	➤ Vedel postup pre vytvorenie novej databázy
➤ Modifikácia tabuľky databázy	1		➤ Vedieť modifikovať štruktúru tabuľky	➤ Vedel modifikovať štruktúru tabuľky
➤ Zmena usporiadania v databáze	1		➤ Vedieť zmeniť usporiadanie záznamov	➤ Vedel zmeniť usporiadanie záznamov
➤ Vyhľadávanie a nahradzovanie údajov v databáze	1		➤ Vedieť automaticky vyhľadať a nahradiť údaje	➤ Vedel automaticky vyhľadať a nahradiť údaje
➤ Filtrácia v databáze	1		➤ Poznať význam filtrovania v databáze a vedieť používať rôzne spôsoby filtrovania	➤ Poznal význam filtrovania v databáze a vedel používať rôzne spôsoby filtrovania
➤ Praktický príklad vytvorenia novej databázy	2		➤ Prakticky vytvoriť novú databázu	➤ Prakticky vytvoril novú databázu
➤ Definícia, popis formulára a jeho prispôsobenie	1		➤ Vedieť definovať formulár, poznať jeho funkcie, vedieť popísať jeho časti, vedieť ho prakticky vytvoriť a upravovať	➤ Vedel definovať formulár, poznal jeho funkcie, vedel popísať jeho časti, vedel ho prakticky vytvoriť a upravovať

➤ Definícia, popis dotazu a jeho prispôsobenie	1		➤ Vedieť definovať dotaz, poznať jeho funkcie, vedieť popísať jeho časti, vedieť ho prakticky vytvoriť a upravovať	➤ Vedel definovať dotaz, poznať jeho funkcie, vedel popísať jeho časti, vedel ho prakticky vytvoriť a upravovať
➤ Definícia, popis zostavy a jej prispôsobenie	1		➤ Vedieť definovať zostavu, poznať jej funkcie, vedieť popísať jej časti, vedieť ju prakticky vytvoriť, upraviť a vytlačiť	➤ Vedel definovať zostavu, poznať jej funkcie, vedel popísať jej časti, vedel ju prakticky vytvoriť, upraviť a vytlačiť
➤ Opakovanie - tematického celku	2		➤ Precvičiť si komplexnú praktickú úlohu	➤ Precvičil si komplexnú praktickú úlohu
➤ Praktická úloha	2		➤ Vytvoriť komplexnú databázu	➤ Vytvoril komplexnú databázu
➤ Hromadná korešpondencia	1		➤ Poznať využitie hromadnej korešpondencie a naučiť sa postup	➤ Poznal využitie hromadnej korešpondencie a naučil sa postup
➤ Opakovanie - tematického celku	2		➤ Precvičiť si komplexnú praktickú úlohu	➤ Precvičil si komplexnú praktickú úlohu
➤ Praktická úloha	2		➤ Vytvoriť dokument hromadnej korešpondencie	➤ Vytvoril dokument hromadnej korešpondencie

ROZPIS UČIVA PREDMETU: INFORMATIKA V PODNIKANÍ

Ročník: štvrtý
2 hodiny týždenne

Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov
Bezpečnosť a hygiena pri práci	2		Žiak má:	Žiak:
➤ Bezpečnosť pri práci	1	Právna náuka Etická výchova	➤ Prakticky aplikovať základné predpisy BOZP	➤ Prakticky aplikoval základné predpisy BOZP
➤ Počítačová hygiena	1	Spoločenská komunikácia	➤ Vysvetliť hygienické predpisy a normy a vedieť ich prakticky aplikovať	➤ Bez problémov vysvetlil hygienické predpisy a normy a správne ich aplikoval
Systematizácia a upevňovanie učiva	6		Žiak má:	Žiak:
➤ Opakovanie – Excel	2	Matematika	➤ Precvičiť si komplexnú praktickú úlohu	➤ Precvičil si komplexnú praktickú úlohu
➤ Opakovanie – Access	2	Anglický jazyk	➤ Precvičiť si komplexnú praktickú úlohu	➤ Precvičil si komplexnú praktickú úlohu
➤ Opakovanie – Hromadná korešpondencia	2	Hospodárske výpočty Viac ako peniaze Ekonomika Účtovníctvo	➤ Precvičiť si komplexnú praktickú úlohu	➤ Precvičil si komplexnú praktickú úlohu
Oblasti využitia informatiky – OMEGA	19		Žiak má:	Žiak:
➤ OMEGA – charakteristika programu	1	Informatika	➤ Vedieť charakterizovať použitie programu	➤ Vedel charakterizovať použitie programu
➤ Ovládanie programu a databázových tabuliek	1	Aplikovaná Informatika	➤ Vedieť popísať prostredie programu, vedieť používať ovládacie prvky	➤ Vedel popísať prostredie programu, vedel používať ovládacie prvky
➤ Vytvorenie novej firmy	1	Administratíva a korešpondencia	➤ Vedieť založiť novú firmu	➤ Vedel založiť novú firmu
➤ Nastavenie programu	1	Propagácia a reklama	➤ Vedieť nastaviť program a naplniť potrebné číselníky	➤ Vedel nastaviť program a naplniť potrebné číselníky
➤ Sklad – založenie skladu	1		➤ Vedieť vytvoriť nový sklad	➤ Vedel vytvoriť nový sklad
➤ Evidencia odberateľov a dodávateľov	1		➤ Vedieť evidovať obchodných partnerov	➤ Vedel evidovať obchodných partnerov
➤ Skladové karty - založenie novej skladovej karty	1		➤ Vedieť vytvoriť skladovú kartu	➤ Vedel vytvoriť skladovú kartu
➤ Príjemky - príjem do skladu	1		➤ Vedieť vytvoriť príjemku a prijať tovar do skladu	➤ Vedel vytvoriť príjemku a prijať tovar do skladu
➤ Výdajky - výdaj tovaru zo skladu	1		➤ Vedieť vytvoriť výdajku a vydať tovar do skladu	➤ Vedel vytvoriť výdajku a vydať tovar do skladu
➤ Evidencia došlých objednávok	1		➤ Vedieť evidovať došlú objednávku	➤ Vedel evidovať došlú objednávku
➤ Vystavovanie odoslaných objednávok	1		➤ Vedieť vystaviť odoslanú objednávku	➤ Vedel vystaviť odoslanú objednávku

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fakturácia – nová faktúra ➤ Vystavenie dodacieho listu ➤ Riešenie vybraných úloh ➤ Opakovanie tematického celku ➤ Praktická úloha 	<p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedieť vytvoriť faktúru ➤ Vedieť vytvoriť dodací list ➤ Vedieť prakticky riešiť zadané úlohy ➤ Precvičiť si komplexnú praktickú úlohu ➤ Vytvoriť doklady komplexnej ekonomickej agendy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedel vytvoriť faktúru ➤ Vedel vytvoriť dodací list ➤ Vedel prakticky riešiť zadané úlohy ➤ Precvičil si komplexnú praktickú úlohu ➤ Vytvoril doklady komplexnej ekonomickej agendy
Oblasti využitia informatiky – OLYMP	15		Žiak má:	Žiak:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ OLYMP - úvod do programu a jeho ovládanie ➤ Nastavenie pracovného kalendára ➤ Zadanie nového pracovníka ➤ Zadanie nadčasov a dovoleniek ➤ Zadanie PN ➤ Spracovanie výplat ➤ Tlač výplatných listín a mzdových listov ➤ Riešenie vybraných úloh ➤ Opakovanie tematického celku ➤ Praktická úloha 	<p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>Matematika</p> <p>Hospodárske výpočty</p> <p>Viac ako peniaze</p> <p>Ekonomika</p> <p>Účtovníctvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedieť charakterizovať použitie programu, vedieť popísať prostredie programu, vedieť používať ovládacie prvky, vedieť nastaviť program a naplniť potrebné číselníky ➤ Vedieť nastaviť a vybrať pracovný kalendár ➤ Vedieť zadať personálne údaje nového pracovníka ➤ Vedieť zadať nadčasy a dovolenky ➤ Vedieť zadať PN ➤ Vedieť nastaviť a spustiť spracovanie výplat ➤ Vedieť tlačiť zostavy ➤ Vedieť prakticky riešiť zadané úlohy ➤ Precvičiť si komplexnú praktickú úlohu ➤ Vedieť komplexne spracovať výpočet mzdy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedel charakterizovať použitie programu, vedel popísať prostredie programu, vedel používať ovládacie prvky, vedel nastaviť program a naplniť potrebné číselníky ➤ Vedel nastaviť a vybrať pracovný kalendár ➤ Vedel zadať personálne údaje nového pracovníka ➤ Vedel zadať nadčasy a dovolenky ➤ Vedel zadať PN ➤ Vedel nastaviť a spustiť spracovanie výplat ➤ Vedel tlačiť zostavy ➤ Vedel prakticky riešiť zadané úlohy ➤ Precvičil si komplexnú praktickú úlohu ➤ Vedel komplexne spracovať výpočet mzdy
Oblasti využitia informatiky – grafický editor ZONER Callisto	14		Žiak má:	Žiak:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ZONER Callisto – charakteristika programu ➤ Úvod do graf. editora, zákl. pojmy, popis prac. prostredia ➤ Výber a transformovanie objektu ➤ Vkládanie kriviek a tvarovanie kriviek ➤ Vkládanie a tvarovanie geometrických tvarov ➤ Vkládanie odstavcového a umeleckého textu ➤ Vkládanie a tvarovanie tabuľky ➤ Otáčanie a zošíkmenie objektov ➤ Logické operácie s objektmi ➤ Riešenie vybraných úloh ➤ Opakovanie tematického celku ➤ Praktická úloha 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>Administratíva a korešpondencia</p> <p>Propagácia a reklama</p> <p>Odborná prax</p> <p>Anglický jazyk</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedieť charakterizovať použitie programu ➤ Vedieť popísať prostredie programu, vedieť používať ovládacie prvky ➤ Vedieť prakticky vybrať a transformovať objekt ➤ Prakticky vedieť vkladať a tvarovať krivky ➤ Prakticky vedieť vkladať a tvarovať geometrické tvary ➤ Prakticky vedieť vkladať a tvarovať text ➤ Prakticky vedieť vkladať a upravovať tabuľky ➤ Prakticky vedieť otáčať a zošíkmiť objekty ➤ Vedieť prakticky vykonať logické operácie s objektmi ➤ Vedieť prakticky riešiť zadané úlohy ➤ Precvičiť si komplexnú praktickú úlohu ➤ Vytvoriť obrázok 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedel charakterizovať použitie programu ➤ Vedel popísať prostredie programu, vedel používať ovládacie prvky ➤ Vedel prakticky vybrať a transformovať objekt ➤ Prakticky vedel vkladať a tvarovať krivky ➤ Prakticky vedel vkladať a tvarovať geometrické tvary ➤ Prakticky vedel vkladať a tvarovať text ➤ Prakticky vedel vkladať a upravovať tabuľky ➤ Prakticky vedel otáčať a zošíkmiť objekty ➤ Vedel prakticky vykonať logické operácie s objektmi ➤ Vedel prakticky riešiť zadané úlohy ➤ Precvičil si komplexnú praktickú úlohu ➤ Vytvoril obrázok

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠKVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Zdravie a pohyb

Telesná a športová výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
2 + 0	2 + 0	2 + 0	2 + 0

Predmet telesná a športová výchova vytvára priestor na uvedenie si potreby celoživotnej starostlivosti žiakov o svoje zdravie, na získanie teoretických vedomostí a praktických skúseností vo výchove k zdraviu prostredníctvom športových aktivít. Poskytuje základné informácie o biologických, telesných, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiaci získajú kompetencie, ktoré súvisia s poznaním a starostlivosťou o vlastné telo, pohybový rozvoj, zdatnosť a zdravie, ktoré určujú kvalitu budúceho života v dospelosti. Osvoja si postupy ochrany a upevnenia zdravia, princípy prevencie civilizačných ochorení, metódy rozvoja pohybových schopností a pohybovej výkonnosti, v prípade žiakov so zdravotným oslabením alebo zdravotným postihnutím princípy úpravy zdravotných porúch. Získajú spôsobilosti v zdravotne a výkonnostne orientovaných cvičeniach a činnostiach z viacerých druhov športových disciplín podľa voľby výberu. Sú vedení k pochopeniu kvality pohybu ako dôležitej súčasti svojho komplexného rozvoja, na zorientovanie sa vo výbere pohybu pri vyskytujúcich sa zdravotných poruchách a ich prevencii, k poznaniu kompenzačných a regeneračných aktivít vo vzťahu k svojej budúcej profesii a k ich uplatneniu v režime dňa.

CIELE PREDMETU

Žiaci nadobudnú spôsobilosti, ktoré súvisia so starostlivosťou o svoje telo a zdravým životným štýlom, naplánujú spôsoby rozvoja jednotlivých pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti a dokážu ich aj realizovať, zlepšia svoju pohybovú a psychickú zdatnosť, porozumejú pozitívnemu pôsobeniu špecifických pohybových činností ako novej prevencie civilizačných chorôb, zorganizujú svoj pohybový režim na základe zhodnotenia svojich pohybových možností, aplikujú pravidlá vybraných športových disciplín pri športovej činnosti, využijú vedomosti z oblasti prevencie a ochrany zdravia v bežnom živote.

Telesná a športová výchova

Charakteristika a obsah telesnej a športovej výchovy

V telovýchovne praxi sa ustavične stretávajú prejavy vnútornej dynamiky vývinu osobnosti žiaka s dynamikou vývoja životného prostredia a telovýchovného procesu. Takto vzniká otvorený systém telesnej výchovy, ktorý vyžaduje diferencovaný prístup k žiakovi, k učiteľovi, k prostrediu, čím otvára priestor na priaznivý rozvoj každého žiaka. Predstavuje sústavu obsahu metód a foriem práce, ktoré vychádzajú z individuálne aj miestne rozdielnych predpokladov na telesnú výchovu a účelne ju využíva. Učivom telesnej a športovej výchovy žiakov je systém telesných cvičení a poznatkov žiakov z oblasti telesnej kultúry, jednotný pre povinnú a záujmovú telesnú a športovú výchovu. Učivo je v učebných osnovách usporiadané systematicky a metodicky do tematických celkov. Telesná výchova

prispieva k všestrannému a harmonickému rozvoju žiaka. Otvorený systém učiva telesnej výchovy umožňuje učiteľovi, aby na základe poznania individuálnych schopností a potrieb žiaka uvážene pre neho vybral z učiva tie cvičebné tvary a činnosti, ktoré najlepšie odpovedajú jeho schopnostiam a záujmu žiakov. Účinnosť a trvalosť hodnôt poskytovaných žiakom v telovýchovnom a športovom procese závisí od toho, ako citlivo, systematicky a vyvážené sa v ňom uplatňuje zdravotne, vzdelávacie a výchovné hľadisko, ako výchovno-vzdelávacie proces pôsobí na žiaka v rozumovej, citovej a vôľovej sfére .

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom primerane sa oboznamovať, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať správne pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, podporovať rozvoj všeobecnej pohybovej výkonnosti a zdatnosti, zvyšovať aktivitu v starostlivosti o zdravie, nadobúdať vedomosti o motorike svojho tela, z telesnej výchovy a zo športu (šport v chápaní akejkoľvek pohybovej aktivity v zmysle Európskej charty o športe z roku 1992), utvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu v nadväznosti na ich záujmy a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpoklad schopnosti k celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie.

Špecifickým cieľom predmetu je, aby žiaci :

- porozumeli zdraviu ako subjektívnej a objektívnej hodnotovej kategórii, prebrali zodpovednosť za svoje zdravie;
- vedeli hodnotovo rozlišovať základné determinanty zdravia, pohybovej gramotnosti jednotlivca;
- osvojili si vedomosti a zručnosti, ktoré súvisia so starostlivosťou o svoje telo, s aktívnym pohybovým režimom, s osobným športovým výkonom, zdravým životným štýlom a zdravím;
- vedeli aplikovať a napláňovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti;
- porozumeli pozitívnemu pôsobeniu špecifických pohybových činností pri zdravotných poruchách a zdravotných oslabeniach, pri prevencii proti rozvoju civilizačných ochorení;
- boli schopní zhodnotiť svoje pohybové možnosti, zorganizovať si svoj pohybový režim a zapojiť sa do spoluorganizovania športovej činnosti pre iných;
- rozumeli vybraným športovým disciplinám, vzdelávacej, výchovnej, socializačnej a regeneračnej funkcii športových činností;
- osvojili si poznanie, že prevencia je hlavný nástroj ochrany zdravia a získali zručnosti poskytnutia prvej pomoci; racionálne jednali pri prekonávaní prekážok v situáciách osobného a verejného ohrozenia

Charakteristika výchovných a vzdelávacích stratégií

Vyučovacie predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie – žiak si vytvára vlastnú pohybovú identitu, pohybovú gramotnosť a zdravotný status. Žiak pozná základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojovania pohybových zručností

Kognitívne kompetencie - žiak rozvíja kritické myslenie, ktoré predpokladá syntézu a komparáciu poznatkov; žiak je flexibilný, dokáže hľadať optimálne riešenia vzhľadom k situácii, v ktorej sa nachádza; žiak pozitívne a konštruktívne pristupuje k riešeniu problémov; žiak má mať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti, tvorí si pohybový imidž v zmysle aktívneho zdravého životného štýlu

Komunikačné kompetencie - žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať verbálne a neverbálne počas telovýchovnej a športovej činnosti a zároveň rozumie odbornej terminológii

Učebné kompetencie - žiak sa vie motivovať pre dosiahnutie cieľa (športový výkon, dosiahnutie zručnosti, prvá pomoc a i.), vie si odôvodniť svoje hodnotové postoje a buduje si celoživotné návyky (pravidelne športovanie, zdravé stravovanie a i); žiak má schopnosti získavať, triediť a systematicky využívať získané poznatky a športové zručnosti; žiak vie si organizovať čas,

pozná životné priority a priority v starostlivosti o zdravie, vie sa podľa nich aj riadiť a dodržiavať základné pravidlá zdravého životného štýlu; žiak vie pozitívne prijímať podnety z iného kultúrneho a športového prostredia a zaujímať k nim hodnotové stanovisko

Interpersonálne kompetencie - žiak má pozitívny vzťah k sebe a iným; vie objektívne zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky a v každej situácii vie predvídať následky svojho konania; žiak rozvíja kompetenciu sebaovládania, motivácie konať s určitým zámerom, byť asertívnym, využívať empatiu ako prostriedok interpersonálnej komunikácie; žiak vie efektívne pracovať v kolektíve; žiak sa zaujíma o športovú aktivitu iných, sleduje športovcov a ich výkony, nevytvára bariéry medzi vekom, sociálnou skupinou, zdravotným stavom a úrovňou výkonnosti žiakov

Postojové kompetencie - žiak sa zapája do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej a turistickej činnosti; žiak vie využiť poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody; žiak vie zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom záporení i v živote, uznať kvality súpera; žiak vie dodržiavať princípy fair-play; žiak vie spoluorganizovať pohybovú aktivitu svojich priateľov, blízkych a rodinných príslušníkov

Vzdelávací štandard

Obsahový štandard

Obsah jednotlivých modulov:

Zdravie a jeho poruchy

Poznatky o význame zdravia pre jednotlivca a pre spoločnosť, o vzťahu medzi zdravotnými návykmi a zdravotným stavom, vzťahu medzi športom a zdravím, o vzťahu človeka k životnému prostrediu.

Poznatky o vplyve pohybu na opornú a pohybovú sústavu, o úprave funkcie tráviacej, dýchacej, obehovej zmyslovej a nervovej sústavy. Poznatky o všeobecných zásadách prvej pomoci.

Charakteristiky niektorých porúch zdravia, ich vznik, bezpečnosť pri športovaní a veľkosť zaťažovania. Poznatky o prevencii pred civilizačnými, neinfekčnými a nešpecifickými chorobami, o prevencii pred drogovými závislosťami látkovými a nelátkovými a ďalšími rizikovými faktormi porúch zdravia a spôsobu života.

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Poznatky o jednotlivých kondičných a koordinačných schopnostiach, o metódach rozvoja pohybových schopností, o metódach hodnotenia a testovania všeobecných pohybových schopností, o rozvoji pohybovej výkonnosti pomocou športových disciplín. Poznatky a zručnosti vo zvyšovaní telesnej zdatnosti, zaťažovanie v telovýchovnom a športovom procese, všeobecná a špeciálna pohybová výkonnosť, sebahodnotenie.

Športové činnosti pohybového režimu

Poznatky o účinku jednotlivých športových činností na zlepšenie zdravia, o technike a taktike vykonávania športových disciplín, pravidlá vybraných športov, športová terminológia, športové prostredie, športový divák.

Výkonový štandard

Zdravie a jeho poruchy

Žiak vie:

- definovať zdravie, zdravotný stav, zdravotné oslabenie, zdravotné postihnutie;
- vysvetliť, ako pohybové aktivity prispievajú k udržaniu zdravia;
- mať schopnosti diskutovať o problematike týkajúcej sa zdravia, civilizačných chorôb, hľadať a realizovať riešenia v tejto problematike;
- vysvetliť pojem hygiena a definovať jej význam pre zdravie;
- vysvetliť zásady primárnej a sekundárnej prevencie;
- identifikovať telesné, psychické, duševné a sociálne aspekty pohybu, športu vo vzťahu k zdraviu;
- praktické poskytnutie prvej pomoci;

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Žiak vie:

- diferencovane uplatniť pôsobenie veľkosti sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, poznať metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov;
- charakterizovať zásady rozvoja a rozdiel vo vykonávaní cvičení na rozvoj rýchlosti a vytrvalosti, dokáže preukázať zmenu rozvoja týchto pohybových schopností a zostaviť program ich rozvoja na udržanie a skvalitnenie zdravia;
- poznať princípy rozvoja a hodnotenia koordinačných schopností, preukázať svoju úroveň ich rozvoja činnosťami pre denný režim;
- správne držať telo, uvedomiť si princípy stability a lability tela pri pohybe v rôznych situáciách, poznať zásady rozvoja kĺbovej pohyblivosti a ohybnosti chrbtice a prevencie pred vznikom porúch, vie vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime;
- zvládnuť pohybové situácie v priestore a čase, vykonávať pohyb s rôznym zaťažením a zhodnotiť svoju motorickú úroveň;
- porozumieť svojmu fyzickému potenciálu a možnostiam zlepšovania telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti;
- uplatniť osvojené športové zručnosti pri rozvoji jednotlivých pohybových schopností, dokáže si vytvoriť individuálny program ich rozvoja a prezentovať vzťah k pohybu;

Športové činnosti pohybového režimu

Športové činnosti, pri ktorých podľa pravidiel dochádza k stretu medzi jednotlivcami

Žiak vie:

- zvládnuť individuálny zápas so súperom v jednom druhu úpolového a individuálneho športu;
- chápať postoj voči súperovi, protivníkovi a prezentuje schopnosť predvídať priamym alebo sprostredkovaným spôsobom;
- preukázať osvojené vybrané činnosti z bojových a sebaobránných techník;
- rešpektovať pravidlá športov a zásady sebaobrany;
- preukázať schopnosť zachovania bezpečnosti pri pádoch;

Športové činnosti uskutočňované v kolektíve

Žiak vie:

- chápať podstatu a súvislosť medzi jednotlivými hernými zručnosťami, činnosťami a kombináciami v danej hre a využitie ich v aktivitách pre zdravie;
- poznať pravidlá aspoň 2 hier a vie ich uplatniť v hre;
- chápať rozdiel v individuálnej a kolektívnej taktike, medzi individuálnym a kolektívnym výkonom, demonštrovať využitie komunikačných zručností, konať v zásadách fair play, dokáže zaznamenať a analyzovať zo záznamu hernú situáciu;
- chápať podstatu herného športového výkonu a preukázať záujem aspoň o jednu športovú hru;
- vykonať ukážku herných činností jednotlivca aspoň z 2 hier;
- demonštrovať základné zručnosti zvolených pohybových a športových hier s raketou alebo pálkou a cit pre kooperáciu a komunikáciu;
- vykonať ukážku zvolených herných činností jednotlivca z loptových hier s výsledným efektom dosiahnutia gólu, koša, bodu;
- zorganizovať cvičebnú skupinu, zapojiť sa do rozhodovania hry, súťaže;

Prierezové témy/ medzipredmetové vzťahy

Telesná a športová výchova patrí do vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb spolu s učivom Ochrana života a zdravia. Spoločné prierezové témy sa budú realizovať v tematických celkoch: atletika,

športové hry, úpoly, športových kurzoch (lyžiarsky kurz, kurz letných športov, KOŽAZ) a účelových cvičeniach.

Hodnotenie predmetu

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale vo väčšom rozsahu aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojov žiaka, najmä jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí, najmä orientácia v obsahu učebných programov zostavených učiteľom a realizovaných na jednotlivých školách;

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všíma najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa odporúča používať batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridržiava sa štandardov. Súhrnné hodnotenie žiaka je vyjadrené na vysvedčení. Ide o také súhrnné hodnotenie, aké sa na danej škole používa aj v iných vyučovacích predmetoch. Odporúča sa však priebežne počas vyučovania využívať najmä slovné hodnotenie, pretože umožňuje presnejšie vyjadriť klady a nedostatky žiakov a pre mnohých, a to osobitne pre dievčatá, je dôležitým a často aj silnejším motivačným činiteľom.

Štruktúra a obsah učebných osnov

Základné inovačné prvky učebných osnov

Základné funkcie telovýchovného procesu sa plnia v povinnom vyučovacom predmete telesná výchova, ktorá predstavuje v učebnom pláne školy dve vyučovacie hodiny týždenne. Na tento základ sa nadväzuje v nepovinnom predmete pohybová výchova, v povinnom učive o ochrane človeka a prírody (formou cvičení a samostatného kurzu) a v ďalších formách záujmovej telovýchovnej, športovej a turistickej činnosti v škole i mimo školy.

Pre zdravotne oslabených žiakov treba vytvárať podmienky na samostatné povinné vyučovacie hodiny zdravotnej telesnej výchovy v rozsahu 2 hodín týždenne. Obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných učebných osnov. V prípade, že oddelenie zdravotnej telesnej výchovy nie je vytvorené žiaka ponecháme na vyučovacej hodine telesnej výchovy a realizujeme integrované vyučovanie. Zásady integrácie na hodine telesnej výchovy sú uvedené v učebných osnovách zdravotnej telesnej výchovy.

Úspešné plnenie plánovaných cieľov telesnej výchovy v stredných školách vyžaduje:

- dokonalé a komplexné poznanie žiakov
- účelné plánovanie a rozvrhnutie učiva
- uplatňovanie účelnej organizácie práce, bezpečnosti pri práci a hygieny
- všestranné a sústavne využívanie učebných pomôcok
- priebežnú kontrolu a hodnotenie výsledkov

- systematické vedenie evidencie dosiahnutých výsledkov
- úzka spolupráca s lekárom, rodičmi, športovým oddielom a ostatnými výchovnými činiteľmi

Plánovanie v telesnej výchove je dôležitou odbornou prípravnou činnosťou učiteľa. Učiteľia telesnej výchovy by mali vypracovať nasledovné plány:

- všeobecný plán rozvoja telesnej výchovy v škole je súčasťou plánu práce školy
- ročný plán – prehľadný, rámcový, koncepčný plán
- plány tematických celkov – podrobnejšie rozpracovanie cieľov učiva, časového rozvrhu
- plány vyučovacích hodín nadväzujú na tematické plány
- evidencia žiakov, všeobecná pohybová výkonnosť, výkony, výsledky

Odporučené rozvrhnutie učiva

1. Teoretické poznatky

Žiaci si ich osvojujú na osobitne určených teoretických hodinách. Význam olympijských ideálov a olympijského hnutia.

2. Špecifické poznatky

Sú súčasťou všetkých tematických celkov a vyučovacích jednotiek.

3. Poradové cvičenia

Sú významným faktorom účelnej organizácie práce v telovýchovnom procese (tematický celok gymnastika)

4. Kondičné a koordinačné cvičenia

Majú tvoriť integrálnu súčasť základného aj výberového učiva vo všetkých vyučovacích jednotkách. Pri plánovaní obsahu týchto cvičení odporúča 10-15 min. dotáciu.

5. Úpoly

Navrhujeme vyučovať príbežne najmä u chlapcov a vo výberovom učive.

6. Gymnastika, atletika a športové hry

Odporúčame realizovať v určenom rozsahu v cykloch podľa ročných období (atletika jeseň-jar; gymnastika zimné obdobie; športové hry podľa podmienok vonku aj v telocvični). Výber športových hier ponecháme na učiteľa. Na hodinách gymnastiky a atletiky odporúčame využívať pohybové a drobné hry. Pre komplexné pôsobenie na žiakov odporúčame aj na hodiny hier a atletiky zaradiť cvičenia na rozvoj vestibulárneho aparátu, posilňovacie cvičenia paží a trupu.

7. Plávanie

Školám, ktoré majú vhodné podmienky na výučbu plávania odporúčame zaradiť plávanie do základného aj výberového učiva. Plávanie sa môže realizovať aj kurzovou formou.

8. Turistika a lyžovanie

Sa vyučuje mimo hodín určených ročným plánom pre týždenný rozvrh. Na turistiku sa využíva najmä trojdňový kurz ochrany života a zdravia a účelové cvičenia. Na lyžovanie sa využívajú najmä 5-7 dňové lyžiarske kurzy

9. Netradičné športové hry a športy

Zaradujú sa do vyučovania podľa podmienok školy. Učivo musí byť zaradené do ročného plánu učiva telesnej výchovy.

Názov predmetu	Telesná a športová výchova	
Časový rozsah výučby	1. ročník	2 hod.
	2. ročník	2 hod.
	3. ročník	2 hod
	4. ročník	2 hod
Odbor	študijný	

Kód a názov študijného odboru	6352 M obchod a podnikanie
	6405 K pracovník marketingu
	6446 K kozmetik
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Učebné osnovy

Tematický celok	Doporučený rozsah							
	1. ročník D CH		2. ročník D CH		3. ročník D CH		4. ročník D CH	
1. teoretické vedomosti základné poznatky o telesnej kultúre, základné pohybové činnosti, organizácia, hygiena a bezpečnosť pri telesných cvičeniach, olympijské hry, základné poznatky o športových aktivitách, celkový prehľad o športovom dianí	2		2		2		2	
2. gymnastika základná gymnastika, športová gymnastika, rytmická gymnastika, kondičné a pohybové činnosti, tanec	15	13	15	13	15	13	15	13
3. atletika atletické disciplíny, osvojenie si techník a metodiku jednotlivých atletických disciplín	12	14	12	14	12	14	12	14
4. športové hry technika a pravidlá volejbalu, basketbalu, hádzanej, futbalu a netradičných športových hier	18	18	18	18	18	18	18	18
5. Úpoly								
6. výberové učivo	17	17	17	17	17	17	17	17
7. diagnostika všeobecnej pohybovej výkonnosti	2	2	2	2	2	2	2	2
8. iné formy školských športovo-telovýchovných aktivít telovýchovné kurzy, výcviky, účelové cvičenia								
plavecký kurz - výcvik			Kurz podľa záujmu a podmienok					
lyžiarsky kurz - výcvik	Kurz podľa záujmu a podmienok							
kurz ochrany života a zdravia					kurz			

ochrana života a zdravia korčuľovanie netradičné športy turistika kondičná príprava	cvičenie 1 a 2	cvičenie 3 a 4						
	podľa záujmu a podmienok							
	podľa záujmu a podmienok							
	podľa záujmu a podmienok							
	v rámci hodín telesnej výchovy							
Celkom	66	66	66	66	66	66	66	66

Oblasti a formy pohybového vzdelávania pre riešenie celotýždenného pohybového režimu

Formy a oblasti telovýchovno pohybového vzdelávania	Organizačná forma	Určenie	Časová dotácia a realizácia danej formy	Cieľové a obsahové zameranie
Povinná	Telesná výchova	Pre všetkých žiakov	2 vyučovacie hodiny týždenne - prípadne 3 hod. podľa podmienok školy	Poznatky o telesnej kultúre pohybových činností, zručností, návykov, postojov, techniky jednotlivých atletických disciplín, športových hier, gymnastiky, hygienických návykov, bezpečnostných zásad, správnej životosprávy a ochrany životného prostredia
	Telesná výchova oslabených, zdravotná telesná výchova	Pre žiakov 3. zdravotnej skupiny (na odporúčenie lekára aj 4. zdravotnú skupinu)	2 vyučovacie hodiny týždenne	Cvičenie zamerané na odstraňovanie a korekcie jednotlivých zdravotných oslabení, vyrovnávajúce cvičenia, kondičné a relaxačné cvičenia
Doplňková	Rekreačný pohybový program, cvičenie na hodinách iných predmetov, rekreačné pohybové cvičenia cez prestávky	Pre všetkých žiakov podľa záujmu a potrieb	hromadné a individuálne cvičenie v určitom časovom úseku, samostatné cvičenie jednotlivcov podľa potreby	Kompenzácia jednostranných záťaží, regenerácia síl a zlepšenie pozornosti, vyrovnávacie cvičenia, účelové cvičenia na korekciu oslabenia

Záujmová	Krúžková činnosť, rôzne športové krúžky, formy pohybových aktivít, školské športové kluby	Pre všetkých žiakov, ktorí majú záujem o danú pohybovú aktivitu, športový krúžok, športový klub	2 hod. týždenne podľa priestorových možností školy, spolupráca: športové kluby, športové organizácie	Na dosiahnutie vyššej športovej výkonnosti vo vybraných športových disciplínach, reprezentácia školy
-----------------	---	---	--	--

Teoretické vzdelávanie

Vzdelávacie štandardy spoločné pre študijné odbory skupiny odborov 64

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
0 + 0	0 + 0	0 + 0	0 + 0

Ekonomické vzdelávanie

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
2 + 0	3 + 0	2 + 0	1 + 0

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Názov predmetu	ekonomika
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne v 1. , 2. , 3. a 4. ročníku, spolu 129 hodín
Ročník	prvý, druhý, tretí, štvrtý
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Odborné vzdelávanie“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby, ktorú sme uplatnili pri tvorbe vyučovacieho predmetu. Jeho výučba je orientovaná do 1., 2., 3. a 4. ročníka štúdia.

Odborný predmet *ekonomika* v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu patrí k ťažiskovým odborným vyučovacím predmetom. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma

a podtémy). Spolu s ostatnými odbornými predmetmi vytvára základ ekonomického vzdelania a rozvíja intelektuálne schopnosti žiakov. Pri výbere učiva sme pristupovali už aj vzhľadom k jeho aplikácii v ďalších odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporcionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti bezpečnej a hygienickej práce. Úlohou predmetu je oboznámiť žiakov so základmi z makroekonómie, podnikovej ekonomiky ako aj s ekonomickými vedomosťami z oblasti terciárnej sféry národného hospodárstva.

Odborný predmet je medzipredmetovo previazaný s odbornými vyučovacími predmetmi odborný výcvik, úvod do sveta práce, účtovníctvo, administratíva a korešpondencia, právna náuka, obchodná prevádzka, marketing a ďalšie .

Metódy, formy a prostriedky vyučovania ekonomiky majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami a počítačom. Odporúčajú sa aj rôzne odborné časopisy a publikácie s ekonomickou tematikou, ktoré znázorňujú a vysvetľujú určité hospodárske javy a procesy v podnikoch či v celom národnom hospodárstve. Pri výklade učiva vyučujúci uvádza konkrétne príklady, využíva grafy a schémy.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu ekonomika proporcionálne zastúpenie a prepojenie teoretického a praktického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti využívať informačné technológie*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

Ťažiskom vyučovania predmetu ekonomika nebude len opis ekonomických javov a procesov, ale aj uvádzanie žiakov do problémových situácií a hľadanie optimálnych riešení. Vyučovanie tohto predmetu kladie na vyučujúceho zvýšené požiadavky, dôraz je položený na jeho sústavný styk s praxou, osvojovanie si nových právnych predpisov a progresívnych foriem výučby ekonomiky v závislosti na jej vývoji.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v bežnej triede alebo v odbornej učebni.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu *ekonomika* v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií o makroekonómii a podnikovej ekonomike, ako aj formovať ich logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku a občianskom živote.

Žiaci získajú poznatky o ekonomických javoch a zákonitostiach trhovej ekonomiky, vecnej a ekonomickej stránke činnosti podniku a o organizácii a riadení podnikových činností. Žiaci sa naučia chápať a posudzovať ekonomické javy a procesy v podniku, tiež so zreteľom na vonkajší svet. Sformuje sa u nich schopnosť riešiť problémy v podmienkach fungovania rôznych typov podnikateľských subjektov a poskytnú sa im poznatky o ekonomických a podnikateľských aktivitách s dôrazom na zamestnávateľskú sféru.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete ekonomika využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

e) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Absolvent má:

- vyjadrovať sa správne v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa spoľahlivo v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- hodnotiť kriticky získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- motivovať pozitívne seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať konštruktívne, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- pracovať samostatne a riadiť prácu v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,

- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania :

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
<i>prvý ročník</i>		
Základné ekonomické pojmy	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Hospodárske systémy	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Trh a trhový mechanizmus	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Hospodársky cyklus, inflácia, nezamestnanosť	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
<i>druhý ročník</i>		
Podnik a vecná stránka činnosti podniku	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Ekonomická stránka činnosti podniku	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
<i>tretí ročník</i>		

Daňová sústava	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Manažment	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Personálny manažment	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
štvrtý ročník		
Banková sústava	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Poistenie	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Podnikateľský plán	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Projektové vyučovanie	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

1/ Jakubeková M., Kúrňavová S., Hartmannová E. : *Ekonomika pre študijné odbory výrobného a nevýrobného zamerania*, SPN, Bratislava 2004

2/ Orbánová D., Velichová L. : *Podniková ekonomika*, SPN, Bratislava 2007

Ďalšie zdroje

Internet

Zbierka zákonov v aktuálnom znení

Odborné publikácie a časopisy

Hospodárske noviny

Didaktická technika

Dataprojektor
PC
Tabuľa
Videotechnika

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Ekonomika			Ročník: prvý 1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín			
Názov tematického celku vrátane tém	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Základné ekonomické pojmy	10	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak		
Ekonomia, ekonomika Pozitívna, normatívna ekonomia Potreby – pojem, členenie Uspokojovanie potrieb – statky, služby Peniaze – pojem, vznik a formy peňazí Funkcie peňazí Výroba – pojem, výrobné vstupy a výstupy Výrobné faktory Transformačný proces		Občianska náuka Obchodná prevádzka NŠFG č. 3	Definovať ekonomiu a ekonomiku Charakterizovať potreby Rozlišovať statky a služby Charakterizovať peniaze Rozlišovať formy peňazí Určiť základné funkcie peňazí v ekonomike Vysvetliť výrobu a výrobné faktory	Definoval ekonomiu a ekonomiku Charakterizoval potreby Správne rozlíšil statky a služby Charakterizoval peniaze Správne rozlíšil formy peňazí Určil základné funkcie peňazí v ekonomike Vysvetlil výrobu a výrobné faktory	Ústne frontálne skúšanie Ústne individuálne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca
Hospodárske systémy	5	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak		
Základné ekonomické problémy Typy ekonomík Trhová ekonomika, zmiešaná ekonomika Ekonomika SR		Obchodná prevádzka Odborný výcvik Ekonomické cvičenia Marketing	Určiť základné ekonomické problémy Charakterizovať typy ekonomík Popísať ekonomiku SR	Určil základné ekonomické problémy Charakterizoval typy ekonomík Popísal ekonomiku SR	Ústne frontálne skúšanie Ústne individuálne skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca
Trh a trhový mechanizmus	12	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak		
Trh – pojem, subjekty trhu Typy trhov Dopyt – pojem, činitele ovplyvňujúce dopyt Krivka dopytu Ponuka – pojem, činitele ovplyvňujúce ponuku Krivka ponuky Rovnováha na trhu Rovnovážna a trhová cena Konkurencia na trhu – pojem Druhy konkurencie Cenová a necenová konkurencia		Ekonomické cvičenia Obchodná prevádzka Marketing Odborný výcvik NŠFG č. 1, 3	Charakterizovať trh Rozlišovať typy trhov Určiť základné trhové subjekty Charakterizovať trhové subjekty Charakterizovať dopyt Charakterizovať ponuku Charakterizovať cenu Pochopiť pojmy trhová rovnováha a trhová nerovnováha Charakterizovať	Charakterizoval trh Rozlíšil typy trhov Určil základné trhové subjekty Charakterizoval trhové subjekty Charakterizoval dopyt Charakterizoval ponuku Charakterizoval cenu Pochopil pojmy trhová rovnováha a trhová nerovnováha Charakterizoval	Ústne frontálne skúšanie Ústne individuálne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca

Dokonalá a nedokonalá konkurencia			konkurenciu Opísať vybrané druhy Konkurencie	konkurenciu Opísal vybrané druhy Konkurencie		
Hospodársky cyklus, inflácia, nezamestnanosť	6	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak		
Hospodársky cyklus – charakteristika, príčiny Fázy hospodárskeho cyklu Dôsledky cyklického vývoja ekonomiky Nezamestnanosť – pojem, ukazovateľ nezamestnanosti Druhy nezamestnanosti Inflácia – pojem, príčiny, druhy		Úvod do sveta práce Ekonomické cvičenia Odborný výcvik NŠFG č. 5, 6, 7	Definovať hospodárky cyklus Charakterizovať fázy hospodárskeho cyklu Vysvetliť dôsledky cyklického vývoja Charakterizovať Nezamestnanosť a jej druhy Vypočítať mieru nezamestnanosti Charakterizovať infláciu	Definoval hospodárky cyklus Charakterizoval fázy hospodárskeho cyklu Vysvetlil dôsledky cyklického vývoja Charakterizoval nezamestnanosť a jej druhy Vypočítal mieru nezamestnanosti Charakterizoval infláciu	Ústne frontálne skúšanie Ústne individuálne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Ekonomika			Ročník: druhý 1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín	
Názov tematického celku vrátane tém	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia
Podnik, vecná stránka činnosti podniku	21	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Podnikanie a podnikateľská činnosť Podnik a jeho charakteristika, úlohy podniku Založenie a vznik podniku Zrušenie a zánik podniku Druhy podnikov Majetok podniku – charakteristika a členenie Dlhodobý majetok Obstarávanie dlhodobého majetku Oceňovanie dlhodobého majetku Opotrebenie dlhodobého majetku Odpisovanie dlhodobého majetku Vyradňovanie dlhodobého majetku, údržba a opravy DM, starostlivosť o DM Opakovanie Krátkodobý majetok Kolobeh krátkodobého majetku Zásoby Obstarávanie zásob Skladovanie a evidencia zásob, doklady používané pri manipulácii so zásobami Inventarizácia majetku Zložky inventarizácie		Právna náuka Účtovníctvo Obchodná prevádzka Ekonomické cvičenia Cvičenia z účtovníctva NŠFG č. 4	Charakterizovať podnik, podnikanie Vysvetliť úlohy podniku Popísať založenie a zrušenie podniku Vymenovať druhy podnikov Charakterizovať majetok Charakterizovať dlhodobý majetok Rozlišovať jednotlivé druhy obstarania a oceňovania majetku Vysvetliť podstatu opotrebenia dlhodobého majetku Definovať odpisy Popísať vyradňovanie majetku Charakterizovať krátkodobý majetok a jeho kolobeh Vymenovať zložky zásob Popísať obstarávanie, skladovanie a evidenciu zásob Vysvetliť inventúru a inventarizáciu	Charakterizoval podnik, podnikanie Vysvetlil úlohy podniku Popísal založenie a zrušenie podniku Vymenoval druhy podnikov Charakterizoval majetok Charakterizoval dlhodobý majetok Správne rozlíšil jednotlivé druhy obstarania a oceňovania majetku Vysvetlil podstatu opotrebenia dlhodobého majetku Definoval odpisy Popísal vyradňovanie majetku Charakterizoval krátkodobý majetok a jeho kolobeh Vymenoval zložky zásob Popísal obstarávanie, skladovanie a evidenciu zásob Vysvetlil inventúru a inventarizáciu
Ekonomická stránka činnosti podniku	12	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Ciele podniku, efektívnosť podniku Náklady podniku – charakteristika a členenie Náklady podľa druhov Kalkulačné členenie nákladov Náklady podľa závislosti od objemu výkonov Náklady podľa charakteru činností. Možnosti znižovania nákladov Opakovanie Výnosy – charakteristika a členenie Stanovenie ceny Výsledok hospodárenia Použitie výsledku hospodárenia		Účtovníctvo Obchodná prevádzka Marketing Ekonomické cvičenia Odborný výcvik NŠFG č. 1	Vysvetliť podstatu nákladov Rozlišovať náklady a výdavky Vymenovať druhy nákladov podľa rôznych hľadísk Zaradiť náklady podľa jednotlivých hľadísk Vysvetliť podstatu výnosov Rozlišovať výnosy, tržby a príjmy Vymenovať druhy výnosov Charakterizovať výsledok hospodárenia a jeho funkcie Uviesť použitie zisku	Vysvetlil podstatu nákladov Rozlíšil náklady a výdavky Vymenoval druhy nákladov podľa rôznych hľadísk Zaradil náklady podľa jednotlivých hľadísk Vysvetlil podstatu výnosov Rozlíšil výnosy, tržby a príjmy Vymenoval druhy výnosov Charakterizoval výsledok hospodárenia a jeho funkcie Uvedol použitie zisku

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Ekonomika			Ročník: tretí 1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín	
Názov tematického celku vrátane tém	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia
Daňová sústava	11	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Obsah daňovej sústavy Funkcie daňovej sústavy Základné daňové pojmy Priame dane Daň z príjmov Miestne dane Nepriame dane DPH Spotrebné dane Platenie daní, daňové priznanie		Účtovníctvo Právna náuka Odborný výcvik Ekonomické cvičenia NŠFG č. 3	Vymedziť daňovú sústavu Slovenskej republiky a jej funkcie Charakterizovať základné daňové pojmy: subjekt, predmet, základ a sadzba dane Charakterizovať daň z príjmov Vysvetliť základné pojmy pri dani z príjmov fyzickej osoby Vysvetliť základné pojmy pri dani z príjmov právnickej osoby Charakterizovať miestne dane Charakterizovať daň z pridanej hodnoty Charakterizovať spotrebné dane	Vymedzil daňovú sústavu Slovenskej republiky a jej funkcie Charakterizoval základné daňové pojmy: subjekt, predmet, základ a sadzba dane Charakterizoval daň z príjmov Vysvetlil základné pojmy pri dani z príjmov fyzickej osoby Vysvetlil základné pojmy pri dani z príjmov právnickej osoby Charakterizoval miestne dane Charakterizoval daň z pridanej hodnoty Charakterizoval spotrebné dane
Manažment	11	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Pojem a význam manažmentu Manažment ako riadiaci proces Manažment ako rozhodovací proces Manažérske funkcie Plánovanie v manažmente Organizovanie Vedenie ľudí Manažér – charakteristika, vlastnosti Štýly vedenia ľudí Motivácia zamestnancov Stimulácia zamestnancov Kontrola v manažmente a jej druhy Podmienky na realizáciu kontroly		Úvod do sveta práce Ekonomické cvičenia Odborný výcvik NŠFG č. 1	Pochopiť pojem manažment Vysvetliť manažment ako riadiaci a rozhodovací proces Charakterizovať plánovanie a organizovanie Popísať štýly vedenia ľudí Vysvetliť motiváciu a stimuláciu Uviesť druhy kontroly Vymenovať podmienky na realizáciu kontroly	Pochopil pojem manažment Vysvetlil manažment ako riadiaci a rozhodovací proces Charakterizoval plánovanie a organizovanie Popísal štýly vedenia ľudí Vysvetlil motiváciu a stimuláciu Uvedol druhy kontroly Vymenoval podmienky na realizáciu kontroly
Personálny manažment	11	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Podstata personálneho manažmentu Funkcie personálneho manažmentu Personálne plánovanie Získavanie zamestnancov Výber zamestnancov Hodnotenie zamestnancov Odmeňovanie zamestnancov Mzda – pojem, funkcie Druhy mzdy Pracovné podmienky Pracovno-právne vzťahy Vzťahy na pracovisku Sociálna starostlivosť o zamestnancov		Úvod do sveta práce Právna náuka Ekonomické cvičenia Odborný výcvik NŠFG č. 3	Objasniť podstatu personálnej činnosti Charakterizovať funkcie personálneho manažmentu Charakterizovať proces získavania zamestnancov Opísať postup a metódy výberu zamestnancov Vysvetliť podstatu hodnotenia zamestnancov Charakterizovať systém odmeňovania Definovať mzdu Popísať formy mzdy Charakterizovať pracovné vzťahy a pracovné podmienky Vysvetliť sociálnu starostlivosť o zamestnancov	Objasnil podstatu personálnej činnosti Charakterizoval funkcie personálneho manažmentu Charakterizoval proces získavania zamestnancov Opísal postup a metódy výberu zamestnancov Vysvetlil podstatu hodnotenia zamestnancov Charakterizoval systém odmeňovania Definoval mzdu Popísal formy mzdy Charakterizoval pracovné vzťahy a pracovné podmienky Vysvetlil sociálnu starostlivosť o zamestnancov

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Ekonomika			Ročník štvrtý 1 hodina týždenne, spolu 30 vyučovacích hodín	
Názov tematického celku vrátane tém	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia
Banková sústava	10	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Banková sústava, úlohy bánk Vývoj bankovej sústavy v SR Centrálna banka v štáte – jej postavenie a úlohy Národná banka Slovenska Obchodné banky Aktívne bankové operácie Druhy úverov Pasívne bankové operácie Druhy vkladov		Účtovníctvo Právna náuka NŠFG č. 5, 6, 7	Pochopiť postavenie bankovníctva v spoločenskom systéme Určiť základné bankové systémy Charakterizovať typy bánk Charakterizovať centrálnu banku, jej funkcie a úlohy Charakterizovať obchodné banky a ich funkcie Pochopiť zákon o bankách Vysvetliť podstatu pasívnych operácií banky Rozlišovať aktívne produkty obchodných bánk	Pochopil postavenie bankovníctva v spoločenskom systéme Určil základné bankové systémy Charakterizoval typy bánk Charakterizoval centrálnu banku, jej funkcie a úlohy Charakterizoval obchodné banky a ich funkcie Pochopil zákon o bankách Vysvetliť podstatu pasívnych operácií banky Rozlišoval aktívne produkty obchodných bánk
Poistenie	10	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Význam poistenia, právna úprava Základné pojmy v poisťovníctve Funkcie poistenia Princípy poistenia Riziko v poistení Druhy rizík Klasifikácia poistení Poistné odvetvia Poistné odvetvia		Právna náuka Úvod do sveta práce Účtovníctvo Ekonomické cvičenia NŠFG č. 1, 3, 7	Pochopiť význam poistenia a základné pojmy v poisťovníctve Vysvetliť funkcie a princípy poistenia Charakterizovať riziko v poistení a jeho druhy Popísať poistné odvetvia a druhy poistenia	Pochopil význam poistenia a základné pojmy v poisťovníctve Vysvetlil funkcie a princípy poistenia Charakterizoval riziko v poistení a jeho druhy Popísal poistné odvetvia a druhy poistenia
Podnikateľský plán	10	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Podnikateľský plán a jeho význam Kapitoly podnikateľského plánu Zhrnutie Charakteristika podniku Ciele podniku Trh a konkurencia Marketing Manažment Realizácia podnikateľského plánu Finančný plán Dodatky a prílohy		Právna náuka Účtovníctvo Administratíva a korešpondencia NŠFG č. 1 - 7	Charakterizovať podnikateľský plán Vysvetliť jeho význam Popísať postup pri jeho tvorbe Charakterizovať jeho časti Pripraviť a prezentovať vlastný podnikateľský zámer	Charakterizoval podnikateľský plán Vysvetlil jeho význam Popísal postup pri jeho tvorbe Charakterizoval jeho časti Pripravil a prezentoval podnikateľský zámer

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠKVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Názov predmetu	marketing
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne v 1. ročníku 2 hodiny týždenne v 2. ročníku 1 hodina týždenne v 3. ročníku 1 hodina týždenne vo 4. ročníku

Ročník	spolu 165 vyučovacích hodín
	prvý, druhý, tretí, štvrtý
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Odborné vzdelávanie“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby, ktorú sme uplatnili pri tvorbe vyučovacieho predmetu. Jeho výučba je orientovaná do 1., 2., 3. a 4. ročníka štúdia.

Odborný predmet *marketing* v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu patrí k ťažiskovým odborným vyučovacím predmetom. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Spolu s ostatnými odbornými predmetmi vytvára základ ekonomického vzdelania a rozvíja intelektuálne schopnosti žiakov. Pri výbere učiva sme pristupovali už aj vzhľadom k jeho aplikácii v ďalších odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti bezpečnej a hygienickej práce. Úlohou predmetu je oboznámiť žiakov so základmi z marketingu, ako aj s marketingovými vedomosťami.

Odborný predmet je medzi predmetovo previazaný s odbornými vyučovacími predmetmi odborný výcvik, ekonomika, marketingová komunikácia a propagácia, účtovníctvo, viac ako peniaze, administratíva a korešpondencia, aplikovaná informatika, právna náuka, obchodná prevádzka, úvod do sveta práce a ďalšími .

Metódy, formy a prostriedky vyučovania marketingu majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami a počítačom. Odporúčame aj rôzne odborné časopisy a publikácie s marketingovou tematikou, ktoré znázorňujú a vysvetľujú určité marketingové procesy v podnikoch, ale aj z medzinárodného hľadiska. Pri výklade učiva vyučujúci uvádza konkrétne príklady, využíva grafy a schémy.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu marketing proporcionálne zastúpenie a prepojenie teoretického a praktického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti využívať informačné technológie. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácia poznatkov na odbornom výcviku, okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzi predmetových vzťahov.

Ťažiskom vyučovania predmetu marketing nebude len opis marketingových javov a procesov, ale aj uvádzanie žiakov do problémových situácií a hľadanie optimálnych riešení. Vyučovanie tohto predmetu kladie na vyučujúceho zvýšené požiadavky, dôraz je položený na jeho sústavný styk s praxou, osvojovanie si nových a progresívnych foriem výučby marketingu v závislosti na jej vývoji.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v bežnej triede alebo v odbornej učebni.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu *marketing* v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií o makroekonómii a podnikovej

ekonomike, ako aj formovať ich logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku a občianskom živote.

Žiaci získajú poznatky o marketingu, analyzujú marketing a trh, spotrebiteľov a organizácie. Ďalej získajú vedomosti z oblasti marketingových stratégií, naučia sa využívať marketingové nástroje, marketingový informačný systém a ako aplikovať marketing v službách. Žiaci sa naučia chápať a posudzovať marketingové javy a procesy v podniku, v službách, ale aj z medzinárodného hľadiska. Sformuje sa u nich schopnosť riešiť problémy v podmienkach fungovania rôznych typov podnikateľských subjektov a poskytnú sa im poznatky o marketingových a podnikateľských aktivitách.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete ekonomika využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Absolvent má:

- vyjadrovať sa správne v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa spoľahlivo v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- hodnotiť kriticky získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- motivovať pozitívne seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),

- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať konštruktívne, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobjších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- pracovať samostatne a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania :

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
prvý ročník		
Úvod do marketingu – základné pojmy a charakteristika	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Marketingové nástroje – produkt, cena	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
druhý ročník		
Marketingové nástroje – distribúcia, komunikácia	Informačnoreceptívna - výklad Analýza marketingového Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Riadenie firmy a marketingu	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Analýza marketingového prostredia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Analýza nákupného správania	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Základné stratégie na trhu	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
tretí ročník		
Výskum trhu	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Strategický marketing	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Marketing manažment	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
štvrtý ročník		

Aplikácia marketingu v službách	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Medzinárodný marketing	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Opakovanie tematických celkov	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporou a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- 1/ Zámečnicková, Rajt: Marketing pre obchodné akadémie, SPN, Bratislava 2007
- 2/ Orbánová D., Velichová L. : Podniková ekonomika, SPN, Bratislava 2007
- 3/ Hartmanová E., Kyseľová A.: Marketing I., SPN, Bratislava, 2008
- 4/ Hartmannová E., OtrubčákP.: Marketing II, SPN, Bratislava, 2009

Ďalšie zdroje

Internet
Zbierka zákonov v aktuálnom znení
Odborné publikácie a časopisy
Hospodárske noviny

Didaktická technika

Dataprojektor
PC
Tabuľa
Videotechnika

ROZPIS UČIVA PREDMETU: MARKETING				Ročník: prvý 1 hodina týždenne, spolu
Názov tematického celku Témy:	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov
Úvod do marketingu – základné pojmy a charakteristika	10		Žiak má:	Žiak:
Úvod do marketingu Podstata marketingu Definícia marketingu Vývoj marketingu Vývoj podnikovej koncepcie Prvky marketingovej koncepcie Formy a úlohy marketingu		Podniková ekonomika Odborný výcvik Marketingová komunikácia a propagácia	<ul style="list-style-type: none"> Definovať marketing a charakterizovať jeho úlohu v ekonomike Poznať ciele a úlohy marketingu v podnikaní Pochopiť, prečo by mal študovať marketing Charakterizovať vývojové etapy marketingu 	<ul style="list-style-type: none"> Definoval marketing a charakterizoval jeho úlohu v ekonomike Poznal ciele a úlohy marketingu v podnikaní Pochopil, prečo by mal študovať marketing Charakterizoval vývojové etapy marketingu
Produkt	12		Žiak má:	Žiak:
Podstata produktu Charakteristika produktu Klasifikácia produktu Produktová politika Životný cyklus výrobkov Vývoj nového produktu		Podniková ekonomika Odborný výcvik Marketingová komunikácia a propagácia	<ul style="list-style-type: none"> Pochopiť podstatu produktu Pochopil klasifikáciu produktov Opísať životný cyklus výrobkov Opísať vývoj nového produktu 	<ul style="list-style-type: none"> Pochopil podstatu produktu Pochopil klasifikáciu produktov Opísal životný cyklus výrobkov Opísal vývoj nového produktu
Cena	11		Žiak má:	Žiak:
Podstata ceny Faktory ovplyvňujúce cenu Všeobecné postupy tvorby ceny Tvorba cien nových produktov Tvorba cien produktového mixu Pôsobenie cien Zmeny cien		Podniková ekonomika Odborný výcvik Marketingová komunikácia a propagácia	<ul style="list-style-type: none"> Poznať podstatu ceny Spoznať faktory ovplyvňujúce cenu Poznať postupy tvorby ceny Poznať tvorbu ceny nového produktu a produktového mixu Zistiť ako ceny pôsobia Pochopiť zmenu ceny a jej vplyvy 	<ul style="list-style-type: none"> Poznať podstatu ceny Spoznať faktory ovplyvňujúce cenu Poznať postupy tvorby ceny Poznať tvorbu ceny nového produktu a produktového mixu Zistiť ako ceny pôsobia Pochopiť zmenu ceny a jej vplyvy

ROZPIS UČIVA PREDMETU: MARKETING				Ročník : druhý 2 hodiny týždenne,
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov
Distribúcia	16		Žiak má:	Žiak:
Distribúcia, distribučné cesty Distribučné cesty kapitálových statkov Distribučná politika podniku Tvorba distribučného systému Organizačné formy distribúcie Veľkoobchod Maloobchod a jeho členenie Marketingová logistika		Ekonomika Odborný výcvik Obchodná prevádzka Marketingová komunikácia a propagácia	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť podstatu distribúcie Pochopiť podstatu distribučných ciest kapitálových statkov Pochopiť podstatu distribučnej politiky podniku Pochopiť tvorbu distribučného systému Charakterizovať veľkoobchod Charakterizovať maloobchod Spoznať marketingovú 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť podstatu distribúcie Pochopiť podstatu distribučných ciest kapitálových statkov Pochopiť podstatu distribučnej politiky podniku Pochopiť tvorbu distribučného systému Charakterizovať veľkoobchod Charakterizovať maloobchod Spoznať marketingovú

			logistiku	logistiku
Komunikácia	3		Žiak má:	Žiak:
Podstata marketingovej komunikácie Formy marketingovej komunikácie		Ekonomika Odborný výcvik Obchodná prevádzka Marketingová komunikácia a propagácia	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vysvetliť podstatu marketingovej komunikácie ✚ Poznať formy marketingovej komunikácie 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vysvetliť podstatu marketingovej komunikácie ✚ Poznať formy marketingovej komunikácie
Riadenie firmy a marketingu	2		Žiak má:	Žiak má:
Štyri predpoklady rozvoja firmy Limity rozvoja firmy Štyri fázy úspešného marketingu		Ekonomika Odborný výcvik Obchodná prevádzka Marketingová komunikácia a propagácia	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Charakterizovať predpoklady rozvoja firmy ✚ Popísať limity rozvoja firmy ✚ Popísať fázy úspešného marketingu 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Charakterizovať predpoklady rozvoja firmy ✚ Popísať limity rozvoja firmy ✚ Popísať fázy úspešného marketingu
Analýza marketingového prostredia	25		Žiak má:	Žiak:
Spotrebný trh Faktory ovplyvňujúce správanie spotrebiteľov Štyri typy nákupného správania spotrebiteľov Nákupno-rozhodovací proces spotrebiteľov Trh organizácií (B2B) Vládne trhy a trhy inštitúcií		Ekonomika Odborný výcvik Obchodná prevádzka Marketingová komunikácia a propagácia	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať marketingový informačný systém • Vysvetliť princíp podstatnej informácie • Poznať koncepcie MIS • Vysvetliť informačné toky 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizoval marketingový informačný systém • Vysvetlil princíp podstatnej informácie • Poznal koncepcie MIS • Vysvetlil informačné toky
Základné stratégie trhu	20		Žiak má:	Žiak:
Cielený marketing Segmentácia trhu Hodnotenie a výber segmentov trhu Stratégie pokrytie trhu Pozícia na trhu Vzťahový marketing Konkurenčné stratégie		Ekonomika Odborný výcvik Obchodná prevádzka Marketingová komunikácia a propagácia	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Charakterizovať cieľný marketing ✚ Pochopiť segmentáciu trhu ✚ Zhodnotiť a vybrať segmenty trhu ✚ Poznať stratégie pokrytia trhu ✚ Zhodnotiť pozíciu na trhu ✚ Ovládať teóriu vzťahového marketingu ✚ Poznať konkurenčné stratégie 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Charakterizoval cieľný marketing ✚ Pochopil segmentáciu trhu ✚ Zhodnotil a vybrať segmenty trhu ✚ Poznal stratégie pokrytia trhu ✚ Zhodnotil pozíciu na trhu ✚ Ovládal teóriu vzťahového marketingu ✚ Poznal konkurenčné stratégie

ROZPIS UČIVA PREDMETU: <i>MARKETING</i>				Ročník : tretí 1 hodina týždenne
Názov tematického celku/Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov

Výskum trhu	15		Žiak má:	Žiak:
Potreba informačných systémov Marketingový informačný systém Zdroje charakter informácií Marketingový výskum Proces marketingového výskumu Význam marketingového výskumu pre firmu		Ekonomika Odborný výcvik Obchodná prevádzka Marketingová komunikácia a propagácia	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Formulovať definíciu informačných systémov ✚ Klasifikovať marketingový informačný systém ✚ Poznať zdroje informácií ✚ Vysvetliť marketingový výskum ✚ Poznať proces marketingového výskumu ✚ Vysvetliť význam marketingového výskumu pre firmu 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Formulovať definíciu informačných systémov ✚ Klasifikovať marketingový informačný systém ✚ Poznať zdroje informácií ✚ Vysvetliť marketingový výskum ✚ Poznať proces marketingového výskumu ✚ Vysvetliť význam marketingového výskumu pre firmu
Strategický manažment	13		Žiak má:	Žiak:
Strategické plánovanie Marketing v strategickom plánovaní Strategický plán Hypotéza, vízia, zámer, poslanie firmy Strategické ciele Strategický audit a SWOT analýza Portfólio podnikových aktivít Stratégia firmy		Ekonomika Odborný výcvik Obchodná prevádzka	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pochopiť strategické plánovanie ✚ Poznať marketing v strategickom plánovaní ✚ Formulovať strategický plán ✚ Rozpoznať rozdiely medzi víziou, zámerom, poslaním firmy ✚ Pochopiť strategický audit a SWOT analýzu ✚ Poznať stratégie firmy 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pochopiť strategické plánovanie ✚ Poznať marketing v strategickom plánovaní ✚ Formulovať strategický plán ✚ Rozpoznať rozdiely medzi víziou, zámerom, poslaním firmy ✚ Pochopiť strategický audit a SWOT analýzu ✚ Poznať stratégie firmy
Marketing manažment	5		Žiak má:	Žiak:
Plánovanie Organizovanie marketingu Vedenie ľudí Kontrola		Ekonomika Odborný výcvik	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pochopiť plánovanie ✚ Poznať organizovanie marketingu ✚ Pochopiť vedenie ľudí ✚ Poznať spôsoby kontroly 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pochopiť plánovanie ✚ Poznať organizovanie marketingu ✚ Pochopiť vedenie ľudí ✚ Poznať spôsoby kontroly

ROZPIS UČIVA PREDMETU: **MARKETING**

Ročník: štvrtý
1 hodina týždenne, spolu

Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov
Medzinárodný marketing	10		Žiak má:	Žiak:
Medzinárodný marketing a medzinárodné marketingové riadenie Analýza medzinárodného marketingového prostredia Rozhodovanie o expanzii a výbere trhov Rozhodovanie o spôsobe vstupu na zahraničný trh Joint venture Rozhodovanie o marketingovom programe Rozhodovanie o marketingovej organizácii Internetové prostredie marketingu Druhy medzinárodného marketingu Konkurenčná marketingová stratégia		Ekonomika Odborný výcvik Marketingová komunikácia a propagácia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvetliť podmienky podnikania v medzinárodnom meradle ➤ Vysvetliť, ako podnik vstupuje na medzinárodné trhy ➤ Pochopiť význam konkurenčných marketingových stratégií ➤ Popísať význam medzinárodného marketingového riadenia ➤ Rozlíšiť druhy medzinárodného marketingu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvetlil podmienky podnikania v medzinárodnom meradle ➤ Vysvetlil, ako podnik vstupuje na medzinárodné trhy ➤ Pochopil význam konkurenčných marketingových stratégií ➤ Popísal význam medzinárodného marketingového riadenia ➤ Rozlíšil druhy medzinárodného marketingu

Abalýza marketingu v službách	10		Žiak má:	Žiak:
Marketing služieb Typy marketingových služieb Vlastnosti služieb Klasifikácia služieb Marketingový mix služieb Stratégie v sektore služieb Stratégie riadenia kvality služieb Stratégie zvyšovania produktivity Marketing CR Klasifikácia podnikov CR		Ekonomika Odborný výcvik Marketingová komunikácia a propagácia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizovať typy marketingu v službách ➤ Definovať a popísať vlastnosti služieb ➤ Ovládať klasifikáciu služieb ➤ Rozlíšiť stratégie v sektore služieb ➤ Vysvetliť osobitosti marketingu cestovného ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizoval typy marketingu v službách ➤ Definoval a popísal vlastnosti služieb ➤ Ovládal klasifikáciu služieb ➤ Rozlíšil stratégie v sektore služieb ➤ Vysvetlil osobitosti marketingu cestovného ruchu
Opakovanie tematických celkov	10		Žiak má:	Žiak:
Opakovanie TC Úvod do marketingu – základné pojmy a charakteristika Opakovanie TC Produkt, cena Opakovanie TC Distribúcia, komunikácia Opakovanie TC Výskum trhu Opakovanie TC Analýza marketingového prostredia Opakovanie TC Analýza nákupného správania í Opakovanie TC Základné stratégie trhu Opakovanie TC Strategický marketing Opakovanie TC Marketing manažment Opakovanie TC Aplikácia marketingu v službách		Ekonomika Odborný výcvik Marketingová komunikácia a propagácia Obchodná prevádzka	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedieť, charakterizovať, poznať a definovať pojmy, vzťahy a súvislosti, ktoré vyplývajú z opakovania jednotlivých tematických celkov 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedel, charakterizoval, poznal a definoval pojmy, vzťahy a súvislosti, ktoré vyplývajú z opakovania jednotlivých tematických celkov

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠKVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Názov predmetu	marketingová komunikácia a propagácia
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne v 2. ročníku spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	Druhý
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Odborné vzdelávanie“ ŠVP 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby, ktorú sme uplatnili pri tvorbe vyučovacieho predmetu. Jeho výučba je orientovaná do 2. ročníka štúdia.

Cieľom predmetu *marketingová komunikácia a propagácia* je poskytnúť žiakom odborné teoretické vedomosti a praktické zručnosti v oblasti marketingovej komunikácie a propagácie. Žiakom umožní pochopiť význam a úlohu reklamy v obchodnom podnikaní, poskytne im širší pohľad na súvislosti, ekonomické zákonitosti a vzťahy trhového hospodárstva, marketingu a reklamy.

Obsah predmetu je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma), ktoré sú zamerané na oboznámenie sa so základnými pojmami, druhmi propagačných prostriedkov a ich využívaním. V jednotlivých tematických celkoch sa žiaci naučia samostatne tvorivo realizovať vlastné návrhy, rozvíjať estetickú vnímavosť a fantáziu a fantáziu pri tvorivej činnosti. Žiaci sa naučia vnímať ako reklama prináša posolstvo zákazníkom, snaží sa im porozumieť a odhadnúť ich, ako sa zachovávajú a akým spôsobom budú reagovať. Žiaci sa tiež naučia, ako firmy v rámci reklamnej stratégie musia používať také prostriedky, ktoré sú schopné osloviť spotrebiteľa, tiež navrhnúť a realizovať stratégie na podporu predaja, či vytvárať pozitívne public relations. Obsah učiva je zameraný aj na identifikáciu zákazníka (aj potencionálneho) v rámci priameho marketingu ako metódy komunikácie a získavania odozvy od zákazníkov. Žiaci sa naučia pracovať s ľuďmi a motivovať ich, dodržiavať etické zásady a uplatňovať komunikatívne zručnosti. Naučia sa profesijne vystupovať, ovládať právne predpisy, poznať psychológiu predaja a reklamy.

Spolu s ostatnými odbornými predmetmi predmet *marketingová komunikácia a propagácia* vytvára základ ekonomického a marketingového vzdelania a rozvíja intelektuálne schopnosti žiakov. Pri výbere učiva sme pristupovali už aj vzhľadom k jeho aplikácii v ďalších odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporcionálnosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti bezpečnej a hygienickej práce. Úlohou predmetu je oboznámiť žiakov so základmi z makroekonómie, podnikovej ekonomiky ako aj s ekonomickými vedomosťami z oblasti terciárnej sféry národného hospodárstva.

Odborný predmet je medzi predmetovo previazaný s odbornými vyučovacími predmetmi odborný výcvik, marketing, ekonomika, administratíva a korešpondencia, aplikovaná informatika, obchodná prevádzka, tovaroznalectvo a ďalšie .

Metódy, formy a prostriedky vyučovania predmetu *marketingová komunikácia a propagácia* majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami a počítačom. Zadávaním konkrétnych úloh na riešenie a konzultáciami so žiakmi ich vedieme k zodpovednosti a vlastným úsudkom. Odporúčajú sa aj rôzne odborné časopisy a publikácie s marketingovou, reklamnou, resp. ekonomickou tematikou. Pri výklade učiva vyučujúci uvádza konkrétne príklady, využíva grafy a schémy.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu *marketingová komunikácia a propagácia* proporcionálne zastúpenie a prepojenie teoretického a praktického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať

a skvalitňovať kľúčové kompetencie *tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti využívať informačné technológie*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehĺbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzi predmetových vzťahov.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v bežnej triede alebo v odbornej učebni.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu *marketingová komunikácia a propagácia* v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu je poskytnúť žiakom súbor odborných teoretických vedomostí a praktických zručností a kompetencií v oblasti marketingovej komunikácie a propagácie, ako aj formovať ich logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku a v občianskom živote.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete ekonomika využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

b) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Absolvent má:

- vyjadrovať sa správne v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa spoľahlivo v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,

- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- hodnotiť kriticky získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- motivovať pozitívne seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať konštruktívne, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- pracovať samostatne a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretočných medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania :

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
<i>druhý ročník</i>		
Podstata marketingovej komunikácie	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Reklama	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Podpora predaja	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Public relations	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Osobný predaj	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Priamy marketing	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Právo v propagácii a reklame	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Propagačné akcie	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Prezentácia produktu	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- 12 fází úspěšných prodejních rozhovorů, Scherer H., Grada Publishing, a.s., Praha 2012
- Marketingový plán (příprava a úspěšná realizace), Mcdonald M., Wilson H., BizBooks Albatros Media a.s., Brno 2012
- Marketing I., Hartmannová E., Kyseľová A., SPN – Mladé letá, Bratislava 2008
- Public relations jako ovlivňování mínění, Florek J., Grada Publishing, Praha 2012
- Základy marketingu, Cibáková v., Bartáková G., IURA edition, Bratislava 2007
- Jak psát reklamní text, Křížek Z., Crha I., Grada Publishing, Praha 2012
- Nové pravidlá marketingu a PR, Scott M.D., EASTONE BOOKS, Bratislava 2010
- Marketingová komunikace (2. aktual. vyd.), Foret M., Computer Press, Brno 2008

- Marketingová komunikace (3. aktual. vyd.), Foret M., Computer Press, Brno 2011
- Velký slovník marketingových komunikací, Jurášková O., Horňák P. a kol., Grada Publishing, Praha 2012
- Marketingová komunikace (nové trendy 3.0), Frey P., Management Press, Praha 2011
- Propagace, Kaplová F., Turek J., Olomouc, Olomouc, 2005
- Reklama (Jak dělat reklamu), Vysekalová J., Mikeš J., Grada Publishing, Praha 2010
- Marketing (Základy marketingu) – učebnica učiteľa, Moudrý M., Computer media, Česká republika 2008
- Marketing (Základy marketingu) učebnica študenta 1, Moudrý M., Computer media 2008
- Marketing (Základy marketingu) učebnica študenta 2, Moudrý M., Computer media 2008
- Marketing pre OA, Zámečnicková Z., Rajt Š., SPN - Mladé letá, Bratislava 2008
- Základy marketingovej komunikácie, Labská H., Tajtáková M., Foret M., Eurokódex, Bratislava 2009
- Reklama, propagace a marketingová komunikace, Clow E.K., Baack D., Computer Press, Brno 2008
- Média, Schellmann B. a kol., Europa – Sobotáles cz, Praha 2004
- Vysoce efektivní marketingový plán (15 kroku k úspěchu v podnikání), Knight P., Grada Publishing, Praha 2007

Ďalšie zdroje

Internet

Zbierka zákonov v aktuálnom znení

Odborné publikácie a časopisy

Hospodárske noviny

Didaktická technika

Dataprojektor

Interaktívna tabuľa

PC, notebook, tablety

Tabuľa

Videotechnika

Vizualizér

ROZPIS UČIVA PREDMETU: MARKETINGOVÁ KOMUNIKÁCIA A PROPAGÁCIA				druhý ročník 1 hodina týždenne
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov
Podstata marketingovej komunikácie	4		Žiak má:	Žiak:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Komunikácia, marketingová komunikácia, jej podstata ▪ Integrovaná marketingová komunikácia (IMC) ▪ Proces marketingovej komunikácie ▪ Príprava informácie ▪ Stratégia komunikačného mixu 		Marketing Odborný výcvik Obchodná prevádzka	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizovať komunikáciu a marketingovú komunikáciu ➤ Vysvetliť pojem IMK ➤ Popísať nástroje komunikačného mixu ➤ Ovládať prvky komunikačného kanála ➤ Popísať model efektívnej marketingovej komunikácie ➤ Poznať stratégie komunikačného mixu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizoval komunikáciu a marketingovú komunikáciu ➤ Vysvetlil pojem IMK ➤ Popísal nástroje komunikačného mixu ➤ Ovládal prvky komunikačného kanála ➤ Popísal model efektívnej marketingovej komunikácie ➤ Poznal stratégie ťahu a tlaku v komunikačnom mixe
Reklama	5		Žiak má:	Žiak:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reklama ako spôsob komunikácie ▪ Určenie cieľovej skupiny, cieľov a rozpočtu na reklamu ▪ Príprava informácie ▪ Výber médií a načasovanie reklamy ▪ Získavanie spätnej väzby z pôsobenia reklamy ▪ Reklamné agentúry ▪ Výhody reklamy ▪ Nevýhody reklamy 		Marketing Odborný výcvik	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definovať reklamu ➤ Charakterizovať výhody reklamy ➤ Vysvetliť nevýhody reklamy ➤ Ovládať pojem reklamná agentúra ➤ Poznať trendy v medzinárodnej reklame ➤ Vedieť stanoviť ciele reklamy ➤ Poznať metódy tvorby reklamného rozpočtu ➤ Ovládať výber médií 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definoval reklamu ➤ Charakterizoval výhody reklamy ➤ Vysvetlil nevýhody reklamy ➤ Ovládal pojem reklamná agentúra ➤ Poznal trendy v medzinárodnej reklame ➤ Vedel stanoviť ciele reklamy
Podpora predaja	4		Žiak má:	Žiak:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podpora predaja, jej prehľad ▪ Cieľové skupiny, ciele a nástroje PP ▪ Postup pri PP ▪ Výber nástrojov PP ▪ Získanie spätnej väzby PP ▪ Výhody a nevýhody PP ▪ Trendy PP 		Marketing Odborný výcvik	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvetliť pojem podpora predaja ➤ Ovládať cieľové skupiny, ciele a nástroje PP ➤ Vedieť postup pri PP ➤ Vedieť určiť cieľové skupiny ➤ Ovládať výber nástrojov PP ➤ Poznať spôsoby získania spätnej väzby PP ➤ Ovládať výhody a nevýhody PP ➤ Poznať trendy PP 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvetlil pojem podpora predaja ➤ Ovládal cieľové skupiny, ciele a nástroje PP ➤ Vedel postup pri PP ➤ Vedel určiť cieľové skupiny ➤ Ovládal výber nástrojov PP ➤ Poznal spôsoby získania spätnej väzby PP ➤ Ovládal výhody a nevýhody PP ➤ Poznal trendy PP
Public relations	3		Žiak má:	Žiak:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Definícia public relations ▪ Oblasti a nástroje PR ▪ Charakteristika činností v oblastiach PR ▪ Postup pri tvorbe a realizácii programu PR 		Marketing Odborný výcvik	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definovať pojem PR ➤ Poznať oblasti a nástroje PR ➤ Charakterizovať činnosti v oblastiach PR ➤ Ovládať postup pri tvorbe a realizácii programu PR 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definoval pojem PR ➤ Poznal oblasti a nástroje PR ➤ Charakterizoval činnosti v oblastiach PR ➤ Ovládal postup pri tvorbe a realizácii programu PR
Osobný predaj	8		Žiak má :	Žiak :
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osobný predaj v marketingovej komunikácii ▪ Postup tvorby mkt. komunikácie v osobnom predaji 		Marketing Odborný výcvik Obchodná prevádzka	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definovať pojem osobný predaj ➤ Ovládať postup tvorby mkt. komunikácie v osobnom predaji ➤ Poznať ciele a cieľové 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definoval pojem osobný predaj ➤ Ovládal postup tvorby mkt. komunikácie v osobnom predaji ➤ Poznal ciele a cieľové

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ciele a cieľové skupiny v osobnom predaji ▪ Príprava informácií v osobnom predaji ▪ Výber obchodného personálu ▪ Získanie spätnej väzby – hodnotenie osobného predaja ▪ Technika osobného predaja ▪ Vzťahový marketing 			<ul style="list-style-type: none"> ➤ skupiny v osobnom predaji ➤ Vedieť možnosti výberu obchodného personálu ➤ Ovládať manažment predaja ➤ Vysvetliť spôsob získania spätnej väzby v OP ➤ Poznať techniku osobného predaja ➤ Vysvetliť pojem vzťahový marketing 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ skupiny v osobnom predaji ➤ Vedel možnosti výberu obchodného personálu ➤ Ovládal manažment predaja ➤ Vysvetlil spôsob získania spätnej väzby v OP ➤ Poznal techniku OP ➤ Vysvetlil pojem vzťahový marketing
Priamy marketing	3		Žiak má :	Žiak :
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podstata priameho marketingu ▪ Formy priameho marketingu 		Marketing Odborný výcvik	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedieť podstatu priameho marketingu ➤ Poznať formy a etiku priameho marketingu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedel podstatu priameho marketingu ➤ Poznal formy a etiku priameho marketingu
Právo v propagácii a reklame	2		Žiak má :	Žiak :
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Etika v propagácii a reklame ▪ Zákon o reklame 		Marketing Odborný výcvik	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvetliť etické zásady v propagácii a v reklame ➤ Poznať zákon o reklame 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvetlil etické zásady v propagácii a v reklame ➤ Poznal zákon o reklame
Propagačné akcie	2		Žiak má :	Žiak :
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Charakteristika propagačnej akcie ▪ Príprava propagačnej akcie, vypracovanie libreta propagačnej akcie ▪ Vypracovanie scenára propagačnej akcie 		Marketing Odborný výcvik	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizovať propagačnú akciu ➤ Poznať spôsob prípravy PA ➤ Ovládať vypracovanie libreta PA 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizoval propagačnú akciu ➤ Poznal spôsob prípravy PA ➤ Ovládal vypracovanie libreta PA. Ovládal spôsob spracovania scenára PA
Prezentácia produktu	2		Žiak má:	Žiak :
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Príprava prezentácie produktu ▪ Logická stavba prezentácie ▪ Vizualne a technické pomôcky pri prezentácii ▪ Neverbálna komunikácia pri prezentácii 		Obchodná prevádzka Marketing Odborný výcvik	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvetliť postup prípravy prezentácie produktu ➤ Popísať logickú stavbu prezentácie produktu ➤ Poznať vizualne a technické pomôcky pri prezentácii ➤ Ovládať neverbálnu komunikáciu pri prezentácii 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvetlil postup prípravy prezentácie produktu ➤ Popísal logickú stavbu prezentácie produktu ➤ Poznal vizualne a technické pomôcky pri prezentácii ➤ Ovládal neverbálnu komunikáciu pri prezentácii

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠKVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Názov predmetu	účetníctvo
Časový rozsah výučby	2. ročník – 2 hodiny týždenne 3. ročník -1 hodina týždenne spolu 99 vyučovacích hodín
Ročník	druhý, tretí
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Odborné vzdelávanie – teoretické vzdelávanie“ ŠVP 64, Ekonomika a organizácia, obchod a služby, ktorú sme uplatnili pri tvorbe vyučovacieho predmetu. Jeho výučba je orientovaná do 2. a 3. ročníka štúdia.

Odborný predmet účtovníctvo v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu patrí k odborným vyučovacím predmetom. Jeho obsah je štrukturovaný do tematických celkov (témy, podtémy). Spolu s ostatnými odbornými predmetmi vytvára základ ekonomického vzdelania a rozvíja intelektuálne schopnosti žiakov. Pri výbere učiva sme pristupovali vzhľadom na jeho aplikáciu v ďalších odborných predmetoch a na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti v oblasti bezpečnej a hygienickej práce.

Úlohou predmetu je umožniť žiakom osvojiť si základné pojmy v účtovníctve, spôsoby a postupy účtovania a získať zručnosti zo základov podvojného i jednoduchého účtovníctva, vyhotovovania účtovných dokladov a ich spracovania. Žiaci majú pochopiť význam ekonomických informácií, získať schopnosti hodnotiť ekonomické javy, analyzovať výsledky činností a využívať ich v riadení a kontrole.

Odborný predmet je medzipredmetovo previazaný s odbornými vyučovacími predmetmi ekonomika, právna náuka, odborná prax. Metódy, formy a prostriedky vyučovania predmetu majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonu, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami a počítačom. Odporúčajú sa aj rôzne odborné časopisy s ekonomickou tematikou.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu účtovníctvo proporcionálne zastúpenie a prepojenie praktického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti využívať informačné technológie*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v bežnej triede alebo v odbornej učebni.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu účtovníctvo v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií. formovať logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornej praxi a občianskom živote.

Žiaci získajú poznatky o účtovaní základných účtovných prípadov v podvojnóm i jednoduchom účtovníctve, získajú zručnosti vo vyhotovovaní a spracovaní účtovných dokladov. Žiaci sa naučia chápať a posudzovať ekonomické javy a procesy v podniku tiež so zreteľom na vonkajší svet.

Sformuje sa u nich schopnosť riešiť problémy v podmienkach fungovania rôznych typov podnikateľských subjektov, poskytnú sa im poznatky o ekonomických a podnikateľských aktivitách, s dôrazom na zamestnávateľskú sféru.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete účtovníctvo využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,
- korigovať nesprávne riešenia problému,
- používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich odborného vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
2. ročník		
Základné pojmy a vzťahy	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Práca s knihou
Majetok a zdroje krytia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Práca s knihou
Súvaha	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Práca s knihou
Sústava účtov	Informačnoreceptívna - výklad Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov
Dokumentácia účtovných prípadov	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Účtovné zápisy a účtovné knihy	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Práca s knihou
Základné účtovanie peňazí	Informačnoreceptívna - výklad	Frontálna výučba

	Reproduktívna – rozhovor	Frontálna a individuálna práca žiakov Práca s knihou
Zúčtovacie vzťahy	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Práca s knihou
Dlhodobý majetok	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
3. ročník		
Účtovanie zásob	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Účtovanie nákladov, výnosov a hospodárskeho výsledku	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Súvislý príklad	Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Jednoduché účtovníctvo	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra:

prof. Ing. Šlosár R. PhD., prof. Ing. Šlosárová A. PhD., Účtovníctvo pre 2. a 3. ročník OA

Ďalšie zdroje. Didaktická technika.

Zbierka zákonov v aktuálnom znení
Odborné publikácie a časopisy
Hospodárske noviny
Internet

Datapojektor
PC
Tabuľa
Videotechnika

ROZPIS UČIVA PREDMETU: ÚČTOVNÍCTVO				ročník druhý 2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Základné pojmy a vzťahy	3		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Základné pojmy, úlohy a význam účtovníctva ➤ Účtovníctvo v súčasnosti, jeho právna úprava 		<p>Ekonomika Hospodárske právo</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvetliť pojem účtovníctvo, popísať jeho úlohy, vznik a vývoj účtovníctva ➤ Charakterizovať účtovníctvo v súčasnosti, jeho právnu úpravu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysvetlil pojem účtovníctvo, popísal jeho úlohy, vznik a vývoj účtovníctva ➤ Charakterizoval účtovníctvo v súčasnosti, jeho právnu úpravu 	<p>Ústne skúšanie Písomné skúšanie</p>	<p>Ústne odpovede Písomná práca</p>
Majetok a zdroje krytia	9		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Majetok podniku, formy a jeho zloženie ➤ Dlhodobý majetok ➤ Krátkodobý majetok ➤ Zdroje krytia majetku ➤ Aktíva a pasíva ➤ Inventúra a inventarizácia majetku, vlastného imania a záväzkov, inventúrny súpis 		<p>Ekonomika</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizovať majetok podniku a jeho zložky ➤ Definovať jednotlivé zložky dlhodobého majetku ➤ Definovať jednotlivé zložky krátkodobého majetku ➤ Definovať jednotlivé zdroje krytia majetku ➤ Definovať aktíva a pasíva ➤ Vedieť vysvetliť rozdiel medzi inventúrou a inventarizáciou, vymenovať druhy inventúry a inventarizácie, vysvetliť výsledok inventarizácie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Charakterizoval jednotlivé jeho zložky ➤ Definoval jednotlivé zložky dlhodobého majetku ➤ Definoval jednotlivé zložky krátkodobého majetku ➤ Definoval jednotlivé zdroje krytia majetku ➤ Definoval aktíva a pasíva ➤ Vedel vysvetliť rozdiel medzi inventúrou a inventarizáciou, vymenoval druhy inventúry a inventarizácie, vysvetlil výsledok inventarizácie 	<p>Ústne skúšanie Písomné skúšanie</p>	<p>Ústne odpovede Písomná práca</p>

Súvaha	9		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obsah a forma súvahy ➤ Kolobeh majetku ➤ Hospodárske a účtovné operácie ➤ Zmeny súvahových stavov 		Ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definovať pojem súvaha, zostaviť súvahu ➤ Popísať jednotlivé fázy kolobehu majetku ➤ Definovať hospodárske a účtovné operácie ➤ Vysvetliť základné zmeny súvahových stavov, samostatne riešiť príklady 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definoval pojem súvaha, zostavil súvahu ➤ Popísal jednotlivé fázy kolobehu majetku ➤ Definoval hospodárske a účtovné operácie ➤ Vysvetlil základné zmeny súvahových stavov, samostatne riešil príklady 	Ústne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca
Sústava účtov	7		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Účet, podstata a forma účtov ➤ Vznik a súvahových účtov ➤ Účtovanie na súvahových účtov ➤ Účtovanie na výsledkových účtoch ➤ Podvojnosc' účtovných zápisov ➤ Obraty a zostatky na súvahových účtov, uzavieranie súvahových účtov 		Ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definovať účet ➤ Popísať vznik súvahových účtov ➤ Ovládať základné pravidlá účtovania na súvahových účtoch ➤ Ovládať základné pravidlá účtovania na výsledkových účtoch ➤ Vysvetliť zásadu podvojnosti ➤ Vedieť vypočítať obraty a konečné zostatky na súvahových účtoch 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definoval účet ➤ Popísal vznik súvahových účtov ➤ Ovládal základné pravidlá účtovania na súvahových účtoch ➤ Ovládal základné pravidlá účtovania na výsledkových účtoch ➤ Vysvetlil zásadu podvojnosti ➤ Vedel vypočítať obraty a konečné zostatky na súvahových účtoch 	Ústne frontálne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca
Dokumentácia účtovných prípadov	5		Žiak má :	Žiak :		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podstata účtovnej dokumentácie ➤ Funkcie a druhy účtovných dokladov 		Administratíva a korešpondencia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ovládať zásadu dokladovosti ➤ Vysvetliť funkcie a vymenovať druhy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ovládal zásadu dokladovosti ➤ Vysvetlil funkcie a vymenovať druhy 	Ústne frontálne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Náležitosti účtovných dokladov ➤ Spracovanie, úschova a obeh účtovných dokladov 			<p>účtovných dokladov</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Správne vypísať účtovné doklady ➤ Vymenovať činnosti spracovania účtovných dokladov 	<p>účtovných dokladov</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Správne vypísal účtovné doklady ➤ Vymenoval činnosti spracovania účtovných dokladov 		
Účtovné zápisy a účtovné knihy	5		Žiak má :	Žiak :		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sústavné a časové účtovné zápisy ➤ Hlavná kniha, denník ➤ Syntetická a analytická evidencia ➤ Kontrola správnosti účtovných zápisov, opravy chybných zápisov 		Ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definovať účtovné zápisy ➤ Stručne popísať hlavnú knihu a denník ➤ Vysvetliť rozdiel medzi syntetickou a analytickou evidenciou ➤ Popísať vecnú a formálnu kontrolu účtovných zápisov 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Definoval účtovné zápisy ➤ Stručne popísal hlavnú knihu a denník ➤ Vysvetlil rozdiel medzi syntetickou a analytickou evidenciou ➤ Popísal vecnú a formálnu kontrolu účtovných zápisov 	Ústne frontálne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca
Základné účtovanie peňazí	12		Žiak má :	Žiak :		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rámcová účtová osnova a účtový rozvrh ➤ Účtovanie o peniazoch v hotovosti ➤ Peniaze na bankových účtoch ➤ Peniaze na ceste ➤ Ceniny ➤ Krátkodobé bankové úvery 		Ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedieť zaradiť jednotlivé druhy účtov do účtových tried ➤ Vedieť správne účtovať na účte 211 pokladnica ➤ Vedieť správne účtovať na účte 221 Bankové účty ➤ Vedieť správne účtovať na účte 261 peniaze na ceste ➤ Vedieť správne účtovať na účte 213 ceniny ➤ Vedieť správne účtovať na účte 213 Krátkodobé bankové úvery 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedel zaradiť jednotlivé druhy účtov do účtových tried ➤ Vedel správne účtovať na účte 211 pokladnica ➤ Vedel správne účtovať na účte 221 Bankové účty ➤ Vedel správne účtovať na účte 261 peniaze na ceste ➤ Vedel správne účtovať na účte 213 ceniny ➤ Vedel správne účtovať na účte 213 Krátkodobé bankové úvery 	Ústne frontálne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca

Zúčtovacie vzťahy	10		Žiak má :	Žiak :		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Účtovanie pohľadávok z obchodného styku ➤ Účtovanie záväzkov z obchodného styku ➤ Zúčtovanie so zamestnancami ➤ Analytická evidencia zamestnancov ➤ Účtovanie miezd ➤ Zúčtovanie s inštitúciami sociálneho a zdravotného zabezpečenia ➤ Výkazy do zdravotnej poisťovne ➤ Výkazy do sociálnej poisťovne ➤ Účtovanie daní 		Ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedieť správne účtovať na účte 311 odberatelia 343 DPH ➤ Vedieť správne účtovať na účte 321 dodávateľa 343 DPH ➤ Správne pochopiť vzťahy voči zamestnancom ➤ Správne viesť analytickú evidenciu zamestnancov ➤ Vedieť účtovať mzdy ➤ Správne účtovať záväzky a ich úhradu voči inštitúciam sociálneho zabezpečenia ➤ Vedieť zostaviť výkazy do zdravotnej poisťovne ➤ Vedieť zostaviť výkazy do sociálnej poisťovne ➤ Vedieť účtovať dane 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vedel správne účtovať na účte 311 odberatelia 343 DPH ➤ Vedel správne účtovať na účte 321 dodávateľa 343 DPH ➤ Správne pochopil vzťahy voči zamestnancom ➤ Správne viedol analytickú evidenciu zamestnancov ➤ Vedel účtovať mzdy ➤ Správne účtoval záväzky a ich úhradu voči inštitúciam sociálneho zabezpečenia ➤ Vedel zostaviť výkazy do zdravotnej poisťovne ➤ Vedel zostaviť výkazy do sociálnej poisťovne ➤ Vedel účtovať dane 	Ústne frontálne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca

Dlhodobý majetok	6		Žiak má :	Žiak :		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Základné účtovanie dlhodobého majetku ➤ Oceňovanie dlhodobého majetku ➤ Účtovanie obstarania dlhodobého majetku ➤ Odpisy, výpočet odpisov ➤ Účtovanie odpisov ➤ Účtovanie vyradenia dlhodobého majetku 		Ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Správne účtovať na účte 041,042 ➤ Vedieť oceňovať dlhodobý majetok ➤ Vedieť spôsoby účtovania zásob ➤ Vedieť vypočítať odpisy ➤ Vedieť účtovať odpisy ➤ Vedieť účtovať spôsoby vyradenia zásob 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Správne účtoval na účte 041,042 ➤ Vedel oceňovať dlhodobý majetok ➤ Vedel spôsoby účtovania zásob ➤ Vedel vypočítať odpisy ➤ Vedel účtovať odpisy ➤ Vedel účtovať spôsoby vyradenia zásob 	Ústne frontálne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

ROZPIS UČIVA PREDMETU: ÚČTOVNÍCTVO				ročník tretí 1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Zásoby	10		Žiak má:	Žiak:		
➤ Členenie zásob	1	Ekonomika	➤ Poznať jednotlivé druhy zásob	➤ Poznal jednotlivé druhy zásob	Ústne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca
➤ Oceňovanie zásob	1		➤ Definovať ceny zásob	➤ Definoval ceny zásob		
➤ Metóda FIFO, Vážený aritmetický priemer	2		➤ Samostatne riešiť príklady	➤ Samostatne riešil príklady		
➤ Spôsoby účtovania zásob	2		➤ Vysvetliť spôsoby účtovania zásob	➤ Vysvetlil spôsoby účtovania zásob		
➤ Obstaranie materiálu a tovaru nákupom	1		➤ Vedieť účtovať obstaranie materiálu a tovaru nákupom	➤ Vedel účtovať obstaranie materiálu a tovaru nákupom		
➤ Obstaranie materiálu a tovaru vo vlastnej réžii	1		➤ Vedieť účtovať obstaranie materiálu a tovaru vo vlastnej réžii	➤ Vedel účtovať obstaranie materiálu a tovaru vo vlastnej réžii		
➤ Výdaj materiálu a tovaru zo skladu	2		➤ Vedieť účtovať úbytok materiálu a tovaru	➤ Vedel účtovať úbytok materiálu a tovaru		
Účtovanie nákladov, výnosov, výsledku hospodárenia	8		Žiak má:	Žiak:		
➤ Členenie nákladov, výnosov, výsledku hospodárenia v účtovníctve	2	Ekonomika	➤ Ovládať členenie nákladov, výnosov, výsledku hospodárenia v účtovníctve	➤ Ovládal členenie nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia v účtovníctve	Ústne skúšanie Písomné skúšanie	Ústne odpovede Písomná práca
➤ Účtovanie nákladov	2		➤ Správne účtovať náklady	➤ Správne účtoval náklady		
➤ Účtovanie výnosov	2		➤ Správne účtovať výnosy	➤ Správne účtoval výnosy		
➤ Účtovanie výsledku hospodárenia	2		➤ Vedieť účtovať výsledok hospodárenia	➤ Vedel účtovať výsledok hospodárenia		
Súvislý príklad	6		Žiak má:	Žiak:		

➤ Súvislý príklad	6	Ekonomika	➤ Samostatne riešiť súvislý príklad	➤ Samostatne riešil súvislý príklad	Písomné skúšanie	Písomná práca
Jednoduché účtovníctvo	9		Žiak má:	Žiak:		
➤ Zásady vedenia jednoduchého účtovníctva	1		➤ Ovládať zásady vedenia jednoduchého účtovníctva	➤ Ovládal zásady vedenia jednoduchého účtovníctva	Ústne frontálne skúšanie	Ústne odpovede
➤ Účtovné knihy v jednoduchom účtovníctve	2		➤ Popísať účtovné knihy v jednoduchom účtovníctve	➤ Popísal účtovné knihy v jednoduchom účtovníctve	Písomné skúšanie	Písomná práca
➤ Peňažný denník	4		➤ Popísať peňažný denník	➤ Popísal peňažný denník		
➤ Účtovná uzávierka a závierka v jednoduchom účtovníctve	2		➤ Vysvetliť uzávierku a závierku v jednoduchom účtovníctve	➤ Vysvetlil uzávierku a závierku v jednoduchom účtovníctve		

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Názov predmetu	ADMINISTRATÍVA A KOREŠPONDENCIA
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne v 1. ročníku spolu 99 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola obchodu a služieb, Ul. SNP 5, 953 01 Zlaté Moravce
Názov ŠkVP	Obchod a podnikanie, služby a cestovný ruch
Kód a názov ŠVP	63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov učebného odboru	6405 K pracovník marketingu
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
iné	Štátna škola

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Odborné predmety“ ŠVP 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby, ktorú sme uplatnili pri tvorbe vyučovacieho predmetu. Jeho výučba je orientovaná do 1. ročníka štúdia.

Úlohou predmetu administratíva a korešpondencia je umožniť žiakom osvojiť si základnú odbornú terminológiu z oblasti techniky administratívy a hospodárskej korešpondencie, informatiky, textových procesorov, typografie, získať zručnosti v obsluhu písacích strojov, kancelárskej a reprodukčnej techniky, v ovládaní a využívaní textových procesorov, a ďalších moderných prostriedkov pre spracovanie textov, zručnosti v písaní na PC, ako aj vo vypracovávaní hospodárskych písomností.

Žiaci sa naučia ovládať desaťprstovú hmatovú metódu a naučia sa používať pri vybavovaní agendy prostriedky štandardnej kancelárskej a výpočtovej techniky. Oboznamujú sa so základnou údržbou strojov a zariadení používaných v administratívnych prácach, technikou písania na PC, nastavením prostredia textových procesorov a zariadení používaných pri vytváraní dokumentov v administratívnych prácach, automatizovaných a pokročilých funkcií, formátovaním textu v dokumentoch. Ovládať vecne, štylisticky, gramaticky a formálne správne normalizovanú úpravu písomností, mať kultivovaný prejav v písomnom a ústnom styku.

Predmet súvisí s obsahom všetkých odborných predmetov, preto je nevyhnutná koordinácia medzipredmetových vzťahov najmä vo vzťahu s predmetom informatika v podnikaní.

Hodnotenie výkonu v písaní na stroji/PC je podľa schválených kritérií pre predmet administratíva korešpondencia.

Ciele vyučovacie predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu administratíva a korešpondencia je odborný administratívny štýl v písomnej komunikácii, v úradnom styku pri dodržiavaní jazykových, štylistických a formálnych zásad. Usmerniť žiakov k tvorivosti pri štylizácii obchodných listov a ďalších písomností. Objasniť organizáciu písomného styku, používanie moderných informačných a komunikačných technológií. Poskytnúť žiakom vedomosti a zručnosti pri používaní zamestnaneckých písomností, vnútropodnikových písomností, jednoduchých právnych písomností a písomností platobného styku.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete administratíva a korešpondencia využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

a) Spôsobilosť konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Absolvent má:

- vyjadrovať sa správne v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa spoľahlivo v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- hodnotiť kriticky získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Absolvent má:

- prejať empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívitu,
- motivovať pozitívne seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať konštruktívne, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- pracovať samostatne a riadiť prácu v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,

- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
prvý ročník		
Dodržiavanie zásad bezpečnosti	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda	Frontálna výučba Skupinová práca žiakov Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou
Zásady písania na klávesnici	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Praktické precvičovanie Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou Demonštrácia a pozorovanie
Nácvik písania na klávesnici	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Praktické precvičovanie Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou Demonštrácia a pozorovanie
Nácvik úpravy písomností podľa STN 016910 a písomnosti v oblasti nákupu a predaja	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Praktické precvičovanie Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou Demonštrácia a pozorovanie
Jednoduché právne písomnosti	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Praktické precvičovanie Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou Demonštrácia a pozorovanie
Pracovnoprávne písomnosti	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Názorná – demonštrovanie, exkurzia Brainstorming – Hobo metóda	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Praktické precvičovanie Práca s informačnými technológiami Práca s odbornou literatúrou Demonštrácia a pozorovanie

Učebné zdroje

Na podporou a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra:

J. Sehnalová: ADMINISTRATÍVA A KOREŠPONDENCIA pre 1. roč. obch. akad., EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2005

Jana Machová: INFORMATIKA pre stredné školy – Práca s textom, SPN, Bratislava 2002

Ing. M. Jakubeková, Ing. I. Marušiaková: MODUL Úvod do písania na počítači, SPN, Bratislava 1997

H. Ďurišová, J. Sehnalová: ADMINISTRATÍVA A KOREŠPONDENCIA pre 2. roč. obch. akad., EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2008

H. Ďurišová, M. Kuláková, J. Sehnalová: ADMINISTRATÍVA A KOREŠPONDENCIA pre 3. roč. obch. akad., EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2009

Ľ. Jancíková, M. Kotrusová: Hospodárska korešpondencia pre 3. ročník OA. Elán Bratislava, 1994, opravené vydanie 2009

Ľ. Jancíková, M. Kotrusová: Hospodárska korešpondencia pre 4. ročník OA. Elán Bratislava, 1994, opravené vydanie 2009

Iglovská, Z., Ďurišová, H.: Technika administratívy pre 2. ročník OA. SPN Bratislava, 1993, prepracované vydanie 2002

Softvér

All Ten Fingers – ATF (program na výuku písania 10 prstovou hmatovou metódou)

MS Office

OpenOffice

Ďalšie zdroje

Odborné publikácie a časopisy

Internet

Didaktická technika

Dataprojektor

PC

Interaktívna tabuľa

Tabuľa

Videotechnika

Flipchart

ROZPIS UČIVA PREDMETU: ADMINISTRATÍVA A KOREŠPONDENCIA				Ročník: prvý 3 hodiny týždenne,
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov
Dodržiavanie zásad bezpečnosti	1		Žiak má:	Žiak:
➤ Dodržiavanie zásad bezpečnosti	1		➤ Dodržiavať zásady bezpečnosti pri práci	➤ Dodržiaval zásady bezpečnosti pri práci
Zásady písania na klávesnici	1		Žiak má:	Žiak:
➤ Zásady písania na klávesnici	1	Informatika	➤ Upraviť a založiť papier, vymeniť pásku	➤ Upravil a založil papier, vymeniť pásku
Nácvik písania na klávesnici	67		Žiak má:	Žiak:
➤ Základná poloha prstov, nácvik písmen d, f, j, k	1	Slovenský jazyk a literatúra Informatika	➤ Ovládať klávesy d, f, j, k	➤ Ovládal klávesy d, f, j, k
➤ Nácvik písmen a, ô	1	Propagácia a reklama	➤ Ovládať klávesy a, ô	➤ Ovládal klávesy a, ô
➤ Nácvik písmen s, l	1	Matematika	➤ Ovládať klávesy s, l	➤ Ovládal klávesy s, l
➤ Nácvik písmena e a čiarky	1	Chémia	➤ Ovládať klávesy e a čiarku	➤ Ovládal klávesy e a čiarku
➤ Nácvik písmena w, x, o	1		➤ Ovládať klávesy w, x, o	➤ Ovládal klávesy w, x, o
➤ Nácvik písmen t, n	1		➤ Ovládať klávesy t, n	➤ Ovládal klávesy t, n
➤ Nácvik písmen c, i	1		➤ Ovládať klávesy c, i	➤ Ovládal klávesy c, i
➤ Nácvik písmen p, q, y	1		➤ Ovládať klávesy p, q, y	➤ Ovládal klávesy p, q, y
➤ Nácvik písmen r, m	1		➤ Ovládať klávesy r, m	➤ Ovládal klávesy r, m
➤ Nácvik slov a slovných spojení	1		➤ Ovládať slovné spojenia	➤ Ovládal slovné spojenia
➤ Nácvik písmena u	1		➤ Ovládať klávesu u	➤ Ovládal klávesu u
➤ Nácvik písmena v	1		➤ Ovládať klávesu v	➤ Ovládal klávesu v
➤ Nácvik písmena z	1		➤ Ovládať klávesu z	➤ Ovládal klávesu z
➤ Nácvik písmena b	1		➤ Ovládať klávesu b	➤ Ovládal klávesu b
➤ Nácvik pomlčky, rozdeľovanie slov	1		➤ Používať pomlčku a rozdeľovať slová	➤ Používal pomlčku a rozdeľoval slová
➤ Nácvik písmena h	1		➤ Ovládať klávesu h	➤ Ovládal klávesu h
➤ Nácvik písmena g	1		➤ Ovládať klávesu g	➤ Ovládal klávesu g
➤ Nácvik písmena ú	1		➤ Ovládať klávesu ú	➤ Ovládal klávesu ú
➤ Nácvik veľkých písmen – ľavý preraďovač	1		➤ Ovládať písanie veľkých písmen	➤ Ovládal písanie veľkých písmen
➤ Nácvik bodky	1		➤ Ovládať klávesu bodky	➤ Ovládal klávesu bodky
➤ Nácvik veľkých písmen – pravý preraďovač	1		➤ Ovládať písanie veľkých písmen	➤ Ovládal písanie veľkých písmen
➤ Nácvik písmena ý	1		➤ Ovládať klávesu ý	➤ Ovládal klávesu ý
➤ Nácvik číslice 7	1		➤ Ovládať klávesu 7	➤ Ovládal klávesu 7
➤ Nácvik písmena ť	1		➤ Ovládať klávesu ť	➤ Ovládal klávesu ť
➤ Nácvik číslice 5	1		➤ Ovládať klávesu 5	➤ Ovládal klávesu 5
➤ Nácvik písmena á	1		➤ Ovládať klávesu á	➤ Ovládal klávesu á

➤ Nácvik číslice 8	1		➤ Ovládať klávesu 8	➤ Ovládal klávesu 8
➤ Nácvik písmena č	1		➤ Ovládať klávesu č	➤ Ovládal klávesu č
➤ Nácvik číslice 4	1		➤ Ovládať klávesu 4	➤ Ovládal klávesu 4
➤ Nácvik písmena í	1		➤ Ovládať klávesu í	➤ Ovládal klávesu í
➤ Nácvik číslice 9	1		➤ Ovládať klávesu 9	➤ Ovládal klávesu 9
➤ Nácvik písmena š	1		➤ Ovládať klávesu š	➤ Ovládal klávesu š
➤ Nácvik číslice 3	1		➤ Ovládať klávesu 3	➤ Ovládal klávesu 3
➤ Nácvik písmena é	1		➤ Ovládať klávesu é	➤ Ovládal klávesu é
➤ Nácvik číslice 0	1		➤ Ovládať klávesu 0	➤ Ovládal klávesu 0
➤ Nácvik písmena ľ	1		➤ Ovládať klávesu ľ	➤ Ovládal klávesu ľ
➤ Nácvik číslice 2	1		➤ Ovládať klávesu 2	➤ Ovládal klávesu 2
➤ Nácvik písmena ž	1		➤ Ovládať klávesu ž	➤ Ovládal klávesu ž
➤ Nácvik číslice 6	1		➤ Ovládať klávesu 6	➤ Ovládal klávesu 6
➤ Nácvik mäkčeňa	1		➤ Ovládať klávesu mäkčeňa	➤ Ovládal klávesu mäkčeňa
➤ Nácvik písmena ň, ä	1		➤ Ovládať klávesy ň, ä	➤ Ovládal klávesy ň, ä
➤ Nácvik dĺžňa	1		➤ Ovládať klávesu dĺžňa	➤ Ovládal klávesu dĺžňa
➤ Interpunkčné znamienka, ?, !	1		➤ Ovládať klávesy ?, !	➤ Ovládal klávesy ?, !
➤ Dvojbodka, bodkočiarka, podčiarkovacia čiara	1		➤ Ovládať klávesu : ; _	➤ Ovládal klávesu : ; _
➤ Zátvorky, úvodzovky, lomka	1		➤ Ovládať klávesy (/) „	➤ Ovládal klávesy (/) „
➤ Percento, promile, paragraf	1		➤ Ovládať kláves %, ‰, §	➤ Ovládal kláves %, ‰, §
➤ Matematické značky	2		➤ Ovládať matematické značky	➤ Ovládal matematické značky
➤ Hodiny, mena, dátum	1			
➤ Chemické značky, mocniny, indexy	1		➤ Označovať merné jednotky, značky, indexy a mocniny	➤ Označoval merné jednotky, značky, indexy a mocniny
➤ Rímske číslice	1		➤ Písať rímske číslice	➤ Písal rímske číslice
➤ Nácvik textu s prebratými písmenami	16		➤ Upevňovať techniku ovládania klávesov	➤ Upevňoval techniku ovládania klávesov
Nácvik úpravy písomnosti podľa STN 016910 a písomnosti v oblasti nákupu a predaja	21		Žiak má:	Žiak:
➤ Veľkosti papiera a obálok	1	Slovenský jazyk a literatúra	➤ Rozlišovať veľkosť papiera a obálok	➤ Rozlišoval veľkosť papiera a obálok
➤ Písanie adries – použitie obálok	1	Anglický jazyk	➤ Písať adresy na obálkach	➤ Písal adresy na obálkach
➤ Vypísanie obálky	1	Nemecký jazyk	➤ Vypísať obálku	➤ Vypísal obálku
➤ Úprava a štylizácia obchodného listu	1	Matematika	➤ Upraviť a štylizovať obchodný list	➤ Upravil a štylizoval obchodný list
➤ Písanie obchodných listov	1	Chémia	➤ Písať obchodné listy	➤ Písal obchodné listy
➤ Adresy v listoch	1		➤ Písať adresy v listoch	➤ Písal adresy v listoch
➤ Nácvik a písanie odvolávacích údajov	1		➤ Písať odvolávacie údaje	➤ Písal odvolávacie údaje
➤ Nácvik výrazov používaných pri štylizovaní obchodných listov	1		➤ Používať vhodné výrazy pri štylizovaní obchodných listov	➤ Používal vhodné výrazy štylizovaní obchodných listov

listov				
➤ Odpis praktického príkladu obchodného listu – dopyt	1		➤ Odpísať praktický obchodný list – dopyt	➤ Odpísal praktický obchodný list – dopyt
➤ Odpis praktického príkladu obchodného listu – odpoveď na dopyt	1		➤ Odpísať praktický obchodný list – odpoveď na dopyt	➤ Odpísal praktický obchodný list – odpoveď na dopyt
➤ Odpis praktického príkladu obchodného listu – vyžiadaná ponuka	1		➤ Odpísať praktický obchodný list – vyžiadaná ponuka	➤ Odpísal praktický obchodný list – vyžiadaná ponuka
➤ Odpis praktického príkladu obchodného listu – nevyžiadaná ponuka	1		➤ Odpísať praktický obchodný list – nevyžiadaná ponuka	➤ Odpísal praktický obchodný list – nevyžiadaná ponuka
➤ Odpis praktického príkladu obch. listu – objednávka	1		➤ Odpísať praktický obchodný list – objednávka	➤ Odpísal praktický obchodný list – objednávka
➤ Odpis praktického príkladu obch. listu – potvrdenie objednávky	1		➤ Odpísať praktický obchodný list – potvrdenie objednávky	➤ Odpísal praktický obchodný list – potvrdenie objednávky
➤ Odpis praktického príkladu obch. listu – dodací list	1		➤ Odpísať praktický obchodný list – dodací list	➤ Odpísal praktický obchodný list – dodací list
➤ Odpis praktického príkladu obch. listu – faktúra	1		➤ Odpísať praktický obchodný list – faktúra	➤ Odpísal praktický obchodný list – faktúra
➤ Odpis praktického príkladu obch. listu – urgencia	1		➤ Odpísať praktický obchodný list – urgencia	➤ Odpísal praktický obchodný list – urgencia
➤ Odpis praktického príkladu obch. listu – odpoveď na urgenciu	1		➤ Odpísať praktický obchodný list – odpoveď na urgenciu	➤ Odpísal praktický obchodný list – odpoveď na urgenciu
➤ Odpis praktického príkladu obchodného listu – reklamácia	1		➤ Odpísať praktický obchodný list – reklamácia	➤ Odpísal praktický obchodný list – reklamácia
➤ Odpis praktického príkladu obchodného listu – odpoveď na reklamáciu	1		➤ Odpísať praktický obchodný list – odpoveď na reklamáciu	➤ Odpísal praktický obchodný list – odpoveď na reklamáciu
➤ Úprava viacstranových písomností	1		➤ Upraviť viacstranovú písomnosť	➤ Upravil viacstranovú písomnosť
Jednoduché právne písomnosti	3		Žiak má:	Žiak:
➤ Potvrdenie	1	Právna náuka	➤ Vystaviť potvrdenie	➤ Vystavil potvrdenie
➤ Splnomocnenie	1		➤ Vystaviť splnomocnenie	➤ Vystavil splnomocnenie
➤ Dĺžny úpis	1		➤ Vystaviť dĺžny úpis	➤ Vystavil dĺžny úpis
Pracovnoprávne písomnosti	6		Žiak má:	Žiak:
➤ Žiadosť o prijatie do pracovného pomeru	1	Ekonomika Právna náuka	➤ Napísať žiadosť o prijatie do pracovného pomeru	➤ Napísal žiadosť o prijatie do pracovného pomeru
➤ Životopis	1		➤ Rozlišovať životopis	➤ Rozlišoval životopis
➤ Osobný dotazník	1		➤ Vyplniť osobný dotazník	➤ Vyplnil osobný dotazník
➤ Zostavenie vlastného životopisu	1		➤ Zostaviť vlastný životopis	➤ Zostavil vlastný životopis
➤ Pracovná zmluva	1		➤ Napísať pracovnú zmluvu	➤ Napísal pracovnú zmluvu
➤ Písomnosti pri ukončení pracovného pomeru	1		➤ Napísať písomnosti pri ukončení prac. pomeru	➤ Napísal písomnosti pri ukončení prac. pomeru

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tem

Názov predmetu	Spoločenská komunikácia
Časový rozsah výučby	2 hodina týždenne, 66 spolu vyučovacích hodín
Ročník	Prvý
Kód a názov študijného odboru	6446 K kozmetik, 6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Študijný predmet spoločenská komunikácia poskytne v rámci štátneho programu stredoškolského vzdelávania základný systém poznatkov z oblasti pravidiel spoločenských kontaktov. Umožňuje žiakom osvojiť si základné návyky spoločenského správania a vystupovania v rôznych pracovných aktivitách. Žiaci získajú vedomosti a kompetencie z oblastí ako sú: osobnosť človeka, socializácia, status, rola, morálka, sociálne skupiny, asertivita. Poznanie správania a prežívania človeka je dôležité pre formovanie citlivého vzťahu k iným. Toto poznanie je zároveň nevyhnutným predpokladom zodpovedného prístupu k celému okolitému svetu ako aj sebe samému. Študijný predmet spoločenská komunikácia umožňuje spoznať žiakom rôzne štýly komunikácie a využívať ich v živote ako aj v budúcej profesii. Rovnako pomáha vstúpiť mládeži sebaúctu, morálku, čistotu svedomia, sebaovládanie, uvedomovanie si nebezpečenstiev a následkov pri porušovaní morálneho kódexu a tiež udržiavanie mentálnej hygieny. Učí mladých ľudí aktívnemu počúvaniu, asertivite a aj metódam na zvládnutie a predchádzaniu stresovej záťaže. Základným poslaním predmetu je rozvíjať emocionálnu (personálnu) inteligenciu a sociálno-emocionálne kompetencie žiakov a naučiť uplatňovať ich v rodinnom, partnerskom, manželskom a pracovnom živote.

Emocionálna inteligencia v sebe nesie vysokú úroveň zručností: emocionálnych (identifikovanie citov, prejavovanie citov, ovládanie emócií a impulzov, redukovanie stresu, uvedomovanie si rozdielov medzi citmi a činmi), kognitívnych (sebauvedomenie, zdravé sebahodnotenia a sebadôvera, chápanie postojov a názorov iných ľudí, chápanie noriem správania, používanie konštruktívnych postupov pri riešení problémov, efektívne riešenie konfliktov, pozitívny postoj k životu, využívanie správnych hodnôt a morálky) a behaviorálnych (poznávanie verbálnej a neverbálnej komunikácie, používanie techník aktívneho počúvania, konštruktívne reagovanie na kritiku, efektívne riešenie konfliktov a asertívne presadzovanie svojich názorov, odstraňovanie predsudkov a stereotypov v smere tolerancie odlišností).

Obsah predmetu / 66 hodín / sa odvíja od jeho cieľov a je členený v rámci štátneho programu do základných tematických okruhov.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cielom predmetu spoločenská komunikácia je poskytnúť žiakom súbor vedomostí a kompetencií o osobnosti človeka, morálke, socializácii, verbálnej a neverbálnej komunikácii. Poznať správanie a prežívanie človeka, formovať citlivý vzťah k iným. Naučiť žiakov zodpovednému prístupu k celému okolitému svetu ako aj sebe samému. Učivo im má formovať logické myslenie, rozvíjať vedomosti, zručnosti a kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní a občianskom živote.

Cielom predmetu je:

- odhadnúť emocionálny stav a spôsoby reagovania druhého človeka (jeho pocity, city, temperamentálne črty, spôsoby riešenia krízových situácií a i.),
- vcítiť sa do polohy iného človeka, vedieť, čo prežíva, ako pociťuje preňho stresovú situáciu, byť k nemu empatický, suportívny, tolerantný,
- poznať a uvedomiť si svoje osobnostné vlastnosti, temperament, reagovanie a správanie v bežnej situácii, ale aj v situácii záťaže, stresu, kríze,
- naučiť sa efektívne riešiť bežný partnerský, rodinný a pracovný konflikt (s jedincami rôzneho veku, pohlavia, vzdelania, osobnostných čŕt, ale aj konflikt s podriadenými a kolegami)
- rozpoznať únikové, agresívne a asertívne prejavy správania a reagovania u iných osôb a sám byť schopný reagovať neagresívne aj v situácii záťaže, stresu, kríze na pracovisku,
- naučiť sa presadzovať svoje požiadavky, návrhy, názory, postoje asertívne, tak, aby som druhých nezraňoval,
- lepšie odhadnúť a poznať neverbálne prejavy komunikácie druhých, na základe neverbálnych prejavov správania poznať, čo druhý prežíva, aké má pocity, emócie, ako bude v najbližšej dobe reagovať,
- úspešne zvládnuť vyjednávanie s podriadeným, nadriadeným, kolegom,
- naučiť sa predchádzať agresívnym a únikovým formám správania a konania v súkromných aj pracovných jednaniach a činnostiach a vedieť riešiť šikanovanie a mobbing vo vzťahoch na pracovisku,
- tolerovať názory, správanie a prežívanie iných, s ohľadom na ich vek, pohlavie, vzdelanie, národnú, národnostnú, etnickú, politickú, náboženskú príslušnosť a na ich osobnostné charakteristiky.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete spoločenská komunikácia využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúce kľúčové kompetencie:

Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiak vytvoril zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie ŠVP vymedzil nasledovné **kľúčové kompetencie**:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné na cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu

k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať bežné pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností, - vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou a prehodnocovať základné zručnosti.

Absolvent má:

- spoľahlivo vyjadrovať sa v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa v jednom cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť bežné matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať so základnými informačno-komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiak musí byť schopný učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných

vedomostí, sociálnych zručnosti, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejať empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívitu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- stanoviť priority cieľov,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať a pozorne počúvať druhých,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať v menšom kolektíve,
- určovať nedostatky v pracovných výkonoch,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy výučby	Organizačné formy
Osobnosť	Informačnéreceptívna – výklad Reproduktívna –riadený rozhovor Heuristická – rozhovor Aktivizujúca metóda – diskusia	Frontálna, skupinová individuálna práca žiakov
Jednotlivec a komunikácia	Informačnéreceptívna – výklad Reproduktívna –riadený rozhovor Heuristická – rozhovor Aktivizujúca metóda – diskusia	Frontálna, skupinová individuálna práca žiakov
Spoločenský kontakt	Informačnéreceptívna – výklad Reproduktívna –riadený rozhovor Heuristická – rozhovor Aktivizujúca metóda – diskusia	Frontálna, skupinová individuálna práca žiakov
Konflikty–riešenie konfliktov	Informačnéreceptívna – výklad Reproduktívna –riadený rozhovor Heuristická – rozhovor Aktivizujúca metóda – diskusia	Frontálna, skupinová individuálna práca žiakov
Cesty k úspešnej kariére	Informačnéreceptívna – výklad Reproduktívna –riadený rozhovor Heuristická – rozhovor	Frontálna, skupinová individuálna práca žiakov

	Aktivizujúca metóda – diskusia	
Organizovanie akcií	Informačnéreceptívna – výklad Reproduktívna –riadený rozhovor Heuristická – rozhovor Aktivizujúca metóda - diskusia	Frontálna, skupinová individuálna práca žiakov
Obchodné rokovania	Informačnéreceptívna – výklad Reproduktívna –riadený rozhovor Heuristická – rozhovor Aktivizujúca metóda – diskusia	Frontálna, skupinová individuálna práca žiakov
Starostlivosť o hostí	Informačnéreceptívna – výklad Reproduktívna –riadený rozhovor Heuristická – rozhovor Aktivizujúca metóda – diskusia	Frontálna, skupinová individuálna práca žiakov
Interkultúrna komunikácia	Informačnéreceptívna – výklad Reproduktívna –riadený rozhovor Heuristická – rozhovor Aktivizujúca metóda – diskusia	Frontálna, skupinová individuálna práca žiakov

Učebné zdroje

Na podporou vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra:

Ďalšie: internet, časopisy

Didaktická technika: dataprojektor, PC, tabuľa, interaktívna tabuľa, videotechnika

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Úvod (1)	Význam, úlohy a ciele predmetu	Žiak má:
Osobnosť (9)	<p>Všeobecná charakteristika osobnosti osobností, telesné a psychické danosti</p> <p>Štruktúra osobnosti - usporiadanie vlastností</p> <p>Vlastnosti osobnosti - aktivačno – motivačné, vzťahovo – postojové, výkonové, sebaregulačné, dynamické</p> <p>Poznávanie osobnosti, typológia - temperament, typy osobností</p> <p>Naše silné a slabé stránky - poznávanie osobností</p> <p>Cvičenie na tému č. 2</p>	<p>vedieť správne ohodnotiť</p> <p>vedieť identifikovať silné a slabé stránky osobnosti- dokázať predvídať správne správanie ľudí</p>
Jednotlivec a komunikácia (9)	<p>Stres, predchádzanie stresom - stres, stresová situácia, príčiny vzniku stresových situácií, negatívne účinky</p> <p>Zvládnutie stresových situácií - riešenie stresových situácií</p> <p>Spoločenská etiketa v správaní - etiketa, zákon spoločenskej významnosti</p> <p>Spoločenské vystupovanie - takt, ohľaduplnosť, autentičnosť, empatia, iniciatíva</p> <p>Starostlivosť o zovňajšok - obliekanie, vkus, elegancia, módnosť, výstrednosť, osobný štýl , hygiena</p> <p>Rétorika - zvuková intenzita, výška tónu, základné pravidlá</p> <p>Ako pôsobivo rečniť - zásady dobrého prejavu, Príprava prejavu - štruktúra prejavu: uvedenie negatívneho prejavu, ukážka možnosti nápravy, výzva na spoluprácu</p> <p>Cvičenie na tému č. 3</p>	<p>vedieť riešiť stresové situácie v pracovnom živote a naučiť sa zvládnuť tieto situácie,</p> <p>adekvátne komunikovať s ľuďmi</p> <p>správne komunikovať so zamestnancami</p> <p>vedieť sa vhodne obliecť a správať sa v príležitosti</p>
Spoločenský kontakt (5)	<p>Komunikácia, spôsoby komunikácie - komunikácia zameraná na presadenie sa, komunikácia zameraná na konsenzus</p> <p>Komunikácia na pracovisku - správanie voči kolegom, správanie k zákazníkom, správanie k nadriadeným</p> <p>Neverbálna komunikácia - slovné vyjadrenie, neverbálna komunikácia, interpersonálne zóny /verejná, sociálna, osobná, intímna/</p> <p>Cvičenie na tému č. 4</p>	<p>adekvátne komunikovať s kolegami, správanie k zákazníkovi a nadriadeným</p>
Konflikty – riešenie konfliktov (6)	<p>Pojem a rozdelenie konfliktov - intrapersonálne a interpersonálne konflikty, konflikty medzi skupinami, štádiá konfliktu, dôsledky konfliktu</p>	<p>vedieť riešiť stresové a konfliktné situácie v pracovnom živote a naučiť sa zvládnuť tieto situácie,</p>

	<p>Dôvody vzniku konfliktov - predispozičné faktory konfliktov</p> <p>Spôsoby riešenia konfliktov - presadenie sa, prispôbenie sa, kompromis, vyhnutie, integrácia, prispôbenie sa s kompenzáciou</p> <p>Stratégia riešenia konfliktov - spor, riešenie problému - vyjednávanie, meditácia, arbitrácia</p> <p>Cvičenie na tému č. 5</p>	<p>dokázať predvídať konflikty</p> <p>rozlišovať konflikty - vedieť ovládať reč svojho tela</p>
Cesty k úspešnej kariére (8)	<p>Kľúč k úspechu v kariére - vzdelanie, prax v odbore, komunikatívnosť, nápaditosť, tvorivosť, sebavedomie, výkonnosť, vytrvalosť, tímová práca</p> <p>Zlozvyky neúspešných - nesprávne priority, maniere, neproduktívnosť, sebaklam, nevhodné oblečenie, nesprávni priatelia, neužitočné diskusie, nesprávny životný postoj</p> <p>Plán osobného vývoja - východisková situácia, cieľ, silné a slabé stránky, realizácia plánu, kontrola plánu</p> <p>Ako hľadať pracovné miesto - sledovanie inzercie, vlastný inzerát, osobný kontakt, kontaktovanie známych, náborové agentúry, žiadosť o prijatie, úrad práce</p> <p>Príprava na pohovor do zamestnania - informácie o pracovnom mieste, príprava osobnej prezentácie a potrebných dokladov</p> <p>Cvičenie na tému č. 6</p>	<p>byť pripravený na pohovor</p> <p>ovládať základné pravidlá kariéry - ovládať základné profesionálnej kariéry</p> <p>vedieť plánovať svoj osobný vývoj</p>
Obchodné rokovania(8)	<p>Všeobecné zásady - stanovenie cieľa, taktika, získanie informácií</p> <p>Typy obchodných rokovaní - výhody a nevýhody skupinového a individuálneho rokovania</p> <p>Príprava obchodných rokovaní - stanovenie cieľa, získanie informácií</p> <p>Priebeh obchodného rokovania - záznamy, výsledky, dohody, zápisy</p> <p>Najčastejšie chyby pri obchodných rokovaniach - nejasné stanovenie cieľa, slabá príprava, rokovaníach nesprávna interpretácia tvrdení partnera, nevhodné postupy, nedôslednosti pri uzatvorení zmluvy</p> <p>Cvičenie na tému č. 7</p>	<p>vedieť, ako postupovať pri rokovaní, konferenciách a pod.</p> <p>vedieť orientovať sa na rôznych úrovniach rokovania</p> <p>aktívne prispieť pri príprave rokovania a realizácii podujatí</p> <p>ovládať činnosti súvisiace s obchodnými rokovaniami</p> <p>vedieť presadzovať záujmy na obchodnom rokovaní,</p>
Organizovanie akcií (6)	<p>Plánovanie a príprava akcie - pracovná cesta, seminár, konferencia, porada, obchodné rokovanie</p>	<p>ovládať základné zručnosti organizovania malého pohostenia, podávania nápojov a jedál pri spoločných stretnutiach s obchodnými partnermi a p</p>

	Zabezpečenie akcie - materiálne, personálne, finančné Realizácia a priebeh akcie Ukončenie akcie - vyúčtovanie, vyhodnotenie, prijatie záverov Cvičenie na tému č. 8	vedieť adekvátne zareagovať na spoločenské situácie
Starostlivosť o hostí (8)	Prestieranie - úprava stola, správanie pri stole, zasadací poriadok Stolovanie - menu, poradie jedál, príbory, spôsob stolovania Zvyklosti pri podávaní nápojov - poradie a vhodnosť nápojov Spoločenské udalosti - recepcia, banket, rout, cocktail, pracovný obed, večera, pracovná návšteva - základné zásady pracovného obeda, večere, zásady prijímania pracovných návštev Cvičenie na tému č. 9	vedieť pozvať a prijať pracovnú spoločenskú situáciu adekvátne sa na spoločenských podujatiach aktívne sa podieľať na príprave spoločenských podujatí
Interkultúrna komunikácia (6)	Národná mentalita - korektor rozlíšenia, bariéry Komunikácia s cudzincami - národ, národnosť, kultúry, zvyklosti a odlišnosti Práca v zahraničí - pracovné povolenie, poistenie, agentúry na sprostredkovanie práce Dovolenka v zahraničí - hostiteľská krajina, konzulárne zastupiteľstvo Cvičenie na tému č. 10	vedieť vystupovať v súlade s kultúrnymi zvykmi styku pochopiť národnú mentalitu a odlišnosti iných ľudí dokázať nájsť si prácu a prispieť k rozvoju spoločnosti vedieť plánovať a organizovať spoločenskú komunikáciu zahraničí, spolupracovať s cudzincami

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Názov predmetu	právna náuka
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 60 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Odborné vzdelávanie – teoretické vzdelávanie“ ŠVP 63, Ekonomika a organizácia, obchod a služby, ktorú sme uplatnili pri tvorbe vyučovacieho predmetu. Jeho výučba je orientovaná do 4. ročníka štúdia.

Odborný predmet právna náuka v uvedenom študijnom odbore vytvára potrebný vedomostný základ, ktorý poskytuje žiakom základné poznatky z občianskeho práva, rodinného práva, zo živnostenského podnikania a o ochrane spotrebiteľa. Vyučovaci predmet poskytuje žiakom základné poznatky a praktické návyky z oblasti občianskoprávnej s komplexným chápaním a hodnotením hospodárskych procesov s dôrazom na súčasné ekonomické problémy. Pri výbere učiva sme pristupovali už aj vzhľadom k jeho aplikácii v ďalších odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti v oblasti bezpečnej a hygienickej práce.

Odborný predmet je medzipredmetovo previazaný s odbornými vyučovacími predmetmi účtovníctvo, ekonomika a odborná prax.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania právnej náuky majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami a počítačom. Odporúčajú sa aj rôzne odborné časopisy s ekonomickou tematikou.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu právna náuka proporcionálne zastúpenie a prepojenie praktického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti využívať informačné technológie*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehĺbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v bežnej triede alebo v odbornej učebni.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu právna náuka v uvedenom študijnom odbore je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií formovať logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornej praxi a občianskom živote. Žiaci získajú poznatky o základných pojmoch občianskeho práva, rodinného práva, živnostenského podnikania a o problematike ochrany spotrebiteľa. Žiaci sa naučia chápať a posudzovať javy a procesy v rodine, v spoločnosti, v podniku a tiež so zreteľom na vonkajší svet.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete právna náuka využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému,

- korigovať nesprávne riešenia problému,
- používať osvojené metódy riešenia problémov aj v iných oblastiach vzdelávania žiakov, pokiaľ sú dané metódy v týchto oblastiach aplikovateľné.

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu ich odborného vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
4. ročník		
Základné pojmy z teórie práva	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Základy občianskeho práva	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Zákon o rodine	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Živnostenské podnikanie	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Ochrana spotrebiteľa	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra:

Schulz I., Schulzová A. : Právna náuka pre OA a HA. SPN Bratislava

Ďalšie zdroje.

Zbierka zákonov v aktuálnom znení
Odborné publikácie a časopisy
Hospodárske noviny
Internet

Didaktická technika

Dataprojektor
PC
Tabuľa
Videotechnika

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Právna náuka			Ročník: štvrtý 2 hodiny týždenne, spolu 60 vyučovacích hodín			
Názov tematického celku vrátane tém	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Základné pojmy z teórie práva	10	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak		
Právo – pojem, vznik, znaky práva Funkcie práva Odvetvia práva Právne normy – pojem, znaky, platnosť Druhy právnych noriem Právny systém SR Ústava SR		Občianska náuka	Vysvetliť pojem a funkcie práva Pochopiť potrebu poriadku a výlučnosť práva Rozlišovať verejné a súkromné právo Vysvetliť právne akty, právne normy Určiť, čo tvorí právny poriadok SR Vysvetliť podstatu a základy právneho štátu	Vysvetlil pojem a funkcie práva Pochopil potrebu poriadku a výlučnosť práva Rozlíšil verejné a súkromné právo Vysvetlil právne akty a právne normy Určil, čo tvorí právny poriadok SR Vysvetlil podstatu a základy právneho štátu	Písomné skúšanie Ústne frontálne skúšanie Ústne skúšanie	Písomná práca Ústna odpoveď Didaktický test
Občianske právo	13	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak		
Predmet občianskeho práva, pramene občianskeho práva Zásady občianskeho práva Subjekty občianskeho práva Ochrana osobnosti Vlastnícke právo Nadobúdanie vlastníctva Spoluvlastníctvo – pojem, druhy Podielové spoluvlastníctvo Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov Dedenie – pojem, predpoklady dedenia Odmietnutie dedičstva Vydedenie Dedenie zo zákona Dedenie zo závetu Potvrdenie dedičstva a vyporiadanie dedičov		Občianska náuka	Charakterizovať občianske právo, jeho zásady a subjekty Pochopiť ochranu osobnosti Rozlišovať pojmy: vlastníctvo, spoluvlastníctvo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov Pochopiť dedičské právo, poznať základné pojmy dedičského práva	Charakterizoval občianske právo, jeho zásady a subjekty Pochopil ochranu osobnosti Rozlišovať pojmy: vlastníctvo, spoluvlastníctvo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov Pochopiť dedičské právo, poznať základné pojmy dedičského práva	Ústne skúšanie Písomné skúšanie Ústne frontálne skúšanie	Ústna odpoveď Didaktický test Písomná práca

Rodinné právo	18	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak		
Charakteristika rodinných vzťahov a ich právna úprava Základné zásady rodinného práva Manželstvo – charakteristika Vznik manželstva Spôsoby uzavretia manželstva Okolnosti vylučujúce uzavretie manželstva Vzťahy medzi manželmi Zánik manželstva Rozvod Vzťahy medzi rodičmi a deťmi Práva rodičov a povinnosti rodičov Výchovné opatrenia Povinnosti detí voči rodičom Náhradná starostlivosť – pojem, vznik, druhy Náhradná osobná starostlivosť Osvojenie Vyživovacia povinnosť – pojem, druhy Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom Vyživovacia povinnosť detí voči rodičom Vyživovacia povinnosť medzi manželmi		Občianska náuka	Poznať základné ustanovenia zákona o rodine Popísať vznik a zánik manželstva Charakterizovať vzťahy medzi manželmi, rodičmi a deťmi Vysvetliť náhradnú starostlivosť a jej formy Pochopiť vyživovaciu povinnosť a vedieť ju aplikovať na príklade	Poznal základné ustanovenia zákona o rodine Popísal vznik a zánik manželstva Charakterizoval vzťahy medzi manželmi, rodičmi a deťmi Vysvetlil náhradnú starostlivosť a jej formy Pochopil vyživovaciu povinnosť a vedel ju aplikovať na príklade	Ústne skúšanie	Ústna odpoveď
					Ústne frontálne skúšanie	Písomná práca
Živnostenské podnikanie	15	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak		
Právna úprava živnostenského podnikania Subjekty oprávnené prevádzkovať živnosť Podmienky na prevádzkovanie živnosti Povinnosti podnikateľa Živnostenské oprávnenie Druhy živností Ohlasovacie živnosti Ohlasovacie živnosti Osvedčenie o živnostenskom oprávnení Ohlásenie živnosti – postup, doklady Živnostenský register		Ekonomika Účtovníctvo	Poznať základné ustanovenia živnostenského zákona Charakterizovať subjekty živnostenského podnikania Popísať druhy živností Vysvetliť spôsob nadobudnutia živnostenského oprávnenia Charakterizovať živnostenský register Popísať spôsoby zániku	Poznal základné ustanovenia živnostenského zákona Charakterizoval subjekty živnostenského podnikania Popísal druhy živností Vysvetlil spôsob nadobudnutia živnostenského oprávnenia Charakterizoval živnostenský register Popísal spôsoby zániku živnostenského oprávnenia	Ústne skúšanie	Ústna odpoveď
					Ústne frontálne skúšanie	Písomná práca Didaktický test

Zánik živnostenského oprávnenia			živnostenského oprávnenia			
Ochrana spotrebiteľa	4	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak		
Zákon o ochrane spotrebiteľa Základné povinnosti predávajúceho Ochrana ľudských práv - vývoj Európsky systém ochrany ľudských práv		Ekonomika	Poznať základné pojmy zákona o ochrane spotrebiteľa Popísať práva spotrebiteľa Vysvetliť povinnosti predávajúceho Definovať nekalé obchodné praktiky Poznať orgány na ochranu spotrebiteľa	Pozná základné pojmy zákona o ochrane spotrebiteľa Popísal práva spotrebiteľa Vysvetlil povinnosti predávajúceho Definoval nekalé obchodné praktiky Pozná orgány na ochranu spotrebiteľa	Ústne frontálne a individuálne skúšanie	Ústne odpovede Referáty Písomná práca

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Učebné osnovy

Názov predmetu	Viac ako peniaze
Ročník	ISCED 2, ISCED 3
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 hodín
Stupeň vzdelania	ISCED 3 – vyššie sekundárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Voliteľný predmet viac ako peniaze, rozvíja u žiakov spôsobilosti, ktoré sú potrebné pre orientáciu v súčasnom finančnom svete. Žiaci majú možnosť nadobudnúť znalosti, schopnosti a rozvíjať hodnotové postoje potrebné k tomu, aby mohli efektívne reagovať na osobné udalosti v neustále sa meniacom ekonomickom prostredí.

Opodstatnenosť vzdelávania v oblasti finančnej gramotnosti úzko súvisí s potrebou pripraviť žiakov na jednotlivé etapy života jednotlivca a rodiny v spoločnosti, na ktoré mu súčasné rodinné prostredie a obsah vzdelávania neposkytuje dostatok podnetov a príležitostí. Obsah vzdelávania a ciele vyučovacieho predmetu nadväzujú na Národný štandard finančnej gramotnosti, z ktorého vyplývajú ciele a výkonové štandardy.

Zaradenie predmetu do vyučovania vytvára predpoklady pre naplnenie Národného štandardu finančnej gramotnosti.

Výučba bude realizovaná s podporou interaktívneho vzdelávacieho portálu, ktorý je prispôbený potrebám žiakov na úrovni ISCED 3. Osvojenie vedomostí a získanie spôsobilostí bude prebiehať formou online aplikácií, konkrétnych úloh z reálneho života, hier, cvičení, pracovných listov a aktivít realizovaných s konzultantom z finančnej inštitúcie. S podporou on-line vzdelávania bude mať žiak možnosť komunikovať na konkrétne témy s tútorom.

Ciele vyučovacieho predmetu

Predmet rozvíja schopnosť žiakov orientovať sa vo sfére peňazí, chápať potrebu zabezpečenia peňazí pre uspokojovanie životných potrieb, prijímať finančné rozhodnutia a finančnú zodpovednosť, plánovať tok peňazí a hospodáriť s nimi v každodenných životných situáciách.

Všeobecné ciele predmetu

Cieľom predmetu viac ako peniaze je, aby žiak vedel vysvetľovať príčiny a súvislosti z oblasti financií, kriticky a selektívne spracovávať informácie, diskutovať o nich a zaujímať k nim stanoviská. Žiak dokáže aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach.

Špecifické ciele predmetu

Žiak je schopný:

- porozumieť základným pojmom v oblasti sveta peňazí, vedieť ich používať,
- nájsť, kriticky vyhodnotiť a použiť finančné informácie,
- poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- naučiť sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií,
- stanoviť si finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie,
- rozvíjať potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť šetriť,
- vyhľadávať a efektívne používať finančné služby,

- plniť svoje finančné záväzky,
- porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných potrieb,
- vysvetliť význam financií v živote jedinca, rodiny a spoločnosti,
- byť schopný hodnotiť možnosti a úspešnosť vlastnej sebarealizácie,
- poznať príklady úspešných jednotlivcov a inšpirovať sa nimi na profesijnej ceste,
- vedie vysvetliť význam vzdelávania pre uplatnenie sa na trhu práce,
- poznať podmienky, vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny,
- vysvetliť základné príčiny a prejavy chudoby a podstatu bohatstva,
- orientovať sa v oblasti finančných inštitúcií (banky, poisťovne a pod.),
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný uplatňovať ich,
- vysvetliť vzťah morálky a peňazí a význam zodpovedného správania sa.

Výkonové štandardy

V súlade s Národným štandardom finančnej gramotnosti žiak dokáže:

- vysvetliť vzťah medzi zachovaním životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb,
- objasniť funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie potrieb človeka, rodiny,
- vyjadriť hodnotu vecí ako výsledku práce,
- pomenovať základné charakteristiky bohatstva a chudoby vo vzťahu k peniazom,
- popísať fungovanie jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti,
- aplikovať zásady hospodárnosti v životných situáciách,
- robiť osobné finančné rozhodnutia na základe zváženia alternatív a nie byť za ne zodpovedný,
- nájsť a vyhodnotiť informácie z rozmanitých zdrojov,
- vyhľadať a uplatniť nástroje na ochranu spotrebiteľov,
- zosúladiť životné potreby jednotlivca a rodiny s možnosťami ich zabezpečenia,
- vysvetliť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb,
- identifikovať zdroje osobných príjmov,
- opísať faktory ovplyvňujúce výšku čistej mzdy a možnosti zabezpečenia jedinca a rodiny,
- diskutovať s úspešnými osobnosťami vo finančnej oblasti a možnosti inšpirovať sa nimi,
- vypracovať osobný finančný plán a systém finančných záznamov,
- popísať spôsob používania rôznych metód platenia,
- uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri rozhodovaní o nákupe,
- vysvetliť význam a možnosti príspevkov na darcovstvo a filantropiu,
- získať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebných úverov,
- identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov,
- opísať spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ako ich zvládnuť,
- diskutovať o možnostiach a význame sporenia,
- vysvetliť možnosti investovania a význam investovania a budovania majetku,
- vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi,
- vysvetliť pojem riziko, vedieť identifikovať základné druhy rizík,
- vysvetliť systém zabezpečenia jedinca a rodiny pre prípad nepriaznivej situácie a staroby,
- popísať možnosti poistenia a vysvetliť rozdiel medzi nimi,
- vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Vo vyučovacom predmete viac ako peniaze, sú pre utváranie a rozvíjanie kľúčových kompetencií potrebných pre osobný rozvoj, spoločenské začlenenie a zamestnanosť a aktívne občianstvo využívané výchovné a **vzdelávacie stratégie**, ktoré žiakom umožňujú:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Absolvent má:

- vyjadrovať sa správne v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa spoľahlivo v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- hodnotiť kriticky získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

b) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Absolvent má:

- prejaviť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- motivovať pozitívne seba a druhých,

- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať konštruktívne, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- pracovať samostatne a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti
- posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

Metódy vyučovania:

Pri vyučovaní predmetu viac ako peniaze sa budú využívať moderné interaktívne vyučovacie metódy zamerané na aktívne učenie sa žiakov v prepojení na praktické reálne životné situácie, ktoré vytvoria predpoklady vytváranie a korigovanie názorov žiakov a celoživotné učenie sa.

Pre dosiahnutie vzdelávacích cieľov sa bude využívať:

Heuristická metóda – orientovaná na osvojovanie všeobecných vedomostí a zručností, rozvoj logiky a tvorivosti – brainstorming, riešenie problémov, situačné a inscenačné metódy, diskusia, beseda.

Informačno-receptívna metóda – orientovaná na osvojovanie vedomostí - práca so vzdelávacím portálom, a materiálmi s reálnej praxe, s informáciami v periodikách a na internete a s učebným zdrojom.

Reproduktívna metóda – orientovaná na upevňovanie vedomostí, rozvoj pamäti a reproduktívneho myslenia - interaktívna prednáška, diskusia, beseda, exkurzia, brainstorming, myšlienkové mapy.

Problémový výklad – orientuje sa na logické riešenie problémov a rozvoj vedeckého myslenia po etapách - riešenie problémov, prípadové štúdie, diskusia, beseda, myšlienkové mapy.

Formy vyučovania:

Frontálna práca – so všetkými žiakmi učiteľ rieši jeden alebo viac problémov.

Individuálna práca – každý žiak pracuje individuálne, nezávisle od ostatných žiakov, učiteľ sleduje prácu žiakov pôsobí ako poradca alebo tútor.

Skupinová práca – trieda je rozdelená na skupiny podľa riešeného problému, skupiny si organizujú prácu samostatne, učiteľ pozoruje prácu skupín a pôsobí ako koordinátor, poradca alebo tútor.

Pri vyučovaní sa využívajú **didaktické zásady**:

názornosti a spájania teórie s praxou, primeranosti, sústavnosti a postupnosti, aktivity a uvedomelosti, vedeckosti (rešpektovania najnovších informácií), trvácnosti vedomostí a všestranného rozvoja poznávacích schopností žiakov.

Hodnotenie žiakov vychádza z aktuálneho metodického pokynu na hodnotenie a klasifikáciu žiakov.

V prípade, že predmet bude klasifikovaný, zohľadňuje sa nielen sumatívne, ale i formatívne hodnotenie. Hodnotenie a klasifikácia žiaka sa uskutočňuje ako priebežné hodnotenie a celkové hodnotenie. Priebežné hodnotenie bude postavené na plnení konkrétnych a splniteľných úloh so zameraním na diagnostikovanie a uplatňovanie osobného rozvoja žiaka, s možnosťou zažívať individuálny úspech a učiť sa na vlastných chybách, ktorých odstraňovanie napomáha rozvoju žiaka.

Obsah vzdelávania

Obsah vzdelávania môže byť na základe metodiky prispôsobený úrovni vedomostí a spôsobilostí žiakov na základe vstupného testu prostredníctvom úloh a cvičení pre praktickú aplikáciu vedomostí. Počet vyučovacích hodín je uvedený pre dotáciu 33 h .

Tematický celok / počet vyučovacích hodín celkom	Obsahový štandard	
	Téma / počet vyučovacích hodín	Pojmy
Úvod / 1	Úvod do predmetu Vstupný test	Národný štandard finančnej gramotnosti, portál www.viacakopeniaze.sk
1. Peniaze / 3	1.1 Vznik peňazí	Inflácia, peniaze, tovarové peniaze, nominálna hodnota peňazí, bankovky, mince, mena, výmenný kurz, euro, Európska únia, Eurozóna, Európska centrálna banka, chudoba, bohatstvo.
	1.2 Vývoj slovenskej meny , Euromena	
	1.3 Hodnota peňazí	
2. Naše príjmy a výdavky / 3	2.1 Príjmy za prácu , príjmy z podnikania	Mzda, minimálna mzda, životné minimum, podnikanie, príjmy z podnikania, náklady, výsledok hospodárenia, zisk, strata, majetok, bohatstvo, čisté bohatstvo, renta, sociálne poistenie, podpora v nezamestnanosti, sociálna pomoc, štátna sociálna podpora.
	2.2 Príjmy od štátu	
	2.3 Ľudské potreby, štruktúra výdavkov rodiny	
3. Riadenie osobných	3.1 Finančné plánovanie	Finančné plánovanie, rozpočet, finančné ciele,
	3.2 Rozpočet	

a rodinných financií / 3	3.3 Rodinný rozpočet, šetrenie	vzácnosť, alternatívne náklady
4. Ako fungujú banky / 3	4.1 Vznik banky, banky na Slovensku	Bankár, klient, ručiteľ, veriteľ, bezhotovostná operácia, úrok, prevod peňazí, Fond ochrany vkladov, bežný účet, sporiaci účet, termínovaný účet, nominálna úroková miera, fixná úroková sadzba, poplatky, kreditná karta, debetná karta, kontokorent, úver, bonita klienta.
	4.2 Národná banka Slovenska, informácie o finančnom trhu	
	4.3 Ako si vybrať správny bankový produkt, úrok	
5. Môj prvý účet v banke / 2	5.1 Účet v banke, študentský účet	Účet, bežný účet, študentský účet, číslo bankového účtu, disponibilný zostatok.
	5.2 Využitie bežného účtu	
6. Ako a čím platíme / 4	6.1 Hotovostný platobný styk	platobný styk, hotovostný a bezhotovostný platobný styk, pokladničný doklad, poštový peňažný poukaz, príkaz na úhradu, príkaz na inkaso, konštantný symbol, variabilný symbol, vkladná knižka na meno, termínovaný vklad, netermínovaný vklad,
	6.2 Výdavky rodiny	
	6.3 Bezhotovostný platobný styk	
	6.4 Peniaze v banke, druhy vkladov, výpočet úrokov z vkladov	
7. Moderné bankové nástroje / 3	7.1 Elektronické bankovníctvo, internetbanking	Elektronické bankovníctvo, internetbanking, platobné karty, debetné karty, kreditné karty, PIN.
	7.2 Platobná karta, druhy platobných kariet	
	7.3 Bezpečnosť pri používaní platobných kariet	
8. Existuje niečo iné ako peniaze / 3	8.1 Iné formy peňazí	Akcia, akcionár, akciová spoločnosť, burza cenných papierov, šek, dividenda, obligácia, zmenka, komodita, dlhopis, podielový fond, likvidita, volatilita, broker.
	8.2 Cenné papiere	
	8.3 Nákup akcií. Portfólio. Podielové fondy	
9. Zadlžiť sa rozumne / 3	9.1 Úver, spotrebiteľské úvery	Úver, druhy úverov, dlžník, veriteľ, istina, úroková miera, úrok, RPMN, úverový limit, záložné právo, bonita klienta, hypotekárny úver, kontokorentný úver, rýchla pôžička, nebankové subjekty.
	9.4 Použitie úverovej kalkulačky, RPMN	
	9.6 Podmienky získania úveru, výhody a nevýhody úveru	
10. Životné istoty a riziká / 3	10.1 Rozdiel medzi sporením a investovaním	Poistenie, neživotné poistenie, sporenie, bonus, malus, riziko.
	10.2 Ako investovať	
	10.3 Poistenie	
Opakovanie / 2	Opakovanie Výstupný test	Portál www.viacakopeniaze.sk

Medzipredmetové vzťahy

Predmet informačná gramotnosť (viac ako peniaze) má interdisciplinárnu podstatu. Pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí v rámci predmetu žiaci nadviažu na spoločné témy a medzipredmetové vzťahy s predmetmi ostatných vzdelávacích oblastí.

Učebné zdroje

Portál pre učiteľov i žiakov: www.viacakopeniaze.sk

Učebný materiál pre učiteľov: www.viacakopeniaze.sk

Metodický materiál pre učiteľov: www.viacakopeniaze.sk

Aktuálne informácie z periodík, materiálov finančných subjektov a internetu.

Názov predmetu	tovaroznalectvo
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Kód a názov študijného odboru	64 05 K pracovník marketingu
Vyučovaci jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Technologické a technické vzdelávanie“ ŠVP 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby, ktorú sme uplatnili pri tvorbe vyučovacieho predmetu. Jeho výučba je orientovaná do 1. ročníka štúdia.

Odborný predmet tovaroznalectvo v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu je priamou prípravou na odbornú prax. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov - téma a podtéma. Vedomosti, ktoré žiaci získajú pri štúdiu v tomto predmete veľmi úzko súvisia s poznávaním jednotlivých druhov tovaru, ich charakteristikou, úžitkovými vlastnosťami, ako aj s hodnotením tovaru. Pri výbere učiva sme pristupovali už aj vzhľadom k jeho aplikácii v ďalších odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti bezpečnej a hygienickej práce a manipulácie s tovarom.

Odborný predmet je medzipredmetovo previazaný s odborným vyučovacím predmetom ekonomika a všeobecnovzdelávacím predmetom chémia a odborným výcvikom.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania predmetu majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami, počítačom a názornými ukážkami tovarov.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu tovaroznalectvo proporcionálne zastúpenie a prepojenie praktického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti využívať informačné technológie*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň

prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

K významným prvkom vo výchovno-vzdelávacom procese predmetu tovaroznalectvo patria aj ukážky vybraných druhov tovarov a ich hodnotenie. Mnohé druhy tovarov, ich výroba a spracovanie sú zaznamenané na videu alebo CD nosičoch, preto využitie počítačov a internetu .

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v bežnej triede.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu tovaroznalectvo v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu je poskytnúť žiakom súbor vedomostí o tovare a jeho úžitkových vlastnostiach, rozvinú sa ich schopnosti poskytovať odborné rady zákazníkom, rýchle reagovať na kvalitnú ponuku a orientovať sa v predaji nových druhov tovarov.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete tovaroznalectvo využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Absolvent má:

- vyjadrovať sa správne v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa spoľahlivo v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- hodnotiť kriticky získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- motivovať pozitívne seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),

- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať konštruktívne, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- pracovať samostatne a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
Základné pojmy z tovaroznaectva: tovar, hodnotenie tovaru podľa jeho vlastností, vplyvy na tovar, ochrana jeho vlastností a kvality, obaly Členenie tovarov	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Potraviny	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, práca s PC a ukážkami
Chemický a drogeriový tovar	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, práca s ukážkami
Textilné a odevné výrobky	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, práca s PC
Sklo a keramika	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, práca s videotechnikou
Elektrotechnický tovar	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov

		Práca s knihou
Kovový tovar	Informačnéreceptívna - výklad Repruduktívna - rozhovor Heuristická - riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a skupinová práca žiakov Práca s PC, knihou
Plasty a výrobky z plastov	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna - rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Skupinová a individuálna práca žiakov Práca s knihou, PC, vzorkami plastov
Športové potreby, hračky a detské kočíky	Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Frontálna výučba Frontálna a informačnéreceptívna – výklad Reproduktívna - rozhovor	individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, ukážkami tovarov
Obuv, kožušiny, kožená galantéria	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna - rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Skupinová a individuálna práca žiakov Práca s knihou, PC, vzorkami
Výrobky z drahých kovov a hodiny	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, ukážkami tovarov
Drevo	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, ukážkami tovarov

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Odborná literatúra:

1. Olšanská Z., Balažovičová : Tovaroznalectvo I., SPN Bratislava, 2005
2. Olšanská Z., Putzová H., Szemesová M., Muller L., Špeťko A.: Tovaroznalectvo II., SPN Bratislava 2006

Ďalšie zdroje:

odborná literatúra, internet

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Tovaroznalectvo				Ročník: prvý 2 hodiny týždenne, s
Názov tematického celku vrátane tém	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy (VV)	Kritériá hodnotenia (KVV)
Základné pojmy z tovaroznalectva	7	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak:

<ul style="list-style-type: none"> • Ciele a úlohy predmetu. • Tovar a jeho úžitkové vlastnosti. • Technická normalizácia, metrologia a skúšobníctvo • Označovanie tovarov - EAN kódy, ochranné známky, licencie • Vplyvy pôsobiace na tovar • Ochrana úžitkových vlastností tovaru • Hodnotenie tovaru • Systém HACCP a ISO 9000 		<ul style="list-style-type: none"> • Podniková ekonomika • Právna náuka 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť význam tovaru v trhovom hospodárstve • Rozlíšiť a popísať pojmy produkt a tovar • Rozdeliť sortiment tovarov • Vysvetliť dôležitosť technickej normalizácie • Prezentovať označenie tovarov EAN kódmi, ochrannými známkami, licenčným označením • Vysvetliť možné vplyvy na tovar • Vysvetliť metódy hodnotenia tovarov • Popísať systém hodnotenie HACCP a ISO 9000 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetlil význam tovaru v trhovom hospodárstve • Rozlíšil a popísal pojmy produkt a tovar • Správne vysvetlil dôležitosť technickej normalizácie • Správne prezentoval systémy označovanie tovarov • Vysvetlil možné vplyvy na tovar • Správne vysvetlil metódy hodnotenia tovarov • Popísal systém hodnotenia HACCP a ISO 9000
<p>Potraviny</p>	<p>20</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Základné pojmy o výžive • Potraviny živočíšneho pôvodu • Mäso • Tuhy • Ryby • Vajcia • Potraviny rastlinného pôvodu • Obilniny • Cestoviny • Cukrovinky • Zelenina a ovocie • Pochutiny: káva, čaj, ocot, horčica, soľ • Koreniny a koreniace zmesi • Nealkoholické nápoje • Alkoholické nápoje • Tabak a tabakové výrobky 		<p>Chémia Biológia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Popísať potraviny z hľadiska ich pôvodu a druhu. • Rozlíšiť pojmy energetická a biologická hodnota potravín. • Uviesť základné druhy potravín živočíšneho pôvodu • Aplikovať poznatky o delení jednotlivých druhov mäsa. • Uviesť základné druhy potravín rastlinného pôvodu. • Popísať pochutiny • Vysvetliť delenie korenín • Vysvetliť rozdiely medzi koreninami a koreniacimi zmesami • Určiť rozdelenie nápojov • Popísať rozdelenie tabakových 	<ul style="list-style-type: none"> • Popísal potraviny z hľadiska ich pôvodu a druhu. • Rozlíšil pojmy energetická a biologická hodnota potravín. • Uviedol základné druhy potravín živočíšneho pôvodu • Aplikoval poznatky o delení jednotlivých druhov mäsa. • Uviedol základné druhy potravín rastlinného pôvodu • Popísal pochutiny • Vysvetlil delenie korenín • Vysvetlil rozdiely medzi koreninami a koreniacimi zmesami • Určil rozdelenie nápojov • Popísal rozdelenie tabakových výrobkov

			výrobkov	
Chemický a drogeriový tovar	6			
<ul style="list-style-type: none"> • Čistiace , umývacie a leštiace prostriedky • Mydlá a pracie prostriedky • Kozmetické a parfumérské výrobky • Sviečky • Dezinfekčné prostriedky, prípravky na hubenie a ničenie hmyzu • Skladovanie chemického a drogeriového tovaru 		Chémia Etická výchova	<ul style="list-style-type: none"> • Popísať sortiment čistiacich , umývacích a leštiacich výrobkov • Vysvetliť rozdiely v sortimente mydiel • Popísať kozmetické a parfumérské výrobky • Charakterizovať dezinfekčné výrobky • Popísať skladovanie chemických a drogistických tovarov 	<ul style="list-style-type: none"> • Popísal sortime čistiacich umývacích a leštiacich výrobkov • Vysvetlil rozdiel v sortimente mydiel • Popísal kozmetické a parfumérské výrobky • Charakterizoval dezinfekčné výrobky • Popísal skladovanie chemických a drogistických tovarov
Textilné a odevné výrobky	4			
<ul style="list-style-type: none"> • Prírodné textilné vlákna • Chemické textilné vlákna • Odevy • Galantéria • Pleteniny, tkané a netkané textílie • Bytové textílie 		Chémia	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť rozdiely medzi prírodnými a chemickými vláknami • Popísať sortiment odevov • Charakterizovať pleteniny, tkané a netkané textílie • Popísať bytové textílie 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetlil rozdiel medzi prírodnými a chemickými vláknami • Popísal sortime odevov • Charakterizoval pleteniny, tkané a netkané textílie • Popísal byto textílie
Sklo a keramika	3			
<ul style="list-style-type: none"> • Výroba skla • Rozdelenie sklenených výrobkov • Keramika 		Chémia	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť výrobu skla • Popísať rozdelenie sklenených výrobkov • Charakterizovať 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetlil výrobu skl • Popísal rozdelenie sklenených výrobkov • Charakterizoval keramiku

<ul style="list-style-type: none"> Druhy keramiky 			<ul style="list-style-type: none"> keramiku Popísať druhy keramiky 	<ul style="list-style-type: none"> Popísal druhy keramiky
Elektrotechnický tovar	2			
<ul style="list-style-type: none"> Elektrospotrebiče Svietidlá Elektroinštalačný materiál 		Fyzika	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť rozdelenie elektrospotrebičov Popísať svietidlá Charakterizovať elektroinštalačný materiál 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetlil rozdelenie elektrospotrebičov Popísal svietidlá Charakterizoval elektroinštalačný materiál
Kovový tovar	3			
<ul style="list-style-type: none"> Kovy, surovina a ich spracovanie Vlastnosti kovových výrobkov Použitie kovových výrobkov Hodnotenie a posudzovanie kovových výrobkov 		Chémia	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť rozdiely medzi kovmi, surovinami na ich spracovanie Vysvetliť vlastnosti kovových výrobkov Popísať hodnotenie kovových výrobkov 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetlil rozdiely medzi kovmi, surovinami na ich spracovanie Vysvetlil vlastnosti kovových výrobkov Popísal hodnotenie kovových výrobkov
Plasty a výrobky z plastov	2			
<ul style="list-style-type: none"> Druhy plastov Vlastnosti plastov Použitie plastov 		Chémia	<ul style="list-style-type: none"> Popísať jednotlivé druhy plastov a rozdielov medzi nimi Vysvetliť vlastnosti plastov Popísať použitie plastov v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> Popísal jednotlivé druhy plastov a rozdielov medzi nimi Vysvetlil vlastnosti plastov Popísal použitie plastov v praxi
Športové potreby, hračky a detské kočíky	4			

<ul style="list-style-type: none"> Sortiment hračiek Druhy hračiek Detské kočíky 		Etická výchova	<ul style="list-style-type: none"> Popísať sortiment hračiek Popísať druhy hračiek Charakterizovať detské kočíky a ich druhy 	<ul style="list-style-type: none"> Popísal sortiment hračiek Popísal druhy hračiek Charakterizoval detské kočíky a ich druhy
Obuv, kožušiny, kožená galantéria	5			
<ul style="list-style-type: none"> Spracovanie kože Obuv Kožené odevy a galantéria Kožušiny 		Chémia Biológia	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť spracovanie kože Popísať sortiment obuvi Charakterizovať kožené odevy a galantériu Popísať druhy kožušín, ošetrovanie kožušín 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetlil spracovanie kože Popísal sortiment obuvi Charakterizoval kožené odevy a galantériu Popísal druhy kožušín, ošetrovanie kožušín
Výrobky z drahých kovov a hodiny	3			
<ul style="list-style-type: none"> Charakteristika drahých kovov Drahokamy, polodrahokamy Jantár, perly, koraly, slonovina Hodinársky tovar 		Podniková ekonomika Chémia	<ul style="list-style-type: none"> Popísať jednotlivé druhy drahých kovov Vysvetliť rozdiel medzi drahokamom a polodrahokamom Popísať jantár, koraly, perly a slonovinu a ich využitie v šperkárstve Rozdeliť hodinársky tovar 	<ul style="list-style-type: none"> Popísal jednotlivé druhy drahých kovov Vysvetlil rozdiel medzi drahokamom a polodrahokamom Popísal jantár, koraly, perly a slonovinu a ich využitie v šperkárstve Rozdelil hodinársky tovar
Drevo	7			
<ul style="list-style-type: none"> Výrobky z dreva Spracovanie dreva Skladovanie dreva a výrobkov z dreva Ošetrovanie dreva 		Ekológia Biológia Chémia	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť spracovanie dreva Popísať sortiment výrobkov z dreva Charakterizovať skladovanie výrobkov z dreva Popísať ošetrovanie dreva 	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetlil spracovanie dreva Popísal sortiment výrobkov z dreva Charakterizoval skladovanie výrobkov z dreva Popísal ošetrovanie dreva

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Názov predmetu	Obchodná prevádzka
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne v druhom ročníku, spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	druhý
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „*Technologické a technické vzdelávanie*“ ŠVP 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby, ktorú sme uplatnili pri tvorbe vyučovacieho predmetu. Jeho výučba je orientovaná do 2. ročníka štúdia.

Odborný predmet obchodná prevádzka v študijnom odbore 6405 K pracovník v marketingu rozvíja, rozširuje a prehľbuje učivo ekonomiky a odborného výcviku. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtémy). Učivo sa skladá z poznatkov o prevádzke obchodných organizácií a predajní, o spôsoboch a formách predaja a služieb, oboznámi ich s predpismi pre prácu predajní, poskytuje im vedomosti týkajúce sa problematiky nákupu, príjmu tovaru, veľkoobchodných skladov o ich činnosti, oboznámi ich s právami a povinnosťami pracovníkov obchodu. Pri výbere učiva sme pristupovali už aj vzhľadom k jeho aplikácii v ďalších odborných predmetoch a s prihliadnutím na vymedzenú týždennú hodinovú dotáciu. Prihliadali sme aj na proporionalitu a primeranosť učiva podľa schopností žiakov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti obchodu a služieb.

Odborný predmet je medzipredmetovo previazaný s ostatnými odbornými vyučovacími predmetmi odborný výcvik, ekonomika, tovaroznalectvo.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania obchodnej prevádzky majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, riadeného rozhovoru, preferujeme prácu s učebnicami a počítačom.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu proporcionálne zastúpenie a prepojenie praktického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *tvorivo riešiť problémy a spôsobilosti využívať informačné technológie*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v bežnej triede.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu obchodná prevádzka v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií o predajni, veľkoobchodnom sklade a kompetenciách pracovníkov obchodu, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku a občianskom živote.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete obchodná prevádzka využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

b) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Absolvent má:

- vyjadrovať sa správne v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa spoľahlivo v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- hodnotiť kriticky získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- motivovať pozitívne seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,

- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať konštruktívne, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- pracovať samostatne a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
2. ročník		
Maloobchod .predajňa a jej zariadenie	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Formy predaja a služieb	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor,	Frontálna a individuálna a skupinová práca žiakov, práca s odbor. literatúrou
Obchodné operácie v predajniach a zvláštnosti niektorých obchodných operácií v predaji	Informačnoreceptívna – výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Podniky zabezpečujúce služby pre predajňu	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou
Riadenie predajne, pracovníci predajne, evidencia v predajni, inventarizácia, zodpovednosť v predajni	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou, práca s ukážkami a tlačivami

Učebné zdroje:

Odborná literatúra: Golanová S.: Obchodná prevádzka pre 1. ročník SOU, SPN 2005

Golanová S.: Obchodná prevádzka pre 2. Ročník SOU, SPN 2005

Ďalšie zdroje: internet, odborná ekonomická literatúra, zberka zákonov

Didaktická technika: tabuľa, videotechnika, PC, interaktívna tabuľa

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Obchodná prevádzka

**Ročník: druhý
2 hodiny týždenne, s**

Názov tematického celku vrátane tém	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy (VV)	Kritériá hodnotenia (KVV)
Maloobchod	6	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak:
<ul style="list-style-type: none"> • Maloobchod, jeho vývoj a význam • Charakteristika predajne • Vonkajšia úprava predajne • Dispozičné riešenie predajne • Základné, doplnkové a špeciálne zariadenia predajne • 		<ul style="list-style-type: none"> • Podniková ekonomika • Právna náuka 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať predajňu • Vysvetliť vonkajšiu úpravu predajne • Vysvetliť a popísať dispozičné riešenie predajne • Popísať základné, doplnkové a špeciálne zariadenia predajne 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizoval predajňu • Vysvetlil vonkajšiu úpravu predajne • Vysvetlil a popísal dispozičné riešenie predajne • Popísal základné, doplnkové a špeciálne zariadenia predajne

Formy predaja a služieb	5			
<ul style="list-style-type: none"> • Základné formy predaja-s obsluhou, samoobsluhou, voľným výberom • Doplnkové formy predaja • Služby poskytované v obchode 		Podniková ekonomika Manažment	<ul style="list-style-type: none"> • Popísať základné formy predaja • Vysvetliť princíp predaj s obsluhou • Rozlíšiť predaj so samoobsluhou a s voľným výberom • Popísať služby poskytované v obchode 	<ul style="list-style-type: none"> • Popísal základné formy predaja • Vysvetlil princíp predaj s obsluhou • Rozlíšil predaj samoobsluhou a s voľným výberom • Popísal služby poskytované v obchode
Obchodné operácie v predajniach a zvláštnosti niektorých obchodných operácií v predajni	6			
<ul style="list-style-type: none"> • Nákup tovaru, princípy nákupu • Objednávka tovaru • Reklamácia tovaru u dodávateľa • Príjem tovaru • Skladovanie tovaru zásady pri skladovaní • Príprava tovaru na predaj, označovanie tovaru predaj tovaru • Doklady týkajúce sa predaja tovaru 		Odborný výcvik Podniková ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť rozdiely medzi jednotlivými obchodnými operáciami • Vysvetliť príjem tovaru • Popísať reklamáciu tovaru u dodávateľa • Vysvetliť princípy skladovania tovaru • Popísať prípravu tovaru na predaj • Vysvetliť vlastný predaj tovaru • Popísať doklady týkajúce sa predaja tovaru 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetlil rozdiely medzi jednotlivými obchodnými operáciami • Vysvetlil príjem tovaru • Popísal reklamáciu tovaru u dodávateľa • Vysvetlil princípy skladovania tovaru • Popísal prípravu tovaru na predaj • Vysvetlil vlastný predaj tovaru • Popísal doklady týkajúce sa predaja tovaru
Podniky zabezpečujúce služby pre predajňu	4			
<ul style="list-style-type: none"> • Charakteristika banky • Charakteristika poisťovne • Splátkové spoločnosti • Dopravcovia 		Podniková ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> • Popísať jednotlivé druhy bánk a ich produktov • Vysvetliť rozdiel medzi poisťovňou a sociálnou poisťovňou • Rozdeliť a charakterizovať splátkové spoločnosti • Popísať činnosť dopravcov 	<ul style="list-style-type: none"> • Popísal jednotlivé druhy bánk a ich produktov • Vysvetlil rozdiel medzi poisťovňou a sociálnou poisťovňou • Rozdelil a charakterizoval splátkové spoločnosti • Popísal činnosť dopravcov
Riadenie predajne, pracovníci predajne, evidencia v predajni, inventarizácia, zodpovednosť v predajni	12			

<ul style="list-style-type: none"> • Riadenie predajne • Vedenie ľudí • Motivácia zamestnancov • Evidencie v predajni • Inventarizácia a inventúra v predajni • Hmotná zodpovednosť 		Ekonomika Manažment Odborný výcvik	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť podstatu riadenia predajne • Vysvetliť podstatu motivačných teórií • Vysvetliť a vedieť aplikovať vedenie jednotlivých evidencií v predajni • Popísať proces inventarizácie a inventúry v predajni • Charakterizovať hmotnú zodpovednosť 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetlil podstatu riadenia predajne • Vysvetlil podstatu motivačných teórií • Vysvetlil a vedel aplikovať vedenie jednotlivých evidencií v predajni • Popísal proces inventarizácie a inventúry v predajni • Charakterizoval hmotnú zodpovednosť
---	--	--	--	---

Názov predmetu	Úvod do sveta práce
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 29 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Kód a názov študijného odboru	6352 M obchod a podnikanie, 6446 K kozmetik, 6442 K obchodný pracovník, 6405 K prac. marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Predmet úvod do sveta práce poskytne žiakom základné vedomosti o formách a nástrojoch politiky zamestnanosti a trhu práce. Predmet vedie žiakov, aby sa naučili základnej orientácii na pracovnom trhu a vedie ich k aktívnemu a efektívnemu postupu pri hľadaní pracovného miesta po skončení strednej školy.

Učivo predmetu je rozdelené do dvoch častí: -v prvej časti sa žiaci oboznámia so základnými problémami pracovnoprávných vzťahov a zákonníkom práce, -v druhej časti sa žiaci oboznámia s rôznymi spôsobmi a zásadami pri hľadaní zamestnania – prostredníctvom služieb zamestnanosti (sprostredkovateľské a poradenské služby), orientácie v inzerátoch a hľadania cez Internet. Naučia sa písať profesijný, štruktúrovaný životopis, žiadosť o prijatie do zamestnania, správne sa prezentovať u perspektívneho zamestnávateľa.

Pri výučbe tohto predmetu je časť vyhradená pre spoluprácu s miestnym úradom práce, prípadne účasť na nimi organizovaných podujatiach (programy zamerané na prevenciu pred nezamestnanosťou, Burzy práce, prípadne návšteva Informačných poradenských stredísk), rovnako, ako rôzne praktické cvičenia a aktivity.

Pri výučbe predmetu sa využijú medzipredmetové vzťahy odborných ekonomických predmetov, občianskej a právnej náuky, tiež spoločenskej komunikácie a etickej výchovy. Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania predmetu úvod do sveta práce majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepšiemu výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru.

Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčové kompetencie *komunikatívne a sociálno - interakčné, interpersonálne a intrapersonálne, spôsobilosti tvorivo riešiť problémy, podnikateľské spôsobilosti, spôsobilosti využívať informačné technológie a spôsobilosti byť demokratickým občanom.*

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu úvod do sveta práce v študijnom odbore 6352 6 obchod a podnikanie, 6442 4 obchodný pracovník a 6446 4 kozmetik je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií o základných informáciách v pracovnej oblasti, poskytnúť priestor na uvažovanie a riešenie problémov súvisiacimi s ich životnými plánmi, nakoľko sa po vstupe do Európskej únie našej krajiny otvorili nové možnosti uplatnenia sa na trhu práce, formovať si logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní a občianskom živote, naučia sa analyzovať svoje vedomosti a schopnosti, ktoré môžu : -poskytnúť zamestnávateľovi

- pracovať s profesijnými informáciami
- osvojiť si spôsoby prezentácie u potenciálneho zamestnávateľa
- jasne sformulovať predstavy o budúcom zamestnaní

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete úvod do sveta práce využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- Sprostredkovať informácie vhodným spôsobom tak, aby každý každému porozumel,
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky
- využívať získané komunikačné zručnosti k vytváraniu vzťahov potrebných k plnohodnotnému súžitiu a kvalitnej spolupráci s ostatnými ľuďmi.
-

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.
-

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri vzdelávaní,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu problému, posudzovať riešenie problému z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti, korigovať nesprávne riešenia problému
-

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie v priebehu vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii,
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.
-

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- formulovať a prezentovať svoje postoje v priebehu vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú žiaci v danom okamihu k dispozícii,
- preukázať kritický prístup k vlastnej osobe, prijímať sám seba a byť pripravený na tomto základe stanoviť si nové životné ciele
- postoj vzájomnej tolerancie vnímať ako základnú zásadu vlastného konania
- angažovať sa a rešpektovať vo svojom živote ľudské princípy v duchu solidarity a osobného prínosu pre spoločnosť vďaka vlastnému uplatneniu sa

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
	IV.ROČNÍK	
Úvod do pracovného práva	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Kolektívne pracovné právo	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Vznik, zmeny a ukončenie pracovného pomeru	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Pracovný čas a čas odpočinku v pracovnom pomere	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Mzda (plat)	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Prekážky v práci, hmotné zabezpečenie pri nich, náhrady	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor	Frontálna výučba Frontálna a

výdavkov súvisiacich s plnením pracovných povinností	Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Zamestnanosť, príprava na povolanie, rekvalifikácia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Inflácia a nezamestnanosť	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Svet práce a trh práce	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Demonštrácia
Cvičenia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická – rozhovor v kruhu riešenie úloh práca v skupinách	Zápis, náčrt, zoznam, doplňovačka, vypracovanie úlohy s aplikáciou, list, inzerát, diskusia, formulovanie riešenia, myšlienky, nápadu, žiadosť, životopis, exkurzie, konzultácie

Učebné zdroje

Odborná literatúra: Janka Krošláková,

Marta Palkovičová – Úvod do sveta práce pre stredné školy – SPN, Prešov 2006

Ďalšie zdroje: Zákonník práce. Bratislava: Ministerstvo spravodlivosti SR

Zákon č.5/2004Z.z. o službách zamestnanosti

Kolektív autorov: Európske právo na Slovensku, Bratislava: Nadácia Kalligram, 2002

Informačné brožúry

Didaktická technika: Nástenka, video/DVD, PC, interaktívna tabuľa

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Úvod do sveta práce			Ročník: štvrtý 1 hodina týždenne, spolu 29 vyučovacích hodín	
Názov tematického celku vrátane tém	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia
Úvod do pracovného práva	2	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Základné pojmy Vnútroštátne pramene pracovného práva		Právna náuka Ekonomika	Charakterizovať základné pojmy a pramene pracovného práva	Charakterizoval základné pojmy a pramene pracovného práva
Kolektívne pracovné právo	2	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Kolektívne zmluvy Kolektívne vyjednávanie		Právna náuka	Popísať kolektívnu zmluvu Vysvetliť kolektívne vyjednávanie	Popísal kolektívnu zmluvu Vysvetlil kolektívne vyjednávanie
Vznik, zmeny a ukončenie pracovného pomeru	3	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Pojem pracovný pomer Základné práva a povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca Vznik pracovného pomeru		Právna náuka Ekonomika Základy podnikania	Charakterizovať pracovný pomer Vymenovať povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca Popísať obsah pracovnej zmluvy	Charakterizoval pracovný pomer Vymenoval povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca Popísal obsah pracovnej zmluvy
Pracovný čas a čas odpočinku v pracovnom pomere	1	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Pracovný čas a dovolenka na zotavenie		Ekonomika Právna náuka Základy podnikania	Vyhľadať v zákonníku práce pracovný čas a odpočinok po práci Charakterizovať druhy dovolenky	Vyhľadal v zákonníku práce pracovný čas a odpočinok po práci Charakterizoval druhy dovolenky
Prekážky v práci	1	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Prekážky v práci a hmotné zabezpečenie pri nich		Ekonomika Právna náuka	Vymenovať prekážky v práci	Vymenoval prekážky v práci
Mzda	1	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Pojem mzda a formy mzdy		Ekonomika Právna náuka	Vysvetliť mzdu Charakterizovať formy mzdy	Vysvetlil mzdu Charakterizoval formy mzdy
Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci	1	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Povinnosti zamestnanca i zamestnávateľa		Ekonomika Právna náuka Základy podnikania	Vymenovať povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca	Vymenoval povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca
Zamestnanosť, príprava na povolanie, rekvalifikácia	4	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Štátna politika zamestnanosti Sprostredkovanie zamestnania Rekvalifikácia Hmotné zabezpečenie v nezamestnanosti		Ekonomika Právna náuka Základy podnikania	Charakterizovať právnu úpravu o zamestnanosti Vysvetliť rekvalifikáciu Popísať hmotné zabezpečenie v nezamestnanosti	Charakterizoval právnu úpravu o zamestnanosti Vysvetlil rekvalifikáciu Popísal hmotné zabezpečenie v nezamestnanosti
Inflácia a nezamestnanosť	4	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Stav zamestnanosti ako odraz spoločensko - ekonom. potrieb Recesia, inflácia Problémy trhu práce Opakovanie		Ekonomika Právna náuka Základy podnikania	Vysvetliť pojmy nezamestnanosť, recesia, inflácia Analyzovať aktuálnu situáciu na trhu práce	Vysvetlil pojmy nezamestnanosť, recesia, inflácia Analyzoval aktuálnu situáciu na trhu práce

Svet práce a trh práce	3	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Pojem trhu práce Služby zamestnanosti Burzy práce		Ekonomika Právna náuka Základy podnikania	Charakterizovať trh práce Popísať burzu práce	Charakterizoval trh práce Popísal burzu práce
Ako sa uchádzať o zamestnanie	6	Názov predmetu	Žiak má:	Žiak
Životopis Cvičenia – písanie životopisu Žiadosť o prijatie – motivačný list Prijímací pohovor Komunikácia Ako sa prezentovať		Ekonomika Právna náuka Základy podnikania	Vytvoriť životopis Štylizovať motivačný list Charakterizovať pohovor a spôsoby komunikácie	Vytvoril životopis Štylizoval motivačný list Charakterizoval a spôsoby komunikácie

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠKVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Praktická príprava

Praktická príprava

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
povinný	povinný	povinný	povinný
9 + 0	6 + 0	15 + 0	14 + 0

Názov predmetu	Odborný výcvik
Časový rozsah výučby	<ul style="list-style-type: none"> prvý ročník 6 hodín týždenne, spolu 198 hodín druhý ročník 6 hodín týždenne, spolu 198 hodín tretí ročník 13 hodín týždenne, spolu 429 hodín štvrtý ročník 12 hodín týždenne, spolu 360 hodín
Ročník	prvý, druhý, tretí, štvrtý
Kód a názov študijného odboru	6405 K pracovník marketingu
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Odborný predmet odborný výcvik v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu rozvíja, rozširuje a prehľbuje učivo odborných predmetov. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Vedomosti a zručnosti, ktoré žiaci získajú pri štúdiu v tomto predmete veľmi úzko súvisia s problematikou reklamy a podpory predaja, s jej dynamickým rozvojom, stále sa rozvíjajúcou a zdokonaľujúcou prezentáciou a technikou predaja tovaru konečnému spotrebiteľovi. Učivo predmetu odborný výcvik je zameraný na získavanie zručností z oblasti marketingu, reklamy a podpory predaja.

Žiaci si tu v konkrétnych podmienkach praxe rozvíjajú a upevňujú získané vedomosti o technikách predaja v predajni, ako základnej jednotke maloobchodnej siete, o členení obchodu, o vývoji maloobchodu a veľkoobchodu, zoznamuje s maloobchodnými operáciami a technikou podpory predaja, marketingovými činnosťami a prieskumom trhu a sledovaním potrieb zákazníkov. Podrobnejšie sa zaoberá jednotlivými sortimentovými skupinami tovarov, obalovou technikou, tiež technikami tvorby propagačných prostriedkov.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie, aby získali a osvojili si teoretické vedomosti a zručnosti v oblasti bezpečnej a hygienickej práce, pri tvorbe propagačných prostriedkov. Úlohou predmetu je oboznámiť žiakov aj s právnymi predpismi týkajúcimi sa reklamy.

Odborný výcvik je medzipredmetovo previazaný s odbornými vyučovacími predmetmi ako sú marketing, marketingová komunikácia a propagácia, obchodná prevádzka, ekonomika, účtovníctvo, tovaroznalectvo a aplikovaná informatika, administratíva a korešpondencia.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania predmetu odborný výcvik majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností a hlavne zručností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, majster odborného výcviku zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci študijného odboru. Pri výučbe používame formu výkladu, názorné metódy demonštračné, inscenačné, heuristické, preferujeme precvičovanie priamo v prevádzke a prácu v tvorivých dielňach. Odporúčajú sa aj rôzne odborné časopisy s tematikou obchodu a reklamy.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu odborný výcvik proporcionálne zastúpenie a prepojenie praktického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať tieto kľúčové kompetencie: *komunikatívne a sociálno-interakčné, intrapersonálne a interpersonálne, schopnosť tvorivo riešiť problémy, podnikateľské spôsobilosti, spôsobilosti využívať informačné technológie a spôsobilosť byť demokratickým občanom*. Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehlbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov.

K významným prvkom vo výchovno-vzdelávacom procese predmetu odborný výcvik patrí aj využívanie ukážok vybraných situácií predajného procesu, prezentácie a vystavovanie rôznych výrobkov, aranžérske práce, ochutnávky a módne prehliadky, ktoré sú zaznamenané na videu alebo CD nosičoch, preto využitie počítačov a internetu sú pre žiakov stimulujúce k aktivizácii riešenia problémových situácií. Pri tvorbe propagačných prostriedkov žiaci využívajú počítače, grafický softvér, tlačiarenskú a fotografickú techniku, skenery a kopírovacie stroje.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu. Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Výučba bude prebiehať v odborných učebniach marketingu v budove SOŠ O a S na UI. SNP 5 v Zlatých Moravciach, v reklamných a marketingových agentúrach a v iných podnikateľských subjektoch. Tiež bude realizovaná v sieti hypermarketov TESCO, Kaufland, Billa v meste, prípadne blízkom okolí. Žiaci absolvujú exkurziu do vybraných maloobchodných sietí, obchodných reťazcov, ako aj do reklamných a marketingových agentúr.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu odborný výcvik v študijnom odbore 6405 K pracovník marketingu je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií. Úlohou odborného výcviku je naučiť žiakov aplikovať do praxe odborné vedomosti z marketingu, obchodnej prevádzky, tovaroznalectva, marketingovej komunikácie a propagácie, ekonomiky, administratívy predajne, právnej náuky, a ostatných odborných predmetov. Predmet úzko súvisí s teoretickým vyučovaním, vzájomne sa prelínajú a dopĺňajú. Žiaci si utvárajú správne pracovné návyky, osvojujú, získavajú a upevňujú zručnosti dôležité pre vykonávanie povolania pracovníka marketingu.

Ovládajú filozofiu komunikácie so zákazníkom a ovládajú psychológiu predaja a reklamy. Vedia manipulovať s tovarom, odborne ho spotrebiteľovi predviesť pri rešpektovaní a dodržiavaní zásad slušného správania, pohotového jednania, logického a presného vyjadrovania. Ovládajú administratívne práce pri objednávaní a predaji tovaru. Vedia prakticky vyhotoviť rôzne propagačné predmety ako napríklad plagáty, letáky, inzeráty, rôzne druhy pútačov a reklamných predmetov.

Vyučovaci predmet prehľbuje a rozvíja u žiakov nielen odborné vedomosti, ale aj podnikateľské myslenie a odborné zručnosti potrebné pre pracovné činnosti marketingového manažmentu na strednej úrovni riadenia.

Pri preberaní tematických celkov, nácviku a upevňovaní zručností sa žiaci oboznamujú s predpismi o bezpečnosti pri práci, hygienickými normami a protipožiarňymi predpismi.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Vo vyučovacom predmete odborný výcvik využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich **klúčových kompetencií** výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

a. Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

Absolvent má:

- vyjadrovať sa správne v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- vyjadrovať sa spoľahlivo v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- hodnotiť kriticky získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c. Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- motivovať pozitívne seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať konštruktívne, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- pracovať samostatne a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,

- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- charakterizovať podstatu ekonomickej činnosti, ktorej cieľom je výroba, rozdeľovanie, výmena a spotreba materiálnych i nemateriálnych statkov a služieb,
- vysvetliť podstatu správneho životného štýlu človeka,
- popísať zásady bezpečnosti a hygieny práce, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia,
- zhodnotiť funkčné súvislosti medzi geografickým prostredím, človekom a spoločnosťou.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- aplikovať v praxi etické a profesijné pravidlá, zásady spoločenského správania a vystupovania,
- pracovať s odbornou literatúrou,
- nakladať s materiálom, energiou, odpadom, vodou a inými látkami ekonomicky a s ohľadom na životné prostredie,
- hospodáriť s pracovnými prostriedkami so snahou dosiahnuť efektívny ekonomický výsledok,
- aplikovať estetické hľadiská v praxi,
- aplikovať návyky z oblasti osobnej a prevádzkovej hygieny, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia,
- získať informácie o všeobecných ľudských právach.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- empatiou, toleranciou,
- vytrvalosťou, flexibilitou,
- kreativitou, komunikatívnosťou,
- spoľahlivosťou, presnosťou, sebadisciplínou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- iniciatívnosťou, adaptabilitou.

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vykonávať základné úkony rozboru finančného hospodárenia,
- ovládať jednoduché účtovníctvo a základy podvojného účtovníctva,
- vyhodnotiť informácie z účtovníctva z hľadiska možnosti ich využitia pri finančnom riadení obchodného podniku,
- využívať výsledky prieskumu trhu,
- podporovať a prezentovať predaj produktov podniku,
- vytvoriť ponukový list produktov,
- zabezpečovať predajné a propagačné akcie,
- sledovať vývoj nových výrobkov, ich testovanie i spôsoby ich uvedenia na trh,
- získavať ďalších zákazníkov a odberateľov,
- uplatňovať progresívne trendy v obchode,
- vyhodnocovať obchodné a marketingové aktivity,
- zostaviť marketingový plán podniku,
- aplikovať marketingové nástroje v praxi,
- spracovávať údaje zistené pri marketingovom výskume,
- aplikovať princípy marketingu v riadiacom procese,
- používať pri vybavovaní agendy prostriedky štandardnej kancelárskej techniky,
- ovládať vecne, štylisticky, gramaticky a formálne správne používať normalizovanú úpravu písomností,
- využívať hospodárne a ekologicky pracovné prostriedky so snahou dosiahnuť efektívny ekonomický výsledok,
- organizovať prácu,
- riadiť menší kolektív,

- koordinovať prácu v tíme,
- aplikovať v praxi profesijnú etiku,
- uplatňovať estetické hľadiská v praxi.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

1. Metódy:

Informačnoreceptívna - výklad
Reproduktívna – rozhovor
Heuristická - rozhovor, riešenie úloh
Názorná – demonštrovanie, exkurzia
Inscenačná
Brainstorming – Hobo metóda

2. Formy práce:

Frontálna výučba
Frontálna a individuálna práca žiakov
Skupinová práca žiakov
Praktické precvičovanie
Práca s informačnými technológiami
Práca s odbornou literatúrou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- 12 fází úspěšných prodejních rozhovorů, Scherer H., Grada Publishing, a.s., Praha 2012
- Marketingový plán (příprava a úspěšná realizace), Mcdonald M., Wilson H., BizBooks Albatros Media a.s., Brno 2012
- Marketing I., Hartmannová E., Kyseľová A., SPN – Mladé letá, Bratislava 2008
- Public relations jako ovlivňování mínění, Florek J., Grada Publishing, Praha 2012
- Základy marketingu, Cibáková v., Bartáková G., IURA edition, Bratislava 2007
- Jak psát reklamní text, Křížek Z., Crha I., Grada Publishing, Praha 2012
- Nové pravidlá marketingu a PR, Scott M.D., EASTONE BOOKS, Bratislava 2010
- Marketingová komunikace (2. aktual. vyd.), Foret M., Computer Press, Brno 2008

- Marketingová komunikace (3. aktual. vyd.), Foret M., Computer Press, Brno 2011
- Velký slovník marketingových komunikací, Jurášková O., Horňák P. a kol., Grada Publishing, Praha 2012
- Marketingová komunikace (nové trendy 3.0), Frey P., Management Press, Praha 2011
- Propagace, Kaplová F., Turek J., Olomouc, Olomouc, 2005
- Reklama (Jak dělat reklamu), Vysekalová J., Mikeš J., Grada Publishing, Praha 2010
- Marketing (Základy marketingu) – učebnica učiteľa, Moudrý M., Computer media, Česká republika 2008
- Marketing (Základy marketingu) učebnica študenta 1, Moudrý M., Computer media 2008
- Marketing (Základy marketingu) učebnica študenta 2, Moudrý M., Computer media 2008
- Marketing pre OA, Zámečnicková Z., Rajt Š., SPN - Mladé letá, Bratislava 2008
- Základy marketingovej komunikácie, Labská H., Tajtáková M., Foret M., Eurokódex, Bratislava 2009
- Reklama, propagace a marketingová komunikace, Clow E.K., Baack D., Computer Press, Brno 2008
- Média, Schellmann B. a kol., Europa – Sobotáles cz, Praha 2004
- Vysoce efektivní marketingový plán (15 kroku k úspěchu v podnikání), Knight P., Grada Publishing, Praha 2007

Ďalšie zdroje

Internet

Zbierka zákonov v aktuálnom znení

Odborné publikácie a časopisy

Hospodárske noviny

Didaktická technika

Dataprojektor

Interaktívna tabuľa

PC, notebook, tablety

Tabuľa

Videotechnika

Vizualizér

ROČNÍK: PRVÝ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: ODBORNÝ VÝCVIK				6 hodín týždenne, spolu 198 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Úvod do praktického Vyučovania	12		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> • Oboznámenie žiakov s organizáciou a podmienkami pracovísk. Základné ustanovenia právnych noriem BOZP, hygiena práce a pracoviska, požiarne predpisy. • Hygienické normy – osobná hygiena, hygiena na pracovisku 		Právna náuka Obchodná prevádzka Marketing	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť hygienické predpisy a normy HACCP a vedieť ich prakticky aplikovať v obchodnej prevádzke. • Prakticky aplikovať základné predpisy 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez problémov vysvetlí hygienické predpisy a normy HACCP a správne ich aplikoval v obchodnej prevádzke. • Prakticky aplikoval základné predpisy BOZP. 	Ústne skúšanie Praktické predvedenie zadanej úlohy Písomné skúšanie	Ústne odpovede Praktické úlohy Písomná práca

-oboznámenie s prevádzkovou jednotkou a jej zabezpečenie.			BOZP. <ul style="list-style-type: none"> Pracovať podľa zásad OBP, v súlade s hygienickými predpismi danej prevádzky. 	<ul style="list-style-type: none"> Správne vysvetlí osobnú hygienu, hygienu na pracovisku. 		
Produkt a práca s produktom	54		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Podstata produktu Klasifikácia produktov Produktová značka, jej používanie Používanie farieb, farebná paleta, vzájomné ladenie farieb Tvorba značky a etikety produktu Obal, tvorba obalu Využívanie obalov 		Marketing Obchodná prevádzka Tovaroznalectvo	<ul style="list-style-type: none"> Definovať produkt Rozlíšiť jednotlivé druhy produktov Vedieť popísať značku produktu Používať farebnú paletu, zladíť použité farby Vedieť použiť zásady tvorby značky Prakticky zvládnuť tvorbu značky, etikety a obalu nápisov. 	<ul style="list-style-type: none"> Definovať produkt Rozlíšiť jednotlivé druhy produktov Vedieť popísať značku produktu Použil farebnú paletu, zladil správne farby Vedieť použiť zásady tvorby značky Prakticky zvládnuť tvorbu značky, etikety a obalu nápisov. 	Praktické predvedenie a zadanej úlohy Ústne skúšanie Písomné skúšanie	Praktické úlohy Ústne odpovede Písomná práca
Aranžovanie, balenie tovaru a manipulácia s obalmi	48		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Praktické aranžovanie, ponukové heslá, tematické cenovky Výstavy tovaru v dennej a mimoriadnej ponuke Praktický nácvik balenia tovaru podľa sortimentu – zásady balenia, bezpečnosť a hygiena balenia, darčekové balenie tovaru – praktický nácvik Obaly – základné funkcie, manipulácia, 		Obchodná prevádzka Tovaroznalectvo Ekológia Propagácia a aranžovanie	<ul style="list-style-type: none"> Prakticky zvládnuť aranžovanie tovaru, vyhotovenie ponukových hesiel, tematických cenoviek, výstaviiek tovaru. Prakticky zvládnuť balenie tovaru podľa sortimentu, zásady balenia, bezpečnosť 	<ul style="list-style-type: none"> Prakticky zvládol aranžovanie tovaru, vyhotovenie ponukových hesiel, tematických cenoviek, výstaviiek tovaru. Prakticky zvládol balenie tovaru podľa sortimentu, zásady balenia, bezpečnosť a hygiena balenia, darčekové balenie tovaru. Správne ovládal jednotlivé druhy obalov, základné funkcie obalov, manipuláciu a hospodárenie 	Praktické predvedenie a zadanej úlohy Ústne frontálne skúšanie Písomné skúšanie	Praktická činnosť Ústne odpovede Písomná práca

<p>hospodárenie s obalmi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skladovanie obalov, dodržiavanie bezpečnostných predpisov, označovanie, evidencia obalov v sklade a v predajni • Životné prostredie a balenie tovaru, smer rozvoja obalovej techniky 			<p>a hygiena balenia, darčekové balenie tovaru.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ovládať druhy obalov, základné funkcie obalov, manipuláciu a hospodárenie s obalmi. • Prakticky zvládnuť skladovanie obalov, označovanie a evidenciu obalov v sklade a v predajni. • Dodržiavať zásady BOZP a ochrany životného prostredia, smery rozvoja obalovej techniky. 	<p>s obalmi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prakticky zvládol skladovanie obalov, označovanie a evidenciu obalov v sklade a v predajni. • Dodržiaval zásady BOZP a ochrany životného prostredia, smery rozvoja obalovej techniky. 		
<p>Práca s textovým editorom</p>	<p>36</p>		<p>Žiak má:</p>	<p>Žiak:</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Vytvorenie priečinku • Otvorenie dokumentu, uloženie dokumentu • Nastavenie klávesnice • Nastavenie riadkovanie • Nastavenie okrajov, zarovnanie odsekov • Formátovanie písma • Písanie do stĺpcov • Oprava chýb • Presun a kopírovanie textu • Formátovanie • Kontrola pravopisu a gramatiky • Práca s tabuľtorom • Odrážky, číslovanie, vytvorenie obsahu • Delenie slov • Tlač dokumentu, ukážka pred tlačou • Tabuľka, vytváranie 		<p>Administratíva a korešpondencia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoril priečinkov • Otvoril a uložil dokument • Nastaviť klávesnicu • Nastaviť riadkovanie • Nastaviť a zarovnať okraje • Sformátovať písmo • Správne písať do stĺpcov • Opraviť chyby v texte • Skontrolovať gramatiku a chyby v texte • Vytlačiť dokument • Vytvoril graf • Vytvoril • Vytvoril graf • Vytvoril a vypísal tabuľku • Vytvoril 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoril priečinkov • Otvoril a uložil dokument • Nastavil klávesnicu • Nastavil riadkovanie • Nastavil a zarovnal okraje • Sformátovať písmo • Správne písal do stĺpcov • Opravil chyby v texte • Skontroloval gramatiku a chyby v texte • Vytlačil dokument • Vytvoril graf • Vytvoril a vypísal tabuľku • Vložil obrázok 	<p>Praktické predvedenie zadanej úlohy</p> <p>Ústne frontálne skúšanie</p> <p>Písomné skúšanie</p>	<p>Praktická činnosť</p> <p>Ústne odpovede</p> <p>Písomná práca</p>

<ul style="list-style-type: none"> • tabuľky, písanie do tabuľky • Grafy • Vkládanie obrázkov do textu 			<ul style="list-style-type: none"> • a vypísať tabuľku • Vložiť obrázkov do textu 	do textu		
Nácvik a úprava písomností podľa STN 016910	48		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> • Písanie adres – použitie obálok • Úprava a štylizácia obchodného listu • Písanie obchodných listov • Adresy v listoch • Nácvik písania odvolávacích údajov • Písanie odvolávacích údajov obchodných listov • Odpis obchodného listu – ponuka • Odpis obchodného listu – dopyt • Štylizácia a tvorba ponuky, dopytu • Vypísanie objednávky, dodacieho listu, faktúry 		Administratíva a korešpondencia Obchodná prevádzka Marketing	<ul style="list-style-type: none"> • Vypísať obálku • Poznať a použiť úpravu obchodného listu • Zoštylizovať ponuku, dopyt • Vypísať objednávku, dodací list, faktúru 	<ul style="list-style-type: none"> • Vypísal obálku • Poznal a použiť úpravu obchodného listu • Zoštylizoval ponuku, dopyt • Vypísal objednávku, dodací list, faktúru 		

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠKVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

ROČNÍK: DRUHÝ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: ODBORNÝ VÝCVIK				6 hodín týždenne, spolu 198 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Úvod do praktického Vyučovania	12		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Oboznámenie žiakov s organizáciou a podmienkami pracoviska. Základné ustanovenia právnych noriem BOZP, hygiena práce a pracoviska, požiarne predpisy. 		Právna náuka Obchodná prevádzka Tovaroznalectvo	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť hygienické predpisy a normy HACCP a vedieť ich prakticky aplikovať v prevádzke. Prakticky aplikovať základné predpisy BOZP. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez problémov vysvetlil hygienické predpisy a normy HACCP a správne ich aplikoval v prevádzke. Prakticky aplikoval základné predpisy BOZP. 	Ústne skúšanie Praktické predvedenie zadanej úlohy Písomné skúšanie	Ústne odpovede Praktické úlohy Písomná práca
Spotrebiteľia	40		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Typy spotrebiteľov Komunikácia so spotrebiteľmi Ochrana spotrebiteľov Zákon o ochrane spotrebiteľa 		Psychológia Právna náuka Obchodná prevádzka	<ul style="list-style-type: none"> Správne charakterizovať typy spotrebiteľov Vedieť komunikovať so spotrebiteľmi Poznať legislatívu ochrany spotrebiteľa Prakticky aplikovať zabezpečenie ochrany spotrebiteľa 	<ul style="list-style-type: none"> Správne charakterizoval typy spotrebiteľov Vedel bez problémov komunikovať so spotrebiteľmi Poznal legislatívu ochrany spotrebiteľa Prakticky aplikoval zabezpečenie ochrany spotrebiteľa 	Ústne skúšanie Praktické predvedenie zadanej úlohy Písomné skúšanie	Ústne odpovede Praktické úlohy Písomná práca
Obchodné záväzkové vzťahy	30		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Kúpna zmluva Povinnosti kupujúceho a predávajúceho 		Obchodná prevádzka Právna náuka Ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> Poznať význam kúpno-predajných vzťahov Vymenovať povinnosti kupujúceho a predávajúceho 	<ul style="list-style-type: none"> Poznal význam kúpno-predajných vzťahov Vymenoval povinnosti kupujúceho a predávajúceho 	Ústne skúšanie Praktické predvedenie zadanej úlohy Písomné	Ústne odpovede Praktické úlohy Písomná práca

			<ul style="list-style-type: none"> Vedieť náležitosti kúpnej zmluvy 	<ul style="list-style-type: none"> Vedel náležitosti kúpnej zmluvy 	skúšanie	
Organizácie zabezpečujúce služby pre predajňu	24		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Banky, poisťovne Dopravníctvo Splátkové spoločnosti 		<p>Ekonomika</p> <p>Obchodná prevádzka</p> <p>Marketing</p>	<ul style="list-style-type: none"> Poznať význam spolupráce s organizáciami za zabezpečujúcimi služby pre predajňu Prakticky aplikovať náležitosti agendy 	<ul style="list-style-type: none"> Poznať význam spolupráce s organizáciami za zabezpečujúcimi služby pre predajňu Prakticky aplikoval náležitosti agendy 	<p>Ústne skúšanie</p> <p>Praktické predvedenie zadanej úlohy</p> <p>Písomné skúšanie</p>	<p>Ústne odpovede</p> <p>Praktické úlohy</p> <p>Písomná práca</p>
Obchodné operácie v marketingu	50		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Distribučný kanál Stratégia voľby distribučného kanála Logistika distribúcie Maloobchod Veľkoobchod 		<p>Marketing</p> <p>Obchodná prevádzka</p> <p>Tovaroznalectvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizovať distribučný kanál Prakticky aplikovať voľbu distribučného kanála Poznať logistiku distribúcie 	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizoval distribučný kanál Prakticky aplikoval voľbu distribučného kanála Poznať logistiku distribúcie 	<p>Ústne skúšanie</p> <p>Praktické predvedenie zadanej úlohy</p> <p>Písomné skúšanie</p>	<p>Ústne odpovede</p> <p>Praktické úlohy</p> <p>Písomná práca</p>
Marketing v podnikaní	42		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Ciele marketingu v podnikaní Úlohy a typy marketingu v podnikaní Marketingové nápady a základné princípy marketingu Podmienky uplatnenia marketingu v podnikaní 		Marketing	<ul style="list-style-type: none"> Poznať ciele marketingu v podnikaní Vedieť charakterizovať typy marketingu Vedieť aplikovať marketingové nápady Poznať predpoklady úspešného podnikania, osobnosť 	<ul style="list-style-type: none"> Poznať ciele marketingu v podnikaní Vedel charakterizovať typy marketingu Vedel aplikovať marketingové nápady Poznať predpoklady úspešného podnikania, osobnosť 	<p>Praktické predvedenie zadanej úlohy</p> <p>Ústne skúšanie</p> <p>Písomné skúšanie</p>	<p>Praktické úlohy</p> <p>Ústne odpovede</p> <p>Písomná práca</p>

ROČNÍK: TRETÍ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: ODBORNÝ VÝCVIK				13 hodín týždenne, spolu 429 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Úvod do praktického Vyučovania	6		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Oboznámenie žiakov s organizáciou a podmienkami pracovísk. Základné ustanovenia právnych noriem BOZP, hygiena práce a pracoviska, požiarne predpisy. Hygienické normy – osobná hygiena, hygiena na pracovisku -oboznámenie s prevádzkovou jednotkou a jej zabezpečenie. 		Obchodná prevádzka Marketing	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť hygienické predpisy a normy HACCP a vedieť ich prakticky aplikovať v obchodnej prevádzke. Prakticky aplikovať základné predpisy BOZP. Pracovať podľa zásad OBP, v súlade s hygienickými predpismi danej prevádzky. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez problémov vysvetlí hygienické predpisy a normy HACCP a správne ich aplikoval v obchodnej prevádzke. Prakticky aplikoval základné predpisy BOZP. Správne vysvetlí osobnú hygienu, hygienu na pracovisku. 	Ústne skúšanie Praktické predvedenie a zadanej úlohy	Ústne odpovede Praktické úlohy
Založenie cvičnej firmy	39		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Registrácia podniku – OR - zmena konateľov Personálne založenie firmy - pracovné zmluvy Osobná agenda – osobný dotazník Mzdová agenda Voľba vhodného predmetu podnikania Organizačné usporiadanie firmy 		Ekonomika Právna náuka	<ul style="list-style-type: none"> Ovládať spôsob registrácie podniku v OR Ovládať uzatvorenie pracovnej zmluvy Ovládať vyplniť osobný dotazník Ovládať vyplniť všetky dokumenty na začiatku pracovného pomeru Vedieť zvoliť si vhodný predmet podnikania Vedieť správne organizačne usporiadať firmu 	<ul style="list-style-type: none"> Ovláda spôsob registrácie podniku v OR Ovláda uzatvorenie pracovnej zmluvy Ovláda vyplniť osobný dotazník Ovláda vyplniť všetky dokumenty na začiatku pracovného pomeru Vie zvoliť si vhodný predmet podnikania Vie správne organizačne usporiadať firmu 	Praktické predvedenie a zadanej úlohy Ústne skúšanie	Praktické úlohy Ústne odpovede

Využitie marketingu v obchodnej praxi	181		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Marketingový mix Použitie značky, využitie obalov a etikiet Služby podporujúce kúpu produktu Stratégia reklamy v obchode. Tvorba efektívnej reklamy. Príprava reklamnej kampane. Reklamné médiá Zásady tvorby a realizácie propagačných prostriedkov Cenová politika Tvorba cien produktov Nákladovo orientovaná cena Hodnotovo orientovaná cena Tvorba cien nových produktov Postup manažmentu pri tvorbe distribučného systému Marketingová logistika Trendy v logistike Obchodná činnosť cvičnej firmy Vystavenie objednávky a evidencia objednávok Spracovanie prichádzajúcej korešpondencie Spracovanie odchádzajúcej 		<p>Marketing</p> <p>Marketingová komunikácia a propagácia</p> <p>Ekonomika</p> <p>Administratíva a korešpondencia</p> <p>Informatika</p> <p>Psychológia</p>	<ul style="list-style-type: none"> Poznať marketingový mix Ovládať použitie značky a využitie obalov a etikiet Poznať služby podporujúce kúpu produktu Poznať jednotlivé druhy reklamných médií. Vedieť, ako reklama pôsobí, kedy je efektívna. Ovládať postup prípravy reklamnej kampane, poznať pojem reklamný rozpočet. Ovládať zásady tvorby a realizácie propagačných prostriedkov v tlači, rozhlase a televízii. Vysvetliť cenovú politiku Ovládať tvorbu cien produktov Stanoviť nákladovú cenu. Stanoviť hodnotovú cenu. Vytvoriť cenu nových produktov. Poznať postup tvorby distribučného systému Vysvetliť marketingovú logistiku 	<ul style="list-style-type: none"> Poznal marketingový mix Ovládal použitie značky a využitie obalov a etikiet Poznal služby podporujúce kúpu produktu Poznal jednotlivé druhy reklamných médií. Vedel, ako reklama pôsobí, kedy je efektívna. Ovládal postup prípravy reklamnej kampane, poznal pojem reklamný rozpočet. Ovládal zásady tvorby a realizácie propagačných prostriedkov v tlači, rozhlase a televízii. Vysvetlil cenovú politiku Ovládal tvorbu cien produktov Stanovil nákladovú cenu. Stanovil hodnotovú cenu Vytvoril cenu nových produktov Poznal postup tvorby distribučného systému 	<p>Praktické predvedenie zadanej úlohy</p> <p>Ústne skúšanie</p> <p>Písomné skúšanie</p>	<p>Predvedenie pracovného úkonu</p> <p>Ústne odpovede</p> <p>Písomná práca</p>

<p>korešpondencie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vybavovanie emailovej pošty • Obchodný styk s inými cvičnými firmami • Výpočet a spracovanie miezd • Reklamácie a vybavovanie reklamácií • Účtovná evidencia • Predaj, jeho príprava v rámci marketingu • Predpoklady profesionálneho predajcu • Predajný rozhovor • Starostlivosť o zákazníkov 			<ul style="list-style-type: none"> • Poznať trendy v logistike • Vysvetliť obchodnú činnosť v cvičnej firme • Vystaviť objednávku a správne ju evidovať • Spracovať prichádzajúcu korešpondenciu • Spracovať odchádzajúcu korešpondenciu • Vybaviť emailovú poštu • Zabezpečiť obchodný styk s inými cvičnými firmami • Vypočítať a spracovať mzdy • Vybaviť reklamáciu • Viesť účtovnú evidenciu • Pripraviť predaj v rámci marketingu • Poznať predpoklady profesionálneho predajcu • Viesť predajný rozhovor • Postarať sa o zákazníka 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysvetlil marketingovú logistiku • Poznal trendy v logistike • Vysvetlil obchodnú činnosť v cvičnej firme • Vystavil objednávku a zaevidoval ju • Spracoval prichádzajúcu korešpondenciu • Spracoval odchádzajúcu korešpondenciu • Vybavil emailovú poštu • Zabezpečil obchodný styk s inými cvičnými firmami • Vypočítal a spracoval mzdy • Vybavil reklamáciu • Viedol účtovnú evidenciu • Pripravil predaj v rámci marketingu • Poznal predpoklady profesionálneho predajcu • Viedol predajný rozhovor • Postaral sa 		
---	--	--	---	---	--	--

				o zákazníka		
Získavanie praktických zručností vo firmách	203		Žiak získať praktické zručnosti	Žiak: získal praktické zručnosti		

Všeobecné pokyny hodnotenia:

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

ROČNÍK: ŠTVRTÝ

ROZPIS UČIVA PREDMETU: ODBORNÝ VÝCVIK				12 hodín týždenne, spolu 360 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
Úvod do praktického Vyučovania	6		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Oboznámenie žiakov s organizáciou a podmienkami pracovísk. Základné ustanovenia právnych noriem BOZP, hygiena práce a pracoviska, požiarne predpisy. 		Právna náuka Obchodná prevádzka Tovarovnaectvo Marketing	<ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť hygienické predpisy a normy HACCP a vedieť ich prakticky aplikovať v prevádzke. Prakticky aplikovať základné predpisy BOZP. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez problémov vysvetlí hygienické predpisy a normy HACCP a správne ich aplikoval v prevádzke. Prakticky aplikoval základné predpisy BOZP. 	Ústne skúšanie Praktické predvedenie zadanej úlohy Písomné skúšanie	Ústne odpovede Praktické úlohy Písomná práca

Cena ako marketingový nástroj	36		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Tvorba ceny produktu Tvorba ceny nového produktu Typy cien Práca s cenou 		Marketing Právna náuka Obchodná prevádzka Účtovníctvo	<ul style="list-style-type: none"> Správne charakterizovať typy cien Vedieť kalkulovať cenu produktu Vedieť kalkulovať cenu nového produktu Poznať legislatívu v oblasti tvorby cien Prakticky aplikovať tvorbu ceny produktu a nového produktu 	<ul style="list-style-type: none"> Správne charakterizoval typy cien Vedel bez problémov kalkulovať cenu produktu Vedel kalkulovať cenu nového produktu Poznal legislatívu v oblasti tvorby cien Prakticky aplikoval poznatky v oblasti tvorby ceny produktu a nového produktu 	Ústne skúšanie Praktické predvedenie zadanej úlohy Písomné skúšanie	Ústne odpovede Praktické úlohy Písomná práca
Marketingová komunikácia	48		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Metódy a spôsoby marketingovej komunikácie Tvorba prezentácie 		Marketing Obchodná prevádzka Právna náuka Ekonomika Informatika v podnikaní	<ul style="list-style-type: none"> Poznať metódy a spôsoby marketingovej komunikácie Vytvoriť prezentáciu 	<ul style="list-style-type: none"> Poznal metódy a spôsoby marketingovej komunikácie Vytvoril prezentáciu 	Praktické predvedenie zadanej úlohy	Ústne odpovede Praktické úlohy
Podnik v marketingovom prostredí	24		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Marketingový algoritmus Zakladateľská idea a zakladateľský zámer podniku Zakladateľská koncepcia podniku Marketingové nástroje podniku 		Marketing Ekonomika Obchodná prevádzka Tovaroznalectvo	<ul style="list-style-type: none"> Poznať fázy marketingového algoritmu Vyhľadať dobrú zakladateľskú ideu aktívnymi a pasívnymi metódami Vedieť aplikovať marketingové nástroje v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> Poznal fázy marketingového algoritmu Vyhľadal dobrú zakladateľskú ideu aktívnymi a pasívnymi metódami Vedel aplikovať marketingové nástroje v praxi 	Praktické predvedenie zadanej úlohy Ústne skúšanie Písomné skúšanie	Predvedenie pracovného úkonu Ústne odpovede Písomná práca
Marketingová organizácia podniku	24		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Marketingový manažment Organizácia marketingového útvaru Ekonomika prevádzky marketingového útvaru 		Marketing Ekonomika Etická výchova	<ul style="list-style-type: none"> Vedieť definovať funkčnú organizáciu marketingového útvaru Poznať náplň práce marketingových manažérov 	<ul style="list-style-type: none"> Vedel definovať funkčnú organizáciu marketingového útvaru Poznal náplň práce marketingových manažérov 	Praktické predvedenie zadanej úlohy Ústne frontálne skúšanie Písomné skúšanie	Praktická činnosť Ústne odpovede Písomná práca

<ul style="list-style-type: none"> Etika v marketingu 			<ul style="list-style-type: none"> Správa sa eticky v marketingovom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> Vedel sa správať eticky a podľa morálnych zásad 		
Základné stratégie na trhu	42		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Cielený marketing Segmentácia trhu Pozícia na trhu Konkurenčné stratégie 		Marketing Ekonomika Obchodná prevádzka Tovaroznalectvo	<ul style="list-style-type: none"> Bez problémov voliť správne stratégie v marketingu Vedieť hodnotiť a vybrať správny segment na trhu Správne voliť konkurenčnú stratégiu 	<ul style="list-style-type: none"> Bez problémov volil správne stratégie v marketingu Vedel hodnotiť a vybrať správny segment na trhu Správne volil konkurenčnú stratégiu 	Ústne skúšanie Praktické predvedenie zadanej úlohy Písomné skúšanie	Ústne odpovede Praktické úlohy Písomná práca
Nákupné správanie	36		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Spotrebný trh Faktory ovplyvňujúce správanie spotrebiteľov Nákupno-rozhodovací proces Trh organizácií 		Marketing Obchodná prevádzka Tovaroznalectvo Ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizovať s potrebný trh Poznať faktory ovplyvňujúce správanie spotrebiteľov Poznať štruktúru nákupno-rozhodovacieho procesu 	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizoval spotrebný trh Poznal faktory ovplyvňujúce správanie spotrebiteľov Poznal štruktúru nákupno-rozhodovacieho procesu 	Ústne skúšanie Praktické predvedenie zadanej úlohy Písomné skúšanie	Ústne odpovede Praktické úlohy Písomná práca
Výskum trhu	36		Žiak má:	Žiak:		
<ul style="list-style-type: none"> Marketingový informačný systém, zdroje informácií Marketingový výskum Proces marketingového výskumu 		Obchodná prevádzka Tovaroznalectvo Marketing	<ul style="list-style-type: none"> Poznať zdroje informácií pri marketingovom výskume Vedieť aplikovať marketingový výskum Zvládnuť proces marketingového výskumu 	<ul style="list-style-type: none"> Poznal zdroje informácií pri marketingovom výskume Vedel aplikovať marketingový výskum Bez problémov proces marketingového výskumu 	Praktické predvedenie zadanej úlohy Ústne frontálne skúšanie Písomné skúšanie	Praktická činnosť Ústne odpovede Písomná práca
Získavanie praktických zručností vo firmách	108		Žiak má: získať praktické zručnosti	Žiak získal praktické zručnosti vo firmách		

Kapitola 8

Učebné zdroje (učebnice, didaktická technika, materiálne zdroje)

Všetky javy a objekty sveta nemôžu byť priamo sprítomnené iba slovné, opisom. U siaha preto po takých prostriedkoch, ktoré „približujú to, čo je ďaleké, zväčšujú to, čo je nepatrné, zmenšujú to, čo je veľmi veľké, spomaľujú to, čo je rýchle, zrýchľujú to, čo je pomalé, odhaľujú to, čo je skryté, konkretizujú to, čo je abstraktné, sprítomňujú to čo je dávno minulé, fixujú to, čo je prchavé, sprehľadňujú to, čo je príliš zložité. Tieto prostriedky sú nositeľom učiva, nazývajú sa učebné pomôcky (UP).

Učebné pomôcky – prostriedky, ktoré slúžia k názornosti vyučovania a umožňujú dokonalejšie, rýchlejšie a komplexnejšie osvojenie učiva.

V niektorých prípadoch sa UP môžu uplatniť len prostredníctvom rozličných zaria-dení, prístrojov – didaktická technika (DT). **Didaktická technika – plní tieto isté úlohy a rozumieme ňou využívanie rôznych prístrojov a technických zariadení ,filmu, zvukového prístroja a pod.** VP, UP, DT sa realizujú v určitých priestoroch, vo vyučovacích interiéroch: školy (makrointeriéry), učebne (mikrointeriéry).

Základné skupiny UP:

Reálne – pôvodné predmety (prírodniny v pôvodnom stave – nerasty, živočíchy, rast-liny, upravené preparáty) – výrobky v pôvodnom stave (vzorky polo/výrobky, nástro-je, prístroje, stroje, umelecké diela), upravené výrobky.

Modely – trojrozmerné pomôcky – zámerne zjednodušované na uľahčenie vnímania informácie (pr. modely plošné, funkčné, stavebnicové).

Dvojrozmerné zobrazenia – sprístupňujú javy a predmety v konkrétnej podobe alebo v grafickom znázornení, prezentované priamo (nástenné obrazy, schémy, fotografie, diagramy, mapy a pod. pomocou didaktickej techniky (

Zvukové pomôcky alebo zvukové záznamy

Textové pomôcky s grafickým zápisom slova prezentované ako učebnice a učebné texty, pracovné materiály (pracovné zošity, návody na meranie a pokusy, zbierky úloh, tabuľky, atlasy a pod.), doplnková a pomocná literatúra.

Relácie a programy sprostredkované didaktickou technikou:

reálne, programy (software pre počítače, programy pre vyučovacie stroje a pod.)

Špeciálne pomôcky – špecifikujúci charakter jednotlivých vyučovacích predmetov, (experimentálne súpavy, materiálne vybavenie školských laboratórií, pracovné pomôcky ...)

Podľa spôsobu práce sa pomôcky delia:

demonštračná – používa UP na riadené pozorovanie všetkými žiakmi triedy

žiacke – používajú jednotliví žiaci alebo malé skupiny žiakov, pri individuálnej práci

Podľa miery abstraktnosti a konkrétnosti:

Reálne - pôvodné objekty (prírodniny, výrobky, nástroje, prístroje, umelecké diela a pod, upravené objekty (stroje v reze)

Predmetné zobrazenia reálií (modely, diapozitívy, filmy, videozáznamy, fotografie, obrazy)

Schématické zobrazenia (schémy, diagramy, grafy, tabuľky), ktorých zámerne vyčleňujú len podstatné vlastnosti a vzťahy v určitom (pr. priestorovom alebo časovom) členení.

Symbolické znázornenia a vyjadrenia poznatkov o objektoch skutočností, ktoré zastupujú triedy predmetov, vlastností, vzťahov a pod. a umožňujú slovný opis spôso-bov poznávania, vyjadrovania výsledkov, myšlienkové operácie.

DT možno rozdeliť do týchto základných skupín **Zobrazovanie plochy**

tabule (klasické, drevené, magnetické, plexisklové, svetelné, hobrové,..) - plochy pre premietaný záznam

Projekčná (premietacia) technika

zariadenie pre statickú projekciu

zariadenia pre dynamickú projekciu

rôzne pomocné zariadenia

Zvuková technika

Televízna technika

Vyučovacie technické systémy na báze nových informačných technológií

Delenie UP a DT podľa ľudských zmyslov, na ktoré pôsobia:

auditívne – sluchové

vizuálne (zrakové) – učebnica, fotografia, výkres, projekt taktilné (hmatové) – reálie, modely

audiovizuálne (zvukovo-zrakové) – televízor (DT), televízny program (UP), film,

Technické vyučovacie prostriedky:

zobrazovacie premietacie plochy

vizuálne

auditívne

audiovizuálne

vyučovacie stroje

zariadenia na reprodukciu textov a obrazov

masovokomunikačné prostriedky

výpočtová technika

vedecko – informačná technika

učebnice

aparátúra priestorového obrazu

Funkcie a požiadavky kladené na DT a UP

si priemerný človek zapamätá približne:

10 % - čítaného

20 % - počutého

30 % - čo vidí v podobe obrazu

50 % - vidí i počuje súčasne

70 % - vidí, počuje, aktívne vykonáva

90 % - k čomu dospel sám vlastnou skúsenosťou - čím rozmanitejšie sa človek učí, tým je účinnosť zapamätania vyššia.

Použitie UP a DT vo VP súvisí najmä s didaktickou zásadou názornosti. Prvý túto zásadu zdôvodnil a prepracoval **J. A. Komenský** – sformuloval zlaté pravidlo pre UP:

“Všetko nech sa predkladá všetkým zmyslom, nakoľko je to len možné. A teda veci viditeľné zraku, počuteľné sluchu, voňajúce čuchu, ochutnateľné chuti a hmatateľné hmatu, ak sa niečo môže vnímať naraz viacerými zmyslami, nech sa to predloží via-cerým zmyslom”

UP a DT uľahčujú pochopiť abstraktné prvky učiva, prispievajú k rozvoju myslenia, môžu zintenzívniť motiváciu ž. UP, DT – majú nezameniteľné miesto vo všetkých etapách VP

Funkcie UP a DT: motivačná, spätná väzba, informačná, precvičovacia, aplikačná, kontrolná, výchovná, rozvíjajúca, racionalizačná.

Tvorba, výber, použitie UP a DT by mali vychádzať z cieľov VP, učiva, rešpektovať didaktické zásady, pomáhať efektívne realizovať vyučovacie metódy. Svoju úlohu plnia DT a UP lepšie, čím viac zmyslových orgánov a umožnia zapájať do poznáva-cieho procesu. Mali by utvárať ucelený systém, kt. vedeckú úlohu zohráva (zatiaľ) učebnica. V tomto spočívajú didaktické požiadavky na tvorbu, výber, používanie UP a DT. Potrebné rešpektovať pri tvorbe, výbere používaní aj **požiadavky:** ergonomické (prihliadanie na antropometrické a psychologické osobitosti UP a ž estetické (vonkajšia úprava)

technické (bezpečnosť, spoľahlivosť, ekonomické (prístupná cena)

Ideál UP a DT - pedagogický a technický efekt čo najväčší a náklady na výrobu a prevádzku čo najnižšie. UP a DT sú pre žiakov prostriedkom, pomocou ktorého poznávajú okolitý svet, pre učiteľa sú prostriedkom na zvýšenie efektívnosti VP.

FUNKCIE

informatívna – informujú a plnia funkciu spätnej väzby tzv. informujú žiaka o tom ako chápe učivo

formatívna – rozvoj tvorivej činnosti ž, rozvoj zmyslových poznávacích procesov

inštrumentálna – pomôcky sú určitým “nástrojom”, pomocou ktorého žiak získava

nové vedomosti, zručnosti, návyky

motivačná

systematizujúca – VP prispievajú k zaraďovaniu vedomostí do určitého systému názorná – VP

pôsobia na zmysly – ž. získava konkrétnejšiu predstavu o tom čo sa učí

sú zdrojom a nositeľom informácií

racionálna a ekonomická – urýchľujú a uľahčujú proces učenia uľahčujú

prechod od teórie k praxi podporujú samoštúdium

k tomu je potrebná dokonalá činnosť U, jeho ped.- psych. spôsobilosť, tvorivosť a pod.

Technológia vzdelávania

(v najužšom chápaní) považuje sa za vedu zaoberajúcu sa uplatňovaním technických prostriedkov vyučovania, najmä moderných, vo vzdelávaní, a v najširšom chápaní za vedu zaoberajúcu sa projektovaním, realizáciou a hodnotením akýchkoľvek vzde-lávacích systémov.(raz sa považuje za samostatnú pedag. disciplínu, inokedy za hra-ničnú či interdisciplinárnu vedu), v podstate sa považuje za didaktickú, (ale západné krajiny didaktiku v zmysle nášho chápania nepoznajú).

Učebnica – najdôležitejší materiálny prostriedok vyučovania, učivo je v nej najviac konkretizované. Má vychádzať z učebných osnov. Učebné texty v podobe hlinených tabuliek používali už Sumeri pred viac ako 6000 rokmi. Za zakladateľa teórie učebnice sa pokladá J. A. Komenský – vytvoril prvú ilustrovanú učebnicu Orbis pictus (svet v obrazoch), sformuloval aj teoretické zásady tvorby učebníc (napr. obsah učebnice má byť úplný, dôkladne premyslený, spracovanie učebnice – jasné, presné, prehľadné.

Učebnica má byť primeraná schopnostiam ž, pre každý vyučovací predmet má byť učebnica rozplánovaná na celý vyučovací cyklus, rozsah uč. nemá byť veľký atď.. Uč. má spĺňať funkciu **informačnú, transformačnú, systémovú, upevnie a sebakontroly, sebazvdelávaciú, integrujúcu, koordinujúcu, rozvíjajúcu, výchovnú a motivačnú.** Vychádza z vyuč. cieľov, rešpektovať didakt. zásady. Funkciu textu niektorých vyuč. predmetov môžu byť aj obrázky. Text by mal byť zrozumiteľný, pres-ný, jasný, stručný, primeraný žiakom, výrazný, dostatočne názorný, emocionálny, zaujímavý, pútavý.

Priemerný rozsah textovej časti dobrých učebníc (57 %).

základný text (fakty, pojmy, zákony, teórie, princípy, pravidlá)

dopĺňajúci text – slúži na upevňovanie a prehĺbenie učiva zákl. textu (dokumenty, štatistické informácie, tabuľky,..)

vysvetľujúci – používa najmä pri samostatnom štúdiu ž (úvod k učebnici, poznámky, vysvetlivky, komentáre, prehľady noriem, skratky)

aparát organizácie osvojovania – zložka učebnice, kt. úlohou - stimulovať, usmerňovať poznávaciu činnosť ž (úlohy, návody, tabuľky, cvičenia, názvy, rozličné vy-značenia tlačou – pr. označenie, druh písma)

ilustrovaný materiál – má zintenzívniť poznávací, estetický, emocionálny vplyv na ž. (obrázky, fotografie, pictogramy, typ písma, formát učebnice, druh väzby, titulný list a pod)

orientačný aparát (vysvetlivky, obsah, prílohy, odkazy),

motivačný úvod – na začiatku každej kapitoly

zhrnutie učiva

mal by nasledovať autotest (jeho výsledky vhodné na koniec učebnice), úlohy na domácu prípravu žiaka, podnety na rozmyšľanie, literatúra (obsahujúca bibliografické údaje, stručné rešerše). Základné učivo by malo byť odlišené od ostatného

Učebné zdroje (učebnice, didaktická technika, materiálne zdroje)

úvod učebnice (zameraný na motiváciu žiaka), rôzne ponukové katalógy, v ktorých sa okrem učebnice pre žiaka ponúkajú: učebnica upravená pre U,

odborné pomôcky pre U, pracovné zošity pre žiakov,

videoprogramy pre ž, U, testovacie programy pre osobné počítače – niekoľko tisíc testovacích úloh

Nič neovplyvní výsledok VP tak negatívne, ako nedostatok materializácie (tam, kde materiálna činnosť z nejakých dôvodov nie je možná, vykonávajú činnosť v materia-lizovanej podobe t.j. manipulovanie s náhradami predmetov – obrazmi, schémami, mapami, diagramami, tabuľkami a pod) význam najmä pri technických a prírodných predmetoch. UP nemá mať U len na ukazovanie, ale má ju používať aj ž!!!

Vyučovanie pomocou počítačov – počítače budú zakrátko ovplyvňovať náš každo-denný život. Výpočtová technika – ňou riadenie školstva, školy, riadenie VP učiteľom, samoštúdiom a využívanie voľného času žiakmi, počítačom (plánovanie VP) riadené vyučovanie.

Výroky žiakov: Počítač na mňa nekričí, keď neviem a nerobí protekciu. Počítač sa ku mne správa priateľsky a nedáva najavo, že je niečo viac ako ja...

Počítače umožňujú U znásobiť jeho sily a schopnosti, objektivizujú hodnotenie žia-kov a umožňujú individualizáciu vyučovania. Výpočtovú techniku možno efektívne uplatniť vo všetkých fázach VP (motivácia ž. aktualizácia prv osvojeného učiva, pri osvojovaní nového učiva, jeho upevňovanie, prehlbovanie, preverovanie (D. testy), hodnotení ž, pri ich domácej príprave, spätnej väzbe), rôzne diagnostikovanie ž. (po-stojové škály, testy osobnosti, DT – neklasifikujú sa), umožnenie tvorivosti ž, (napr. výtvarná, hudobná oblasť),

programové vyučovanie – počítač zastupuje U vo všetkých fázach VP – vytváranie počítačových vyuč. systémov – sietí. Výhody používania počítačov vo VP: individu-alizácia vyučovania (učivo, metódy, čas), motivácia žiakov (rôzne výzvy, pochvaly, poďakovania), objektivnosť hodnotenia žiakov.

Nevýhody:

zdravotné problémy (poruchy zraku, deformácie chrbtice, neurózy, príp. digitalizácia)

zníženie socializácie ž (potlačenie medzil'udskej komunikácie, redukcia hovor. reči)

absencia priameho pozorovania

problém rozvoja ž. v afektívnej oblasti (najmä citovej výchovy, formovania hodno-tového systému)

problémy s rozvojom tvorivosti

znevýhodnenie dievčat

zníženie možnosti šancí vzdelávať sa (nie každý má počítač)

Počítač môže dať ž nezištne svoje vedomosti, ale city a lásku musia dať žiakovi ľudia.

Programové vyučovanie

Učivo sa rozloží na rad postupných logicky na seba nadväzujúcich krokov – jednotiek učiva, ktorými ž. postupne prechádza (v každom kroku sa od ž. požaduje vnút. i vonk. aktivita -písanie a pod). PV – priebežnou a ustavičnou kontrolou aktivizuje ž. na ďalšie učenie.

Postupnosť krokov, jednotiek – vyučovací program (zásada malých krokov, zásada aktívneho reagovania – ž sa lepšie učí, ak je aktívny, z bezprostredného upevňovania – spätnej väzby, overovania, kontroly, z individualizácie – rešpektovanie individ. osobitostí žiaka, najviac jeho schopností, nadania, rýchlosti z hodnotenia a vylepšovania programu – p. sa ustavične preveruje v praxi (zisťuje sa, čo robí ž. problémy a pod)

hlavné druhy vyučovacích programov:

lineárny

Vetvený

zmiešaný program.

Programy boli najprv použité v učebniciach – tzv. programové učebnice boli rozsiah-lejšie ako klasické, žiaci ich mali na jednorázové použitie, vpisovali so nich riešenia. Programy sa začali prezentovať pomocou tzv. vyučovacích strojov. Ale boli drahé, komplikované, poruchové, v praxi sa veľmi nezaužívali. Zásluha prog. vyučovacia

zrod súčasných modernizačných trendov v pedagogike, dôraz na samostatnosť, ak-tivitu učebno – poznávacej činnosti ž, výber optimálnych spôsobov na dosahovanie cieľov, permanentná spätná väzba, na základe nej zefektívňovanie vyučovacích prí-stupov. Program pre program. vyuč. postupnosť elementárnych krokov (úvodná in-formácia o programe, pretestuje – overuje, či ž má dostatočné vedomosti a zručnosti potrebné k osvojeniu nového učiva, elementárne vyuč. situácie, usporiadané lineárne, vetvene, zmiešane, záver – posttest – overuje osvojenie si učiva)

Odborné učebne – učebňa – miestnosť v škole zariadená účelovým zariadením na vyučovanie

Kmeňová učebňa – v nej sa vyučuje väčšina predmetov určitej triedy školy

Odborná učebňa – určená na vyučovanie určitého predmetu (príp. niekoľkých prí-buzných predmetov, strieda sa v nej viac tried)

Špeciálna učebňa – osobitný druh odbornej učebne, je zariadená špeciálnymi zaria-deniami a prístrojmi (školské laboratóriá, dielne, telocvičňa)

Intenzifikácia VP môže byť na úkor zdravého telesného a duševného vývoja žiakov. A možnosť kompenzácie tejto intenzifikácie – utvorenie optimálneho pracovného prostredia a pohody. Ak je utvorený pre určitú premet systém technických vyuč. pros-triedkov (UP a DT), je nevyhnutné, aby boli sústredené a trvale umiestnené v 1 miest-nosti – učebni, úspora vyučovacích priestorov o 20 %.

Výučbové metódy

Pojem metóda je odvodený z gréckeho slova „methodos“ – čo znamená cestu, spôsob ako dosiahnuť cieľ. Výučbová metóda – je usporiadaný systém vyučovacích činností učiteľa a učebných aktivít žiakov, ktoré smerujú k dosiahnutiu výchovno-vzdelávacích cieľov. Klasifikácia výučbových metód
Metódy sa delia z rôznych hľadísk:

Aspekt logický (logické postupy učenia), člení metódy na:

analytické (analýza – postupuje od celku k častiam)

syntetické (syntéza - postupuje od častí k celku)

induktívne (indukcia - postupuje od jednotlivých faktov k pojmom, poučkám)

deduktívne (dedukcia - postupuje od zákonov, poučiek, definícií, pravidiel, pojmov k ich aplikácii na konkrétne príklady)

genetické – vývinové metódy rozvíjajú vedomosti pomocou časovej postupnosti

dogmatické – metóda bez zdôvodňovania, vysvetľovania – žiaci sa učia naspamäť

vzorce, pravidlá, definície

porovnávacie – hľadajú sa zhody, alebo rozdiely medzi dvoma javmi, predmetmi podľa určitých

znakov

analogické – analógia (podobnosť) - hľadajú sa spoločné znaky javov, predmetov a z nich sa potom

usudzuje na ďalšie podobnosti (analógia sa uplatňuje v matematike, chémii, fyzike)

Aspekt procesuálny – metódy z hľadiska fáz vyučovacieho procesu:

motivačné metódy (metódy, ktoré usmerňujú záujem o vyučovanie, navodzujú

udržiavajú pozornosť žiakov)

expozičné metódy (metódy prvotného oboznamovania žiakov s učivom)

fixačné metódy (metódy opakovania, upevňovania učiva)

diagnostické a klasifikačné metódy (metódy hodnotenia, kontroly)

Triedenie podľa toho, či metódy vyberá učiteľ, alebo si ich volia žiaci sami

metódy heterodidaktické – metódy navodzuje učiteľ, učiteľ riadi učebnú činnosť

metódy autodidaktické - metódy samoučenia (metódy učenia si volí žiak)

Podľa počtu žiakov, rozlišujeme metódy:

frontálne – učiteľ pracuje s celou triedou
metódy skupinovej práce
metódy individuálneho vyučovania
klasické výučbové metódy – slovné, názorno-demonštračné, praktické
aktivizujúce metódy – diskusné, situačné, inscenačné, riešenie prob-lémov, didaktické hry
komplexné výučbové metódy – frontálna výučba, skupinová a ko-operatívna výučba, brainstorming,
projektová výučba, výučba podporova-ná počítačom

Výber a voľba vyučovacej metódy závisí predovšetkým od:

cieľov vyučovacej hodiny
obsahu preberaného učiva
vekových osobitostí žiakov
materiálneho vybavenia školy
schopností samotného učiteľa
Charakteristika výučbových metód z hľadiska fáz vyučovacieho procesu

Motivačné metódy

Prvoradou úlohou učiteľa je vzbudiť a udržať u žiakov záujem o učebnú činnosť.

Motívov pôsobiacich v učebnej činnosti žiakov je viacero, a preto rozlišujeme:

vnútorné motívy (túžba po poznaní, zvedavosť, záujem o učivo)

vonkajšie motívy (učenie vyvolané vonkajšími podnetmi – učenie sa pre zlepšenie prospechu, učenie sa pod nátlakom, hrozbou)

Motivačné metódy delíme na:

vstupné
priebežné

vstupné

motivačné rozprávanie (citové, slovné približovanie toho, o čom sa budú žiaci učiť)

motivačný rozhovor (učiteľ so žiakmi vedie dialóg, pričom aktivizuje ich poznatky, skúsenosti. Rozhovorom prebúdzajú ich záujem o nové učivo)

motivačná demonštrácia (učiteľ pomocou ukážky (pomôcky) – napr. obraz, bábka, film, vzbudzuje záujem u žiakov o nové učivo)

problém ako motivácia (na základe problému učiteľ upúta pozornosť žiakov a potom vysvetľuje učivo)

moment prekvapenia (napr. na hodinu, keď sa preberá obdobie baroka, príde učiteľ v barokovom oblečení)

priebežné

motivačná výzva (učiteľ vyzve žiaka, aby dával pozor, aby vykonal určitú úlohu, aby pomohol spolužiakovi, aby nevyrušoval)

aktualizácia obsahu učiva (učiteľ spája učivo s príkladmi zo života, spestruje učivo zaujímavými príkladmi, hádankami)

pochvala, povzbudenie, kritika – výchovné metódy

Sú významnými prvkami motivácie, učiteľ ich musí využívať veľmi citlivo, pedagogicky taktne, primerane, inak strácajú motivačný význam. Pomalšie pracujúcich žiakov treba chváliť aj za drobnejšie úspechy a povzbudzovať do ďalšej práce.

Tak ako s pochvalou, aj s kritikou musí učiteľ narábať veľmi citlivo. Te-da nie kritika, len ako vytýkanie nedostatkov, ale kritika konštruktívna a pozitívna, aby žiak vedel čo robí nesprávne a zároveň ho povzbudiť, že to dokáže urobiť aj lepšie. Súčasťou kritiky by nemal byť výsmech, irónia,

ponižovanie, zahanbovanie žiaka. Motivujeme nielen verbálne, ale aj ne-verbálne - úsmevom, potleskom, podaním ruky.

metóda sebahodnotenia - pomocou sebahodnotenia sa žiaci učia reálnejšie hodnotiť seba (rozvíja sa hodnotiace, kritické myslenie), sebahodnotenie ich motivuje k vyšším výkonom.

Iné aktivizujúce a motivujúce metódy, ktoré sú založené na interakcii učiteľ žiak, prípadne na interakcii žiak-žiak:

skupinové vyučovanie, projektová výučba, problémové vyučovanie, tvo-rivé vyučovanie...

Expozičné metódy

Slovo expozícia znamená úvod, úvodná časť do niečoho. Ide o úvodné oznámenie informácii o novom učive, úvodný výklad učiva.

Expozičné metódy sú metódy prvotného prijímania informácií.

Pomocou expozičných metód si žiaci utvárajú nové poznatky, vedomosti, spôsobilosti, zručnosti, návyky. Vyžadujú žiakovu pozornosť.

Expozičné metódy sa delia nasledovne:

Metódy priameho prenosu poznatkov

Monologické slovné metódy

Rozprávanie – sa používa vtedy, ak učivo nie je náročné, ak má predovšetkým výchovné poslanie. Najčastejšie sa uplatňuje v nižších ročníkoch ZŠ. Je zamerané predovšetkým na predstavy, city a fantáziu. Vyznačuje sa určitou dejovosťou, príbehom.

Opis – používa sa pri vysvetľovaní nejakého javu, veci, predmetu, napr. opis rastliny, bunky, zvieratá, prístroja. Je spojený s pozorovaním, ukázkou daného predmetu, javu.

Vysvetľovanie – je najčastejšie používanou expozičnou metódou. Vysvetľovaním učiteľ objasňuje rozličné zovšeobecnenia – pojmy, poučky, pra-vidlá, zákony. Učiteľ sa pri vysvetľovaní opiera o doterajšie skúsenosti žiakov. Učivo vysvetľuje v logickej nadväznosti. Vysvetľovanie spestruje využívaním pomôcok. Dbá na aktivitu žiakov (žiaci môžu dopĺňať myšlienky a vety učiteľa, písať poznámky...)

Prednáška – metóda uplatňovaná hlavne na vysokých školách, ale aj na stredných školách. Nevýhodou prednášky je, že žiaci ostávajú pasívni. Dobrá prednáška musí mať :

motivačný úvod – cieľ, štruktúra obsahu prednášky

samotná prednáška – informácie logicky zoradené, pútavo prednesené, aby sa udržala pozornosť poslucháčov

záver – zhrnutie hlavných myšlienok prednášky (napr. power pointom, na tabuľu)

Dialogické slovné metódy

rozhovor – je výmena informácií medzi dvoma alebo viacerými osobami.

Je to metóda, ktorá aktivizuje žiakov. Učiteľ spoznáva názory, postoje žiakov a môže na ne reagovať. Výhoda tejto metódy – rozvíja slovnú zásobu žiakov, učí žiakov formulovať myšlienky, učí ich počúvať druhých, poznávať ich názory. Rozhovor môže viesť s jedným žiakom, so skupinou žiakov, s celou triedou. Rozlišujeme napr.

okratovský rozhovor - je to druh rozhovoru, pri ktorom učiteľ vedie žiakov k tomu, aby premýšľali nad správnosťou alebo nesprávnosťou nejakého výroku, aby sa učili argumentovať, presvedčovať, ale aj ustupovať. Žiaci sa učia diskutovať, polemizovať, ale aj navzájom sa počúvať.

heuristický rozhovor (objaviteľský) – je veľmi náročný. Pri tomto rozhovore žiaci riešia problémy, pýtajú sa, skúmajú, hľadajú, diskutujú, vy-mýšľajú hypotézy (predpoklady), učia sa ich dokazovať.

beseda – je to dialogická metóda, pre ktorú je charakteristické spoločné riešenie nejakého problému, alebo vymieňanie si skúseností na nejakú tému, napr. beseda o fajčení, beseda o niektorom spisovateľovi a pod. Vedúci besedy nemusí byť len učiteľ, môže to byť aj niektorý žiak. Beseda sa

môže použiť napr. po prebratí určitého tematického celku alebo po návšteve divadla, po návrate z exkurzie.

dramatizácia - je to metóda, ktorá sa používa najmä na 1. stupni. Môže mať charakter detskej hry napr. hra na lekára, na rodinu. Ide v nej o názor-né predvedenie príbehu, udalosti, napr. na hodine čítania, ale aj pri výučbe cudzích jazykov, pri literárnej výchove žiaci vedú dialóg podľa prečítaného textu. Má charakter priameho prenosu poznatkov, skúseností, zážitkov, pôsobí na city žiakov.

hranie rolí – žiaci sa vžívajú do roly nejakých postáv a vytvárajú situácie s príbehom

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov

pozorovanie – cieľom je bezprostredné poznávanie predmetov, javov, dejov.

Napr. pozorovanie rastu fazule, pozorovanie priebehu pokusu, pozorovanie dopravnej situácie v meste. Pozorovanie sa spája aj s inými metódami ako je demonštrácia, vysvetľovanie.

demonštrácia/ predvádzanie – (ukážka) – Napr. demonštrácia predmetov /pomôcok (obrázok, fotografia, bábka...), pokusov, ktoré vykonáva učiteľ, pohybových a pracovných činností, výtvarných, hudobných diel... Do demonštračných metód patrí aj exkurzia do firiem. Táto metóda je spojená vysvetľovaním. Na predvádzanie možno využiť aj didaktickú techniku – CD prehrávač, video, dataprojektor, DVD prehrávač.

manipulácia s predmetmi – zaraďujeme sem:

laboratórne práce, pokusy, ktoré žiaci vykonávajú sami a získavajú poznatky, skúsenosti. Využívajú sa vo fyzike, chémii a v prírodovedných predmetoch. Dôležitá je inštrukcia o priebehu a poučenie o bezpečnosti pri práci. Laboratórne práce sa uskutočňujú v laboratóriách, dielňach, na pozemkoch, v kabinetoch, v prírode.

montážne a demontážne práce (stavebnice, lego), ktoré rozvíjajú vnímanie a myslenie žiakov.

problémové metódy

problémové vyučovanie – učiteľ zaraďuje do výučby riešenie problémov ako prostriedok intelektového rozvoja žiakov. Problémové metódy vedú žiakov k aktivite, tvorí sa vnútorná motivácia k riešeniu takýchto úloh, žiak sa učí organizovať postupnosť svojej práce. Učiteľ by nemal všetko vysvetľovať žiakom sám, ale mal by im dať možnosť hľadať informácie, pýtať sa, poradiť sa, aby vedeli problém vyriešiť.

projektové vyučovanie – pomocou projektov žiaci riešia problémové úlohy, ktoré sú zamerané praktickejšie (môžu sa týkať mesta, prírody, životného prostredia). Projekty môžu byť krátkodobé (dvoj-až niekoľko-dinové), strednodobé (niekoľkodňové), dlhodobé (týždňové, mesačné, ročné). Požiadavky na vypracovanie projektu: cieľ, plán činnosti, rozdelenie úloh, časový harmonogram postupu – kto-čo-kedy urobí, forma výstupov (predstava o tom, ako sa budú prezentovať výsledky).

brainstorming - „Nech sa naše lepšie stránky stanú silnými a nech nás obohatia naše rozdiely.“ Metóda brainstormingu sa po prvýkrát realizovala koncom 40tych rokov v USA, vo voľnom preklade znamená búрку nápadov, vytriasanie mozgov (brain-mozog, storm-búrka). Platia v ňom zásady, resp. pravidlá, ktoré jednotliví účastníci musia rešpektovať:

pravidlo zákazu kritiky,

pravidlo uvoľnenia fantázie,

pravidlo čo najväčšieho počtu nápadov,

pravidlo vzájomnej inšpirácie,

pravidlo úplnej rovnosti účastníkov.

Metódy samostatnej práce

Metódami samostatnej práce rozumieme individuálnu prácu žiaka. Druhy samostatnej práce:

práca s knihou (táto metóda rozvíja čitateľskú gramotnosť, schopnosť robiť si poznámky, zostaviť osnovu prečítaného, reprodukovať text.)

štúdium rôznej literatúry (slovníky, encyklopédie, odborné časopisy)

samostatné štúdium s využitím techniky (televízia, rozhlas, počítač, CD)

Výhody samostatnej práce žiakov:

žiak realizuje svoje záujmy, nápady, rozvoj tvorivosti
učí sa samostatnosti, zodpovednosti, schopnosti spoľahnúť sa na vlastné sily
volí si vlastné tempo práce, plánuje a rozvrhuje si svoj čas a sily
učiteľ sa môže individuálne venovať niektorým žiakom

Nevýhody samostatnej práce žiakov:

malá alebo žiadna komunikácia a spolupráca s ostatnými žiakmi
nepodporujú sa sociálne vzťahy, neuskutočňuje sa sociálne učenie
chýba vonkajšia kontrola pozornosti a práce žiaka, žiak môže predstierať, že pracuje samostatne, ale ak nie je motivovaný, záujem sa môže stratiť a pozornosť oslabiť

Metódy mimovoľného učenia

Učiteľ je pre žiaka vzorom pôsobiacim na všetku jeho činnosť. Často si ne-uvedomuje, že jeho názory, postoje, záujmy, mimiku, intonáciu reči, gesti-kuláciu, vzťah k práci, prístupovanie k žiakom a pod. žiaci napodobňujú. Z tohto vyplýva, že učiteľ sa musí usilovať a dbať o to, aby bol pre žiakov príkladom.

Fixačné metódy

Opakovanie, upevňovanie a precvičovanie je neoddeliteľnou súčasťou vyučovacieho procesu.

Opakovanie, upevňovanie učiva sa môže robiť:

v škole, hneď na vyučovacej hodine po prebratí učiva

v škole, po určitom tematickom celku

v škole, na polroka, konci roka a na začiatku šk. roka

doma, formou domácich úloh a domáceho učenia

Prečo je potrebné naučené upevňovať? Keď sa učivo neopakuje a neupevňuje, dochádza k zabúdaniu. Zabúdanie je sprievodným znakom učenia sa. Hneď po prebratí novej učebnej látky je zabúdanie najrýchlejšie. Proces zabúdania sa spomaľuje: ak sa učivo opakuje a precvičuje hneď po prebratí učiva, ak intervaly medzi opakovaniami nie sú príliš dlhé (je chybou ak učiteľ „odkladá“ opakovanie až po prebratí tematického celku), ak je množstvo učiva pre žiakov primerané, ak žiak učivu porozumel, ak má možnosť aplikovať učivo v rôznych zmenených situáciách a pod.

Úlohou fixačných metód je spomaliť zabúdanie a posilniť zapamätávanie.

Metódy opakovania a precvičovania učiva (vedomostí, spôsobilostí):

ústne opakovanie učiva žiakom pri tabuli alebo na mieste

metóda otázok a odpovedí (učiteľ kladie otázky celej triede alebo vyvolanému žiakovi, účinné je, keď si žiaci kladú otázky navzájom)

písomné opakovanie (test, diktát)

opakovanie formou rozhovoru, besedy, dramatizácie, laboratórnej práce

opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

domáce úlohy

Okrem opakovania učiva (vedomostí a spôsobilostí) je potrebné upevňovať aj zručnosti žiakov. Ide o zručnosti motorické (napr. písanie), pohybové, umelecké.

Metódy zdokonaľovania zručností:

metóda cvičenia a opakovania

športový tréning

metóda kontrastu (spočíva v tom, že porovnáva správne a nesprávne úkony, napr. držanie tela, držanie nástroja, hádzanie loptou a pod.)

Diagnostické a klasifikačné metódy

Diagnóza, diagnostikovať (z gréčtiny) znamená zistiť, určiť, stanoviť, po-menovať určitý stav.

Slovo diagnóza, diagnostikovať v pedagogike vyjadruje zistenie, určenie, výsledkov učebnej činnosti žiakov.

Diagnostickými metódami u žiakov zisťujeme úroveň vedomostí, zručnos-tí.

S diagnózou súvisí i hodnotenie. Hodnotenie je konštatovanie istého stavu slovom alebo písmom. Keď sa diagnóza a hodnotenie vyjadria číselne ho-voríme o klasifikácii.

Varianty klasifikácie– známka, body, percentá.

Hodnotenie môže robiť:

učiteľ

žiak, vtedy hovoríme o sebahodnotení

Hodnotenie môže byť:

slovné

neslovné (hodnotenie klasifikačným stupňom(známkou),

bodmi, percentami)

Účinnejšia je kombinácia slovného hodnotenia s neslovným hodnotením.

Diagnostické, hodnotiace a klasifikačné metódy:

ústne skúšanie

písomné skúšanie (diktáty, písomné práce, D.ú.)

praktické skúšanie (pracovná výchova, telesná výchova, geometria, laboratórne cvičenia, v odborných profesiách – kuchár ...)

didaktické testy

výkonové skúšky (skúšky rýchlosti a správnosti čítania, písania, pohybov alebo motorických úkonov)

portfólio je súbor prác žiaka za určité obdobie – písomné práce, výkresy, výrobky. (Portfólio predstavuje akúsi „mapu žiaka“, ktorá poukazuje na jeho aktuálny stav, ale dokumentuje aj jeho vývin, keď sa porovnajú práce žiaka predtým a teraz)

Funkcie hodnotenia:

motivačná - správne hodnotenie podporuje záujem o učenie, motivuje k lepším výkonom

didaktická – učiteľ sa presvedča o svojej práci, to mu umožňuje skvalitniť ďalšie vyučovanie, a žiaci tiež zisťujú, čo nevedia, čo sa treba doučiť

výchovná – správne a objektívne hodnotenie vedie žiaka k sebakritike, k zodpovednosti za učenie

spoločenská a profesijná – hodnotenie zaraďuje žiaka do určitej sociálnej skupiny, pripravuje ho na zaradenie do spoločnosti a naznačuje predpoklady na ďalšie štúdium, profesiu, prácu

kontrolná – výsledky hodnotenia umožňujú učiteľovi posúdiť úroveň práce žiakov, ale aj posudzovať úroveň práce učiteľa kontrolnými orgánmi.

Kapitola 9

Začlenenie deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Školská integrácia – je výchova a vzdelávanie žiakov so ŠVVP v triedach škôl a školských zariadení určených pre žiakov bez špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb (§ 2 písm. s) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – ďalej len „školský zákon“).

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium a vhodnosť štúdia posudzuje všeobecný lekár pre deti a dorast. Pre väčšinu odborov v obchode a službách sa vyžaduje dobrý zdravotný stav uchádzačov s nenarušenou pohyblivosťou, pre výkon niektorých povolání, špecializácií sa vyžaduje zdravotný preukaz. Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia. Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie. Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so špeciálnymi pedagógmi a psychológmi. Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon príslušných povolání. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov. V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie. Je spoločensky prospešné, ak sa o tieto študijné odbory uchádzajú nadaní žiaci so záujmom o prácu v ekonomike, obchode, službách. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátenej dobe, príprava na ďalšie vzdelávanie v nadväznom študijnom odbore, prípadne príprava na podnikanie v relevantnej oblasti). Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v triede strednej školy. Obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces;
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy;
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov;
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov;
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka;
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania;
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok;
- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka. Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka. U žiakov so zdravotným znevýhodnením si stanovuje učiteľ dĺžku a štruktúru vyučovacej hodiny flexibilne, zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia. S cieľmi vyučovacej hodiny

zoznamuje učiteľ aj vo vzťahu k integrovanému žiakovi. Učiteľ integrovanému žiakovi oznámi jasne a zrozumiteľne ciele hodiny, ak sú iné ako pre ostatných žiakov triedy. Obsah ich učebnej témy je v súlade s modifikovanými učebnými osnovami v danom vyučovacom predmete podľa odporúčaní poradenského zariadenia. Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou. Pedagógovia, ktorí sa podieľajú na výchovno-vzdelávacom procese žiaka, sa vopred dôkladne zoznámia s dokumentáciou žiaka, so závermi odborných vyšetrení, s diagnózou a prognózou žiaka, s odporúčaniami poradenského zariadenia pre VVP, so vzdelávacím programom (VP) podľa druhu zdravotného postihnutia, ktorý je súčasťou štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP). Ak je zdravotné znevýhodnenie žiaka takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a je na škole evidovaný ako žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami za podmienky súhlasu jeho zákonného zástupcu.

Platná legislatíva označuje názvom žiaci so ŠVVP žiakov s mentálnym zmyslovým, telesným postihnutím, zdravotne oslabených alebo chorých, s narušenou komunikačnou schopnosťou, so špecifickými poruchami učenia alebo správania sa, s autistickým syndrómom, s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu, tiež žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia (rómske etnikum, imigranti). Špecifickou skupinou žiakov so ŠVVP sú žiaci mimoriadne nadaní.

Cieľom integrácie je podpora socializácie týchto žiakov, ich lepšia príprava pre bežný život.

Pri integrácii žiakov so ŠVVP do bežnej školy treba brať do úvahy v prvom rade:

1. prospech konkrétneho žiaka, druh a stupeň jeho postihnutia,
2. charakter študijného odboru (profilové predmety) požiadavky povolania, na fyzické a zdravotné spôsobilosti žiaka,
3. možnosť profesionálneho uplatnenia sa jednotlivca po skončení odborného vzdelávania a prípravy,
4. možnosti formálnej adaptácie vzdelávacieho programu (úprava organizácie vyučovania, úprava formy vykonania PS, MS, úpravou vyučovacích metód, foriem skúšania, učebných plánov, pravidiel hodnotenia a klasifikácie žiakov so ŠVVP),
5. materiálno-technické zabezpečenie vzdelávania integrovaných žiakov so ŠVVP na bežnej škole,
6. personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania integrovaných žiakov – tvorba individuálnych študijných plánov,
7. spolupráca SOŠ so školskými poradenskými zariadeniami
8. venovať pozornosť príprave pedagógov SOŠ, bežných žiakov, rodičov na spolužitie so žiakmi so ŠVVP

Postup pri integrácii žiaka do bežnej triedy na SOŠ

- a) žiadosť zákonného zástupcu žiaka o prijatie a začlenenie žiakov medzi žiakov so ŠVVP,
- b) skupinu, do ktorej chce byť uchádzač zaradený,
- c) odborný lekársky posudok, ktorý obsahuje presnú diagnózu a z nej vyplývajúce funkčné dôsledky, nevyžaduje sa od uchádzačov s vývinovými poruchami učenia,
  - odborný posudok centra špeciálno-pedagogického poradenstva, centra pedagogicko-psychologického poradenstva, odborníka na pervazívne vývinové poruchy, ktorý obsahuje presnú diagnózu a z nej vyplývajúce dôsledky,
- g) aktuálny posudok špeciálneho pedagóga a psychológa,
- h) odborný posudok pre uchádzača s vývinovými poruchami učenia má najviac dvojročnú
- i) odborný posudok vyhotovuje ten, kto má vo svojej odbornej starostlivosti žiaka so zdravotným znevýhodnením,

j) triedny učiteľ vyplní Návrh k zaradeniu žiaka so ŠVVP podľa pokynov na vyplnenie návrhu (v prílohe)

k) rozhodnutie riaditeľa školy o integrácii žiaka do bežnej triedy

Formulár Návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy (ďalej len „Návrh na prijatie“) je určený pre žiakov a deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, t.j. deti a žiakov v špeciálnych školách, v špeciálnych materských školách alebo v špeciálnych triedach alebo deti a žiakov v materských, základných alebo v stredných školách v školskej integrácii.

Formulár nie je určený pre deti a žiakov

zo sociálne znevýhodneného prostredia, pokiaľ nemajú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia,

škôl pri zdravotníckych zariadeniach,

škôl pri špeciálnych výchovných zariadeniach.

Návrh na prijatie je súčasťou dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Táto dokumentácia postupuje so žiakom v priebehu celého jeho vzdelávania. Návrh na prijatie poskytuje komplexný obraz o osobnosti žiaka, o jeho vývine od raného, cez predškolský vek, cez zákonnú školskú dochádzku až po ukončenie strednej školy.

V Návrhu na prijatie sú obsiahnuté všetky súčasti dokumentácie žiaka so ŠVVP, okrem pedagogickej dokumentácie v zmysle § 11 ods. (3) zákona č. 245/2008 Z. z., ktorú má každý žiak.

Ďalšia dokumentácia v zmysle § 11 ods. (10) b), c), d) je nedeliteľnou súčasťou Návrhu na prijatie.

Za kompletne vyplnenie Návrhu na prijatie zodpovedá riaditeľ školy. Pri vyplňovaní spolu-pracujú s triednym učiteľom zariadenie výchovného poradenstva a prevencie, školský špeciálny pedagóg a rodič resp. zákonný zástupca.

Ak niektorá časť Návrhu na prijatie nepostačuje na zapísanie všetkých údajov, je potrebné vytvoriť prílohu, označiť ju príslušnými písmenami, napr. C b) a uviesť ju v zozname príloh. Nakoľko formulár Návrh na prijatie postupuje so žiakom, zakladajú sa do neho nové údaje a prílohy, je potrebné uvádzať v jednotlivých častiach a v zozname na konci meno osoby, ktorá údaje zapísala a dátum zápisu.

Na prijatie žiaka s autizmom do materskej školy, základnej školy, strednej školy a špeciálnej školy sa používa tlačivo ŠEVT 49 282 1, ktorým je Návrh na zaradenie – preradenie (prijatie) dieťaťa s autizmom do špeciálnej školy a špeciálnej materskej školy.

Dôležité pojmy a fakty:

Špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba

V zmysle § 2 písmeno i) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 245/2008 Z. z.) sa rozumie „špeciálnou výchovnovzdelávacou potrebou požiadavka na úpravu podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní pre dieťa alebo žiaka, ktoré vyplývajú z jeho zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo jeho vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti dieťaťa alebo žiaka a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti“.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

V zmysle § 2 písmeno j) zákona č. 245/2008 Z. z. sa rozumie „dieťaťom so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami alebo žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami dieťa alebo žiak uvedený v písmenách k) až q), ktorý má zariadením výchovného poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, okrem detí umiestnených do špeciálnych výchovných zariadení na základe rozhodnutia súdu“.

V zmysle § 2 písmena k) až q) zákona č. 245/2008 Z. z. je :

Žiak so zdravotným znevýhodnením, t. j.

žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím),

žiak chorý alebo zdravotne oslabený (s ochorením dlhodobého charakteru alebo vzdelávajúci sa v školách pri zdravotníckych zariadeniach)

žiak s vývinovými poruchami (s poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovými poruchami učenia),

žiak s poruchou správania (s narušením funkcií v emocionálnej alebo sociálnej oblasti).

Žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia (prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj schopností žiaka)

Žiak s nadaním (s nadpriemernými schopnosťami v oblasti intelektovej, v oblasti umenia alebo športu)

Školská integrácia

V zmysle § 2 písmena s) zákona č. 245/2008 Z. z. sa rozumie „školskou integráciou výchova a vzdelávanie detí alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v triedach škôl a školských zariadení určených pre deti alebo žiakov bez špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb“.

V zmysle § 94 ods.(1) zákona č. 245/2008 Z. z. „Výchova a vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením a žiakov so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje

v školách pre deti so zdravotným znevýhodnením a žiakov so zdravotným znevýhodnením; tieto školy sú špeciálne školy,

v ostatných školách podľa tohto zákona

v špeciálnych triedach, ktoré sa zriaďujú spravidla pre deti s rovnakým druhom zdravotného znevýhodnenia alebo žiakov s rovnakým druhom zdravotného znevýhodnenia; časť výchovnovzdelávacieho procesu sa môže uskutočňovať v triede spoločne s ostatnými deťmi alebo žiakmi školy; niektoré vyučovacie predmety alebo činnosti môže dieťa alebo žiak absolvovať mimo špeciálnej triedy,

v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými deťmi alebo žiakmi školy; ak je to potrebné, takéto dieťa alebo žiak je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva; zákonný zástupca dieťaťa alebo žiaka má právo a s týmto programom oboznámiť.

Školská integrácia/školské začlenenie

Pojem školské začlenenie používaný v niektorých § školského zákona je synonymum pojmu školská integrácia, definovaného v § 2 s). Oba pojmy označujú ten istý proces.

Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie

„Základnými zložkami systému výchovného poradenstva a prevencie sú zariadenia výchovného, psychologického a špeciálno-pedagogického poradenstva a prevencie (ďalej len „poradenské zariadenie“), ktorých súčasťou je

centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie,

centrum špeciálno-pedagogického poradenstva.“ (§ 130 ods. (2) zákona č. 245/2008 Z. z. ďalej len CPPP a P, CŠPP)

Kompetencie v poskytovaní odbornej starostlivosti

Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva (§ 133 ods. (1) zákona č. 245/2008 Z.z.)

poskytuje komplexnú špeciálno-pedagogickú činnosť, psychologickú, diagnostickú, poradenskú, rehabilitačnú, preventívnu, metodickú, výchovno-vzdelávaciu a inú odbornú činnosť a súbor špeciálnopedagogických intervencií deťom so zdravotným postihnutím vrátane detí s vývinovými poruchami s cieľom dosiahnuť optimálny rozvoj ich osobnosti a sociálnu integráciu.

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (§132 ods. 1a 2 zákona č. 245/2008 Z. z.)

poskytuje komplexnú psychologickú, špeciálno-pedagogickú, diagnostickú, výchovnú, poradenskú a preventívnu starostlivosť deťom okrem detí so zdravotným postihnutím najmä v oblasti optimalizácie ich osobnostného, vzdelávacieho a profesijného vývinu, starostlivosti o rozvoj nadania, eliminovania porúch psychického vývinu a porúch správania.

v spolupráci s rodinou, školou a školským zariadením poskytuje preventívnu výchovnú a psychologickú starostlivosť deťom podľa odseku 1 a ich zákonným zástupcom, najmä v prípadoch výskytu porúch psychického vývinu a porúch správania a výskytu sociálno-patologických javov v populácii.

O prijatí dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa. Riaditeľ školy pred prijatím dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do školy so vzdelávacím programom pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa. (§ 61 ods. (1) zákona č. 245/2008 Z. z.)

Deti alebo žiaci sa do škôl podľa § 94 ods. (1) prijímajú na základe ich zdravotného znevýhodnenia po diagnostických vyšetreniach zameraných na zistenie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb vykonaných zariadením výchovnej prevencie a poradenstva. (§ 95 ods.(3) zákona č. 245/2008 Z. z.)

Návrh na prijatie sa používa pre prijatie žiaka do špeciálnej školy, pre vzdelávanie v špeciálnych triedach a pre vzdelávanie v triedach spolu s ostatnými žiakmi v materských, základných alebo stredných školách.

Výkonom práv začleneného žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nemôžu byť obmedzené práva ostatných žiakov, ktorí sú účastníkmi výchovy a vzdelávania. (§ 29 ods. (11) zákona č. 245/2008 Z. z.)

Ak sa špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby dieťaťa alebo žiaka prejavia po jeho prijatí do školy (napr. v dôsledku úrazu, ochorenia, potvrdenia vývinovej poruchy učenia a pod.) a dieťa alebo žiak ďalej navštevuje školu, do ktorej bol prijatý, jeho vzdelávanie ako vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa mu zabezpečuje po predložení písomnej žiadosti o zmenu formy vzdelávania riaditeľovi školy a po vyplnení tohto Návrhu (podľa § 11 ods. 10 písm. a).

Ak ide o maloleté dieťa alebo žiaka, písomnú žiadosť s tlačivom podľa § 11 ods. 10 písm. a) predkladá jeho zákonný zástupca.

Ak sa počas dochádzky žiaka do základnej školy so vzdelávacím programom pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami zmení charakter potrieb žiaka alebo jeho zaradenie nezodpovedá charakteru jeho potrieb, riaditeľ základnej školy po vyjadrení príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie odporučí zákonnému zástupcovi žiaka podať návrh na prijatie žiaka do inej školy, prípadne na základe žiadosti zákonného zástupcu rozhodne o oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy. Ak zákonný zástupca nekoná v záujme dieťaťa, riaditeľ školy postupuje podľa § 29 ods. 10. (§ 61 ods. (3) zákona č. 245/2008 Z. z.)

Do triedy základnej školy možno začleniť žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Ak riaditeľ školy alebo príslušné zariadenie výchovného poradenstva a prevencie zistí, že vzdelávanie nie je na prospech začlenenému žiakovi alebo žiakom, ktorí sú účastníkmi výchovy a vzdelávania, navrhne po písomnom súhlase orgánu miestnej štátnej správy v školstve a príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie zákonnému zástupcovi iný spôsob vzdelávania dieťaťa. Príslušný orgán miestnej štátnej správy v školstve uhradí zo štátneho rozpočtu zákonnému zástupcovi dieťaťa cestovné náklady vo výške ceny hromadnej dopravy na jeho dopravu do a zo školy, do ktorej bol žiak po zmene zaradený. Ak zákonný zástupca nesúhlasí so zmenou spôsobu vzdelávania svojho dieťaťa, o jeho ďalšom vzdelávaní rozhodne súd. (§ 29 ods. (10) zákona č. 245/2008 Z. z.)

Ak žiakovi so špecifickými vývinovými poruchami učenia alebo poruchami správania uskutoční diagnostické vyšetrenia a vydá pre školu písomné vyjadrenie centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, zabezpečuje mu tiež pravidelné odborné špeciálno-pedagogické služby. (Metodické usmernenie Ministerstva školstva SR č. 3/2006-R z 24. januára 2006 k realizácii školskej integrácie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v základných a stredných školách, Čl. 2, ods. 2 a ods. 3)

Súčasťou pedagogickej dokumentácie je aj triedny výkaz s odpisom vysvedčenia. V triednom výkaze v poznámke sa uvedie: "Žiak postupoval podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu." Do doložky vysvedčenia sa žiakovi vzdelávanému v školskej integrácii, teda žiakovi, ktorý postupoval podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, zapíše: "Žiak postupoval podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu."

Na pedagogickú dokumentáciu žiaka sa vzťahuje zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov. Dňom, kedy vstúpi do platnosti formulár Návrh na prijatie, sa rušia nasledovné formuláre a dokumenty:

Návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy (na individuálnu integráciu, do špeciálnej triedy) a Pokyny na vyplnenie formulára schválený Ministerstvom školstva SR pod č. CD-2006533/993-1:095 dňa 1. marca 2006, ŠEVT 492820.

Výchovno-vzdelávací program žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na základnej škole. Program pre žiaka s mentálnym postihnutím. Program pre žiaka so sluchovým postihnutím. Program pre žiaka s telesným postihnutím. Program pre žiaka so zrakovým postihnutím. Program pre žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou. (Schválené Ministerstvom školstva SR rozhodnutím č. 317/97-153 zo dňa 4.9.1997 s platnosťou od 1.9.1997)

Deťom a žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí boli prijatí do špeciálnej školy, špeciálnej materskej školy alebo vzdelávaní v základnej škole a strednej škole, resp. v materskej škole v triedach určených pre deti alebo žiakov bez ŠVVP pred dátumom platnosti tohto Návrhu na prijatie, sa pôvodne vyplnené tlačivá nenahrádzajú týmto Návrhom na prijatie.

Odporúčaný maximálny počet žiakov so ŠVVP vzdelávaných v triedach ZŠ alebo SŠ: traja v jednej triede ZŠ a SŠ.

Pri integrácii žiakov so ŠVVP sa odporúča využívať služby asistenta učiteľa v zmysle Metodického pokynu k zavedeniu profesie asistent učiteľa pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v predškolských zariadeniach, v základných školách a špeciálnych základných školách č.184/2003 – 095 vydaného MŠ SR dňa 6. 12. 2003.

Časti A, B, C, D1, D2, D3, E Návrhu na prijatie je potrebné vyplniť pred prijatím žiaka so ŠVVP do školy. Ostatné časti sa vyplňujú aktuálne podľa zamerania.

Pokyny na vyplnenie formulára

A

Údaje vyplní triedny učiteľ. Kontakty na rodičov resp. zákonných zástupcov sú číslo telefónu, mobil, e-mail.

B

Pre žiaka so ŠVVP vyplní údaje triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom.

Prekonané vážne choroby rodičov sa uvádzajú vtedy, ak súvisia s príčinou špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Ak majú súrodenci rôzne priezviská, je potrebné ich uviesť.

Ak žiak pravidelne užíva lieky, zo zdravotných dôvodov musí dodržiavať diétu, má alergiu na lieky, jedlá, zvieratá a pod., je potrebné uviesť tieto skutočnosti.

Údaje z osobnej anamnézy sa nachádzajú v správach z odborných vyšetrení psychológa a špeciálneho pedagóga.

Údaje o rodinnom prostredí, úrovni starostlivosti o deti v rodine, o podmienkach na učenie, o podmienkach na bývanie, hygienických podmienkach, o sociálnom prostredí, ktoré vplýva na žiaka atď., ak tieto fakty vplývajú na diagnózu a výchovno-vzdelávací proces.

C

Pre žiaka so ŠVVP vyplní údaje triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom.

Špeciálno-pedagogická starostlivosť

Ak bol žiak v odbornej starostlivosti špeciálneho pedagóga, uvedie sa názov a adresa príslušného centra špeciálno-pedagogického poradenstva alebo centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie alebo školy so školským špeciálnym pedagógom, ktorý sa mu venoval.

Výchova a vzdelávanie v predškolských zariadeniach, školách a školských zariadeniach

Uvedú sa všetky názvy a adresy škôl, ktoré žiak doteraz navštevoval, alebo práve navštevuje. Ak dieťa navštevovalo materskú školu a nastupuje do 1. ročníka ZŠ, vyplní časť C príslušná materská škola. Ak je žiak preradený z inej školy, vyplní časť C škola, ktorú žiak naposledy navštevoval.

Iná odborná starostlivosť

Ak bol žiak v starostlivosti iného odborníka, napr. absolvoval rehabilitačné cvičenia, terapie, stimulačné programy, navštevoval špecificky zamerané poradenské zariadenia, bolo mu poskytované psychologické poradenstvo a pod., uvedú sa tieto skutočnosti v časti C c).

Žiak vo výchovno-vzdelávacom procese (alebo v materskej škole)

Tu sa stručne a výstižne uvedú výsledky pedagogického pozorovania v materskej alebo v inej kole, ktorú žiak navštevoval pred podaním Návrhu na prijatie, ktoré súvisia s návrhom na prijatie žiaka so ŠVVP do školy. Dôležité sú údaje o vývine a úrovni motoriky, poznávacích procesov, o čase a okolnostiach objavenia sa ťažkostí, o prejavoch správania, charakterových vlastnostiach, výrazných ťažkostiach a výrazných schopnostiach. Tieto údaje majú byť zdôvodnením návrhu na prijatie žiaka so ŠVVP do školy, prípadne zdôvodnením jeho evidencie ako integrovaného žiaka so ŠVVP. Prospech žiaka. V tabuľke sa uvedie počet zameškaných hodín, známka zo správania a prospech v poslednej navštevovanej škole.

D

Ak nie je správa alebo iné vyjadrenie uvedené na tlačive D1, D2 alebo D3, môže tvoriť samostatnú prílohu, ktorú je potrebné uviesť tiež v zozname príloh.

D 1

Správa zo špeciálno-pedagogického vyšetrenia

Časť D1 tvorí správa zo špeciálno-pedagogického vyšetrenia vypracovaná v poradenskom zariadení. Ak má žiak viacnásobné postihnutie a sú potrebné konzultácie viacerých zainteresovaných špeciálnych pedagógov podľa príslušnej pédie, priloží sa správa každého z nich. Nakoľko viacnásobné postihnutie nie je len jednoduchý súčet postihnutí a narušení, ale kvalitatívne nový stav, je potrebné zhrnújúce vyjadrenie špeciálneho pedagóga, ktorý preberá starostlivosť o žiaka. Správa špeciálneho pedagóga obsahuje informácie o:

druhu postihnutia alebo narušenia,

konkrétnych výchovno-vzdelávacích potrebách žiaka,

odporúčaných pedagogických postupoch,

navrhovaných organizačných zmenách výchovno-vzdelávacieho procesu,

obsahu, rozsahu a spôsobe poskytovania individuálnej pedagogickej a špeciálno-pedagogickej starostlivosti,

navrhovaných kompenzačných pomôckach,

návrhu spôsobu skúšania a hodnotenia žiaka,

dobe platnosti správy z diagnostiky,

návrh na formu vzdelávania dieťaťa alebo žiaka (vzdelávanie v špeciálnej triede, v špeciálnej škole, v školskej integrácii).

D 2

Správa zo psychologického vyšetrenia

Časť D2 tvorí správa zo psychologického vyšetrenia vypracovaná v poradenskom zariadení. Správa zo psychologického vyšetrenia obsahuje informácie o úrovni:

a) všeobecných intelektových schopností,

b) špeciálnych intelektových schopností,

c) kognitívneho vývinu a kognitívnych procesov (úrovni poznávacích procesov),

d) sociálno-emocionálneho vývinu a komunikačných zručností,
e) osobnostných vlastností,
psychomotorických atribútov vrátane grafomotoriky,
prípadnej psychologickej starostlivosti,
iné súvzťažné údaje, o. i. rozbor nerovnomerných výkonov žiaka vo vzťahu k výchovno-vzdelávaciemu procesu, informácie o možnostiach nápravy,
termín najbližšieho kontrolného vyšetrenia,
návrh na formu vzdelávania dieťaťa alebo žiaka (vzdelávanie v špeciálnej triede, v špeciálnej škole, v školskej integrácii).

D 3

Iné správy z iných odborných vyšetrení

Závery z odborných vyšetrení odporúčaných špeciálnym pedagógom: od detského neurológa, od detského psychiatra, od očného lekára, od čelústneho ortopéda, od foniatra, z ORL, od ortopéda, od onkológa, od internistu, a iné. Časť D3 vyplní príslušný odborný lekár. Odborné vyšetrenia sú v niektorých prípadoch potrebné pri špeciálno-pedagogickej diagnostike v záujme zvolenia správneho postupu pri špeciálno-pedagogickej starostlivosti. Špeciálny pedagóg navrhuje len také odborné lekárske vyšetrenia, ktoré sú v danej súvislosti potrebné.

D 4

Písomné vyjadrenie k školskému začleneniu (k školskej integrácii)

Tlačivo D4 vyplní poradenské zariadenie, ktoré na základe záverov správ z jednotlivých vyšetrení v častiach D1, D2 a D3 stanoví výslednú špeciálno-pedagogickú diagnózu a potvrdí ho pečiatkou zariadenia a podpisom riaditeľa. V tejto časti sa vyjadrí, či ŠVVP vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo intelektového nadania.

E

Záznam o prerokovaní návrhu na prijatie dieťaťa alebo žiaka do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy, do strednej školy, do školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním

V zmysle § 94 ods (3) zákona č.245/2008 sa „deti alebo žiaci do škôl podľa odseku 1 prijímajú na základe ich zdravotného znevýhodnenia po diagnostických vyšetreniach zameraných na zistenie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb vykonaných zariadením výchovnej prevencie a poradenstva“ (CŠPP alebo CPPPpP).

Pri prijímaní žiaka so ŠVVP na školskú integráciu do školy je potrebné prerokovanie vedením školy a prizvanými osobami. Prizvanou osobou môže byť zástupca riaditeľa, vedúci vychovávateľ, školský špeciálny pedagóg, psychológ, triedny učiteľ, výchovný poradca, rodič dieťaťa.

Pri prijímaní žiaka so ŠVVP na školskú integráciu do školy sa berú do úvahy závery v správach z odborných vyšetrení v časti D1, D2 a písomné vyjadrenie k školskému začleneniu (k školskej integrácii)

D4.

V časti Návrhy a odporúčania na rozhodnutie o prijatí sa uvedie platná možnosť, t.j. či sa jedná o prijatie do špeciálnej školy, alebo bude žiak integrovaný v bežnej škole. K záverom z vyšetrení je potrebné uviesť termín najbližšieho kontrolného vyšetrenia.

F

Záznam o prehodnotení návrhu na prijatie dieťaťa alebo žiaka do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy, do strednej školy, do školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním

Tlačivo F sa vyplní pri zmene charakteru postihnutia žiaka, v súvislosti so zmenou formy jeho vzdelávania, pri jeho preradení napr. zo školskej integrácie do špeciálnej triedy a naopak, alebo pri jeho vyradení z evidencie žiakov so ŠVVP, ak pominuli dôvody na jeho vzdelávanie formou uvedenou v Návrhu. Prehodnotenie Návrhu na prijatie sa týka žiakov so ŠVVP, u ktorých postihnutie alebo narušenie nemá trvalý charakter, t.j. ak žiak už nemá ŠVVP, môže byť integrácia ukončená. Napr. niektoré druhy narušenej komunikačnej schopnosti alebo vývinové poruchy učenia majú

vývinový charakter. Ak sú poruchy včas diagnostikované a žiakovi je včas a systematicky poskytovaná odborná starostlivosť, môže sa stav upraviť.

G

Individuálny výchovno-vzdelávací program (ďalej len „IVVP“) “Ak škola vzdeláva začlenené deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, vytvára pre ne podmienky prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu alebo prostredníctvom vzdelávacích programov určených pre školy, ktoré vzdelávajú deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.” (§ 7 ods.(5) zákona č. 245/2008 Z.z.)

Do časti G sa postupne vkladajú jednotlivé IVVP

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie individuálne integrovaného žiaka so ŠVVP podľa § 11 ods. (10) d) zákona č.245/2008 Z.z. Má obsahovať základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces, požiadavky na úpravu prostredia triedy, učebných postupov, učebných plánov a učebných osnov, na organizáciu výchovnovzdelávacieho procesu a požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok a personálnej pomoci.

Ak je žiakovi so ŠVVP potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v niektorých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu. Jedná sa o úpravu obsahu vzdelávania žiaka so ŠVVP, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka, prípadne potrebuje iné úpravy.

VVP sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňovať. Zmeny je potrebné konzultovať so všetkými zainteresovanými osobami. Odporúča sa, aby IVVP bol podpísaný riaditeľom školy, triednym učiteľom, špeciálnym pedagógom, zákonným zástupcom žiaka, v prípade plnoletosti i samotným žiakom.

Pri vypracovávaní IVVP odporúčame využiť nasledovnú odbornú literatúru: Mertin, V.:

Individuální vzdělávací program. Portál, Praha 1995.

Zelinková, O.: Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program. Portál, Praha 2001

Kaprálek,K., Belecký,Z.: Jak napsat a používat individuální vzdělávací program. Portál, Praha 2004

Ako vzorovú štruktúru IVVP pre nadaných žiakov odporúčame Program pre intelektovo nadaného žiaka, schválený Ministerstvom školstva SR pod č. CD-2005-19373/26374:1-091 s platnosťou od 1. septembra 2005

H

Osobný list žiaka

Stav základných školských vedomostí a zručností

Časť H vyplňa každému žiakovi so ŠVVP triedny učiteľ resp. vyučujúci predmetov. Na konci každého školského roka sa stručne uvedie miera osvojenia vedomostí a zručností podľa vzdelávacích štandardov pre daný ročník a predmet, v ktorom sa prejavujú vplyvy postihnutia alebo narušenia. Napr. v prípade žiaka 3. ročníka ZŠ: Matematika: Žiak nevie sčítať a odčítať s prechodom cez základ desať. Neovláda malú násobilku. Slovenský jazyk: Žiak číta s porozumením obsahu textu. Nevie aplikovať gramatické pravidlá v písanom texte v slohu.

Komplexné hodnotenie žiaka za jednotlivé školské roky

Na konci školského roka alebo aktuálne podľa potreby triedny učiteľ stručne, výstižne charakterizuje osobitosti žiaka a školský prospech, zaznamenáva zmeny, problémy, pochvaly, konzultácie s inými pedagógmi, záznamy zo stretnutí s rodičmi, záznamy o pedagogickom pozorovaní a pod.

Výsledky vstupného pedagogického pozorovania

Ak je v adaptačnom období po prijatí do školy potrebné doplniť výsledky vstupnej diagnostiky dieťaťa alebo žiaka pedagogickým pozorovaním, triedny učiteľ vyplní v Návrhu na prijatie časť I

Výsledky vstupného pedagogického pozorovania. Dôležité sú odporúčania pre ďalšie vzdelávanie žiaka.

Použité skratky:

CŠPP - Centrum špeciálnopedagogického poradenstva

CPPPaP - Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

IVVP - individuálny výchovno-vzdelávací program

Kapitola 10

Vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka. Hodnotenie a klasifikácia preukázaného výkonu žiaka v príslušnom predmete nemôžu byť znížené na základe správania žiaka. Hodnotenie žiaka sa v rámci vzdelávania vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov klasifikáciou. Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami: 1 – výborný, 2 – chváľitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný a 5 – nedostatočný

Žiak má právo

- a)vedieť, čo sa bude hodnotiť a akým spôsobom,
- b)dozvedieť sa výsledok každého hodnotenia,
- c)na objektívne hodnotenie.

Pri hodnotení sa uplatňuje primeraná náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, berie sa do úvahy vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho ľudské práva. Hodnotenie je motivačný a výchovný prostriedok, ako aj prostriedok pozitívneho podporovania zdravého sebavedomia žiaka. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky. Žiak by mal byť v priebehu polroka z jedného vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou jedna hodina týždenne vyskúšaný minimálne dvakrát. Z vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou vyššou ako jedna hodina týždenne by mal byť žiak v priebehu polroka skúšaný minimálne trikrát. Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a klasifikácie so zdôvodnením. Po ústnom vyskúšaní oznámi učiteľ výsledok hodnotenia ihneď. Výsledky hodnotenia písomných skúšok, prác aj praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 14 dní. Písomná práca, ktorá trvá viac ako 25 minút, v jednom dni môžu žiaci písať najviac dve. Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzame z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov. Dbáme na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Naša škola je svojím zameraním špecifická, sústreďuje sa na rozvoj športovo talentovaných detí, preto aj pri hodnotení zohľadňujeme potreby našich žiakov. Učitelia pravidelne sledujú pokroky svojich žiakov, ktoré aj morálne oceňujú. Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami sa berie do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Pri klasifikovaných predmetoch žiaci môžu byť na vyučovacích hodinách hodnotení priebežne známami alebo

percentuálne. Hodnotenie na konci polroka sa uvádza v známkach podľa platného školského zákona. Percentuálne hodnotenie musí mať aj priebežne svoj ekvivalent v známke. Na začiatku každého klasifikačného obdobia musia byť žiaci informovaní vyučujúcim o spôsobe hodnotenia. Všetky klasifikované predmety sa hodnotia aj slovne ako aktuálny výkon žiaka, v ktorom učiteľ zhodnotí klad a vysvetlí nedostatky. Percentuálne hodnotenie sa využíva pri priebežnom hodnotení žiaka a pri hodnotení jeho celkového prospechu za dané obdobie. V závere jednotlivých klasifikačných období sa žiak hodnotí známkou v zmysle ods. 5 § 55 školského zákona. Žiaci musia byť oboznámení so stupnicou hodnotenia pre každý predmet. Jednotlivé predmetové komisie zápisnične stanovujú platnú klasifikačnú stupnicu, ktorá zohľadňuje špecifické podmienky daného predmetu. Túto, predmetovou komisiou schválenú stupnicu uplatňujú všetci vyučujúci daného predmetu. Vyučujúci na začiatku školského roka oboznámia žiakov a triedni učiteľia na prvom rodičovskom aktíve oboznámia rodičov s platnými stupnicami pre jednotlivé predmety. Žiak má právo na príslušnú známku, ktorá zodpovedá percentuálnemu výkonu. Vyučujúci na jednej strane je povinný riadiť sa stupnicou určenou predmetovou komisiou, na druhej strane sa mu neodopiera právo pri komplexnom hodnotení žiaka posúdiť aj iné okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na hodnotenie žiaka. Žiak je povinný absolvovať povinné aktivity. Vo všeobecnosti žiaci počas klasifikačného obdobia sú hodnotení:

z písomných prác:

krátke písomné previerky (v trvaní maximálne 20 minút)

tematické previerky

predpísané písomné práce

z ústnych odpovedí

z ústnych odpovedí

z iných aktivít rozvíjajúcich samostatnú a tímovú prácu žiakov (samostatné a tímové projekty, prezentácie, referáty, získavanie a spracovanie informácií, praktické činnosti s výsledným produktom) školské a mimoškolské činnosti podporujúce rozvoj kompetencií žiaka v oblasti súvisiacej s daným vyučovacím predmetom (súťaže, školský časopis, školské projekty, a pod.)

Z povinných predmetov sa neklasifikujú známkou : hudobná výchova, etická výchova, náboženská výchova, výtvarná výchova a výchova umením. Na vysvedčení z týchto predmetov sa uvádza „absolvoval(a)“.

Ostatné predmety v rámci rozšírených hodín sú klasifikované po prerokovaní na pedagogickej rade, buď známkou alebo absolvoval(a).

Klasifikácia týchto predmetov je uvedená pri osnovách jednotlivých predmetov. Učiteľ si vedie evidenciu hodnotenia žiaka a dvakrát mesačne zaznamenáva hodnotenia do elektronickej žiackej knižky, aby tak poskytol informácie žiakovi a jeho zákonným zástupcom. Rodič má právo na aktuálne informácie, ktoré sa týkajú výchovno-vzdelávacích výsledkov jeho dieťaťa. Pri hodnotení jednotlivých predmetov vychádzame z metodického pokynu PK na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a na základe dohodnutých pravidiel klasifikácie jednotlivých predmetov odsúhlasených na zasadnutiach jednotlivých predmetových komisií.

Hodnotenie žiakov ako nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu má motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu.

Hodnotenie a klasifikácia žiakov stredných škôl

Čl. 1

Úvodné ustanovenia

Metodický pokyn upravuje postup hodnotenia a klasifikácie žiakov stredných škôl v Slovenskej republike, ktorý sa vykonáva v procese výchovy a vzdelávania v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona 462/2008 Z. z. a zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Metodický pokyn upravuje postup pri hodnotení a klasifikácii prospechu žiakov stredných škôl (ďalej len „žiaci“), hodnotení a klasifikácii správania žiakov, udeľovaní a ukladaní opatrení vo výchove, celkovom hodnotení žiakov, komisionálnych skúškach, vedení dokladov o vzdelaní a niektorých školských tlačív.

Čl. 2

Hodnotenie a klasifikácia žiakov

Hodnotenie žiaka sa v rámci vzdelávania vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov klasifikáciou 1).

Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami: 1 – výborný, 2 – chváľitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný a 5 – nedostatočný.2)

Riaditeľ strednej školy (ďalej len „riaditeľ“) oznámi v deň začiatku príslušného školského roka, ktoré predmety sa klasifikujú a ktoré sa neklasifikujú3) v súlade so školským vzdelávacím programom.

V predmetoch, ktoré sa neklasifikujú, sa v katalógovom liste žiaka a na vysvedčení žiaka uvedie „absolvoval/absolvovala“ alebo „neabsolvoval/neabsolvovala“ v súlade so školským vzdelávacím programom.

Zákonných zástupcov žiaka informuje priebežne o prospechu a správaní žiaka triedny učiteľ, učiteľia jednotlivých predmetov alebo majster odbornej výchovy. V prípade výrazného zhoršenia prospechu alebo správania informuje zákonných zástupcov žiaka riaditeľ písomne.

Čl. 3

Všeobecné zásady hodnotenia a klasifikácie žiakov

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu na strednej škole je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností podľa platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov.4) Hodnotenie a klasifikácia preukázaného výkonu žiaka v príslušnom predmete nemôžu byť znížené na základe správania žiaka.

Žiak má právo

vedieť, čo sa bude hodnotiť a akým spôsobom,
dozvedieť sa výsledok každého hodnotenia,
na objektívne hodnotenie.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa vykonáva priebežná a súhrnná klasifikácia žiaka. Priebežná klasifikácia sa uplatňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka. Súhrnná klasifikácia sa vykonáva na konci každého polroka.

Pri hodnotení sa uplatňuje primeraná náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, berie sa do úvahy vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho ľudské práva. Hodnotenie je motivačný a výchovný prostriedok, ako aj prostriedok pozitívneho podporovania zdravého sebedomia žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov so zdravotným znevýhodnením je potrebné zohľadňovať zdravotné postihnutie týchto žiakov5) a vychádzať zo záverov a odporúčaní k hodnoteniu a klasifikácii školských poradenských zariadení.

V záujme poskytnutia objektívnej spätnej väzby a poukázania na rozvojové možnosti žiaka v danej oblasti učiteľ pri písomných prácach môže pri klasifikácii známku uviesť slovný komentár, v ktorom vysvetlí žiakovi nedostatky.

Čl. 4

Získavanie podkladov na hodnotenie a klasifikáciu

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

sledovaním stupňa rozvoja individuálnych osobnostných predpokladov a talentu,
sústavným sledovaním výkonov žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové, didaktické testy),

konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby aj s výchovným poradcom, školským psychológom, alebo odbornými zamestnancami zariadení výchovného, psychologického a špeciálno-pedagogického poradenstva a prevencie, rozhovormi so žiakom.

Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka podľa vnútorných predpisov školy. V priebehu školského roka zaznamenáva výsledky žiaka a jeho prejavy najmä preto, aby mohol žiakovi poskytovať spätnú väzbu a usmerňovať výchovno-vzdelávací proces žiaka v zmysle jeho možností rozvoja a informovať zákonných zástupcov žiaka.

Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky. Žiak by mal byť v priebehu polroka z jedného vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou jedna hodina týždenne vyskúšaný minimálne dvakrát. Z vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou vyššou ako jedna hodina týždenne by mal byť žiak v priebehu polroka skúšaný minimálne trikrát.

Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a klasifikácie so zdôvodnením. Po ústnom vyskúšaní oznámi učiteľ výsledok hodnotenia ihneď. Výsledky hodnotenia písomných skúšok, prác aj praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 14 dní.

Jednotlivé druhy písomných skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok, aby sa nadmerne nehromadili určitých obdobiach. Termín písomnej práce, ktorá trvá viac ako 25 minút, učiteľ konzultuje s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môžu žiaci písať len dve skúšky uvedeného charakteru.

Hodnotenie a klasifikácia správania

Klasifikáciu správania žiaka navrhuje triedny učiteľ po prerokovaní s učiteľmi a schvaľuje riaditeľ po prerokovaní v pedagogickej rade.

Pri hodnotení a klasifikácii správania žiaka sa zohľadňuje plnenie ustanovení školského poriadku a ďalších vnútorných predpisov školy a dodržiavanie stanovených pravidiel správania, ľudských práv a práv dieťaťa, dodržiavanie mravných zásad správania sa v škole a na verejnosti počas aktivít súvisiacich so štúdiom na strednej škole. Pri klasifikácii správania sa v jednotlivých prípadoch prihliada na zdravotný stav žiaka.

Správanie žiaka sa klasifikuje podľa kritérií uvedených v odsekoch

Stupňom 1 – veľmi dobré sa žiak klasifikuje, ak dodržiava ustanovenia školského poriadku a ďalších vnútorných predpisov školy a riadi sa nimi. Dodržiava morálne zásady a pravidlá spolunažívania v kolektíve a vo vzťahu k učiteľom. Ojedinele sa môže dopustiť menej závažných previnení.

Stupňom 2 – uspokojivé sa žiak klasifikuje, ak jeho správanie je v súlade s ustanoveniami školského poriadku a ustanoveniami ďalších vnútorných predpisov školy, morálnymi zásadami a pravidlami spolunažívania vzhľadom k spolužiakom a učiteľom. Žiak sa dopustí závažnejšieho priestupku alebo sa opakovane dopúšťa menej závažných priestupkov voči ustanoveniu školského poriadku.

Stupňom 3 – menej uspokojivé sa žiak klasifikuje, ak sa dopustí závažného priestupku voči školskému poriadku a voči ďalším vnútorným predpisom školy alebo sa aj po udelení druhého stupňa klasifikácie správania dopúšťa závažnejších priestupkov voči morálnym zásadám a pravidlám spolunažívania, porušuje ľudské práva spolužiakov, pedagogických zamestnancov alebo ďalších osôb.

Stupňom 4 – neuspokojivé sa žiak klasifikuje, ak jeho správanie je v rozpore s ustanoveniami školského poriadku a s ustanoveniami ďalších vnútorných predpisov školy, s právnymi a etickými normami spoločnosti, výrazne porušuje ľudské práva spolužiakov, pedagogických zamestnancov alebo ďalších osôb. Dopustí sa závažných previnení, ktorými vážne ohrozuje výchovu ostatných žiakov. Zámerne narúša činnosť žiackeho kolektívu.

Klasifikácia správania žiaka sa zaznamenáva do katalógového listu žiaka.

Žiak nadstavbového, pomaturitného a vyššieho odborného štúdia sa v súlade s osobitným predpisom neklasifikuje zo správania.

Za vzorné správanie, vzorné plnenie povinností, mimoriadny prejav aktivity a iniciatívy, dlhodobú svedomitú prácu, výrazne prosociálne správanie, ktoré pozitívne ovplyvňuje sociálnu klímu v triede a v škole a záslužný alebo statočný čin, možno žiakovi udeliť pochvalu alebo iné ocenenie.

Pochvalu alebo iné ocenenie udeľuje žiakovi triedny učiteľ, vychovávateľ, majster odbornej výchovy, vedúci strediska praktického vyučovania alebo riaditeľ.8) V osobitne odôvodnených prípadoch, najmä ak ide o mimoriadne záslužný alebo statočný čin, môže žiakovi udeliť pochvalu alebo iné ocenenie zástupca zriaďovateľa strednej školy, zástupca štátnej správy v školstve alebo minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Návrhy na udelenie pochvaly alebo iného ocenenia sa prerokujú v pedagogickej rade. Pochvala alebo iné ocenenie sa udeľuje spravidla na zhromaždení triedy alebo školy.

Na posilnenie disciplíny, za menej závažné, závažnejšie alebo opakované previnenia voči školskému poriadku, zásadám spolunažívania, ľudským právam, mravným normám spoločnosti alebo ak žiak narúša činnosť kolektívu, možno žiakovi uložiť napomenutie alebo pokarhanie9) nasledovne:

napomenutie od majstra odbornej výchovy,

napomenutie od vedúceho strediska praktického vyučovania,

pokarhanie od triedneho učiteľa,

pokarhanie od majstra odbornej výchovy,

pokarhanie od vedúceho strediska praktického vyučovania,

pokarhanie od riaditeľa.

Žiakovi možno uložiť za závažné alebo opakované previnenia voči školskému poriadku, zásadám spolunažívania, ľudským právam alebo mravným normám spoločnosti

podmienečné vylúčenie,

vylúčenie.

Opatrenie vo výchove možno uložiť žiakovi strednej školy len vtedy, ak skončil plnenie povinnej školskej dochádzky.

Žiakovi je možné uložiť opatrenia vo výchove po prerokovaní v pedagogickej rade do dvoch mesiacov odo dňa, keď sa o previnení žiaka dozvedel pedagogický zamestnanec školy, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď sa žiak previnenia dopustil. Za jedno previnenie sa ukladá len jedno opatrenie vo výchove.

Pred uložením opatrenia vo výchove treba previnenie žiaka objektívne prešetriť. Podľa potreby, najmä pri posudzovaní závažného alebo opakovaného previnenia, sa na jeho prerokovanie za účasti žiaka prizve zákonný zástupca žiaka, prípadne i delegovaný zástupca rady školy.

Uloženie opatrenia vo výchove sa oznamuje žiakovi spravidla pred kolektívom triedy alebo školy.

V rozhodnutí o uložení opatrenia vo výchove určí riaditeľ skúšobnú lehotu, a to najdlhšie na jeden rok. Ak sa podmienečne vylúčený žiak v skúšobnej lehote osvedčil, riaditeľ upustí od vylúčenia. Ak sa žiak v tejto lehote dopustí ďalšieho závažného previnenia, riaditeľ uloží žiakovi opatrenie vo výchove.

Opatrenie vo výchove sa zaznamenáva do osobného spisu žiaka. Opatrenie vo výchove udelené, resp. uložené neplnoletému žiakovi oznamuje riaditeľ zákonnému zástupcovi žiaka písomne.

Komisionálne skúšky

Žiak strednej školy sa klasifikuje podľa výsledkov komisionálnej skúšky, ak

vykonáva rozdielovú skúšku,

je skúšaný v náhradnom termíne,

má on alebo jeho zákonný zástupca pochybnosti o správnosti klasifikácie v jednotlivých predmetoch prvého a druhého polroka a do troch pracovných dní odo dňa získania výpisu klasifikácie prospechu a správania žiaka za prvý polrok alebo do troch pracovných dní odo dňa vydania vysvedčenia požiada riaditeľa školy o preskúšanie; ak príslušný predmet vyučuje riaditeľ, môže žiak alebo zákonný zástupca žiaka o preskúšanie požiadať orgán miestnej štátnej správy v školstve, sa preskúšanie koná na podnet riaditeľa školy,

vykonáva opravné skúšky,

vykonáva skúšky pri štúdiu podľa individuálneho učebného plánu,
bol oslobodený od povinnosti dochádzať do školy,
koná praktickú skúšku a skúšku z hlavného odboru štúdia na konci prvého a druhého polroka na školách so vzdelávacím programom umeleckého zamerania a konzervatóriách,
vykonáva skúšky pri štúdiu jednotlivých vyučovacích predmetov,
vykonáva skúšky pri plnení osobitného spôsobu školskej dochádzky,
vykonáva skúšky pri individuálnom vzdelávaní,
školská inšpekcia zistí nedostatky pri klasifikácii a nariadi komisionálne preskúšanie.
Ak nie je možné žiaka vyskúšať a klasifikovať v prvom polroku alebo v druhom polroku v riadnom termíne z predmetu, ktorý sa vyučuje aj v druhom polroku žiak sa klasifikuje na základe výsledkov skúšky

Žiak, ktorého prospech najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov, ktoré sa vyučujú len v prvom polroku je nedostatočný alebo ktorý má na konci druhého polroka prospech nedostatočný najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov sa klasifikuje na základe výsledkov skúšky

Žiak, ktorý sa vzdeláva podľa medzinárodných programov, po písomnom súhlase Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu Slovenskej republiky je hodnotený podľa pravidiel hodnotenia týchto programov.

Žiak, ktorý bez závažných dôvodov nepríde na komisionálnu skúšku a neospravedlní sa sám alebo prostredníctvom svojho zákonného zástupcu najneskôr v deň konania skúšky okrem skúšky sa klasifikuje z vyučovacieho predmetu, z ktorého mal vykonať komisionálnu skúšku stupňom prospechu nedostatočný.

Preskúšať žiaka možno len vtedy, ak v príslušnom klasifikačnom období ešte nebol z tohto vyučovacieho predmetu hodnotený na základe komisionálnej skúšky.

O povolení vykonať komisionálnu skúšku rozhodne riaditeľ školy. Prítomnosť zákonného zástupcu žiaka na jeho komisionálnom preskúšaní povoľuje riaditeľ školy.

Komisia pre komisionálne skúšky je najmenej trojčlenná. Komisia sa skladá z predsedu, ktorým je spravidla riaditeľ alebo ním poverený učiteľ alebo majster odbornej výchovy; skúšajúceho učiteľa, ktorým je spravidla učiteľ alebo majster odbornej výchovy vyučujúci žiaka príslušný vyučovací predmet, prísediaceho, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady pre príslušný alebo príbuzný vyučovací predmet.

Výsledok komisionálnej skúšky, ktorý vyhlási predseda komisie verejne v deň konania skúšky je pre klasifikáciu žiaka konečný.

Žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie na základe odporúčania všeobecného lekára pre deti a dorast z dôvodu zdravotného znevýhodnenia, komisionálnu skúšku nevykonáva. Pedagogický zamestnanec, ktorý zabezpečuje vzdelávanie žiaka, štvrt'ročne predkladá riaditeľovi školy písomnú správu o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti so žiakom, na základe ktorej po prerokovaní v pedagogickej rade školy sa vykoná hodnotenie a klasifikácia prospechu žiaka. Písomná správa o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti žiaka obsahuje údaje identifikujúce žiaka, hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka, návrh hodnotenia a klasifikácie žiaka.

Kapitola 11

Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Vnútorý predpis upravuje postup zamestnávateľa pri hodnotení pedagogických zamestnancov v súlade s § 52 zákona č. 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení

Článok 1 - Úvodné ustanovenia

Hodnotenie pedagogických zamestnancov upravuje § 52 zákona č. 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

Článok 2 - Organizácia hodnotenia pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov

Zamestnávateľ vykonáva hodnotenie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov jedenkrát ročne, najneskôr do konca školského roka, t.j. do 31.8. kalendárneho roka.

Hodnotí sa len pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec, s výnimkou začínajúceho pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca, ktorý u zamestnávateľa odpracoval celý školský rok, resp. bol v pracovnom pomere počas školského roka minimálne v čase vyučovania, t.j. od 1.9. do 30.6. kalendárneho roka.

Odsek 2 sa vzťahuje aj na ženy na materskej dovolenke a ženy, príp. mužov na rodičovskej dovolenke.

Hodnotiacim obdobím je obdobie od 1.9. do 31.8. kalendárneho roka.

Pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca hodnotí:

uvádzajúci pedagogický a odborný zamestnanec začínajúceho pedagogického a odborného zamestnanca priebežne a na konci adaptačného obdobia,

riaditeľ školy vedúcich zamestnancov a zamestnancov v jeho priamej riadiacej pôsobnosti,

vedúci pedagogický zamestnanec pedagogických a odborných zamestnancov, ktorých priamo riadi,

riaditeľ školy a riaditeľ školského zariadenia orgán, ktorý ho do funkcie vymenoval.

Článok 3 - Kritériá hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov

Výsledky pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti

motivácia žiakov k učeniu

vytváranie podmienok na dosahovanie primeraných výchovnovzdelávacích výsledkov žiakov

rozvíjanie kľúčových kompetencií u žiakov, napr. vyššej úrovne poznávania žiakov, logického myslenia, kritického myslenia, analytického myslenia a tvorivosti

rozvíjanie personálnych zručností žiakov, napr. samostatnosť, zodpovednosť, sebahodnotenie, sebaúctu

rozvíjanie sociálnych zručností žiakov, napr. spolupráca, empatia, komunikácia a spravodlivosť

prínos pre zamestnávateľa - propagácia a prezentácia zamestnávateľa na verejnosti, spolupráca s rodičmi, inými organizáciami

Kvalita vykonávania pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti

rešpektovanie daností a potenciálu žiaka, rozvíjanie silných stránok žiakovej osobnosti individuálny prístup k žiakom s rešpektovaním ich schopností a možností, nadania a zdravotného stavu

práca v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a rezortnými predpismi

dodržiavanie a využívanie pracovného času

plnenie pracovných povinností súvisiacich s dohodnutým druhom práce v pracovnej zmluve včas, spoľahlivo a správne
dodržiavanie základných povinností zamestnanca stanovených právnymi predpismi
správne vedenie pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie
Náročnosť výkonu pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti
využívanie IKT v profesijnom rozvoji a pri výkone práce
spolupráca na tvorbe školských dokumentov a materiálov
zapájanie sa do prípravy a realizácie rozvojových projektov školy
vykonávanie špecializovaných činností
vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami v školskej integrácii
iniciovanie a podieľanie sa na zavádzaní zmien alebo inovácií do výchovno-vzdelávacieho procesu
zvládanie riešenia konfliktov a záťažových situácií

Miera osvojenia si a využívanie profesijných kompetencií PZ alebo OZ
rozpoznanie individuálnych výchovnovzdelávacích potrieb žiakov
stanovenie edukačných cieľov orientovaných na žiaka vo vzťahu k príslušnému obsahu vzdelávania
tvorba učebných materiálov, didaktických testov a učebných pomôcok
absolvovanie jednotlivých programov kontinuálneho vzdelávania podľa plánu kontinuálneho vzdelávania školy a školského zariadenia
uplatňovanie nových získaných vedomostí a zručností pri výkone svojej činnosti
sebavzdelávanie
U vedúcich pedagogických zamestnancov sa hodnotí:
kvalita, náročnosť a rozsah riadiacej práce
ovládanie a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov v praxi s dôrazom na predpisy platné pre rezort školstva
využívanie pridelených finančných prostriedkov a finančných prostriedkov získaných z iných zdrojov
dodržiavanie školského vzdelávacieho programu, školského výchovného programu
manažérske zručnosti (starostlivosť o budovu, vybavenie školy, riadenie zamestnancov a vytváranie podmienok pre zamestnancov).

Článok 4 - Zásady hodnotenia pedagogických zamestnancov

Kritériá uvedené v článku 3 sú rozpracované v hodnotiacich hárkoch podľa kategórií pedagogických a odborných zamestnancov, ktoré tvoria prílohu tohto vnú-torného predpisu č. 2 – 4 a v kľúčových požiadavkách na vyučovaciu hodinu (príloha č. 5).

Zamestnávateľ hodnotí každé kritérium počtom bodov v rozpätí od 0 do 4 s pridelením nasledujúceho slovného hodnotenia:

- 0 bodov – nevyhovujúco
- 1 bod – čiastočne vyhovujúco
- 2 body – štandardne
- 3 body – veľmi dobre
- 4 body – mimoriadne dobre

Celkový výsledok hodnotenia je závislý od celkového počtu získaných bodov zamestnancom v závislosti od počtu všetkých kritérií stanovených zamestnávateľom, pričom záver hodnotenia zamestnávateľ určí slovne nasledujúcim spôsobom:

- 0 – 10 % z celkového množstva bodov hodnotenia – nevyhovujúce výsledky
- 11 – 30 % z celkového množstva bodov hodnotenia – čiastočne vyhovujúce výsledky
- 31 – 60 % z celkového množstva bodov hodnotenia – štandardné výsledky
- 61 – 90 % z celkového množstva bodov hodnotenia – veľmi dobré výsledky
- 91 – 100 % z celkového množstva bodov hodnotenia – mimoriadne dobré výsledky

Zamestnávateľ pri hodnotení pedagogických zamestnancov využíva tieto spôsoby a nástroje hodnotenia:

hospitácia (hospitačný záznam, autodiagnostika),

rozhovor,

vnútroškolská kontrola (záznam z vnútroškolskej kontroly),

výsledky žiakov v jednotlivých oblastiach (hodnotiaci hárok pedagogického zamestnanca vedúcim metodického orgánu, samohodnotiaci hárok pedagogického zamestnanca, výsledkové listiny súťaží a olympiád a ďalšie),

rozbor pedagogickej dokumentácie (tematické výchovno-vzdelávacie plány vyučovacích predmetov, plány metodických orgánov, správy metodických orgánov, triedne knihy, triedne výkazy, záznamy o predmetoch a záujmovej činnosti, vedenie ASC-agendy a ďalšie).

O hodnotení vyhotoví zamestnávateľ písomný záznam, ktorého vzor tvorí prílohu č. 1 tohto vnútorného predpisu. Záznam sa vyhotovuje v troch exemplároch, z ktorých jeden dostane zamestnanec, jeden hodnotiteľ a jeden sa založí do osobného spisu zamestnanca.

Hodnotenie pedagogických zamestnancov je podkladom na:

rozhodnutie riaditeľa o ukončení adaptačného vzdelávania,

vypracovanie plánu kontinuálneho vzdelávania

odmeňovanie.

Hodnotenie pedagogických zamestnancov je zohľadnené v kritériách na priznanie osobných príplatkov a odmien pedagogických zamestnancov na príslušný školský rok takto:

Osobný príplatok zohľadňuje hodnotenie pedagogického a odborného zamestnanca vo finančnom základe:

za mimoriadne dobré výsledky sa môže prideliť 9 – 10 bodov,

za veľmi dobré výsledky sa môže prideliť 6 – 8 bodov,

za štandardné výsledky sa môže prideliť 3 – 5 bodov,

za čiastočne vyhovujúce výsledky sa môžu prideliť 1 – 2 body,

za nevyhovujúce výsledky sa pridelí 0 bodov.

Pedagogický a odborný zamestnanec, ktorý za predchádzajúce obdobie nebol hodnotený, alebo bol hodnotený za inú kategóriu pedagogického zamestnanca, získa pre účely osobného príplatku 2 body do finančného základu.

Odmena zohľadňuje hodnotenie pedagogického a odborného zamestnanca v kritériu Kvalitné vykonávanie pracovných činností:

za mimoriadne doza veľmi dobré výsledky sa pridelia 4 body,

- za štandardné výsledky sa pridelia 2 – 3 body,

- za čiastočne vyhovujúce výsledky sa pridelí 1 bod,

- za nevyhovujúce výsledky sa pridelí 0 bodov.

Plán kontrolnej činnosti

Povinnosť vykonávania kontroly ukladá vedúcemu zamestnancovi § 82 písm.

Zákonníka práce, ktorý znie „riadiť a kontrolovať prácu zamestnancov,“ ako aj § 5 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z. Z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov. Obsah plánu vnútornej školskej kontroly:

ciele a zameranie kontroly

prerozdelenie úloh medzi vedúcich pracovníkov

postup kontroly (časový harmonogram kontrolovaných úloh, vnútorné predpisy školy súvisiace s kontrolovanou činnosťou)

Ciele a zameranie kontroly

Kontrola výchovno-vzdelávacieho procesu

Východiskom pre analýzu a hodnotenie vyučovacieho procesu je dostatok poznatkov, skúseností a poznanie modelu dobrého vyučovania. Je veľmi ťažké to vymedziť a je podmienené viacerými prvkami, ktoré sa prelínajú a podmieňujú. Činnosť učiteľa v procese vyučovania je oblasťou, ktorá sa nedá hodnotiť, analyzovať bez pozorovania tejto činnosti. Riaditeľ školy zodpovedá za:

dodržiavanie štátnych vzdelávacích programov určených pre školu, ktorú riadi,
vypracovanie a dodržiavanie školského vzdelávacieho programu,
vypracovanie a dodržiavanie ročného plánu ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov,
dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré súvisia s predmetom činnosti školy,
každoročné hodnotenie pedagogických a nepedagogických zamestnancov,
úroveň výchovno-vzdelávacej práce školy – zefektívniť systém vnútornej kontroly, dôraz na analýzu zistení, odstránenie nedostatkov,
rozpočet, financovanie a efektívne využívanie prostriedkov určených na zabezpečenie činnosti školy,
riadne hospodárenie s majetkom v správe alebo vo vlastníctve školy,
činnosť PK, MZ TU zamerať na skvalitnenie činnosti učiteľa vo výchovno-vzdelávacom procese,
kontrola stavu a rozvíjania finančnej gramotnosti žiakov, výsledky zistení zovšeobecňovať,
ciele konkrétnej činnosti zamerať aj využívanie dostupných učebníc, pomôcok, IKT a vykonávať analýzu zistení a odstraňovať nedostatky,
externé hodnotenie školy využiť pri realizácii sebahodnotiaceho procesu školy.

Jednou z možných foriem analýzy a hodnotenia výchovno-vzdelávacieho procesu je hospitácia. Analýza má viesť k zisteniu pozitívnych a negatívnych stránok činnosti učiteľa, triedneho učiteľa, vedúceho predmetovej komisie, a k hľadaniu možností zlepšenia vyučovacieho procesu. Zároveň cieľom hospitácie je poskytnúť učiteľovi aj poradenskú činnosť. Hospitácie sa budú realizovať podľa vypracovaného plánu hospitácií a to na teoretickom aj praktickom vyučovaní, ale aj na učebnej praxi. Hospitácie bude vykonávať riaditeľ školy, zástupca riaditeľa školy, vedúci učiteľ praxe a vedúci predmetových komisií. Všetci vypracujú svoj vlastný plán hospitačnej činnosti.

Pred hospitáciou sa musí uskutočniť predhospitačný rozhovor o cieľoch hospitácie a následne sa uskutočnia hospitácie. Vždy musí nasledovať následná hospitácia s cieľom zistiť, či boli odstránené negatíva, nedostatky vo výchovno-vzdelávacom procese.

Oblasť kontroly: kontrolná činnosť riaditeľa a zástupcu školy, vedúceho učiteľa praxe a vedúcich predmetových komisií na výchovno-vzdelávací proces bude zameraná na rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov:

Kľúčová kompetencia:

Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

odborné kompetencie

Hospitačná činnosť sa bude realizovať aj so zameraním na aplikáciu odporúčaní poradenských zariadení, pre prácu s integrovanými žiakmi, prípadne využívanie kompenzačných pomôcok na vyučovaní, sebahodnotenie žiakov a striedanie činností zohľadňujúcich potreby integrovaných žiakov s oddychovými chvíľkami. Je potrebné zamerať sa:

predovšetkým posúdiť individuálne vzdelávacie plány žiakov so ŠVVP a súlad s ich realizáciou, kontrolnú činnosť zamerať na využívanie individuálneho prístupu, diferenciáciu úloh, spôsobu hodnotenia, využitie sebahodnotenia, kontrolovať zapojenie žiakov so ŠVVP do vyučovacej hodiny.

V súlade s § 11 ods. 1 a 3 zákona č. 245/2008 (školský zákon) sa bude uskutočňovať kontrola pedagogickej dokumentácie: učebné plány, triedna kniha, triedny výkaz, katalógový list žiaka, osobný spis žiaka, protokol o maturitnej skúške, protokol o absolutóriu, protokoly o komisi-onálnych skúškach, rozvrh hodín, dodržiavanie školského poriadku, plány výchovno-vzdelávacej činnosti, dodržiavanie plánu práce školy, tematické výchovno-vzdelávacie plány vyučujúcich predmetov.

Súčasťou kontroly bude kontrola:

plánu triedneho učiteľa,
plán triednických hodín,
plán práce predmetových komisií,
plán práce záujmových krúžkov,
plán práce výchovného poradcu,
plán práce školského koordinátora pre prevenciu drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov,
plán environmentálnej výchovy,
plán výchovy k manželstvu a rodičovstvu,
plán práce metodického združenia triedneho učiteľa.

Kontrolná činnosť sa bude uskutočňovať na základe vypracovaného časového harmonogramu pre daný školský rok. Kontrolu vykonávajú riaditeľ školy, zástupca riaditeľa školy, vedúci učiteľ praxe a vedúci predmetových komisií. Vedenie školy bude podporovať vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti školskej legislatívy.

Kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré súvisia s predmetom činnosti školy

Oblasti kontroly:

školský poriadok,
pracovný poriadok,
ročný plán školy,
organizačný poriadok.

Uvedené dokumenty predloží na schválenie pedagogickej rade po ich prerokovaní riaditeľ školy v súlade s časovým harmonogramom pre daný školský rok.

Kontrola dodržiavania vypracovaných vnútorných predpisov:

- kontrola dodržiavania hodnotenia a klasifikácie žiakov,
- kontrola metodického usmernenia k prevencii a riešenie šikanovania žiakov,
- kontrola vykonávacieho predpisu k ukončovaniu štúdia,
- dodržiavanie povinností triedneho učiteľa,
- dodržiavanie pokynov k vedeniu pedagogickej dokumentácie,
- dodržiavanie vykonávacieho predpisu k vykonávaniu praxe žiakov,
- dodržiavanie vykonávacieho predpisu k vyššiemu odbornému štúdiu,
- dodržiavanie vykonávacieho predpisu o komisionálnych skúškach,
- kontrola registratúrneho poriadku a registratúrneho plánu,
- kontrola pracovného času pedagogických zamestnancov,
- dodržiavanie vykonávacieho predpisu prijímania a evidencie sťažností,
- kontrola vykonávacieho predpisu vzdelávania žiakov so ŠVVP,
- usmernenia pri získavaní informácií,
- činnosti koordinátorov,
- dodržiavanie metodického usmernenia k používaniu pečiatok,
- prevádzkového poriadku školskej jedálne pri strednej škole,
- dodržiavanie vnútorného predpisu na používanie učebníc,
- dodržiavanie metodického usmernenia k mimoriadnym udalostiam CO,
- administrácii vzdelávacích poukazov.

Kontrolu budú uskutočňovať v rámci svojej pracovnej náplne riaditeľ školy, zástupca riaditeľa školy, vedúci učiteľ praxe, vedúci predmetových komisií.

Na základe zistených skutočností kontrolnej činnosti budú vypracované zápisy o vykonanej kontrole, problémy budú prejednané na gremiálnej porade riaditeľa školy, v pedagogickej rade, v predmetových komisiách a bude uskutočnená náprava a taktiež následná kontrola plnenia opatrení.

Kontrola hospodárskeho úseku

Bude realizovaná:

Kontrola pokladne u tajomníčky školy – každé tri mesiace

- vykoná sa písomný záznam o kontrole,
  - kontrolu vykoná menovaná komisia riaditeľom školy: riaditeľ školy, zástupca riaditeľa školy, hospodárka školy a finančné účtovníčka.
  - pre účely kontroly je vypracovaný vnútorný predpis v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. v znení zákona č. 562/2003 Z. z., kde sú definované zásady vedenia pokladnice.
- Kontrola hospodárky školy, finančnej účtovníčky sa uskutoční na základe vypracovaných vnútorných predpisov:
- spôsob vedenia účtovníctva,
  - inventarizácia majetku a záväzkov,
  - obeh účtovných dokladov a podpisové vzory,
  - účtovný rozvrh a analytika,
  - evidencia, odpisovanie a účtovanie DHM,
  - evidencia a spôsob účtovania DHM, HIM, NHIM,
  - poskytovanie cestovných náhrad a zásady pre používanie vozidiel,
  - spisový, archívny a skartačný rad účtovných písomností,
  - zásady vedenia pokladne,
  - postup pri prijímaní zamestnanca,
  - používanie služobných cestovných motorových vozidiel pri pracovných cestách,
  - práca nadčas a pracovná pohotovosť,
  - zásady tvorby, použitia a účtovania rezerv,
  - režim sociálneho fondu,
  - postih zamestnancov pri porušení pracovnej disciplíny,
  - pravidlá a postupy spracovania a ochrany osobných údajov pri zabezpečovaní personálno-mzdovej agendy,
  - poskytovanie dovolenky na zotavenie,
  - vnútorný predpis – stravné zamestnancov v školskej jedálni,
  - vnútorný predpis na finančnú kontrolu,
  - dodržovanie zákonníka práce.

Kontrola školskej jedálne

- kontrolu podľa plánu na kvalitu jedla a hospodárenia uskutočňuje podľa vypracovaného harmonogramu menovaná stravovacia komisia a vedúca školskej jedálne,
- štvrťročne uskutoční kontrolu riaditeľ školy, zástupca riaditeľa školy, hospodár školy a zástupca OZ ZO PŠaV,
  - kontrola sa uskutoční v súlade s vypracovanými vnútornými predpismi a prevádzkovým poriadkom školskej jedálne.

Metódy formy a prostriedky kontroly

- pozorovanie
- riadený rozhovor
- neformálny rozhovor
- hospitácie
- dotazník
- didaktické testy
- rozbor výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov
- kontrola pedagogickej dokumentácie
- kontrola písomnej dokumentácie
- účasť na zasadnutiach PK, MZ TU
- porovnávanie
- prijímacie opatrení.

Metódy pri výkone hospitačnej činnosti

–pozorovanie

–písomný záznam z priebehu vyučovacej hodiny (hospitačný záznam)

– hodnotenie kvality vyučovania formou štruktúrovaného pedagogického pozorovacieho systému kľúčových požiadaviek na vyučovaciu hodinu

– priebežná kontrola pedagogickej dokumentácie vyučujúceho (triedna kniha, klasifikačný výkaz, učebná osnova)

–priebežná kontrola žiackych prác počas hospitácie

– ukladanie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov na základe rozboru vyučovacej hodiny.

Hlavné zameranie hospitácie

Ak chceme zistiť, aká je kvalita vyučovania v danom predmete u daného pedagóga v danej triede, zameriame sa na hodnotenie:

– dodržania organizačnej štruktúry vyučovacej hodiny podľa zvoleného typu (klasická hodina, hodina osvojovania nových vedomostí, hodina využívania vedomostí a zručností v praxi, hodina opakovania a upevňovania učiva, a pod.) – v žiadnej z nich by nemalo chýbať otvorenie hodiny, organizačné práce, zápis do triednej knihy, oznámenie cieľa hodiny, na záver zhodnotenie dosiahnutých výsledkov,

– prípravy učiteľa na vyučovanie (či nadviazal na predchádzajúce poznatky žiakov, ujasnil si štruktúru učiva – ktoré pojmy sú základné, ktoré pomocné a ktoré rozširujúce, aké sú vzťahy medzi pojmi, predmetmi a javmi, či vybral vhodné činnosti, ktoré bude uskutočňovať učiteľ, a ktoré žiak),

– dodržiavania zásad vyučovania – uvedomelosti a aktivity, názornosti, primeranosti, trvácnosti, systematickosti, výchovnosti, individuálneho prístupu, tvorivosti, systémovosti,

– primeraného výberu a účinnosti použitých vyučovacích metód a foriem práce podľa typu a etáp vyučovacej hodiny,

– splnenia vytýčených cieľov v oblasti poznávacej a výchovnej (či sa mu podarilo dosiahnuť u žiakov požadovanú úroveň osvojovania si potrebných vedomostí a zručností súvisiacich s obsahom hodiny, jej typom, vekovými a individuálnymi osobitosťami žiakov),

–efektívnosti vyučovania vo vzťahu k obsahu učebnej témy,

– štýlu vedenia vyučovacej hodiny, jej organizáciu (premyslenú – improvizovanú), efektívne využitie vyučovacieho času bez predlžovania hodiny, alebo vynechania niektorej jej časti pre nedostatok času,

– spôsobu, akým učiteľ hodnotí žiakov (či prevažuje pozitívne motivujúce hodnotenie, či negatívne, či hodnotí a ako každý prejav žiakov, či zohľadňuje pri hodnotení individuálne a vekové osobitosti žiakov, či je jeho hodnotenie objektívne, alebo neobjektívne, prísne, alebo mierne),

– použitia didaktických a technických prostriedkov z hľadiska účelnosti a ovplyvnenia procesu učenia sa žiakov,

– spôsobu komunikácie učiteľa so žiakmi, jeho jazykového prejavu (používanie spisovného jazyka, či nespisovnej reči, hovorovej alebo nárečia), tón reči

– silný, primeraný, slabý, nevýrazný, monotónny, frekvenciu (rýchla, plynulá), zrozumiteľnosť (častým nedostatkom býva, že učitelia nevenujú dostatočnú pozornosť úrovni zápisov na tabuľu, či fóliu, ktoré sú nečitateľné, alebo písané nesprávnymi tvarmi písmen),

– vzťahov medzi učiteľom a žiakmi – ako sa k sebe navzájom správajú (uvolnene, priateľsky,

s prirodzenou autoritou učiteľa, vzájomným rešpektom, toleranciou a porozumením), opakom môže byť prílišné nadbiehanie žiakom, znižovanie nárokov na nich, alebo je správanie učiteľa povýšenecké, autoritatívne, mentorské, spočíva len vo vydávaní príkazov, upozorňovaní žiakov a poučovaní,

– vytvárania dostatočného priestoru pre prejavy žiakov – sledujeme do akej miery sa darí pedagógovi vhodne podnecovať žiakov k práci, či nie je motivácia žiakov len formálna, ale podnetná, aktivizujúca, aké metódy pri nej používa (rozhovor, rozprávanie, nastolenie problému), či žiaci na jeho podnety reagujú,

– frekvencie a spôsobov používania spätnej väzby, ktorou si učiteľ overuje efektívnosť svojej vyučovacej činnosti, čo mu umožňuje operatívne korigovať jeho postupy,

– atmosféry vyučovacej hodiny, jej psychosociálnej klímy (pracovný charakter hodiny, pokojné tvorivé prostredie, tolerantné správanie so vzájomnou podporou pri dosahovaní spoločných cieľov, či

disciplína v triede je založená na uvedomelom prístupe žiakov a vzájomnom rešpektovaní sa, alebo je atmosféra napätá, nervózna, disciplína založená na vnucovaní zo strany učiteľa),

– aktivity žiakov na vyučovaní – či sa zapájajú do práce všetci, alebo len jednotlivci, či sú pasívni, aký je ich záujem o učenie, ako reagujú na motiváciu učiteľa a jeho podnecovanie k získavaniu vedomostí a zručností,

– efektivity sebahodnotenia žiakov, ktoré má výrazný stimulačný a motivačný charakter a prispieva k rozvoju kritického myslenia a osobnosti jednotlivca,

– citových reakcií žiakov – či ich vedia prejavovať nielen v súvislosti s preberanou témou, ale aj vo vzťahu k spolužiakom, učiteľovi, všimame si, aké sú ich hodnotové postoje, ktoré sa môžu prejavovať verbálne, ale aj v správaní, vo vzťahu k veciam, či k pracovného miestu,

– úrovne vedomostí a zručností žiakov preukazovaných počas vyučovania – do akej miery zodpovedajú učebným osnovám, vzdelávacím štandardom (stáva sa, že učitelia nepoznajú požiadavky, ktoré sa kladú na žiakov učebnými štandardmi, resp. ich v praxi nepoužívajú),

– schopnosti žiakov aplikovať získané teoretické poznatky na praktických príkladoch,

– spôsobu, akým si žiaci učivo zapamätávajú (či ide len o mechanické memorovanie, alebo zapamätávanie si na základe poznania logických súvislostí),

– tvorivosti žiakov, ktorá je ďalším indikátorom kvality učenia sa žiakov, pretože pri nej preukazujú vyšší stupeň rozvoja myslenia a predstavivosti,

– komunikačných schopností žiakov vo vzťahu k predmetu, či sa dokážu plynulo slovne vyjadrovať, alebo len úsečne odpovedať na položené otázky, či reprodukovujú učivo v logickej nadväznosti, alebo ho len mechanicky opakujú, či vedia dobre formulovať svoje postoje a názory, sledujeme štylistickú a jazykovú správnosť ich prejavu, nemenej dôležitá je aj úroveň písomných a grafických prejavov žiakov, v ktorej sa môžu odrážať aj získané negatívne návyky a nedostatočne osvojené zručnosti (nesprávne držanie písacích potrieb, nesprávna poloha tela pri písaní, nedostatočná vzdialenosť očí od zošita, jeho nesprávne naklonenie na ploche, písanie nesprávnych tvarov písmen, nesprávny sklon písma), pri prezeraní žiackych písomných záznamov si všimame aj jazykovú a štylistickú správnosť ich prejavu a pod.,

– vzdelávacích výsledkov žiakov v poznávacej oblasti (môžeme porovnať ich priebežné, alebo súhrnné hodnotenie a klasifikáciu s preukazovanými výsledkami počas hodiny pri preskúšaní, samostatnej, skupinovej práci, pri individuálnom, alebo frontálnom opakovaní, hodnotíme výsledky kontrolných prác, diktátov a praktických činností predpísaných učebnými osnovami).

Harmonogram kontrolnej činnosti

Mesiac

Zodpovední: kontroluje

August - September

opravné skúšky, komisionálne skúšky RŠ, ZRŠ

pedagogická dokumentácia - triedne knihy, katalógové listy, triedny výkaz, klasifikačné záznamy, osobné spisy žiakov ZRŠ

rozpis obsahu učiva, plány PK, plán krúžkovej činnosti RŠ, ZRŠ

plány triedneho učiteľa, plán koordinátorov, implementácia mediálnej výchovy globálneho rozvoja, finančnej gramotnosti a komunikatívnych kompetencií

individuálny výchovno-vzdelávací program, individuálne začlenenie žiakov so ŠVVP RŠ, VUP

časový harmonogram začiatku školského roka – jeho plnenie RŠ, ZRŠ, VUP

Október

- triedne knihy, triedny výkaz, katalógové listy žiakov, osobné spisy ZRŠ

- príprava tém na záverečné projekty pre praktickú maturitnú skúšku RŠ

- práca triedneho učiteľa ZRŠ

-	plán využitia telocvične	RŠ
-	dochádzka žiakov	RŠ, ZRŠ
-	dochádzka pedagogických pracovníkov	RŠ, ZRŠ
-	hospitačná činnosť, kontrola rozvoja kľúčových kompetencií žiakov	RŠ
-	Kontrola dokumentácie krúžkovej činnosti	RŠ
-	Kontrola tried – estetika, čistota	RŠ

November

hospitačná činnosť, zameraná na zvyšovanie pozornosti k starším ľuďom finančná gramotnosť žiakov, RŠ, ZRŠ, ved. praxe

kontrola individuálneho prístupu, spôsob hodnotenia, diferenciacia úloh RŠ, ZRŠ, ved. praxe

dochádzka žiakov RŠ, ZRŠ, ved. praxe

-	nástup vyučujúcich na vyučovacie hodiny	RŠ, ZRŠ
-	vykonávanie služieb pedagógov	RŠ, ZRŠ
-	triednické hodiny	ZRŠ
-	kontrola vyučovania praktickej činnosti	

December

-	prihlášky študentov na VŠ	RŠ, ZRŠ
-	triedne knihy, klasifikačné záznamy	ZRŠ
-	dochádzka žiakov	ZRŠ
-	kontrola činnosti výchovného procesu, plány triednických hodín a ich plnenie	RŠ, ZRŠ, ved. praxe

Január

-	hospitačná činnosť – využívanie IKT, kľúčové kompetencie žiakov, klasifikácia žiakov	RŠ, ZRŠ, ved. praxe
-	kontrola triednych kníh	ZRŠ
-	časové plnenie obsahového rozpisu učiva	RŠ, ZRŠ
-	práca triednych učiteľov – plán TU	ZRŠ

prehodnocovanie osobných príplatkov pdg. zamestnancov RŠ, VED. PK

prihlášky na VŠ RŠ, ZRŠ

hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov za 1. polrok

RŠ

kontrola tried, hodnotenie prospechu a dochádzky žiakov jednotlivých tried RŠ, ZRŠ

dodržiavanie pracovného času pdg. zamestnancami a nepdg. zamestnancami RŠ, ZRŠ, ved. praxe

Február

hospitačná činnosť – metódy, formy vyučovania, sebahodnotenie žiaka, čítanie s porozumením v odborných predmetoch RŠ, ZRŠ, VUP

-	triedne knihy	ZRŠ
-	prihlášky na maturitné skúšky (mimoriadne dôvody)	ZRŠ
-	školské kolo SOČ,	RŠ, VUP

- dochádzka žiakov	RŠ, ZRŠ
dochádzka pdg. zamestnancov na vyučovacie hodiny – pracovný čas RŠ, VUP	
vykonávanie služieb	RŠ, ZRŠ
kontrola činnosti koordinátora ENV	
kontrola činnosti, koordinátor prevencie patologických javov	
prezentácia školy a odboroch na základných školách, pdg. zamestnanci	
Marec	
činnosť predmetových komisií, inovácia výchovno-vzdelávacieho procesu, metódy, formy vyučovania	RŠ, ZRŠ
triedne knihy	RŠ, ZRŠ
hospitačná činnosť – globálny rozvoj, environmentálna výchova v jednotlivých predmetoch	RŠ, ZRŠ, ved. praxe
kontrola učebnej praxe	RŠ, ZRŠ, ved. praxe
metodické združenie TU	RŠ, ZRŠ
kontrola činnosti výchovného poradcu – šikanovanie žiakov, žiaci so ŠVVP, dokumentácia	
Apríl	
príprava na praktické maturitné skúšky	RŠ, ZRŠ, ved. praxe
- príprava a zabezpečenie prijímacích skúšok	RŠ
- hospitačná činnosť – ústa voči starším - seniorom	RŠ, ZRŠ
- mimoškolská činnosť - hodnotenie	RŠ, ZRŠ
- kontrola krúžkovej činnosti	
Máj	
- kontrola triednych kníh	ZRŠ
- kontrola dokumentácie k maturitným skúškam	RŠ, ZRŠ
- kontrola dokumentácie na prijímacie skúšky	RŠ
- dochádzka žiakov	RŠ, ZRŠ
časové plnenie rozpisu učiva	ZRŠ
Jún	
triedne knihy, katalógový list žiaka, triedny výkaz	ZRŠ
plnenie plánu predmetových komisií, krúžkovej činnosti, tematických výchovno-vzdelávacích plánov	RŠ, ZRŠ
- hodnotenie maturitných skúšok	RŠ
- hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov školy za 2. polrok	RŠ
- práca triednych učiteľov	RŠ
- hodnotenie a kontrola činnosti koordinátorov, plnenie plánov	RŠ
- plán dovolení pedagogických zamestnancov	RŠ
- hodnotenie pedagogických zamestnancov	RŠ
Júl	

- uzavretie pedagogickej dokumentácie ZRŠ
- kontrola triednych kníh, triednych výkazov, osobných listov, klas. záznamov ZRŠ
- plán dovoleník pedagogických zamestnancov RŠ
- analýza školského roka – vyhodnotenie školského roka RŠ
- splnenie plánu v odučení počtu hodín ZRŠ

Harmonogram kontrolnej činnosti

Mesiac

Kontroluje:

August

kontrola pripravenosti priestorov školy - triedy, odborné učebne, šatne RŠ, HŠ, na nový školský rok,

kontrola dochádzky prevádzkových zamestnancov školy HŠ

September

pridelenie tried, šatne žiakom

ZRŠ, HŠ

kontrola dochádzky prevádzkových zamestnancov, kontrola kvality práce

HŠ

Kontrola BOZP PO RŠ, pover. zam.

Október

kontrola kvality práce prevádzkových zamestnancov RŠ, HŠ

- príprava kotolne na zimné obdobie RŠ, HŠ

- revízie HŠ

- kontrola konania porád prev. zamestnancov RŠ

- kontrola pokladne RŠ

November

- kontrola čerpania bežných a mzdových výdavkov RŠ, HŠ

- kontrola dochádzky prev. zamestnancov RŠ, HŠ

- príprava inventarizácie školy RŠ, HŠ

- kontrola činnosti ŠJ RŠ

obeh účtových dokladov a podpisové vzory

December

- inventúra majetku a záväzkov RŠ, HŠ

- kvalita práce prevádzkových zamestnancov (upratovačky, údržbár, školník HŠ

Január

- kontrola šatní žiakov HŠ

- kontrola práce údržbárov HŠ

- kontrola dochádzky prev. zamestnancov RŠ, HŠ

- kontrola BOZP PO RŠ, pover. zam.

Február

- kontrola dochádzky prev. zamestnancov HŠ
- čerpanie rozpočtu školy RŠ, HŠ
- hodnotenie osobných príplatkov zamestnancov RŠ, HŠ
- kontrola pokladničnej hotovosti RŠ

Marec

- kontrola priestorov školy - triedy, učebne - údržba HŠ
- kontrola kvality práce v súlade s pracovnými náplňami prev. RŠ, HŠ

Plán kontroly realizácie koordinátorov a vedúcich PK ü výchovy k manželstvu a rodičovstvu, environmentálnej výchovy, prevencie patologických javov, výchovného poradcu

September

vypracovanie plánov činnosti koordinátorov pre jednotlivé oblasti a odovzdanie riaditeľovi školy, vypracovanie plánov činnosti vedúcich predmetových komisií a úloh členov predmetových komisií.

Január

hodnotenie činnosti koordinátorov a výchovného poradcu, plnenie plánovaných úloh za obdobie I. polroku,

odovzdanie riaditeľovi školy správu o časovom a obsahovom plnení plánu činnosti za I. polrok, hodnotenie činnosti vedúcich predmetových komisií, plnenie plánovaných úloh za obdobie I. polroku, odovzdanie správy za I. polrok.

Jún

hodnotenie činnosti koordinátorov a výchovného poradcu za obdobie 2. polroku,

odovzdanie riaditeľovi vyhodnocovaciu správu za školský rok

hodnotenie činnosti VPK, plnenie plánovaných úloh za obdobie 2. polroku.

Plán kontrolnej a hospitačnej činnosti zástupcu riaditeľa školy

Cieľom vnútro školskej kontroly zástupcu riaditeľa školy je získavanie objektívnych informácií o úrovni a výsledkoch práce pedagogických a ostatných zamestnancov školy a pri zistení nedostatkov prijatie opatrení, ktoré vedú k ich odstráneniu.

Formy a prostriedky vnútro školskej kontroly.

Priama hospitačná činnosť na vyučovacích hodinách (hlavne tematické hospitácie)

Kontrola ped. dokumentácie (triedne knihy, katalógy, klasifikačné záznamy)

Kontrola práce predmetovej komisie

Kontrola ped. dozoru nad žiakmi

Kontrola časovo-tematických plánov

Kontrola klasifikácie a hodnotenia žiakov

Kontrola práce triedneho učiteľa a náplne triednických hodín

Kontrola dodržiavania pracovného poriadku pre zamestnancov školy – pracovná disciplína

Kontrola priestorov školy - triedy, chodby, sociálne zariadenia, šatne, telocvičňa

Kontrola dodržiavania vnútorného poriadku školy učiteľmi a žiakmi

Priama hospitačná činnosť

Bude zameraná hlavne na začínajúcich učiteľov a na učiteľov, ktorých prax je kratšia ako 3 roky. U ostatných jedenkrát za školský rok.

Počas hospitácií na vyuč. hodinách sa budú sledovať nasledovné činnosti učiteľa:

motivácia a aktivizácia žiakov, podpora tvorivosti a samostatnosti žiakov, hodnotenie školského výkonu a úrovne vedomostí žiakov, pochvala a kritika, dodržiavanie ľudských práv a práv dieťaťa - hlavne vzťah učiteľa k žiakovi a jeho správanie, po-užívanie učebných pomôcok, spätná väzba a fixácia poznatkov.

Kontrolované a prediskutované budú aj prípravy na vyučovaciu hodinu – učitelia s praxou do 3 rokov sú povinní písomne sa pripraviť na každú hodinu.

V spolupráci s vedúcimi PK zvyšovať počítačovú gramotnosť a efektívne využívanie IKT.

október – máj, podľa mesačného plánu hospitácií

Kontrola ped. dokumentácie

Úroveň jej vedenia, včasnosť, presnosť, správnosť a vecnosť zápisov. Kontrola manipulácie s triednymi knihami – vyučujúci na nulte, prvej, resp. druhej hodine je povinný zobrať triednu knihu do triedy a na poslednej hodine ju priniesť do zborovne. Všetky triedne knihy musia byť po vyučovaní v zborovni.

triedne knihy – týždenne, klasifikačné záznamy – priebežne, detailnejšie pred klasifikáciou, triedne katalógy- na zač. škol. roka, na polroku a na konci škol. roka

Kontrola práce PK

Sledovať plnenie učebných osnov a vzdelávacích štandardov v jednotlivých predmetoch. Kontrola plánu PK a záznamov zo zasadnutí PK. Pozorovanie práce PK prostredníctvom účasti na ich zasadnutiach .

jedenkrát na zasadnutí PK v priebehu škol. roka a podľa potreby pri riešení aktuálnych problémov po dohode s vedúcim PK. Kontrola dokumentácie PK - priebežne

Kontrola ped. dozoru nad žiakmi

Včasný nástup na ped. dozor na chodbách školy a v školskej jedálni a jeho dôsledné vykonávanie podľa interne prijatých pokynov.

T: priebežne

Časovo-tematické plány

V spolupráci s vedúcim PK – musia byť vypracované podľa platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov pre jednotlivé predmety. Časovo - tem. plány musia korešpondovať so zápsmi v triednych knihách. Dodržiavanie predpísaného počtu vyučovacích hodín v jednotlivých predmetoch.

september a priebežne

Kontrola klasifikácie

Dodržiavanie interného predpisu o počte známok pri danej týždennej hodinovej dotácii v jednotlivých predmetoch – kontrola klasifikačných záznamov hlavne pred schôdzou rodičovského združenia a klasifikačnou ped. radou.

Kontrola dodržiavania plánu písomných prác a nepreťažovania žiakov nárazovým skúšaním pred polročnou a koncoročnou klasifikáciou.

štvrtročne pred klasifikačnou ped. Radou

Práca triedneho učiteľa

Kontrola dokumentácie triedneho učiteľa, plánov práce a plánov triednických hodín. Priama hospitačná činnosť na triednických hodinách. Sledovanie plnenia plánov práce triednych učiteľov a dodržiavania tém triednických hodín. Konzultácie s triednym učiteľom 1. ročníka o adaptácii sa žiakov na nové školské prostredie. Konzultácie s ostatnými triednymi učiteľmi o ďalších školských problémoch – správanie, prospech, preťažovanie žiakov a pod. Usmernenie k užšej spolupráci s výchovným poradcom a školským psychológom. Kontrola príprav na školské výlety.

október, priebežne a pred klasifikáciou, 1. roč. (adaptácia) - december a jún, školské výlety - jún

Dodržiavanie pracovnej disciplíny

Kontrola včasného nástupu do zamestnania, včasného nástupu na vyučovaciu hodinu, dodržiavania trvania vyučovacej hodiny – 45 minút, neskracovanie a nepredlžovanie hodiny, dodržiavanie prestávok pre žiakov, neodbiehanie z vyučovacej hodiny.

T: priebežne

Kontrola priestorov školy

Kontrola pripravenosti priestorov školy na nový školský rok, úprava tried po poslednej vyučovacej hodine, za ktorú je zodpovedný vyučujúci a týždenníci.

august, september, priebežne a podľa potreby 1. Dodržiavanie

vnútorného poriadku školy

V spolupráci so študentskou radou kontrolovať a evidovať negatívne prejavy správania u žiakov, napr. porušovanie zákazu fajčenia, prejavy šikanovania a psychického nátlaku zo strany žiakov. Dbáť na povinnosť školy a jej zamestnancov rešpektovať základné ľudské práva žiakov, zabezpečiť, aby správanie sa učiteľov k žiakom bolo zlučiteľné s ich ľudskou dôstojnosťou a bolo im umožnené vysloviť svoj názor – kontrola pomocou anketových a dotazníkových metód v spolupráci s výchovným poradcom a predsedníčkou študentskej rady.

T: priebežne a podľa potreby

Kapitola 12

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Profesijný rozvoj bude zabezpečovaný kontinuálnym vzdelávaním ako súčasť celoživotného vzdelávania. Ide o sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí, ktorého cieľom je získať, udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať, rozširovať a dopĺňať profesijné kompetencie pedagogického zamestnanca. Ide o kompetencie potrebné na štandardný výkon pedagogickej alebo odbornej činnosti, avšak aj na výkon špecializovaných činností a na výkon riadiacich činností. Dôležité je aj získanie profesijných kompetencií potrebných na splnenie kvalifikačných predpokladov na vyučovanie ďalšieho aprobačného predmetu, predmetov študijného odboru alebo na doplnenie kvalifikačných predpokladov.

Plán kontinuálneho vzdelávania

Legislatívne východiská

Všetky ciele uvedené v materiáli sú v súlade so zákonom č. 311 /2001 Z. z. (Zákonník práce), zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve, zákonom č. 245/2008 Z. z. (školský zákon), zákonom č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch, zákon č. 390/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 317/2009 Z. z. a s vyhláškou MŠ SR č. 445/2009 o kontinuálnom vzdelávaní.

Ciele

Hlavný cieľ

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú.

Ďalšie čiastkové ciele vychádzajú z druhov kontinuálneho vzdelávania a z priznávania kreditov.

Adaptačné vzdelávanie umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon činností samostatného pedagogického zamestnanca alebo samostatného odborného zamestnanca, ktoré nezíska absolvovaním študijného programu alebo vzdelávacieho programu v požadovanom študijnom odbore poskytujúcom žiadaný stupeň vzdelania. Je určené pre začínajúcich pedagogických a odborných zamestnancov školy alebo školského zariadenia. Za tento typ vzdelávania sa nezískavajú kredity. Adaptačné vzdelávanie sa ukončuje pred trojčlennou skúšobnou komisiou. Predsedom skúšobnej komisie je riaditeľ školy, ktorý vymenúva ostatných členov skúšobnej komisie. Jedným z členov tejto komisie je uvádzajúci pedagogický zamestnanec. O ukončení adaptačného vzdelávania sa vyhotovuje protokol, ktorý podpíše predseda skúšobnej komisie a ďalší členovia skúšobnej komisie a pedagogický zamestnanec. Jedno vyhotovenie protokolu dostane pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec. Skúšobná komisia pri rozhodovaní o ukončení adaptačného vzdelávania berie do úvahy odporúčanie uvádzajúceho pedagogického zamestnanca, ktoré uvedie vo svojej záverečnej správe.

Aktualizačné vzdelávanie poskytne aktuálne poznatky a zručnosti potrebné na udržanie si profesijných kompetencií na štandardný výkon alebo na prípravu na vykonanie atestácie. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.

Inovačné vzdelávanie umožní pedagogickým zamestnancom zdokonaľiť si profesijné kompetencie potrebné na štandardný výkon pedagogickej činnosti alebo na štandardný výkon odbornej činnosti. Za

tento typ vzdelávania sa získavajú kredity, okrem funkčného inovačného vzdelávania, za ktoré sa kredity nezískavajú.

Špecializačné vzdelávanie zabezpečí získať profesijné kompetencie potrebné na výkon špecializovaných činností.

Pedagogickým zamestnancom – špecialistom je triedny učiteľ, výchovný poradca, kariérový poradca, uvádzajúci pedagogický zamestnanec, vedúci predmetovej komisie, vedúci metodického združenia alebo vedúci študijného odboru, koordinátor informatizácie, iný zamestnanec vykonávajúci špecializované činnosti určené riaditeľom, napríklad poradca pre vzdelávanie prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, špecialista na výchovu a vzdelávanie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, cvičný pedagogický zamestnanec, koordinátor prevencie. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity okrem kariérovej pozície triedneho učiteľa a uvádzajúceho zamestnanca.

Funkčné vzdelávanie a funkčné inovačné vzdelávanie umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon riadiacich činností vedúcich pedagogických a odborných zamestnancov.

Vedúcim pedagogickým zamestnancom je riaditeľ, zástupca riaditeľa, hlavný majster odbornej výchovy, ďalší pedagogický zamestnanec ustanovený podľa osobitného predpisu. Za tento typ vzdelávania sa nezískavajú kredity.

Rozširujúce štúdium umožní rozšíriť kvalifikačný predpoklad vzdelania na výkon ďalšej pedagogickej činnosti v rámci dosiahnutého stupňa vzdelania (o ďalší aprobačný predmet alebo ďalšiu podkategóriu). Štúdium môže absolvovať len ten pedagogický zamestnanec, ktorý spĺňa kvalifikačný predpoklad a má minimálne 3 roky pedagogickej praxe.

Kvalifikačný predpoklad vzdelania

Ak pedagogický zamestnanec nadobudol vzdelanie v inom študijnom programe (vysokoškolský alebo vzdelávacom programe (stredoškolský), ako sú zákonom vymedzené kvalifikačné predpoklady vzdelania na vykonávanie pedagogickej činnosti (učiteľ, majster, vychovávateľ) musí si doplniť:

spôsobilosť v pedagogike, psychológii a didaktike vyučovania vyučovacieho predmetu, resp. spôsobilosť didaktiky odborného výcviku ako „pedagogická spôsobilosť“ vzdelávaním najneskôr do dvoch rokov od vzniku prvého pracovného pomeru pedagogického zamestnanca a najneskôr do štyroch rokov ho ukončiť v organizáciách podľa dosiahnutého stupňa vzdelania,

- pedagogickému zamestnancovi s vysokoškolským vzdelaním poskytujú vzdelávanie vysoké školy prostredníctvom dopĺňujúceho pedagogického štúdia, akreditovaných študijných odborov výchova a vzdelávanie, akreditovaných študijných odborov nelekárske zdravotnícke vedy, akreditovaných študijných odborov bezpečnostné služby,

- pedagogickému zamestnancovi so stredoškolským vzdelaním ukončeným maturitnou skúškou a vyšším odborným vzdelaním ukončeným absolventskou skúškou poskytujú vzdelávanie stredné školy prostredníctvom vzdelávacích programov pomaturitného kvalifikačného štúdia.

Rozširujúce štúdium poskytujú pedagogickým zamestnancom

s vysokoškolským vzdelaním vysoké školy, ktoré majú akreditované študijné programy druhého stupňa v príslušných študijných odboroch

so stredným vzdelaním ukončeným maturitnou skúškou a vyšším odborným vzdelaním ukončeným absolventskou skúškou stredné odborné školy v rozsahu ustanovenom príslušným vzdelávacím programom pomaturitného kvalifikačného štúdia.

Dokladom o úspešnom absolvovaní rozširujúceho štúdia je vysvedčenie. Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.

Škola poskytne priestor iniciatíve učiteľa, umožní mu prezentovať inovačné postupy svojej práce, ktorými sú najmä autorstvo alebo spoluautorstvo schválených alebo odporúčaných učebných pomôcok vrátane počítačových programov, učebníc, učebných textov, metodických materiálov a pracovných zošitov, iné tvorivé aktivity súvisiace s výkonom pedagogickej praxe alebo výkonom odbornej činnosti, napríklad výsledky výskumu, patenty, vynálezy, odborné preventívne programy, odborné články publikované v odbornej literatúre. Za autorstvo alebo spoluautorstvo sa priznávajú kredity.

Ak škola umožní pedagogickým zamestnancom absolvovať vzdelávanie v zahraničí súvisiace s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti, tak sa za dané vzdelávanie v zahraničí priznávajú kredity.

Získavanie, priznávanie a uznávanie kreditov za vzdelávanie

Na kontinuálne vzdelávanie sa môže prihlásiť pedagogický zamestnanec po 6 mesiacoch pedagogickej činnosti a splnení kvalifikačného predpokladu vzdelania v plnom rozsahu.

Pedagogický zamestnanec získa kredity za absolvované akreditované vzdelávacie programy, overené profesijné kompetencie pre príslušné druhy kontinuálneho vzdelávania, rigoróznú skúšku, vykonanú štátnu jazykovú skúšku z cudzieho jazyka a rozširujúce štúdium (pedagogický zamestnanec), absolvované vzdelávanie v zahraničí a tvorivé aktivity úzko súvisiace s výkonom pedagogickej alebo odbornej činnosti. Riaditeľ školy priznáva kredity za:

tvorivé aktivity súvisiace s výkonom pedagogickej činnosti (vydá zamestnancovi osvedčenie o získanom počte kreditov - maximálne 30)

za absolvované rozširujúce štúdium, vykonanie rigorózneho skúšky alebo štátnej jazykovej skúšky z cudzieho jazyka (vydá zamestnancovi osvedčenie o získanom počte kreditov - maximálne 60, osobitne pre každý druh)

Aktualizačné	- 20 až 60 hodín	4 - 12 kreditov
Inovačné	- 60 až 110 hodín	12 - 22 kreditov
Špecializačné	- 100 až 160 hodín	20 - 24 kreditov
Rozširujúce	- 200 hodín a viac	60 kreditov
Za autorstvo učebnice	- autorský hárok	40 kreditov
odborné články	- normalizovaná strana	1 kredit

Načo sa získavajú kredity: na účely priznávania kreditového príplatku kvôli možnosti uchádzať sa o vykonanie I. alebo II. atestácie na udržanie II. atestácie.

Zamestnanec je povinný predkladať riaditeľovi včas doklady (osvedčenia, vysvedčenia) získané v rámci kontinuálneho vzdelávania (za vzdelávacie programy, tvorivé aktivity, vzdelávanie v zahraničí, rigoróznú skúšku, štátnu jazykovú skúšku z cudzieho jazyka, rozširujúce štúdium).

Riaditeľ školy neuzná kredity ak:

zamestnanec včas nepredloží doklady za vyššie uvedené aktivity

nie sú v súlade s potrebami a zameraním školy

nie sú v súlade s plánom kontinuálneho vzdelávania

nie sú v súlade s príslušnou kategóriou a podkategóriou, v ktorej je zamestnanec zaradený.

Na vykonanie atestácie sa môže prihlásiť ten, kto má 30 kreditov a prípravné atestačné vzdelávanie, alebo ten, kto má 60 kreditov a 5 rokov pedagogickej praxe.

I. atestácia - každý bez rozdielu stupňa vzdelania

II. atestácia - len s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa a po vykonaní I. atestácie

Profilácia školy

Škola je dlhodobo profilovaná na skupinu odborov 64 ekonomika a organizácia, obchod a služby, o čom svedčí aj aktuálna skladba študijných a učebných odborov:

6352 M obchod a podnikanie

6405 K pracovník marketingu

6442 K obchodný pracovník

6446 K kozmetik

6445 H kuchár

6444 H čašník, servírka

6456 H kaderník

6460 H predavač

6411 L prevádzka obchodu

6421 L spoločné stravovanie

6426 L vlasová kozmetika

6403 L podnikanie v remeslách a službách

Aj školským vzdelávacím programom plánujeme dotvárať štruktúru odborov tak, aby sa naša škola, ktorá disponuje kvalitným pedagogickým zborom, kvalitným materiálnym a technickým zabezpečením sa stala centrom výchovy a vzdelávania budúcich odborníkov v oblasti obchodu a služieb, resp. poskytovania služieb bezprostredne súvisiacich so zameraním školy pre verejnosť Zlatých Moraviec a širokého regiónu.

Situačná analýza

Analýza situácie v škole vychádza z troch oblastí:

personálne potreby školy

výchovno-vzdelávací proces

samostatný osobnostný rast pedagogických zamestnancov

Personálne potreby školy

Kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov školy je v súčasnosti dobrá a vyhovuje potrebám školy. Naďalej sa však ukazuje potreba inovačného vzdelávania a zdokonalenia profesných kompetencií pedagogických zamestnancov vo všetkých oblastiach teoretického a praktického vyučovania najmä ekonomiky, cudzích jazykov a odborného výcviku.

Škola umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon špecializovaných činností pedagogickým zamestnancom – triedny učiteľ, výchovný poradca, uvádzajúci pedagogický zamestnanec, vedúci predmetovej komisie, koordinátor informatizácie, koordinátor prevencie.

Výchovno-vzdelávací proces

Cieľom je sústrediť sa na kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu, na jeho bezproblémový, optimálny priebeh a pri vyučovaní používať moderné, efektívne vyučovacie metódy, organizačné formy vyučovania, učebné pomôcky, didaktickú techniku a informačno-komunikačné technológie.

Z toho vyplýva potreba ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov, najmä v oblasti využívania informačno-komunikačných technológií.

Samostatný osobnostný rast pedagogických zamestnancov

Škola podľa možnosti poskytne priestor iniciatíve pedagogických zamestnancov a umožní získať profesijné kompetencie požadované na vyučovanie ďalšieho aprobačného predmetu pracovať na autorstve alebo spoluautorstve učebníc, učebných textov, odborných článkov publikovaných v odbornej literatúre.

Plán hlavných úloh kontinuálneho vzdelávania na školský rok

Plán hlavných úloh sa zameriava na:

podporu a rozvoj silných stránok školy

potreby rastu pedagógov

odstránenie nedostatkov a doplnenie odborných a kvalifikačných predpokladov formou štúdia a samoštúdia.

Zabezpečovať inovačné a aktualizácie školenia zamestnancov za účelom zvyšovania kariérneho rastu, spolupracovať so školiacimi MPC, ŠVS, Infovek a informovať pedagógov o pripravovaných školeniach. Priebežne sledovať informácie z pedagogickej oblasti na stránkach www.statpedu.sk, www.education.gov.sk, www.mpc-edu.sk, www.unsk.sk, www.siov.sk.

Termín: priebežne

Zodpovední: vedúci úsekov TV a PV
predsedovia PK

Zabezpečovať špecializačné vzdelávanie pedagogických pracovníkov v oblasti rozvíjania schopností práce s počítačom, s novými výchovno-vzdelávacími programami a ich aplikáciou do vyučovania konkrétnych vyučovacích predmetov.

Termín: priebežne

Zodpovední: vedúci úsekov TV a PV
predsedovia PK

System kontrol

Vyhodnotenie vzdelávacích aktivít je východiskom skvalitnenia ďalšieho edukačného procesu na škole, a práve spätnou väzbou s následnou korekciou možno dosiahnuť zdokonalenie systému ďalšieho vzdelávania.

Pravidelne vyhodnocovať na pracovných poradách úsekov a poradách predmetových komisií:

Ako škole prospela účasť učiteľov na vzdelávaníach.

Aké zmeny nastali v procese výchovy a vzdelávania (napr. uplatňovanie získaných zručností, poznatkov, kvalifikácií, zmeny v profesijnom prístupe pedagóga, schopnosť konkretizovať východiská pre riešenie problému a pod.).

Zodpovední: zástupca pre TV a PV, predsedovia PK

Spôsoby priebežnej kontroly:

Hospitácie (pozorovanie zmien v edukačnom procese účastníkov vzdelávacej aktivity).

Autoevalvácia (napr. vlastné hodnotenie plánu profesijného rastu).

Dotazníky (zistiť ako uplatnili účastníci vzdelávacích podujatí získané poznatky a spôsobilosti vo svojej praxi – urobiť s časovým odstupom 3 mesiace po ukončení vzdelávacej aktivity).

Zodpovední: zástupca pre TV a PV, predsedovia PK